

^{1 A A d c}
P. Ovidii Nasonis ^K

Epistolarum Heroïdum Liber:

INTERPRETATIONE & NOTIS

Illustravit

Daniel Crispinus, Helvetius;

J U S S U

Christianissimi R E G I S,

Ad usum

Serenissimi D E L P H I N I.

A C C E S S I T

I N D E X locupletissimus.

L O N D I N I:

Impensis R. & J. BONWICKE, J. O. NICHOLSON,
BENJ. TOOKE, M. ATKINS, T. VARNAM, &
J. OSBORN, Bibliopolarum. 1714.

17

Lectori S.

HAbes, Benevole Lector, magni *Nasonis* maximum opus. Quanta fuerit melliflui hujus vatis excellentia, quam multæ variæque dotes, supervacaneum est dicere. In omnibus ejus operibus certat cum eruditione politissima, ingenii felicitas mira. Licet simplici & negligenti ludat Vena, adest tamen diligentissima artis elegantia: adeo ut arduum sit dicere utrum artem natura, an vero naturam ars magis excoluerit. Tam apte conveniunt & materia & verba modis, ut vel resoluta sponte in modos defluere crederes. Ars equidem & labor improbus minime desiderantur; hæc tamen placide obducit facilis ingenii & naturæ simplicitas. Atqui facilis hæc vena literis humanioribus usque & usque expolita, nullibi magis quam in ipsius *Epistolis* elucet. Præstantissimum illud opus, quod *Epistolarum Heroïdum* titulo gaudet, quodque impræsentiarum publici juris facimus, jure meritoque reliquis ejus operibus palmam præripit. Nihil hic reperies quod Sarmaticam barbariem redoleat; nulla hic vocum licentia reprehendenda venit. Si quis *Ovidii* nævos notare satagat, nusquam minus quam in ipsius *Epistolis* metam attinget. Siquis autem maximas *Nasoniani* Ingenii dotes inspexerit, has non uspiam magis splendere comperiet. Ludit quidem jocos, & elegantes agit nu-

gas, verecunde tamen & castigato stylo. Præterea, facietum hoc & amabile dicendi genus, subtilissima & accuratissima ingenii acies nusquam non exornat; & ubique utile dulci præclare miscetur. Ita videtur à natura comparatus, ut quod quisque in singulis casibus optaret loqui, loquatur. Quas aliorum nomine conscripsit *Epistolas*, tanta cum felicitate æque ac diligentia exaravit, ut omnia dixerit quæ in simili casu cuiuspiam dicenda forent. Singula enim accurate exquirunt, non alium exprimit characterem quam quem rerum ipsarum natura postulat; reconditos animi affectus tanta cum ἀντιστοιχία depingit, ut nemo sane naturæ adyta intimius perspexisse videatur.

Reliquum est ut quid in hac editione præstitum fuerit, paucis moneam. Prodierunt non ita pridem *Ovidii Nasonis Opera* omnia in usum Serenissimi Delphini, cum Interpretatione & perpetuis Commentariis *Danielis Crispini Helvetii*, viri de literis humanioribus optime meriti, cujus Operam hac in parte plurimum approbavit literatus orbis. Sequitur enim fidelissimas *Nicolai Heinsii* emendationes, quas ex MSS. fide summa & pari diligentia confirmavit; immutati textus vulgaris aptam reddit rationem; & notis quas subjicit non solum Poetæ sententiam, sed ingenium & artem explicat. Ex locupletissimo illius penu hanc *Epistolarum Ovidii* editionem hausimus; quas nitide & accurate impressas curavimus, in Scholarum usum, & juventutis studiosæ compendium. Adjicitur insuper *Index locupletissimus* Epistolico huic Operi separatim accommodatus.

P. Ovidii Nasonis

^a H E R O Ï D E S.

EPISTOLA I.

ARGUMENTUM.

Orto Trojano bello ob raptam à Paride Helenam, habitoque à Græcis conventu, invitus cogitur Ulysses ad bellum proficisci: in qua expeditione multa adeo & designavit præclare & gessi, ut excisa tandem Troja maxima illi laus adscriberetur. Peracta ultione, Trojaque funditus eversa, victores Græci in patriam redeuntes, spoliis hostium ditati, indignatione læsa Minerva, variis acti sunt procellis, adeo ut multis obrutis, pauci post varios errores evaserint. Inter quos Ulysses (ad quem hæc epistola dirigitur) decem errans annos, peragravit varias orbis partes. Penelope igitur, ejus uxor, ignara quidem ubi hæreat, valde tamen sollicita de ejusdem reditu, scribit ei hanc epistolam, qua cum primis ut redeat monet, maxime, cum & Troja jam excisa, aliisque reversis, solus nullam cunctandi causam habeat.

PENELOPE ULYSSI.

HANC tua ^b Penelope lento tibi mittit, ^c Ulysse.
Nil mihi rescribas: attamen ipse veni.
^d Troja jacet certe ^e Danaïs ^f invisa puellis:

INTERPRETATIO.

Ulysse, Penelope tua uxor scribit ad te: nihil mihi respondeas, sed tu ipse venias. Sero redeuntem hanc epistolam: attamen Troja odiosa Græcis Naribus prostrata

NOTÆ.

^a **HEROÏDES**] Eo nomine Ovidio appellatæ sunt suæ epistolæ, quod ab Heroïdis, maxima ex parte, scriptæ fingantur.

^b **Penelope**] Icarii Lacedæmonii filia, Penelope dicta, ut quibusdam placet, Pindari interpretem sequutis, ab ejusdem nominis avibus, quæ expositam à parentibus educaverunt; vel ut voluit alii, à tela, derivatione Græca, quod in ea texenda maximam laudem invenerit: cum prius Arnaa, id est abjecta, aut Amyre, appellaretur. Castitatis eximie fuisse plerique tradunt.

^c **Ulysse**] Fuit Ulysses, seu Ulysseus, vel ut perspicue scriptum vidisse se testatur clarissimus Heinſius, Ulixus, Rex Ithacæ & Dulichii, filius Laërteæ & Anticleæ, homo decantatæ calliditatis & versuticæ.

^d **Troja**] Urbs fuit minoris Asiæ celeberrima in tractu Occidentali, ad Septentrionem, quæ à regione ipsa ita dicta est. Nomen ortum à Troë Rege; cum antea Tencria à Teücro, & Dardania à Dardano, Ilium insuper, & propriè nuncuparetur. Cæterum versum hunc per indignationem esse effereudum arbitror, quasi dixisset Penelope, Quando ita voluisti, Troja diruta est: At certe opera pretium non fuit, ut ea gratia, tanto cum molimine, tot heros à nobis discederent.

^e **Danaïs**] Græci dicti sunt Danaï, à Danao Argivorum rege, in Peloponneso.

^f **Invisa**] Propter absentiam præsertim virorum suorum.

A

Vix

EPIST. HEROÏDUM

- Vix s Priamus ^h tanti, totaque Troja, fuit.
 O utinam tunc, cum ⁱ Lacedæmona classe petebat,
 Obrutus ^k insanis esset ^l Adulter aquis!
 m Non ego deserto jacuissem frigida lecto,
 Nec quereret ⁿ tardos ire relicta dies:
 Nec mihi quærenti spatiosam fallere noctem,
 o Lassaret ^p viduas ^q pendula tela manus.
 Quando ego non ^r timui graviora pericula veris?
 Res est solliciti plena timoris amor.
 10 In te fingebam violentos Troas ituros:
 Nomine in ^t Hecstoreo ^u pallida semper eram.
 Sive quis ^v Antilochum narrabat ab Hecstore victum;

INTERPRETATIO.

est equidem: at Priamus & Troja univer-
 sa vix fuit tanti. O utinam machus fuis-
 set submersus aquis profundis & procello-
 sis, tunc cum Spartam veniebat navibus!
 Ego non cubuissem gelida in stratis à te
 derelictis, nec ego deserta conquerever dies
 lenie procedere; nec tela ex jugo pendens
 fatigaret manus destitutas tibi volenti

decipere longas noctes. Quodnam fuit
 tempus, cum ego non reformidaverim dis-
 crimina majora iis, in quibus reipsa
 versabar? Amor est res plena metus
 anxii. Arbitrabar violentos Trojanos in
 te impetum facturos; expallecebam ad
 nomen Hecitoris. Sen aliquis diceret
 Antilochum superatum ab Hecstore &

NOTÆ.

g Priamus] Rex Trojæ, quo tempore
 à Græcis eversa est. Filius fuit Laomedon-
 tis.

h Tanti] Illud est quod Gallice dici-
 mus, Cela n'en valoit pas la peine. Angl.
 *Twas not worth the while.

i Lacedæmona] Asculativus, inſeſtione
 Græca. Lacedæmon vero Urbs est & Re-
 gio Peloponneſi celeberrima, à Lacedæ-
 mone, Jovis & Taygetes filio, ſic muncupa-
 ta. Urbs, Sparta quoque diſta eſt; fuit-
 que Regia Menelai.

k Insanis] Id eſt, profundiffimis, ſeu
 procelloſis.

l Adulter] Paris eſt, qui, Helena rapta,
 bello Trojano cauſam præbuit; cujus hiſto-
 riam prolixè apud omnes invenias. Dedi-
 nata autem eſt Penelope, nomine proprio
 eum Paridem, aut Alexandrum appellare;
 ſed præ ira Adulterum vocat, per contume-
 liam.

m Non ego] Si, ſcilicet, Paris aquis obru-
 tus eſſet; neque Helenam rapuiſſet.

n Tardos] Illi longa dies videtur, qui
 aliquid expectat, quemve tædet.

o Lassaret] Non enim illa, ut tædium
 ex viri abſentia minueret, procoſvo falle-
 ret, tam diu telam texuiſſet.

p Viduas] Synecdoche eſt parvis pro totis
 Manus viduæ poſitæ ſunt pro Penelope
 vidua.

q Pendula] Tela enim ex jugo pendet.
 Gal. Elle eſt ſur le métier. Angl. It is up-
 on the Loom.

r Timui] Amorem ſuum à ſollicitudine
 amplificat.

t Hecstoreo] Hector Trojanorum fuit
 fortiffimus, filius Priami, quem Achilles
 interfecit.

u Pallida] Id eſt maxime timebam. Ti-
 more enim ſanguis ad præcordia retrahitur,
 unde pallor.

v Antilochum] Fuit is filius Neſtoris.
 Conſtat vero illum non ab Hecstore, ſed à
 Memnone fuiſſe conſoſum: Quare varie
 hunc locum ex Homero, aliſque emen-
 dare conantur. Ego vero cum viris doctiſ-
 ſimis, nihil necèſſe habeo, contra librorum
 fidem quidquam mutare. De induſtria enim
 petuit à Poëta femina induci quarundam
 circumſtantiarum ignora, quæ per belli ru-
 mores vix unquam ſatis certo cognoscun-
 tur. Atque ex ignoſantia Penelope fides
 conciliatur, & ex perturbatione ejus amor
 deſcribitur.

Antilo-

Antilochus nostri * causa timoris erat.
Sive y Menœtiaden z falsis cecidisse sub armis,
Flebam successu a posse carere dolos.
Sanguine b Tlepolemus c Lyciam d tepefecerat hastam;
5 Tlepolemi leto cura novata mea est.
Denique, quisquis erat castris jugulatus e Achivis,
f Frigidius glacie pectus amantis erat.
Sed bene consuluit casto g Deus æquus amori:
Versa est in cinerem fospite Troja viro.
10 h Argolici i rediere duces: alraria l fumant:
m Ponitur ad patrios n barbara præda Deos.
Grata o ferunt p Nymphæ pro salvis dona maritis:

INTERPRETATIO.

Antilochus erat causa metus nostri: Seu quis memoraret Patroclum tectum alienis armis occubuisse, querebar fraudes posse felici eventu desituri. Si Tlepolemus calefecerat hastam Sarpedonis Lycii sanguine suo, sollicitudo mea redintegrata est morte Tlepolemi. Tandem quicunque erat trucidatus in castris

Græcis, cor mei Amantis fiebat frigidius glacie. At Deus propitius bene prospexit amori meo pudico; Troja redacta est in favillas maris meo incolumi. Duces Græci redierunt; ara fumant; præda de barbaris appenditur Diis patriis; puella portant munera gratum animum testantia pro viris suis servatis

NOTÆ.

* *Causa*] Præ amoris impatientia & timore, scilicet. Solemus enim ex communi omnium metu, omnia in nos derivare. Quod quidem at naturæ & finis nostræ cognitionis & providentiæ, ita & insigni erga nos ipsos amoris, est vitium.

y *Menœtiaden*] Patroclus fuit Menœtii filius, Achilli amicitia conjunctissimus.

z *Falsis*] Cum Achilles, præ ira, quod sibi Agamemnon Briseidem rapuisset, amplius pugnare nolle, Patroclus, sese Trojanos putans territorum, ejus Herois arma induit: Verum cum in Hectorem incidisset, ab ipso trucidatus est: Falsa itaque dicuntur Patrocli arma, quod ejus non essent.

a *Posse*] Scilicet timebat Penelope, ne aliquando Ulysses, insignis ille dolorum fabricator, in suis fraudibus interciperetur.

b *Tlepolemus*] Herculis ex Astyoche filius; quem Sarpedon Rex Lyciæ interfecit.

c *Lyciam*] Id est, Sarpedonis Lycii. Lycia vero ad mare mediterraneum, inter Pamphyliam & Cariam, jacet.

d *Tepefecerat*] Sensus est, Si quis Sarpedonis hastam in Tlepolemi sanguine calefactam narraret, metuebam ne Tu, Ulyse, forte is essem quem ille mactaret.

e *Achivis*] Græcis; ab Achaia regione ita dictis.

f *Frigidius*] Propter metum, qui sanguinem ad interiora retrahit.

g *Deus*] Hymenæus; aut aliquis alius.

h *Argolici*] Græci, ab Argolide Peloponnesi regione ita dicti.

i *Rediere*] Ut Menelaus, Nestor, ex quo omnia se, per filium Telemachum, didicisse, postea agnoscebat Penelope. Cæterum notandum est, plerisque ducibus Græcis fatale & luctuosum bellum Trojanum fuisse, paucosque inoolumes domum revertisse.

l *Fumant*] Ex sacrificiis & victimis, quæ Diis pro gratiarum actione offeruntur.

m *Ponitur*] Solebant enim Veteres Ethnici arma, & hostium spolia præsertim Diis suis in templis appendere & consecrare.

n *Barbara*] Id est, de barbaris Trojanis; omnes enim, præter se, Græci barbaros vocitabant.

o *Ferunt*] Hæc omnia memorat Penelope, ut Trojæ ruina comprobata, aliarumque Græcarum puellarum lætitia declarata, graviolem & æquiolem suam faciat querimoniam.

p *Nymphæ*] Id est, nova nupta, vel potius juniores.

- Illi viſta ſuis Troia q fata canunt.
 * Mirantur juſtique ſenes trepidæque puellæ :
 Narrantis conjux f pendet ab ore viri.
 Atque aliquis poſita t monſtrat fera prælia menſa ;
 5 Pingit & exiguo u Pergama tota mero.
 Hac ibat x Simois ; hic eſt y Sigeia tellus.
 Hic ſteterat Priami regia celſa ſenis.
 Illic z Æacides : illic tendebat Ulyſſes :
 Hic a lacer admiſſos terruit Hector equos.
 10 Omnia namque tuo b ſenior, te quærere c miſſo,
 Rettulerat nato d Neſtor : at ille mihi.

INTERPRETATIO.

ipſi viri cantant fata Trojana ſuperata à ſuis
 fatiſ. Equi ſenes, & puella timida admi-
 rantur ea quæ de bello dicuntur, uxor af-
 fixa eſt labiis mariti ſingula referentis. Non-
 nullus etiam oſtendit dura certamina ſuper
 menſa admota, & deſcribit guttula vini
 totam urbem Trojam. Hac, inquit ille,

Simois fluebat ; hic eſt terra Sigeia ; hic ere-
 rum fuerat palatium ſublime ſenis Priami.
 Illic Achilles, illic Ulyſſes explicabat ſua ten-
 toria ; hic Hector dilaniatus perculit terrore
 equos concitatos. Neſtor enim ſenex enarra-
 verat omnia filio tuo juſſo te quærere, & ille
 mihi retulit.

NOTÆ.

q Fata] Cum omnia ex ordine ſiant
 ſatorum, id eſt decreti divini, nihil mirum
 ſi fata pro ipſis rebus fato præſtitutiſ ſu-
 mantur, prout ſit iſtud, hoc in loco. At
 vero hic ordo ſatorum, neſcio quo, qua-
 rumvis rerum concuſſu, apud Ethnicos,
 colligabatur. Hæc fuiſſe dicuntur Tro-
 janorum fata, quibus inexpleris Troja capi
 non poſſet. Vita Troili, Priami filii:
 hunc Achilles maſſavit. Conſervatio Pal-
 ladii, id eſt Palladii ſimulacri, quod in
 urbe Trojani habebant : ab Ulyſſe &
 Diomede, poſtu urbem ingreſſiſ, caeliſ ar-
 cis cuſtodibz, exportatum eſt. Tertio
 loco fuerunt Rheſi equi, qui ante non ca-
 perentur, quam pabula guſtaſſent Troja,
 Xanthumque bibiſſent, ut habet Virgiliuſ :
 ab iſdem Ulyſſe & Diomede abduci ſunt,
 ut videbitur poſtea. Ultimuſ fuit ſe-
 pulcrum Laomedontiſ, quod erat in porta
 Scææ : atque illud violatum eſt, cum à
 Trojanis ipſiſ diruta eſt porta, ut equo
 ligneo via aperiretur.

x Mirantur] Ea, ſcilicet, quæ de bello
 referuntur.

f Pendet] Id eſt, maximo cum ſtudio
 auſcultat.

t Monſtrat] Id eſt, quaſi ad oculum oſten-
 dit, diducta vini guttula, ad cujuſque ſci-
 ſitum in tabula deſignandum.

u Pergama] Alii Trojam, alii Trojanæ
 arces eſſe voluerunt. Proprie ut videtur de
 hiſ dicitur, quanquam & urbz per arces ſæpe
 intelligitur.

x Simois] Fluviuſ, vel potius rivuluſ
 Agri Trojani. In gen. Simeoentiſ.

y Sigeia] Campus Trojanuſ, à Sigæo
 Promontorio, ubi ſepultuſ Achilles.

z Æacideſ] Achilles, Æaci nepoſ.

a Lacer] Ita omnino legenduſ eſſe,
 cum doctiſ viriſ, cenſeo ; non alacer, ut
 volunt alii. Atque intelligenduſ iſtuſ de
 Hectore ab Achille circum muros Iliacoz
 raptato, prout reſert Virgil.

b Senior] Quia treſ vixit ætateſ.

c Miſſo] A Minerva, quæ formam Men-
 tæ, Anchialiſ, Taphiorum regiſ, filii, induc-
 rat. Telemachuſ enim ſola nutrice conſcia,
 Pylum, ad Neſtorem, & Spartam ad Mene-
 laum, clam matre conceſſit, quod quidem
 nunc ab ipſa diſſimulatur.

d Neſtor] Pyliorum Rex, Nelei filiuſ,
 vir ſumma prudentia claruſ.

Rettu-

Rettulit & ferro ^e Rhesumque ^f Dolonaque cæsos :

Utque sit & hic somno proditus, ille ^h dolo.

Aufus es, ô nimium nimiumque oblite tuorum,

ⁱ Thracia nocturno tangere castra dolo ;

5 Totque simul ^l mactare viros, adjutus ab uno !

^m At bene cautus eras, & memor ante mei !

Usque metu micuere sinus ; dum victor amicum

Dictus es ⁿ Ismariis isse per agmen equis.

Sed mihi quid prodest vestris disiecta lacertis

10 Ilion ; &, ^o murus ^p quod fuit ante, solum :

Si maneo, qualis Troja durante manebam ;

Virque mihi, demto fine carendus, abest ?

Diruta sunt aliis, uni mihi Pergama ^q restant ;

INTERPRETATIO.

Renunciavit quoque & Rhesum & Dolona-
ense percussos, & quomodo alter sopore, alter
fraude interceptus fuerit. Non veritus es, ô
nimis, atque nimis negligens tuorum, adire
castra Thracia nocturna fraude, & uno su-
stentatus jugulare conjunctim tot viros. At
enim egregie providus eras, & antea mei
recordabare ! Pectus meum assidue trepi-

davit, donec dictus es transisse victor per
castra amica vestus equis Thraciis. Verum
quid me juvat Troja diruta vestris brachiis,
& terra que fuit murus antea, siquidem ego
permaneo qualis eram Troja stante, & ma-
ritus meus absens est, quo nunquam frui li-
ceat ? Arces Iliacæ sublatae sunt pro aliis,
superfunt mihi soli,

NOTÆ.

^e Rhesumque] Rhesus Eionei fuit fi-
lius, Rex Thraciæ : qui cum noctu in
Priami auxilium venisset, atque adeo ex-
tra urbem pernoctare coactus esset, custo-
dibus suis ex itinere fatigatis & somno
pressis, ab Ulysse & Diomede deprehen-
sus, ab iisdem in tentoriis oppressus est.
Ex quo ejus equi, candore nivali, præfer-
tim vero pernicitate ventis comparandi, ad
castra Græcorum abducti sunt.

^f Dolonaque] Fuit Dolon vir Troja-
nus, Eumedis filius, qui pactus cum civi-
bus suis, ut sibi in remunerationem Achil-
lis equi darentur, post victoriam, quam
animo præfumebat, speculator in castra
Græcorum advenit. Verum à Diomede
& Ulysse deprehensus est, qui & ipsi spe-
culatum venerant, eaque in parte vigilias
curabant. Promissa fuerat ab illis impuni-
tas, siquidem Trojanorum consilia aperiret,
ex quo factum de Rheso præcipue, ut indi-
caverit. Verum digna mercede, quanquam
improbe, omnibus ab Ulysse perceptis, ju-
gatus est.

^g Hic] Rhesus in Tentoriis dormiens.
Hic pro alter positum : Alias hic ad proxi-
mum refertur.

^h Dolo] Quem Dolon adversus Græcos
paraverat : neque enim verisimile est, Pene-
lopen marito prodicionem exprobraturam,
quam ille admisit in se, cum fidem Doloni
datam non servavit.

ⁱ Thracia] Rhesi Thracii. Thracia vero
Europæ regio est ad maris Ægei Septentrio-
nem : unde nomen adjectivum Thracius.

^l Mactare] Non Ulysses, sed Diomedes
cædem peregit Rhesi, & duodecim sociorum.
Verum marito suo ab blanditur Penelope.

^m At bene] Ironia est.

ⁿ Ismariis] Thraciis, ab Ismaro monte
Thraciæ.

^o Murus] Id est, Quid mihi prodest, quod
muri Trojani solo aequati fuerint ?

^p Quod] In quibusdam legitur, quo, in
aliis, qui, autore Heinio.

^q Restant] Id est, Eodem sum loco ac si
Troja staret, nam tu abes, quasi illa ex-
pugnanda sit.

- Incola captivo quæ bove victor * arat.
 Jam seges est, ubi Troja fuit, refecandaque falce,
 Luxuriat † Phrygio sanguine pinguis humus.
 Semisepulta virum curvis feriuntur aratris
 5 Ossa : ruinas occulit herba domos.
 Victor abes ; nec scire mihi, quæ causa morandi ;
 Aut in quo ‡ lateas ferreus ^u orbe, licet.
 * Quisquis ad † hæc ‡ vertit peregrinam littora puppim,
 Ille mihi de te multa rogatus abit.
 10 Quamque tibi reddat, si te modo viderit usquam,
 Traditur huic digitis charta notata meis.
 Nos ^a Pylon, antiqui ^b Neleia Nestoris arva,
 Misimus : ^c incerta est fama remissa Pylo.
 Misimus & ^d Sparten. Sparte quoque ^e nescia veri,
 15 Quas habitas terras, aut ubi lentus † abes.
 ‡ Utilius starent etiam nunc mœnia ^h Phœbi.

INTERPRETATIO.

quas colonus victor subigit bove raptō. Jam fruges succreverunt ubi Troja stetit, & cædemetenda falce messoria ; solum fecundatum sanguine Trojanō ubertim producit latas segetes ; ossa semitæta virorum Troium pulsan-
 tur aratris incurvis ; gramen tegit domos in ruinam pronas : Victor desideraris, nec possum cognoscere qua sit tibi ratio mora, & cunctationis, aut in qua mundi parte tu durus latites. Quicunque navem

exteram admoveat ad hæc littora, ille discendit plurima à me de te interrogatus, & tabella signata meis digitis illi dantur, quas tibi tradat, si saltem te alicubi contingerit. Nos misimus Pylon, in agros Neleios Nestoris ; fama incerta de te remissa est nobis Pylo. Misimus quoque Spartam ; sed Sparta est etiam ignara veri, quæ arva incolis, aut ubi tu tardus moraris. Muri ab Apolline extructi nunc ad-

NOTÆ.

* Arat] Maxime augetur affectus ista commemoratione.

† Phrygio] Trojanō. In Phrygia enim minore, seu Troade, stetit Troja.

‡ Lateas] Suspicionem & affectum habet vox ista ; quasi Penelope undequaque maritum suum quæsierit, ille vero, forte alio amore irretitus, sese occultaverit.

^u Orbe] Orbis parte, aut regione.

* Quisquis] Amoris anxietatem & impetientiam ulterius declarat.

^y Hæc] Nistra, scilicet, Ithacensia.

‡ Vertit] Proprie. Nautæ enim, cum ad portum perveniunt, puppim in littus convertunt.

^a Pylon] Tres sunt in Peloponnesi parte occidua. Utra vero fuerit Nestoris quamvis ambigitur, plerique tamen, eam quæ jacet in medio aliarum, ad meridiem fluminis Alphæi, esse volunt.

^b Neleia] In quibus Neleus regnavit.

Voces vero istæ Neleia arva, per appositionem cum voce Pylon junguntur.

^c Incerta] Id est, Nihil certi de te ex Nestore didicimus.

^d Sparten] Sparta seu Lacedæmon Regis fuit Menelai ; de qua jam supra.

^e Nescia] Nescit Menelaus ubinam tu sis.

^f Abes] Scripturam hanc minus Latinam dicit Heinsius. Quamobrem non video. Pro abes ; mallet ille agas, quod in chartaceo esse dicit Scriverii ; deposito tamen habites, pro habitas, ut in uno Mediceo extare idem testatur.

^g Utilius] Propter id, quod addit postea, scirem ubi pugnares, &c.

^h Phœbi] Fabula est Phœbum seu Apollinem & Neptunum, mercede promissa, Laomedonti Trojanorum Regi, muros edificavisse. Troja itaque per Apollinis muros intelligenda.

Irascor ⁱ votis heu levis ipsa meis !

* Scirem ubi pugnares ; & tantum bella timerem ;

Et mea cum multis ⁱ juncta querela foret.

Quid timeam ^m ignoro : timeo tamen omnia demens ;

5 Et ^p patet in curas area lata meas.

Quæcunque æquor habet, quæcunque pericula tellus ;

Tam longæ causas ^o suspicor esse moræ.

^p Hæc ego dum stulte meditor, (quæ ^q vestra libido est)

Esse peregrino ^r captus amore potes.

10 ^f Forsitan & narres, quam sit tibi rustica conjux ;

Quæ tantum lanas non sinat esse rudes.

^t Fallar, & hoc crimen tenues ^u vanescat in auras ;

Neve revertendi liber abesse velis.

Me Pater Icarus ^x viduo discedere lecto

15 ^y Cogit, & immensas increpat usque moras.

INTERPRETATIO.

huc commodius pro me essent erecti: ben, ego inconstans succenso votis meis. Manifestum esset mihi quo in loco militares, si Troja staret: & reformidarem tantum prælia; & querimonia mea esset communis cum multis. Nunc, nescio quid reformidare debeam; at tamen insana cuncta reformido, & campus vastus apertus est meis sollicitudinibus. Conjicio omnia discrimina qua mare, & terra habet, esse in culpa tam longa cunctationis.

Quando ego hac incaute volvo animo (qua vestra est protervia) tu potes esse irretitus amore extero. Fieri etiam potest ut fabuleris quam inculta sit tibi uxor, qua modo non patiatur lanas rudes. Utinam decipiar, & hæc criminatio in auras subtiles discerpatur; neve cupias esse foris, data potestate redeundi. Icarius pater meus me arget deserere lectum marito destitutum, & inde sinenter arguit immoderatas tuas moras.

NOTÆ.

ⁱ *Votis*] Scilicet Penelope, priusquam Troja eversa esset, ut id brevi fieret, optabat; quo citius maritus suus domum reverteretur.

^k *Scirem*] Si etiamnum Troja staret, scilicet.

^l *Juncta*] Plurimis vero de causis magno est solatio miseriarum societas, mulierculis præsertim, plebique, non cordato viro.

^m *Ignoro*] Postquam deleta est Troja, scilicet, nec scire possum ubi tu sis.

ⁿ *Patet*] Id est, Immemora sunt quæ ego pro te timeo, quæque me sollicitam faciunt.

^o *Suspicio*] Id est, Suspicio te in quolibet discrimen incidisse.

^p *Hæc*] Dum stulte ego de te sum maxime sollicita.

^q *Vestra*] Minus invidiosum est, quam si dixisset *tuæ*. Etiam credibilis est, quod multi fastidant, ab Ulyssæ quoque factum fuisse.

^r *Captus*] Ad Ulyssis amores alludit, qui cum Circe & Calypso dicitur consuevisse.

^f *Forsitan*] Affectus maxime movet hæc suspicio.

^t *Fallar*] Id est, Ne sit istud quod suspicata sum.

^u *Vanescat*] Nihil sit.

^x *Viduo*] A te derelicto. Id est, vult pater ut alteri nubam.

^y *Cogit*] Pro jure paterno; nam patris voluntas puellis, hac in parte præsertim, ubi eas non habent admodum reluctantes, pro lege habetur.

Increpet usque licet : tua sum ; tua dicar oportet.

Penelope conjux semper Ulyssis ero.

Ille tamen pietate mea precibusque pudicis

^z Frangitur, & vires temperat ipse suas.

5 ^a Dulichii, ^b Samiique, & quos tulit alta ^c Zacynthos,

^d Turba, ruunt in me, luxuriosa, proci :

Inque tua ^e regnant, nullis prohibentibus, aula.

^f Viscera nostra, tuæ dilaniantur opes.

Quid tibi ^g Pisandrum, Polybumque, ^h Medontaque ⁱ dirum,

10 ^k Eurymachique avidas ^l Antinoique manus,

Atque alios referam ; quos omnes turpiter absens

Ipse tuo partis sanguine rebus alis ?

^m Irus egens, pecorisque ⁿ Melanthius actor edendi,

INTERPRETATIO.

Quamvis indefinenter arguat, sum tua ; opus est ut ego vocer tua. Penelope semper ero uxor Ulyssis. Interim pater flectitur pietate mea, & precibus castis ; & ipse minuit vim suam. Proci Dulichii, & Samii, & quos produxit Zacynthus emittens, agmen libidine excitum, cum impetu in me concurrunt, & imperium in tua regia obtinent, nemine im-

pediente ; divitiae tuae, praecordia nostra dilacerantur. Quorsum tibi nomen Pisandrum, & Polybum, & crudelem Medontam, & manus rapaces Eurymachi & Antinoi, atque alios, quos cunctos tu absens nutris, non sine tuo dedecore, bonis acquisitis sanguine tuo ? Irus mendicis & Melanthius qui agit nostros greges, ut comedantur,

NOTÆ.

^z Frangitur] Flectitur, ita ut minus inflet, minusque me ad aliud conjugium compellat.

^a Dulichii] Dulichium insula est una ex Echinadibus, Peloponneso ab occasu adiacens.

^b Samiique] Samos vel Samus, nomen est plurimum insularum. Hic vero de ea agitur quæ Ithacæ adjacet, Cephallenia, communiori nomine appellata, ubi etiam urbs fuit Same.

^c Zacynthos] Insula est juxta Cephalleniam, ad meridiem.

^d Turba] Proci turba, Appositio est. Hinc vero 24, inde plures procaciter Penelopem appetiverunt : nam nihil artinet ejusmodi nugæ accurate recensere.

^e Regnant] Valde est istud invidiosum, quodque Ulyssiem possit male urere, domumque reducere.

^f Viscera] Opes viscera, iterum appositio. Sunt certe equidem opes viscera, quando ex natura intelliguntur, siquidem per eas vita quotidie recreatur.

^g Pisandrum] Nonnullos invidiosissime nominat, ad fidem etiam faciendam.

^h Medontaque] Hic præco fuit.

ⁱ Dirum] Hunc locum nonnulli sollicitant, quod dirus non videatur, cui fere uni ob minora delicta Ulysses pepercit. Verum præterquam quod nihil necesse est dirum exponere crudelem, cum pro magno etiam à Virgilio usurpetur, fieri potest ut hic Medon, erga Penelopem, ex amore mansuetus, in alios dirus & crudelis fuerit. Vel fortè etiam ex obscuro & truculento hominis vultu, ita eum Penelope vocitavit.

^k Eurymachique] Hic erat quem Penelope Icarium destinabat. Qui vero fuerint isti nebylones, quos vocat Horatius, parum interest cognoscere.

^l Antinoique] Fuit hic cum Eurymache procer ex primoribus.

^m Irus] Ithacensis mendicis, corpore vastus, sed nullis viribus, utpote quem Ulysses pugno mactavit. Pathos vero est à personæ humilitate.

ⁿ Melanthius] Fuit hic Ulyssis ovium Magister, qui pinguiissimas quasque in procorum epulas ad laniendam agere solebat.

Ultimus accedunt in tua damna^o pudor.

Tres sumus imbelles numero; sine viribus uxor,

Laërtesque senex, & Telemachusque puer.

Ille^q per insidias pæne est mihi nuper ademptus;

5 Dum parat & invitis omnibus ire Pylon.

Dì precor hoc jubeant, ut, euntibus^t ordine fatis,

Ille meos oculos^t comprimat, ille tuos.

Hoc faciunt custosque boum longævaque nutrix;

Tertius, immundæ^u cura fidelis haræ.

10 * Sed neque Laërtes, ut qui sit^y inutilis armis,

z Hostibus in mediis regna tenere valet.

Telemacho^a veniet (vivat modo) fortior ætas:

Nunc erat auxilii illa tuenda patris.

INTERPRETATIO.

psiremum dedecus, accedunt in tua damna. Tres sumus numero, bello inepti, conjux destituta viribus, Laertes senex, & puer Telemachus. Atque ille est propemodum mihi per dolum nuper ereptus, dum conatur ire Pylon, cunctis venientibus. Precor ut Dii hoc velint, ut fatis secundum ordinem procedenti-

bus, ille claudat meos oculos, ille claudat tuos. Bubulcus noster, & vivax nutrix tua, & tertius custos sedulus sulis, idem videntur: Sed neque Laertes, ut qui sit ineptus ad arma, potest imperium tenere inter hostes medios. Ætas præstantior aderit Telemacho, (si vivat) nunc illa erat adjuvanda tutela patris.

NOTÆ.

o Pudor] Irus & Melanthius pudor. *Apposicio*: Id est, qui per sortis suæ ignobilitatem maximo sunt tui dedecori.

p Telemachusque] Filius Ulyssis.

q Per insidias] Quas molitus est Antinous, proci ad Nestorem eunti Telemacho paraverunt, quasque ille Palladis ope & numine effugit.

r Invitis] Fabula est Telemachum, suasu Palladis, ivisse de Patre sciscitatum, atque id illum clam habuisse, nemine, præter nutricem, conscio. Igitur, vel Penelope mentita est supra, cum dixit, se misisse ad Nestorem, si de filio intellexerit: Vel si id minus, per *rd omnibus* proci tantum erunt intelligendi, qui, ne ille aliquid adversus ipsos machinaretur, reformidarent. Quod si historię fidem servatam esse supponas, per *rd inviti* isnescientes interpretaberis, tum matrem, tum procos, quod quidem ex Telemachi voto & opinione dictum fuerit, utcumque postea præci discetum ejus suboluerint, deinde etiam eidem insidias struxerint. Verum, ut quod ego sentio, libere dicam, non necesse arbitror tam anxie ex Homero leges ponere Nasoni, multo minus Penelope; vel si id adeo, nihilominus de industria crediderim

ita attemperatam fuisse à Poëta Penelopes orationem, ut cum eam rem, de qua loquimur, dubiam relinquat, utcumque vel gnati pietatem Ulysses, vel uxoris diligentiam laudet: Atque hinc, tum conjugiales, tum paterni, in animi fluctuatione majores, moveantur affectus.

[Ordine] Ita ut majores natu priores & vivis tollantur.

t Comprimat] Qui erant genere proximi mortuorum claudabant oculos. Quanquam autor est Varro, apud Nonnium, ne filii parentibus in obitu oculos fugillarent, id est clauderent, (ut Nonnius exponit) lege Mævia cautum fuisse.

u Cura] Id est, qui curat. Metonymia est, quæ vim maxime augeat orationis.

x Sed neque] Festinat ad conclusionem Penelope.

y Inutilis] Quia senex. Imo in quibusdam legitur, *Inutilis annis*.

z Hostibus] Prociis scilicet. Hac voce autem Penelopes fidus amor commendatur.

a Veniet] Id est, Non jam ille potest tot hostes depellere: adcoque necessarium est ut tu, Ulysse, venias.

Nec mihi sunt vires inimicos pellere testis.

Tu citius venias, ^b portus & ara tuis.

Est tibi, sitque precor, natus; qui mollibus annis

In patrias artes erudiendus erat.

5 ^c Respice Lærtē, ut jam sua lumina ^d condas:

Extremum fati ^e sustinet ille diem.

Certe ego, quæ fueram te discedente puella,

^f Protinus ut redeas, facta videbor anus.

INTERPRETATIO.

Nec vires adsunt: quibus arceam hostes à nostris adibus; tu redeas celerius, quippe qui portus sis & altare tuis. Habes, precor ut habeas, filium, qui erat instituendus tenera etate, in virtutes paternas. Vide Lærtē, ut jam claudas suos oculos, ille trahit postremum diem fati. Ego quæ eram adolescentula, cum profectus es, tibi haud dubie videbor vetula, utcumque properas.

NOTÆ.

^b Portus] Id est, Qui nobis omnia tuta facias.

^c Respice] Vox est misericordiæ.

^d Condas] Oculos claudas, de more, ut supra.

^e Sustinet] Id est, Vix animam retinet, ut te semel adhuc videat.

^f Protinus] Id est, Indefinenter. Gal. Tout de suite, sans vous arrêter nulle part. Angl. At once, without stop or stay.

EPISTOLA II.

ARGUMENTUM.

Demophoon, Thesi & Phædra filius, à bello Trojano in Patriam rediens, maris tempestatibus in Thraciam delatus, à Phyllide, Lycurgi & Crustumena filia (qua tunc Thracia imperabat) hospitio & lecto benigne susceptus est, cum qua aliquamdiu consuevit. Audita deinde morte Mursibi, qui post ejectionem Athenis patrem Thesē, imperium occupaverat, regni cupidine captus, Phyllidi fidem dat se intra mensem rediturum, coniungens ad res componendas se suas ire. Mox relictis navibus Athenas petiit, nec redire cogitat. Quatuor igitur exactis mensibus, Phyllis ad eum hanc epistolam scripsit, qua suadet, ut beneficiorum memor, fidem datam non fallat: quod si aliter fecerit, violatum amorem crudeli se morte vindicaturam minatur.

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

Hospita, Demophoon, tua te ^a Rhodopeia Phyllis

Ultra promissum tempus abesse queror.

^b Cornua cum Lunæ pleno semel orbe coissent,

Littoribus nostris anchora pacta tua est.

INTERPRETATIO.

Demophoon, ego Phyllis Thracia, tua hospita, conqueror te desiderari ultra tempus assignatum. Anchora tua promissa est à te nostris littoribus, postquam cornua Lunæ concurrissent semel, pleno orbe;

NOTÆ.

^a Rhodopeia] Thracia, à Rhodope monte Thraciæ.

^b Cornua] Id est, post mensem. Eo enim

temporis spatio evenit, ut Lunæ utrumque cornu, tum decrescens, tum crescentis, in novum orbem concurrat.

Luna

PHYLLIS DE MOPHOONTI. II

Luna ^c quater latuit ; toto quater orbe recrevit ;
^d Nec vehit ^e Aethæas ^f Sithonis unda rates,
 Tempora si numeres, bene quæ numeramus amantes ;
^g Non venit ante suum nostra querela diem.
 5 ^h Spes quoque lenta fuit ; ⁱ tarde, quæ credita ^k lædunt,
^l Credimus : ^m invita nunc & amante ⁿ nocent.
 Sæpe ^o fui mendax pro te mihi : sæpe putavi
 Alba procellosos vela referre ^p notos ;
 10 ^q Thesea devovi, quia te dimittere ^r nollet ;
 Nec tenuit ^s cursus forsitan ille tuos.
 Interdum timui, ne, dum vada tendis ad ^t Hebri,
 Merfa foret ^u cana naufraga puppis aqua.
 Sæpe Deos supplex, ut tu, scelerate, valeres,
 Sum prece thuricremis devenerata focis.

INTERPRETATIO.

Interim Luna quater recessit, ea quater renovata est toto orbe ; nec mare Thracium reducit naves tuas Athenienses. Si numeres dies quos nos amantes bene numeramus, nostra de te querimonia non exoritur ante suum tempus. Spes quoque nostra longior fuit, sero credimus ea, qua credita nos cruciant, & jam coacta amanti officium. Sæpe mentita sum mihi pro te, sæpe credidi austros

procellosos reducere tua vela candida. Male sum precata Theseo quod tibi redeundi potestatem non faceret, neque ille forsantimum tuum prohibuit. Quandoque reformidavi, ne, dum pergis ad vada Hebri, navis tua naufragium passa, esset submersa aqua alba. Sæpe ego supplex adoravi Deos ad altaria, ubi thurs crematur, & precibus petivi, ut tu scelestè prospera valetudine fruereris.

NOTÆ.

^c Quater] Id est, Quartus est mensis.
^d Nec vehit] Id est, Tu non reas. Frequentiores sunt istæ figuræ, quam ut eas annotare opus sit.
^e Aethæas] Id est, Atticas, Athenienses Demophoontis : A Græco αἰτίας, quod Attica Regio littoralis, & undis frastu sit.
^f Sithonis] Thracia : à vetusto nomine Sithon, quo appellatam fuisse Thraciam refert Cellius.
^g Non venit] Omnino ; siquidem post exactum primum mensem poterat Phyllis Demophoonti promissa oggerere.
^h Spes] Id est, Diu etiam speravi te venturum.
ⁱ Tarde] Sero credidit Phyllis Demophoonta deceptorem esse, qui non rediret. Citius istud si animo sedisset, ipsum hospitio & lecto non communicasset ; vel saltem communicatum non dimisisset.
^k Lædunt] Postquam se ludificatam esse non credit modo, sed certo sentit.
^l Credimus] Pessime istud exposuerunt Te venturum speramus : Imo con-

tra Credimus te non venturum, te deceptorem esse.
^m Invita] Non libens queror, sed amor cogit interpretantur. Nihil ad rem. Fateretur Phyllis se amare, quanquam potius deceptorem optaret odisse, & id tantum.
ⁿ Nocent] Nocet omnino amanti, huic homini credidisse quem amat, cum sese ab eo derelictam sentit.
^o Fui mendax] Mulis mentita sum exponunt ; adeoque nihil postea dicam. Oscitant. Sibi mentitam hos ipso versu Phyllis ait. Scilicet ipsa quælibet excogitavit, quæ Demophoonta remorari sibi persuasit.
^p Notos] Notus ventus à meridie spirans, his secundus qui ex Attica in Thraciam navigant.
^q Thesea] Patrem tuum, quem ego credidi retinere te ; cum nullus redires.
^r Nollet] Prout equidem tunc conjicibam, adde.
^s Cursus] Tuum iter, tuam navigationem, optime.
^t Hebri] Fluvius est Thraciæ.
^u Cana] Alba ; ex agitatione, & aëris permixtione.

Sæpe

- Sæpe videns ventos cælo pelagoque faventes,
 Ipsa mihi dixi; *Si valet, ille venit.*
 Denique fidus amor, quicquid properantibus obstat,
 = Finxit; & ad *y* causas ingeniosa fui.
 5 *z* At tu lentus abes: nec te jurata = reducunt
 Numina; nec nostro motus amore redis.
b Demophoon, ventis & *c* verba & vela dedisti.
 Vela queror reditu, verba carere fide.
 Dic mihi quid feci; *d* nisi non sapienter amavi?
 10 *e* Crimine te potui demeruisse meo.
 Unum in me scelus est; quod te, scelerate, recepi.
 Sed scelus hoc meriti pondus & instar habet.
f Jura, fides, ubi nunc, commissaque *g* dextera dextræ?
 Quique erat in falso plurimus ore *h* Deus?
 15 Promissus socios ubi nunc *i* Hymenæus in *k* annos,
 Qui mihi conjugii sponzor & obses *l* erat?

INTERPRETATIO.

Sæpe cum cernerem ventos mari & cælo propitios, ego mihi dixi, Si illi bene est, redit. Denique fidelis meus amor excitavit quicquid remoratur festinantes: & fui callida ad fingendum causas tux retardationis. At tu tardus absens es: nec Diis per quos jurasti, te reducant: nec reverteris impulsus amore nostro. Demophoon, commisisti ventis dicta & vela. ego conqueror vela carere recursum,

dicta carere fide. Dic mihi quid admisi, nisi quod incaute amavi? Potui te obstrinxisse flagitio meo. Unum est in me flagitium, quod te excepi, scelerate, sed eo genere flagitii te demeruisse debueram. Ubi sunt nunc jura, ubi fides, & manus juncta manui, & multus deus qui erat in ore tuo perjuro? Ubi nunc Hymenæus pactus in annos nostros conjunctus, qui erat mihi sponzor & obses connubii?

NOTÆ.

x Finxit] *Ad* tui excusationem.
y Causas] *Quibus* iter tuum impeditum fuerit.

z At tu lentus] Affectus maxime movet, hoc in loco posita ista accusatio.

a Reducunt] Non de Diis sed de Demophoonte queritur, qui Deorum, quos perjurio violavit, iram contemnit.

b Demophoon] Si ego aliquid video, non tam stomachationem habet hæc denominatio, ut volunt, quam amoris intimum sensum & mollicitinem exprimit.

c Verba] *Verba dare ventis*, est quidem verba in vanum fundere, uti exponunt, sed simpliciter & sine interpretatione, hoc in loco, hæc phrasis est intelligenda.

d Nisi non] Clarissimus Heinſius vel in vitis libris, *ſi non*, &c. reponit. Quamobrem non potui divinare; ſenſus enim optimus eſt, quem facit leſtio recepta. Gallice diceret, *Qu'ay-je fait, ſi ce n'eſt de vous avoir aimé ſans aucune precaution?* Angl. *What have I done, but only loved you without any Precaution.*

e Crimine] Id eſt, *En* re quod te amavi non ſapienter, & ſine diſſidentia, tu ſimplicitate mea ad ſervandam fidem adduci debuiſſes. Veriſſime. Nam bis quidem nequiter facit qui & fallit, & ſidentem fallit.

f Jura] *Hospitii, Connubii*. Iſtud eſt quod Gallice per exprobrationem dicimus, *Où eſt le Droit, Où eſt la Foy*, &c. Angl. *Where's your Honesty, where's your Faith?*

g Dextera] *Quæ* hodieque fidei eſt ſymbolum.

h Deus] *Cupido*, ut volunt, vel potius, *plurimus Deus*, omnes Deos ſignificat per quos Demophoon jurabat, quos & poſtea Phyllis recenſet.

i Hymenæus] *Nuptiarum Deus*.

k Annos] *Anni* dicuntur ſocii qui à conjugibus in vita ſociali & conjuncta, prout decet, exiguntur.

l Erat] *Eſſe debuerat*. Vult tantum Phyllis ſanctiſſimas & inviolabiles matrimonii leges, adverſus Demophoonta præferre.

Per mare, quod totum ventis agitur & undis ;
 Per quod sæpe ieras, per quod iturus eras :
 Perque tuum mihi iurasti (nisi = fictus & ille est)
 Concita qui ventis æquora mulcet, ^a avum :

5 Per Venerem nimiumque mihi facientia tela,
 Altera tela arcus, altera tela ^o faces :
 P Junonemque, toris quæ præsidet alma maritis,
 Et per q tædiferæ ^r mystica sacra Deæ.

Si de tot ^r læsis sua ^t numina quisque Deorum
 10 Vindictæ ; ^a in pœnas non fatis unus eris.

* At laceras etiam puppes furiosa refeci :
 Ut, qua defereretur, y firma carina foret.
 Remigiumque dedi, quo me ^r fugiturus ^a abires.
 Heu patior telis vulnera facta ^b meis !

INTERPRETATIO.

Jurasti mihi per mare totum, quod movetur ventis & undis, per quod sæpe cucurreras, per quod volebas currere, & per tuum avum (nisi & ille est falsus) qui temperat maria turbata ventis. Jurasti per Venerem ; & tela nimis ad me spectantia, per arcus tela altera, per faces tela altera : & per Junonem qua alma præest lectis maritalibus, & per sacra mystica

Dea tædiferæ. Si unusquisque Deorum de tot violatis ultimis eat sua numina, tu solus non poteris ferre omnes pœnas. At ego insana etiam restitui naves fractas, ut carina, qua ego destituerer, esset tuta. Atque ego dedi remigium quo à me discessurus proficisceris : benè fero plagas impactas telis meis !

NOTÆ.

m Fictus] Id est, Nisi tu falso, ut multa alia mentitus es, tuum esse avum aut proavum Neptunum dictitasti, vel falso te Theseo & Ageo ortum prædicasti.

n Avum] Aegæum, quem in deum marinum transmutatum fuisse Poetæ fabulantur, cum se in mare præcipitem dedisset : quo etiam alludere videtur Ovidius. Vel Avum, Aegæi patrem, pro proavo, Neptuno scilicet, posuit, quod aliis placet.

o Faces] Sagittæ & faces tela sunt Cupidinis : Non enim tantum sagittis ferire, sed etiam face incendere dicitur. Ita Ovid. postea in Metamorph. sed & eadem Veneri tribuuntur.

p Junonemque] Juno Saturni filia, Jovis & soror & conjux, quæ nubentibus (unde pronuba) & parturientibus (unde Lucina) præsidere dicta est.

q Tædiferæ] Cereris Eleusiniæ, cujus sacra cum tædis fiebant, ad ejus rei memoriam quod ipsa Proserpinam filiam, à Plutone raptam, noctu etiam, accensis in Ætna monte tædis, toto orbe quæssisset.

r Mystica] Nocturna & occulta, Sacerdotibus tantum cognita, quæque quam occultissimis cæremoniis peragerentur.

s Læsis] Perjurio : Vix enim eo major esse possit Dei contemptus.

t Numina] Per Numina, varias intellige Deorum potestates ; siquidem ab Ethnicis huic & illi Deo, hæc & illa attributa sunt, quibus præessent, unde & quandoque varia nomina sortiebantur.

u In pœnas] Ferendas scil. Id est, Tu pœnis obrutus nequaquam Deorum ira sufficere poteris.

x At laceras] Magnum habet dolorem hæc recordatio.

y Firma] Contra maris & ventorum impetum.

z Fugiturus] Invidiose. Non fuit discessus sed fuga.

a Abires] Quanto cum dolore & affectu verbum istud extulit !

b Meis] Quia laceras naves refecerat, quibus Demophoon fugeret. Metaph. ab armis, quæ aliquando adversus nos ipsos præbemus.

° Credi-

- * Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis :
 Credidimus ^d generi, nominibusque tuis :
 Credidimus lacrymis. ^e an & hæ simulare docentur ?
 Hæ quoque habent ^f artes, quaque ^g jubentur, eunt ?
 5 Dis quoque ^h credidimus. ⁱ quo jam tot pignora nobis ?
 Parte satis potui qualibet inde capi.
 Nec ^k moveor, quod te juvi portuque locoque.
^l Debit hoc meriti summa fuisse mei.
 Turpiter hospitium lecto cumulasse jugali
 10 Pœnitet, & lateri conseruisse latus.
 Quæ fuit ante ^m illam, mallem suprema fuisset
 Nox mihi ; dum potui Phyllis honesta mori.
 Speravi ⁿ melius, qua me meruisse putavi.
 Quæcumque ex merito spes venit, ^o æqua venit.
 15 Fallere credentem non est operosa puellam
 Gloria. simplicitas digna favore fuit.

INTERPRETATIO.

fidem habuimus illecebrofis sermonibus, quibus abundas ; credidimus stemmatibus tuis, & tuis nominibus : credidimus lacrymis, an & hæ instituntur ad fraudem ? an hæ quoque habent dolos, & fluunt quæ imperantur ? Credidimus etiam Dis. Quorsum vero jam nobis tot pignora ? Potui satis qualibet parte intercipi. Nec curo, quod tibi profui & portu & loco ; hoc debuit esse omne meum officium.

Pœnitet me adieciſſe hospitio lectum maritalem, & junxiſſe latus lateri. Mallem noſſem, quæ fuit ante illam, fuiſſe mihi ultimam, dum potui mori Phyllis pudica. Speravi melius, quia credidi me meruiſſe ; quæcumque ſpes oritur ex merito juſta eſt. Non eſt difficultis gloria decipere puellam fidentem, ſimplicitas mea fuit digna favore.

NOTÆ.

e Credidimus] Maximo eſt ſolatio malum pati, quod nos culpa noſtra non arceſſivimus. In eo eſt Phyllis, ut conſilia ſua approbet, illudque excuſet quod ſimplicitate peccavit, in Demophoontis perſidiam culpa rejeſta.

d Generi] Id eſt, Cum tu Dis ſatus eſſes, ex te tantam ortum iri perſidiam non ſuſpicabar.

e An & hæ] Id eſt, An aliquis etiam poteſt animum ad lacrymas ſiſtas inſtituere ? Vult eare Phyllis ſeſe & ſuam credulitatem maxime excuſare.

f Artes] Prope idem eſt quod ante dixit. Gallice diceremus, *L'artifice peut il bien aller juſques à ſeindre des larmes.* Angl. *Can your Artifice go ſo far as to ſeign Tears ?*

g Jubentur] Ita ut de cauſa qualibet lacrymas quiſquam poſſit effundere.

h Credidimus] Illud optime, nam ſicuti numinis ſui vindices, ita & videntur Diſ earum rerum ſponſores quæ, ipſis citatis, promittuntur. Quin ſuo modo ſuum & illud

locum habet, ubi de vero Deo ter opt. max. agitur.

i Quo] Innuit ſe plura, quam ſit opus congerere, ut Demophoontis perſidiam, cauſam faciat ſuorum, ſi quæ ſint, delictorum, illumque ultra quam ſit ſatis dediſſe veri amoris quibus ſidendum eſſet teſtimoniorum.

k Moveor] Id eſt, Non illud me urit : Non ejus rei pœnitet. Nimirum potuit ex humanitatis aſſectu Phyllis extorrem patria Demophoontem hospitio excipere.

l Debit] Jam ex eventu ſe ipſam quodammodo accuſat, atque iſtud tantum ut pœnitentiæ dolorem exacuat. Neque vero Phyllidis mens eſt ſuam culpam facere.

m Illam] Quæ latus lateri conſervi. Sed multus eſt in iſta reticentiâ & impetutus & lepos.

n Melius] Demophoontem ſcilicet ſponſum fore firmum.

o Aequa] Adeoque nec ipſa ſulte aut ſine ratione ſperavit.

PHILLIS DEMOPHOONTI. 15

Sum decepta tuis & P amans & foemina verbis.

Dii faciant, laudis q summa sit ista tua.

Inter & : Aegidas media f statuaria in urbe :

Magnificus e titulis u flet pater ante fuis.

5 Cum fuerit * Scyron y lectus, torvusque * Procrustes;

Et * Sinis, & tauri mistaque b forma viri ;

Et domitra bello c Thebae, fusique d bimbres;

Et pulsata nigri e regia caeca Dei :

Hoc tua post f illum titulo signetur Imago :

10 Hic est, cujus amans & hospita capta dolo est.

INTERPRETATIO.

Et amanti, & foemina imposuerunt tua verba : Dii faciant ut sit ista omnis laus tua : Et colloceris inter Aegaei posteros in urbe media ; Statua patris tui titulis magnifici flet uoram. Cum Scyron fuerit lectus, & crudelis

Procrustes, & Sinis, & forma confusa viri simul & tauri, & Theba bello subacta, & Centauri fugati, & regia atri Dei per vim intrata, post illum imago tua notetur hoc elogio, Hic est cujus fraude hospita amans decepta est.

NOTAE.

p Amans] Credula res amor est, ut postea dicit Ovid.

q Summa] Id est, In eo posita sit omnis laus tua : quae nulla est.

e Aegidas] Aegaei posteros.

f Statuaria] Ex statua representeris.

t Titulis] Nominibus magnificis, & rerum gestarum inscriptione.

u Stet] Statua patris posita sit juxta tuam.

x Scyron] Latro fuit insignis, circa Megaram latrocinia sua exercens, quem Theseus interfecit.

y Lectus] In Thesei titulis, propter egregii facti memoriam.

z Procrustes] Alius latro, quem Theseus in Attica viatoribus insidiantem, fortiter superavit. Hunc volunt obuius quosque lectum quandam conscendere coegisse, longiores amputare solitum, breviores trahere, donec cum lecto aequarentur.

a Sinis] Hic in Isthmo Corinthiaco alligatus curvatis arboribus homines, in diversa trahebat, & discerpebat.

b Forma] Sabtilis est Minotauri circumscriptio, quem labyrintho inclusum Theseus sustulit. Forma vero ejus mixta dicitur, quod partim hominis, partim tauri membris tam produxisset mater Pasiphae Minois uxor, postquam Daedali ope cum tauro concubuisse. Prolixè fabulam istam apud Mythologos, & ejus explicationem invenies : dum alii ad

Taurum Minois ducem, alii ad navem, alii ad alia referunt.

c Theba] Plures fuerunt eo nomine urbes. Hic vero de Boeoti cis agitur : in quibus subruendis Thesei virtus maxime emicuit.

d Bimbres] Centauri, Junonis, vel potius nubis & Ixionis filii : quos Theseus & Lapithae, quod illi in Pirithoi nuptiis, tum Hippodamiae sponse, tum aliis foeminis viam facere vellent, partim interfecerunt, partim fugaverunt. Bimbres vero dicti sunt quod superne homines, infernae equi essent. Quorum & id genus fabularum explicationem vide apud Mythologos, quorum verba huc frustra transcriberemus.

e Regia] Plutonis aula nigra, quam in Pirithoi gratiam, ut ei in conjugem Proserpinam raperet, intravit. Quoniam istud in amici gratiam ausum fuisse Theseo audaciam tantum apponendum : namque ille in inferis, Pirithoo a Cerbero cane intercepto, male multatus est, donec ab Hercule liberatus fuit.

f Illum] Patrem tuum Theseum. Gall. Qu'apres qu'on aura vu votre pere, & tous ses eloges, &c. Angl. After one has seen your Father and all his Elogies, &c.

g Hospita] In quinque libris hospite scriptum esse testatur clar. Heinsius : ut hic idem, quod in Helenes epistola, innuat,

Ce tus in hospitibus non est amor. Verum potior est lectica altera.

b De

- ^h De tanta rerum turba, factisque parentis,
ⁱ Sedit in ingenio ^k Cressa relicta tuo.
 Quod solum excusat, solum ^l miraris in illo.
 Hæredem patriæ, perfide, fraudis ^m agis.
 5 Illa (nec invideo) ⁿ fruitur meliore marito;
 Inque capistratis ^o tigribus alta sedet.
 At mea despecti fugiunt connubia Thraces,
 Quod ^p ferar externum præposuisse meis.
 Atque aliquis, *Doctas jam nunc eat*, ^q inquit, *Athenas*;
 10 *Armiseram Thracen, qui regat, alter erit.*
^r Exitus acta probat. ^s careat successibus opto,
 Quisquis ab eventu facta ^t notanda putat.
^u At si nostra tuo spumescant æquora remo,
 Jam mihi, jam dicar consuluisse meis.
 15 ^x Sed neque consului: nec te mea regia ^y tangit,
 Fessaque ^z Bistoniam membra ^a lavabis aqua.

INTERPRETATIO.

Cretenfis Ariadne deserta mansit in animo tuo, de tanta copia rerum & gestis patris. Suspiciis in illo illud unum, quod unum excusat. Perfide, te facis hæredem doli paterni. Illa (nec liveo) gaudet meliore marito, & sublimis sedet in tigribus franatis. At Thraces contempti averfantur meum conjugium, quia ego dicor prætulisse peregrinum meis. Atque ali-

quis dicit: Proficiscatur jam nunc doctas Athenas, alter erit, qui imperet Thraciæ bellicose: Eventus probat facta. Cupio careat lato exitu, quicumque putat acta vituperanda ab eventu. At si maria nostra albicent tuo remo, tum dicar prospexisse mihi & meis. Sed neque prospexi, neque mea aula te movet, neque lavabis lassos artus aqua Thracia.

NOTÆ.

^h De tanta] Multum habet affectum hæc criminatio, sed cuivis proficere cupienti facile erit imaginari quæ longum esset scribere.

ⁱ Sedit] Tibi tantum placuit, & tibi imitandum sumpisti, quod ille perfidiose fecit.

^k Cressa] Ariadne, Minois filia, de qua plenius in sequentibus.

^l Miraris] Id est, Probas, imitaris, quod in se reprehendendum pater agnovit.

^m Agis] Gall. Vous vous portez pour heritier. Angl. You carry yourself like his Heir.

ⁿ Tigribus] Illis enim currus Bacchi trahitur, in quo Ariadne à Libero patre in conjugem assumpta, magnifice sedet, quoque vehitur.

^o Ferar] Ita meliores libri, Autore Heinso: quanquam non minus placeat feror.

^p Inquit] Id est, Quilibet ex meis possit dicere.

^q Athenas] Ad suum Demophoonta, scilicet, egregium illum, quem nobis omnibus Thracionum præposuit.

^r Exitus] Verba sunt Thracum ab eventu Phyllida damnantium.

^s Careat] Responso est Phyllidis, ad pravum Thracum suorum iudicium, per imprecationem in eos & indirecte proposita. Atque equidem perverse profecto ex eventuationibus nostræ dijudicantur.

^t Notanda] Judicanda & vituperanda.

^u At si] Purgationem suam à contrario eventu confirmat. Dicar, inquit, bene fecisse, si tu redieris. Phyllidis autem verba cum spe aliqua & voto conjuncta videntur.

^x Sed neque] Jam disiectus est qui modo affulserat spei radius.

^y Tangit] Placuerat Heinso tangere, sed quod ante legebatur, meo quidem iudicio convenientius tangit reposui.

^z Bistoniam] Thracia nostra. Lacus est Bistonius in Thracia.

^a Lavabis] Pro veteri consuetudine, quæ etiam ex Evangelio cognoscitur. Non lavabis: Ergo neque ventes.

- ^b Illa meis oculis species abeuntis inhæret,
Cum premeret portus classis itura meos.
^c Ausus es amplecti; colloque infusus amantis
Oscula per longas jungere pressa moras:
5 Cumque tuis lacrymis, lacrymas ^d confundere nostras;
Quodque foret velis aura secunda, ^e queri:
Et mihi discedens suprema dicere voce;
Phylli, face ^f expectes Demophoonta tuum.
8 Expectem, qui me nunquam visurus abisti?
10 Expectem pelago vela negata meo?
^b Et tamen expecto. redeas modo ⁱ serus amanti:
Ut tua sit solo ^k tempore lapsa fides.
Quid ^l precor infelix? jam te tenet ^m altera conjux
Forsitan, & nobis qui male favit, amor.

INTERPRETATIO.

Imago illa tui discedentis infixæ est meis oculis, cum classis discessura esset in meis portibus. Non veritus es me amplecti, & projectus in collum mei amantis dare oscula ætæ per prolixas moras, & mittere lacrymas nostras cum tuis lacrymis, & queri quod ventus esset favens velis, & mihi dicere ultima voce, cum proficiscereris, Phylli, vide ut opperiaris tuum

Demophoonta. Opperiar, qui discessisti nunquam visurus me, opperiar vela prohibita a mari meo? Et tamen præstolor, modo revertaris tardus mihi amanti; ut fides tua deferat solo tempore. Misera quid voves? Jam alia uxor te capit forsitan, & amor, qui minus fuit nobis propitiis.

N O T Æ.

^b Illa] Se nihil amasse unquam fateatur, qui ista commemoratione non commovebitur.

^c Ausus es] Ex Demophoontis perfidiæ contemplatione, tum blanditiarum, quibus discedentem perfidum demulserat, recordatione, vehemens hæc increpatio Phyllidis nascitur. Quantum vero imaginandi facultate valuerit Poëta, videbunt qui proficiendi studio, phantasiam suam illi committent: vel etiam qui ejus leporibus ducti, iis sese oblectare voluerint.

^d Confundere] Nequiter fecit Demophoon, qui sinceræ & ex amoris mellitæ fluentes Phyllidis lacrymas, fistis suis & per dolum expressis stetitibus compenfaverit.

^e Queri] Quasi ille moræ causam ventorum vim adversam habere maluisset. Phyllidis hæc est querela, *An potuisti inter tot amoris mei testimonia ejusque illecebras, me simulatione tua deludere? Vel, quomodo ad nimiam & incredibilem fictionem pectus perfidia conscium potuisti adigere?*

^f Expectes] Sicuti est ista Demophoontis vox suprema, & ultimus amoris conatus, ita & est ultimus perfidiæ gradus. Non enim tantum torquetur animus, quando adempta

spes est, & ille stupet, quam cum inter spem & timorem attentus, undique distrabitur, & cura conficitur.

^g Expectem] Cum dolore & increpatione. *Gal. Que j'attends? Angl. Should I wait for?*

^h Et tamen] Vide mihi quæso, qui conatus, qui impetus, quæ lucta, priusquam desperet] ⁱ Serus] Non ut sero redeat petit; sed, quando ita necesse est, ut sero redeat, redeat saltem.

^k Tempore] Proverbiali forma dicimus, *Que je ne perds, que j'attends. Angl. May I lose nothing but my Attendance.*

^l Precor] Votorum fervorem indicat, eademque vox ista corripit. Ita enim sese habent cordis nostri cogitationes & vices. Cum maxime fervent affectus, tum facillime placentur; ubi maximus eorum impetus, ibidem & finis. Extrema quæque scilicet recurrunt & sese tangunt; nec metas ultra licet erumpere.

^m Altera] Puellis suspicio familiaris. Ita & supra Penelope. Sed prudentiam nota Poëta; quomodo affectus gradatim fleat, & ex iis singula quæque moveat. Majores fecerit progressus qui unam epistolam cum cura & diligentia indaganda arte meditatus fuerit, quam qui totum librum, ut mos est, legerit.

Utque tibi ^a excidimus, nullam, puto, Phyllida nosti.

Hei mihi ! ° si quæ sim Phyllis, & unde, rogas.

Quæ tibi, Demophoon, longis ^p erroribus æsto

Thre^c cios portus, hospitiumque dedi.

5 Cujus ^q opes auxere meæ : cui dives egenti

Munera multa dedi, multa datura fui.

Quæ tibi subjeci latissima regna ^r Lycurgi,

Nomine fœmineo ^f vix satis apta regi :

Qua patet umbrosam Rhodope glacialis ad ^r Hæmum;

10 Et ^a sacer admissas exigit Hebrus aquas.

Cui mea virginitas avibus ^x libata ^y sinistris,

Castaque fallaci ^z zona recincta manu.

^a Pronuba ^b Tisiphone thalamis ^c ululavit in illis,

Et cecinit mœstum ^d devia carmen avis.

INTERPRETATIO.

Et postquam ex conspectu tuo sublata sum, nullam reor Phyllida cognovisti. Hei mihi ! si quæ sis Phyllis, & cujas. Ego, Demophoon, quæ præbui tibi longis itineribus factato portus Thracios, & hospitium : Cuius divitias mea majores fecerunt, cui dives ego multa dona contuli, & volui multa conferre : quæ tibi subditi late patens imperium Lycurgi, quæ vix possunt gubernari nomine

fœmineo : Quæ Rhodope gelu rigens extenditur, usque ad Hæmum umbrosam, & quæ sacer Hebrus volvit aquas concitatas. A quâ mea virginitas primo decerpta est, alitibus infaustis, & Zona pudica detracta est manu fraudulenta. Tisiphone pronuba ululavit in illis nostris nuptiis ; & avis devia cantavit carmen lugubre.

NOTÆ.

ⁿ Excidimus] Illud est quod Gal. dicimus, *Aussi-tôt que vous m'entes perdu de vue.* Angl. *As soon as you had lost me out of your Sight.*

^o Si quæ sum] Non major esse potest oblivio.

^p Erroribus] Vere dicuntur errores, quæ per mare perficiuntur itinera.

^q Opes] Quæ, statu in quo erat, exigue erant.

^r Lycurgi] Pater fuit Phyllidis, de quo Poëtæ, quod Bacchum contemisset, multa fabulantur.

^f Vix] Quia feroces & bellicosi.

^r Hæmum] Mons est Thraciæ, sicut & Rhodope, per quos regni sui amplitudinem Phyllis describit.

^a Sacer] Quia omnes fluvij sacri propter incôlas & præsidentes Deos & Nymphas.

^x Libata] Primum violata. Matrimonium est circumscriptio.

^y Sinistris] Id est, Auspiciis & Diis adversis. Nihil enim veteres illi inauspicato, vel sine Diis, suscipiebant.

^z Zona] Cingulo nova nupta præcingebatur, quod vir in lecto solvebat, factum ex lana ovīs ; ut sicut illa in glomos sublata, conjuncta inter se sit, sic vir suus secum cinctus vinctusque esset. Festus.

^a Pronuba] Loco Junonis nostris nuptiis præfuit.

^b Tisiphone] Furiarum una : Altera est Alesto ; tertia Megera, filix Noctis & Acherontis.

^c Ululavit] Quanquam vocem hanc mediam esse docet Servius ; satis constat tamen hic lugubrem & fœralem, pro nuptiali, cantum significare.

^d Devia] Bubo, vel quolibet avis devia nocturna & latebris gaudens, cujus vox querula mali omnis esse censebatur.

PHYLLIS DEMOPHOONTI. 19

Adfuit ^e Aleſto ^f brevibus torquata colubris ;

Suntque & ſepulchrali lumina mota face.

Mœſta ^h tamen ſcopulos ⁱ frutiſcoſaque littora calco ;

Quaque patent oculis æquora lata meis.

5 Sive die ^k laxatur humus, ſeu ^l frigida lucent

Sidera ; proſpicio quis freta ^m ventus agat.

Et quæcunque procul venientia lintea vidi,

Protinus illa ⁿ meos auguror eſſe Deos.

In freta procuro, vix me retinentibus undis ;

10 Mobile quæ primas porrigit æquor aquas.

Quo magis accedunt, minus & minus ^o utilis aſto :

^p Linquor, & ancillis excipienda cado.

^q Eſt ſinus adductos modice falcatus ^r in arcus,

Ultima prærupta cornua mole ^f rigent.

15 Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in undas

Mens fuit ; &, quoniam fallere pergis, erit.

Ad tua me fluctus projectam littora ^t portent,

Occurramque oculis ^u intumulata tuis.

INTERPRETATIO.

Aleſto comita brevibus ſerpentibus adſtitit, & lumina admota ſunt ex tædâ ſunerea. Nihilominus triftis premo ſcopulos & littora frutiſcobus plena, & loca unde vaſta maria aperta ſunt meis oculis. Sive terra ſolvitur per diem, ſeu aſtra gelida lucent, obſervo quis ventus agitet maria ; & quacumque vidi procul vela accedentia, ſtatim conſicio illa eſſe meos Deos. Accurro ad mare aquis me agre exhibentibus, quæ mare fluidum extendit

primas aquas. Quo magis accedant, minus & minus firma ſum : deſicio, & cado ſuſtentanda ab ancillis. Eſt ſinus paululum curvatus in modum arcus contenti, ultima cornua ejus prærupta ſunt rupe ardua. Hinc animus fuit corpus præcipitare in mare ſubjectum ; &, quoniam pergis decipere, idem erit. Unda me ferant præcipitalem ad tua littora ; & inſepulta incidam in tuos oculos.

NOTÆ.

^e Aleſto] Altera ex furiis, ut ante diximus.

^f Brevibus] Ideoque, ut volunt, ſævioſibus.

^g Sepulchrali] Id eſt, Pro ſacibus quinque ex ſpina alba aut pinu in nuptiis adhiberi ſolitis, ſeriales admota ſunt ex rogo accenſa, vel ſueneri deſtinata.

^h Tamen] Id eſt, Quanquam omnia ſint mihi adverſa, tamen amoris mei tantus eſt ardor, ut contra ſpem animi mei te ſemper & maximo cum labore, non ſine furore quaram.

ⁱ Frutiſcoſaque] Ubi difficile eſt admodum ſuos gradus firmare. Sed operæ pretium eſt hæc omnia ſibi phantaſiæ opera, oculis repreſentare.

^k Laxatur] Solis calore.

^l Frigida] Id eſt, Per noctem. Amoris ſui anxietatem commendat, quæ diu noctuque ipſam ſollicitat.

^m Ventus] Optime amoris ſollicitudinem declarant iſtiuſmodi cogitationes.

ⁿ Meos] Id eſt, Qui me exaudiverunt, & mihi propitii facti ſunt.

^o Utilis] Quia te non eſſe video, vix poſſum niti pedibus.

^p Linquor] Animi deliquium patior.

^q Eſt ſinus] Seſe tandem ad deſperationem coactam eſſe Phyllis declarat : quod loci deſcriptione, unde ſe in mare daturam dicit, cognoscitur.

^r In arcus] Id eſt, Ad tenſi arcus modum curvatus. Curvatur enim arcus, cum nervo extrema ejus ſimul in ſeſe adducuntur.

^f Rigent] Alta, prærupta, dura & ſalebriſa ſunt ad horrorem & ſtuporem.

^t Portent] Votum eſt.

^u Intumulata] Abſque ſepulture, honore, quod Ethnicis præſertim horrendum, ſiquidem & iſtud ad Manes placandos, vel torquendos momentum haberet.

- Duritia ferrum ut superes, adamantaque, * teque ;
Non y tibi z sic, dices, Phylli, sequendus eram.
 Sæpe venenorum fitis est mihi : sæpe cruenta
 Trajectam gladio morte perire juvat.
 5 Colla quoque, infidis quia se nectenda lacertis
 * Præbuerunt, laqueis implicuisse liber.
 Stat nece ^b matura tenerum pensare ^c pudorem :
 In necis ^d electu parva futura mora est.
 Inscribere meo causa ^e invidiosa sepulcro :
 10 Aut hoc, aut simili carmine notus eris.
 Phyllida Demophoon leto dedit, ^f hospes amantem :
 Ille neci ^g causam præbuit, ipsa manum.

INTERPRETATIO.

Quamvis durior sis ferro, & adamantæ, & te ipso; dices, Phylli, non ita me debebas sequi. Sæpe cupio bibere toxicum; & sæpe placet transfixam ense perire morte sanguinolenta. Etiam, quia mea colla se præbuerunt implicanda brachiis perfidis, junc volo ea premere. De- *crevi satisfacere nece accelerata tenore pudori, non diu cunctabor in electione mortis. Signaberis causa odiosa meo sepulcro, notus eris, aut hoc, aut ejusmodi titulo. Demophoon hospes tradidit morti Phyllida amantem; ille dedit causam morti, ipsa manum.*

NOTÆ.

x Teque] Gradatione ista vide Demophoonta ut Phyllis durissimum faciat.

y Tibi] Pro à te.

z Sic] Mortua, intumescens, undis jactata & erosa.

a Præbuerunt] Nonnulli habent præbuerint, quod non minus, imo amplius placeret.

b Matura] Decoro & magnanimo leto exponunt. Esto decorum, sed maturum mihi idem est quod promptum, acceleratum & opportunum.

c Pudorem] Violatam à te meam pudicitiam.

d Electu] Inter tot mortis genera fluctuans, tandem sese ex amygdalo suspendisse dicitur; quæ arbor cum exaruiisset, Demophoontis adventu reviruit.

e Invidiosa] Id est, Quæ legentium invidiam & odium in te derivet.

f Hospes] Hospitio à Phyllide acceptus. Passive.

g Causam] Perfidia sua.

EPISTOLA III.

ARGUMENTUM.

Pestquam Graci Phrygiam attigerunt, urbe Troja finitimas, præcipueque Lesbo oppositas, hostiliter aggressi populari cæperunt: inter quos Achilles, Pelgi & Ithetidis filius, utramque Ciliciam, & Thebanam, & Lyrnesiam invasit. Expugnato inde Chrysesio oppido, duas egregie forma virgines abduxit, Astynomen, Chrysa sacerdotis Smynthei Apollinis filiam, & Hippodamiam, Brise natam, quæ postea à paternis nominibus cognominata fuerunt. Chrysen Achilles Agamemnoni concessit, Briseide sibi reservata. Cum deinde vero Agamemnon Deorum jussu Patri restitueret suo Chrysen, ipse Achilli Briseida parvum & summam contentionem abstulit. Quamobrem effervescentes Achilles abstinuit sese aliquandiu a pugnando: adeo ut nullius precibus ad arma contra Trojanos sumenda moveri potuerit: nec postea Briseida recipere suam voluerit, quamvis eam maximis cum donis Agamemnon esset remisurus. Briseis ergo hanc ad eum epistolam mittit, qua nimiam

ejus

ejus iracundiam accusat, rogans, ut adversus Trojanos arma capiat, dum sese prius ab Agamemnone ultro oblatam receperit.

BRISEIS ACHILLI.

- Quam legis, à ^a rapta ^b Briseide littera venit,
 Vix bene ^c barbarica Græca notata manu.
 Quascunque aspicias, lacrymæ fecere, lituras;
 Sed tamen, & lacrymæ ^d pondera vocis habent.
 5 ^e Si mihi pauca queri de te dominoque viroque
 Fas est; de domino pauca viroque querar.
 Non, ego poscenti quod sum cito tradita ^f Regi,
 Culpa tua est: quamvis ^g hoc quoque culpa tua est.
 Nam simul ^h Eurybates me Talthybiusque vocarunt;
 10 Eurybati data sum Talthybioque comes.
 Alter in alterius iactantes lamina vultum,
ⁱ Quærebant taciti, ^k noster ubi esset amor.
 Differri potui. ^l pænæ mora grata fuisset.
 Hei mihi! discedens oscula nulla dedi.
 15 At lacrymas sine fine dedi, rupique capillos.
 Infelix iterum sum mihi visa ^m rapi.

INTERPRETATIO.

Epistola quam legis, vix bene Grace scripta manu barbara est à rapta Hippodamia. Lacryma fecerunt omnes lituras quas videbis, sed tamen etiam lacryma vim vocis habent. Si mihi licet conqueri pauca de te, & domino & marito, conquerar pauca de domino & marito. Non est culpa tua, quod ego sum statim data regi petenti, quamvis hoc quoque est culpa tua. Nam statim atque Eurybates

& Talthybius me petiverunt, data sum comes Eurybati & Talthybio. Illi vertentes oculos, alter in vultum alterius sciscitabantur taciti, ubi noster amor esset. Potui in tempus aliud remitti; mora fuisset accepta meo dolori. Hei mihi! abiens nulla tibi obtuli suavia. At effudi lacrymas sine fine, & discepsi comam. Misera visa sum mihi iterum rapi.

NOTÆ.

^a *Rapta*] Ate scilicet, ex Lyrnesso. Prima est commiseratio à fortunâ. Querimonias quidem non habet tam acres hæc epistola; neque tamen eo minor orationis apparatus.

^b *Briseide*] Seu Hippodamia, Brise filia.

^c *Barbarica*] Lyrnessiæ puellæ, quæ cum sit barbara Græcas litteras non recte novit. Tacite imperitiam, ne inepta videatur, excusat.

^d *Pondera*] Id est, Non minus ex lituris quam ex verbis meis amorem meum cognoscies.

^e *Si mihi*] Orationis præmunio, sine qua servæ, bello captæ, cuique erga dominum nullum jus erat, honesta querimonia non videbatur.

^f *Regi*] Agamemnoni.

^g *Hoc quoque*] Idem affirmare videtur quod modo negavit: sed diversus est respectus. Fatetur Achillis culpam non esse quod tradita sit Regi, quia ex ipso ortum istud

non fuit: at in eo culpam esse dicit, quod tam cito tradiderit, cum potuisset ipsa differri.

^h *Eurybates*] Agamemnonis cum Talthybio minister.

ⁱ *Quærebant*] Achillem arguit ex eo, quod etiam ejus in tradenda Hippodamia celeritatem ipsi Agamemnonis ministri mirati sint.

^k *Noster*] Vester, vel invitis libris quamobrem reponendum censuerit Heinsius, demiror.

^l *Pænæ*] Dolori, quem ex discessu caperem. ^m *Rapi*] Quæ fuit antea, quamque Heinsius deturbaverat vocem, restitui, non alia causa, quam quia, sine bona ratione, nihil in libris mutandum esse censeo. Nulla autem videtur ea quam reddit, *Briseidem ante raptam fuisse se non legisse*, cum, quæ ex Lyrnesso expugnata capta est, eadem & rapta dici possit. Quanquam & capi, quod ex plurimis codicibus accepisse se testatur idem, bonum est.

- Sæpe ego decepto volui custode ⁿ reverti ;
 Sed, me qui timidam prenderet, hostis ^o erat.
 Si progressa forem, caperer ne forte timebam,
^p Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
 5 ^q Sed data sim, quia dandi fui. tot noctibus absum,
 Nec repetor. cessas, ^r iraque lenta tua est.
 Ipse ^t Menœtiades, tunc, cum tradebar, in aurem,
Quid fles ? hic parvo tempore, dixit, eris.
^u Nec repetisse parum est : pugnas, ne reddar, Achille.
 10 ^v I nunc, & cupidi nomen amantis habe.
^x Venerunt ad te ^y Telamone & ^z Amyntore nati ;
^a Ille gradu propior sanguinis, ille comes :
^b Lærtaque satus : per quos comitata redirem.
 Auserunt blandæ grandia ^c dona preces :
 15 ^{viginti} fulvos ^d operoso ex ære lebetas ;
 Et tripodas septem, ^e pondere & arte pares.
 Addita sunt illis auri bis quinque ^f talenta :
 Bis ^g sex assueti vincere semper equi.

INTERPRETATIO.

Sæpe ego volui redire, custode deluso ; sed hostis erat qui me pavida retineret. Menœtiades natus, si discissem, forsitan abriperer, itura in donum ad quamlibet nurum Priami. Sed fuerim reddita, quia debui reddi : absum per tot noctes, nec repetor ; hares, & ira tua tarda est. Ipse Patroclus mihi reposuit in aurem tunc cum daber, Quamobrem ploras ? non diu hic manebis. Parum est non repetisse ; certas, Achille, ne resti-

tuar. Ito nunc, & retine nomen amantis desiderio flagrantis. Ad te profecti sunt genti ex Telamone & Amyntore, ille conjunctior gradu sanguinis, ille comes, & natus ex Lærtia, quibus stipata reverterer. Mites preces cumularunt magna munera, viginti scilicet rufos cacabos ex ære elaborato, & septem tripodas aequales pondere, & arte. Adjuncta sunt illis decem talenta auri, duodecim equi soliti semper victoria potiri,

NOTÆ.

ⁿ Reverti] *Ad te, scil.*
^o Erat] *Qui me prendere posset, supple :*
 Quod & postea dicit.
^p Quamlibet] *Etiā indignissimam.*
^q Sed data sim] *Quasi dicat, Quamquam peccatum fuit quod me tradideris, tam cito etiam ; tamen istud mitto, ut graviora attingam. Accusationem itaque habet hæc loquendi formula.*
^r Iraque] *Ex eo quod per vim me tibi Agamemnon praripuerit.*
^t Menœtiades] *Patroclus, Menœtii filius.*
^u Nec repetisse] *Achillem arguit, quod se non modo non repetierit, sed quod insuper, cum redderetur, restiterit. In quibusdam legitur Non repetisse.*
^v I nunc] *Ironia est. Gall. diceremus, Truement le voila l'Amant passionné. Angl. A passionate Lover indeed !*
^x Venerunt] *Ut me tibi restituerent.*

^y Telamone] *Ajax.*
^z Amyntore] *Phœnix, qui etiam à Peleo Achilli comes & moderator datus fuerat.*
^a Ille] *Ajax, fuit enim Telamon frater Pelei ; adeoque Achilles & Ajax patruelis.*
^b Lærtaque] *Ulysses, prout jam sæpe vidimus.*
^c Dona] *Ea sequentibus versibus ex Homero recenset.*
^d Operoso] *Id est, opera & arte multa fabricato.*
^e Pondere] *Id est, In quibus ars materia pretium exæquabat.*
^f Talenta] *Multiplex fuit apud varias gentes, de quo multi traxerunt, quos, si voles, adibis. Usitatum fuit præsertim Atticum, sexaginta minarum seu librarum pondere.*
^g Sex] *Ita melius ex Homero, quam, ut habent alii, bis septem.*

Quod-

Quodque ^h supervacuum, forma præstante puellæ

ⁱ Lesbides, ^k eversa corpora capta domo.

Cumque tot his (sed ^l non opus est tibi conjuge) conjux

Ex Agamemnoniis una puella ^m tribus.

5 Si tibi ab ⁿ Atrida pretio redimenda fuisset,

Quæ dare ^o debueras, accipere illa negas.

Qua merui culpa fieri tibi vilis, Achille?

^p Quo levis à nobis tam cito fugit amor?

An miseros tristis fortuna ^q tenaciter urget?

10 Nec venit inceptis mollior aura meis?

Diruta Marte tuo ^r Lyrnesia mœnia vidi:

Et fueram patriæ pars ego ^s magna meæ.

Vidi ^t consortes pariter generisque necisque

Tres cecidisse: tribus, quæ mihi, mater erat.

15 Vidi, quantus erat, fusum tellure cruenta,

Pectora jactantem sanguinolenta, ^u virum.

Tot tamen amissis te compensavimus unum.

Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.

Tu mihi, ^x juratus per numina ^y matris aquosæ,

20 ^z Utile dicebas ipse fuisse capi.

INTERPRETATIO.

Et, quod supervacuum, puella ex Lesbo pulchritudinis eximia, corpora capta domo diruta, & cum tot his, (sed non opus habes uxore) una ex tribus puellis Agamemnoniis, in uxorem. Recusas ea sumere, quæ exhibere debueras, si tibi redimenda fuisset pretio ab Agamemnone. Quo delicto merui fieri tibi contempta, Achille? Quo inconstans amor abiit tam cito à nobis? An fors maligna premit indefinenter infelices, nec aura lenior afflat meos ausibus? Vidi Lyrnesum urbem

eversam bello, quod gessisti: & ego fueram magna pars patriæ meæ. Vidi tres consortes pariter sanguinis & mortis occubuisse, & matrem tribus, quæ erat mihi mater. Vidi super terra stratum, quantus erat, virum meum agitantem corpus suum cruentum. Exaquavimus te unum tamen tot perditis: tu eras mihi Dominus, tu maritus, tu frater. Tu ipse, juratus per numina genetricis tuæ aquosæ, dicebas mihi utile fuisse capi.

NOTÆ.

^h *Supervacuum*] Istud est ex præmatura Briseidis Zelotypia.

ⁱ *Lesbides*] E Lesbo Insula, non longe à Troja, abreptæ.

^k *Eversa*] A Græcis, Achille præsertim, quo Tempore Trojæ bellum indixerunt.

^l *Non opus*] Quia se eam intendit esse.

^m *Tribus*] Chrysothemis, Iphianassa sive Iphigenia, & Laodice, tres illæ fuerunt.

ⁿ *Atrida*] Agamemnone, Atrei filio.

^o *Debueras*] Si pretio ab Agamemnone redimi debuisset, aut potuisset.

^p *Quo*] Se eam esse innuit, quæ amantis constantiam mereatur.

^q *Tenaciter*] Ex calamitatis commemoratione, quam primus Achilles immiserat, quæque inde ipsam affligeret, commiseratio-

nem studet movere. Sumptum vero est istud ex eo quod vulgo alia, deinde alia mala illi inferre credatur, quem semel iniqua fortuna afflavit.

^r *Lyrnesia*] Non fuit hæc Lyrnessus Ciliciæ, ut male annotavit Antonius, & descripsit ejus Excerptor, sed majoris Mysiæ, contra Lesbon Insulam, in ora Trojæ posita.

^s *Magna*] Omnino, siquidem conjux esset Minetis Lyrnessi principis, aut reguli.

^t *Consortes*] Fratres suos circumseribit, quos Achilles mactavit.

^u *Virum*] Meum, scil. Minetem.

^x *Juratus*] Significatione activa.

^y *Matris*] Tuæ scil. Thetidis.

^z *Utile*] Quia potior apud te fors mea esset, quam cum meis.

- ^a Scilicet ut, quamvis veniam ^b dotata, repellas;
 Et mecum fugias, quæ tibi ^c dantur, opes.
 Quin etiam fama est, cum crastina fulserit ^d Eos,
 Te dare nubiferis ^e linea vela ^f notis.
- 5 Quod ^g scelus ut pavidas miseræ mihi contigit aures,
^h Sanguinis atque animi pectus inane fuit.
 Ibis : & ô miseram ⁱ cui me, violente, relinques?
 Quis mihi desertæ, mite levamen erit?
 Devorer ante precor subito telluris hiatu,
 10 Aut rutilo missi fulminis igne cremer :
 Quam sine me ^k Phthiis ^l canescant æquora remis,
 Et videam puppes ire relicta tuas.
 Si tibi jam reditusque placent, patriique penates;
 Non ego sum classi sarcina magna tuæ.
- 15 Victorem ^m captiva sequar, non nupta maritum :
ⁿ Est mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
 Inter ^o Achaiadas longe pulcherrima matres
 In thalamos conjux ibit (eatque) tuos.

INTERPRETATIO.

Nimirum ut me rejicias, quamvis accedam dotata, & mecum recuses divitias, quæ tibi offeruntur. Quin etiam ferunt te linea vela traditurum auxilii: nubiferis, cum dies crastinus luxerit. Quod facinus postquam adtimidas aures delatum est, mihi infelici pectus fuit sine sanguine atque animo. Discedes, & ô infelicam, apud quem me deseris, violente? Quis erit dulce solatium mihi destituta? Precor ut

ante absorbeas celeri biatu terra, aut adiar igne rutilo vibrati fulminis, quam maria albescant remis Achilleis sine me, & destituta videam navis tuas discedere. Si recursus, & domus patria nunc te juvant, ego non sum gravis onus tua classi. Ego captiva sequar victorem non nupta maritum: habeo manum idoneam ad nendum lanam. Uxor longe formosissima inter matres Achaiadas ibit (& eat) in toros tuos.

NOTÆ.

^a Scilicet] Ironice suas cum Achille commoditates proponit; ut ejus vana promissa arguat, eumque commoveat.

^b Dotata] Sibi dotem affunxit ea quæ secum ad Achillis placandam iram Agamemnon mittebat.

^c Dantur] Quamobrem eam vocem prodeuntur Heinſius deturbaverit, nunquam videre potui; adeoque eam restitui.

^d Eos] Aurora. Id est, crastino die.

^e Linea] In aliis lineæ, item lineæ vella, unde velle postea procusum, quod nonnullis placet.

^f Notis] Id est, fama est, te usque adeo iratum esse, ut etiam ventis maxime adversis, velis abire. Plantes enim à meridie Noti iis prorsus resiant, qui ex Troade in Græciam navigant.

^g Scelus] Ut ante captam Trojam disce-

das, sicut etiam Antonius exponit? Nequaquam. Per respectum ad Briseidis desiderium & amorem, vox ista intelligenda est, & id tantum.

^h Sanguinis] Uno verbo, deseci.

ⁱ Cui] Istud ex amore Briseis, quæ nunquam Agamemnonis, utcumque ei sit tradita, sese fuisse, sed soli Achilli amorem suum reservasse, innuit. Atque ex hoc loco maxime moveri potuit Achillis misericordia.

^k Phthiis] Achilleis : Nam Achillis Phthii fuerunt.

^l Canescant] Id est, quam tu, sine me, abeas. Metonymia.

^m Captiva] Id est, tanquam captiva, non tanquam uxor.

ⁿ Est] Id est, Victum lanificio queritabo.

^o Achaiadas] Achæia Achillis patria, unde Achaiades puellæ, & matres.

Digna

Digna nurus ꝑ focero, Jovis Æginæque ꝑ nepote ;

Cuique senex ꝑ Nereus ꝑ profocer esse velit,

Nos humiles famulæque tuæ data pensa trahemus ;

Et minuent plenas stamina nostra colos.

5 Exagitet ne me tantum tua deprecor uxor,

Quæ mihi ꝑ nescio quo non erit æqua modo.

Neve meos coram scindi patiare capillos :

Et leviter dicas, *Hæc quoque nostra fuit.*

Vel patiare licet ; dum ne contempta ꝑ relinquir.

10 Hic mihi væ miseræ concutit ossa ꝑ metus.

Quid tamen ꝑ expectas ? Agamemnona pœnitet iræ,

Et jacet ante tuos Græcia ꝑ mœsta pedes.

Vince animos iramque tuam, qui cætera vincis.

ꝑ Quid lacerat Danaas impiger Hector opes ?

15 Arma cape, Æacida, sed me tamen ante recepta :

Et preme turbatos Marte favente ꝑ viros.

Propter me mota est, propter me desinat ira :

Simque ego tristitiæ causa modusque tuæ.

Nec tibi turpe puta precibus succumbere nostris :

20 Conjugis ꝑ OEnides versus in arma prece est.

INTERPRETATIO.

Eat nurus digna focero, & nepote Jovis & Ægine, & cui senex Nereus velit esse profocer. Nos humiles & serva tua trahemus data pensa, & fila qua nebulimus minuent plenas colos. Deprecor tantum ne tua conjux, qua mihi non erit nescio quomodo propitia, me vexet, neve patiavis meam comam lacerari in tuo conspectu. Et dicas obiter, Hæc quoque fuit nostra. Vel sinas, si voles, modo ne deserar despecta. Væ, hic timor quassat ossa mihi misera. Quid tamen

cupis? Agamemnona piget ira, & Græcia tristis prostrata est ante tuos pedes. Domam mentem, & iram tuam, tu qui domas alia omnia. Quamobrem strenuus Hector frangit vires Græcas? Indue arma, Æaco sate, sed tamen me ante recepta; & urge Marte secundo viros fractos. Ira est excita propter me, sed etur propter me; & ego sum causa & finis tui doloris: Nec crede tibi esse inonestum cedere precibus: Meleager ad arma compulsus est prece uxoris.

NOTÆ.

ꝑ Socero] Peleo.

ꝑ Nepote] Jupiter ex Ægina, Asopio Boæotie regis filia, Æacum suscepit, ex quo Peleus, Achillis pater.

ꝑ Nereus] Theridis pater, Achillis avus maternus, Deus marinus.

ꝑ Profocer] Quia pater fuit Thetidis, Pelei conjugis, quæ Thetis focrus ei fuisset, quam Achilles uxorem duxisset.

ꝑ Nescio quo] Plus dicit ista suspicio, quam si prolixè multa cumulasset.

ꝑ Relinquir] Hic scilicet cum Agamemnone, procul a te.

ꝑ Metus] Ne relinquir.

ꝑ Expectas] Quid tibi vis? Quid quaris? quorsum spectat ista tua ira implacabilis?

ꝑ Mœsta] Quæ, ex quo timore arma

possidisti, maxima damna ab hostibus Trojanis accepit.

ꝑ Quid lacerat] Achillem ut moveat, ei blanditur; quasi ille solus Hectorem, Trojanorum fortissimum (cujus præsertim meminit ad emulationem) totumque adeo hostilem exercitum, posset profligare.

ꝑ Viros] Trojanos, quos facile in fugam verteris.

ꝑ OEnides] Meleager, Oenei filius, qui, bello inter Curetes & Calydonios, ob peilem apri ab ipso Atalantæ traditam, confiato, cum propter conceptam, ex matris imprecationibus, iram, nec hostes mœnibus depellere, nec laboranti patriæ opem ferre, vellet; tandem à Cleopatra uxore ad arma capienda compulsus est.

d Res

- ^d Res audita mihi, nota est tibi. ^e fratribus orba
^f Devovit nati spemque caputque parens.
 Bellum erat: ille ^g ferox positus secessit ab armis,
 Et patriæ rigida mente negavit opem.
 5 Sola virum conjux flexit: ^h felicior illa!
 At mea ⁱ pro nullo pondere verba cadunt.
 Nec tamen indignor: ^k nec me pro conjuge gessi,
 Sæpius in domini ferva ^l vocata torum.
 Me quædam (memini) dominam captiva vocabat:
 10 *Servitio*, dixi, ^m nominis addis onus.
 Per tamen ossa ⁿ viri subito male testâ sepulcro,
 Semper judiciis ossa verenda meis:
 Perque trium fortes animas, mea numina, fratrum,
 Qui bene pro patria cum patriaque jacent.
 15 Perque tuum nostrumque caput, quæ ^o junximus una;
 Perque tuos enses, ^p cognita tela meis;
 Nulla ^q Mycenæum sociasse cubilia mecum
 Juro: fallentem deseruisse velis.
 Si tibi nunc dicam: *Fortissime, tu quoque jura*,
 20 *Nulla tibi sine me gaudia facta*: ^r neges.

INTERPRETATIO.

Rem illam audiui, tu novisti. Mater desisti-
 zuta fratribus devovit spem & caput filii sui.
 Bellum erat: ille strenuus reliquit arma de-
 posita, & denegavit auxilium patriæ obstina-
 to animo. Uxor sola movit maritum. Illa
 beator! At mea verba cadunt sine ulla viri-
 bus. Nec tamen moleste fero; nec serva arces-
 sita sapius in lectum Domini me uxorem jasta-
 vi. Quædam captiva (memini) appellabat me
 dominam: Servitium, dixi, aggravas nomine.
 Tamen juro per ossa mariti male sepulcia se-

pulcro properato, per ossa semper mihi vene-
 randa: & per strenuas animas trium fra-
 trum, mea numina, qui bene mortui sunt pro
 patria, & cum patria; & per caput tuum
 & nostrum, quæ conseruimus, & per tuos
 gladios, tela cognita meis, Agamemnonem
 nullos lectos jugales mecum habuisse: velis
 me illudentem desituisse. Si jam dicam
 tibi, fortissime, jura tu quoque, nullam
 voluptatem tibi evenisse sine me, ro-
 cuses.

NOTÆ.

^d Res] Historia Meleagri.
^e Fratribus] Thestii filius, quos, cum
 apri caput, aut pellem, Atalanta surripere
 voluissent, Meleager interfecit.
^f Devovit] Multis imprecationibus Me-
 leagrum filium, quod fratres suos obrun-
 casset, Althæa devovit. Notiora vero sunt
 quæ de fatali Meleagri stipite fabulari sunt
 Poëtæ, quam ut eorum decantatas fitiones
 huc opus sit transcribere.
^g Ferox] Bello erat strenuus. Omnino;
 nam Thestii filios omnes interfecit.
^h Felicior] Quam ego sum, suppl. Cleo-
 patræ felicitatem miratur.
ⁱ Pro nullo pondere] Id est, Frustra.

^k Nec me] Vim orationis perinde ac-
 cipe, ac si dixisset, Nam neque, &c.
^l Vocata] Id est, Quanquam fuerim
 vocata.
^m Nominis addis onus] Servitutem ag-
 gravas. Difficilius est enim eam in majori
 fortuna tolerare.
ⁿ Viri] Mei Minetis, cujus sepeliendi,
 in patriâ excidio non est data opportunitas.
^o Junximus] Inter oscula venera. Ita
 & apud Petronium.
^p Cognita] Nam per ea perierunt.
^q Mycenæum] Agamemnonem, qui Myce-
 nis in Peloponneso regnavit.
^r Neges] Id est, Tu nolles jurare.

At Danaï mœrere putant. tibi ^f plestra moventur :

Te tenet in tepido mollis ^t amica sinu.

Et si quis quærat, quare pugnare recuses :

^u Pugna nocet : citharæ noxque Venusque juvant,

5 Tutius est jacuisse toro, tenuisse puellam,

^{*} Threiciam digitis increpuisse lyram :

Quam manibus clypeos, & acutæ cuspidis hastam,

Et galeam pressa sustinuisse coma.

Sed tibi pro tutis insigniâ facta placebant :

10 Partaque bellando gloria dulcis erat.

An tantum, dum me caperes, fera bella probabas ?

Cumque mea patria laus tua victa jacet ?

Dî melius : validoque, precor, vibrata lacerto

Transseat Hectorum ^y Pelias hasta latus.

15 ^z Mittite me, Danaï ; dominum legata rogabo :

Multaque ^a mandatis oscula mista feram.

Plus ego quam Phoenix, plus quam facundus Ulysses,

Plus ego quam ^b Teucri (credite) frater agam,

INTERPRETATIO.

At Græci arbitrantur te lugere. Tibi cithara pulsantur. Tenera amica fovet te in calido gremio. Et si quis petat, quare nolis pugnare : certamen nocet ; citharæ, & nox, & Venus placent. Tutius est stratum esse lecto, fuisse puellam, pulsasse lyram Threiciam digitis, quam gestasse clypeos manibus, & hastam mucrone acuto, & cassidem capillos urgentem. At pro securis præclara facinora tibi grata erant, & gloria acqui-

sita bellum gerendo erat suavis. An tantum tibi placebant bella atrocia, dum me caperes, & gloria tua prostrata est superata cum mea Patria ? Dii melius dent ; & precor ut hasta Pelias intorta forti tuo brachio transfigat latus Hectorum. O Græci, mittite me ; missa precabor Dominum ; & dabo multa oscula mista mandatis. Ego plus faciam quam Phoenix, plus quam Ulysses disertus (credite) plus quam frater Teucri.

NOTÆ.

^f Plestra] Quibus pulsatur cithara. Te te musica cum amica oblectas.

^t Amica] Diomedem Phorbantis filiam intelligit, quæcum, adempta Hippodamia, Achilles dormire consueverat.

^u Pugna] Pro Achille respondet Briseis, ut eadem opera ipsum accuset.

^{*} Threiciam] Propter Orpheum, qui in Thracia tantum lyra ab Apolline patre, seu Mercurio accepta valuisse traditur, ut etiam cantus suavitæ sylvas & saxa moverit.

^y Pelias] Nomen Achillis hæstæ proprium, à Pelio Thessaliæ monte, unde

excisa ea dicitur ; vel, ut aliis placet, à Pelæo Achillis patre, qui ea potissimum valuit. Tantæ vero fuit magnitudinis, ut Patroclus, cum cætera arma sumeret, hastam reliquerit.

^z Mittite me] Jam Danaos Hippodamia, ut se ad Achillem delegent, compellat : quæ quidem confidentia non leve est amoris sui testimonium.

^a Mandatis] A vobis Danais acceptis, quæ ad Achillem perferam.

^b Teucri frater] Ajax est, qui unus fuit ex legatis ad Achillem.

- * Est aliquid collum solitis tetigisse lacertis,
 d Præsentisque oculos admonuisse sui.
 Sis licet immittis, matrisque ferocior e undis ;
 Ut taceam, lacrymis comminuere meis.
 5 Nunc f quoque (g sic omnes Peleus pater impleat annos,
 Sic eat auspiciis h Pyrrhus i in arma tuis)
 Respice sollicitam Briseïda, fortis Achille ;
 Nec miseram lenta ferreus ure mora.
 Aut, si versus amor tuus est in tædia nostri ;
 10 Quam sine te cogis vivere, coge mori.
 Utque facis, coges. abiit k corpusque colorque.
 Sustinet hoc animæ spes tamen una tui.
 Qua si destituor, l repetam fratresque virumque ;
 Nec tibi magnificum fœmina iussa mori.
 15 m Cur autem jubeas ? stricto pete corpora ferro.
 Est mihi, qui fosso pectore sanguis eat.
 Me petat ille tuus, qui, si n Dea passa fuisset,
 Ensis in o Attriæ pectus iturus erat.

INTERPRETATIO.

Est aliquid tetigisse collum brachiis assuetis, & admonuisse oculos sui præsentis. Quamvis sis asper, & truculentior undis matris tuæ, tamen si fuscam, flecteris meis lacrymis. Nunc quoque (sic Peleus pater cumulet omnes annos, sic Pyrrhus arma induat tuis auspiciis) respice anxiam Hippodamiam, fortis Achille ; nec durus torque miseram longa mora. Vel, si amor tuus mutatus est in tædia nostri, coge mori quam

cogis vivere sine te. Atque prout facis, coges, corpus & color mihi periiit. Spes tamen una tui tuetur hoc vita ; qua si spoliis, revivam & fratres, & maritum ; nec erit tibi gloriosum fœmina coacta mori. Cur vero cogas ? Percute corpus meum nudato gladio. Habeo sanguinem, qui fluat pectore transfixo. Ille tuus gladius, qui perfodisset Agamemnonis pectus, si Pallas non prohibuisset, in me convertatur.

NOTÆ.

e Est aliquid] Imo magnam habere vim fatebitur quicunque semel amaverit.

d Præsentisque] Alii habent præsentisque oculos, deinde sinum, & sinu : & suis. Unus Vaticanus præsentisque sinus : Tres alii præsentisque sinu. Prior Scriverianus satis antiquus,

Præsentisque oculis admonuisse sinus.

Ubi minima mutatione Heinſius pro sinus, sui legit : quanquam nihil ille repugnat, ut eam, quam etiam retinuiſimus, & plures habent cōdices, lectionem approbemus, dum vulgaram, quæ certe ut ille ait, inurbana eſt, rejiciamus.

e Undis] Quæ nullius audiunt vota.

f Quoque] Id eſt, Poſtquam tibi & ira tuæ conſulueris, tibiſque ab Agamemnone

ſatiſfactum fuerit, conſule etiam mihi miſera.

g Sic omnes] Obteſtandi modus veteribus familiaris.

h Pyrrhus] Achillis ex Deidamia filius, qui etiam Neoptolemus dictus eſt.

i In] Melius quam ad, quod in vulgata lectione Heinſius notavit ; majorem quia habet emphafiſim, animique ferocitatem probat.

k Corpusque] Id eſt, ejus habitudo, Gall. l'embonpoint. Angl. Good Caſe.

l Repetam] Mortis beneficio ſcil.

m Cur autem jubeas] Cum tu, ſcilicet, iſtud efficere poſſis.

n Dea] Pallas, quæ, ut Homerus ſcribit, Achilli, cum ſtricto enſe in Agamemnonem ferretur, obſtitit.

o Attriæ] Agamemnonis, Atrei filii.

Ah !

Ah! potius serves nostram tua p munera vitam.

Quod dederas hosti victor, amica rogo.

Perdere quos melius possis, q Neptunia præbent

Pergama. * materiam cædis ab hoste pete.

5 Me modo, sive paras f impellere remige classẽ,

Sive manes, domini jure venire jube.

INTERPRETATIO.

Ab! potius tuarvis nostram vitam tua dona: Peto à te amica, quod tu victor dederas mihi inimica. Troja Neptunia exhibet quos justius queas interire: Quare materi-

am necis ab hoste. Tantummodo, sive cupias reducere classẽ remigibus, sive commoveris, impera pro jure homini me accedere.

NOTÆ.

p Munera] Qua victor illi eam adire poterat. Vitam munera, Appositio.

ædificata; quam fabulam jam supra vidimus.

q Neptunia] A Neptuno cum Apolline

x Materiã] Id est, Quos interficias.

f Impellere] In patriam tuam redire.

EPISTOLA IV.

ARGUMENTUM.

Theseus Aegæi filius, interempto Minotauro, Ariadnen Minois & Pasiphaës filiam, quam ob latam sibi opem, ducturum se uxorem domum promiserat, eamque simul cum Phædra sorore ejus, navi impositam abduxit. Verum enim Bacchi admonitu in Naxo, sive, ut alii volunt, in Chio, Ariadne relicta, Phædrã duxit: quæ deinde, absente Theseo, in Hippolyti privigni, quem ex Hippolyte Amazone susceperat, amorem exarsit. Qui, cum cælibem amans vitam sese venando oblectaret, nec in ejus consuetudinem abduci posset, hac epistola amorem ei suum profitetur.

PHÆDRA HIPPOLYTO.

QUA, nisi tu dederis, caritura est ipsa; salutem

Mittit a Amazonio b Cressa puella viro.

Perlege c quodcunque est. quid epistola lecta nocebit?

Te quoque, in hac aliquid, quod juvet, esse d potest.

INTERPRETATIO.

Phædra, puella Cretensis mittit Hippolyto, viro Amazonio, salutem qua ipsa non fruatur, nisi tu obtuleris. Perlege

quodcunque est. Quid epistola lecta ob-erit? Potest esse aliquid in hac, quod præsint quoque tibi.

NOTÆ.

a Amazonio] Hippolyto, Hippolytes Amazonis filio.

senferit. Neque vero immerito maximam adhibuit cautionem in scribenda epistola mulier impurissima: namque etiam satius fuerit cuius eam non legisset, nisi alia omnia in ea quærat quam quæ per eam quæsierit Phædra.

b Cressa] Phædra; Minois Cretensium regis filia.

d Potest] Curiositatem acuit Hippolyti ut inter legendum suppositis dolis capiat.

c Quodcunque est] Quia Hippolyti ingenium noverat, quam frustra alias illexerat, cujusque fastidia experta erat, cavet Phædra ne etiam epistolam suam legere ille dedignetur, cum primum quid sibi ea velit

His

- His arcana e notis terra pelagôque feruntur :
 f Inspicit acceptas hostis ab hoste notas.
 g Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæsit
 Lingua, ter in primo h destitit ore sonus.
 5 i Qua licet & k sequitur, pudor est miscendus amorî.
 Dicere quæ puduit, scribere iussit l Amor.
 Quidquid Amor iussit, m non est contemnere tutum.
 Regnat, & in dominos jus habet ille n Deos.
 Ille mihi primo dubitanti scribere, dixit,
 10 Scribe ; dabit viſtas ferrens o ille manus.
 p Adſit, &, ut nostras avido q fovet igne medullas,
 r Figat sic animos in mea vota tuos.
 Non ego f nequitia socialia t fœdera rumpam.
 Fama (velim quæras) crimine nostra u vacat.
 15 Venit Amor gravius, quo x serius. urimur intus,
 Urimur ; & y cæcum pectora vulnus habent.
 Scilicet ut teneros lædunt juga prima juvencos,
 Frænaque vix patitur de grege z captus equus :

INTERPRETATIO.

Quæ secreta sunt portantur terra & mari his
 ſignis : Hostis legit litteras acceptas ab hoste.
 Lingua mea ter conata tecum verba facere,
 ter conſtitit inutilis, ter vox reſtitit in ex-
 tremis labiis. Quatenus fieri poteſt, & ju-
 vat, pudor eſt jungendus amorî : Amor im-
 peravit ſcribere quæ puduit me loqui. Non
 eſt tantum ſpernere quicquid amor impera-
 vit : Imperat, & ille jus habet in Dominos
 Deos. Ille dixit mihi incerta primo an

ſcriberem, Scribe, ille durus porriget manus
 viſtas. Utinam ſarveat, & quemadmodum
 ille incubat medullis noſtris igne fervido, ſic
 vertat mentem tuam in mea deſideria. Ego
 non ſolum levitate fœdera ſocialia : fama
 noſtra (opto ut inquiras) eſt intaſta. Amor ſibi
 vehementior, quo tardior. Ardemus intus, ar-
 demus ; & cor habet profundum vulnus. Nimi-
 rum ut prima juga vulnerant juvencoſ teneros,
 & equus de grege prehenſus, ægè tolerat fræ-

NOTÆ.

e Notis] Literis.
 f Inspicit] Ergo nulla poteſt eſſe ratio,
 cur ab epistoſa mea lectione abſtineas.
 g Ter tecum] Habet jam primum iſtud
 commiſerationem, & ad favorem concilian-
 dum aptum eſt.
 h Deſtitit] Alii reſtitit, & conſtitit. Sed
 bene Heinfius nihil mutandum eſſe cenſuit,
 & exemplis probavit.
 i Qua licet] Id eſt, quatenus licet, &
 amoris violentia patitur, cum eo verecundia
 jungenda eſt.
 k Sequitur] Conveniens eſt. Ita & Ci-
 cero. Optima vero ratione ſuum in ſcri-
 bendo conſilium, hoc verſu approbat.
 l Amor] In alium, Amorem ſcilicet,
 culpam ſuam rejecit.
 m Non eſt] A neceſſitate amorem ſuum
 excuſat ; ſed vide mihi queſto, qua arte illud
 autè conetur, quam ipſum revelet. En

plane methodo noxios ſervos Terentius no-
 ſter in Scenam inducit.
 n Deos] Qui Cupidinis etiam ſentiunt
 ſagittas.
 o Ille] Hippolytus. Succumbet ; & qua
 imperabis faciet.
 p Adſit] Votum eſt, ut Amor ſibi in
 demulcendo Hippolyto opem ferat.
 q Fovet] Id eſt, Quemadmodum me amo-
 ris igne conſumit Cupido, teque perditè amo-
 r. Figat] Sagittis te vulneratum volun-
 tati meæ ſubſiciat.
 f Nequitia] Id eſt, Libidinofa levitate.
 t Fœdera] Quæ tu mecum iniveris, ſupple.
 u Vacat] Impudicitia nota nullus me hæ-
 tænus infamarvit.
 x Serius] Id eſt, atate proveciori.
 y Cæcum] Occultum, adeoque grave.
 z Captus] Id eſt, Cum primum eſt captus
 è grege.

Sic male vixque subit primos ^a rude pectus amores ;

Sarcinaque hæc animo non ^b sedet apta meo.

^c Ars fit, ubi à teneris ^d crimen condiscitur annis.

^e Quæ venit exacto tempore, pejus amat.

5 Tu ^f nova servatæ capies ^g libamina famæ ;

Et pariter nostrum fiet uterque ^h nocens.

ⁱ Est aliquid, plenis pomaria ^k carpere ramis,

Et tenui primam deligere ungue rosam.

^l Si tamen ille prior, quo me sine crimine gessi,

10 Candor ab ^m insolita labe notandus erat ;

At bene successit, ⁿ digno quod adurimur igni :

^o Pejus adulterio turpis adulter abest.

Si mihi concedat Juno ^p fratremque virumque ;

Hippolytum ^q videor præpositura Jovi.

INTERPRETATIO.

na: Ita cor inasuetum male & agre patitur primos amores; & hoc onus non convenit animo meo. Ars succedit, cum crimen discitur a primis annis. Quæ amat cum tempus præterit, amat iniquis. Tu decerpes prima libamina fama servatæ; & uterque nostrum fiet pariter conscius. Aliquatenus juvat carpere pomaria plenis ramis, & colligere primam

rosam ungue acuto. Si tamen illa innocentis prior, qua vixi sine crimine, erat maculanda culpa inſueta: At bene cecidit, quod ardemus præclaro amore: Mæchus sordidus, qui est quid turpius adulterio, abest. Si Juno mihi daret & fratrem, & maritum suum, videor antepositura Hippolytum Jovi.

NOTÆ.

^a Rude] Quod antea amoris stimulos nullos senſerat. Senſus est, se nimium & afflictim amare.

^b Sedet] Metaphora ab illis petita qui onus grave portantes, illud modo in hunc, modo in illum humerum rejiciunt.

^c Ars fit] Ex qua facilitas nascitur ad operandum, laborque minuitur.

^d Crimen] Amandi scilicet.

^e Quæ venit] Quæ mulier sero in amorem incidit, violentius, & graviore cum pœna amat.

^f Nova] Prima.

^g Libamina] Id est, quod primum ex fama mea, huc usque tam egregie servatæ, & hætenus inviolatæ, decerpitum fuerit, habebis. Vel, Tu primus castitatis & pudicitie famam (quam maritus non aufert) delibabis.

^h Nocens] Cum neque ego, præter maritum, hætenus quemquam amavero; neque tu puellam ullam attigeris; uterque, si me redamare velis, amoris crimine pariter tenebimur.

ⁱ Est aliquid] Ad voluptatem consert.

^k Carperet] Id est, primaria intrare ex

quibus nullum adhuc pomum collectum sit; & ex ramis, fructibus plenis, primum florem & fructum auferre: Ad pudicitiam istud referendum. Verum caveſis istæ te capiant nequitia, & improvidum à mentis puritate seducant: Iis enim vivimus quæ cum voluptate cogitamus.

^l Si tamen] Secum communicat Phædra, & de eo quod antea terigit, crimine, amore scilicet, ratiocinatur: Cumque seipsam consolatur, quod è re nata haud melius fieri potuerit; tum inde laudando Hippolyto locum facit.

^m Insolita] Jam antea castitatis laude sese commendavit.

ⁿ Digno] Id est, Quod juvenem amore dignum amamus.

^o Pejus] Hic est sensus, Quandoquidem necesse mihi fuit amare, & adulterium committere, bene est quod non dignum hominem non amavi, quod pejus esset ipſo adulterio.

^p Fratremque] Jovem; qui Junonis est & frater & vir.

^q Videor] Id est, Credo quod præponerem Hippolytum Jovi.

- Jam quoque (vix credas) * ignotas f mutor in artes :
 * Est mihi u per sævas impetus ire feras.
 Jam mihi x prima Dea est, arcu y præsignis z adunco
 a Delia. b judicium subsequor ipsa tuum.
 5 In nemus ire libet, c pressisque in retia cervis,
 Hortari celeres per juga summa canes :
 Aut tremulum d excusso jaculum vibrare lacerto ;
 Aut in graminea ponere corpus humio.
 Sæpe juvat e versare leves in pulvere currus,
 10 Torquentem frænis ora f fugacis equi.
 Nunc g feror, ut Bacchi h furiis i Eleleïdes actæ,
 k Quæque sub l Idæo m tympana colle movent.

INTERPRETATIO.

Jam quoque (vix possis fidem adhibere) sum propensa ad artes ignotas antea: Percupio insequi feras crudeles. Jam Dea Delia conspicua arcu recurvo est mihi potissima: Ego probo judicium tuum. Cupio in sylvas progredi, & cervis in casses concitatis, instigare canes veloces per ultima montium cacumina:

Aut jacere tremulum jaculum brachio fortiter moto; aut sternere artus in terra herbosa. Sæpe libet mihi flectenti frænis ora equi fugacis agitare leves currus in pulvere. Nunc incedo ut Bacchi ministrâ agitata ejus furiis, & ut illæ quæ pulsant tympana sub monte Idæo;

NOTÆ.

* Ignotas] De Venatura loquitur, cui dedita antea non fuerat.

f Mutor in artes] Venustissime, provehementer amo.

t Est mihi] Quia artis est amatoriz, sese ei quem amamus, facilem & indulgentem commodare, nostrosque ex ejus moribus mores instituire, ideo Phædra sibi ad venationem, quam Hippolytus unice amabat, propensum animum esse dicit.

u Per sævas] Plus est quam si dixisset in feras.

x Prima] Quia venationem, cui & indulget Hippolytus meus, ipsa amat.

y Præsignis] Nam etiam arcu instructa pingitur.

z Adunco] Enimvero in arcus extremitate ubi nervus alligatur, cornua apponuntur recurva, ne si inter tendendum, per ejusdem extremitates exeat.

a Delia] Diana, à Delo Insula, ubi, cum Apolline fratre, nata dicitur.

b Judicium] Id est, Quandoquidem Dianam præsertim colendam tibi sumpsisti, eandem quoque in venatione sequar.

c Pressisque] In retia abactis.

d Excusso] Inter vibrandum de more.

e Versare] Currum & equos agitare & regere.

f Fugacis] Hanc vocem, quam pro fugacis posuerit Heinsius, revocavi.

g Feror] Amoris impatientia, huc illuc, Bacchantium more, non sine furore, discurre.

h Furiis] Passim ex Poëtarum scriptis quis fuerit Baccharum furor facile est edificere. Ejus rei Pentheum & Lycurgum testes facit Horatius Carminis, lib. 2. Od. 19.

i Eleleïdes] Baccha, Bacchi ministra. Bacchus enim Eleleus à vociferatione, e-tymologia Græca, dictus est; quod cum strepitu & clamoribus, ejus orgia, seu furialia sacra celebrarent.

k Quæque] Mulieres intellige, Cybeles, seu Deum matris, sacra, cum Gallis seu Corybantibus, ejus ministris, celebrantes.

l Idæo] Ida mons fuit Phrygiæ, Cretæ etiam, ubi maximus fuit Cybeles cultus.

m Tympana] Incondito tympanorum & fistularum sono, ac furiali ululatu, ut Bacchi, ita & Cybeles sacra peragebantur.

Aut quas semideæ ^a Dryades, ^o Faunique bicornes,
Numine contactas p attonuere suo.

Namque mihi q referunt, cum se furor ille remisit,
Omnia. me tacitam ^r conscius urit Amor.

5 Forsitan hunc ^f generis fato reddamus amorem;
Et ^r Venus è tota gente tributa petat.

Jupiter ^u Europen (^x prima est ea gentis origo)
Dilexit, tauro y dissimulante Deum.

^z Pasiphaë mater ^a decepto subdita tauro

10 Enixa est utero ^b crimen onusque suo.

^c Perfidus ^d Ægides, ducentia ^e fila secutus;

^f Curva meæ fugit tecta ^g sororis ope.

INTERPRETATIO.

ant quas semideæ Dryades, & Fauni bicornes
attonitas reddiderunt, afflatas suo numine.
Namque mihi omnia dicuntur, postquam fu-
ror ille sedatus est. Amor conscius consumit
me tacitam: Forte hos amore tenemur fato
siris; & Venus petit tributa è tota nostra

progenie. Jupiter amavit Europen (ea est
prima origo gentis) tauro velante Deum.
Pasiphaë, mea mater subjecta tauro deluso
emisit crimen & sarcinam ex ventre suo. Infi-
dus Theseus secutus fila illum regentia se ex-
tricavit domo implicitâ auxilio mea sororis.

NOTÆ.

n Dryades] Nymphæ sylvarum præsi-
des, eo nomine à quercu, originatione Græ-
ca, sic dictæ.

o Faunique] Faunos, Satyros, Sylvanos
& Silenos sæpe confundunt; eosque cornu-
tos & caprinis pedibus, agrorum & sylva-
rum Deos fecerunt Ethnici.

p Attonuere] Attonitas & lymphaticas
seu furiosas fecere. Creditum est enim ab
antiquis, furore corripì eos qui Nympham
aliquam vidissent.

q Referunt] Qui me ita furentem con-
spexerunt, supple.

r Consciis] Cujus ego sum conscia.

f Generis fato] Gentis mea fortuna. Gall.
Peut-être est-ce par quelque fatalité attachée
à votre maison, quere. Angl. Perhaps 'tis
by a Kind of Fatality appropriated to our
House, that, &c.

t Venus] Fabula est, Venerem, cum Sol-
lis indicio, in adulterio cum Marte effect
deprehensa, quo eam injuriam ulcisceretur,
tantam in omne genus Solis immisisse amo-
ris impatientiam, ut nulla ex eo orta mu-
lier castitatem servare potuerit.

u Europen] Fuit Europa filia Agenoris,
quam Jupiter, Rex Græcæ, navi, cujus in-
signe taurus erat, ex Phœnicia abreptam,
avexit: Unde datus est locus fabulæ. Res-
tetur vero istud ad id quod de sui generis
fato dixit Phædra.

x Prima] Ex Europa enim natus est
Minos Phædræ pater.

y Dissimulante] Notior est de Jove in
Taurum mutato fabula, quam ut hic de ea
quicquam dicatur.

z Pasiphaë] Solis filia, Minois uxor,
Phædræ mater, quæ Pasiphaë Tauri amore
capta, ut eo potiretur, arte Dædali, vaccæ
lignæ inclusa est. Ex quo Minotaurum pe-
perit, monstrum media corporis parte homi-
nem, reliqua Taurum referens.

a Deceptio] Dædali artificio, qui ei vac-
cam ligneam & Pasiphaën, pro vera vacca
subjecit.

b Crimen] Minotaurum, criminis effe-
ctum & indicium.

c Perfidus] Quia fidem Ariadnæ datam
non servavit, sed eam in Naxo insula reli-
quit.

d Ægides] Theseus, Ægei filius.

e Fila] Quomodo Theseus sese ex Laby-
rintho extricaverit, fili ope, quod ex Ariad-
na acceperat, omnes Mythologi explicant.

f Curva] Inextricabiles & irremediabiles
Labyrinthi errores, & vias periphrastice
describit.

g Sororis] Ariadnes, quæ filium Theseo
dedit. Scopos vero Phædræ est sororis exem-
plo, quæ ob Thesei amorem, patrem etiam
prodidit, illud quod supra de Veneris in su-
am gentem vindicta proposuit, confirmare.

- En ego nunc, ne forte ^h parum Minoia credar,
 In ⁱ socias leges ^k ultima gentis eo.
 Hoc quoque fatale est: placuit domus ^l una duabus.
 Me tua forma capit, capta ^m parente ⁿ soror.
 5 ° Theſides Theſeuſque duas rapuere ſorores.
 Ponite de noſtra bina ^p tropæa domo.
 Tempore, quo vobis inſita eſt ^q Cerealiſ ^r Eleuſin,
^f Gnoſia me ^t vellem detinuiſſet humus.
^u Tunc mihi præcipue, (nec non tamen ante placebas)
 10 Acer in ^x extremis oſſibus hæſit amor.
 Candida veſtis erat, præcinſi ^y flore capilli:
^z Flava ^a verecundus tinxerat ora rubor.
^b Quemque vocant ^c aliæ vultum ^d rigidumque trucemque,
 Pro rigido, Phædra iudice, fortis erat.
 15 ^e Sint procul à nobis iuvenes, ut fœmina, comiti.
^f Fine coli modico forma virilis amat.

INTERPRETATIO.

En ego nunc, ne forte dicar parum Minoia, venio poſtrema in leges ſocias mei generis. Hoc quoque eſt fato conſtitutum: Una domus, arriſit duabus: Pulcritudo tua me tenet, ſoror mea correpta eſt patre tuo. Theſides & Theſeus ceperunt duas ſorores. Erigite bina tropæa de noſtra domo. Vellem Creta me habuiſſet tempore quo Cerealiſ Eleuſin intrata

eſt vobis. Tunc (& tamen ante mihi placebas) vehemens amor ſedit in meis oſſibus intimis. Veſtis tua erat alba, coma ſertis redimita; rubor pudicus pinxerat ora flava: Et ſpecies tua quam alia appellant agreſtem & truculentam, pro agreſſi erat ſtrenua, ex ſententia Phædra. Iuvenes ornati ſeminarum more ſint procul à nobis. Elegantiâ virilis vult ornari modice.

NOTÆ.

^h Parum Minoia] Id eſt, Ex aliâ, quam ex Minioſis gente, quæ, fato, amori dedita eſt.

ⁱ Socias] Nobis omnibus communes, ut amore teneamur.

^k Ultima] De Europa loquens dixit, prima. Ergo à prima ad ultimam, omnes ex Minioſis gente amori deditæ, ut ex amore procreatæ, fuerunt.

^l Una] Tua, ſcilicet, Hippolyte.

^m Parente] Tuo, Theſeo.

ⁿ Soror] Mea, Ariadne.

^o Theſides] Hippolytus, Theſei filius.

^p Tropæa] Monumenta victoriæ.

^q Cerealiſ] Ubi Cereſis myſtica ſacra primum inſtituta ſunt.

^r Eleuſin] Eleuſin, ſive Eleuſis, urbs eſt Atticæ, non procul ab urbe Athenis, ad occaſum; ex qua Ceres etiam cognominata.

^f Gnoſia] Creta Inſula, ubi urbs Gnoſia vel Gnoſſis celeberrima, Minioſis Regia.

^t Vellem detinuiſſet] Quia te non vidifſem, nec amore flagrare.

^u Tunc] Cum te in Cereſis ſacris vidi.

^x Extremis] Intimis.

^y Flore] Corona ex floribus. Habitum deſcribit Phædra, quo ſibi tantopere placebat Hippolytus.

^z Flava] Quæ naturaliter flava ſunt, ſeu alba cum minimo rubore.

^a Verecundus] Verecundiam & pudorem indicans.

^b Quemque] Tuum, ſcilicet.

^c Aliæ] Puella, quæ mecum in te oculos convertunt.

^d Rigidum] Rude, inhumanum & ſavage. Angl. Rough, inhuman, and ſavage.

^e Sint procul] Id eſt, Non amo.

^f Fine modico] Illud eſt quod Gall. dicimus, A certaine degré; A certaine meſure. Angl. To a certain Degree; To a certain Meaſure.

- g Te tuus iste rigor, positique sine arte capilli,
 Et ^h levis egregio pulvis in ore decet.
 Sive ferocis equi luctantia colla ⁱ recurvas;
 Exiguo flexos miror ^k in orbe ^l pedes.
 5 Seu ^m lentum valido torques hastile lacerto;
ⁿ Ora ferox in se versa ^o lacertus habet.
 Sive tenes ^p lato venabula ^q cornea ferro.
 Denique, nostra juvat lumina, quicquid agas.
 Tu modo ^r duritiem silvis depone jugosis:
 10 Non sum ^s materia digna perire tua.
 Quid juvat ^t incinctæ ^u studia exercere Dianæ;
 Et Veneri ^x numeros eripuisse suos?
 Quod caret ^y alterna requie, durable non est.
^z Hæc reparat vires, fessaque membra novat.
 15 Arcus (& arma tuæ tibi sunt ^a imitanda Dianæ)
 Si nunquam cesses rendere, mollis erit.

INTERPRETATIO.

Tua ista severitas vultus, & coma comâ sine arte, & pauculus pulvis in ore pulcherrimo te decet. Sive flectis colla repugnantia equi indomiti; miror pedes veductos in parvo circulo. Sive vibras gravem hastam potenti brachio; brachium validum habet vultum meum conversum in se: Sive tractas venabula cornea amplo ferro. Denique quicquid facias, illud

placet nostris oculis. Tu omitte tantum duritiem in sylvis montosis. Non sum digna mori causa tua. Quid prodest incumbere studiis Dianæ succinctæ, & sustinuisse Veneris vices suas? Quod desistitur quiete alterna, non est durable. Hæc reficit vires, & restituit artus lassos. Arcus (inquit, debes imitari arma tuâ Dianæ) fiet laxus, si nunquam desinas intendere.

NOTÆ.

g Te tuus iste rigor] Mitius exponendus est hic rigor, cum dicit Phædra, Tuus iste rigor, quam supra rigidus, Gall. diceremus, C'est air de fierié que vous avez. Angl. That Air of Fierceness which you have.

h Lewis] Qualis est qui per corporis exercitium ex terra excitatur, deinde in vestes vulturnque residit: Quem molles & delicatuli adolescentes, ut fœminæ curiose vitant, viri sine affectatione abstergunt.

i Recurvas] Fræno, scil. non sine peritia. Dicit Phædra sibi Hippolytum quocunque fuerit statu & habitu, placere.

k In orbe] In parvo terre spatio; Est vero periti fessoris eo modo equum in gyrum dextrorsum & sinistrorsum versare.

l Pedes] Equi, scilicet, quem tu maxima arte flectis.

m Lentum] Ponderosum interpretor, quodque ideo curvatur.

n Ora] Mea, scil. nam me in admirationem rapis, quicquid agas.

o Lacertus] Tuus, dum tu hastile torques.

p Lato] Id est, Latum ferrum habentia.

q Cornea] Ex Corno arbore dura, & ad venabula aptissima.

r Duritiem] Id est, Fac ut ex sylvis redeas mei amoris plenus.

s Materia] Causa.

t Incinctæ] Id est, Quæ vestis sinus habet collectos, ut ad venationem sit expeditior.

u Studia] Venationem. Nam Diana Venationis Dea, ejus fuit maxime studiosa.

x Numeros] Id est, Ea quæ Veneri suo loco & ordine conveniunt. Frequens est Gallice hæc locutio.

y Alterna] Eo nomine appellantur quæ sibi invicem succedunt.

z Hæc] Requies, scilicet, membra reficit.

a Imitanda] Id est, Oportet ut corpus & animum relaxes, sicut & arcus relaxatur, ne vis eorum assidua contentione infringatur.

- Clarus erat filvis ^b Cephalus, multæque per herbam
 Considerant, illo percutiente, feræ.
 Nec tamen Auroræ male se ^c præbebat amandum.
 Ibat ad hunc ^d sapiens à sene ^e Diva ^f viro.
 5 Sæpe sub illicibus Venerem, & Cinyraque creatum,
 Sustinuit positos quælibet ^h herba duos.
 Arsit & ⁱ Oenides in ^k Mænalia Atalanta.
 Illa ^l feræ spoliū ^m pignus amoris habet.
 Nos quoque jam primum ^o turba ^p numeremur in ista.
 10 Si Venerem tollas, ^q rustica silva tua est.
 Ipsa comes ^r veniam: nec me salebrosa ^s movebunt.
 Saxa, nec ^t obliquo dente timendus aper.
 Æquora bina suis oppugnant fluctibus Isthmon,
 Et ^x tenuis tellus ^y audit utrumque mare.

INTERPRETATIO.

Cephalus erat celebris filvis, & multa fera procubuerunt in herbam, illo feriente: Neque tamen exhibebat se male amandum Auroræ. Diva sapiens ibat à sene marito ad hunc. Sæpe quodvis gramen duos habuit, Venerem & filium Cinyra fratos sub quercubus. Etiam Meleager perditæ amavit Atalantiam Arcadi-

cam: Illa habet exuvias apri in pignus amoris. Nos quoque recensamur jam primum in ista copia amantium. Si removeas Venerem, silva tua est agrestis. Ego te comitabor; nec cautes aspera me retinebant, nec aper metuentis dente obliquo. Duo maria obstreperunt Isthmo suis undis; & terra parva audit bina maria.

NOTÆ.

^b *Cephalus*] Celeberrimus ille Procris maritus, ab Aurora adamatus, qui etiam venator fuit.

^c *Præbebat*] Non eum dicit Auroram amasse, quod esset contra historiam; sed tantum ab iis omnibus non fuisse aversum, quæ amorem spectant. Atque hic locus ad Phædræ Auroræ exemplo excusandam, erat maxime idoneus.

^d *Sapiens*] Quæ maritum senem Cephalo juveni & eleganti postposuit.

^e *Divæ*] Aurora.

^f *Viro*] Tithono, scilicet, Laomedontis filio, & Priami fratre.

^g *Cinyraque*] Adonis est, Cinyra Cypriorum rege & Myrrha ejus filia genitus, quem præsertim Venus amavit.

^h *Herba*] Id est, Super herba suis amoribus indulserunt.

ⁱ *Oenides*] Meleager, de quo supra, in Briseidis Epistola.

^k *Mænalia*] Arcadia, à Mænalo, altissimo Arcadiæ monte.

^l *Feræ*] Apri Calidonii, de quo etiam epistola tertia.

^m *Pignus*] Quia eo Meleagri amor comprobatus est.

ⁿ *Nos*] Tu & ego.

^o *Turba*] Ne tam quidem turba: sed ubi rerum testimonia defunt, verbis opus est sententiam suam saltem fulcire.

^p *Numeremur*] Mutuo amore teneamur, sicut & alij qui venatione sunt delectati.

^q *Rustica*] Quæ nihil habeat pulchri aut jucundi.

^r *Veniam*] Si, scilicet, velis amare me.

^s *Movebunt*] A proposito tecum venandi abducent.

^t *Obliquo*] Vel quia curvus est, vel quia oblique ab apro impingitur.

^u *Æquora*] Isthmum Corinthiacum describit.

^x *Tenuis*] Omnino, siquidem Isthmus nihil aliud est quam terræ exiguum, ita inter duo maria coarctatum, ut vix impediatur ne Cheroneus insula fiat.

^y *Audit*] Id est, Sita est inter utrumque mare. Audacia est tropi, quæ rei inanitatæ, quod animatorum est, tribuit.

z Hic tecum a Trœzena colam b Pittheia regna.
 Jam nunc est patria gratior illa mea.
 c Tempore abest, aberitque diu, d Neptunius heros.
 Illum e Pirithoi detinet f ora sui.

5 z Præposuit Theseus (nisi si manifesta negamus)
 Pirithoum Phædræ, Pirithoumque tibi.
 Sola nec hæc nobis injuria venit ab illo.
 In magnis læsi rebus uterque sumus.

10 Ossa mei h fratris i clava perfracta trinodi
 Sparsit humi: soror est præda k relicta feris.
 l Prima m securigeras inter virtute puellas
 Te peperit, nati digna vigore n parens.
 Si quæras, ubi sit; o Theseus p latus ense peregit:
 Nec q tanto mater pignore tuta fuit.

INTERPRETATIO.

Celebrabo hic tecum Trœzena, regna Pittheia: Jam nunc illa jucundior est patria mea. Theseus abest ab aliquo tempore, & aberit diu; Regio Pirithoi sui illum retinet. Theseus (nisi negare velimus ea que aperta sunt) pluris fecit Pirithoum, quam Phædræm & te. Nec illa una injuria nobis est orta

ab illo: uterque sumus offensi in magnis rebus. Per terram disjecit ossa mei fratris perfracta clava trinodi: Soror est desertæ in prædam feris. Mater te genuit virtute præcipua inter Amazonas, digna virtute filii: Si petas ubi sit; Theseus transdidit latus gladio: nec mater fuit secuta tanto filio.

NOTÆ.

z Hic] Ubi tu esse, & venari amas.
 a Trœzena] Trœzen seu Trœzena urbs est Argolidis in Peloponneso, ab Isthmo Corinthiaco, ad ortum.

b Pittheia] Ubi Pittheus pater Aethra, quam Theseus matrem habuit, regnavit.

c Tempore] Jam ab aliquo tempore: nisi mavis opportune, ut aliis placuit.

d Neptunius] Theseus, cujus pater Ægeus, Regi Neptunus.

e Pirithoi] Quem jam supra Theseus amicitia conjunctissimum fuisse vidimus.

f Ora] Regio quam Pirithous incoluit, Thessalia, scilicet circa Peneum amnem, ubi potentatam Ixionem Pirithoi patrem tenuisse, scribit Diodorus. Ora vero, seu regio, posita est, pro Pirithoo Incola.

g Præposuit] Quandoquidem nos hic reliquit, & ad Pirithoum suum non modo ipse, sed & ibi semper commoratur. Thesei vero, quam caussatur negligentia, & injuriis, Hippolytum ad patriæ contem-

ptum Phædra, & sui amorem conatur perducere.

h Fratris] Minotauri.

i Clava] Qua, sicut & Hercules, in memoriam victoriæ, quam de latrone quodam reportavit, teli loco Theseus usus est.

k Relicta] Jam supra diximus Ariadnæ in insula Naxo, à Theseo relictam.

l Prima] Nunc ad injurias descendit à Theseo Hippolyto illatas: Et ut major prima videatur, quæ ejus matrem afflixit, eam ante omnia laudat.

m Securigeras] Amazonas, quibus arma fuerunt præcipue secures.

n Parens] Hippolyte, mater tua.

o Theseus] Alii contra scribunt ab Amazone quadam eam interfectam fuisse, cum à Thesei partibus staret, bello quod ille adversus Amazonas gessit.

p Latus] Invidiose vox ista posita est, & facti atrocitatem auget.

q Tanto] Te, scilicet. Multa autem solent uxoribus condonare mariti liberiorum causa.

- At ^r nec nupta quidem, ^t tædæque accepta jugali.
^t Cur, nisi ne caperes regna paterna nothus?
 Addidit & ^u fratres ex me tibi: quos tamen omnes
 Non ego ^x tollendi causa, sed ille fuit.
 5 O utinam nocitura tibi, pulcherrime rerum,
 In medio nifu ^y viscera rupta forent!
^z I nunc, i, ^a meriti lectum reverere parentis;
^b Quem fugit, & factis abdicat ille suis.
 Nec, quia ^c privigno videar coitura noverca,
 10 Terruerint animos ^d nomina vana tuos.
^e Ista ^f vetus pietas, ævo moritura futuro,
^g Rustica ^h Saturno regna tenente, fuit.
ⁱ Jupiter esse pium statuit quodcumque juvaret:
 Et fas omne facit ^k fratre marita soror.

INTERPRETATIO.

At nec fuit quidem desponsata, nec admissa face jugali: Quamobrem, nisi ne spiritus regna paterna consequeris? Adjunxit etiam tui fratres ex me, quos tamen omnes ego non fui causa educandi, sed ille. O utinam, pulcherrime verum, praeordia tibi obsutura fracta essent in medio partu! Ito nunc, ito & reverere totum patris meriti, tu quem

fugit & rejicit actis suis. Nec nomina vana metum inusserint tua menti. Quoniam videar noverca ventura ad privignum. Fuit ista antiqua pietas dum Saturnus potiretur regno rudi: quæ periret saeculo futuro. Jupiter sanxit pium esse quodcumque prodesset, & Juno soror conjux Jovi fratri facit omne fas esse.

NOTÆ.

^r Nec nupta] Altera est Thesei injuria, quod Hippolyti matrem uxorem non duxerit, ut in nothus esset, nec hæreditarium regnum adiret.

^t Tædæque] Antea, in Phyllidis epistola, quædam ea de re annotavimus.

^u Cur] Non duxit, scil. Hippolyten uxorem?

^z Fratres] Unum antea, Demophoonta nempe, vidimus. Qui vero patres liberos suos valde amant, neque illis novercas, neque, ex iis, alios fratres quaerunt.

^x Tollendi] Educandi. Quæ vero fuerit praeursorum temporum in infantibus crudelitas, quibus quidem temporibus, patres, pro libitu, recens natos, vel humo tollendos, deinde & nutriendos, vel mactandos, aut exponendos jubebant, fabulæ & Historiæ prædicant.

^y Viscera] Hubertinus, qui certe maximam & imprimis laudabilem operam in Ovidio explanando collocavit, Phædræ sibi ipsi hoc in loco male precatam esse, & mortem optasse, putavit. Nihilominus tamen crederem potius per viscera intelligendos esse pueros, quos in ipso partu mallet suffocasse, quam ut Hippolyto nocerent.

^z I nunc] Irrisio est. Arbitratur Phædra se plura quam sit opus, congestisse, ut omnem patris reverentiam ex Hippolyti pectore eradicaret.

^a Meriti] Immeritum contra intelligit.

^b Quem] Hippolyteum intellige, quem fugisse & factis exheredasse Theseum patrem Phædra contendit.

^c Privigno] Tibi, scil. Gall. Beau fil. Angl. A Son in Law.

^d Nomina] Privignus & Noverca.

^e Ista] Contemptum habet istud pronomen.

^f Vetus] Adeoque contemnenda & deponenda.

^g Rustica] In quibus neque cognitio, neque virtus, sed crassa modo rusticitas locum habuit.

^h Saturno] Saturnus Cæli & Terræ filius, Jovis pater.

ⁱ Jupiter] Qui nunc, patre de folio disturbato, mundi tenet moderamina.

^k Fratre] Pro fratri, Jovi scilicet, qui Junonis frater est. Dicit, Jovem omnia in amore licita fecisse, qui Junonem sororem in uxorem acceperit.

- 1 Illa ^m coit firma generis junctura catena,
Imposuit nodos cui Venus ipsa suos.
Nec labor est ⁿ celare, ^o licet, pete ^p munus ab ^s illa,
^r Cognato poterit nomine ^t culpa regi.
5 Viderit amplexos aliquis ? laudabimur ambo.
^t Dicar privigno fida noverca meo.
^u Non tibi per tenebras duri referenda mariti
Janua, non custos decipiendus erit.
^x Ut tenuit domus una duos, domus una ^y tenebit.
10 Oscula aperta dabas, oscula ^z aperta dabis.
^a Tutus eris mecum, ^b laudemque merebere culpa ;
Tu licet in lecto conspiciare meo.
Tolle moras tantum, properataque ^c fœdera ^d junge.
Qui mihi nunc sævit, ^e sic tibi parcat Amor.

INTERPRETATIO.

Illā sit conjunctio generis firma catena, cui Venus ipsa addidit nodos suos. Nec difficile est tegere, conceditur s. posse munus ab illa : crimen poterit velari nomine affini. Aspexerit nos conjunctos aliquis ? Ambo laudabimur : vocabor noverca indulgens privigno meo. Qstium mariti ferocis non erit tibi aperiendum de nocte ; custos non erit fallen-

das. Quemadmodum domus una nos duos habuit, domus una habebit : Ferebas oscula coram omnibus, feres coram omnibus. Eris securus mecum, & facies laudem tuam crimine, quamvis videaris in lecto meo. Remove tantum moras, & nocte accelerata fœdera. Sic Amor, qui mihi est crudelis, tibi sit propitiuss.

NOTÆ.

1 Illa] Scopus est, omnem consanguinitatis proximitatem, præ Veneris necessitudine aspernari ; quasi hæc sola conjunctio dici mereatur. Atque id facit Phædra, ut omnem scrupulum ex Hippolyti animo, circa violandum paternum lectum, amoveat. Quod quidem cujus sit generis nemo non videbit.

m Coit] Est vera & firma, non ut imaginariæ & simulatæ illæ sanguinis juncturæ. It faut appeller alliance. Angl. It must be call'd Kindred.

n Celare] Amores nostros, scilicet.

o Licet] Facile est.

p Munus] Celandi amores nostros, scil.

q Illa] Venere, quæ amorem alium, pro alio ostendat. Clarius istud postmodum dicitur.

r Cognato] Nomine quo cognati appellantur. Tota res manifesta fiet, duobus versibus proxime sequentibus.

t Culpa] Amor noster.

t Dicar] Qui nos viderit amplexos, dicet istud ex charitate & pietate, non amore impuro, procedere.

u Non tibi] A facilitate Hippolytum nititur in sententiam suam adducere.

x Ut tenuit] Quando alias mecum fuisti in domo patris tui.

y Tenebit] Nec quicquam in eo erit spectum.

z Aperta] Coram omnibus.

a Tutus] Ab omni infamia, scil.

b Laudemque] Quia omnes qui te videbunt, ex legitimo filii erga matrem affectionis blanditiis venire arbitrabuntur.

c Fœdera] Amoris improba, scil. de quibus locuta est.

d Junge] Veni cito & properanter ut Amoris jungamus fœdera.

e Sic tibi parcat] Id est, Ita tibi parcat ut tu cito venies ; vel potius, Ne tibi parcat, ut nec mihi pepercit Amor : servitia sua te dorsum adigat.

Non ^f ego dedignor supplex humilisque precari !

Heu ! ^g ubi nunc fastus ; altaque verba jacent ?

Et pugnare diu, nec me summittere culpæ

^h Certa fui : certi si quid haberet Amor.

5 Viſta precor, genibusque tuis regalia tendo

Brachia. quid deceat, non videt ullus amans.

ⁱ Depudit ; profugusque pudor ſua ſigna ^k relinquit.

Da veniam ^l faſſa, ^m duraque corda dorma.

ⁿ Quo mihi, quod ^o genitor, qui poſſidet ^p æquora, Minos ?

10 Quod veniant ^q proavi fulmina torta manu ?

Quod ſit avus, radiis frontem ^r vallatus acutis,

Purpureo tepidum qui movet axe diem ?

^r Nobilitas ſub Amore jacet. miſerere ^t priorum :

Et, mihi ſi non vis parcere, parce meis.

15 ^u Eſt mihi dotalis tellus ^x Jovis inſula ^y Crete.

Serviat Hippolyto regia tota meo.

INTERPRETATIO.

Ego non refugio orare ſupplex & humilis !
Heu ! ubi nunc ſuperbia ! Ne dum ulla ad-
ſunt verba magnifica ? Et diu conſtitui re-
ſiſtere, nec me tradere crimini ; ſi Amor ha-
beret aliquid conſtituti. Viſta oro, & por-
rigo brachia regalia ad tua genna. Nullus
amans cernit quid deceat. Depudit, & pu-
dor exut deſeruit ſua ſigna. Ignosce conſi-
ſtenti, & vince tuum cor durum. Quid mihi

prodeſt quod pater ſit Minos qui obtinet ma-
ria ? Quod fulmina vibrata torqueantur
manu proavi ? Quod avus, qui curru purpu-
reo diem calidum reducit, habeat frontem
circumdatam radiis acutis ? Nobilitas ſub
amore proſtrata eſt. Miſerere majorum, &
ignosce meis, ſi nolis mihi ignoſcere. Creta
inſula Jovis terra eſt mihi in dotem : Regia
tota pareat meo Hippolyto.

NOTÆ.

^f Ego] Nunc in ſe ipſam refleſtitur ;
dumque videtur ſola ſecum agere, eo maxi-
me Cupidinis arcus contra Hippolytum in-
tendit, Amoremque non contemnendum
ſuadet. Ego vero, pronomen, magnam ha-
bet emphafiſm, quaſi diceret, Ego Jovis &
Solis Neptis, qua antea quoſvis ſolebam ſper-
nere, jam ſupplex, &c.

^g Ubi nunc] Conqueritur quod omnia
Amor in ipſa depreſſerit & proculcaverit.

^h Certa fui] Proſus decreveram Amori
reſiſtere.

ⁱ Depudit] Pudorem omnem abjeci.

^k Relinquit] Virginitatem & honeſtatem,
cujus eſt cuſtos quandoque, deſerit. Meta-
phora ſumpta à Militibus.

^l Faſſa] Mihi, qua amorem meum ſum
mihi confeſſa, parce.

^m Dura] Tua, ſcil. atque ad amorem
ſeſte.

ⁿ Quo mihi] Quid mihi prodeſt ?

^o Genitor] Sit mihi, ſupple.

^p Æquora] Quia Rex Cretæ, cujus late
imperium per mare valuit.

^q Proavi] Jovis, ſcil. qui Phædræ ex
parte matris proavus fuit, quandoquidem
ipſa filia fuit Paſiphaës, Paſiphaë Solis,
Jovem vero patrem Sol habuit. Sed ex
parte patris Minois Jupiter Phædræ tan-
tum avus fuit.

^r Vallatus] Pingitur & Sol idem eo
modo radiis circumdatus.

^s Nobilitas] Mea, ſcil.

^t Priorum] Majorum meorum, ne coaſſa
duritiæ tua turpi amoris exitu Gentis decus
violet.

^u Eſt mihi] Oratorię iſtud dicitur. Quo
enim jure ſola patrum regnum obtinuiſ-
ſet ?

^x Jovis] Ubi & ille natus & educatus eſt.

^y Crete] Nobiliſſima Mediterranei in-
ſula. Candy.

Flecte

Flecte ⁊ feros animos. potuit ⁊ corrumpere ^b taurum

Mater. eris tauro favior ipse truci ?

Per Venerem parcas oro, quæ ^c plurima mecum est :

^d Sic nunquam, quæ te spernere possit, ames.

5 Sic tibi ^e secretis agilis ^f Dea saltibus adsit,

Silvaque ^g perdendas præbeat alta feras.

Sic faveant ^h Satyri, montanaque numina Panes :

Et cadat adversâ cuspide fossus aper.

Sic tibi dent ⁱ Nymphæ (quamvis odisse puellas

10 Diceris) arentem quæ levet unda sitim.

Addimus his lacrymas precibus quoque : verba precantis

Perlegis, & lacrymas ^k finge videre meas.

INTERPRETATIO.

Frangere ferociam animi. Mater potuit movere taurum : Erisne ipse crudelior tauro feroci ? Per Venerem quæ est plurima mecum, precor te ut mihi ignoscas : Sic nunquam diligas quæ possit te contemnere. Sic tibi Diana faveat in saltibus remotis, & silva excelsa exhibeat feras interficiendas. Sic adsint Sa-

tyri, & Panes Dii montani ; & aper transverberatus cadat venabulo tuo opposito. Sic Nympha (quamvis diceris odisse puellas) tibi aquam exhibeant quæ sedet sitim siccam. Adjungimus quoque lacrymas his precibus - absolvis verba orantis, cogita etiam cernere lacrymas meas.

NOTÆ.

^a Feros] Amori resistentes.

^a Corrumpere] Ad amorem sui perducere.

^b Taurum] Quando ipsa Pasiphaë sese in vacca lignea à Dædalo fabricata, occultavit.

^c Plurima] Quia multum amabat Phædra. Sed vide quomodo ex verbis fecit argumentum.

^d Sic] Obtestandi particula : Id est, Perinde eveniat ut tu ames vel non ames puellam quæ te amet aut spernat, ut tu mihi pepercis.

^e Secretis] Ab hominum cœtibus remotis.

^f Dea] Diana.

^g Perdendas] Interficiendas.

^h Satyri] Jami antea Satyros, Faunos,

Panasque, Deos esse agrestes & sylvaticos diximus.

ⁱ Nympha] Aquarum Dea. Hippolyto Phædra ea omnia adprecatur quæ à Venatore possunt desiderari.

^k Finge] Optime istud ultimum addidit, nam nihil magis animum movet, quam istud quod phantasia representatur. Frustra tamen Phædra castissimum pectus ad nequitiam conata est perducere. Quamobrem illum ad patrem accusavit quasi de stupro eam appellasset ; ex quo factum ut correpta fuga, atque exterritis equis qui ejus currum trahebant, à Phocis quos Neptunus Thesei voto immisit, per scopulos & saxa distractus, male perierit.

EPISTOLA V.

ARGUMENTUM.

Cum Hecuba, Cissei filia, & Priami uxor, gravida esset, ardentem se parere facem, quæ omnis inflammaretur Troja, somniavit. Territus itaque Priamus oraculum consulit : a quo cum responsum accepisset, filium ipsi fore, qui Patria exitium afferret, parvum, quam primum ederetur, interfici jussit. Hecuba vero, cum puerum, qui postea Paris dictus est, peperisset, materna pietate mta, pastoribus regis eundem clam a-lendū mandavit. Qui, cum jam convalescisset, OEnone Nympham adamavit, eamque, ut

nonnullis placet, uxorem duxit. Sed cum Juno, Pallas & Venus de pulcritudine contenderent, propter aureum pomum, in quo scriptum legebatur, Detur pulchriori, à Jove ad Paridem arbitrum remissa sunt: qui, cum Juno regnum, Pallas sapientiam, Venus mulierum pulcherrimam obtulisset, pro Venere sententiam tulit. Postea à Patre cognitus Paris, & receptus, Sparten navigavit, Helenamque, Menelai uxorem raptam abduxit Trojam. Quo intellecto, OEnone conqueritur hac epistola de ejus perfidia, Helenamque Græcis reddat, suadet.

OE N O N E P A R I D I.

- P**erlegis? An conjux prohibet ^b nova? perlege. non est
Ista ^c Mycenæa ^d littera facta manu.
^e Pegasis OEnone, ^f Phrygiis celeberrima filvis,
^g Læsa queror de te, si finis ipse, meo.
5 Quis Deus opposuit nostris sua numina votis?
Ne tua permaneam, quod mihi crimen obest?
Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum est:
Quæ venit indignæ pœna, dolenda venit.
Nondum ^h tantus eras, cum te contenta marito,
10 Edita de magno flumine Nympha fui.
Qui nunc ⁱ Priamides, (^k adsit reverentia vero)
Servus eras. servo nubere Nympha ^l tuli.
Sæpe ^m greges inter requievimus arbore testis;
Mistaque cum foliis præbuit herba torum.
15 Sæpe super stramen fœnoque jacentibus ⁿ alto
Defensa est humili cana ^o pruina casa.

INTERPRETATIO.

Perlegisse? An recens nupta impedit? Perlege: Ista epistola non est scripta manu Mycenæa. Ego OEnone Pegasis laudatissima in silvis Phrygiis, offensa conqueror de te, qui meus es, si in ipse concedis. Quis Deus objecit suam potestatem nostris desideriis? Quanam culpa obicem ponit, ne semper sim tua? Tolerandum est æquo animo quicquid patiaris ex merito? Pœna qua offertur immerenti, offertur ægre ferenda. Nondum tam

magnificus eras, cum ego Nympha nata ex magno flumine, fui contenta te marito. Tu, qui nunc filius es Priami, (concedatur honor veritati) eras servus. Ego Nympha sustinui nubere servo. Cubuimus sæpe inter greges, obvelati arboribus; & herba mista cum foliis fuit noster lectus. Sæpe alba pruina depulsa est à nobis prostratis super stramento & fœni meta, depresso tugurio.

NOTÆ.

^a OEnone] Nympha Cebrenis, Troadis fluvii filia, ut placet Apollodoro, vel Xanthi, ut alii volunt.

^b Nova] Helena, scil. quam nuper rapisti. Invidiose.

^c Mycenæa] Menelai aut Agamemnonis; quorum Patria Mycenæ Peloponnesi Civitas.

^d Littera] Qua Helena à te repetatur; quamque adeo non libenter legas.

^e Pegasis] Fomana, Græca Etymologia; & usa ex Naiadibus, cum sit fluvii filia.

^f Phrygiis] Jam antea diximus hanc Phrygiam, quæ minor est, Troadem esse in qua mons Ida, ubi Paris educatus fuit.

^g Læsa] Quandoquidem aliam conjugem, Helenam, scil. tibi delegisti.

^h Tantus] Tanto nomine & potentia. Credebatur enim Paris pastoris regii servus, non regis filius.

ⁱ Priamides] Priami filius.

^k Adsit reverentia] Id est, Ignosce, si vera narro.

^l Tuli] Passa sum.

^m Greges] Pergit in retundenda Paridis superbia, qua se rejectam eredit.

ⁿ Alto] Super fœni acervo in fœni.

^o Pruina] Gal. Gelée blanche. Augl. Hoar-Frost.

- p Quis tibi monstrabat saltus venatibus aptos,
Et tegeret catulos qua fera rupe suos ?
Retia sæpe comes q maculis distincta tetendi ;
Sæpe citos egi per juga longa canes.
- 5 Incisæ * servant à te mea nomina fagi :
Et legor OEnone falce notata tua.
Et quantum trunci, tantum mea nomina crescunt :
Crescite, & in titulos surgite recta meos.
- Populus est (memini) fluviali consita ripa.
- 10 Est in qua † nostri littera scripta memor.
Popule, vive precor, quæ consita margine ripæ,
Hoc in rugoso cortice carmen habes :
Cum Paris OEnone poterit spirare relicta,
Ad fontem ‡ Xanthi versa recurret aqua.
- 15 Xanthe, retro propera ; versæque recurrere lymphæ,
‡ Sustinet OEnonen deseruisse Paris.
* Illa dies † fatum miseræ mihi dixit : ab illa
Pessima ‡ mutati cœpit amoris † hyems :

INTERPRETATIO.

Quis ostendebat tibi saltus commodos ad venandum, & qua cante fera occultaret suos catulos ? Sæpe comes posui plagas maculis effictas. Sæpe agitavi canes celeres per extensa montium cacumina : fagi à te sculpta retinent mea nomina ; & legor OEnone signata tuo scalpello. Et mea nomina tantum augentur, quantum trunci. Crescite & in sublime nitimini recta in meam laudem Est populus (recondor) posita ad amnis ripam, in

qua est litorea exarata memor nostri. Popule vitam ducito, quæso, quæ posita es in extrema ripa ; habes hoc distinctum in corrugato & aspero cortice : Cum Paris poterit vivere OEnone deserta, aqua reflexa feretur ad fontem Xanthi. Xanthe, retrorsum curre, & aqua converte recurre : Paridem non pudet reliquisse OEnonen. Illa dies fatalis fuit mihi miseræ, ab illa cœperunt gravissima mala amoris mutati,

NOTÆ.

p Quis] Jam beneficia exprobat.
q Maculis] Sunt maculæ retis foramina, les Mailles ; Angl. the Mashies. Hic somniavit quidam Interpres : quod quidem ideo tantum admoneo, ut sibi quisque caveat ne alienis erroribus ducatur.
† Servant] Mos est adolescentibus eo modo corticibus arborum puellarum, quas amant, nomina insculpere. Quanquam vero leves & nullius ponderis videantur hæ exprobrationes ; attamen cum præteritos amores & antea vitam quasi ob oculos ponant, non possunt non esse magni momenti ad commovendum ; ut hic etiam trunci quos compellat OEnone, vocati respondeant.

† Nostri memor] Propter scripturam quam in ea de me Paris signavit.
‡ Xanthi] Fuit Xanthus fluvius agri Trojani.
‡ Sustinet] Vim habet occultam vox ista, quasi dicat, quod incredibile est, illud fecit.
x Illa dies] Qua Venus & Juno, &c. lege ea quæ sequuntur.
y Fatum dixit] Fuit fatalis.
z Mutati] Qui mihi non amplius favit : nam postea Paris alio amores suos transtulit.
a Hyems] Frigus illud quod durum & molestum est, significat vulgo vox ista. Sæpe etiam pro re adversa ponitur.

Qua

- Qua Venus & Juno, sumtisque ^b decentior armis
 Venit in ^c arbitrium nuda Minerva tuum.
 Attoniti ^d micuere sinus, gelidusque cucurrit,
 Ut mihi ^e narraſti, dura per oſſa tremor.
 3 Conſului (neque enim modice terrebar) ^f anusque,
 & Longævoſque ſenes : ^h conſtitit eſſe neſas.
 i Caſa abies, ^k ſectæque trabes, &, claſſe parata,
 1 Cæruſa ^m ceratas accipit unda rates.
 Fleſti diſcedens : hoc ſaltem parce negare.
 10 ⁿ Præterito magis eſt ^o iſte pudendus amor.
 Et fleſti, & noſtros vididiſti ^p ſlentis ocellos.
 Miſcuimus lacrymas mœſtus uterque ſuas.
 Non ſic appoſitis vincitur vitibus ^q ulmus,
 Ut tua ſunt collo brachia ^r nexa meo.

INTERPRETATIO.

qua Venus & Juno, & Pallas magis decora armis aptatis, venit nuda ad judicium tuum. Pectus percuſſum trepidavit, & horror gelidus cucurrit per oſſa dura, ut mihi illud dixiſſi. Conſului (neque enim parum percellebar) & anus, & ſenes longævos. Certum fuit eſſe neſas. Finis ſunt exciſæ, & trabes dolatæ, &, claſſe excitata, mare cæruleum

excipit naves cera obductas. Abiens lacrymas dediſti : Noli ſaltem hoc diſſiteri : Iſte amor eſt magis erubescendus quam prior. Et lacrymaſti, & intuitus es ocellos noſtros lacrymantes : Uterque triſtis confuſimus lacrymas ſuas. Ulmus non ſic conſtringitur vitibus juxta ſe poſitis, ut brachia tua connexa ſunt collo meo.

NOTÆ.

^b Decentior] Speſtabilior eſt Pallas, Dea belli, armata, qualem deſcribit Homerus, quam nuda.

^c Arbitrium] Ut judicaret Paris quænam pulcrior cui pomum daretur.

^d Micuere] Gall. diceremus, *J'eus de grands battemens de cœur.* Angl. *My heart beat ſtrangely.*

^e Narraſti] Tres Deas ad judicium veniſſe; promiſſamque tibi à Venere pulcherrimam puellam. Sed quæ moleſta ſunt, non exprimit.

^f Anus] Sortilegas & fatidicas, ſcil.

^g Longævos] Senes qui diu vixerunt : quos vulgus olim ſortilegos, hodie veneficos ſtatim credit.

^h Conſtitit eſſe neſas] Pro certo cognovi neſas eſſe. Gall. *Il ſe trouva qu'il y avoit de la diablerie.* Angl. *It was plain there was Roguery in't.*

ⁱ Caſa] Ex monte Ida, qua naves conſtruerentur, ut in Græciam ad Helenam navigares.

^k Sectæque] Ad naves adificandas dolatæ.

^l Cæruſa unda] Mare, cujus aquæ cæruleæ videntur.

^m Ceratas] Cera & pice oblitæ.

ⁿ Præterito] Quando me amabas.

^o Iſte] Novus quo in Helenam duceris. Per contemptum loquitur, cum dicit iſte.

^p Flentis] Mei ſlentis; in genitivo caſu, nam accuſativus ſi eſſet, longa fieret ſyllaba, ut annotavimus ad Salluſtium. Nec conſtruſtio videri debet extraordinaria, namque eo plane modo Horatius, lib. 2. ſat. 4.

----- cum mea nemo

Scripta legat, vulgo recitare timentis. Atque ita & Virgilius, & Cicero loquuti ſunt, ut optime annotavit clariffimus Heineſius.

^q Ulmus] Qua arbore utebantur, præſertim in Italia ad fulciendas vites.

^r Nexa] Cum diſcederes in Græciam iter faciurus.

Ah quoties, cum te vento ^f quererere teneri,
^{*} Riserunt comites ! ille secundus erat.
 Oscula ^u dimissæ quoties repetita dedisti !
 Quam vix sustinuit dicere lingua, *Vale !*
⁵ ^x Aura levis ^y rigido pendentia lintea malo
^z Suscitât ; & remis ^a eruta canet aqua.
 Prosequor infelix oculis abeuntia vela,
 Qua licet ; & lacrymis humet arena meis.
 Utque celer venias ^b virides ^c Nereïdas oro.
¹⁰ ^d Scilicet ut venias in mea damna celer.
^e Votis ergo meis ^f alii rediture redisti ?
 Hei mihi, pro dira ^g pellice ^h blanda fui !
 Apicit immensum ⁱ moles nativa ^k profundum ;
 Mons fuit : æquoreis illa resistit aquis.
¹⁵ Hinc ego vela tuæ cognovi ^l prima carinæ :
 Et mihi per fluctus impetus ^m ire fuit.

INTERPRETATIO.

Ah ! quoties comites riserunt, cum quererere te retineri vento ? Ille erat favens. Quoties obtulisti oscula iterata mihi relicta. Quam ægre lingua tua potuit dicere Vale ! Ventus secundus inflat vela pendentia ex malo erecto & aqua pulsata remis albescit. Misera oculis comitor navem tuam fugientem quantum possum ; & sabulum fit madidum meis lacrymis. Atque precor Glaucae Nereïdas ut cito

redeas. Scilicet ut cito redeas in meam salutem. Tu ergo qui rediturus eras beneficio precum mearum, redisti ad alierius utilitatem ! Hei mihi supplex fui pro crudeli pellice ! Moles à natura facta spectat mare vastissimum ; mons fuit : Illa stat adversus aquas marinas. Hinc ego cognovi prima lintea tua navis : & conata sum ad te venire per undas.

NOTÆ.

[*Querere*] Indicat OEnone Paridem, quonquam ventus esset secundus, quod esset adversus, conquestum esse ; ut saltem aliqua esset excusatio aut pretextus, quo amor meus erga OEnonen, qui cum retinebat, quomodo dissimularetur.

[*Riserunt*] De futile quam obtendebas, exasatione ; cum scirent te amore nostro teneri.

[*Dimissa*] Postquam discessisset, redibat, ut iterum oscula repeteret : quod amoris mollitiem prodit.

[*Aura*] Paridis discessum exponit.

[*Rigido*] Scilicet malus, seu navis arbor, *the Mast*, stare & erectus esse debet.

[*Suscitât*] Inflât.

[*Eruta*] Remis aqua propemodum ex profundo erui, seu trahi videtur.

[*Virides*] Quia inter herbas habitant & aquas, quæ ex riparum percussu virides & glaucæ conspiciuntur.

[*Nereïdas*] Nymphas, Nerei filias.

[*Scilicet*] Est quasi irrifio sui ipsius, cum jam Paridem sciat alio amore implicitum.

[*Votis*] Perinde loquitur ac si vota sua causa fuissent reditus ; ut inde majus Paridi crimen objiciat. Argute profecto.

[*Alii*] In Helenæ, scilicet, utilitatem, & commodum.

[*Pellice*] Pellex est quæ legitimæ uxoris locum nequiter occupat. Helena hic intelligitur.

[*Blanda*] Apud Deos supplex, quos votis meis pro te sollicitavi.

[*Moles nativa*] Sigæum promontorium, aut quodvis aliud describit ; unde Paridem Græcia redeuntem primum conspicata est.

[*Profundum*] Mare.

[*Prima*] Quod affectum declarat ; quo, primi, quod alii etiam sentire possunt, cognoscimus.

[*Ure*] Ut te citius complecterer.

Dum

Dum moror, in summa fulsit mihi purpura prora.

Pertimui : ⁿ cultus non erat ille tuus.

Fit propior, terrasque ^o cita ratis attigit aura :

Fæmineas vidi corde tremente genas.

5 Non satis ^p id fuerat : (^q quid enim furiosa morabar ?)

Hærebat gremio turpis amica tuo.

Tunc vero rupique sinus, & pectora ^r planxi,

Et secui madidas ungue ^f rigente genas :

Implevique ^t sacram querulis ululatibus Iden.

10 Illinc has lacrymas ^u in mea faxa tuli.

^x Sic Helene doleat, defertaque conjuge ploret ;

^y Quæque prior nobis intulit, ipsa ferat.

Nunc ^z tibi conveniunt, quæ te per ^a aperta sequantur

Æquora, ^b legitimos destituantque viros.

15 At cum pauper eras, ^c armentaque pastor agebas,

Nulla, nisi OEnone, ^d pauperis uxor erat.

INTERPRETATIO.

Dum maneo, purpura mihi splenduit in extrema prora. Valde timui ; ille ornatus non erat tuus. Navis appropinquat, & attigit terras veloci vento : vidi vultus fæmineos corde attolito. Id non fuerat satis : (Quid enim insana ibi stabam ?) Infamis amica sedebat in tuo sinu. Tum vero vestes discerpsti, & pectus percussisti, & laceravi genas madidas duris ungui-

bus. Et implevi sacram Idam lacrymosis questibus. Illinc tuli meas lacrymas in mea rupes. Sic Helena lugeat, & fiat derelicta marito ; & ipsa patiatur quæ prior nobis importavit. Nunc ad te veniunt, quæ sequantur te per vasta maria, & deserant maritus tuos. At cum eras inops, & pastor pascebas boves, nulla præter OEnonen erat uxor inopis.

NOTÆ.

ⁿ Cultus] Pertimui, quod in prora sedentem aliquem conspicarer, cujus cultus, seu vestes, te non esse reserebant.

^o Cita] Quæ etiam cito navem ad portum perpulit.

^p Id] Vidisse feminam purpura ornata ; ex quo statim crimen tuum percipere debui.

^q Quid enim] Quam sustulerat Heinisus parenthesim, ad commodiorem sensum, respici.

^r Planxi] Desperantium more percussi.

^f Rigente] Duro.

^t Sacram] Propter Cybelem præsertim ejusque cæremonias.

^u In mea faxa] Ut ibi sola & mæsta jacerem. Hæc est omnino dolentium & plangentium consuetudo. Primo querimoniis suis obvios quosque obtundunt ; dein, ubi solatii nihil est, lassum in aliquod latibulum sese conjiciunt.

^x Sic] Ut ego doleo. Quam perite naturam sequitur Ovidius !

^y Quæque] Et omnia eadem mala, quæ ipsa prior nobis intulit.

^z Tibi conveniunt] Pro tecum veniunt ; quod in aliis legitur codicibus. Ita vero

locutum esse Ovidium exemplis probavit Heinisus, quæ postea videbimus. Indivise vero plurali numero utitur ; ut significet OEnone nullam in Helena laudem, nullumque amorem esse ; sed eam commodis suis servire ; quod mille aliæ pariter facerent.

^a Aperta] Quæ non dubitent alto & procelloso mari sese committere. Scopus est OEnones, Helenæ fucatum amorem animamque titulis, non personæ servientem, insectari. Verum insuper ex Zelotypia eam in transcurso perstringit ; omniaque in ipsa damnet. Gall. diceret, *Ton avez à present des Courreuses, qui, &c.* Angl. *You have at present some rambling Women, that, &c.*

^b Legitimos] De Helena tantum loquitur, quæ maritum Menelaum reliquit ; sed, ut modo inuimus, eam OEnone in metricularum globum rejecit.

^c Armentaque] Armentum. Gall. *Harde, troupeau de grosses bestes.* Angl. *Herds, Company of great Catle.*

^d Pauperis] Tui : Adeoque non te Helena, sed fortunam tuam sequitur.

Non ego miror opes, nec me tua regia * tangit,
 Nec f de tot Priami dicar ut una murus.
 Non tamen g ut Priamus Nymphæ socer esse recuset ;
 Aut h Hecubæ fuerim dissimulanda nurus.
 5 Dignaque sum, & cupio fieri i matrona potentis.
 Sunt mihi, quas possint scepra k decere, manus,
 Nec me, faginea quod tecum fronde jacebam,
 Despice : l purpureo sum magis apta toro.
 Denique, m tutus amor meus est tibi. nulla parantur
 10 Bella, nec n ultrices advehit unda rates.
 o Tyndaris infestis p fugitiva repositur armis.
 q Hac venit in thalamos dote superba tuos.
 Quæ r si sit Danaïs reddenda, vel Hec̃tora fratrem,
 Vel cum s Deiphobo t Polydamanta roga.

INTERPRETATIO.

Ego non opto divitias, nec regia tua me movet, nec ut dicar una nurus de tot Priami nuribus. Non tamen ut Priamus nolit esse socer Nymphæ, aut fuerim nurus non agnoscenda Hecubæ. Et sum digna & cupio fieri matrona regis ; habeo manus quas scepra possint decere. Nec me contemnas quod tecum cubabam super ramis fagineis ; sum

magis apta lecto purpureo. Denique meus amor est tibi securus ; nulla bella à me adornantur, nec mare apportat naves ultrices. Helena fugitiva repetitur armis infestis : Hac dote illa fastuosa it in geniale tuum cubiculum. Quæ an sit restituenda Græciæ, interroga vel fratrem Hec̃torem, vel Polydamanta cum Deiphobo.

NOTÆ.

e Tangit] Non ideo te amo, quod in patris regia magnificus agas.

f De tot] Plurimæ enim fuerunt Priamo, cui 44. filii ab Apollodoro numerantur, unde Virgilius l. Æneid.

Vidi Hecubam, centumque nurus.

g Ut] Vim particule ex paraphrasi intellige. Sensus est enim, Quod ego non moveor regia tua, nec magnificis titulis, causam non debet præbere, ut Priamus nolit mihi esse socer, nam Nymphæ sum. At restricta & coarctata est oratio. Gallice eodem promodum modo diceremus, Ce n'est pas qu'estant Nymphæ, comme je suis, Priam qui refuse de m'être beau-père. Angl. There is no Reason that Priam should refuse me for his Daughter-in-Law, being a Nymph, as I am. Istud vero addidit OEnone, ne rustica, & quæ aulica & regia ignoraret, forte videretur.

h Hecubæ] Priami uxori. Gall. Ny que j'aye été une personne qu' Hecube pût désapprouver pour sa bru. Angl. Nor am I such a Person, that Hecuba should deny to be my Mother-in-Law.

i Matrona] Quæ cum viro in matrimonium convenit. Gall. La Dame d'une Maison. Angl. The Mistress of the House.

k Decere] Id est, Quæ sceptrum decenter tractaverit.

l Purpureo] Purpura ornato, quales sunt regum lecti.

m Tuus] Ex quo nihil tibi mali veniat, cum ex Helena grave bellum imminet.

n Ultrices] Quomodo propter Helenæ raptum, tota Græcia navibus ad ultiscendam eam injuriæ mare coopernit.

o Tyndaris] Helena, Tyndari ex Læda filia credita, revera Jovis, si fabulæ credimus.

p Fugitiva] Illa enim clam Menelao marito, ut credere est, discessit.

q Hac] Bello, scil. Cum somacho irridet.

r Si sit] An sit reddenda, necne.

s Deiphobo] Fuit Deiphobus unus ex Priami filiis, idemque strenuus : qui tamen à Paride fratre in certamine superatus, cum hic pastoris adhuc servus, non Priami filius crederetur. Helenam, mortuo fratre, in uxorem accepit, quæ ipsum postea prodidit.

t Polydamanta] Fuit Polydamas unus ex Trojanis primoribus.

Quid

- Quid gravis ^u Antenor, Priamus quid suadeat ipse,
 Consule ; quīs aetas ^x longa magistra fuit.
 Turpe ^y rudimentum, ^z patriæ præponere raptam.
^a Causa pudenda tua est ; iusta ^b vir arma movet.
 5 Nec tibi, si sapias, fidam promitte ^c Lacenam,
 Quæ sit in amplexus ^d tam cito versa tuos.
 Ut minor ^e Atrides ^f temerati fœdera lecti
^g Clamat, & ^h externo læsus amore dolet ;
 Tu quoque ⁱ clamabis. Nulla reparabilis arte
 10 Læsa pudicitia est : deperit illa ^k semel.
^l Ardet amore tui ? ^m sic & Menelaon amavit.
 Nunc jacet in ⁿ viduo ^o credulus ille toro.

INTERPRETATIO.

Pete quid severus Antenor, quid ipse Priamus censeat ; pete quid censeant, quibus vita longa fuit magistra. Fœdum initium præferre raptam Patria. Causa tua est erubescenda ; maritus infert justum bellum. Neque, si sapias, confide Helenam tibi fore fidelem, quæ sit flexa tam cito in complexus

tuos. Quemadmodum junior Atrides queritur jura lecti violati, & offensus amore externo indignatur ; tu quoque quereris. Pudicitia temerata nulla arte sarciri potest : illa semel deperditur. Flagrat Helena amore tui ? Sic etiam dilexit Menelaum : Nunc ille simplex cubat in lecto viduo.

NOTÆ.

^u Antenor] Unus etiam ex principibus Trojanis, quem reddendæ Helenæ autorem fuisse ipse Ovidius alicubi testatur : de quo etiam sic Horatius,

Antenor censet belli præcidere causam.

^x Longa] Quæ etiam imperitissimos experientia sapientes facit.

^y Rudimentum] Initium. Paridem dicit OEnone, ex quo greges & sylvas, seque reliquerit, & in patris regiam pervenerit, pessime vitam suam instituire. Hic enim est, meo judicio verus sensus.

^z Patria] Cui propter turpem meretriculam, grave bellum imminet.

^a Causa] Litis, quæ armis tibi cum Græcis erit contestanda.

^b Vir] Quicumque ad obtinendam suam conjugem arma movet. Adeoque & Menelaus jure tibi bellum indicit.

^c Lacenam] Helenam ; cujus maritus Menelaus Laconiam tenuit, & Lacedæmone regnavit. A Masculino Lacon fit fœmininum Lacæna, & adjectivum, Laconicus, a, um.

^d Tam cito] Quia pari celeritate te deseret, aliumque amabit.

^e Atrides] Menelaus Atrei filius, Agamemnone fratre natu minor.

^f Temerati] A sua conjuge Helena vitiali.

^g Clamat] Graviter conqueritur.

^h Externo] Amore quo sua uxor erga te externo flagravat.

ⁱ Clamabis] Si Helenam retineas, cum ejus levitatem expertus fueris.

^k Semel] Innuit Helenam semper fore impudicam. Certe vero meditari dignum est quod dicit OEnone.

^l Ardet] Occurrit Paridis cogitationibus, ne ille sibi blandiatur, quod Helena jam ipsum amet.

^m Sic &] Responso est OEnones : quasi dicat, Perpetuum credis forte Helena amorem futurum, quia ardet tui amore. Falleris ; nam sic etiam Menelaum antea amavit ; quem tamen deseruit.

ⁿ Viduo] Quem Helena destituit.

^o Credulus] Qui Helena amorem perpetuum fore credidit.

Felix p Andromache, certo bene nupta marito !

q Uxor ad exemplum fratris habenda fui.

Tu levior foliis, tunc cum, sine pondere succi,
Mobilibus ventis arida facta ⁊ cadunt.

5 Et ⁊ minus est in te, quam summa pondus arista,

Quæ ⁊ levis assiduis folibus uſta ⁊ riget.

* Hoc y tua (nam recolo) quondam germana canebat,

Sic mihi ⁊ diffusis vaticinata comis :

a Quid facis, OEnone ? quid b arena semina mandas ?

10 c Non profecturis littora bubus aras.

Graja d juvenca venit, quæ te, patriamque, domumque

Perdat. e io f prohibe ; g Graja juvenca venit.

Dum licet, h obscenam ponto, Di, mergite puppim.

Heu quantum Phrygii sanguinis illa i vehit !

INTERPRETATIO.

Beata Andromache, feliciter nupta fide-
li viro ! Fui uxor retinenda ad exemplum fra-
tris tui. Tu es mobilior foliis, tunc cum sicca
decidunt sine pondere humoris, a ventis flui-
dis. Et pondus levius est in te quam in ex-
trema arista, quæ levis riget, uſta continuis
caloribus. Soror tua (nam recolor) vatici-
nabatur hoc quondam, sic mihi canens capil-

lis sparsis ; Quid agis, OEnone ? Quam-
brem semina spargis in sabulum ? Prosciendis
littora bubus non processuris. Græca junix
accedit quæ subvertat te, & patriam, &
domum. Io depelle ; Græca junix venit.
Dii submergite mari turpem navim dum
datur. Heu quantum illa trahit sanguinis
Trojani !

NOTÆ.

p Andromache] Etionis filia, Hectoris
uxor. Confunduntur vero ab OEnone ar-
gumenta hoc in loco ad Paridem retrahen-
dum : exemplum enim fratris Hectoris ex-
hibetur, qui, ut fortissimus, fuit etiam
uxori fidiſſimus. Felicitas deinde ex fido
amore proponitur. Laus est in voce bene.
Affectus insuper maximus in figuris, ex-
clamatione, prosopopœia, &c.

q Uxor] Paridem alloquitur, cui fratris
exemplum imitandum fuisse dicit.

r Cadunt] Meliores Codices habent vol-
lant, teste Heinsio : quomodo & locutus
est Virgilius.

f Minus] Quia ille in amore suo non ſte-
terat, sed levitate & inconstantia ad Hele-
nam animum adjecerat, istud objicit OEnone.

t Levis assiduis] Vide quomodo singula
verba levissimæ aristæ ponderi, si quod fue-
rit, detrahant.

u Riget] Hinc vides quam male vulgo,
generatum hanc vocem per frigus explicant.
Primo significat stare, erectum, siccum &
inflexibile esse.

x Hoc] Calamitatem quacumq; nunc con-
ſidero.

y Tua] Cassandra, Paridis soror, quæ vati-
cinandi artem ab Apolline, cui se obsecuta-
ram pollicita erat, accepit : quiquæ ab ea irri-
sus, cum munus datum eripere non posset, ef-
fecit ut ejus vaticiniis nulla fides haberetur.

z Diffusis] Sparsis, vaticinantium more.

a Quid facis] Verba sunt Cassandræ,
OEnonen, quod Alexandrum fratrem ama-
ret, increpans.

b Arena] Quæ sterilis est. Indicat OEno-
nen frustra amare.

c Non profecturis] Quorum labor est inu-
tilis.

d Juvenca] Helena.

e io] Furentis & dolentis vatis excla-
matio est.

f Prohibe] Divinitatem compellat, quæ
correcta vaticinatur, ut quæ ipsa videt, mala
avertat.

g Graja] Quam bene Sibyllam, seu va-
tem redolet hic stylus !

h Obscenam] Quæ turpem meretricem
vehit.

i Venit] Obscuro & prophetico stylo utitur.
Vehit sanguinem, id est, Helenam vehit, cujus
causa multus sanguis Trojans profunderetur.

Dixerat. ^k in cursu famulæ ^l rapuere ^m furentem.

At mihi flavescentes ⁿ diriguere comæ.

Ah nimium vates miseræ mihi vera fuisti!

Possidet en ^o saltus illa juvenca meos.

5 Sit facie quamvis ^p insignis, adultera certe est.

Deferuit ^q socios ^r hospite capta Deos.

Illam de patria Theseus, ^t (nisi nomine fallor)

Nescio quis Theseus, abstulit ante sua.

A juvene & cupido ^u credatur reddita virgo.

10 Unde ^v hoc compererim tam bene, quæris? ^x amo.

y Vim licet appelles, & culpam nomine veles;

Quæ ^z toties rapta est, præbuit ipsa rapi.

At manet OEnone fallenti casta marito:

Et poteras falli ^a legibus ipse tuis.

INTERPRETATIO.

Finierat. In fluxu verborum ancilla abduxerunt eam Leo attonitam: At flavi mei capilli steterunt. Ah! fuisti vates nimis certa mihi misera. En illa junix habet meos saltus. Quamvis sit vultu præsignis, certe est adultera; incensa hospitii amore destituit Deos nuptiales. Antea Theseus (nisi nomen imponit) nescio quis Theseus rapuit

eam ex Patria sua. Putetur restituta virgo ab adolescente & desiderio flagrante. Pecis unde tam bene istud cognoverim? Amo. Poteris vocare violentiam, & tegere crimen nomine; ipsa dedit locum raptui, quæ toties rapta est. At OEnone persistat proba marito fraudanti: Et, poteras ipse decipi tuis sanctionibus.

NOTÆ.

^k In cursu] Hoc est, antequam vaticinationem suam absolvisset; dum adhuc loqueretur. Cursum vero dixit, ut vim spiritus abripentis exprimeret.

^l Rapuere] Ne, scilicet, nimium, cum maximo corporis periculo, commoveretur & agitaretur. Nam quod de Priami iussu scribunt, non placet.

^m Furentem] Vaticinantem. Furere enim videntur qui spiritu alieno abripiuntur, aut certe furunt.

ⁿ Diriguere] Ex horrore & metu futurorum steterunt.

^o Saltus] Vide, quæso, quam lepide alludit, & vaticinationem explicat OEnone. Saltus, id est, Paridem.

^p Insignis] Alii præsignis, quomodo & alibi loquitur ipse Ovidius. Conatur novis rationibus OEnone, Paridem ab Helenæ amore retrahere.

^q Socios] Conjugales, seu Nuptiales, Jupiter adultus, Juno perfecta, Venus, Suada, Liana, aliique.

^r Hospite] Paride.

^t Nisi] Ex personæ decoro titubantem

facit & incertam OEnonen Poëta. Quamquam non fallitur tamen; Nam Theseus, Apollodoro & Hygino testibus, Helenam virgunculam adhuc rapuit; utcumque Castori & Polluci fratribus, integram restituerit, si fabulis credimus.

^u Credatur] Vitiatam à Theseo fuisse innuit, & invidiis prope rationibus evincit.

^v Hoc] Quod de Helena dico.

^x Amo] Nullus itaque Nasoni litem moveat, quasi non potuerit OEnone omnia quæ dicit rescivisse; nam ut habet Virgilius,

Quis fallere possit amantem?

^y Vim] Quod à Theseo per vim rapta fuerit, licet dicere, & culpam verbis tegere. Ipsa voluit rapi, quandoquidem toties rapta fuit. Cæterum de sano Dianæ, à Theseo sublata est Helena, cum sacrum faceret.

^z Toties] Invidiose, siquidem bis tantum rapta dicatur Helena, à Theseo primum, deinde Alexandro.

^a Legibus tuis] Quibus uteris, qui non modo conjugium nostrum violas, sed alteri conjugem rapis.

- Me Satyri celeres (^b sylvis ego testa latebam) ;
 Quæsierunt rapido turba ^c proterva pede :
 Cornigerumque caput pinu præcinctus acuta
 Faunus, in ^d immensis qua tumet Ida jugis.
 5 Me ^e fide conspicuus Trojæ ^f munitor amavit.
 Ille meæ spoliū virginitatis habet.
 Id quoque ^g luctando. rupi tamen ungue ^h capillos ;
 Oraque sunt digitis ⁱ aspera facta meis.
 Nec pretium stupri gemmas aurumve poposci.
 10 ^k Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
 Ipse, ^l ratus dignam, medicas mihi ^m tradidit artes ;
 Admisitque meas ad sua ⁿ dona ^o manus.
 Quæcunque herba potens ad opem, radixque medendi
 Utilis in toto nascitur orbe, ^p mea est.
 15 Me miseram, quod amor non est medicabilis herbis !
 Deficior prudens artis ab arte mea.

INTERPRETATIO.

Citi Satyri, grex luxuriosus pede velocissimo, quæsierunt me (ego delitescēbam silvis occultata) & Faunus victus caput pinu acuta me quæsit per vasta cacumina, quacumque Ida assurgit, & porrigitur. Trojæ ædificator cithara insignis amavit me; ille habet spoliū meæ virginitatis. Id quoque pugnando. Scidi tamen ante ejus comam; & facies ejus facta est scabra meis digitis. Nec petivi

gemmas vel aurum in pretium vitii. Dona erant sordide corpus ingenuum. Ipse existiman: me dignam esse, dedit mihi artes medicas, & admisit meas manus ad sua munera. Quæcumque herba vim habet ad auxilium ferendum, & radix apta ad medendum crescit in toto mundo, illa est mihi cognita. Me infelicem, quod amor non est sanabilis graminiibus! Perita artis, destitutor ab arte mea.

NOTÆ.

^b Sylvis] Quam venuste, statim post nominatos Satyros, ne scrupulus incidere, hanc parenthesis subiecit!

^c Proterva] Quia maxime libidinosi finguntur.

^d Immensis] Ergo maxima pudicitie cura fugitaverat & latitaverat OEnone, quam undiquaque frustra quæsitit velocissimum & salacissimum genus.

^e Fide] Cithara. Qua quidem valuisse illum præsertim dicere nihil attinet. Hic vero Synecdoche est.

^f Munitor] Apollo, quem cum Neptuno Trojæ ædificatorem antea vidimus.

^g Luctando] Non voluntate mea.

^h Capillos] Phœbi, scilicet.

ⁱ Aspera] Quia ipsum unguibus dilania-

vit: siquidem tamen illi credendum esse videtur.

^k Turpiter] Adeoque, si Diis placet, non erit meretrix, quæ non quæstus causa, corpus suum prostituit.

^l Ratus dignam] Sese Apollinis judicio commendat.

^m Tradidit] Nam ille etiam medicus, & medicæ artis Deus.

ⁿ Dona] Artis medicæ peritiam, quam ille cuiusque vult, infundit.

^o Manus] Adeoque, quod pauci Medici sciunt, usum etiam didici. Gall. *Fay la science & la pratique.* Angl. *I understand both the speculative and practick Part.*

^p Mea] Mihi cognita, ut ad sananda corpora uti possim.

Ipse repertor q opis vacceas pavisse † Pheræas
Fertur, & è nostro saucius igne fuit.

Quod neque † graminibus tellus sæcunda creandis;
Nec Deus auxilium, tu mihi ferre potes.

5 Et potes, & merui. dignæ miserere puellæ.

† Non ego cum Dana's arma cruenta fero.

Sed tua sum, tecumque fui puerilibus annis :

Et tua, quod superest temporis, esse † precor.

INTERPRETATIO.

Ipse medicinae inventor dicitur pavisse vac-
cas Pheræas, & fuit vulneratus nostro a-
more. Tu potes mihi opem præstare quam
neque terra fertilis herbis producendis, nec
Deus potest asserre. Et potes, & digna

sum : misereat te puella marita. Ego non
infero arma sanguinolenta cum Gracis :
sed sum tua, & tecum vixi annis ju-
venilibus : & precor esse tua quod reli-
quum est vita.

NOTÆ.

q Opis] *Medicina.* Exemplo ostendit
nulla arte amorem medicabilem esse ; cum
ipse Artis inventor Apollo nequidem sibi
opem asserre potuerit.

† Pheræas] *Admeti qui Pheris in Thes-*
salia regnavit. Cæterum ad suum scopum
fabulam detorquet OEnone ; non enim
propter amorem, quod ea innuit magis ; sed
propter Jovis iram, de Cælo deturbatus,
quod Cyclopes Jovis fulminum fabricatoris
transfixisset, Admeti vaccas aut equas pas-
cere coactus est.

† graminibus] Quod neque herba, ne-
que Deus ullus adferre posset, auxilium, id
sibi Paridem præstare posse dicit.

† Non ego] *Quod facit Helena.*

u Precor] *Exitum Calaber Poeta, ut vul-*
go appellatur, aperit. Dicit enim Paridem à
Philoctete sagitta vulneratum ad OEnonem
confugisse, ab eaque auxilium rogasse : quod
cum illa negasset, inter iedeundum in Ida
monte expirasse, ubi cum à Pastoribus de
more cremaretur, OEnonem eodem secutam,
in eundem rogam se ipsam quoque præcipi-
tasse. Dictys vero Cretenfis, Paridis inte-
rempti cadaver ad OEnonem fuisse relatum,
refert, ut sepulchræ mandaretur : illam autem
pristini amoris recordatione, ad primum sta-
tim cadaveris conspectum mortuam concidisse,
eodemque cum illo funere sepultam fuisse.

EPISTOLA VI.

ARGUMENTUM.

Monitus Oraculo Pelias Neptuni filius, mortem sibi portendi, cum quis patri sacri-
ficanti superveniret nudo pede. Cui deinde annua sacra peragenti, Jason Asonii
filius, una cum nepote, relicto in limo Anauri fluvii calceos occurrunt. Pelias igitur, o-
raculi memor, Jasoni suadet ut in Colchus proficiscatur, ad aureum illud vellus re-
figendum, sperans eum nunquam reversurum incolumem, quod audivisset opus illud hu-
manis esse viribus majus. Jason magnanimus, expeditionem illam ludens suscipit : idcirco
que compluribus Græcia nobilibus evocatis, Argo navem ex Pegaso, Thessalia sinu,
solvit, in Lemnon delatus : ubi, cum mulieres communi consensu viros omnes una nocte
trucidassent, Hypsipyle, Thoantis filia, qua patrem, cadis simulatione, servaverat, im-
perium exercebat. Jasonem & hospitio & lecto familiarissime excepit. Verum enim
duobus jam exactis annis, sociis orantibus, ut promissam expeditionem perficiat Jason,
gravidam Hypsipylem relinquit, Colchosque petit. Ubi Medæa artibus dracone sospita,
laurisque superatis, aureum illud vellus adeptus est : Ipsamque Medæam abduxit vo-
lentem. Quamobrem Hypsipyle, prelatam sibi Medæam in igne ferens, hac epistola
Jasoni

Jasoni reditum gratulatur, per contemptum scilicet, animoque abalienato, & postremo ambos diris devovet.

HYPsipyle Jasoni.

Littora ^a Thessaliæ reduci ^b tetigisse carina

Diceris, ^c auratæ vellere dives ovis.

Gratulor incolumi, ^d quantum finis. ^e hoc tamen ipsa

Debueram scripto certior esse tuo.

5 Nam, ne pacta tibi ^f præter mea regna redires,

Cum cuperes; ventos non habuisse potes.

Quamlibet adverso ^g signetur epistola vento.

Hypsipyle missa digna salute fui.

^h Cur mihi fama prior, quam nuncia littera, venit,

10 ⁱ Ille sacros Marti sub juga panda ^k boves?

^l Seminibus jactis ^m segetes adoleffe virorum,

Inque necem dextra ⁿ non eguisse tua?

INTERPRETATIO.

Tu appulisse diceris navi reduci ad littora Thessaliæ, dives ex vellere arietis aurei. Grator tibi salvo quantum per te licet. De ea re tamen ego debueram esse certior epistola tua. Nam potes non habuisse ventos secundos, ne redires, tametsi optares, ad mea regna tibi promissa. Quantumvis vento con-

trario scribatur epistola. Ego fui digna salute missa. Quamobrem fama velocior quam epistola nuncia mihi advenit, Tauris Marti dicatos, sub jugum curvum missos fuisse? Seminibus sparsis segetes virorum crevissæ, & non opus habuisse manu tua ad suam cadem?

NOTÆ.

^a Thessalia] Patria tua.

^b Tetigisse] Id est, Redivisse incolumis.

^c Auratæ] Decantatissimam velleris aurei fabulam postea in Metamorphosi videbimus.

^d Quantum finis] Non poterat gaudere Hypsipyle, nec ex animo Jasoni, quod rediisset, gratulari, quandiu ab ipso se spre- tam, non sine causa, crederet.

^e Hoc] Quod redieris.

^f Præter] Juxta. Gall. *Après, par devant*. Angl. *Near, by*. Vide Interpretationem: Deinde perpende an non sit sensus commodior, si intelligatur, non tam ab Hypsipyle Jasonem excusari, quod alii volunt, quam subiracunde, quod ille causari posset, concedi.

^g Signetur] Vide jam iratam Hypsipylem, quæ Jasonem non dignatur alloqui, sed tertia persona utitur. Ita & loquitur Sostrata apud Terentium, quæ præsentem virum sub eadem tertia persona arguit. Gall. *diceret eodem caractere, Le vent tant contraire que l'on voudra, on a bien-tôt mis son vom au bas d'une lettre*. Angl. *Let the*

Wind be as contrary as it will, one's Name is quickly set to the Bottom of a Letter.

^h Cur] Et iracundiam indicat hæc interrogatio. Cur prius fama quam epistola tua didici?

ⁱ Ille sub juga] A te domita fuisse. Phæmacum à Medea, quæ ipsum Jasonem amabat, ea causa acceperat, Apollodoro autore. Quanquam alii aliter.

^k Boves] Tauris Marti sacros, Eripedes, & naribus ignem efflantes; quibus indomitis vellus aureum tolli non poterat.

^l Seminibus] Serpentis dentes intelligit, quos seminare Jasonem Æetes imperaverat; ex quibus homines armati nati sunt.

^m Segetes] Id est, Multitudinem virorum. Ita etiam dixit Virgilius, *Segetes telorum*.

ⁿ Non eguisse] Cum Medæe monitu, lapidem, aut lapides, ut alii volunt, inter eos armatos Jason projecisset, fabula est eos in sese arma convertisse, & mutuis vulneribus concidisse: tametsi Apollodorus scribit à Jasonem etiam, cum inter se dissiderent, mactatos fuisse.

- o Pervigilem ꝑ spoliū pecudis servasse draconem,
 Rapta tamen forti vellera ꝑ fulva manu ?
 * O, ego si possem ꝑ timide credentibus, *Ista*
Ipse mihi scripsit, dicere, ꝑ quanta forem !
 5 ꝑ Quid queror officium lenti cessasse mariti ?
 x Obsequium, maneo si tua, grande tuli.
 Barbara narratur venisse ꝑ venefica tecum,
 In mihi promissi parte recepta tori.
 Credula res amor est. utinam temeraria dicar
 10 Criminibus falsis insimulasse virum !
 Nuper ab z Hæmoniis hospes mihi Thessalus oris
 Venerat ; & tactum vix bene limen erat :
 a *Æsonides*, dixi, quid agit meus ? b Ille c pudore
 d Hæsit in opposita lumina fixus humo.
 15 Protinus exilui ; tunicisque à pectore e ruptis,
 f *Vivit ? an*, exclamo, me quoque fata g trahunt ?

INTERPRETATIO.

Draconem insomnem custodivisse ovīs exuvias, Vellera tamen aurea ablata forti tua manu ? O, si mihi liceret dicere iis qui agere ista credunt, Ipse mihi scripsit ista, quanta essem ! Quamobrem queror officium segnis mariti retardatum esse ? Magno fruor officio, si sum tua. Veneficam barbaram tecum ferunt adventam esse admissam in partem lecti mihi promissi.

Amor est res qua facile credit. Utinam levis dicar maritum arguisse fidei criminibus ! Nuper mihi adventa accesserat ē regione Thessalica ; & vix bene domum ingressus erat. Quid agit meus Jason, dixi ? Ille habens oculos in terram adversam defixos, pudore conticuit. Continuo me protinui, & vestibus a pectore discerptis, exclamo, Vivitne ? an fata me quoque vocant ?

NOTÆ.

o Pervigilem] Præter Tauros arripedas, fuit etiam draco inmensæ magnitudinis, qui vellus aureum servaret, nec unquam dormiret.

p Spoliū] Pelle m arietis.

q Fulva] Auri color est fulvus ; adeoque velleris auri.

z O ego] In melioribus scriptis *Hoc ego*, legitur ; in aliis hæc : Quod placuit Heinsio, O, ego retinui mus.

f Timide] Id est, Vix ea credentibus quæ de vellere aureo à te sublato referuntur.

t Quanta] Quam magna & felix !

u Quid queror] Corrigit quod conquesta est de officii negligentia, cum majora habeat quibus dolendum sit.

x Obsequium] Si rem ipsam spectes, Gall. diceres, *Je seray trop heureuse, si vous me voulez encore pour votre femme.* Angl. *I shall be too happy, if you please to let me be your Wife still.* Quasi dicat, non eum esse maritum Jasonem, à quo multa

officia sint expetenda ; satis esse si in capitalibus qualemcumque præstet obsequii speciem.

y Venefica] Medeam intelligit, cujus veneficia notiora sunt, quam ut iis opus sit chartam inficere.

z Hæmoniis] Thessalis ; Ab Æmo monte, quod Servio placuit, vel potius, ut volunt illi qui Servium refellunt, ab Æmone Rege Thessaliæ, Æmonia dicta.

a Æsonides] Jason Æsonis filius.

b Ille] Hospes, scilicet.

c Pudore] Quia ea mihi dicere reformidabat qua tu fecisti.

d Hæsit] Tacuit.

e Ruptis] Alii raptis, iidemque meliores, teste Heinsio.

f Vivit ?] Verba sunt Hypsipyles, hospitem de Jasonē interrogantis.

g Trahunt] Perinde loquitur ac si dolenti sibi moriendum esset, extincto marito suo.

Vivit,

Vivit, ait. ^h timidumque mihi jurare cœgi,

Vix mihi, ⁱ teste Deo, credita vita tua est.

^k Ut rediit animus, tua facta requirere cœpi.

^l Narrat abenipede Martis ^m arasse boves :

5 ⁿ Vipereos dentes in humum pro semine jactos,

Et subito natos arma tulisse viros :

^o Terrigenas populos, ^p civili Marte peremptos,

Impleisse ætatis fata ^q diurna suæ.

Devicto serpente, ^r iterum, si vivat Iason,

10 Quærimus. ^s alternant spesque timorque fidem.

Singula dum narrat ; ^t studio ^u cursuque loquendi,

Detegit ingenio ^x vulnera facta tuo.

INTERPRETATIO.

Vivit, respondit ille, & cœgi illum paventem mihi illud sacramento confirmare. Vix credidi te vivere, Deo teste. Ut rediit mihi animus, cœpi de tuis factis querere. Narrat ille Tauros Martis abenipede terram subvertisse, dentes Draconis in terram missos pro semine, & statim ortos viros arma gestasse :

gentem terra genitam intersectam bello intestino, perfunctam fati diurni vite sue. Quærimus denuo, num Iason vita fruatur, dracone superato : Spes & timor vicissim occupant fidem. Dum narrat hospes singula & affectu, & fluxu sermonis aperit vulnera impacta tuo animo.

NOTÆ.

^h Timidumque] Cum ideo hospitem vereri crederet Hypsipyle, quod Iason mortuus esset, neque tamen id dicere veller, ipsa cum hospitem sacramento dicta confirmare cœgit.

ⁱ Teste Deo] Id est, Quamvis Deum in testimonii fidem sacramento hospes citasset. Vide vero quam eleganter, & ad scopum apposite hæc omnia à Poëta inflectantur, & in majus effingantur.

^k Ut rediit] Vulgati codices, Utque animus rediit, quem locum quorundam librorum fide nitori suo restituit Heinſius : qui etiam plurimos locos profert, ubi ultima syllaba producit in rediit, sicut & in adiit, abiit, iniit, &c.

^l Narrat abenipede] Vetusta exemplaria, Narrat & aripede, alii, narrat aripedes, pro quibus interpolasse correctores credit Heinſius Rettulit aripede. Ille vero quam retinimus lectionem restituit Abenipede, id est, pedes ex are habentes : quomodo Horatius murum abeneum dixit : Virgilius lucem abentem.

^m Arasse] Postquam à Iasone domiti esset.

ⁿ Vipereos] Fabulantur nonnulli, partem fuisse dentium ejus draconis, quem Cadmus interfecit.

^o Terrigenas] Natos ex serpentis fati dentibus armatos viros intelligit, qui ex terra fuerunt geniti.

^p Civili] Quia, ut ante diximus, isti in sese arma sua converterunt.

^q Diurna] Quia eodem quo nati, eodem sunt die intercepti.

^r Iterum] Refertur ad quærimus. Dicit Hypsipyle, se audita Jasonis, de vellere aureo, historia, de novo ab hospite petivisse, num idem ille Iason viveret.

^s Alternant] Dicit se Jasonis causa modo bene sperasse, modo male timuisse, quandiu hospes ejus historiam persequeretur.

^t Studio] Id est, Dum hospes sigillatim & suo ordine mirabilia de se studet enarrare, detegit, &c.

^u Cursuque] Quasi non data opera hospes, sed orationis æstu abreptus, Jasonis erga Medeam amorem propalaverit.

^x Vulnera] Medea amorem.

Heu! y ubi pacta fides? ubi connubialia jura?

Faxque z sub arsfuros dignior ire rogos?

Non ego sum a furtim tibi cognita. pronuba b Juno

Adfuit, & fertis c tempora vinctus Hymen.

5 d At mihi nec Juno, nec Hymen, sed triftis e Erinnyſ

Prætulit infaufas ſanguinolenta faces.

Quid mihi cum f Minyis? quid cum g Tritonide pinu?

Quid tibi cum patria, navita h Tiphy, mea?

i Non erat hic aries villo ſpectabilis aureo.

10 Nec ſenis k Ætæ regia l Lemnos erat.

Certa fui primo (ſed me mala fata trahebant)

m Hospita n ſœminea pellere caſtra manu.

INTERPRETATIO.

Heu! ubi fides promiſſa? ubi jura conjugalia, & fax dignior venire ſub pyras flagrantur. Ego non ſum tibi juncta clanculum. Juno pronuba adfuit, & Hymen redimitus caput coronis. At neque Juno, neque Hymen, ſed luſtruoſa Erinnyſ ſanguine infecta prætulit mihi triſtes tadas. Quod mihi negotium

cum Argonautis? Quodnam cum Argo navi? Quid tibi cum patria mea, navita Tiphy? Non erat hic avis conſpicua vellere aureo. Nec Lemnos erat aula ſenis Ætæ. Primo decrevi (ſed mala fata me cogebant) exturbare caſtra hospita manu muliebri.

NOTÆ.

y Ubi pacta fides] Poſtquam apertius, quæ de Jæſonis immutato amore noverat, Hypſipyle declaravit, gravius in eum invehitur.

z Sub Arsfuros] Id eſt, Qua potius in ſuſuribus adhibenda fuiſſet, quam in nuptiis. Mos vero fuit in illis, ut qui neceſſitudine proximus eſſet, averſus, rogo, accenſa face, ignem ſupponeret.

a Furtim cognita] Honeſtiſſime quæ turpiſſima ſunt explicat. Id eſt, non tibi conjuncta fui per adulterium, aut fornicationem, ſed per juſtum matrimonium.

b Juno adfuit] Adeoque legitimum fuit matrimonium.

c Tempora vinctus] Phraſis Græca Horatio familiaris, pro vinctis tempora habens.

d At mihi] Dixerat Junonem nuptiis ſuis adfuiſſe, ut juſtum matrimonium ſuum faceret. Jam loquendi formulam corrigit; vultque matrimonium equidem legitimum fuiſſe, ſed in eo Junonem non viſam fuiſſe.

e Erinnyſ] Furia. Tres fuerant, quæ etiam Dira & Eumenides diſtæ.

f Minyis] Argonautis. Fuerunt illi populi Theſſaliæ, qui Jæſonem in expeditione

nem Colchicam ſequuti ſunt: quamvis aliter Hyginus.

g Tritonide] Id eſt, Argo navi; à Pallade, quæ, à Tritone palude, ubi nata creditur. Tritonia diſta eſt. Navis vero ideò à Pallade denominata, quod ejus conſilio à Jæſone, adminiſtro Argo contexta fuerit.

h Tiphy] Fuit Tiphys navis gubernator. Quod vero ita animatis & inanimatis irafciſtur Hypſipyle, id totum in Jæſonem redundat.

i Non erat] Quæſi dicat, quamobrem hæc veniſti? Cum quo vero potiſſimum rixetur, nec qua de cauſa, neſcit Hypſipyle; quod maximum indicat dolorem.

k Ætæ] Fuit Ætæſ, ſive Ætæa, ſolis filius, Medæ pater, Rex Colchorum.

l Lemnos] Maris Ægæi inſula, propemodum ultima ad Septentrionem, ubi Hypſipyle regnavit.

m Hospita] Hoſpitum Argonautarum.

n Fæminea] Viros ſuos interfeciſſe Lemniades in argumento vidimus. Quod quidem factum, quia ob fetorem à Venere iratâ immiſſum, ab ſiſ ſpercerentur.

Lemniadesque viros, ° nimium quoque, vincere norunt.

P Milite tam forti q vita tuenda fuit.

Urbe r virum f vidi, testoque animoque recepi :

Hic tibi bisque æstas, bisque cucurrit hyems.

5 Tertia messis erat ; cum tu, dare t vela coactus,

u Implesti lacrymis talia verba tuis :

r Abstrahor, Hypsipyle : sed (dent modo fata recursus)

Vir tuus hinc abeo : vir tibi semper ero.

Quod y tamen è nobis gravida celatur in alvo,

10 z Vivat ; & ejusdem a simus uterque parens.

b Hactenus : &, lacrymis in c falsa cadentibus ora,

d Cætera te memini non potuisse loqui.

Ultimus è fociis e sacram conscendis in Argo.

Illā volat ; ventus f concava vela tenet.

INTERPRETATIO.

Lemniades sciunt etiam optime viros quoque superare. Vita fuit defendenda tam strenuo milite. Vidi virum in urbe, & excepi in a- des & in cor : hic æstas bis tibi præterit, & bis hyems. Tertia messis venerat, cum tu co- actus committere vela ventis, cumulasti ta- lia verba lacrymis tuis : Abripior, Hypsipyle, sed, (fata concedant tantum reditum) hinc

maritus tuus discedo ; semper ero tibi mari- tus. Interim quod absconditur e nobis in ute- ro tuo tumido, tollatur, & simus uterque, pa- rens ejusdem. Hactenus : & lacrymis flu- entibus per simulatos vultus, memini te non potuisse cætera proferre. Postremus ex sociis ascendis in sacram Argo. Illa velocissime fugit : ventus occupat vela concava.

NOTÆ.

o Nimium] Pro valde, maxime : sic Terentius, in Eunuch.

Os tuum impudens videre nimium vellem.

p Milite] Lemniadibus, scilicet, mulie- ribus.

q Vita] Quies, & vitæ jucunditas intel- ligenda est ; ut sæpe ea vox apud Terentium usurpatur. Neque enim Hypsipyles vitæ fruxit insidias. Sed monet Heinſius in uno Codice Vossiano pro diversa lectione ripa esse, quod tamen non ob easdem rationes, ut quidem illi, mihi quoque placeret.

r Virum] Te, scilicet.

f Vidi] Heinſio vehementer friget vox ista, proque ea scribit vidua ; quod certe, si paterentur membræ, elegantissimum vide- retur ; fuerit enim maximum beneficium, quod mœnibus receptus sit Jason, unde om- nes viri deturbati fuissent.

t Coactus] Ab Hercule & aliis.

u Implesti] Significat sine lacrymis cum non potuisse loqui.

x Abstrahor] Id est, Per vim & contra voluntatem meam abducor.

y Tamen] Quamvis discedam.

z Vivat] Ne interficiatur. Jam alicubi, ni fallor, de barbara pueros perdendi consue- tudine, apud veteres Ethnicos recepta, ad- monuimus. Sed Hypsipylem opus fuit in- super hortari, ut partum tolleret, ne si masculum enixa esset, more patrio inter- ficeretur.

a Simus] Sitque pariter idem tuus fetus amoris nostri pignus : nam istud est intelli- gendum. Videntur reipsa uterque parens unum fieri in liberis.

b Hactenus] Id est, Eo usque pervenit Oratio tua : Hæc locutus es. Non ultra progressus es.

c Falsa] Fictas fuisse lacrymas, & verba, & vultum, contendit Hypsipyle.

d Cætera] Quæ velle te pronuntiare gestus & conatus indicabat.

e Sacram] Quia Palladis cura fabricata fuerat ; deinde etiam propter malum, aut tabulam vocalem & fatidicam ex Dodonæa sylva, indicante Minerva, decisam.

f Concava] Cum ventis inflantur.

Cæcula propulsæ s subducitur unda carinæ :

^h Terra tibi, nobis aspiciuntur aquæ.

ⁱ In latus omne patens turris circumspicit undas.

Huc ^k feror ; & lacrymis osque sinusque madent.

5 Per lacrymas specto ; cupidæque faventia menti
Longius assueto lumina nostra vident.

^l Adde preces castas, impistaque vota ^m timori,
Nunc quoque te salvo persolvenda mihi.

Vota ego ⁿ persolvam ? votis Medea ^o fructur ?

10 Cor dolet ; atque ira mistus ^p abundat amor.

Dona feram templis, ^q vivum quod Iasona perdo ?

Hostia pro damnis concidat ista meis ?

Non equidem ^r secura fui ; semperque verebar,

Ne pater ^t Argolica sumeret urbe nurum.

15 Argolidas timui : nocuit mihi ^u barbara pellex.

Non expectata vulnus ab hoste tuli.

INTERPRETATIO.

Cæculæ fluctus subtrahuntur agitata navi : Versus terram respicis, nos versus aquam. Turris ex omni parte conspicua imminet mari. Huc eo, & facies & sinus bument lacrymis. Per lacrymas aspicio : & oculi nostri faventes animo avideo prospiciunt longius quam soliti erant. Adde preces pudicas & vota cum meo conjuncta, quæ etiam nunc debeo exsolvere, te salvo. Ego exsolvam vo-

ta ? Medea gaudebit votis ? Cordi agere est, atque amor mistus ira affluit. Teram mænera in templis, quia amitto Iasona vivum ? Hostia perossa cadat pro damnis meis ? Non equidem vixi sine cura, & semper timebam ne pater tuus deligeret nurum ex urbe Thessalica. Reformidavi Thessalicas ; & fecit mihi pellex barbara. Illata est plaga ab hoste improvisa.

NOTÆ.

^g *Subducitur*] Quando ventis & remis navis impellitur, & velociter currit, non modo terræ, sed maris etiam undæ, adeoque mare fugere & subtrahi videtur.

^h *Terra*] Sic solent qui abeunt & qui remanent in sese mutuo ora convertere, donec extremum vale dicere cogantur, quando per locorum distantiam omnino separantur.

ⁱ *In latus*] Quæ ergo editissima erat. Locum describit, unde discedentem Iasonem spectasse dicit.

^k *Feror*] Certe istud est ex intimo amoris sinu depromptum ; & quam lepidum est, tam est & tenerum.

^l *Adde*] Pro addo, seu addidi. Ita & ex affectu majore, vel etiam variandi causa, loqui amamus.

^m *Timori*] Timebat Iasoni suo Hypsipyle, quem magnis periculis sese obiectare videbat.

ⁿ *Persolvam*] Cum maxima indignatione istud est pronuntiandum, quia dolori maximo versibus precedentibus causa substrata est, iraque usque ad extremum repressa. Attente, qui vult proficere, Poëtæ artem indagabitur ; nec vero penitebit.

^o *Fructur*] Eorum utilitate & fructu gaudebit.

^p *Abundat*] Istud quoque ex natura. Nam ira spiritus animales irritantur, & ad id quod agimus promptiores redduntur. Itaque ne irascatur qui amat, ametur.

^q *Vivum perdo*] In vocibus & in re est repugnantia. Atque hæc omnia ironice & per indignationem sunt proferenda.

^r *Secura*] De matrimonio nostro, scilicet ^t *Argolica*] *Thessalica* : nam etiam Thessalia Argos Pelasgiæm dista est.

^u *Barbara*] Medea.

Nec facie meritivse placet ; sed carmine ^u movit :

Diraque cantata pabula ^x falce metit.

Illa reluctantem curru ^y deducere Lunam

Nititur, & tenebris ^z abdere Solis equos.

5 Illa refrænât aquas, ^a obliquaque flumina sistit :

Illa loco silvas, ^b vivaque saxa movet.

Per ^c tumulos errat passis ^d discincta capillis,

Certaque de tepidis colligit ossa rogis.

Devovet absentes ; simulacraque cerea ^e figit,

10 Et miserum tenues in ^f jecur urget acus.

Et quæ nescierim ^g melius. male quæritur herbis,

Moribus & forma conciliandus, amor.

Hanc potes amplecti ? thalamoque relictus in uno

Impavidus somno nocte ^h silente frui ?

15 i Scilicet ut ^k tauros, ita te juga ferre coëgit :

Quaque feros angues, te quoque mulcet ope.

INTERPRETATIO.

Nec illa tibi grata est forma vel beneficiis ; sed te incantantis pellexit : Et vellit herbas noxias falce incantata. Illa conatur disturbare curru Lunam resistentem, & abscondere tenebris equos Solis. Illa retinet undas, & coërcet flumina sinuosa : Illa deturbat silvas & vivas rupes loco suo. Discincta vagatur per sepulcra coma sparsa, & legit quædam ossa de rogis calidis. Male precatur absentibus ; & transverberat imagines cereas ; & desigit in miserum jecur acus exiles : Et quæ melius ignoraverim. Amor male captatur herbis, qui debet alluci moribus & pulcritudine. Hanc non melius fovere ? & in eodem lecto desitutus potesne dormire sine metu per noctis silentium ? Nimirum coëgit te jugum pati, ut coëgit tauros : Et mollit te quæque eadem opera quæ mollit favos serpentes.

NOTÆ.

^u Movit] Te ad sui amorem incantantis perpulit.

^x Falce] Ex magica arte, quasdam herbas pro diverso usu velli, aut incidi oportebat. Atque istud posterius falce ænea ad Lunam æstutatum esse ex Virgilio discimus.

^y Deducere] Id est, Prorsus venefica est Medea. Sic etiam dixit Tibullus, Cantus & e curru Lunam deducere tentat.

^z Abdere] Id est, Solem ipsum lumine privato.

^a Obliqua] Epitheton fluminum, quorum cursus obliquus est.

^b Vivaque] Id est, Ibi nata, & magna, quæ terræ implantata videntur. Gall. Des Rochers. Angl. Rocks.

^c Tumulos] Sepulcra.

^d Discincta] Ex disciplina magica hæc omnia transcripta sunt. Sed vide quam apposite & ad scopum convenienter, quam bene & jucunde variata oratio.

^e Figit] Ut, quemadmodum imago cerea

hoc & illud vulnus acceperit, ita & ille quem repræsentat, hoc aut illo affectu tangatur, &c. In his luserunt etiam Virgilius & Horatius, quos, si cum illis ridere voles, videbis.

^f Jecur] Quod sedem dicunt amoris, ut ita percutiatur ille cuius est illa imago.

^g Melius] Multa alia pessima arte dicit Medeam facere, quæ à se melius ignorentur quam cognoscantur.

^h Silente] Per noctis silentium, quod ad pavorem incutiendum etiam aptum est.

ⁱ Scilicet] Vide mihi, quæso, quale sit Poætæ ingenium, in quas se induat formas ; & quomodo ex quolibet efficiat quidlibet. Hypsipylen versibus proxime præcedentibus, Jasonem à Medæ amore retrahentem, induxit : nunc cum videtur illa rationum suarum vim infringere velle, illis pondus addit, seu potius ex iis novum argumentum ad Medeam alienandam colligit.

^k Tauros] Quos Medæ ope, Jason perdomuit.

Adde,

Adde, quod adscribi factis ^l procerumque tuisque

^m Se favet; & ⁿ titulo conjugis uxor obest.

Atque aliquis ^o Pelix de partibus æta venenis

^p Imputat, & populum, qui sibi credat, habet.

5 ^q Non hæc Æsonides, sed ^r Phasias ^t Ætine

Aurea ^u Phryxæ terga ^v revellit ovis.

Non ^x probat Alcimedea mater tua; consule matrem:

Non pater, à ^y gelido cui venit axe nurus.

Illà sibi ^z Tanai, ^a Scythiæque paludibus udæ

10 Quærat, & ^b à patria ^c Phasidos usque, virum.

INTERPRETATIO.

Adjice quod illa se gaudet Authorem celebrari factorum tuorum, & Principum Argonautarum, & conjux nocet laudibus mariti. Atque aliquis ex factione Pelix adscribit facta tua venenis, & habet pl. bem. qua sibi fidem adhibeat. Non Jason, sed Medea ab-

stulit pellem auream arietis Phryxæ. Alcimedea mater tua non laudat; Consilium pete à matre: Non laudat pater, cui advebitur nurus à polo glaciali. Illa exquirat sibi maritum ex Tanai & paludibus Scythiæ humida, & usque ex patria Phasis.

NOTE.

^l Procerum] Castoris, Pollucis, Herculis, &c.

^m Se favet] Venuste; alii se facit.

Gall. Elle prend plaisir, elle se vante.

Angl. She takes Pleasure, she boasts.

Hætenus vero in odium, nunc in invdiam Hypsipyle Medeam ideo conatur adducere, quod in se tot Heroium gloriam derivaret.

ⁿ Titulo] Laudibus tuis detrahit.

^o Pelix de partibus] Id est, Ex iis qui Pelix partes siquuntur, ipsi favent, tibi que sunt insensu.

^p Imputat] Dicit, non virtute tua, sed Medea venenis, omnia facta fuisse qua in expeditione Colchica facta sunt.

^q Non hæc] Intellige hæc verba esse ejuspiam Pelix fautoris, quibus Jasonis gloriam minueret.

^r Phasias] Medea, à Phaside Colchorum fluvio.

^t Ætine] Æte filia; quemadmodum Neptunine, Nereine, Oceanine, alique patronymica formantur. Sequitur vero sum Heinssii correctionem, quam ex veteri erasa lectione, utcumque tamen apparente, deinde etiam Salmassii approbatione, confirmavit.

^u Phryxæ] A Phryxo, Athamantis & Nepheles filio, qui Jovi, vel ut alii volunt, Marti, apud Colchos arietem, quo Helle-

stulit pellem auream arietis Phryxæ. Alcimedea mater tua non laudat; Consilium pete à matre: Non laudat pater, cui advebitur nurus à polo glaciali. Illa exquirat sibi maritum ex Tanai & paludibus Scythiæ humida, & usque ex patria Phasis.

^x Probat] Ea omnia, scilicet, qua de te & Medea predicantur; aut ab hostibus tuis in te factantur.

^y Gelido] Colchide, scilicet, quæ respectu Græciæ gelida est, utpote magis ad Septentrionem inclinans. Cæterum invideo istud auxit, quomodo Gallice dicemus, Du fonds du Septentrion, vel, de glaces du Pôle: Angl. The farthest Part of the North, the Ice of the Pole. Nam ab axe, seu Polo multum distat Colchis.

^z Tanai] Tanais fluvius est notissimus Asiam ab Europa determinans.

^a Scythiæ] Scythia regio est, cujus pars una Añæ, altera Europæ adscribitur. Iracunde vero ad barbaros, & magis ad Septentrionem, Medeam, quæ sibi maritum quærat, remittit Hypsipyle.

^b A patria] Id est, Ex Colchidis, vel Armenia montibus, unde ortum suum ducere volunt fluvium Phasidem.

^c Phasidos] Phasis fluvius est, profundissimus idemque rapidissimus, per quem Argonautæ in Colchos navigarunt. Phasidos vero genitivus Græcus est: Latine habet Phasis, vel Phasidis.

Mobilis Æfonide, vernaque incertior aura,
 Cur tua ^d polliciti pondere ^e verba carent?
 Vir meus hinc ieras, vir non meus inde redisti.
 Sim reducis conjux, sicut euntis eram.
 Si te nobilitas, generosaque nomina tangunt;
 En ego ^f Minoo nata Thoantē feror.
 & Bacchus avus, Bacchi conjux ^h redimita corona;
 Præradiat stellis ⁱ signa minora suis.
 Dos tibi ^k Lemnos erit, terra ^l ingeniosa colenti:
 Me quoque res tales inter habere potes.
^m Nunc etiam peperī. gratare ⁿ ambobus, Jason:
 ° Dulce mihi gravidæ fecerat ^p auctor onus.
 Felix in ^q numero quoque sum; prolemque gemellam
 † Pignora ^r Lucina bina favente dedi.
 Si quæris, cui sint similes; † cognosceris illis.
 ° Fallere non norunt: cætera patris habent.

INTERPRETATIO.

Inconstans Jason, & levior vento verno, quāobrem promissa tua non habent fidem? Ubieras hinc maritus meus, redisti maritus meus. Sim uxor reducis, sicut eram proficiens. Si movearis nobilitate & magnificentiis; En ego dicor genita Thoante Minoo. Bacchus est mihi avus. Ariadne Bacchi conjux circumdata corona præluceat signis minoribus stellis suis. Dos erit tibi Lemnos, ter-

ra fecunda cultori: potes quoque habere me inter res tam præclaras. Nunc etiam sum emixa, gratulare nobis duobus, Jason: Auctor reddiderat pondus gratum mihi grvida. Sum quoque fortunata in numero, & emisi binos liberos progeniem geminam, Lucina adjuvante. Si petis cui sint similes, cognosceris per illos. Nesciant fraudare, habent alia omnia patris.

NOTÆ.

^d Polliciti] Alii habent pollicite, quod Heinio magis arrisit.
^e Verba polliciti] Pro promissis. Nota etne hanc in loquendo rationem & solertiam. Quanti usus esse potest? Sed pauci istud intelligent, nisi aliquando operi manum admoverint.
^f Minoo] Thoas enim, pater Hypsipyles, filius fuit Ariadnæ; Ariadna vero Minooem patrem habuit.
^g Bacchus avus] Omnino, siquidem ille Ariadnen uxorem habuit, ex qua Thoantem suscepit, patrem Hypsipyles.
^h Redimita] Hanc fabulam supra vidimus in Phyllidis epistola; sed nota quam apposuit & ex mulierculæ ingenio Poëta Hypsipylem, gloriam ex obvis quibusque captantem, inducat.
ⁱ Signa] Alia sidera, minora & minus lucida. Gall. Les étoiles de moindre grandeur: Les Constellations moins remarquables. Ang. The lesser Stars; Constellations of less Note.

^k Lemnos] Insula Lemnos, quæ dos est mea, tua erit, cum me uxorem duxeris.
^l Ingeniosa] Id est, Fecunda, fertilis: nam ingenium terræ etiam tribuitur.
^m Nunc etiam] Laudat se à fecunditate, quæ solet esse maritis grata.
ⁿ Ambobus] Mihi, scilicet, & tibi.
^o Dulce] Minus mihi grave fuit, quod grvida essem, quia ex te eram.
^p Auctor] Jason, scilicet.
^q Numero] Thoantem enim, & Eanæum uno partu edidit.
^r Pignora] Id est, liberos; quia sunt illi amoris conjugalvis vincula & quasi pignora.
^s Lucina] Juno Lucina, quæ parturientibus aderat.
^t Cognosceris] Adeoque Jasoni erant simillimi. Atque & istud, ad eum in fide & amore retinendum, conferebat.
^u Fallere] Sicut Jason eorum pater, qui matrem fecellit.

Legatos

Legatos quos pœne dedi * pro matre ferendos :

Sed tenuit cœptas sœva y noverca vias.

Medeam timui : z plus est Medea noverca.

Medeæ faciunt ad scelus omne manus.

5 a Spargere quæ fratris potuit laniata per agros

Corpora, pignoribus parceret illa meis ?

Hanc tamen, ô demens Colchisque b ablata venenis,

Diceris Hypsipyles præposuisse toro.

Turpiter illa c virum cognovit adultera virgo :

10 Me tibi, teque mihi d tæda pudica dedit.

Prodidit e illa patrem : rapui f de cæde Thoanta.

g Deseruit Colchos : me mea Lemnos habet.

Quid refert, scelerata piam si vincit, & ipso

h Crimine dotata est, emeruitque virum ?

15 Lemniadum facinus culpo, i non miror, Iason.

k Qualibet iratis ipse dat arma dolor.

Dic age, si ventis (ut l oportuit) actus iniquis

Intrales portus tuque, m comesque meos ;

INTERPRETATIO.

Quos fere tradidi portandos legatos pro matre : Sed crudelis noverca impedivit inceptum iter. Reformidavi Medeam ; plus est Medea quam noverca. Manus Medea apte sunt ad omnem nequitiam. Quæ potuit disseminare per campos membra lacerata fratris ; illa ignosceret meis liberis ? Tamen, ô insano, & incantante venenis Colchicis, diceris prætulisse hanc lætæ Hypsipyles. Illa juvenis adultera cognovit jure meum mari-

tum : fax casta dedit me tibi, & te mihi. Illa prodidit patrem : ego subtraxi Thoanta neci. Illa reliquit Colchos : Lemnos mea tenet me. Quid interest, si scelestæ sperat piam, & dotem habet crimen ipsum, & eo tibi conciliavit maritum. Damno flagitium Lemniadum puellarum, non miror, Iason. Dolor ipse ingerit qualibet arma insensis. Dic, quæso, si pulsus ventis adversus (ut decuit) tu & comes introisses meos portus ;

NOTÆ.

* Pro matre] Id est, Ut te mihi conciliarent.

y Noverca] Medea, scilicet.

z Plus est] Id est, Major est adhuc in Medea sevitia, quam in Noverca. Gall. Qui dit Medee, dit bien plus que marâtre. Angl. Medea is a much worse Name than Mother-in-Law.

a Spargere] Fabula est, Medeam, ut insequentem patrem moraretur, cum Iasonis fugam comitata esset, Absyrti, fratris sui, membra dilacerasse, iisque viam stravisse.

b Ablate] Iasonem inquit per veneficia mente alienatam à Medea fuisse.

c Virum] Te, scilicet, qui meus es.

d Tæda pudica] Legitimum conjugium ; ad cuius celebrationem tædas adhibitas fuisse supra vidimus. Metonym. est.

e Illa] Medea, cujus opæ vellus aureum à Iasone sublatum.

f De cæde] Sola enim ex omnibus Lemniadibus patrem suum servavit, cum alii viros omnes trucidassent.

g Deseruit] Ut impudica solent.

h Crimine dotata] Medeam Iason adduxit, quod sui causa patrem prodidisset. Quam lepide vero & apposite istud arguit Hypsipyle.

i Non miror] Quod viros suos Lemniades interfecerint, se equidem dicit non approbare : Veruntamen in eo nihil esse quod dolor contemptæ uxori facile non suggerat.

k Qualibet] Clarissimus Heinsius malebat quamlibet : sed non ita videtur ad scopum spectare.

l Oportuit] Dignus fuisti, cui istud eveniret.

m Comesque] Medea, quam præ dolore & ira non nominat.

Obviaque exissem foetu comitata gemello :
 (" Hiscere nempe tibi terra roganda fuit.)
 Quo vultu natos, quo me, scelerate, videres ?
 Perfidiae pretio qua nece dignus eras ?
 Ipse quidem per me tutus sospesque fuisses :
 Non quia tu dignus, sed quia mitis ego.
 • Pellicis ipsa meos impleissem sanguine vultus,
 P Quosque veneficiis q abstulit illa suis.
 Medæ * Medea forem. quod f si quid ab alto
 Justus adest votis Jupiter ipse meis ;
 Quod gemit Hypsipyle, læsti quoque * subnuba nostri
 Mœreat, & leges u sanciat ipsa suas.
 Utque ego desituor conjux materque duorum ;
 * A totidem natis orba sit, atque viro.
 Nec male parta diu teneat ; pejusque relinquat.
 Exulet ; & toto quærat in orbe fugam.
 Quam fratri germana fuit, miseroque parenti
 Filia ; tam natis, tam sit acerba y viro.

INTERPRETATIO.

Et processissem obviam cum duobus liberis : scilicet tibi opus fuisset precari terram, ut haret.) Quo ore potuisses intueri filios, quos me, scelestæ ? Quæ morte dignus eras pro mercede perfidia tuæ ? Tu equidem fuisses pater & incolumis per me, non quia tu es dignus, sed quia ego sum lenis. Ego cooperissem meos oculos sanguine pellicis, & tuos quos illa abripuit veneficiis suis. Eessem Medea Medea. Quod si Jupiter ipse adest & quæ aliqua parte ex celo meis precibus ; Pellex mei læsti fletat quod Hypsipyle queritur, & ipsa firmet leges suas. Et quemadmodum ego uxor, & mater duorum relinquor, illa sit privata totidem liberis, atque marito. Nec diu possideat quæ male acquisivit, & graviori modo deserat. Exul vivat, & quærat fugam in toto mundo. Quam sava fuit soror fratri, & filia læva patri, tam sit læva liberis, tam sit læva marito.

NOTÆ.

n Hiscere] Id est, Tanti sceleris pudore
 & adeo suffusus fuisses & perturbatus,
 ut terra hiatu absorptionem quam in meum
 conspectum datum te præcipias.

o Pellicis] Medea.

p Quosque] Jasonis.

q Abstulit] A me auerit.

r Medea] Id est, Severissima.

(Si quid] Alii si quis. Optime vero &
 tenuisse si quid plurimi; quod reposuit Hein-
 sius: qui idem vere, eleganter redundare re-
 quid attulerit. Ita & Virgilius.

---- Si quid pietas antiqua labores
 Respicit humanos.

t Subnuba] Medea concubina. Alii ha-
 bent Suencha: quam vocem vix Latinam
 dicit Heinsius.

u Sanciat] Firmet, & ratas efficiat.
 Id est, Cum ipsa sibi licitum crediderit
 uxores de conjugali toro deturbare, & ea
 de re quasi legem exemplo in me edito po-
 suerit, opto ut etiam damno suo legem
 istam sanciat.

x A totidem] Voto suo non excidit
 Hypsipyle. Jason enim, cum Creusam
 Creontis Corinthiorum regis filiam uxore
 duceret, Medeam expulit; quæ duos,
 quos ex Jasonem habuerat, filios crudeliter
 mactavit. Nota vero phrasim, orbem esse a
 re aliqua. Ita & Cicero dixit in Oratione
 pro Flacco, orba ab Optimatibus concio.

y Viro] Cum Creusa conflagrasse Jaso-
 nem, incendio quod Medea in Creontis
 regia excitavit, scribit Hyginus. Quan-
 quam alii aliter.

Cum

Cum mare, cum terras ^z consumpserit; ^a aëra tentes,
Erret inops, exspes, cæde cruenta sua.

Hæc ego conjugio fraudata ^b Thoantias oro.

Vivite ^c devoto nuptaque virque toro.

INTERPRETATIO.

Cum peragraverit mare & terras, experia- pulsa conjugio hac imprecor. Vivite vir & tur aëra. Vagetur egena, sine spe, sanguis- uxor lecto diris damnato. volenta sua nece. Ego Thoantis filia ex-

NOTÆ.

^z Consumpserit] Frustraque in iis asylum
quaesivit. Corinthus vero Medea pulsa est,
postquam Jasoni Creusa nupsisset: Deinde
etiam Athenis, ab Ægeō, cui nupserrat, re-
pudiata.

^a Aëra] Quomodo draconibus vesta Co-

rintho, Athenisque aufugerit Medea, pas-
sim reperies. Illudque sæpius Autor noster
memorat.

^b Thoantias] Hypsipyle Thoantis filia.
^c Devoto] Execrationibus, & infelici-
tatis per meas imprecationes referto.

EPISTOLA VII.

ARGUMENTUM.

Troja à Græcis eversa, Aeneas, Anchisa & Veneris filius, postquam incendio pe-
nates eripuisse, viginti navibus mare ingreditur. Tempestate autem jactatus, di-
que circum multa littora errans, in Libyam est delatus. ubi tunc Dido, ut fingit Vir-
gilius, Beli filia, & Sichæi, Herculis sacerdotis uxor, Tyro profecta, fratris Pygma-
lionis sævitiam & avaritiam fugiens, novam urbem, Carthaginem moliebatur, à
qua Aeneas una cum sociis liberaliter susceptus, amatus, in ejusdem sese interiorum
consuetudinem demisit. Cum autem Mercurii monitu, in Italiam, fatis sibi promi-
sam, navigare pararet, Dido (ut quæ cum maxime amans & ardens omnia momenta
exenderet) animum ejus præsentiens, à navigandi proposito eum revocare studet:
quo non impetrato, ut saltem differat præceptis iter, orat. Multis autem frustra admi-
tis precibus, tandem moritura ad eum scribit, ut mortis causam præbuisse intelligat.

DIDO ÆNEÆ.

^a SIC, ubi ^b fata vocant, udīs abjectus in herbis,
Ad ^c vada ^d Meandri ^e concinit albus olor.

INTERPRETATIO.

Sic candidus Cygnus jacens super herba canit ad vada Meandri, cum mors vocat.

NOTÆ.

^a Sic concinit] Uti ego nunc cano, sup-
ple: quod, de industria, à Poëta non ex-
pressum, majoris affectus declarandi causa.
Cæterum in quibusdam codicibus, hujus epi-
stolæ initium faciunt, versus duo sequentes.

Accipe, Dardanide, moritura carmen Elisse.

Quæ legis, a nobis ultima verba legis.

At illi, tametsi non ita male cohererent, me-
rito tamen, cum in optimis præsertim edi-
tionibus non appareant, tanquam adulterini
rejeksi sunt. Epistola vero fere tota est ex
Virgilio desumpta.

^b Fata vocant] Id est, cum mors instat.
Inde tracta phrasis quod nihil sine fatorum
ordine fiat.

^c Vada] Vadum, locus est aquosus, per
quem tamen pedibus licet vadere. Summus
etiam pro aquis simpliciter.

^d Meandri] Meander, seu, ut alii scri-
bunt, Meandrus, fluvius est minoris Asiæ,
in Egeum mare influens, adeo sinuosus, ut
sæpe videatur reverti.

^e Concinit] Morti vicinum Cygnum car-
tare voluerunt fabularum artifices Poëtæ.

Nec,

Nec, quia te nostra sperem præce posse moveri,

Alloquor : adverso ^f vovimus ^g ista Deo.

Sed ^h merita & ⁱ famam, ^k corpusque, animumque pudicum

Cum male perdiderim ; perdere verba leve est.

5 ^l Certus es ire tamen, miseramque relinquere Dido :

Atque iidem venti vela ^m fidemque ferent.

Certus es, Ænea, cum fœdere ⁿ solvere naves :

Quæque ubi sint nescis, Italâ regna sequi.

Nec ^o nova Carthago, nec te crescentia tangunt

10 Mœnia ; nec sceptro tradita ^p summa tuo.

^q Facta fugis ; ^r facienda petis. quærenda per orbem

Alterâ, quæsitâ est ^s altera terra tibi.

Ut terram invenias, quis eam tibi tradet habendam ?

^t Quis suâ non notis arva tenenda dabit ?

15 ^u Alter habendus amor tibi restat, & altera Dido :

Quamque ^x iterum ^y fallas, altera danda fides.

INTERPRETATIO.

Negue compello te, quod credam te posse flecti
precatone nostra : Optavimus ista Deo aver-
so. Sed cum male profuderim beneficia & fa-
mam, & corpus, & animum castum, parum
est profundere verba. Decrevisi tamen abire
& deferere infelicem Didonem : Atque iidem
venti rapiunt vela & fidem tuam. Decrevisi,
Ænea, solvere naves cum pacto : & regna Ita-
liæ petere, quæ ignoras ubi sint. Nec nova Car-

thago, nec muri surgentes te movent ; nec sum-
ma rerum concessa tuo sceptro. Fugis quæ facta
sunt, sequeris quæ faciendâ sunt. Altera tel-
lus investiganda est tibi per orbem, altera est
inventâ. Quamquam solum reperias, quânam
id tibi præbebit possidendum ? Quis dabit agros
suos possidendos hominibus incognitis ? Super-
est tibi alter Amor habendus, & altera Dido.
Est fides altera danda, quam frangas Denno.

NOTÆ.

^f Vovimus] Alii Codices habent movi-
mus : quod quidem cur improbaverit Hein-
sius non video : (movere enim sæpe pro su-
scipere ponitur) nisi quia jam ea voce,
versu proximè præcedenti, usus est Poëta.
Vovimus vero ex hac Basilensis Codicis
Scripturâ votis effecit Heinsius.

^g Ista] Ut te in mei amore retinerem.

^h Merita] Æneam hospitio perbenigne
acceperat, &c.

ⁱ Famam] Quia ante visum Æneam
castissima habebatur.

^k Corpusque] Ab Ænea violatum.

^l Certus ire] Certus eundi. Virgil. 4.
Ceterum hæc omnia cum aliqua admira-
tione proferenda sunt.

^m Fidemque ferent] Id est, Perfidus
eris. Proverbialis locutio, nostris etiam
familiaris, dum nullius momenti rem ali-
quam exagitant. Dicunt enim, Gall. *Autant*
en emporte le vent. Angl. *'Tis no more*

to be depended on than the Wind ; & si-
milis.

ⁿ Solvere] Iterum in diversa vocum signi-
ficatione ludit Poëta. Solvere fœdus, est fœ-
dus frangere. Solvere naves, est, eas ex por-
tu deducere. Id est, Decrevisi simul & pa-
riter matrimonium nostrum dissolvere, &
abundi causa, naves portu solvere.

^o Nova] Quam tunc temporis Dido
ædificabat.

^p Summa] Id est, Quicquid erat penes
me divitiarum & potestatis.

^q Facta] Caribaginem conditam.

^r Facienda] Urbem, quam satis admonitus,
in Italia conditurum se Æneas prædicabat.

^s Altera] Hæc, scilicet, quam tibi dedi.

^t Quis] Quasi dicat, nullus.

^u Alter] Quem fortasse nunquam invenies.

^x Iterum] Sicuti datam mihi fefellisti.

^y Fallas] Fallere fidem, pro, fidem vio-
lare, etiam apud Ciceronem.

E

1 Quando

- 2 Quando erit, ut condas instar Carthagini urbem;
 Et videas populos altus ab arce tuos?
 Omnia ut eveniant, nec te tua vota ^a morentur;
 Unde tibi, quæ te ^b sic amet, uxor erit?
 5 Uror, ut inducto ceratæ sulfure ^c tædæ:
 Ut ^d pia fumosis addita thura focis.
 Æneas oculis semper vigilantis inhæret:
 Ænean animo noxque diesque refert.
 Ille quidem male gratus, & ad mea munera ^e surdus;
 10 Et quo, si non ^f stulta, carere velim:
 Non tamen Ænean, quamvis male cogitat, odi:
 Sed queror infidum, quæstaque pejus amo.
 Parce, Venus, g nurui, durumque ^h amplectere fratrem,
 i Frater Amor: castris ^k militet ille tuis.
 15 Aut ego ^l quæ cœpi (neque enim dedignor) amare,
 m Materiam ^a curæ præbeat ille meæ.

INTERPRETATIO.

Quando eveniet ut ædifices urbem instar Carthagini; & sublimis prospicias populos tuos ab arce? Quantumvis omnia accidant, nec tua desideria te retardent; unde conjux tibi aderit, quæ te amet ut ego te amo? Ardeo, ut tædæ oblita sulphure; ut pia thura injecta altaribus fumosis. Semper Æneas obversatur oculis mei expectata: Nox & dies representat Ænean animo meo. Ille quidem ingra-

tus, & durus ad mea dona; & quo, si non sim infans, cupiam carere: Non tamen odio habeo Ænean, quamvis male animo sentis: Sed querimoniam habeo de perfido, & postquam habui, magis amo. Venus, ignosce nurui, tuque, o Amor frater, complectere crudelem fratrem: Ille sequatur castra tua; Aut ego sequar quæ capi amare, (neque enim ab-
 nuo) ille det materiam amoris meo.

NOTÆ.

2 Quando] Quasi dicat, nunquam, aut tardissime.

a Morentur] Id est, Quanquam nulla sit mora, quin omnia quæ optaveris, eveniant.

b Sic] Ut ego te amo.

c Tædæ] Tædæ, arbor est ex resinosis; flammis luminibusque sacrorum grata, auctore Plinio.

d Pia] Quibus erga Deos pietatem testamur.

e Surdus] Quia illis neque movebatur, neque ab itinere deierrebat.

f Stulta] Stultus vero est qui eo carere non vult, quem neque beneficiis, neque amore retinere potest.

g Nurui] Id est, mihi. Æneas matrem habuit Venerem: Adeoque Veneris nurus fuerit, quæ illum maritum vocitaverit.

h Amplectere] Et ad mei amorem perducet.

i Frater] Æneæ frater fuerat Amor, si quidem uterque Veneris genitus.

k Militet] Amet, & amet me. Militia enim Amoris amor est.

l Quæ] Quem, ex melioribus codicibus correxerat Heinſius. Quæ vero, quod in aliis reperitur reposui, quia clariorem sensum & meliorem efficit: nam & idem ille Heinſius hanc, ut videtur, sibi legem in correctionibus suis posuit.

m Materiam] Nutrimentum & causam, Amet. Quam acute istud inflexit, vide. Dicit Amori, se sponte ejus militiæ nomen dedisse, & ejus castra sequi: Tantummodo ille materia vota sua non destituit. Quæ magis honesta esse potest Oratio ad Imperatorem? At Dido tamen quod maxime cupit, conficit; nam Amoris materia Æneæ amor est reciprocus.

n Cura] Amori. Sic Virgil. de hac ipsa Dido loquens,

At Regina gravi jam dudum saucia cura.

• Fallor

- Fallor ; & p ista mihi falso jactatur imago.
Matris ab ingenio q dissidet ille suæ.
* Te lapis, & montes, innataque rupibus altis
f Robora, te sævæ progeni feræ :
- 5 Aut mare, quale vides agitari nunc quoque ventis :
* Quo tamen adversis fluctibus ire paras.
Quo u fugis ? obstat x hyems : y hyemis mihi gratia proficit.
Aspice, ut z everfas concitet a Euris aquas.
Quod tibi maluerim, sine me debere procellis.
- 10 b Justior est animo ventus & unda tuo.
Non ego sum tanti (c quamvis merearis, inique)
Ut pereas, dum me per frera longa fugis.
Exerces d pretiosa odia, & constantia magno ;
Si, dum me careas, est tibi vile mori.
- 15 Jam venti ponent, e strataque æqualiter unda,
f Cæruleis g Triton per mare h curret equis.

INTERPRETATIO.

Decipior ; & ista cogitatio ostentatur mihi falso. Ille non viri ex indole matris suæ. Sævum & montes, & robora ingentia rupibus altis ; feræ crudeles prodixerunt te. Aut mare, quale cernis commoveri nunc quoque ventis ; Quo tamen ire cupis undis contrariis. Quo fugis ? Tempestas impedit : tempestatis gratia mihi serviat. Vide ut Eurus ernat aquas concitas ; fac ut debeam

procellis, quod maluerim debere tibi. Ventus & fluctus est aqrior tuo ingenio. Ego non sum tanti, ut pereas, (quamvis dignus sis, injuste) dum fugis me per vasta maria. Odiis carissimis indulges & magno venientibus ; si modo me careas, leve est tibi mori. Venti brevi quiescent, & fluctibus aqualiter diffusis, Triton feretur per mare equis glaucis.

NOTÆ.

◦ Fallor] Quæ Ænean ad mei amorem perducere posse cogito.

p Ista] Quæ, dies, noctes, mentem obambulat ; cum Ænean facilem & amore victum, mihi fingo.

q Dissidet] Quia ille durus, Venus molli, &c.

r Te] Ænean tanquam præsentem alloquitur. Quod quidem convenientissime fecit, quo tempore eum phantasie oberrantem induxit.

f Robora] Robur, arbor est glandifera, durissima.

t Quo] Alii habent qua : quod Heinso propter ejusdem quo, versu proxime sequenti, concursum, placuit.

u Fugis] Invidiose.

x Hyems] Tempestas. Ita & Horatius.

y Hyemis gratia] Cujus vix ulla est. Ovidium vide, ut ubique ingeniosus est.

z Everfas] Pro evertat & concitet.

a Eurus] Ventus ab ortu spirans, procellosus, & in Italiam ex Africa navigaturis maxime contrarius.

b Justior] Quia mihi bene merenti gratiam refert, cum te apud me retinet, quam tu, qui beneficium accepisti, non vis reddere.

c Quamvis merearis] Perire scilicet. Sed multum hic variant codices. Quidam habent quod non meditaris, quod quidem non improbandum.

d Pretiosa] Quandoquidem, ob ea, Tu ipse in periculum venis.

e Strata] Cum nullis ventis agitur aqua, inter ripas suas æqualis continetur.

f Cæruleis] Propter aquæ præsentem, in qua vivunt, colorem.

g Triton] Deus marinus, Neptani filius, ejusdemque rubicem.

h Curret] Id est, placabitur æstus maris. Lubentius enim quiescente unda, super aquas Dii maris exeunt.

- Tu quoque cum ventis utinam mutabilis esses !
 Et, nisi duritia robora vincis, eris.
 Quid ? si i nescieris, insana quid æquora possint ?
^k Expertæ toties tam ^l male credis aquæ ?
 5 Ut pelago ^m suadente etiam ⁿ retinacula solvas,
 Multa tamen latus tristitia pontus habet.
 Nec ^o violasse fidem tentantibus æquora prodest.
 Perfidix pœnas exigit illè locus.
 Præcipue cum læsus Amor : quia mater Amoris
 10 Nuda ^p Cytheriacis edita fertur aquis.
 Perdita ne ^q perdam timeo, noceamve nocenti ;
 Neu bibat æquoreas naufragus hostis aquas.
 Vive, precor : sic te ^r melius, quam funere, perdam.
 Tu potius leti causa ^t ferare mei.
 15 Finge, age, te ^u rapido (nullum sit in omine pondus)
 Turbine deprendi : quid tibi mentis erit ?
 Protinus occurrent falsæ perjuria lingua,
 Et ^v Phrygia Dido fraude ^x coacta mori.

INTERPRETATIO.

Utinam tu esses quoque mobilis cum ventis !
 Et eris, nisi durior es roboribus. Quid ? si
 ignorasses quid procellosa maria possent ?
 Confidis mari quod toties tam male sensisti ?
 Tamen si etiam mari consulente moveas an-
 choram, tamen vastum mare habet multa
 luctuosa. Nequæ juvat eos qui se mari com-
 mittunt lassisse fidem. Ille locus repetiit pœnas
 perfidia : præsertim cum Amor violatus,
 quia mater Amoris dicitur genita nuda aquis

Cytheriacis. Ego qua occidi, metuo ne sim
 exitio, vel obsum nocenti ; Neve hostis nau-
 fragium passus sorbeat aquas marinas. Vive
 quæso, et libentius amittam te sic, quam mori-
 te. Tu potius dicaris causa mortis meæ. Age,
 pone te corripitur turbine furente, (nulla sit
 vis in omine) quid erit tibi animi ? Sta-
 tim mentem subibunt perjuria perfida lin-
 guæ, & Elissa ad mortem impulsæ frangit
 Trojana.

NOTÆ.

i Nescieris] Sic habent nonnulli Codices, referente Heinsio. Nec te movere de-
 det ultima syllaba producta ; nam plurima
 alia exempla idem Heinsius congerit, ubi
 iridem producit.

k Experte] Passive: Nota.
 l Male] Experta male ; id est, cum tuo
 periculo : vel credis male.

m Suadente] Tranquillo, quod ad na-
 vigationem invitare videtur.

n Retinacula solvas] Solvas anchoram,
 di cedas.

o Violasse] Navigationem pergit dissua-
 dere Dido.

p Cytheriacis] Cytheræ insula est in
 sinu Laconico, quo, cum primum nata
 esset, Concha Venus devesca dicitur.

q Perdam] Eum naufragio timeo per-

dere quem sua voluntas perdidit, quique
 adeo me perdidit.

r Melius] Minori cum dolore.

t Ferare] Quam ego tui, supple, si
 me dum fugeres, perires.

u Rapido] Quam artificiose quasi in
 periculo ipso conscientiam Æneæ sollici-
 tat !

v Phrygia] Æneæ Phrygiæ : tui.

x Coacta] Quæcumque de Didonis &
 Æneæ dicuntur amoribus, fabulam esse
 meram, à Virgilio artificiose intextam
 constat, ex eo præsertim, quod Carthago
 132 annos tantum ante Romam à Didone
 sit condita ; Roma vero 432 post Trojæ
 excidium, quo excidii tempore Æneas vi-
 xit : ut sic 300 annos circiter Æneæ mu-
 nifice Poëta condonavcrit.

Conjugis ante oculos deceptæ stabit imago

Tristis, & effusus y sanguinolenta comis.

Quicquid ^z id est, totum merui, ^a concede, ^b dicas :

Quæque cadent, ^c in te fulmina missa putes.

5 ^d Da breve sævitæ spatium pelagique tuæque :

Grande moræ pretium tuta futura via est.

Nec mihi parcatur ; puero parcatur Iulo.

^e Te satis est titulum mortis habere meæ.

Quid puer ^f Ascanius, quid Dī ^g meruere ^h Penates ?

10 ⁱ Ignibus ereptos obruet unda Deos.

Sed neque fers tecum ; nec, quæ mihi, perfide, iastas,

^k Prefferunt humeros sacra paterque tuos.

Omnia mentiris. nec enim tua fallere lingua

Incipit à nobis ; primaque plector ego.

15 Si ^l quæras, ubi sit formosi mater Iuli :

Occidit à duro sola relicta viro.

INTERPRETATIO.

Species uxoris deluse stabit ante oculos mœsta, & sanguine respersa, capillis sparfis. Quicquid id est, omne merui, dices, discedite: & credes fulmina quæ cadent esse intorta in te. Concede breve tempus furori maris, & tuæ. Via tuta futura est magna merces cunctationis. Nec mihi ignoscatur, ignoscatur puero Iulo. Satis est te dici causam mortis meæ. Quid

puer Ascanius, quid Dii Penates meruerunt? Aqua opprimit Deos subtrahos ignibus. Sed neque Deos tecum portas; neque, perfide, pater & sacra, quæ mihi prædicas, tetigerunt humeros tuos. Profers omnia falsa, neque vero lingua tua me primam decipit, neque ego prima crucior. Si quis petat, ubi sit mater pulchri Iuli: Perit deserta sola à crudeli marito.

NOTÆ.

y Sanguinolenta] Qua tui causa sibi violentas manus injecerit.

z Id] Quod patieris mali. Quotacunque fuerint mala quæ patieris.

a Concede] Conscientiæ stimulus & periculi magnitudine conturbatum Ænean fingit Dido sui sanguinolentam imaginem spectraque alloqui, & à se depellere.

b Dicas] Plurimi codices habent dices, quod quidem non improbaverim, quanquam illud alterum requirere versum sequentem Heinſius crediderit.

c In te] Ita vero noxios solet timida conscientia agitare : Hinc Juvenalis,

Hi sunt qui trepidant, & ad omnia falligura pallent,

Cum tonat, exanimis primo quoque murmure Cœli :

Non quasi fortuitus, nec ventorum rabie, sed

Iratus cadat in terras, & vindicet ignis.

d Da breve] Id est, Discessum tuum differ.

e Te satis] Id est, Satis est quod meæ mortis autorem te facias; nec ei filium tuum debes obicere, &c.

f Ascanius] Æneæ filius, qui & Iulus dictus est.

g Meruere] Quamobrem eos tempeſtati objicias.

h Penates] Quos dicitur Æneas Troja in Italiam portasse.

i Ignibus] Troja deflagantis.

k Prefferunt] Pius ideo à Virgilio Æneas cognominatur, quod patrem & Deos Penates flammis eripuerit, & humeris bajulaverit. Quomodo eum pictores etiam ex Virgilio celebraverunt.

l Quæras] Aliquis quærat. Ænean dicit Creusam uxorem, Priami filiam, matrem Ascanii ante reliquisse, & decepisse. Quæ quidem est quorundam sententia. Imo ab ipso interfecit nonnulli tradunt.

- m Hæc mihi narraras : n at me movere merentem.
 o Inde minor culpa pœna futura mea est.
 p Nec mihi mens dubia est, quin te tua numina damnent.
 Per mare, per terras q septima r jactat r hyems.
 5 Fluctibus ejectum tuta r statione recepi,
 Vixque bene audito nomine, regna dedi.
 His tamen officiis utinam contenta fuissim ;
 Et mihi concubitus fama n sepulta foret !
 Illa dies x nocuit, qua nos declive sub antrum
 10 y Cæruleus subitis compulit imber aquis.

INTERPRETATIO.

Hæc mihi retuleras : sed tetigerunt me flentem. Inde pœna tua futura est levior culpa mea. Nec dubito quin tui Dii te exagitent. Septima tempestas jactat illum per mare, per terras. Recepi tuto portu illum expulsum undis ; & regna tradidi, vix bene cog-

nito ejus nomine. Utinam tamen satis mihi fuisset his beneficiis ; & nulla esset mihi fama concubitus ! Illa dies me perdidit, qua imber cæruleus detrusit nos sub speluncam curvam, repentinis aquis.

NOTÆ.

m Hæc] Quomodo Creusam amississet. Illud vero z. Hæcides, sub finem, Didoni Hæneas narrat.

n At me movere] Alii novare : unde sensum extorqueare conatus est Hubertinus. Sed frustra, meo quidem judicio. Quid vero dicam vix reperio : nisi forte hæc fuerit mens Didonis, & ita Hænean alloqui voluerit, Narraveras mihi equidem quomodo Creusam uxorem tuam reliquisses, unde perfidum tuum ingenium cognoscere debuisses, teque adeo longe à me propellere : At secus evenit, nam, cum in animo meo id unum infudisset, qua ratione tibi possem prodesse & placere, etiam me movit, & ad misericordiam perduxit ille, ut referebas, tuus & uxoris casus. Si quis accersitam explicationem credat, pergratum fecerit meliorem proponere. Ceterum, sine manuscriptorum fide, nisi summa cautione, nolim quicquam mutare.

o Inde] Hæc lectionem retinuerunt septem libri, Autore Heinio ; quam quidem arripui, eo præsertim inductus, quod alii unde, alii atque, eodem prope sensu habeant. Heinio vulgata illa non mutavit ; testatur ipsa in uno codice legi : neque aliud nisi quod aliquid latere dicit. Hanc vero locum sic expono ; Inde, id est, ex eo quod vices tuas dolui, te deinde

hospitio & lecto meo recepi, oratione tua decepta, ex eo, inquam, culpa mea evenit, ut minorem perfidia pœnam luaris.

p Nec mihi] Confirmatio est, seu ejus, quod dixit, ulterior declaratio, Hæneas perfidix erga uxorem, pœnam luere.

q Septima] Cum Virgilio facit. Dionysius vero, anno ab incensa Troja, altero Hænean in Italiam venisse scribit.

r Jactat] Hænean, scilicet. Hæc vero Ellipticæ locutiones, fere cum indignatione, aut aliquo majore affectu, sunt conjunctæ.

r Hyems] Pro anno.

t Statione] Portu, scilicet, Carthaginiensi.

u Sepulta] Nullus feiret. De hac vero fama multa Virgil. 4. Hæneid.

x Nocuit] Quia eo, Junonis, Venerisque artificio, subire speluncam Hæneas & Dido, imbribus immissis, coacti, tum primum concubuerunt, ut scribit Virgil. l. 4. Is vero quam nunc exponimus vocem, sic reddit,

Ille dies primus leti, primusque malorum Causa fuit.

y Cæruleus] Pro nigricante. Utrouque epitheto promiscue utitur Virgilius.

Audieram

Audieram ^z voces ; Nymphas ^a ululasse putavi.

^b Eumenides fati ^c signa dedere meis.

Exige læse pudor pœnas, ^d violate Sichæo :

Ad quas (me miseram!) plena pudoris eo.

5 Est mihi marmorea sacratus in æde ^e Sichæus :

Appositæ frondes velleraque alba tegunt.

Hinc ego me sensi ^f noto quater ore citari :

^g Ipse sono tenui dixit, ^h *Elissa, veni.*

ⁱ Nulla mora est ; venio. venio tibi debita conjux :

10 Sed tamen ^k admissi ^l tarda pudore mei.

^m Da veniam culpæ ; decepit ⁿ idoneus auctor.

Invidiam noxæ detrahit ille mœx.

• Diva parens, seniorque ^p pater pia sarcina nati,

Spem mihi mansuri rite ^q dedere viri.

15 Si fuit errandum, causas habet error honestas.

Adde ^r fidem ; nulla parte ^s pigenus erit.

INTERPRETATIO.

Exceperam sonos, credidi Nymphas clamasse. Furia indicium fecerunt fati meis. Pudor offense, violate Sichæo, repete pœnas, ad quas, (me infelicem!) me dedo suffusa pudore. Est mihi Sichæus sacratus in templo marmoreo; rami admoti, & lana candida operiunt. Ego audiui me hinc vocari quater voce cognita; Ipse Sichæus dixit voce gracili, Adesto, Elissa. Non moror, ad-

sum: Eo uxor tibi debita, sed tamen lenta pudore criminis mei. Concede veniam delicto meo; Dignus auctor me fraudavit. Ille minuit invidiam culpa mea. Mater Dea, & pater senior, pium onus filii, fecerunt mihi spem mariti firmi, ut par est. Si fuit peccandum, error præbet causas honestas. Adice illi fidem, nullo modo erit pigenus.

NOTÆ.

^z Voces] Pluralem numerum ex vulgata editione reposui, quamvis singularem habere meliores codices Heinsius testetur. Ratio est, quod sicut apud Virgilium, plures etiam hic Nymphas Dido ipsa memorat.

^a Ululasse] Vox est mediæ significationis, quam, in bonam partem accipi, dubitare non sinit Lucanus, cum dicit,

Latris ululare triumphis.

^b Eumenides] Furia, eo nomine per antiphrasim Græce dicta; id est, malevola.

^c Signa] Quæ ab illis non possunt esse nisi atra, & mortis præfagia.

^d Violate] Quoniam Sichæi cineribus castitatem promiserat.

^e Sichæus] Didonis maritus, Hercules Tyri Sacerdos, quem Pygmalion, ob divitiarum famam, interfecit. Hic vero per Sichæum, ejus statua, quam summa veneratione Dido colebat, intelligenda est.

^f Noto] Sichæi, scilicet.

^g Ipse] Sichæus.

^h Elissa] Nomen fuit alterum Didæ. Ea vero illam convenientissime Sichæus

appellat, siquidem, ea Dido, seu virago lingua Punica, per gloriosam mortem dicta tantum fuerit, quamquam aliter alii.

ⁱ Nulla mora] Sese dicit mori paratam esse, ut sit cum Sichæo.

^k Admissi] Impudicitia criminis.

^l Tarda] Tarde dicit se venire, quandoquidem non id ante violatam pudicitiam præstitit.

^m Da veniam] Sichæum alloquitur.

ⁿ Idoneus] Cuique nullus non confidendum esse dixisset.

^o Diva] Ea obiter enumerat quæ facti sui invidiam possint minuere. Primo quidem Æneæ matrem, Venerem scilicet, divam esse.

^p Pater] Divas, scilicet; quem humeris suis gestasse pius ille Æneas prædicabat. Unde eum probum esse Dido conjiciebat.

^q Dedere] Non hoc dicit Dido, ut se omnino expurgeret, sed tantum ut minorem culpam fuisse ostendat.

^r Fidem] Quam mihi dederat Æneas.

^s Pigenus] Æneæ, an error? Posteriorius malum.

- * Durat in extremum, vitæque novissima nostræ
 Prosequitur fati, qui fuit ante, ^u tenor.
 * Occidit y internas conjux mactatus ad aras :
 Et sceleris tanti præmia ^z frater habet.
 5 Exul ^a agor ; cineresque viri patriamque relinquo ;
 Et feror in duras ^b hoste sequente vias.
 Applicor ignotis : fratrique elapsa fretoque,
 Quod tibi donavi, perfide, littus emo.
 Urbem constitui ; lateque patentia fixi
 10 Mœnia, finitimis ^c invidiosa locis.
 Bella ^d tument : bellis peregrina & fœmina tentor ;
 Vixque rudes portas urbis & arma paro.
 Mille procis placui : qui me ^e coiëre querentes
^f Nescio quem thalamis præposuisse suis.
 15 Quid dubitas ^g vinctam ^h Gætulo tradere Iarbæ ?
 Præbuerim sceleri brachia nostra tuo.
 Est etiam frater ; cujus manus impia possit
 Respergi nostro, sparsa cruore viri.
 Pone Deos, & quæ tangendo sacra profanas ;
 20 Non bene cœlestes impia dextra colit.

INTERPRETATIO.

Fati ratio, quæ fuit antea, manet usque ad finem, & comitatur extrema vitæ nostræ. Maritus meus mortem obiit jugulatus ad secreta altaria ; & frater meus habet mercedem tanti facinoris. Pellor profuga, & defero cineres mariti mei, & patriam. Et premo vias asperas hoste insequente. Appello ad littora ignota, & elapsa fratri & mari comparo littus quod tibi dedi, perfide. Posui urbem, & statui muros late patentibus invidiosos vicinis locis. Bella parantur, ego fœmina &

extranea impetor bellis ; Vixque pono crassas valvas urbis, & arma expedio. Grata fui mille procis, qui contra me conjuraverunt, querentes me anteposuisse nescio quem suis connubiis. Quid vereris me dedere ligatam Iarbæ Gætulo ? Commodaverim lacertos nostros flagitio tuo. Habeo etiam fratrem, cujus manus scelestâ tinctâ sanguine mariti mei, possit tangi nostro. Omitte Deos, & sacra quæ polluis tangendo ; manus impia male colit Deos.

NOTÆ.

^a Durat] Dicit Dido, infelicitates suas ab initio vitæ usque ad finem durare.

^u Tenor] Gall. *Le même train.* Angl. *The same Course.*

^x Occidit] Incipit enumerare infortunia sua.

^y Internas] Plerique habent *in terras.* Atti ad terras, &c. Coram Diis Penatibus interfectus est.

^z Frater] *Pygmalion*, qui Sichæi avunculi divitiis inhians, cum mactare non dubitavit.

^a Agor] Fugam vero suscit Sichæi imago, quæ Didoni noctu apparuit, totumque Pygmalionis facinus enarravit.

^b Hoste sequente] Fratre, scilicet. Durissimum autem fugere, nec locum certum

ad receptum cognoscere, hostem insequentem, eumque fratrem habere.

^c Invidiosa] Quæ sua magnitudine finitimis invidiam moverunt.

^d Tument] Ab Hiarbæ Gætulo Rege, ob spretum conjugium, Didoni bellum intentatum.

^e Coiëre] Id est, adversus me conjuraverunt.

^f Nescio quem] Invidiose.

^g Vinctam] Acris est exprobratio, quasi Enææ causa periculis objectam, non tantum ipse non eripiat, sed magis in ea ingratus & infidus possit injicere.

^h Gætulo] Gætulia regio est in media prope Africa.

Si tu cultor eras elapsis igne futurus ;

ⁱ Pœnitet elapsos ignibus esse Deos.

Forſitan & gravidam Dido, ſcelerate, relinquo,

^k Parſque tui lateat corpore clauſa meo.

5 ^l Accedet fatiſ matris ^m miſerabilis infans ;

Et nondum nato funeriſ auctor eris.

Cumque parente ſua frater morietur Iuli,

ⁿ Pœnaque connexos auferet una duos.

^o Sed jubet ire ^p Deus. ^q vellem vetuiſſet adire ;

10 ^r Punica nec ^t Teucris preſſa fuiſſet humuſ.

Hoc duce (^u nempe Deo) ventiſ ^v agitariſ iniquiſ,

Et teriſ in rapido tempora longa freto.

^x Pergama vix ^y tanto tibi erant repetenda labore,

Hecſtore ſi vivo quanta fuere forent.

15 Non patrium ^z Simoënta petiſ ; ſed ^a Tybridis undaſ.

Nempe, ut perveniaſ quo cupiſ, hoſpeſ eriſ.

Utque lateriſ, vitatque tuas abſtruſa carinaſ,

^b Vix tibi continget terra petita ſeni.

INTERPRETATIO.

Si tu eras futurus cultor Diis igne ereptiſ, Pœnitet eos eſſe ereptiſ ignibuſ. Forte & deſterat Didonem prægnantem, ſcelerteſ ; & parſ tui celetur comprehenſa corpore meo. Infans miſerandus addetur fatiſ matriſ, & cauſa moriſ mortis nondum nato. Et frater Aſcanii morietur cum ſua matre, & unus dolor tollet duoſ conjunctoſ. At Deus te jubet proficiſci. Ellem prohibuiſſet me convenire, nec terra Punica fuiſſet calcata à Trojanis. Hoc duce

(nempe Deo) ageriſ ventiſ adverſiſ, & perdiſ multa tempora in mari procelloſo. Vix Troja erat tibi denuſ videnda tanto labore, quanquam eſſet tanta quanta fuit Hecſtore ſuperſtite. Non iſ ad patrium Simoenta, ſed ad aquaſ Tybridis. Scilicet, quomoiſ apliceſ quo optaſ, advena eriſ. Et ut lateriſ terra quaſita, & abſcondita fugit tuaſ naves, vix tibi ſeni eventet.

NOTÆ.

ⁱ Pœnitet] Quia mallent eſſe combuſti, tam talem habere cultorem.

^k Parſque] Sic vocat puerulum, aut ſcœam in utero latentem.

^l Accedet fatiſ] Cum illa miſer erit.

^m Miſerabilis] Non ille eſt quem vocauiſ miſerabile, ſed digne de compaſſion. angl. One that deſerveſ Compaſſion.

ⁿ Pœna] Mors.

^o Sed jubet] Objeſtio eſt quam poſſet cedere Æneaſ. Ironice vero à Didone proponitur.

^p Deus] Apollo, cujuſ juſſu petebat Italia Æneaſ, vel Jupiter, aut nunciuſ Mercuriuſ.

^q Vellem vetuiſſet] Quasi dicat, Quandoſdem tam religioſe Deorum mandata perſequeſ, utinam adire me vetuiſſent. Continuatio eſt Ironie.

^r Punica] Carthaginienſiſ ; à Pœniſ ſeu Phœnicibuſ, qui illuc cum Didone migraverunt, ita diſta.

^t Teucris] Trojanis, à Teucro rege ſic nominatiſ.

^u Nempe Deo] Ironiam abſolvit.

^v Agitariſ] Quod Didoni inceptum videtur.

^x Pergama] Ita appellatæ Trojanæ arceſ : quanquam per illaſ Troja ipſa ſæpiſſime intelligitur.

^y Tanto] Quanto condendam urbem petiſ.

^z Simoënta] Simoiſ Trojæ rivuleſ. Diſſicultateſ Æneæ ingerit Dido.

^a Tybridis] Tibriſ fluviuſ eſt qui agrom Romanum Romamque alluit.

^b Vix tibi] Vix ſenex in Italiam perveniet.

- † Durat in extremum, vitæque novissima nostræ
 Prosequitur fati, qui fuit ante, u tenor.
 * Occidit y internas conjux mactatus ad aras :
 Et sceleris tanti præmia z frater habet.
 5 Exul a agor ; cineresque viri patriamque relinquo :
 Et feror in duras b hostile sequente vias.
 Applicor ignotis : fratrique elapsa fretoque,
 Quod tibi donavi, perfide, littus emo.
 Urbem constitui ; lateque patentia fixi
 10 Mœnia, finitimis c invidiosa locis.
 Bella d tument : bellis peregrina & fœmina tentor ;
 Vixque rudes portas urbis & arma paro.
 Mille procis placui : qui me e coiêre querentes
 f Nescio quem thalamis præposuisse suis.
 15 Quid dubitas g vinctam h Gætulo tradere Iarbæ ?
 Præbuerim sceleri brachia nostra tuo.
 Est etiam frater ; cujus manus impia possit
 Respergi nostro, sparsa cruore viri.
 Pone Deos, & quæ tangendo sacra profanas ;
 20 Non bene cœlestes impia dextra colit.

INTERPRETATIO.

Fati ratio, quæ fuit antea, manet usque ad finem, & comitatur extrema vitæ nostræ. Maritus meus mortem obiit jugulatus ad secreta altaria ; & frater meus habet mercedem tanti facinoris. Pellor profuga, & desero cineres mariti mei, & patriam. Et primo vias asperas hostile insequente. Appello ad littora ignota, & elapsa fratri & mari comparo littus quod tibi dedi, perfide. Posui urbem, & statui muros late patentes invidiosos vicinis locis. Bella parantur, ego fœmina &

extranea impetor bellis ; Vixque pono crassas valvas urbis, & arma expedio. Grata fui mille procis, qui contra me conjuraverunt, querentes me anteposuisse nescio quem suis connubiis. Quid vereris me dedere ligatam Iarbæ Gætulo ? Commodaverim lacertos nostros flagitio tuo. Habeo etiam fratrem, cujus manus scelerata tincta sanguine mariti mei, possit tangi nostro. Omitte Deos, & sacra quæ polluis tangendo ; manus impia male colit Deos.

NOTÆ.

a Durat] Dicit Didò, infelicitates suas ab initio vitæ usque ad finem durare.

u Tenor] Gall. Le même train. Angl. The same Course.

x Occidit] Incipit enumerare infortunia sua.

y Internas] Plerique habent in terras. Alii ad terras, &c. Coram Diis Penatibus interfectus est.

z Frater] Pygmalion, qui Sichæi avunculi divitiis inhians, eum mactare non dubitavit.

a Agor] Fugam vero suasit Sichæi imago, quæ Didoni noctu apparuit, totumque Pygmalionis facinus enarravit.

b Hoste sequente] Fratrem, scilicet. Durissimum autem fugere, nec locum certum

ad receptum cognoscere, hostem insequentem, eumque fratrem habere.

c Invidiosa] Quæ sua magnitudine finitimis invidiam moverunt.

d Tument] Ab Hiabæ Gætulo Rege, ob spretum conjugium, Didoni bellum intentatum.

e Coiere] Id est, adversus me conjuraverunt.

f Nescio quem] Invidiose.

g Vinctam] Acris est exprobratio, quasi Enææ causa periculis objectam, non tantum ipse non eripiat, sed magis in ea ingratus & infidus possit injicere.

h Gætulo] Gætulia regio est in media prope Africa.

Si tu cultor eras elapsis igne futurus;

ⁱ Pœnitent elapsos ignibus esse Deos.

Forſitan & gravidam Dido, ſcelerata, relinquo,

^k Parſque tui lateat corpore clauſa meo.

5 ^l Accedet fatiſ matris ^m miſerabilis infans;

Et nondum nato funeri auctor eris.

Cumque parente ſua frater morietur Iuli,

ⁿ Pœnaque connexos auferet una duos.

^o Sed jubet ire ^p Deus. ^q vellem vetuiſſet adire;

10 ^r Punica nec ^t Teucris preſſa fuiſſet humus.

Hoc duce (^u nempe Deo) ventis ^v agitaris iniquis,

Et teris in rapido tempora longa freto.

^x Pergama vix ^y tanto tibi erant repetenda labore,

Hecſtore ſi vivo quanta fuere forent.

15 Non patrium ^z Simoënta petis; ſed ^a Tybridis undas.

Nempe, ut pervenias quo cupis, hoſpes eris.

Utque latet, vitatque tuas abſtruſa carinas,

^b Vix tibi continget terra petita ſeni.

INTERPRETATIO.

Si tu eras futurus cultor Diis igne ereptis, pœnitent eos eſſe ereptos ignibus. Forſe & deſerſas Didonem prægnantem, ſceleſte; & pars tui celetur comprehenſa corpore meo. Infans miſerandus addetur fatiſ matris, & cauſa eris mortis nondum nato. Et frater Aſcanii morietur cum ſua matre, & unus dolor tollet duos conjunctos. At Deus te jubet proficiſci. Vellem prohibuiſſet me convenire, nec terra Punica fuiſſet calcata à Trojanis. Hoc duce

(nempe Deo) ageris ventis adverſis, & perdis multa tempora in mari procelloſo. Vix Troja erat tibi denuo videnda tanto labore, quanquam eſſet tanta quanta fuit Hecſtore ſuperſtite. Non is ad patrium Simoënta, ſed ad aquas Tybridis. Scilicet, quamois ap- plices quo optas, advena eris. Et ut latet terra quaſita, & abſcondita fugit tuas na- ves, vix tibi ſeni eveniet.

NOTÆ.

ⁱ Pœnitet] Quia mallent eſſe combuſti, quam talem habere cultorem.

^k Parſque] Sic vocat puerulum, aut fœ- tum in utero latentem.

^l Accedet fatiſ] Cum illa miſer erit.

^m Miſerabilis] Non ille eſt quem voca- mus miſerable, ſed digne de compaſſion. Angl. One that deſerves Compaſſion.

ⁿ Pœna] Mors.

^o Sed jubet] Objeſtio eſt quam poſſet acere Æneas. Ironice vero à Didone pro- veniunt.

^p Deus] Apollo, cujus juſſu petebat Ita- liam Æneas, vel Jupiter, aut nunciuſ Mer- curiuſ.

^q Vellem vetuiſſet] Quasi dicat, Quando- tidem tam religioſe Deorum mandata per- ſis, utinam adire me vetuiſſent. Conti- nuatio eſt Ironiæ.

^r Punica] Carthaginienſis; à Pœnis ſeu Phœnicibus, qui illuc cum Didone migra- verunt, ita dicta.

^t Teucris] Trojanis, à Teucro rege ſic nominatis.

^u Nempe Deo] Ironiam abſolvit.

^v Agitaris] Quod Didoni ineptum vi- detur.

^x Pergama] Ita appellata Trojanæ ar- ces: quanquam per illas Troja ipſa ſapiſ- ſime intelligitur.

^y Tanto] Quanto condendam urbem pe- tiſ.

^z Simoënta] Simois Trojæ rivuleſ. Dif- ficultates Æneæ ingerit Dido.

^a Tybridis] Tibriſ fluviuſ eſt qui agrum Romanum Romanque alluit.

^b Vix tibi] Vix ſenex in Italiam per- venies.

Hos

Hos potius populos in dotem, ^c ambage remissa,

Accipe; & adveſtas ^d Pygmalionis opes.

Ilion in ^e Tyriam transfer ^f feliciter urbem:

Inque loco regis ſceptra ſacrata tene.

5 Si tibi mens avida eſt belli, ſi quærit Iulus

Unde ſuo partus Marte triumphus eat;

Quem ſuperet, ne quid deſit, præbebimus hoſtem.

Hic pacis leges, hic locus arma capit.

Tu modo, per matrem, ^g fraternaque tela ſagittas,

10 Perque fugæ comites ^h Dardana ſacra Deos:

ⁱ (Sic ſuperent quoſcumque tua de gente reportas,

^k Mars ferus & damni ^l ſit modus ille tui,

Aſcaniusque ſuos feliciter impleat annos,

Et ſenis Anchisæ ^m molliter oſſa cubent)

15 Parce precor domui, quæ ſe tibi tradit habendam.

Quod crimen dicis, præter amiſſe, meum?

Non ego ſum ⁿ Phthias, magniſque oriunda ^o Mycenis:

Nec ^p ſteterunt in te virque paterque meus.

INTERPRETATIO.

Sume potius hos populos meos in dotem dilatione ſublata, & allatas divitiis Pygmalionis. Transporta feliciter Trojam in urbem Tyriam: & tracta tanquam rex ſceptra ſacra. Si animus eſt tibi belli cupidus, ſi Aſcanius quarit unde triumphus ducatur acquiſitus virtute ſua; ne quid abſit, dabimus hoſtem, quem vincat. Hic locus convenit pacis legibus, convenit armis. Tu tantum, precor per matrem, & ſagittas, quæ tela ſunt fratris

Cupidinis, & per ſacra Trojana, per Deos comites fuga: (ſic vivant omnes quoſcumque reſers de tua gente, & illud bellum ſit finis tui detrimenti, & Aſcanius feliciter ſuos annos exiſcat: & oſſa ſenis Anchisæ ſuaviter quieſcant) parce domui, quæ dedit ſe tibi poſſidendam. Quod crimen dicis eſſe meum, præter amiſſe? Ego non ſum Phthias, & orta magnis Mycenis: nec maritus & pater meus adverſus te bella moverunt.

NOTÆ.

^c Ambage] Quieſcendo ab omnibus maris erroribus, laboribus, &c.

^d Pygmalionis] Non enim tantum Sichæi theſaurus, ſed & Pygmalionis opes plurimas cum magna nobilitatis parte ſecum in Africam avexit Dido.

^e Tyriam] Carthaginem, quam ſic à Conditoribus denominat.

^f Feliciter] Quam poſſis in Italiam transferre.

^g Fraternaque tela] Cupidinis, ſcilicet.

^h Dardana] Deos Penates. Dardana vero dicuntur à Dardano Trojano rege.

ⁱ Sic] Adjurantis eſt, quomodo jam antea vidimus. Id eſt, Sic vivant omnes qui Troja incendio elapſi tuam fortunam ſequuntur, ut tu mea domui peperceris.

^k Mars ille] Illud bellum quod in Trojam exarſit.

^l Sit modus] Poſt illud bellum, nullum amplius damnum patiaris.

^m Molliter] Sic Juvenalis,

Dii majorum umbris tennem, & ſuis pondere terram.

ⁿ Phthias] Ex Phthia, urbe Theſſalia, Achillis hoſtis patriæ oriunda: adeoque nec Græca, nec inimica.

^o Mycenis] Mycenæ, urbs Peloponneſis, Agamemnonis & Menelai patriæ.

^p Steterunt] Alii habent ſteterant: ſed illud maluit Heinfius, ex fide optimorum Codicum: plurimaque exempla congerit, ubi pariter ſyllaba præteriti, plerumque longa, corripitur. Sic etiam Virgil. dixit, Obſtupui, ſteteruntque comæ.

Nec ſteterunt; Id eſt, Non ſum hoſtis tuiſe genita, ut me fugias.

Si pudet uxoris ; non nupta, sed hospita dicar.

Dum tua sit Dido, quidlibet esse ꝑ feret.

• Nota mihi freta sunt Afrum frangentia littus :

Temporibus certis dantque negantque viam.

5 Cum ꝑ dabit aura viam, præbebis carbasa ventis.

Nunc ꝑ levis ejectam ꝑ continet ꝑ alga ratem.

ꝑ Tempus ut observem, manda mihi ; certius ibis :

Nec te, si cupies, ipse manere sinam.

Et focii requiem poscunt, laniataque classis

10 Postulat exiguas semirefecta moras.

Pro meritis, & ꝑ siqua tibi debemus ultro,

• Pro spe conjugii tempora parva peto.

Dum freta mitescunt, ꝑ & Amor : dum tempore & ꝑ usa

Fortiter edisco tristitia posse pati.

15 Sin minus ; est animus nobis effundere ꝑ vitam.

In me crudelis ꝑ non potes esse diu.

INTERPRETATIO.

Si pudet te me habere uxorem ; non vocabor
conjug, sed hospita. Modo Dido sit tua, pa-
tietur esse quidlibet. Maria alluentia litus
Afrum sunt mihi cognita. Dant & recusant
ter certis temporibus. Cum ventus concedet
viam, committes vela ventis. Nunc inutilis
alga habet navem expulsam fluctibus. Im-
pera mihi, ut observem tempus, navigabis
tutius : nec ego concedam te cunctari si op-

taveris. Et comites petunt quietem, &
classis quassata semirefecta deposcit exiguas
moras. Peto parvam moram pro spe con-
nubii, ob beneficia mea, & si qua debe-
bimus tibi ultro. Dum maria sedantur,
& Amor : dum perdisco mora & usu posse
ferre fortiter gravia. Sin minus, decre-
vimus vita excedere. Non potes esse diu
seorsus in me.

NOTÆ.

q Feret] Nunc quendam memini, qui in
Nelsonis verbis ordinem reprehendere sa-
tureret, quasi non omnia suo loco dixisset.
Mirum quod, ut coeperat, ita non perrexe-
rit. Hic vero reprehendendi amplam sege-
tem habuisset. Quid enim ? postquam con-
tumelias & opprobriis Ænean Dido onera-
vit, ejusdem illam ad pedes supplicem in-
ducit ! Ridiculum. Imo, nihil melius.
Muliercularum non potuit verius expri-
mere leve & mobile ingenium.
r Nota] Iterum Ænean à proposita na-
vigatione Dido studet revocare. Nota vero
sunt quæ de Syrtibus & Afro littore à Scri-
ptoribus memorantur.

f Dabit aura] Cum per ventos propitios
licebit.

t Levis] Nullius valoris. Quanquam
ea nonnulli ad stercoreandos agros utun-
tur : propter sal, scilicet.

u Continet] Id est, Naves undiquaque
ejusdemantis maris obfessa, quæ adversos

ventos & concitatum pelagus indicant, eos
portu continendas esse admonent, & ab iii-
nere retrahunt. Ut nihil necesse sit, hic
nescio quæ de alga super undas sese effe-
rente, & naves morante, fabulari.

x Alga] Herba est mari innascens.

y Tempus] Quomodo se caveat, quando
erit navigationi opportunum.

z Si qua tibi deb.] Id est, Si beneficium,
quod a te peto tanti est, ut etiam merita mea
omnia superet ; atque ego insuper, ut illud
consequar, tibi multum debere agnoscere te-
near, ea vero lege illud idem expeto.

a Pro spe conjugii] Ejus loco.

b Et Amor] Salmastii hæc est emendatio.
Vulgata lectio sic habet, & amor dum tem-
perat usum.

c Usu edisco] Consuesco.

d Vitam] Cum sanguine.

e Non potes] Quia seipsam interficere
animo infederat.

Adspicias utinam, quæ sit scribentis imago !

Scribimus, & gremio ^f Troicus ensis adest :

Perque genas lacrymæ strictum labuntur in ensen ;

Qui jam pro lacrymis sanguine tinctus erit.

5 ^g Quam bene conveniunt fato tua munera nostro !

^h Instruis impensa nostra sepulcra brevi.

Nec mea nunc primo feriuntur pectora ⁱ telo :

^k Ille locus sævi ^l vulnus Amoris habet.

Anna soror, soror ^m Anna, meæ ⁿ male conscia ^o culpa,

10 Jam dabis in cineres ultima ^p dona meos.

^q Nec, consumpta rogis, inscribar Elissa Sichæi ;

Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit :

Præbuit Æneas & causam mortis & ensen.

Ipsa sua Dido ^r concidit usa manu.

INTERPRETATIO.

Utinam videas quæ sit species mei scribentis !
Scribimus, & gladius Trojanus est in sinu :
Et lacrymæ defluunt per malas in gladium
evaginatæ, qui modo loco lacrymarum
madidus erit sanguine. Quam bene coha-
rent dona tua cum fati nostris ! Ornas se-
pulcra nostra modico sumptu. Nec pectus
meum percussit nunc primo telo. Ille locus

retinet plagam crudelis Amoris. Anna soror,
soror Anna, male conscia mei criminis, jam
mitte novissima munera in cineres meos. Nec
absumpta ignibus, insculpar Elissæ Sichæi,
hoc tamen carmen erit in marmore sepul-
chri : Æneas obtulit & causam necis &
gladium : Ipsa Dido occidit usa manu
sua.

NOTÆ.

^f Troicus] *Æneas*, quem festinans omi-
ferat.

^g Quam bene] Exprobratio est cum Iro-
nia. Hoc vult Dido ; egregie convenire,
ut causam mortis qui præberet, idem ad
eam instrumentum suppeditaret.

^h Instruis] In rogam, aurum, vestes,
arma, aliaque injici, sepulcra ornari, &c.
moris fuisse, omnes norunt. Vult vero
Dido eundem Æneæ gladium, & sibi vi-
venti mortis esse instrumentum, & jacenti
ornamentum. Quamquam istud totum cum
amara exprobratione est conjunctum.

ⁱ Telo] Ambigua voce usus est Poëta,
ad Amoris sagittas, & Æneæ gladium re-
spiciens.

^k Ille locus] *Pectus*.

^l Vulnus habet] *Amat*. Ita & Virgi-
lius, in hoc negotio, de ipsa Didone lo-
quens,

Vulnus alit venis.

^m Anna] Soror Elissæ. Absentem vero
alloquitur ; namque eam, cum sibi manus

inferre vellet Dido dimisit, ut liquet ex
Virgil. 4. *Æn.*

ⁿ Male] Non sine exitio ; cum mihi
prodesse nequiveris.

^o Culpa] De amore, quo Sichæo datam
fidem violaverat, loquitur.

^p Dona] Lacrymas, si voles, intellige.
Id est, *Ossa mea compones*. Hubertinus
exequias ; Antonius urnam, exponit. Quæ
omnia eodem recidunt.

^q Nec inscribar] Quia Sichæo fida non
fuerat. Mos vero erat, in mulierum epi-
taphiis maritorum nomen inscribere.

^r Concidit] Fabulam sequutus est Ovi-
dus. At Trogus aliter. Dicit enim Di-
donem, cum ab Hiarba in matrimonium
peteretur, atque ad id à civibus, belli
metu cogeretur, tempus ad mariti placan-
dos Manes petiisse ; quo exacto, in urbis
eminentiore parte pyra instructa, eodem-
que populo convocato, cum ad virum ire
se dixisset, in ignem se præcipitasse.

EPISTOLA VIII.

ARGUMENTUM.

Hermione, Menelai & Helena filia, à Tyndaro avo materno, cui domus suæ curam commendarat Menelaus, dum ad Trojam iret, Orestis, Agamemnonis & Clytemnestra filio desponsata est; eandemque Menelaus, inscius hujus rei, Pyrrho, Achillis filio quoque promissit, qui ab exordio Troja tandem reversus Hermionem rapuit. Cum autem Pyrrhi connubium adversus animum suum servaret, Orestisque amorem anteferebat, per internuntium clam eum monet, facile sese posse vinculis Phyrri exsolvi. Quod etiam consecuta est. Orestes enim, Egysti & Matris peracta cæde, furore liberatus & expiatus, Pyrrhum in templo Apollinis interfecit, & Hermionem suam recepit.

HERMIONE ORESTÆ.

[^a **A**lloquor Hermione nuper fratremque virumque;
Nunc ^b fratrem; nomen conjugis ^c alter habet.]

Pyrrhus Achillides, animosus ^d imagine patris,
Inclusam ^e contra jusque piumque tenet.

5 Quod potui, renui; ^f ne non invita tenerer;
^g Cætera fœminæ non valere manus.

Quid facis, ^h Æacide? ⁱ non sum sine ^k vindice, dixi:

^l Hæc tibi sub ^m domino, Pyrrhe, puella suo est.

Surdior ⁿ ille ^o freto clamantem ^p nomen Orestæ

10 Traxit ^q inornatis in sua testâ comis.

INTERPRETATIO.

Ego Hermione compello Patruelem & maritum nuper, nunc patruelem, alius habet nomen mariti. Pyrrhus filius Achillis cordatus exemplo patris sui tenet me clausam contra jus & fas. Restiti quantum licuit, ne tenerer contra voluntatem. Ma-

nus muliebres non potuerunt reliqua. Quid agis, Æacide? dixi: Non sum sine ultore, Pyrrhe, hæc est tibi puella sub suo domino. Ille surdior mari rapuit in suam domum me vociferantem nomen Orestæ, capillis scissis.

NOTÆ.

^a Alloquor] Cum ab omnibus manuscriptis absit primum hoc distichon, merito à quibusdam rejicitur. Nec ideo epistola à ^{ks} Φαλος, ut Micyllus voluit, relinquatur.

^b Fratrem] Patruelem. Consin. Quomodo loqui amabant veteres.

^c Alter] Pyrrhus, scilicet.

^d Imagine patris] Id est, Prout pater Achilles fuerat. Unde Virgil.

Instat vi patria Pyrrhus.

^e Contra jusque] Non enim uxores carere sunt concludendæ.

^f Ne] Pro ut.

^g Cætera] Abire, puta; manu libertatem vindicare, &c.

^h Æacide] Pyrrhus est, ab Æaco Jovis

filio, proavo suo ita dictus. Fuit enim Pyrrhus Achilles, Achilles Pelei, Peleus Æaci filius.

ⁱ Non sum] Id est, Habeo qui me ex hac servitute possit liberare, & injuriam ulcisci.

^k Vindice] Vindex est, qui aliquem ex servitute vindicat in libertatem.

^l Hæc tibi] Ego quam injuste detines.

^m Domino] Orestæ, cui desponsata fuit.

ⁿ Ille] Pyrrhus.

^o Freto] Quod precibus nullis movetur.

^p Nomen Orestæ] Multum est hic artificium ad commovendum Orestem, quod secum, quem Pyrrhus contempleris, in auxilium vocasse Hermione profiteatur.

^q Inornatis] Imo laceratis.

Quid

- Quid gravius capta * Lacedæmone serva tulissem,
 Si raperet Grajas barbara turba † nurus ?
 Parcius ‡ Andromachen vexavit ⁂ Achæia = victrix,
 Cum † Danaüs ‡ Phrygias ureret ignis opes.
 5 At tu, cura mei si te pia tangit, Oreste,
 ⁂ Injice non timidas in ^b tua jura manus.
 An, si quis rapiat stabulis armenta reclusis,
 Arma feras ? rapta conjuge lentus eris ?
 Sit † focer ^d exemplo, nuptæ reperitor † ademta :
 10 Cui pia † militiæ causa puella fuit.
 Si focer ignavus vidua stertisset in aula ;
 Nupta foret Paridi § mater, ut ante fuit.
^b Nec tu mille rates sinuosaque vela pararis ;
 Nec † numeros Danaï militis : ipse veni.
 15 ^k Sic quoque eram repetenda tamen : nec turpe marito,
 Aspera pro caro bella tulisse toro.

INTERPRETATIO.

Quid durius passa essem serva, Lacedæmone subacta, si turba barbara auferret puellas Græcas ? Græcia victrix minus afflixit Andromachen, cum ignis Græcus absumeret opes Trojanas. At tu, Oreste, si pium desiderium mei te movet, admove manus audaces in tua jura. An, si quis abducatur armenta præsepibus clausis, arma sumes ? uxore ablata Jegenus eris ? Socer repetitor uxoris sublata

sit tibi exemplo ; cui puella fuit causa pia belli. Si focer mansisset socors in aula derelicta, mater mea esset nupta Paridi, ut ante fuit. Nec tu adornaveris mille naves, & vela contava, nec cohortes Græci militis : veni tu ipse. Tamen sic quoque eram repetenda : nec inhonestam ex marito gessisti gravia bella pro dilectio lecto.

NOTÆ.

* Lacedæmone] Patria mea.

† Nurus] Pro quibuscumque puellis.

‡ Andromache] Fuit Andromache Hectoris uxor ; quam cum Pyrrhus forte accepisset, Heleno Priami filio cum regni parte in uxorem dedit. Vere itaque dixit Hermione Parcium, &c.

⁂ Achæia] Pro Græcis. Per eam enim Peloponnesus quandoque, deinde ejus regiuncula, Græcia etiam intelligitur.

= Victrix] Cui tamen belli jure multum licuisset.

‡ Danaüs] A Danais, seu Græcis immissus.

‡ Phrygias] Trojanas : Sita enim fuit Troja in Phrygia minore.

⁂ Injice] Verbum est juris : Dicitur enim manus injicere, qui nulla juris exceptata auctoritate, quod sacrum est vendicat.

^b Tua jura] Jura qua habes in me uxorem tuam.

^c Socer] Menelaus, pater meus.

^d Exemplo] Qui Helenam uxorem suam manu à Paride recepit.

† Ademta] A Paride rapta.

† Militia] Nemo nescit Menelam Græciam totam ad Helenam obtinendam armasse.

§ Mater] Mea, Helena.

^h Nec pararis] Sicuti factum oportuit, cum ad repetendam Helenam Græci ad Trojam navigaverunt.

ⁱ Numeros] Cohortes ; Milites. Gall. Il n'est point nécessaire de mettre des armées en campagne. Angl. It is not necessary to send Armies into the Field.

^k Sic] Navibus & militibus ; si mea aliter recipere non potuisses.

Quid,

Quid, quod avus nobis ^l idem ^m Pelopeius Atreus?

Et si non esses vir mihi, ⁿ frater eras?

Vir precor uxori, frater succurre sorori:

Instat officio nomina bina tuo.

5 Me tibi ^o Tyndareus, vita ^p gravis auctor & annis,

Tradidit: ^q arbitrium neptis habebat avus.

At pater Æacidæ promiserat inscius ^r acti.

^f Plus quoque, qui prior est ordine, posset avus.

Cum tibi nubebam, nulli mea ^t tæda nocebat:

10 Si jungar Pyrrho, ^u tu mihi læsus eris.

^x Et pater ignoscet nostro Menelæus amori.

^y Succubuit telis ^z præpetis ipse ^a Dei.

Quem sibi permisit, ^b genero permittit amorem.

Proderit exemplo mater amata suo.

15 ^c Tu mihi, quod matri pater, es: quas egerat olim

^d Dardanius partes advena, Pyrrhus agit.

^{*} Ille licet patriis sine fine superbiat actis;

Et tu quæ referas acta parentis habes.

INTERPRETATIO.

Quid, quod nobis est idem avus Atreus filius Pelopis? Et si non esses mihi maritus, eras patruelis? Marite, opem fer, quaeso, conjugti; frater, sororem adjuva: Duo nomina sollicitant beneficium tuum. Tyndarus auctor gravis moribus & senectute dedit me tibi; Avus habebat potestatem in neptim. Sed pater meus nescius facti pactus erat me Pyrrho: Plus etiam posset avus, qui potior est ordine. Cum tibi nubebam, mea fax nulli

obstat: Si cum Pyrrho copuler, tu eris mihi offensus. Et pater meus Menelaus veniam dabit nostro amori. Ipse victus est sagittis Dei velocis. Ille permittit amorem genero quem sibi permisit. Mater mea dilecta iuvabit nos exemplo suo. Tu es mihi quod pater meus matri: Pyrrhus tuetur partes quas peregrinus Trojannus sustinuerat olim. Quamvis ille sese efferat sine fine factis patriis, tu etiam habes facta patris quæ possis predicare.

NOTÆ.

^l Idem] Atreus enim pater fuit Agamemnonis, ex quo Agamemnone Orestes, & Menelæi, ex quo Hermione.

^m Pelopeius] Pelopis filius.

ⁿ Frater eras] Qui adeo me liberare deberes. Videns vero quamobrem fratrem vocet Orestem.

^o Tyndareus] Qui fuit pater Helenæ.

^p Gravis] Eum laudat Hermione, ne forte temere fecisse videatur, cum neptim in matrimonium collocavit.

^q Arbitrium] Quidvis de ea poterat sâuere. Gall. Il en avoit la disposition.

Ang. He had the Disposal of her.

^r Acti] Me, scil. tibi desponsatam.

^f Plus quoque] Heinricus reposuerat Plus quo, deinde posset. Potior vero visa est vulgata lectio: Ut vox quoque addita sit post primam ab Hermione allatam rationem, quod, ab inscio patre Pyrrho promissa fuisset: & istud, quod ab avo, ordine priori, collocata esset, altera sit ratio. Quasi dicat, per

modum objectionis, Sed pater promiserat me Pyrrho. Deinde respondet, Verum equidem promiserat me; At inscius acti promiserat: deinde ratio postulat ut plus possit avus qui prior est, cuique commissæ a patre fueram.

^t Tada] Pro matrimonio, ad quod adhibebantur.

^u Tu mihi] Quia, scilicet, illi promissa fuerat: maximeque est injuria desponsatam uxorem alicui tollere.

^x Et pater] Pergit in proferendis ad persuadendum rationibus.

^y Succubuit] Amore Helenæ victus.

^z Præpetis] Velocis, & ad volandum expediti, celerisqne.

^a Dei] Cupidinis.

^b Genero] Tibi.

^c Tu mihi] Maritus, scilicet, qui eadem matrimonii jura, ut ille, possis vindicare.

^d Dardanius] Paris. Id est, Pyrrhus est adulter prostigandus.

^{*} Ille] Pyrrhus.

^e Tan-

- * Tantalides omnes ipsumque ^f regebat Achillem.
^g Hic pars militiæ; ^h dux erat ille ducum.
 Tu quoque habes proavum Pelopem Pelopisque parentem;
 Si melius numeres, ⁱ à Jove quintus eris.
 5 Nec virtute cares: ^k arma invidiosa tulisti.
 Sed tu quid faceres? ^l induit illa pater.
^m Materia vellem fortis meliore fuisses:
ⁿ Non lecta est, operi sed ^o data ^p causa tuo.
 Hanc tamen ^q implesti; juguloque Ægysthus aperto
 10 Tecta cruentavit, quæ pater ante tuus.
 Increpat Æacides, ^r laudemque in crimina vertit.
^s Et tamen aspectus sustinet ille meos.
^t Rumpor; & ora mihi pariter cum mente ^u tumescunt.
 Pectoraque inclusis ^x ignibus usta dolent.

INTERPRETATIO.

Ille imperabat omnibus filiis Tantalidis & ipsi præscripta tuo labori. Hanc tamen exhausti Achilli: Hic erat pars militiæ; illo, rex regum. Tu etiam habes proavum Pelopem, & patrem Pelopis: Si bene numeres, eris quintus à Jove. Nec es expertus virtutis: gestavisti arma invidiosa: sed quid tu ageres? pater dedit illa. Opiarem fuisses strenuus causa potiore: Causa non lecta est, sed sum ignibus inclusis mæret.

NOTÆ.

^e Tantalides] Agamemnon; Ira dictus à Tantalos proavo: fuit enim ille Pelopis pater; qui Pelops Atreum, Agamemnonis patrem, genuit.

^f Regebat] In bello Trojano.

^g Hic] Achilles.

^h Dux erat] Dux ducum, Rex regum, Rex maximus vulgo Agamemnon dictus est.

ⁱ A Jove] Patet ex iis quæ modo annotavimus: Jupiter enim pater fuit Tantalus.

^k Arma invid.] Quasi dicat, Tametsi laudes tua non prædicentur, non ideo tamen virtute cares, sed infeliciter arma tulisti invidiosa. Hoc dicit propter matris cædem, quam, in patris, à Clytemnestra occisi, vindictam, Orestes peregit. Sed studio factum atrocissimum dissimulat Hermione, & de solo Ægystho Clytemnestræ adultero loquitur.

^l Induit] Id est, Causam præbuit interfectus pater ut indueret. Multa de eare Tragici.

^m Materia] Id est, Vellem ut in re alia fortitudinem tuam manifestasses.

ⁿ Non lecta est] Excusatio est ejus quod

tacite accusavit, cum dixit vellem, &c. Quasi dicat, Culpa tua istud non evenit, non enim lecta, sed data est causa facto tuo.

^o Data] Cum pater tuus ab Ægystho adultero, & Clytemnestra matre tua maritatus est.

^p Causa] Ægysthum mactandum intellege, una cum Clytemnestra matre.

^q Implesti] Egregie perfecisti, quod tibi demandatum est, & oraculo consultum.

^r Laudem] Id est, Factum ex quo laudem merearis; Ægysthi, scilicet, & Clytemnestræ cædem: Quanquam de Clytemnestra matre reticet.

^s Et tamen] Arbitror istud indignandum dicere, Hermione, quasi non deberet Pyrrhus de Oreste quem ipsa amabat, coram male dicere; aut indignum esset, quod ei silentium ipse Orestes non imponeret.

^t Rumpor] Dolore, scil. quod simul tuam & meam injuriam nequeam vindicare. Atque confirmat istud nostram priorem notam.

^u Tumescunt] Propter spiritus per iram irritatos.

^x Ignibus] Ira, scil.

Hermione

Hermione coram y quicquamne objecit Orestis ?

z Nec mihi sunt vires ; nec ferus ensis adest.

Flere licet certe : flendo a diffundimus iram :

Perque sinum lacrymæ fluminis instar eunt.

5 b Has solas habeo semper, semperque profundo.

Hument c incultæ d fonte perenne genæ.

Hoc generis e fato, quod nostros f errat in annos,

Tantalides matres apta rapina sumus.

g Non ego fluminis referam h mendacia cygni :

10 Nec querar in i plumis delituisse Jovem.

k Qua duo porrectus longe freta distinet l Isthmos,

INTERPRETATIO.

Exprobravitne aliquid Orestis coram Hermione ? Nec polleo viribus ; nec sævus gladius adest. Certe licet mihi lugere : lugendo dissipamus iram : & lacrymæ fluunt per sinum tanquam flumen. Habeo has solas semper, & semper prodigo. Maxilla neglecta madida sunt fonte jugi. Hoc fato nostræ gentis quod pervadit in nostram aetatem, nos matres Tantalides sumus præda idonea. Ego non commemorabo fraudem cygni fluminis ; nec querar Jovem latitasse in plumis. Hippodamia fuit abducta curru externo,

NOTÆ.

y Quicquamne] Alii habent quisquamne. Eodem vero sensus redit. Indignans queritur Hermione, quod in præsentia sua ausus fuerit Pyrrhus de Oreste male dicere.

z Nec mihi] Est quasi excusatio, quod non ultra sit Orestis injuriam ; quasi dicat, Libentissime fecissem, sed desuerunt vires, &c.

a Diffundimus] Illud est quod Gall. dicimus, décharger sa colère. Angl. To discharge one's Choler. In Puteano est defundimus : quod optimum videtur.

b Has solas] Gall. optime dicimus, C'est la tout mon recours. Angl. This is all my Refuge. Lacrymas habent mulieres impotentiae suæ refugium, ubi iræ & vindictæ suæ dolis nequeunt consulere. Ex imbecillitate enim, & ignorantia, ut neque plurimi effeminati homines, injuriam non valent coquere.

c Incultæ] Alludit ad terras incultas, quibus, cum ob duritiem aquam non imbibunt, nihil est magis horridum : Unde Horat. Carminum, lib. 2. Ode 9.

Non semper imbres nubibus hispida

Manant in agros,

Atque optime expiuit istud puellæ statum, quæ in mœrore est, & omnem suum cultum negligit.

d Fonte] Oculis, scilicet, unde manant lacrymæ.

e Fato] Alii habent fatum ; quod eodem redit. Fato imputat, quod ex genere Tantalii puellæ rapiantur.

f Errat] Ad meam usque aetatem durat.

g Non ego] Rhetorico artificio, quod nolle se dicere, id facit. Tangit vero fabulam Ledaë, Hermiones avie maternæ, quam Jupiter in Cygnum conversus vitiauit ; ex cuius Ledaë ovis Pollux & Helena, Castor & Clytemnestra nati sunt. Vix vero inter Tantalidas recensetur Leda : adeoque dixit Hermione, Non ego fluminis, &c. Sed Tantalidis mater tamen, quia mater Helenæ, Tantalidis matris, quæ Helena Menelaum Tantalos ortum virum habuit.

h Mendacia] Cum se cygnum esse simulaverit.

i Plumis] Cygni, scil.

k Qua duo] Peloponnesum, aut Peloponnesi potius partem describit, ubi per vim & dolum alia rapta est Tantalidis, Hippodamia scilicet.

l Isthmos] Isthmus dicitur terra inter duo maria coarctata. Hic vero de Corinthiaco sermo est. OEnomaus enim Hippodamiae pater, non longe ab eo in Elide regnabat : Atque ad Isthmum de Hippodamia certamen finitum est.

- Vesta = peregrinis = Hippodamia rotis.
 ° Castori Amyclæo & p Amyclæo Polluci
 q Reddita = Mopsopia Tænaris urbe soror.
 r Tænaris, t Idæo trans æquor ab hospite rapta,
 5 Argolicas pro se vertit in arma manus.
 Vix equidem = memini; memini tamen. omnia luctus;
 Omnia folliciti = plena timoris erant.
 Flebat y avus, z Phœbeque soror, = fratresque gemelli;
 Orabat superos Leda, b suumque Jovem.
 10 Ipsa ego non longos = etiam nunc scissa capillos
 Clamabam, *Sine me, me sine, mater, abis?*

INTERPRETATIO.

ea parte qua Isthmus extensus disjungit longe duo maria. Soror Tænaris restituta est urbe Mopsopia Castori Amyclæo, & Polluci Amyclæo. Tænaris trans mare avesta ab hospite Idæo impulit pro se ad arma manus Græcas. Equidem vix recorder, recorder ta-

men: omnia erant plena mœroris, & metum anxii: Avus lugebat, & soror Phœbe, & fratres gemini: Leda precabatur Deos, & suum Jovem. Ego ipsa sparsam habens comam adhuc non longam, clamabam, sine me, mater, discedis sine me?

NOTÆ.

m Peregrinis] Pelopis Phrygii, qui corrupto OEnomai auriga Myrtilo, illum curuli certamine superavit; ex quo Hippodamiam, victoriæ præmium ab ipso OEnomao positum, reportavit. Notissimam vero fabulam nihil opus est totam seferre.

n Hippodamia] OEnomai filiam hanc Tantalidem esse negat Antonius. At vero ille, quod modo in Leda admonuimus, non advertit. Tantalidis mater dicitur Hippodamia, quæ Pelopem Tantali filium habuit maritum; per quam Tantali proles propagata.

° Castori] Fuit Castor Jovis, vel potius Tyndari filius, Pollucis & Helenæ frater.

p Amyclæo] Ab urbe Amyclis in Peloponneso, quæ Castoris & Pollucis fuit patria. Nota vero syllabam ultimam in vocalem desinentem ante aliam vocalem non elidi: deinde quantum hujus versus pedem Spondæum esse, non dactylum.

q Reddita] Adeoque rapta fuerat: In eo vero est Hermione, ut Tantalides matres fato rapinæ aptas exemplis prober.

r Mopsopia] Attica eo nomine à Mopso, vel Mopsopo rege, ut alibi scribit Strabo, dicta est. Urbs vero Mopsopia intelligitur

Aphidna; quo Helenam raptam Theseus abduxerat.

t Tænaris soror] Helena, à Tænaro Peloponnesi promontorio ita dicta; quam alibi vocat Tænariam. Mavult enim Heinſius hanc ex Puteaneo codice retinere lectionem, ut fiat oppositio cum terra Mopsopia, quam ut in aliis legitur, Tyndaris; quo nomine Helena à Tyndaro matris Leda marito, dicta fuerit.

u Memini] Matris raptus.

x Plena] Cum mater mea Helena à Paride rapta fuit.

y Avus] Tyndarus.

z Phœbeque soror] Helena, scil. Hanc vero lectionem optime ex Euripide restituit clarissimus Heinſius; eo ducente Puteaneo codice, itemque Juniano, ubi Phœbique legebatur. Cum in aliis mendam irrepsisset flebatque.

a Fratres] Castor & Pollux.

b Suum] A quo amata fuerat.

c Etiam nunc] Heinſius legi vult etiamnum. Sed perinde est Etiamnum, etiam nunc, aut etiam tum, quod in uno Farnesiano invenitur, legeris.

Nam ^d conjux aberat. ^e ne non Pelopeia credar,

Ecce ^f Neoptolemo præda parata fui.

^g Pelides utinam vitasset ^h Apollinis arcus!

ⁱ Damnares nati facta proterva pater.

5 Nec quondam placuit, nec nunc placuisset Achilli,

Abducta viduum conjuge ^k flere virum.

Quæ mea cælestes injuria fecit iniquos?

Quod mihi væ miseræ fidus obesse querar?

Parva mea ^l sine matre fui; pater arma ^m ferebat:

10 Et, duo cum vivant, orba duobus eram.

Non tibi blanditias primis, mea mater, in annis

ⁿ Incerto dictas ore puella tuli.

Non ego captavi brevibus tua colla lacertis,

Nec gremio sedi sarcina grata tuo.

15 ^o Non cultus tibi cura mei: nec pacta marito

Intravi thalamos, ^p matre parante, novos.

Obvia prodieram reduci tibi; vera fatebor:

Nec facies nobis nota parentis erat:

Te tamen esse Helenen, quod eras pulcherrima, sensi.

20 Ipsa requirebas, quæ tibi nata foret.

INTERPRETATIO.

Nam maritus ejus aberat. Ne non credar Pelopeia, ecce fui rapina adornata Pyrrho. Utinam Achilles effugisset arcus Apollinis! Pater argueret acta petulantia filii. Nec placuit olim, nec placuisset nunc Achilli, maritum destitutum lugere, uxore rapta. Quodnam meum crimen reddidit Deos mihi adversos? Væ miseræ! Quam stellam querar mihi nocere? Ego parva fui sine matre mea; pater gerebat bellum: & cum essent duo superstites, eram destituta duobus. Ma-

ter mea, ego puella non tibi paravi blanditias in primis annis prolatis ore titubante. Ego non sum amplexa tuum collum parvis brachiis: nec quievi unus gratum sinui tuo. Non cogitasti de meo cultu; nec desponsata marito ingressa sum thalamos novos, matre mea adornante. Obviam procefferam tibi revertenti; confitebor verum; neque vultus matris erat nobis cognitus. Cognovi tamen te esse Helenen, quia eras formosissima: Tu ipsa petebas quamnam esset tibi filia.

NOTÆ.

^d Conjux] Matris, scil. Menelaus; qui, ut volunt, in Cretam iverat.

^e Ne non] Nunc sese Hermione recensitis ex Pelopis gente matribus quæ raptæ fuerant, annumerat.

^f Neoptolemo] Pyrrhus intelligitur, cui cognomen istud in bello Trojano, ad cujus reliquias juvenis admodum ivit, datum est. In fati enim erat, Trojam, sine Æacidarum aliquo, capi non posse.

^g Pelides] Achilles; Pelei filius, Pyrrhi pater.

^h Apollinis] In ejus templo, ipsius etiam ope, Achillem Paris, in calcem, (qua parte tantum ille vulnus poterat accipere) adacta sagitta, confecit.

ⁱ Damnares] Quia ille gravissima ira in Agamemnonem, qui sibi Briseidem rapuerat, exarsit.

^k Flere] Vidimus antea de ea re in Briseide. At observa, quæso, quam argute orationem detorquet Hermione, ut Achillis exemplo, Oresten officii admo- neat.

^l Sine matre] Quia illa à Paride rapta.

^m Ferebat] Adversus Trojanos.

ⁿ Incerto] Titubante, & balbutiente.

Se iis dicit caruisse voluptatibus, quibus puellæ solent gaudere, quæ inter parentum amplexus, eos quoque oblectant.

^o Non cultus] Forte autem non magis vera puellis contingit voluptas, quam matrum sentire sollicitum amorem.

^p Matre parante] Moris vero erat, ut matres, vel quæ sanguine essent conjunctissimæ, nuptas in thalamum colloca- rent.

- q Pars hæc ⁊ una mihi conjux bene cessit Orestes :
 Is quoque, ni ^f pro se pugnet, ademptus erit.
 Pyrrhus habet raptam reduce & victore ⁊ parente :
 u Munus & hoc nobis diruta Troja dedit.
 5 ⁊ Cum tamen altus y equis ⁊ Titan radiantibus instat,
 Perfruo infelix ⁊ liberiore malo.
 Nox ubi me thalamis ululantem & ^b acerba gementem
 Condidit, in mœsto procubuique toro ;
 Pro somno ^c lacrymis oculi funguntur obortis :
 10 Quaque licet fugio, sicut ab hoste, ^d virum.
 Sæpe malis stupeo ; rerumque oblita locique
 Ignara tetigi ^e Scyria membra manu.
 Utque nefas sensi ; male corpora tacta relinquo :
 Et mihi pollutas credor habere manus.
 15 Sæpe Neoptolemi pro nomine, nomen Orestæ
 Exit : & errorem vocis, ut ^f omen, amo.

INTERPRETATIO.

*Hæc una pars mihi pulchre evenit Orestes maritus : Is quoque erit sublatus, nisi certet pro se. Pyrrhus habet me abductam patre meo reduce & victore : Et Troja ever-
 sa exhibuit nobis hoc donum. Cum tamen Sol sublimis urget equos splendidos, ego mi-
 serea minus sentio malum. Postquam nox con-
 clusit me vociferantem, & acerbè querentem,
 & recubui in tristi lecto, oculi indulgent la-*

crimis profluentibus pro somno : Et quantum possum maritum viro tanquam hostem. Sæpe torpeo calamitate, & oblita rerum & loci, tetigi artus Scyrios manu inscia. Et ut cognovi nefas, desero membra male tacta : Et mihi videor habere manus commaculatas. Sæpe nomen Orestæ profertur pro nomine Pyrrhi : & amo aberrationem vocis ut praesagium.

NOTÆ.

q Pars hæc] Enumeratis multis infelicitatibus suis, nunc dicit Hermione qua in re felix fuerit ; quod, scilicet, Orestem maritum habuerit.

z Una] Fere pro sola posita vox.

f Pro se] Ne adimatur mihi.

t Parente] Meo, scilicet. Menelao.

u Munus &c.] Hic multum variant codices, sed quæ probari poterunt proferam tantum. Quidam habent

Et minus, ab, nobis diruta Troja fuit.

Qui sensus optimus videtur : nam & eandem prope vidimus supra, in Penelope, querimoniam. Et hæc erit maxima infelicitas, quod Hermionæ stent etiam quæ aliis sunt diruta.

Alii habent quam reposuimus lectionem : nam Heinlianam, quamquam bona est etiam, non retinuiamus, sine librorum auctoritate. Atque ita ad Trojam stantem Her-

mione alluserit, unde Paris Helenæ raptor prodierit : cum sibi eadem everfa Troja alium, Pyrrhum scilicet, immiserit.

z Cum tamen] Id est, Postquam dies rediit.

y Equis] Nota est de Solis equis, fabula, quam etiam in Metam. videbimus.

z Titan] Sol, ex Titanibus ortus.

a Liberiore] Mitiore.

b Acerba] Pro acerbè.

c Lacrymis] Lacrymantur, cum dormire deberent.

d Virum] Pyrrhum.

e Scyria] Pyrrhi Scyrii. Scyros vero insula est maris Mediterranei, in qua regnavit Lycomedes Deidamii pater, ex qua Achilles Pyrrhum suscepit.

f Omen] Quia inde illa Orestæ se aliquando conjunctam fore bene ominabatur. Nomen faciebat omen.

Per genus & infelix juro, generisque^h parentem,
Qui freta, qui terras, qui sua regna quatit;
Per patris ossa tui, i patrui mihi; quæ^k tibi debent;
Quod se sub tumulo fortiter ulta jacent:

5 Aut ego^l præmoriar, m primoque extinguar in ævo;
Aut egoⁿ Tantalidæ Tantalus uxor ero.

INTERPRETATIO.

Juro per genus miserum, & per patrem generis, qui temperat maria, qui terras, qui sua regna; per ossa patris tui, patrui mihi; quæ tibi debent, quod, ulta se stre-

nue, quiescunt in sepulchro; aut ego ante tempus moriar, & spiritus præcludetur in prima ætate; aut ego Tantalus ero conjux Tantalidæ.

NOTÆ.

g Infelix] Non tantum propter Tantalidum matrum raptus, ut volunt; verum quia ex illa domo satis habuerunt materis ad sua Poëmata Tragici; ubi omnia cædis & sanguinis fuerunt plena.

matris adulterum, ipsamque Clytemnestram matrem, Agamemnonis patris interfectores morte multavit.

h Parentem] Jovem, Tantalum patrem.

l Præmoriar] Id est, Ante tempus, & immaturo funere.

i Patrui mihi] Omnino, siquidem Agamemnon, pater Orestæ, frater fuit Menelai, patris Hermiones.

m Primoque] Id est, Adolescentula.

k Tibi debent] Orestes enim Ægysthum

n Tantalidæ] Tui, scil. Orestis. Voto porita est Hermione; eam enim Orestes, interfecto Pyrrho, recepit.

EPISTOLA IX.

ARGUMENTUM.

Herculem Jupiter ex Alcmena compressu, pro Amphitryone se gerens, suscepit: quem Eurystheus, rex Mycenarum, Junonis instructus dolis, ut sic periret, ad labores arduos incitavit. Qui tamen semper victor evasit. Verum enim, ceteris monstris fortiter superatis, amori mulieris succubuit. Deianira, Oenei regis Calydonis filia, uxor ejus, tam illaudato Ioles amore offensa, redigit illi ad animum ante partus honestates, præclaraque facinora, ut ad exemplum illorum suos jam mores asstmet. Hac autem scribenti nunciatur extrema Herculis calamitas, quam veste Nessi Centauri, virulento sanguine tincta, ipsique à se missa, conciliaverat, cui inesse vim revocandi eum ab alienis amoribus credebat; gravissimo igitur dolore oppressa, jacinus suum purgare studet: denique suspendio vitam finire cogitat.

DEIANIRA HERCULI.

Gratulor a OEchaliæ titulis accedere b vestris;
c Victorem victæ succubuisse queror.

INTERPRETATIO.

Grator OEchaliæ annumerari vestris elogiis, queror victorem à victa victum esse.

NOTÆ.

a OEchaliæ] Tres eo nomine urbes autores meminerunt, in Thessalia, Arcadia, & Eubœa. Quanquam vero inter veteres, utra Euryti fuerit, de qua nunc, ambigatur, plerique postremam intelligunt. Illam vero Hercules expugnavit, quod sibi Iolen Eurytus pater, OEchaliæ rex, ejus-

que filii uxorem promissam negarent. Ex quo satis patet, quamobrem Deianira Herculis uxor, de eodem gratuletur, & queratur.

b Vestris] Alii habent nobis.

c Victorem] Id est, Te Ioles amore victum fuisse.

- Fama ^d Pelasgiadas subito pervenit in urbes
^e Decolor, & factis ^f inficienda tuis;
 Quem nunquam ^g Juno, ^h seriesque immensa laborum
 Fregerit; huic Iolen imposuisse jugum.
 5 ⁱ Hoc velit ^k Eurystheus, velit hoc ^l germana Tonantis;
 Lætaque sit vitæ labe ^m noverca tuæ.
 At non ⁿ ille velit, cui nox (si creditur) una
 Non tanti, ut tantus conciperêre, fuit.
 Plus tibi, quam Juno, nocuit Venus. illa premendo
 10 ^o Sustulit: hæc ^p humili sub pede colla tenet.
 Respice ^q vindicibus pacatum viribus orbem,
^r Qua latam ^s Nereus cæculus ambit humum.
 Se tibi ^t pax terræ, tibi se ^u tuta æquora debent:
 Implesti meritis ^x Solis utramque domum.

INTERPRETATIO.

Turpis fama & neganda factis tuis repens advolavit ad urbes Græcas, Iolen immisisse jugum illi quem nunquam Juno, & numerus infinitus laborum prostraverit. Istud cupiverit Eurystheus, istud cupiverit soror Tonantis, & noverca gavisæ fuerit crimine vita tua. At non ille cupiverit, cui (si fides habetur) nox una non satis fuit, ut generaveris tantus. Venus obsuit tibi plus quam Juno. Illa evexit te utgendō, hæc tenet illum sub vili pede. Respice orbem terrarum pacatum viribus tuis ultricibus, quæ mare glaucum circumit vastam terram. Terra pacata, maria tuta debent se tibi: Cumulasti beneficiis utramque domum Solis.

NOTÆ.

^d Pelasgiadas] Græcos. Quoniam enim Pelasgi vetustissimi Græciæ populi, à Pelasgo Jovis filio appellati, Thessaliæ parti primo, deinde Peloponneso nomen dederunt; tamen ipsi pro omnibus Græcis sapissime veniunt.

^e Decolor] Turpis; metaphora ab infecto panno.

^f Inficienda] Neganda, quod prioribus non respondeat.

^g Juno] Cujus in Jovis omnes nothos incensæ, suavis, infinitos labores Herculi Eurystheus quotidie imponebat.

^h Seriesque] Decantatissimos Herculis labores, nihil est opus, credo, hic commemorare: cum plurimos hac ipsa epistola videri simus.

ⁱ Hoc velit] Et tandem à virtute desiscas, vitæque discedas.

^k Eurystheus] Rex fuit Mycenarum, cujus mandatis, variis de causis, Herculem obnoxium faciunt Autores.

^l Germana] Juno, Jovis soror.

^m Noverca] Juno eadem; quæ Herculis noverca, cum sit Jovis conjux.

ⁿ Ille] Jupiter; qui, tribus in unam congestis noctibus, cum Alcmena Amphitryonis uxore, & Herculis matre consuevit.

^o Sustulit] Omnino, siquidem per labores & præclara facta, in tantam celebritatem Hercules pervenit.

^p Humili] Qui ad deprimendum non satis potens videbatur.

^q Vindicibus] Hoc dicit quia plurimos nefarios homines Hercules sustulerat.

^r Qua latam] Totum orbem peragrassæ suum Herculem voluit Græci, qui illi quicquid ab omnibus (nam plures fuerunt) factum est, attribuerunt.

^s Nereus] Deus marinus, pro mari ipso positus.

^t Pax terræ] Terra à te pacata.

^u Tuta] Monstris & in mari insidiaribus latronibus interfectis.

^x Solis] Orientem & occidentem.

Quod te ^y laturum est, cœlum prior ipse tulisti :

^z Hercule supposito sidera fulsit Atlas.

Quid nisi ^a notitia est misero quæsitâ pudori,

Si maculas turpi facta priora ^b nota ?

5 ^c Tene ferunt ^d geminos pressisse tenaciter angues,

Cum tener in cunis jam Jove dignus eras ?

Cœpisti melius, quam definis. ultima primis

Cedunt : dissimiles hic vir & ille puer.

Quem non mille feræ, quem non ^e Sthenelæus hostis,

10 Non potuit Juno vincere ; vincit Amor.

^f At bene nupta feror ; quia nominer Herculis uxor :

Sitque ^g focer, rapidis qui tonat altus equis.

^h Quam male inæquales veniant ad aratra juvenci,

Tam premitur magno conjuge nupta minor.

15 ⁱ Non honor est, sed onus, ^k species læsura ferentem :

Si ^l qua voles apte nubere, nube pari.

Vir mihi semper abest ; & conjuge ^m notior hospes

ⁿ Monstraque ^o terribiles persequiturque feras.

INTERPRETATIO.

Tu prior cœlum fulxisti quod te feret. Atlas tulit sidera Hercule submisso. Quid partum est nisi cognitio infelici dedecori, si debonestas facta priora labe sordida. Tene aiunt strenue suffocasse geminos serpentes, cum tenellus in cunis, jam eras dignus Jove? Melius incœpisti, quam finis : ultima non respondent primis : hic vir, & ille infans sunt absimiles : Amor superat quem mille feræ, quem hostis Sthenelæus non po-

tuit vincere ! At dicor nupta feliciter, quia appeller uxor Herculis ; & focer sit mihi qui tonat alius equis fervidis. Nupta impar tam lœditur magno marito, quam tauri impares male junguntur ad aratra. Non honor est, sed onus, species que premet gerentem : Si qua cupies bene nubere, nube aquali. Maritus semper mihi desideratur, & hospes notior est marito : Persequitur monstra, & truces feras.

NOTÆ.

^y Laturum] Vult Deianira Herculem virtute in cœlum ascensurum.

^z Hercule] Id est, Atlas Herculis opus cœlum sustinuit. Fictum vero istud ideo volunt, quod Atlanti Hercules in Astrologia, quam ab ipso didicit, successerit.

^a Notitia] Id est, Quid tibi per præclara tua facta comparasti, nisi ut nunc magis cognoscatur dedecus tuum? Huic affine est quod dicit Marius in Jugurtha Sallustii; Majorum gloria posteris lumen est, neque mala eorum in oculo patiuntur.

^b Nota] Macula, vitio.

^c Tene] Quasi dicat, Fierine potuit, ut tam mollis tamque turpis evaseris.

^d Geminos] Ab irata Junone immixtos.

^e Sthenelæus] Eurythæus, Stheneli filius.

^f At bene] Obiectio, cum ironia profertur.

^g Focer] Jupiter.

^h Quam male] Responso est ad objectionem.

ⁱ Non honor] Sententia est, cum exornatione rhetorica per Adnominationem figuram. Dicit magis onus quam honorem esse, nubere majori.

^k Species] Dicit, quod nupsisse majori sit species, honor, aut dignitas illi uxori molesta, quæ illa videtur gaudere. Hic vero quidam graviter hallucinatus est.

^l Qua] Puella, scil.

^m Notior] Quia sapius hospes domum, quam maritus petit.

ⁿ Monstraque] Quale fuit Hydra Lerna, septem, novem, aut etiam amplius, secundum aliquos, capitibus horribilem; Itemque Cerberus, Cacus, &c.

^o Terribiles] Puta Leonem Nemæum, Aprum Erymanthium, alias, quæ in Herculis fuerunt duodecim laboribus.

- Ipsa domo vidua, votis ^p operata pudicis,
^q Torqueor, infesto ne vir ab hoste cadat.
 Inter serpentes aprosque avidosque leones
^r Jactor, & esuros terna per ora ^s canes.
 5 Me pecudum ^t fibræ, ^u simulacraque inania somni,
^x Ominaque arcana nocte ^y petita movent.
^z Aucupor infelix incertæ murmura famæ:
^a Speque timor dubia, spesque timore cadit.
^b Mater ^c abest; ^d queriturque Deo placuisse potenti.
 10 Nec ^e pater Amphitryon, nec puer ^f Hyllus adest.
^g Arbiter Eurystheus iræ Junonis iniquæ
^h Sentitur nobis, iraque longa Deæ.

INTERPRETATIO.

Postquam ego dedi operam votis castis in
 domo deserta, crucior metu ne maritus in-
 terent ab hoste saxo. Versor inter angues &
 apros & leones rapaces, & canes manduca-
 turos per ternos victus. Fibræ visimarum,
 imagines vana somni, & presagia secreta
 nocte quaesita me perturbant. Misera capto

rumores dubia fama: & metus recedit
 spe incerta, & spes metu. Mater abest;
 & dolet se gratam fuisse Deo potenti. Nec
 pater Amphitryon nec puer Hyllus hic est.
 Premor Eurystheo vanae furoris Junonis
 insensæ, & furore permanente Deæ.

NOTÆ.

^p Operata] Operari significat, inter a-
 lia, rem divinam facere, sacrificare. Hic
 fuerit, sacrificiis, votorum, pro viri sa-
 lute conceptorum, impletionem à Diis pe-
 tere.

^q Torqueor] Metu crucior.

^r Jactor] Ex eo maximum declarat
 amorem Deianira, quod omnia, cogita-
 tione, pericula subeat, quæ Hercules o-
 bivir.

^s Canes] Qualis fuit Cerberus, quem,
 Eurysthei jussu, Hercules, frustra obla-
 trantem, ad superos perduxit.

^t Fibræ] Extæ, quæ, ut quid de te fu-
 turum sit, cognoscam, inspicio. Deorum
 enim voluntatem per mactatas hostias ex-
 quirebant.

^u Simulacraque] Somnia.

^x Ominaque arcana] Auguria interpre-
 tatur Hubertinus; Micyllus responsa ac
 vaticinia. Neutrum probò. Per omnia ni-
 hil aliud intelligo quam inanes, ex qui-
 buslibet rebus, per noctem, conceptas co-
 gitationes; quomodo vel ex abaci crepitu,
 & ejusmodi multis, portenta sibi fingere
 solent etiam nostræ mulierculæ.

^y Petita] Excogitata.

^z Aucupor] Id est, Diligenter, nec sine
 religione scrutor.

^a Speque] Id est, Timorem inter &
 spem conflictor. Sed spem dubiam di-
 cit; cujus itaque potiores non fuerunt
 vices.

^b Mater] Alcmena.

^c Abest] Trachynen enim, in exilium,
 ubi Deianiram uxorem reliquit, Hercu-
 les, post interfectum in convivio OEnai
 pincernam, concesserat. Sed de tota hac
 fabula omnino opus est adire Apollodo-
 rum.

^d Queritur] Quandoquidem dilectissimum
 ex eo filium nunquam potest videre.

^e Pater] Hercules, scilicet, vulgo credi-
 tur; cum Alcmenæ matris maritus esset.

^f Hyllus] Hercules ex Deianira filius,
 ab Eurystheo etiam in exilium missus.

^g Arbiter Eurystheus] Cujus mandatis
 obnoxium Herculem jam antea monuimus.
 Junonis vero iræ dicitur arbiter, quia pro
 arbitrio, quæ Junonis iram explerent, Her-
 culi imperabat; illumque maximis labori-
 bus damnabat.

^h Sentitur] Viri enim absentia, ejus om-
 pia in se redundabant incommoda.

Hæc mihi ferre i parum est : peregrinos addis amores :

Et mater de te quælibet esse potest.

Non ego k Partheniis l temeratam vallibus m Augen,

Nec referam partus, n Ormeni nympha, tuos.

5 Non tibi crimen erunt o Theutrantia turba sorores :

Quarum de populo nulla p relicta tibi.

q Una recens crimen r præfertur adultera nobis ;

Unde ego sum Lydo facta noverca f Lamo.

t Mæandros, u toties qui terris errat in isdem,

10 Qui lapsas in se sæpe retorquet aquas ;

x Vidit in Herculeo suspensa y monilia collo ;

z Illo, cui cælum sarcina parva fuit.

Non puduit fortes auro cohibere lacertos,

Et a solidis gemmas apposuisse toris.

INTERPRETATIO.

Leve est mihi tolerare hæc : adjicis amores extraneos, & quævis potest esse parens de te. Ego non commemorabo Augem vitiatam in vallibus Partheniis, nec partus tuos, nympha Ormeni. Sorores turba Theutrantia, de quarum numero nulla tibi omiſſa, non erunt tibi flagitium. Una peltex novum probum nobis anteponitur ; ex

qua ego sum facta noverca Lamo Lydo. Mæander, qui toties vagatur in terris istis ; qui sæpe in se reflectit aquas emissas, intuitus est armillas pendentes collo Herculeo ; illo cui cælum exiguum fuit onus. Non puduit implicare strenua brachia auro, & adjunxisse gemmas firmis nervis.

NOTÆ.

i Parum] Ironice credo intelligendum, ut conjuncta sit aliqua exprobratio.

k Partheniis] Arcadicis, à monte Parthenio sic appellatis.

l Temeratam] Vitiatam.

m Augen] Fuit Auge Alei Arcadiæ regis filia, ex qua Telephum Hercules suscepit.

n Ormeni] Astydamiæ intelligit Ormeni regis filiam, quam cum Hercules dari sibi in conjugem petivisset, pater renuit, sciens eum habere Deianiram. Qua re indignatus Hercules regi bellum intulit, captæque urbe & rege interfecto, Astydamiæ captam vitiauit, atque ex ea Ctesippum genuit. Diodor. lib. 5.

o Theutrantia] De quinquaginta Theſpi, Erechthei Athenienſis regis filii, natæ, quas, ut nonnullis placet, una nocte Hercules vitiauit, intelligi volunt. Quamobrem vero Theutrantia turba dicatur, Antonius à Theutranto Atticæ oppido, ubi piſtura viſebatur admiranda, quomodo hæc ab Hercule geſa eſſent, teſtatur.

p Relicta] Intacta, ſcilicet : Quamquam unam excipit Pauſanias in Bœoticis.

q Una] De Omphale Lydorum regina intelligendum : cui quam ſerviliter ſeſe Hercules ſubjecerit, neque Terentianum Thraſonem, latuit.

r Præfertur] Anteponitur.

f Lamo] Fuit hic Lamus Herculis ex Omphale filius, qui quidem Deianira noverca fuerit.

t Mæandros] Vulgati habent Mæander. Fluvius eſt, Lydiam à Caria diſterminans.

u Toties] Hoc dicit, quia, ſicut jam antea, ni fallor, annotavimus, ita flexuoſus eſt, ut in ſe videatur recurrere. Ex quo factum, ut omnes obliquitates, & vaſta conſilia, Mæandros, veteres appellaverint.

x Vidit] Fluvio, quod ejus accolis, tribuit.

y Monilia] Non tantum muliebrem cultum quandoque Hercules apud Omphalen ſuſcepit, ſed inſuper nevit, &c.

z Illo] Alii habent Collo.

a Solidis] Id eſt, Fortibus & nervoſis muſculis & lacertis. Herculis molliſſimæ arguit.

Nempe

- Nempe ^b sub his animam ^c pestis Nemeæ lacertis
 Edidit : ^d unde humerus tegmina ^e lævus habet.
^f Ausus es hirsutos ^g mitra redimire capillos :
 Aptior Herculeæ populus ^h alba comæ.
 5 Nec te ⁱ Mæonia, lascivæ more puellæ,
 Incingi zona dedecuisse ^k putat?
 Non tibi succurrit ^l crudi ^m Diomedis imago;
 Efferus humana qui dape pavit equas?
 Si te vidisset cultu ⁿ Busiris in isto;
 10 Huic victor victo nempe ^o pudendus eras.
 p Detrahat q Antæus duro redimicula collo;
 Ne pigeat molli succubuisse viro.

INTERPRETATIO.

Scilicet perniciēs Nemeæ ex qua tuus humerus sinister habet tegumentum, efflavit animam sub his brachiis. Potuisti coercere comam bispidam mitra. Populus alba magis idonea capillis Herculeis. Nec credis tibi turpe fuisse ingi cingulo more puella luxu-

riantis? Non tibi obversata est species feri Diomedis, qui crudelis aluit equas cibis humanis? Si Busiris te aspexisset in isto ornatu; nimirum victor eras erubescendus huic victo. Antæus deripiat armillas forti collo; doleat victum fuisse à viro effeminato.

NOTÆ.

^b Sub his] Ita ornatis. Herculem irridet, qui turpissime molli & lascivo habitu brachia sua ornaverit aut potius oneraverit.

^c Pestis Nem.] Leo, quem in Nemeæa sylva Hercules interfecit.

^d Unde] Illius Leonis pellem postea Hercules pro scuto & thorace gestavit.

^e Lævus] Nam dexterum exercitum & detestum habere oportuit, ut esset ad pugnam & ictus expeditior.

^f Ausus es] Hoc dicit præsertim, quia maxime ridiculum erat hirsutis & impexis capillis muliebæ ornamentum apponere.

^g Mitra] Servio teste nomen est barbarum, quo capitis quoddam ornamentum, aut pileus incurvus, de quo philyræ dependenter, intelligitur; cujus, apud Lydiæ & Phrygiæ mulieres, aut quosdam etiam effeminatos viros, usus erat.

^h Alba] Ex qua sibi coronam fecisse fertur Hercules, cum ad inferos Cerberum petiturus, descenderet: Unde illi sacra arbor fuit. Alia est autem arbor Populus nigra.

ⁱ Mæonia] Omphales Mæoniæ, seu Lydiæ.

^k Putat] Heinsius malebat *putas*, quod etiam in quibusdam codicibus reperitur.

^l Crudi] Feri & inhumani.

^m Diomedis] Hunc crudelissimum fabulantur Thraciæ tyrannum, qui equos suos hospitum pascebat carnibus; quem victum iisdem equis Hercules in pabulum dedit.

ⁿ Busiris] Hunc etiam, Ægypti tyrannum, hospites immolare solitum, Hercules mactavit.

^o Pudendus] Id est, *illum à te vinci puduisset*.

^p Detrahat] Id est, *Detrahere cupiat*. Nota hanc figuram; alibi usum suum habere poterit. De præterito, tanquam de futuro loquitur; utque Herculeum arguat Deianira, Antæum ex mortuis excitat.

^q Antæus] Gigas fuit terræ, vel, ut alii dicunt, Neptuni filius, qui hospites secum lustrari cogebat, & occidebat. Hunc etiam Hercules sublimem, & à terra, ex qua semper novas vires habebat, abstraxit, necavit.

Inter * Ioniacas f calathum t tenuisse puellas

Diceris; & dominæ pertimuisse minas.

Non u fugis, x Alcide, victricem y mille laborum

z Rafilibus calathis imposuisse manum?

5 a Crassaue robusto deducis pollice fila,

b Aequaque c formosæ pensa rependis heræ?

Ah quoties, digitis dum torques stamina duris,

d Prævalidæ fufos comminuere manus.

[e Crederis, infelix, scuticæ tremefactus f habenis,

10 Ante pedes dominæ pertimuisse minas.]

g Eximiis pompis præconia summa triumphi,

Faustaue narrabas h dissimulanda tibi.

i Scilicet immanes elisis faucibus hydros

Infantem k cunis involuisse manum?

INTERPRETATIO.

Perhiberis trāfasse quasillum inter puellas Ioniacas, & reformidasse minas dominæ. Non panitet, Alcide, admovisse manum victricem mille laborum quasi illis expolitis? Et trabis fila rudia forti pollice, & reddis pensa aqua pulchra dominæ? Ah quoties, dum premis stamina fumis digitis, manus

aquo fortiores frægerunt fufos. Mifer, diceris exterritus loris flagri extimuisse minas ante pedes Dominæ. Commemorabas maximas tuas laudes præclaris pompis triumphi, & facinora tibi tacenda. Nempe manum puerilem in cunabulis pressisse serpentes ingentes gulis attritis?

NOTÆ.

* Ioniacas] Omphales, scil. nam Ionia Lydiæ adeo conjuncta, ut vix limitibus disjungatur. Quamquam plurimi codices habent Maonias: sed jam præcessit.

f Calathum] Calathus vasculum est vimineum, lanis, floribus, & ejusmodi reponendis aptum.

t Tenuisse] Id est, Cum puellis, peristomatibus conficiendis incubuisse. Gall. D' avoir eu vos corbeilles, & vos petits paniers: De vous être amusé à faire de la tapisserie. Angl. To have had your Baskets, and your little Hampers; so have amused yourself with making Tapestry.

u Fugis] Pudet; quod in aliis legitur.

x Alcide] Cognomen est Herculis, ab Alcæpe avo; vel, ut alii volunt, ab ætæ, robor.

y Mille] Duodecim præcipue ab Eurystheo imperati memorantur: quamquam alii plurimi fuerunt.

z Rafilibus] Politiis.

a Crassaue] Quod fili est vitium; nam tenue laudatur. Herculi exprobrat Deianira, quod fila trahat; quæ etiam trahere nesciat.

b Aequaque] Id est, Quod tibi pensum

tali pondere datum est, eodem, cum Omphala ancillis, dominæ postquam vetum est, reddis.

c Formosæ] Heinſius, quod in uno est codice, mallet formosæ: quia verisimile non sit Deianiræ laudatam esse à forma pellicem.

d Prævalidæ] Herculem irridet, quod fufos frægerit.

e Crederis] Hoc distichon adulterinum esse opinatur Heinſius, quia neque in Putæaneo codice, nisi in margine, apparet; atque eadem fere supra habentur. Nolim tamen eradere.

f Habenis] Loris.

g Eximiis] Heinſio & hoc distichon, quod neque in Putæaneo codice legitur, suspectum est. Alludit vero Poëta ad pompam triumphorum; ut, eo quo erat habitu, ad pedes dominæ projectus, ridiculus magis Hercules videatur.

h Dissimulanda] Quia quo illis major erat Hercules, eo ineptior videbatur.

i Scilicet] Ea refert Deianira, quæ Herculem apud Omphalen prædicasse fingit.

k Cunis] Alii habent caudis. Alii Infantem nuda dilacerasse manu.

Ut

- Ut ¹ Tegeus aper cupressifero ^m Erimantho
 Incubet, & vasto pondere ⁿ lædat humum ?
 Non tibi ^o Threiciis ^p affixa penatibus ora,
 Non hominum pingues cæde tacentur equæ ?
 5 Prodigiumque ^q triplex, armenti dives Iberi
 Geryones ; quàmvis ^r in tribus unus erat ?
 Inque canes totidem ^t trunco digestus ab uno
 Cerberos, implicitis ^u angue minante comis ?
 Quæque redundabat fœcundo vulnere serpens
 10 Fertilis, & damnis dives ab ipsa suis ?
 Quique inter lævumque latus lævumque lacertum
 Prægrave compressa fauce pependit onus ?
 Et male confisum pedibus formaque bimembri
 Pulsum Thessalicis agmen equestre jugis ?
 15 Hæc tu ^z Sidonio potes insignitus amictu
 Dicere ? non cultu lingua retenta silet ?

INTERPRETATIO.

Quomodo aper Tegeus incubat Erimantho cupressifero, & premit terram ingenti onere ? Non a te prætermittuntur capita appensa postibus Ibraciis, non equæ opima sanguine hominum ? Nec portentum triplex, Geryon abundans armentis Iberis ; quamvis unus erat in tribus ? Nec Cerberus divisus in totidem canes ab uno corpore, pilis involutis serpentibus, minas intentantibus ?

Nec hydra fœcunda quæ renascebatur plaga fertili, ipsa opulenta etiam ex suis dispendiis ? Nec qui inter sinistrum latus & sinistrum brachium fuit onus ponderosissimum gutture eliso ? Nec turma equestris mixta pedibus & figura biforma, prostrigata ex montibus Thessalicis ? Tu potes hæc referre decoratus vestitu Sidonio ? Lingua non tacet repressa ornatu ?

NOTÆ.

¹ Tegeus] Arcadicus, à Tegea, vel, ut Poëtæ scribunt, Tegeæ, Arcadiæ urbe. Hunc vero aprum vivum ad Eurystheum pertraxit Hercules.

^m Erymantho] Erymanthus mons Arcadiæ.

ⁿ Lædat] Alii pulset.

^o Threiciis] Diomedis, quem Hercules mactavit.

^p Affixa] Eorum hospitum, quos equis devorandos Diomedes apponebat, ora & capita postibus affigebat.

^q Triplex] De Geryone, Hispaniæ, vel potius insularum Gadum rege, agitur : quem, ob triplicem exercitum, tresque filios, insulas etiam ternas, triplicem, tergeminum, tricorporeum Poëtæ fabulati sunt. Quamquam alia etiam alii. Hoc vero devicto, boves, quibus ille erat ditissimus, Hercules in Italiam egit.

^r In tribus unus] Iustinus tres fratres concordēs interpretatus est.

^t Trunco] Cerberi, scil. corpore.

^u Angue] Imo anguibus ; centum enim habuisse dicitur.

^u Quæque] Hydram Lernæam significat, septem, novem, quinquaginta, centum etiam, ut nonnullis placet, capitibus terribilem ; quorum uno amputato, duo alia renascebantur. Quam Iolai, ignem ad cæsa capita apponentis, operâ, Hercules sustulit.

^x Quique] Antæus est, quem ne terre matris auxilium sentiret, Hercules, sinistro brachio sublatum, dextra suffocavit.

^y Et male] De Centauris agitur, ideo à Poëtis superna parte viris, inferna equis fictis, quod primi equo Thessali illi pugnare cœperint. Illos vero partim cecidit, partim fugavit Hercules, quod ad mirabilem vini, quod Pholus Centaurus exhibebat, odorem, accurrentes, impetum fecissent.

^z Sidonio] Purpureo. Laudatissima vero erat Sidonia purpura.

Se quoque Nympha tuis ornavit ^a Iardanis armis,
Et tulit è capto ^b nota tropæa viro.

^c I nunc, tolle animos, & fortia gesta recense.

Quod tu non esses jure, vir illa fuit.

5 Qua tanto minor es, quanto te, maxime rerum,
Quam quos vicisti, vincere majus erat.

Illi ^d procedit rerum mensura tuarum.

Cede ^e bonis : hæres laudis amica tuæ.

Pro pudor ! hirsuti costas exuta leonis .

10 Aspera texerunt vellera ^f molle latus.

Falleris, & nescis : non sunt spolia ista leonis,

Sed tua. tuque ^g feri victor es ; illa tui.

Fœmina ^h tela tulit Lernæis atra venenis,

Ferre gravem lana vix fatis apta colum :

15 Instruxitque manum clava domitrice ferarum :

Vidit & in speculo ⁱ conjugis arma sui.

^k Hæc tamen audieram , licuit non credere famæ.

En venit ad sensus ^l mollis ab aure dolor.

^m Ante meos oculos adducitur advena ⁿ pellex :

20 Nec mihi, quæ patior, dissimulare licet.

INTERPRETATIO.

Puella etiam Iardanis se instruxit tuis armis, & reportavit nota tropæa ex viro victo. Ito jam, effer animos, & facta nobilia commemora. Illa fuit vir, quia tu non eras merito. Qua tanto es inferior, summe, quanto præstantius erat superare te, quam quos superasti. Illi prodest mensura factorum tuorum. Cede bonis : amica est hæres gloriae tuæ. Pro pudor ! pellis hirsuta derepta lateribus leonis horridi velavit latus effeminatum. Erras & ignoras ; ista

exuvie non sunt leonis, sed tuæ : & tu es victor fera, illa tui. Mulier, vix satis idonea ad gerendum colum lana plenam, gestavit sagittas infectas toxicis Lernæis, & armavit dextram clava victrice ferarum, & intuita est arma sponsi sui in speculo. Hæc tamen acceperam : potui non habere fidem famæ. Ecce levis dolor ad sensus penetrat ab aure. Adultera peregrina perducitur ante meos oculos : nec possum occultare quæ suffero.

NOTÆ.

^a Iardanis] Omphale à patre eo nomine appellata ; quæ vicissim & clava, & cætero Herculis cultu ornari voluit.

^b Nota] Alii habent bina ; ut de Amore Herculis, & de ejus spoliis tropæa posuerit Omphale.

^c I nunc] Increpatio est per irrisionem.

^d Procedit] Illi omnium a te gestarum rerum laudis gloriæque vertitur magnitudo.

^e Bonis] Laude omni, quandoquidem tu majorem invenisti.

^f Molle] Omphales.

^g Feri] Leonis.

^h Tela] Herculis, quæ ille Lernææ hydræ sanguine seu veneno infecit, unde pestifera fuerunt.

ⁱ Conjugis] Herculis.

^k Hæc tamen] Invenit se non ita, iis omnibus, quæ tantum per famam cognoverat, male affectam fuisse : quia forte vera non essent.

^l Mollis] Minor : quia non ita certa sunt quæ auribus percipiuntur.

^m Ante meos] Istud vero dicit gravissimum : nam postea oculis credetur.

ⁿ Pellex] Iole, Euryti Oëchalim regis filia, quam ultimam Hercules amavit.

Non

- Non finis ° averti ? mediam captiva per urbem
 Invitis oculis aspicienda venit.
 Nec venit incultis captarum more capillis,
 Fortunam vultus fassa tegendo suos.
- 5 Ingreditur late lato spectabilis auro :
 Qualiter p in Phrygia tu quoque cultus eras.
 Dat vultum populo sublime q sub Hercule victo :
 ° OEchaliā vivo stare parente putes.
 Forsitan &, pulsa f Ætolide Deianira,
- 10 Nomine deposito pellicis, uxor erit :
 ° Eurytidosque Ioles, atque infani Alcidae
 Turpia u famosus corpora junget Hymen.
 Mens x fugit admonitu, frigusque perambulat artus,
 Et jacet in gremio languida facta manus.
- 15 Me quoque cum multis, sed me y sine crimine amasti :
 Ne pigeat, pugna z bis tibi causa fui.
 ° Cornua flens legit ripis b Achelous in udīs,
 ° Truncaque limosa d tempora merfit aqua.

INTERPRETATIO.

Non pateris me secedere ? Captivā adducitur spectanda oculis venientibus per urbem mediam. Nec accedit coma inornata more captivarum, agnoscens fortunam, velando suam faciem. Intrat late insignis auro multo : quomodo tu quoque eras ornatus in Phrygia. Superbe exhibet faciem populo sub Hercule superato : Credideris OEchaliā manere patre superstite. Forte etiam nomine adultera omisso, erit conjux, Deia-

nira Ætolide repudiata : Hymen infamū copulabit corpora impudica Ioles Eurytidos & dementis Alcide. Animus horret recordatione, & tremor discurret per membra, & manus torpens jacet in sinu. Amasti me quoque cum multis, sed amasti me sine flagitio : ne doleat, bis tibi causa fui certaminis. Achelous lacrymans sustulit cornua in ripis humidis, & condidit tempora mutilata aqua lutulenta.

NOTÆ.

° Averti] A me amoveri.
 p In Phrygia] Apud Omphalen.
 q Sub Hercule] Id est, Hercule victo ita volente.
 ° OEchaliā] Id est, Quilibet crederet Iolen triumphare; non patrem mortuum, patriamque subversam esse.
 f Ætolide] Ætolia regis filia.
 ° Eurytidosque] Ioles, Euryti filia.
 u Famosus] Turpi conjugio infamatus.
 x Fugit admonitu] Recordatione horret, & propere a me recedit.
 y Sine crimine] Quia legitima fuit uxor.
 z Bis] Primum cum Acheloo, deinde cum Nesso Centauro.
 a Cornua] Alterum tantum Hercules perfregit.

b Achelous] Filius fuit Oceani & Terra, vel, ut alii volunt, Thetidis; cui concesserat mater, ut cum adversario pugnantem vellet formam induceret. Cum Hercule itaque, propter Deianiram congressus, primo serpentis, deinde sub Tauri formam latuit: victusque tandem in Acheloum flumen sese abdidit. Cujus fabulæ expositionem prolixè apud omnes Mythologos reperies: de qua etiam in Metamorph. aliquid postea dicemus.
 c Truncaque] Dexterò cornu abscisso.
 d Tempora] Non tempora modo, aut caput, sed se totum in fluvium præcipitavit. Minutas vero ejusmodi figuras, quibus assueti sumus, nihil est opus indicare.

- Semivir occubuit in letifero ^f Eveno
 Nessus ; & infecit sanguis equinus aquas.
 Sed quid ego refero ? scribenti nuncia venit
 Fama, virum & tunicæ tabe perire meæ.
 5 Hei mihi ! quid feci ? ^h quo me furor egit amantem ?
 Impia quid dubitas Deianira mori ?
 An tuus in media conjux lacerabitur ⁱ OEta ?
 Tu sceleris tanti causa superstes eris ?
^k Si quid adhuc habeo facti, cur Hercules uxor
 10 Credar, conjugii mors mihi pignus erit.
 Tu quoque ^l cognosces in me, Meleagre, sororem.
^m Impia quid dubitas Deianira mori ?
 Heu ⁿ devota domus ! folio sedet ^o Agrios alto :
^p OEnea desertum nuda senecta premit.
 15 Exulat ignotis ^q Tydeus germanus in oris.
^r Alter fatali vivus in igne fuit.

INTERPRETATIO.

Nessus semivir cecidit in Eveno mortifero, & crur equinus tinxit aquas. Sed quamobrem hac recorder ? Fama nuncia venit scribenti maritum interire veneno tunica mea. Hei mihi ! quid egi ? quo impetus absulit amantem ? Scelestâ Deianira, quamobrem cunctaris obire ? An tuus maritus dispergetur in media OEta ? Tu causa tanti flagitii vives ? Si habeo adhuc ali-

quid admissi, cur dicar conjux Hercules, obitus erit mihi pignus connubii. Meleagre, agnosces tu etiam in me sororem. Scelestâ Deianira, quid cunctaris mori ? Heu domus infelix ! Agrius premit solum excelsum : Senecta spoliata urget OEnea destitutum. Tydeus frater profugus latet in orbe incognito. Alter vivus fuit in igne.

NOTÆ.

^e Semivir] Centaurus Nessus, qui Deianira quam transvehēbat, vim facere aggressus, ab Hercule sagitta transfixus est.

^f Eveno] Evenus fluvius est Ætoliz.

^g Tunica tabe] Cruore Lernæ serpentis & Centauri Nessi infecta. Hæc est vero fabula, cum se mortuum videret Nessus, ut mortem ulcisceretur Deianiram ad se vocat, dicitque, si philtum, quo nullam præter se mulierem attingat Hercules, velit habere, ejus tunicam sanguine, qui ex vulnere, per sagittam fluebat, intingere properet. Credula mulier, clam Hercule, quod erat mandatum perficit : deinde, cum ejus amores cognovisset, tunicam illam sacrificaturo per Lycham famulum misit : Quam non prius ille induit quam tabe consumptus, & in furorem actus, tandem in pyram sese conjicere coactus est.

^h Quo me] Queritur, quod marito causam mortis præbuerit.

ⁱ OEta] In eo Thessaliz monte, oraculi

monitu, constructa est pyra, in quam Hercules ascendit, & mortalitatem reliquit.

^k Si quid] Id est, Si quid dignum laude superest.

^l Cognosces] Quia, sicut tu propter Atalantam conjugem, ego propter Herculem oppetam.

^m Impia] Verius intercalaris dicitur, qui sæpe interponitur.

ⁿ Devota] Exitio destinata.

^o Agrios] Frater OEnei, qui post hujus dissipatam domum regnum invasit, quod nunc desset Deianira.

^p OEnea] Accusativus Græcus.

^q Tydeus] Hic, patruo, vel ut Hyginus scribit, fratre Menalippo interfecto, ad Argivorum regem Adrastum profugit, cujus filiam Deiphilæ uxorem duxit.

^r Alter] Meleager hæc, quem, projecto in ignem, à matre Althæa, fatali stipite, quo cum ipsius vitam Paræ colligaverant, intestino simul igne consumptum Poëtæ voluerunt.

Exegit

- † Exegit ferrum sua per præcordia mater.
 Impia quid dubitas Deïanira mori ?
 † Deprecor hoc unum, per jura sacerrima lecti ;
 Ne videar * fatis insidiata tuis.
- 5 Nessus, ut est * avidum y percussus z arundine pectus,
 Hic, dixit, * vires sanguis amoris habet.
 Illita Nessèo misi tibi texta veneno.
 Impia quid dubitas Deïanira mori ?
- b Jamque vale, seniorque pater, germanaque Gorge,
 10 Et c patria, & patriæ d frater adempte tuæ.
 Et tu lux oculis hodierna novissima nostris,
 Virque, (sed ô c possis !) & puer Hylle, vale.

INTERPRETATIO.

Mater transfixit sua viscera gladio. Impia Deïanira, quamobrem differs mori ? Hoc unum precibus amolior, per jura sacratissima tui : ne credar struxisse insidias fatis tuis. Nessus postquam fuit vulneratus pectus cupidum sagitta, hic cruor, inquit, habet vim ama-

toriam. Misi tibi vestem infectam tabo Nessèo. Impia Deïanira, quamobrem cunctaris obire ? Jamque vale & pater provectior & soror Gorge, & patria, & frater sublata patriâ tuâ : Et tu dies hodierna ultima oculis nostris, & marite, (sed ô possis !) & puer Hylle, vale.

NOTÆ.

f Exegit] Sese ipsa gladio, pœnitentia interfecit filii, vel, ut Diodorus scribit, laqueo peremit.

† Deprecor] A me averti, quod fecisse ne crederis.

u Fatis] Mortem tibi intentasse ne videar. Alii habent thalamis : ut sit sensus, Deïaniram non eo tunicam misisse, ut pellicem una cum Hercule tolleret.

x Avidum] Nimio amore insanum.

y Percussus pectus] Phrasis Græca.

z Arundine] Sagitta.

a Vires] Id est, Ad amandum potest impellere. Ovidius Metamorph. 9. Velut irritamen amoris.

b Jamque vale] Laqueo parato, suos salutât.

c Patria] Calydon.

d Frater] Tydeus.

e Possis] Valere, scil.

EPISTOLA X.

ARGUMENTUM.

Minos Jovis & Europa filius, Cratenſis rex, ob Androgeum filium ab Athenienſibus doleſe occiſum, illos tandem poſt acria bella coegit, ut ſibi panas penderent, & quidem quotannis pueros ſeptem, & totidem virgines mitterent, ut Minotauro, quem arte Dædali Paſſiphaë ex tauro genuerat, dum ejus maritus Minos cum Athenienſibus bellum gereret, devorandi traderentur. Cum vero ſors Theſeo contigiſſet, ab Ariadne edoctrus eſt, quonam pacto, interfecto Minotauro, ex Labyrinthis ambagibus egrederetur, Extrabunda regens tenui veſtigia filo : ut ait Catullus. Theſeus autem Creta cum Ariadne & Phædra diſcedens, in Naxos inſulam delatus eſt : ubi à Baccho monitus, ut Ariadnem relinqueret. Qui Dei voce percuffus, altiffimo ſomno ſopitam reliquit. Illa expergeſcens hæc epiſtolam ſcripſit, in qua crudelitatem Theſei ac-

duritiem accusans, immemorem beneficiorum eum appellat; post multas querelas rogat, ut conversa nave redeat.

^a A R I A D N E ^b T H E S E O.

MItius inveni, quam te, genus omne ferarum :

Credita non ulli, quam tibi, pejus eram.

Quæ legis, ex illo, Theseu, tibi littore mitto,

Unde tuam sine me vela tulere ratem.

5 In quo me somnusque meus male prodidit, & tu

^c Per facinus somnis insidiare meis.

^d Tempus erat ^e vitrea quo primum terra pruina

Spargitur, & tectæ fronde queruntur aves.

^f Incertum vigilans, à somno languida, movi

10 ^g Thesea prensuras semisupina manus.

Nullus erat : referoque manus, iterumque retento,

Perque torum moveo brachia : nullus erat.

Excussere metus somnum. conterrita surgo :

Membraque sunt viduo præcipitata toro.

15 ^h Protinus adductis sonuerunt pectora palmis :

Urque erat è somno turbida, rapta coma est.

Luna fuit : spectro, si quid, nisi littora, cernam.

Quod videant oculi, nil, nisi littus, habent.

Nunc huc, nunc illuc, & ^k utroque sine ordine curro :

20 Alta puellares ^l tardat arena pedes.

INTERPRETATIO.

Experta sum omne genus ferarum lenius quam te : non infelicis cuiquam poteram committi quam tibi. Mitto tibi quæ legis, Theseu, ex illo littore, ex quo vela abripuerunt tuam navem : In quo & somnus meus me male perdidit, & tu insidiare per flagitium somnis meis. Tempus erat, quo bumus tegitur pruina vitrea, & aves ramis velatæ conqueruntur. Vix expectata torpens à somno, semisupina movi manus amplexuras Theseum. Non aderat, & refero manus, &

iterum querito, & ago lacertos per lectum. Nullus erat. Timor proturbavit somnum : tremefacta erigor : & artus sunt dejecti lecto destituito. Statim mea pectora somnum reddiderunt manibus impactis : & capilli ut erant confusi è somno, sunt dilaniati. Luna fulsit : aspicio si quid videam, præter littora. Oculi nihil inveniunt quod aspiciant nisi littus. Nunc huc, nunc illuc, & utroque feror sine ratione. Arena cumulata remouatur pedes virgineos.

N O T Æ.

^a Ariadne] Minois filia.
^b Theseo] Fuit Theseus Ægei, regis Atheniensis, filius.
^c Per facinus] Alii habent prob facinus!
^d Tempus erat] Vide an non cum stomacho sit istud legendum.
^e Vitrea] Vitro similis. Autumnale tempus describit.
^f Incertum vigilans] id est, Nescio, an vigilarem.

^g Thesea] Accusat. Græcus.
^h Protinus] Id est, Pedus ex dolore & admiratione percussus.
ⁱ Turbida] Incompta.
^k Utroque] Sursum, deorsum; Dextrorsum, sinistrorsum; Rursum, prorsum; Huc, & illuc.
^l Tardat] Difficile est omnino in arena, nisi madida sit, ambulare.

G

Interea

- Interea toto clamanti littore, THESEU,
^m Reddebant nomen concava saxa tuum:
 Et quoties ego te, toties locus ipse vocabat.
 Ipse locus miseræ ferre volebat opem.
- 5 Mons fuit; apparent frutices in vertice rari:
ⁿ Nunc scopulus raucis pendet adefus aquis.
 Adscendo; vires animus dabat: atque ita late
 Æquora prospectu metior alta meo.
- Inde ego (nam ventis quoque sum crudelibus usa)
 10 Vidi præcipiti carbasa tenta noto.
 Aut vidi: aut etiam, cum me vidisse putarem,
 Frigidior glacie semanimisque fui.
 Nec languere diu patitur dolor, excitor illo,
 Excitor, & summa Thesea voce voco.
- 15 Quo fugis? exclamo: scelerate, revertere, Theseu.
 Flecte ratem. ^o numerum non habet illa suum.
 Hæc ego: quod voci deerat, ^p plangore replebam.
 Verbera cum verbis mista fuere meis.
 Si non audires, ut saltem cernere posses,
- 20 Jactatæ late signa dedere manus.
 Candidaque imposui longæ ^q velamina virgæ,
 Scilicet oblitos admonitura mei.
 Jamque oculis ereptus eras: tum denique flevi.
^r Torpuerant molles ante dolore ^l genæ.

INTERPRETATIO.

Interea rupes cavæ referebant nomen tuum
 mihi vociferanti toto littore THESEU:
 Et quoties ego te, toties ipse locus citabat.
 Ipse locus volebat auxilium præbere infelici.
 Mons exiitit; frutices pauci cernuntur in
 cacumine: Scopulus autem cavaus aquis ob-
 strepentibus imminet. Ascensu supero, ani-
 mus sufficiet at vires: atque ita vasti lustrò
 meo prospectu profunda maria. Inde ego as-
 spexi vela inflata austro rapido: (nam as-
 siatâ sum quoque Jarvis ventis.) Vel aspexi,
 vel etiam, cum arbitrarer me aspexisse, fui
 frigidior glacie & semiviva. Nec dolor si-

nit diu torpere: Illo excutior, excutior;
 contentissima voce inclamo Theseum. Quo
 prorumpis? vociferor; redi scelette Theseu.
 Converte navem: illâ non habet suum nu-
 merum. Hæc ego: plangere compensabam
 quod voci deerat. Idus conjuncti fuerunt
 cum meis verbis. Manus multum concussa
 fecerunt indicia; ut saltem posses intueri si
 non audires. Et vestem albam aptavi per-
 tice, commonescituram nempe vos mei ob-
 litos. Jamque eras ademptus oculis: tum
 denique in fletu prorupi. Oculi teneri prius
 stupuerant dolore.

NOTÆ.

^m Reddebant.] Quæ adeo Theseo ipso
 mitiora erant.

ⁿ Nunc.] Pro autem; quomodo, non sine
 lepore, utuntur aliquando boni autores.
 Quanquam nonnulli codices habent Hic;
 Alii Hinc; Vossianus Hinc.

^o Numerum.] Quia illa aberat.

^p Plangore.] Pectus graviter percutiendo.
^q Velamina.] Quodvis linteum intellige.
^r Torpuerant.] Cum antea tota in cla-
 mando, & plangendo fuisset Ariadne, evi-
 denti ratione flere non poterat.

^l Genæ.] Palpebræ; nam pro iis etiam
 sumuntur. Per eas verò oculos intellige.

Quid

- Quid potius facerent, quam me mea lumina flerent;
 Postquam ^t defierant vela videre tua?
 Aut ego diffusis erravi sola capillis,
 Qualis ab ^u Ogygio concita * Baccha ^y Deo :
 5 Aut mare prospiciens in faxo ^z frigida fedi :
 Quamque lapis ^a sedes, tam lapis ipsa fui.
 Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos ;
 Sed non acceptos exhibiturus erat.
^b Et tua, qua possum, pro te vestigia tango ;
 10 Strataque, quæ membris intepuere tuis.
 Incumbo, lacrymisque toro ^c manante profusis,
 Pressimus, exclamo, te duo : redde duos.
 Venimus huc ambo : cur non discedimus ambo ?
 Perfide, pars nostri, lectule, major ubi est ?
 15 Quid faciam ? quo sola ferar ? vacat insula cultu.
 Non hominum video, non ego facta boum.
 Omne latus terræ cingit mare. navita nusquam :
 Nulla per ^d ambiguas puppis itura vias.
 Finge dari comitesque mihi, ventosque, ratemque ;
 20 Quid sequar ? accessus terra paterna negat.
^e Ut rate felici pacata per æquora labar ;
 Temperet ut ventos ^f Æolus ; exul ero.

INTERPRETATIO.

Quid prius agerent oculi mei, quam me luerent, postquam destiterunt cernere carbasia tua ? Aut ego sum vagata sola coma sparsa, qualis Baccha aëta à Deo Ogygio : aut propectans mare, gelida fedi in rupe ; & ipsa tam fui laxum, quam sedile fuit saxum. Sæpe ad lectum redeo, qui acceperat nos ambos, sed non erat redditurus acceptos. Et tango quantum possum tua vestigia pro te : & vestes quæ calefactæ fuerant artubus tuis. Innitor, & lacrymis effusus, lecto rorante, vociferor, duo tibi incubuimus : restitue du-

os. Ambo huc accessimus, cur non ambo abimus ? Torule inside, ubi est pars potior nostri ? Quid agam ? Quo eam sola ? Inculta est insula. Ego non intueor labores hominum, non intueor boum. Æquor circumdat omnem oram terræ. Nullibi nauta : nulla navis cursura per vias incertas. Pone contingere mihi & comites & auras & navem : quid incipiam ? Solum paternum negat aditus. Quancum curram nave fortunata per maria placida ; quancum Æolus molliat ventos, profuga ero.

NOTÆ.

^t Defierant] Alii habent defieram ; quod Heinio placuit.
^u Ogygio] Thebano ; ab Ogyge Thebanorum rege.
^x Baccha] Jam antea moliercularum, Bacchi furore correptarum, insaniam vidimus.
^y Deo] Baccho ; A matre Semele, Cadmi Thebarum conditoris filia, Thebano dicto.
^z Frigida] Ex dolore ; deinde etiam laxi frigiditate.

^a Sedes] Cui insidebam.
^b Et tua] Vide mihi, quæso, quam lepide, quantoque cum affectu, hæc Poëta scripserit. Ipse tibi relictus, aut sexum mutasse videaris, si illius insistere vestigiis non reformidaveris.
^c Manante] Id est, Rivulo ex lacrymis per lectum corrente.
^d Ambiguas] Qualis est omnis in mari. Nemo enim dicit illac transiturum.
^e Ut] Quamvis.
^f Æolus] Ventorum Deus.

- g Non ego te, Crete, h centum digesta per urbes;
 Aspiciam, puero i cognita terra Jovi.
 Nam pater, & tellus k iusto regnata parenti,
 Proditæ sunt factæ nomina l cara meo.
 5 Cum tibi, ne m victor tecto morerere n recurvo,
 Quæ regerent passus, pro duce fila dedi.
 Cum mihi dicebas, Per ego ipsa pericula juro,
 Te fore, dum nostrum vivet uterque, meam.
 Vivimus: & non sum, Theseu, tua. o si modo vivis;
 10 Fœmina, perjuri fraude p sepulta viri.
 Me quoque, qua q fratrem, r mactasses, improbe, clava
 Effet, quam dederas, morte s soluta fides.
 Nunc ego non tantum, quæ sum passura, recordor;
 Sed quæcumque potest ulla relicta pati.
 15 Occurrunt animo pereundi mille t figuræ:
 Morsque minus poenæ, quam mora mortis, habet.
 Jam jam venturos aut hac, aut suspicor illac,
 Qui lanient avido viscera dente, lupos.
 Forsitan & fulvos tellus alat ista leones.
 20 Quis scit, an hæc sævas tigridas insula habet:

INTERPRETATIO.

Ego te non videbo, Creta, divisa per centum oppida, terra visa Jovi puero. Nam pater & terra dominata æquo patri, nomina dilecta prodita sunt meo facinoræ: cum tibi exhibitui fila pro directiore quæ modum facerent tuis gressibus, ne victor interires in domo perplexa. Cum mihi dicebas, Ego juro per ipsa discrimina te futuram meam quando uterque nostrum vita fruetur. Vita fruimur, & non sum tua, Theseu: si saltem vita frueris, & puella perditæ dolo mariti perijuri. Me quoque interfecisses, perfide, clava

qua fratrem. Fides, quam voveras esset liberata morte. Nunc ego non tantum cogito quæ sum latura; sed quæcumque ulla destituta potest experiri. Mille modi pereundi animo obversantur: & mors habet minus supplicii quam dilatio mortis. Mentem subit lupos jam jam accessuros aut hac, aut illac, qui discerpant præcordia dente famelico. Forsitan ista terra nutriet etiam leones fulvos. Cui perspectum, an hæc insula alat crudeles tigrides?

NOTÆ.

g Non ego] Maximum affectum habet hæc recordatio.

h Centum] Hæc fama de centum Crete urbibus, ex Homero invaluit; quam veram fuisse, non facile crediderim, nisi etiam vicos annumeraveris.

i Cognita] Quia ibi nutritus fuit.

k Iusto] Quamobrem apud interos iudex.

l Cara] Pater & Patria nomina cara sunt.

m Victor] Superato Minotauro. Alii habent victor.

n Recurvo] Labyri n. lii periphrasis.

o Si modo vivis] Hæc habet correctio multam emphasim; magnumque affectum.

p Sepulta] Prorsus perditæ. Ita & Terentius alicubi.

q Fratrem] Minotaurum.

r Mactasses] Deest utinam. Utinam me interfecisses.

s Soluta] Quia tantum, dum uterque viveret, fidem suam dederat Theseus. Ingeniosum vero est istud; quasi tantum nescias ille patravisset, ut interfectæ conjugis fidem servasse videretur.

t Figura] Mortis genera.

Et

Et freta dicuntur magnas ^u expellere ^x phocas.

Quid vetat & ^y gladios per latus ire meum?

Tantum ne religer dura captiva catena;

Neve traham serva grandia pensa manu:

5 Cui pater est Minos, cui mater ^z filia Phœbi:

Quodque magis memini, quæ tibi pacta fui.

Si mare, si terras, porrectaque littora vidi;

Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.

Cælum ^a restabat. timeo ^b simulacra Deorum.

10 Destituor rapidis præda cibusque feris.

Sive colunt habitantque viri, diffidimus illis.

Externos didici ^c læsa timere viros.

Viveret ^d Androgeos utinam: nec facta luisse

Impia ^e funeribus, ^f Cecropi terra, tuis!

15 Nec tua mactasset ^g nodoso stipite, Theseu,

Ardua ^h parte virum dextera, parte bovem!

Nec tibi, quæ reditus monstrarent, fila dedissem,

Fila per adductas sæpe recepta manus!

Non equidem miror, si stat victoria tecum,

20 Strataque Cretæam bellua tinxit humum.

INTERPRETATIO.

Maria etiam perhibentur immittere ingentes vitulos. Quid obstat enses etiam adigi per latus meum? Tantum ne capta constringar serva vinculis; neve serva manu pensa ingentia diducam, ego cui Minos est pater, cui filia Phœbi mater; & quod amplius recorde, quæ tibi promissa fui. Si aspexi mare, si terras & vasta littora; terræ mihi intentant multa, aquæ multa. Cælum supererat. Metuo imagines Deorum. Dederor in rapinam & escam feris furentibus. Seu viri celebrant, & excolunt banc ter-

ram, eos suspicimus. Decepta docta sum metuere viros peregrinos. Utinam Androgeos superstes esset: nec exsolvisset facinora impia tuorum cadibus, terra Cecropi: nec manus tua in altum sublata, Theseu, interfecisset clava nodosa, virum semibovem, bovem semivirum! Nec tibi præbuissem fila quæ ostenderent regressus; fila relictæ per manus sæpe admotas! Non equidem stupeo si victoria tecum permanet, & bellua bumi afflicta infecit solum Cretæum.

NOTÆ.

^u Expellere] In siccum mittere. In terra vero vivere, spirare, præ aliis etiam omnibus animalibus gravissimo somno dormire Phocæ dignantur, autore Plinio.

^x Phocas] Vitulos marinos.

^y Gladios] Cujusvis advenæ.

^z Filia Phœbi] Pasiphaë. Vult maxime indignum videri, si ipsa Regis filia, aliisque gaudeas titulis, servire cogatur.

^a Restabat] Quod contra me non esset.

^b Simulacra] Figuras, in quas illi se dicuntur mutare.

^c Læsa] A Theseo hospite, qui Creta mihi imposuit, meque hic reliquit.

^d Androgeos] De quo in argumento. Longe vero, mulierum more, malorum suorum causam reperit Ariadne.

^e Funeribus] Puerorum & puellarum septem; quod annum erat Atheniensium, erga Minoem, tributum, Minotaurum tradendum.

^f Cecropi] Attica, à Cecrope Atheniensium rege. Ille vero est vocativus Græcus, à forma patronymica Cecropis, idos.

^g Nodoso stipite] Clava, qua utebatur Theseus.

^h Parte virum] Minotaurum.

Non poterant figi præcordia ferrea i cornu :

^k Ut te non tegeres, pectore tutus eras.

Illic tu filices, illic adamanta tulisti :

Illic qui filices Thesea vincat habes.

⁵ Crudeles i somni, quid me tenuistis inertem ?

^m At semel æterna nocte premenda fui.

Vos quoque, crudeles venti, nimiumque parati ;

ⁿ Flaminaque in lacrymas officiosa meas.

Dextera crudelis, quæ me fratremque necavit :

¹⁰ Et data poscenti o nomen inane fides.

In me jurarunt somnus ventusque fidesque.

Prodita sum causis una puella tribus.

^p Ergo ego nec lacrymas matris moritura i videbo :

Nec, mea qui digitis lumina condant, erit ?

¹⁵ Spiritus infelix i peregrinas ibit in auras :

Nec positos artus unget amica manus ?

^r Offa superstabunt volucres inhumata marinæ ?

Hæc sunt i officiis digna sepulcra meis ?

^u Ibis Cécropios portus : patriaque receptus

²⁰ Cum steteris urbis celsus in arce tuæ,

Et bene narraris letum taurique virique,

Sæctaque per dubias x faxeâ tecta vias ;

INTERPRETATIO.

dura tua viscera non poterant fodi cornu :
quæquam te non defendisses, eras securus
pectore. Tu gestasti illic saxa, illic gestasti
adamanta, habes illic Theseum qui durior
sit saxis. Somni crudeles, cur me ignavam
retinivistis ? Imo semel obruenda fui nocte
æterna. Vos quoque venti sævi, & nimis
expediti ; & status obsequiosi in meos fle-
tus : Manus sæva quæ occidit me & per-
manum : & fides obstricta mibi petenti
nomen vanum. Somnus & ventus & fides
conjurarunt in me. Una puella perditæ

sum tribus causis. Ergo peritura neque a-
spiciam fetus matris, nec dabitur qui clau-
dat oculos meos digitis ? anima misera fe-
retur in aerem ignotum : nec manus amica
condiet membra composita ? Aves maritime
insistent ossibus meis insepultis ? Hæc sepul-
cra sunt digna obsequiis meis ? Tanges por-
tus Cécropios : & redux in patriam cum
sublimis consliteris in arce urbis tuæ, &
bene retuleris mortem & tauri & viri, &
domum lapideam divisam per vias ambi-
guas ;

NOTÆ.

i Cornu] Minotauri.

k Ut] Quamvis.

l Somni] In somnum invehitur, quo re-
tenta est, dum Theseus abiret.

m At] Correctio est ingeniosa : quasi
dicat ; Imo in æternum debuissem dormire.

n Flamina] Ventorum flatus.

o Nomen inane] Fides si non servetur, est
profecto nomen inane.

p Ergo] Concludentis non est hoc loco
parricula, sed indignantis. Ingemiscit, &
ingeminat Ariadne, quod in illa insula so-

la sit moritura.

q Videbo] Quod alicujus esset solatii.

r Peregrinas] Hic volunt argui quidam
videri ; at alieno loco, uti quidem videtur :
Puellari enim simplicitate & mollitia illud
arbitror ab Ariadne dictum.

s Offa] Dicit, se avibus laniatum iri.

t Officiis] Erga te, Theseu. Ironia est,
cum exprobratione.

u Ibis] Et illud cum maximo affectu, &
invidia est conjunctum.

x Saxeâ] Labyrinthum.

Me quoque narrato sola tellure relictam.

y Non ego sum titulis surripienda tuis.

z Nec pater est Ægeus; nec tu^a Pittheidos Æthræ
Filius: auctores saxa fretumque tui.

5 b Di facerent, ut me summa de puppe videres!

c Movisset vultus mœsta figura tuos.

Nunc quoque non oculis, sed, qua potes, aspice mente
Hærentem scopulo, quem vaga pulsat aqua.

Aspice demissos lugentis in ore capillos;

10 Et tunicas lacrymis, sicut ab imbre, graves.

Corpus, ut impulsæ segetes Aquilonibus, d horret:

Litteraque e articulo pressa tremente labar.

Non te per meritum, quoniam f male cessit, g adoro.

Debita sit h facto gratia nulla meo:

15 Sed nec pœna quidem. si non ego causa salutis,

Non tamen est, cur sis tu mihi causa necis.

Has tibi, plangendo lugubria pectora, lassas.

Infelix tendo trans freta longa manus.

Hos tibi, i qui superant, ostendo mœsta capillos.

20 Per lacrymas oro, quas tua k facta movent:

l Flecte ratem Theseu; versoque relabere vento.

Si prius occidero; tu tamen ossa m feres.

INTERPRETATIO.

refer me quoque desitutam in terra deser-
ta. Ego non sum dissimulanda tuis elogiis.
Nec pater est Ægeus, nec tu filius Æthre
Pittheidos. Scopuli & mare sunt tui pa-
rentes. Utinam Dii præstarent, ut me a-
spiceret de suprema puppe! tristis species
flexisset tuos oculos. Nunc etiam intueri
non oculis, sed animo, quò tibi licet, stan-
tem scopulo, cui aqua incerta ostrepi-
t. Cerne comam sparsam per vultus mœren-
tis; & vestes ponderosas lacrymis, tan-
quam a pluvia. Corpus tremit ut segetes

adæ Borea: & littera signata digito tre-
pidante vacillat. Non te precor per benefi-
cium, quandoquidem male cessit: gratia
nulla sit debita officio meo. Sed nec malum
quidem: si ego non tui causa salutis, non est
tamen, cur tu sis mihi causa mortis. Mi-
sera porrigo tibi trans vasta maria manus
desessus tundendo mœsta pectora. Tristis
exhibeo hos capillos qui supersunt. Rogo per
lacrymas quas tua facinora eliciunt, conver-
te navem, Theseu; & revertere, vento muta-
to. Si prius occubero, tu tamen colliges ossa.

NOTÆ.

y Non ego] Vehemens est Ironia.
z Nec pater] Jam aperte indignationem
prodit.
a Pittheidos] Pittheus Æthræ pater fuit.
b Di facerent] Utinam adde: Deinde
fecissent pro facerent intellige.
c Movisset] Certe, nam ipsa ejus verba
movent.
d Horret] Frigore, timore, dolore.
e Articulo] Digito.
f Male cessit] Male enim beneficia in
Theseum ingratum collocaverat.
g Adoro] Revertitur verbum istud ad se-

quens, versu epistolæ penultimo, hæc.
Flecte ratem, &c.
h Facto] Beneficio, quo te ex labyrinthi
erroribus, extraxi.
i Qui superant] Nam ceteros avulsi.
k Facta] Crudelia, scilicet; qui solam de-
stituit. Sed vis quædam latet in voce tua.
l Flecte] Ad me converte.
m Feres] Alii habent leges. Illa vero
non perit, ut videtur metuere; fuit enim
postea Bacchi uxor, & translata in cælum,
ut jam supra vidimus. Quamquam alia
fabulantur alii.

EPISTOLA XI.

ARGUMENTUM.

Macareus & Canace, Æoli regis ventorum filii, cum turpiter se amarent, & consanguinitatis prætextu culpam tegentes concumberent, Canace filium peperit: quem cum clam è regia per nutricem emitteret, ut aleretur, infelix infans suo vagitu se arvo prodidit. Qui filiorum incensus scelere, innocuum infantem iussit canibus exponi: & per satellitem Canace gladium misit, quo illa pro meritis uteretur; & se interfecisse creditur. Sed priusquam moreretur, Macareo, qui jam in templum Apollinis Delphici confugerat, hac epistola casum suum narravit, orans, ut expositi infantis ossa legat; & una cum suis urna componat.

CANACE MACAREO.

- ^a SI^b qua tamen ^c cæcis errabunt scripta lituris,
^d Oblitus à dominæ cæde libellus erit.
 Dextra tenet calamus; strictum tenet altera ferrum.
 Et jacet in gremio charta ^e soluta meo.
 5 Hæc est ^f Æolidos fratri scribentis imago:
^g Sic videor duro posse placere patri.
 Ipse necis cuperem nostræ spectator adesset;
^h Auctorisque oculis exigeretur ⁱ opus.
 Ut ferus est, multoque suis truculentior Euris,
 10 ^k Spectaret siccis vulnera nostræ ^l genis.
^m Scilicet est aliquid, cum sævis vivere ventis:
 Ingenio ⁿ populi convenit ille sui.

INTERPRETATIO.

Si tamen aliqua scripta depravata erunt obscuris lituris, libellus erit deletus à nece Domine. Dextra movet stylum, altera habet gladium nudatum, & charta est explicata in sinu meo. Hæc est species Æolidos scribentis fratri: sic videor placere posse pa-

tri sevo. Optarem ipse adfaret testis mortis nostræ; & opus perficeretur in conspectu auctoris. Ut sevis est & multo terribilior suis Euris, vidisset plagas nostras oculis aridis. Nempe est aliquid vitæ agere cum ventis asperis: ille respondet ingenio populi sui,

NOTÆ.

^a Si qua tamen] Propter istud tamen putaverunt nonnulli, interpolatoris sequentes duos versus huic epistolæ initium facere.

^f Æolis Æolida, quam non habet ipsa, salutem

Mittit, & armata verba notata manu. Frustra vero illi: nam, ut Æoli filiam sic morientem decebat, principio abrupto usa est Canace; ita ut sensus, non verba supplenda sint. Quis vero sensus fuerit, spurii illi duo versus declarant.

^b Quæ] Si qua epistolæ mee partes.

^c Cæcis] Quæ vix legi possint.

^d Oblitus] Id est, in culpa erit; cades

Domine, quod epistola lituris oblita.

^e Soluta] Explicata.

^f Æolidos] De seipsa Canace, Æoli filia loquitur.

^g Sic] Ense ad meam necem parato. Patris arguit crudelitatem.

^h Auctoris] Patris, scil. quiensem, quo se ipsa interficeret, per satellitem miserat.

ⁱ Opus] Cades mea.

^k Spectaret] Alii habent spectasset.

^l Genis] Oculis: Ut supra in Ariadne.

^m Scilicet] Reddit rationem cur sævus sit pater. Sed latet quædam indignatio & ironia.

ⁿ Populi] Ventis.

Ille

Ille^o Noto^p Zephyroque, &^q Sithonio Aquiloni
Imperat, &^r pennis, ^rEure proterve, tuis.
Imperat (heu!) ventis; ^ttumidæ non ^uimperat iræ:
^x Possidet & vitiis regna minora suis.

5 Quid juvat ^yadmotam per ^zavorum nomina cœlo
Inter cognatos posse referre Jovem?

Num minus infestum funebria munera ^aferrum
Fœminea teneo, non mea tela, manu?

10 O utinam, Macareu, quæ nos commisit in unum,
Venisset ^bleto serior hora meo!

Cur unquam plus me, frater, quam frater amasti?
Et tibi, non debet quod foror esse, fui?

Ipsa quoque ^cincalui: qualemque audire solebam,
^dNescio quem sensu corde tepente ^eDeum.

15 ^fFugerat ore color: macies ^gadduxerat artus:
Sumebant minimos ora ^hcoacta cibos.

INTERPRETATIO.

Ille imperium tenet in Austrum & Favoni-
um & Borean Thracium, & pennas tuas,
subsolane procat. (Heu!) temperat ventos;
non temperat iram ferventem. Et habet
regna minora suis vitiis. Quid prodest sub-
latam cœlo per nomina avorum posse annu-
merare Jovem inter consanguineos? Anne
minus trahō fœminea dextra gladium odip-
sum, dona funesta, arma mihi non apta? O

utinam, Macareu, hora quæ nos coëgit in
unum, advenisset tardior morte mea! Quam-
obrem frater amasti me unquam plus quam
frater? Et tibi fui quod germana non debet
esse? Ipsa quoque sum incensa, & sum ex-
perta nescio quem Deum peiore tepido, qua-
lem consueveram audire. Color excesse-
rat facie: macies contraxerat membra: ora
invita capiebant minimum alimentum.

NOTÆ.

^o Noto] Vento à meridie flanti.

^p Zephyroque] ab occasu.

^q Sithonio] Threicio, à Sithone monte
Thraciæ, quæ Græciæ & Italiæ respectu, ad
Septentrionem vergit; unde Aquilo seu
Boreas flatus emittit.

^r Pennis] Alati enim leves venti singun-
tur.

^s Eure] Flat Eurus ab ortu.

^t Tumidæ] Quæ adeo ventis furentibus
est sævior.

^u Imperat] Jam aperte Canaces dolor
erumpit.

^x Possidet] Ventos, quibus imperat, pater
asperitate & sævitia superat.

^y Admotam cœlo] Vide, quæso, quomo-
do granditatem rebus per verba Poeta tri-
buar. Solemus nos dicere Gallice *Il est de-
scendu de la race des Dieux*. Angl. *He is de-
scended of the Race of the Gods*, & similia.
Verius loquimur, at tanta non est dignitas.

^z Avorum] Jam viderur vox ista in nu-
mero plurali rei dignitatem, ut versui nu-
merum, addere: quod contra est, nam quo-

propior Jovem Poeta Canacen possuisset, eo
majorem fecisset. Potuit autem, siquidem,
ut quibuscumque placitum, Jupiter pater fuit
Æoli. At, ne quid temere in Poetam scrip-
sisse videar, sciendum, quod obscurum val-
de, & parum cogoitum sit genus Æoli, di-
versissimaque de eo scripserint Mythologi.
Ex quo Poetæ opus fuerit forte longa avo-
rum & atavorum serie, non modo à mater-
na sed & paterna parte, ut Canacen usque
ad Jovem attolleret.

^a Ferrum] Gladium, quem pater misit.

^b Leto serior] Id est, Nunquam venisset,
quæ leti causa.

^c Incalui] Amore incensa fui.

^d Nescio quem] Qui ante incognitus
fuerat.

^e Deum] Cupidinem.

^f Fugerat] Pallent enim amantes.

^g Adduxerat] Contraxerat, Corrugave-
rat, Attenuaverat.

^h Coacta] Amore; qui cibi tollit appe-
tentiam.

Nec

- Nec somni faciles, & nox erat ⁱ annua nobis:
 Et gemitum nullo læsa dolore dabam.
 Nec cur hæc facerem, poteram mihi reddere caussam:
 Nec noram, quid amans esset: at illud eram.
- 5 Prima malum nutrix animo præsensit anili:
 Prima mihi nutrix, *Æoli*, dixit, *amas*.
 Erubui, gremioque pudor ^k dejecit ocellos.
 Hæc satis ^l in tacita signa fatentis erant.
 Jamque ^m tumescebant vitiati pondera ventris,
- 10 *Ægraque* ⁿ furtivum membra gravabat ^o onus.
 Quas mihi non herbas, quæ non medicamina nutrix
 Attulit, ^p audaci ^q supposuitque manu?
 Ut penitus nostris (hoc te celavimus ^r unum)
 Visceribus crescens excuteretur onus.
- 15 Ah! nimium vivax admotis restitit infans
ⁱ Artibus; & tectus tutus ab ^t hoste fuit.
 Jam novies erat orta ^u soror pulcherrima Phœbi;
 Denaque luciferos Luna movebat equos.
 Nescia quæ faceret subitos mihi causa dolores,
- 20 Et rudis ad partus, & nova miles eram.
 Nec tenui vocem. *Quid*, ait, *tua crimina prodixit?*
 Oraque clamantis conscia prelit anus.

INTERPRETATIO.

Nec somni leves, & nox erat nobis longissima: & gemebam nullo dolore pressa. Nec poteram mihi indicare causam cur hæc agerem: nec cognoveram, quid esset amans, at illud eram. Nutrix prima subodorata est malum mente anili; nutrix prima mihi dixit, *Æoli* amas. Pudore suffusa sum, & pudor demisit oculos in sinum. Hæc indicia in silente erant consentientis. Jamque onera uteri temerati turgescabant, & sarcina secreta impediebat artus morbidas. Quas herbas, quæ medicamenta non mihi exhibuit nutrix, & subiecit manu temeraria, ut

pondus adolescens prorsus deiceretur nostris præcordiis? (tibi occultavimus hæc unum) Ah! fœtus nimium vivax, fuit firmus adversus medicamina adhibita, & fuit defensus & securus ab hoste. Jam soror formosissima Phœbi erat renovata novies, & Luna decima agebat equos luciferos. Ignorabam quæ mihi esset causa dolorum subitanæorum, & eram imperita ad partus, & miles novitia. Nec compeSCI vocem. Quamobrem, anus inquit, tua proles flagitia? Et particeps flagitii obstruxit ora exclamantis.

NOTÆ.

ⁱ Annua] Nox una, præ tædio & amoris impatientia, annus videbatur.

^k Dejecit] Pudoris proprium.

^l In tacita] Id est, Licet tacerem, hæc satis indicabant me amore meum consueri.

^m Tumescebant] Ventremque adeo tumidum efficiebant.

ⁿ Furtivum] Furtivo, illoproque conceptum.

^o Onus] Puer, quem utero gelabat.

^p Audaci] Ut quæ facinus admittebat.

^q Supposuitque] Utero ad excutiendum fœtum apposuit.

^r Unum] Refertur ad hoc.

ⁱ Artibus] Medicaminibus.

^t Hoste] Anu, scilicet, quæ illum medicinis quaesivit interficere.

^u Soror] Luna, Nonus mensis lunaris præterierat.

Quid

Quid * faciam infelix ? gemitus dolor edere cogit :

Sed timor, & nutrix, & pudor ipse, vetant.

Continuo gemitus, elapsaque verba y reprendo :

Et cogor lacrymas combibere ipsa meas.

5 Mors erat ante oculos ; & opem ^z Lucina ^a negabat :

Et grave, si morerer, ^b mors quoque crimen erat.

Cum superincumbens, ^c scissa tunicaque comaque,

^d Pressa refovisti pectora nostra ^e tuis.

Et mihi, *Vive soror, soror ô carissima, dixisti,*

10 *Vive : nec unius corpore perde ^f duos.*

Spes bona det vires : fratri nam nupta futura es.

Illius, es & de quo mater, & uxor eris.

Mortua (crede mihi) tamen ad tua verba revixi :

Et positum est uteri crimen onusque mei.

15 ^h Quid tibi grataris ? media ⁱ fedet Æolus aula :

Crimina sunt oculis surripienda patris.

^k Frugibus infantem, ramisque albensis olivæ,

Et levibus ^l vittis sedula celat anus :

Fictaque sacra facit, ^m dicitque precantia verba.

20 ⁿ Dat populus sacris, dat pater ipse, viam.

INTERPRETATIO.

Quid agam misera ? Dolor subigit gemere ; sed metus, & nutrix, & ipse pudor prohibent. Protinus reprimō gemitus & voces quæ exciderant : & cogor ipsa absorbere meas lacrymas. Mors erat præ oculis ; & Lucina recusabat auxilium : & obitus erat etiam scelus atrox, si fato fungerer. Cum superstratus vestibus & capillis laniatis recalescisci nostra pectora fota tuis. Et mihi dixisti, Vive soror, ô soror dilectissima vive : nec interfice duos corpore unius. Bona spes sufficit

at vires : nam futura es uxor fratris. Eris conjux illius de quo es mater. Defuncta (crede mihi) tamen excitata sum ad tua verba : & crimen & pondus alvi meæ est depositum. Quamobrem tibi gratularis ? Æolus regnat media aula. Flagitia sunt subtrahenda oculis patris. Anus diligens occultat infantem frugibus & frondibus olivæ canentis, & fasciis levibus ; & operatur sacris simulatis, & profert verba orantia. Populus cedit via sacris, ipse pater cedit.

NOTÆ.

x Faciam] Pro facerem.

y Reprando] Reprimo.

z Lucina] Juno ; Quæ parturientibus adesse solet.

a Negabat] Fœtum emittere non poteram.

b Mors quoque] Quia crimine accelerata.

c Scissa] Ex dolore, quod sororem ita laborantem videret.

d Pressa] Doloribus, scil.

e Tuis] Dixit ipsum superincubuisse. Sollemus enim, quos amamus, in dolorum & mortis angustis, benevolentiae & amoris testificandi causa, silandi etiam, amplecti.

f Duos] Te & filium.

g De quo] Cujus factio. De seipso Macareus loquitur.

h Quid tibi] Seipsam alloquitur ; quæ, tanquam de bono aliquo, de partu suo vila est loqui ; cum perniciēs ab Æoli crudelitate immoeret.

i Sedit] Qui otiose omnia circumspicit, omnibusque providet.

k Frugibus] Mola falsa ; qua in sacrificiis utebantur. Ut infantem auferret, simulavit anus se quæ ad rem sacram faciendam requisita essent, portare.

l Vittis] Fasciis, quibus victimæ coronabantur.

m Dicitque precantia] Hymnos & supplicationes.

n Dat] Id est, Omnes loco & via cedunt, nec quisquam anui offert impedimentum.

Jam

- Jam prope^o limen erat : patrias^p vagitus ad aures
 Venit, & indicio proditur^q ille suo.
 Eripit infantem, r mentitaque sacra revelat
 Æolus. infana regia voce sonat.
 5 Ut mare^s fit tremulum, tenui cum^t stringitur aura ;
 Ut quatitur^u tepido^x fraxina virga Noto ;
 Sic mea^y vibrari pallentia membra videres.
 Quassus ab imposito corpore lectus erat.
 2 Irruit ; & nostrum vulgat clamore^a pudorem :
 10 Et vix à misero continet ore manus.
 Ipsa nihil, præter lachrymas, pudibunda profudi :
 Torpuerat gelido lingua retenta metu.
 Jamque dari parvum canibusque avibusque nepotem
 Jussulat ; in solis destituique locis.
 15 Vagitus dedit ille miser ; sensisse putares :
 Quaque suum poterat voce rogabat avum.
 Quid mihi tunc animi credas, germane, fuisse ;
 (Nam potes ex animo colligere ipse tuo)
 Cum mea me coram sylvas^b inimicus in altis
 20 c Viscera montanis ferret edenda lupis ?
 d Exierat thalamo : tunc demum pectora plangi
 Contigit, inque meas unguibus ire genas.

INTERPRETATIO.

Jam ad limen pervenerat : vagitus penetra-
 vit ad patris aures, & ille detegitur indicio
 suo. Æolus corripit infantem, & detegit sa-
 cra fissa : regia personat voce boante, quem
 admodum mare tremi- cum raditur vento
 levi, quemadmodum virgultum fraxineum
 pulsatur Austro calido, sic cerneret meos
 artus pallidos tremere. Cubile concutiebatur
 à superstrato corpore. Pater irrupit &
 propalat clamore nostrum dedecus : & vix
 abstinet manus à facie infelici. Ego pudore
 suffusa nihil nisi lacrymas emisi : Lingua

stupuerat repressa timore frigido. Jamque
 imperaverat tenerum nepotem projici cani-
 bus & avibus, & relinqui in locis desertis.
 Ille infelix edidit vagitus, crederes intellex-
 isse : & orabat avum suum verbis quibus
 poterat. Quid putes, frater, fuisse tunc
 mihi animi, (nam potes ipse inferre ex inge-
 nio tuo) cum in meo conspectu deferret præ-
 cordia mea in excelsas sylvas devoranda à
 lupis montanis ? Excesserat cubiculo : tunc
 denique concessum tundi pectora, & im-
 mittere ungues in meas genas.

NOTÆ.

o Limen] Ad regię portam pervenerat,
 qua egrederetur.

p Vagitus] Pueruli clamor.

q Ille] Infans.

r Mentita] Infantem ipsum, quem sacra
 esse anus simulaverat.

s Fit tremulum] Fremit & crispatur
 cum primum vento agitur.

t Stringitur] Leviter percutitur, & cor-
 rugatur.

u Tepido] Quia spirat à meridie.

x Fraxina] Cujus folia tenuia & oblonga
 facile commoventur. Fraxina vero polir-
 tum pro fraxinea.

y Vibrari] Moveri, tremere.

z Irruit] In meum cubiculum intrat.

a Pudorem] Dedecus, infamiam.

b Inimicus] Quivis ejus patris satellites, qui
 infantem in sylvas & loca sola deferret.

c Viscera] Filium meum.

d Exierat] Pater, scilicet.

Interea patrius vultu mœrente fatelles

Venit, & indignos edidit ore sonos :

^e *Æolus hunc ensẽ mittit tibi :* ^f tradidit ensẽ :

Et jubet ex g merito scire ^h quid iste velit.

5 Scimus ; & utemur violento fortiter ensẽ :

Pectoribus ⁱ condam dona paterna meis.

His mea muneribus, genitor, connubia donas ?

Hac tua dote, pater, filia dives erit ?

Tolle procul decepte faces, ^k Hymenæe, maritas :

10 Et fuge ^l turbato tecta ^m nefanda pede.

Ferte ⁿ faces in me, quas fertis, ^o Erinnyes ^p atræ :

Ut meus ex ^q isto luceat igne rogos.

Nubite ^r felices ^t Parca ^t meliore sorores.

Admissi memores sed tamen este mei.

15 ^u Quid puer admisit ^x tam paucis editis horis ?

Quo læsit factõ, vix bene natus, avum ?

^y Si potuit meruisse necem, meruisse putetur.

^z Ah miser admissõ plectitur ille meo !

INTERPRETATIO.

Interea minister patrius accedit vultu tristi,
& emisit ore horrendas voces ; Æolus mit-
tit tibi hunc gladium : porrexit gladium :
& imperat nosse ex merito quid iste signifi-
cet. *Novimus, & utemur intrepide sævo*
gladio : abdam munera paterna meo cordi.
Muneraris pater bis donis meum conjugi-
um ? Filia tua, pater, erit opulenta hac
dote. Hymenæe eluse, procul summove bæ-
das nuptiales : & vita domum scelèstam pe-

de exterrito. Furix nigra in me concutite
faces quas geritis, ut rogos meus accenda-
tur ex isto igne. Sorores beatæ nubite
fato letiore, sed tamen meminertis mei fa-
cinoris. Quid puer patravit natus ante tam
paucas horas ? Quo facinore offendit avum,
vix bene editus ? Si potuit meruisse mortem,
credatur meruisse. Ab ille infelix punitur
ob factum meum !

NOTÆ.

^e *Æolus*] Verba sunt satellitis Æoli.

^f *Tradidit ensẽ*] Verba Canaces.

^g *Merito*] Per crimen, incestum scilicet.

^h *Quid iste velit*] Quid cum isto gladio

tibi faciendum.

ⁱ *Condam*] Me eo interficiam.

^k *Hymenæe*] Deus nuptiarum præses.

^l *Turbato*] Celeri & præcipiti. Metony-

mia est antecedentis pro consequente.

^m *Nefanda*] Propter meum incestum.

ⁿ *Faces*] Nuptiis adhiberi solitas, ut

antea vidimus.

^o *Erinnyes*] Furix, malefactorum ultri-

ces Dææ.

^p *Atræ*] Quia infernales.

^q *Isto*] Infernali, ex vestris facibus

accenso.

^r *Felices*] Id est, Feliciter.

^t *Parca*] Ex Parcarum seu fatorum or-
dine omnia fieri Ethnici etiam crediderunt.
Tres autem fuerunt Parcæ, Clotho, Lache-
sis, Atropos.

^t *Meliore*] Magis propitia.

^u *Quid puer*] Postquam de se statuit, ad
infantem revertitur Canace, ejusque causa
patrem arguit.

^x *Tam paucis horis*] Id est, Ante pauc-
las horas. Gall. *Il y a si peu de tems.* Angl.
The Time is so short.

^y *Si potuit*] Permissiõne hac infantem
puerum esse ostendit. Nec fortiter negat hæc
figura, & commiserationem movet.

^z *Ab*] Commiserantis.

Nate,

- Nate, dolor matris, rapidarum præda ferarum,
 (Hei mihi!) ^a natali dilacerate tuo:
 Nate, parum fausti miserabile ^b pignus amoris;
 Hæc tibi prima dies, hæc tibi summa fuit.
 5 Non mihi te licuit lacrymis perfundere ^c iustis:
 In tua ^d non tonsas ferre sepulcra comas.
 Non ^e superincubui: non oscula frigida carpsi.
 Diripiunt avidæ viscera nostra feræ.
 Ipsa quoque infantes ^f cum vulnere prosequar umbras:
 10 ^g Nec mater fuero dicta, nec orba diu:
 Tu tamen, ô frustra miseræ ^h sperate sorori,
ⁱ Sparfa precor nati collige membra tui:
 Et refer ad matrem, socioque impone sepulcro:
 Urnaque nos habeat, quamlibet arcta, duos.
 15 Vive memor nostri, lacrymasque in vulnere funde:
 Neve ^k reformida corpus amantis amans.
 [^l Tu (rogo) ^m projectæ nimium mandata sororis
ⁿ Perfer. mandatis ^o perfruar ipsa patris.]

INTERPRETATIO.

fili, dolor matris rapina ferarum avidarum, (Hei mihi!) discepte tuo die natali: fili, pignus flebile amoris infelicitis; hæc fuit tibi prima lux, hæc tibi fuit ultima. Non mihi fuit concessum te irrorare iustis lacrymis, non immittere in tuos rogos capillos desectos. Non me superimmihi: non sumpsi oscula gelida: feræ rapide dilaniant nostra præcordia. Ipsa quoque comitabor umbras infantes cum

vulnere: nec dicta fuero diu mater, nec orba. Tu tamen ô incassum sperate infelici sorori, collige artus diffitos filii tui; & eos reporta ad matrem, & immitte tumulo communi; & urna quantumvis parva capiat nos duos. Vive memor nostri, & effunde lacrymas in plagam; neve metue amans corpus amantis. Tu (que so) perforce iussa sororis nimium infelicitis: ipsa exequar imperata patris.

NOTÆ.

^a Natali] Die, scilicet.
^b Pignus amoris] Hinc liberi Pignora simpliciter dicuntur.
^c Iustis] Quæ, cum iusta mortuo persolvuntur, in exequiis effunduntur.
^d Non tonsas] Hubertinus has duas voces conjunctim legit. Non bene, credo. Optime Micyllus non refert ad licuit; deinde tonsas simpliciter intelligit comas; quas, funerali more etiam tondere, & in rogam, aut sepulchrum mittere, in gravi funere mulieres solebant.
^e Superincubui] Parentes enim, ex affectu, matres præsertim, cadavera etiam liberorum solent amplecti & osculari.
^f Cum vulnere] Id est, Per vulnus quod

mibi gladio infligam.
^g Nec mater] Quia mortuus est filius, & ipsa jamjam moriar.
^h Sperate] In matrimonium, scil.
ⁱ Sparfa] A canibus & lupis buc illuc distraita.
^k Reformida] Quamquam ipsa mortuum cadaver exhorruisset.
^l Tu rogo] Torum hoc distichon à manu secunda in Puteaneo codice, optime interpolatorum esse, & elegantia Ovidiana indignum censuit clarissimus Heinsius.
^m Projectæ] Infelicitis & abjectæ.
ⁿ Perfer] Perfice.
^o Perfruar] Quod imperavit pater essetiam.

EPISTOLA XII.

ARGUMENTUM.

Jason, cum primum Colchon attigit, à Medea, Ætæa Colchorum regis & Hecates filia, receptus est, & amatus: interpositaque conjugii sponsione, illum edocuit, quoniam pacto ad optatam perveniret prædam. Aureo igitur vellere rapto, clam cum Medea fugam arripuit. Quos cum insequeretur Ætæa, illa Absyrti fratris, quem secum ducebat, occisi membra disperfit: ut ita patrem ossa filii legentem, moraretur. Et sic incolumes in Thessaliam tandem devenerunt: ubi Æsonem Jasonis patrem, annis jam decrepitum, ad viridem ætatem reduxit. Jason dein Medeam repudiavit: & Creüsam, Creontis regis Corinthiorum filiam, uxorem assumpsit. Furibunda igitur Medea ad Jasonem scripsit, ingratum ejus animum accusat, præsentemque ultionem, nisi recipiatur, interminatur.

MEDEA JASONI.

A tibi ^b Colchorum (memini) ^c regina ^d vacavi;
^e Ars mea, cum peteres, ut tibi ferret ^f opem.
^g Tunc, quæ ^h dispensant mortalia ⁱ fila, ^k sorores
 Debuerant fusos ^l evoluisse meos.
⁵ Tunc potui Medea mori ^m bene. quicquid ab illo
 Produxi vitæ tempore, ⁿ poena fuit.
 Hei mihi! cur unquam juvenilibus ^o acta lacertis
^p Phryxeam petiit ^q Pelias ^r arbor ovem?

INTERPRETATIO.

At, (memini) ego regina Colchorum tibi operam præstiti, cum rogares, ut ars mea tibi auxilium præberet. Tunc sorores, quæ dividunt fila mortalia, debuerant exbauisse fusos meos. Tunc potui Medea bene fa-

to fungi. Quidquid protraxi vitæ ab illo tempore fuit supplicium. Hei mihi! quam obrem navis Pelias impulsæ brachiis juvenilibus expetivit vellus Phryxæum.

NOTÆ.

^a *Ar*] Admirantis est simul & indignantis. Principio vero utitur abrupto, ubi multa subintelligenda sunt, majoris affectus declarandi causa.

^b *Colchorum*] Colchi populi sunt Ponti Euxini, ab ortu accolæ.

^c *Regina*] Quippe Ætææ Colchorum regis filia.

^d *Vacavi*] Operam præstiti, inservivi.

^e *Ars*] Magica. Veneficiis vero Medea notissima.

^f *Opem*] In tollendo vellere aureo, omnibusque, quibus septum erat illud inceptum, superandis difficultatibus.

^g *Tunc*] Cum primum opem meam petiisti.

^h *Dispensant*] Cuique vitæ modum & mensuram assignant.

ⁱ *Fila*] Tres parcas fatale exercere lanificium, earumque primam itamen ducere, al-

teram fusum versare, tertiam filum abrumperere, ex fabulis notissimum. Quanquam varic hæc omnia fingunt Poætæ.

^k *Sorores*] Parcæ.

^l *Evoluisse*] Id est, vitæ meæ finem imposuisse.

^m *Bene*] Quia felix & honesta ad illud tempus fueram.

ⁿ *Pœna*] Nam per criminum omnia genera, curæque & dolores, vitam traduxi.

^o *Acta*] Impulsa.

^p *Phryxæam*] Vellus aureum, quod Marti Phryxus appendit.

^q *Pelias*] Thessalica; à Pelio monte Thessaliæ, ubi decisse arbores, ex quibus Argo,

navis fabricata est. Muliebri vero more matulorum suorum causam Medea longe repetit.

^r *Arbor*] Pro navi, qua in Colchos vecti sunt Argonautæ.

Cur

- Cur unquam Colchi ^f Magnetida vidimus Argo ;
^t Turbaque ^u Phasiacam Graja ^x bibistis aquam ?
 Cur mihi ^y plus æquo ^z flavi placuere capilli ;
 Et decor, & ^a linguæ gratia ficta tuæ ?
 5 Aut (semel in nostras quoniam ^b nova puppis arenas
 Venerat, audaces attuleratque viros)
 Isset ^c anhelatos non ^d præmedicatus in ignes
^e Immemor ^f Æsonides, ^g oraque adunca boum.
^h Semina jecisset ; totidem sensisset & ⁱ hostes :
 10 ^k Ut caderet cultu cultor ab ipse suo.
 Quantum perfidiæ tecum, scelerate, perisset !
 Demta forent capiti quam mala multa meo !
 Est aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas,
^l Hac fruar : hæc de te gaudia sola feram.
 15 ^m Jussum ⁿ inexpertam Colchos advertere puppim,
 Intraſti patriæ regna ^o beata meæ.

INTERPRETATIO.

Cur unquam Colchi aspeximus Argo Magnetida ; & agmen Græcum potassis aquam Phasiacam ? Quamobrem coma flava & forma & tepos simulatus lingue tuæ arriserunt mihi plus justo ? Aut (quandoquidem nova navis semel appulerat nostris littoribus, & advenxerat viros temerarios) ingratus Æsonides descendisset nullis medicamentis præmunitus in ignes efflatus, & ora recur-

va boum. Sparsisset semina ; & expertus esset totidem hostes, ut ipse agricola interiret ab agricultura sua. Quantum perfidiæ tecum interiisset, scelesse ! quam multa mala subtrahenda essent meo capiti ! Est aliqua suavitatis obicere beneficium immemori. Hac gaudebo ; consequar de te hanc solam voluptatem. Coactus Colchos dirigere rudem navem, subiisti regna felicia patriæ meæ.

NOTÆ.

^f Magnetida] Thessalicam ; à Magnesia, regiuncula Thessaliæ, in qua mons Pelius ; nisi quod verius illam huic conterminam dixeris.

^t Turba] Argonautæ.

^u Phasiacam] Colchicam ; à Phasi, Colchorum fluvio.

^x Bibistis] Id est, Cur venistis ? Vim majorem habet interrogatio, quam si dixisset simpliciter, se optare ut nunquam Argonautæ Colchos vidissent.

^y Plus æquo] Ut tui causa patrem prodiderim, aliaque multa patraverim.

^z Flavi] Qui etiam nunc sunt in pretio. Blonds.

^a Lingue] Dicit, Jasonem mellira verba, orationemque bene comtam, dolo malo, ut ipsam caperet, quævisse: non ex animo nec vera gratia locutum esse.

^b Nova] Cui similem nunquam viderant. Quamquam Ovidius, alique, primam Argonavem fuisse voluerunt.

^c Anhelatos] Ex taurorum Abenipedum naribus emissos.

^d Præmedicatus] Venenis Medea Jasonem intruxerat, ne in subigendis Tauris ab ipsis læderetur. De quibus omnibus supra in Hypsipyle.

^e Immemor] Beneficiorum à me acceptorum, scil. Ingratus.

^f Æsonides] Jason, Æsonis, Thessaliæ regis filius.

^g Ora adunca] Propter cornua.

^h Semina] Dentes serpentis.

ⁱ Hostes] Qui ex jactis seminibus nati sunt.

^k Ut caderet] Ut Jason, qui tanquam agricola dentes Serpentis in terram misisset, ab hostibus armatis, qui ex illo semine nascerentur, interficeretur.

^l Hac] Exprobrandi, scil. beneficium.

^m Jussum] A Pelia patruo tuo.

ⁿ Inexpertam] Navi triboit quod nautis referendum.

^o Beata] Ditia.

Hoc

Hoc illic Medea fui, p nova nupta quod q hic est.

Quam pater est illi, tam mihi dives erat.

Hic r Ephyren s bimarem ; t Scythia u tenus x ille y nivosa

Omne tenet, z Ponti qua plaga læva jacet.

5 Accipit hospitio a juvenes Æëta Pelasgos,

Et b premitis pictos corpora Graja toros.

Tunc ego te vidi : tunc coepi scire quid esses.

Illam fuit mentis prima ruina meæ.

Ut vidi, ut perii ; c nec notis ignibus arsi.

10 d Ardet ut ad magnos pinea tæda Deos.

Et formosus eras, & me mea e fata trahebant.

f Abstulerant g oculi lumina nostra tui.

Perfide, h sensisti. quis enim bene celat amorem ?

i Eminent indicio prodita flamma suo.

15 Dicitur interea tibi k lex ; ut l dura ferorum

Insolito premeres m vomere colla boum.

INTERPRETATIO.

Ego Medea illic id fui, quod nova nupta est hic. Pater erat mihi tam opulentus, quam pater est illi. Hic imperium habet in Ephyren bimarem ; ille in omnem partem Scythiæ nivalis qua regio sinistra Ponti porrigitur. Æëta excipit hospitio juvenes Pelasgos ; & vos, Græci, discumbitis lætis piæis. Tum ego te aspexi, tunc primum cognovi quid esses : illa prima fuit perniciæ animi mei. Ut aspexi, ut interii, nec in-

censa sum flammis cognitis. Incensa sum tanquam tæda pinea flagrat ad magnos Deos. Et pulcher eras & fata mea me co-gebant. Oculi tui rapuerant nostros oculos. Perfide advertisti : quis enim bene tegit amorem ? Flamma apparet manifestata suo indicio. Interea conditio tibi proponitur, ut urgeres fortes cervices boum ferocium vomere inassueto.

NOTÆ.

p Nova nupta] Creusa ; de qua in argumento.

q Hic] Creon, Creusæ pater.

r Ephyren] Corinthus est, cui primo illud nomen datum.

s Bimarem] Quia est inter duo maria.

t Scythia] Alii habent Scythiæ latus ille nivose. De Scythiis jam antea diximus, qui populi fuerunt Asiæ, itemque Europæ.

u Tenus] Id est, Usque ad Scythiam.

x Ille] Pater meus.

y Nivosa] Frigida ; quia multum ad Septentrionem vergit.

z Ponti] Maris Euxini.

a Juvenes] Argonautas, Græcos.

b Premitis] Discumbitis in lætis, tapetibus ornatis.

c Nec notis] Id est, Maximis : nisi forte indicat tantum, se antea non amasse.

d Ardet] Arsi, ut tæda ardet.

e Fata trahet.] Dicit se, & Jasonis elegantia, & fato suo ad ipsum amandum compulsam fuisse.

f Abstulerant] Id est, Nisi te, nihil amplius videre poteram. Quod maximum est indicium amoris.

g Oculi] In illis vero vis multa est ad provocandum amorem.

h Sensisti] Me amore teneri.

i Eminent] Apparet.

k Lex] Qua vellus aureum tollendum erat.

l Dura] Ferocia, minusque jugo assueta.

m Vomere] Non equidem vomere, sed jugo premuntur colla boum ; nisi quod jugo aratum, cujus vomer pars est, alligatur.

- [ⁿ Martis erant tauri plus, quam per cornua, sævi ;
Quorum terribilis ^o spiritus ignis erat.]
Ære ^p pedes solidi, prætentaque naribus æra :
Nigra per afflatus hæc quoque facta suos.
5 ^q Semina præterea ^r populos genitura juberis
Spargere ^t devota lata per arva manu,
^t Qui peterent ^u secum natis tua corpora telis.
Illa est agricolæ ^x messis iniqua suo.
^y Lumina custodis succumbere nescia somno
10 ^z Ultimus est aliqua ^z decipere arte labor.
^a Dixerat Æetes. ^b mœsti consurgitis omnes :
Mensaque purpureos ^c deserit alta toros.
^d Quam tibi nunc ^e longe regnum dotale Creüsæ,
Et focer, & ^f magni nata Creontis erant ?
15 ^g Tristis abis. ^g oculis abeuntem prosequor udis :
Et dixit tenui murmure lingua, *Vale*.
Ut positum tetigi thalamo ^h male ⁱ saucia lectum ;
^k Acta est per lacrymas nox mihi, quanta fuit.

INTERPRETATIO.

Tauri erant Martis magis terribiles quam per cornua, quorum status erat æ flamma formidabilis. Pedes duri ære, & æra inducæ naribus. hæc quoque facta atra per balitus suos. Imperaris insuper jacere manu consecrata per vastos agros semina emissura populos, qui inuenerentur in tua membra jaculis secum ortis. Illa messis parum faret suo cultori. Labor postremus est fallere aliquo dolo oculos custodis fugientes superari à

somno. Absolverat Æetes. Omnes prorumpitis: & mensa sublimis desinituit lectos purpureos. Quam procul tibi erant tunc & regnum dotale Creusæ & filia magna Creontis? Mœsti recedis. Comitor descendente oculis humidis: & lingua dixit leui murmure, Vale. Postquam male vulnerata pressi torum admotum cubiculo; nox, quam longa fuit, est mihi præterita per fletum.

NOTÆ.

ⁿ *Martis*] Hoc distichon Heinssio, Ovidianæ venæ esse non videtur. Videtur equidem: quomodo tamen ex textu tolli possint, non video.

^o *Spiritus*] *Halitus*, Ore flammam emittebant.

^p *Pedes*] *Ungula*, scilicet.

^q *Semina*] *Dentes serpentis*.

^r *Populos*] *Homines armatos*. De quibus in Hypsipyle.

^t *Devota*] *Quæ se huic fato devoverat*. Ita optime Hubertinus. Quo sensu devoti dicuntur, qui se in medios hostes, vel ineluctabile discrimen præcipitant.

^u *Qui peterent*] *Qui in te irruerent*.

^x *Secum natis*] *Armati illi ex terra prodiiſſe dicuntur*.

^y *M. sis*] *Segetem intellige*.

^z *Lumina custodis*] *Oculos draconis per vigilis, qui velus aureum custodiebat*.

^z *Decipere*] *Sopire, puta*.

^a *Dixerat*] *Omnia proposuerat quæ prius absolvenda essent, quam velus aureum avelleres*.

^b *Mœsti*] *Quod impossibilia crederent quæ imperabantur*.

^c *Deserit*] *Remota est mensa, postquam Argonautæ surrexissent*.

^d *Quam tibi*] *Quam vero apposite iam illud internectit!*

^e *Longe*] *De iis minimum cogitabas*.

^f *Magni*] *Ex Jasonis ingenio loquitur. Gall. Je crois qu'alors la Grandeur de vostre beau-pere ne vous occupoit gueres* [P. Ang. I thought that at that time, the Grandeur of your Father-in-Law did not much run in your Mind.]

^g *Oculis*] *Egregie amorem suum declarat*.

^h *Male*] *In perniciem meam*.

ⁱ *Saucia*] *Amore incensa*.

^k *Acta*] *Per totam noctem lacrymavi*.

Ante oculos ^l taurique meos, segetesque nefandæ;

Ante meos oculos pervigil anguis erat.

Hinc amor, hinc timor est. ipsum ^m timor auget amorem.

ⁿ Mane erat, & thalamo chara recepta soror;

5 Disiectamque comas averſaque in ora ^o jacentem

Invenit, & lacrymis omnia plena meis.

^p Orat opem ^q Minyis: petit altera, & ^{*} altera habebit:

^r Æſonio juveni, quod rogat illa, damus.

^f Est nemus & ^r piceis & frondibus ^u ilicis atrum:

10 Vix illuc radiis ſolis adire licet.

Sunt in eo, fuerantque diu, ^x delubra Dianæ:

Aurea barbarica ſtat ^y Dea facta manu.

^z Nescio an exciderint mecum loca. venimus illuc.

Orſus es infido ſic prior ore loqui.

15 Jus tibi & arbitrium noſtræ Fortuna ſalutis

Tradidit: inque tua vitæque morſque manu.

^a Perdere poſſe ſat eſt; ſi quem juvet ipſa poteſtas.

Sed tibi ſervatus gloria major ero.

INTERPRETATIO.

Et Tauri & ſegetes infandæ oculis obverſabantur; draco pervigil erat præ oculis meis. Ex una parte eſt amor, ex altera metus: amor creſcit ipſo metu. Mane erat, & dilecta ſoror admiſſa in cubiculum me comperit & ſparſam capillos & cubantem in faciem averſam, & omnia redundantia lacrymis meis. Rogat auxilium Minyis. Altera rogat & altera habebit. Concedimus quod illa petit juveni Æſonio. Eſt nemus obſcurum & piceis, & ramis ilicis: vix

conceditur radius ſolis illuc intrare. Stant in eo, & diu ſteterant templa Dianæ: Dea aurea erecta eſt facta manu barbarica. Haud ſcio an locorum oblitus fueris ſicuti mei. Illuc acceſſimus: ſic primus capiti loqui ore perfido. Fortuna tibi obtulit juſ & poteſtatem noſtræ ſalutis, & vita & mors eſt in tua manu. Abunde eſt poſſe opprimere; ſi quis deleatur ipſa poteſtate. Sed liberatus, ero tibi laus major.

NOTÆ.

^l Taurique] A quibus tibi metuebam.

^m Timor auget] Veriſſimum, & diligenter notandum. Seſe invicem accunt & augment affectus: imo inter ſe commutantur.

ⁿ Mane erat.] Poſtquam matutinum tempus adveniſſet, Chalciope ſoror mea cubiculum meum intravit.

^o Jacentem in ora] Cubantem in faciem, ut mos eſt dolentibus.

^p Orat] Quia naufragos ejus liberos, nudosque & inopes, Jaſon adjuverat; ut reſert Hyginus.

^q Minyis] Argonautis: quorum dux Jaſon ex Iolcho oriundus; quò ex Orchomeno, quod & Minyeum dictum, coloni deduci, cui Jaſonem ſervavimus.

^{*} Altera habebit] Creuſa, ſcilicet.

^r Æſonio] Jeſoni Æſonis filio.

^f Eſt nemus] Locum, ubi cum Medea Jaſon collocutus eſt, deſcribit.

^r Piceis] Picea arbor eſt, ex qua reſina deſluit.

^u Ilcis] Ilex arbor eſt glandifera, duriſſima.

^x Delubra] Templa, Dianæ dedicata.

^y Dea] Diana.

^z Nescio an] Id eſt, Nescio an locorum ſicut mei oblitus fueris. Affectum vero mover hæc commemoratio & dubitatio.

^a Perdere] Id eſt, Si quis poteſtate deleatur, ei ſatis eſſe debet quod poſſit nocere, aut perdere: Nocere autem revera non debet.

- Per mala nostra precor, quorum potes esse levamen;
 Per ^b genus & numen cuncta videntis ^c avi;
 Per ^d triplicis vultus ^e arcanaque sacra Dianæ;
 Et si forte alios gens habet ista Deos:
 5 O virgo, miserere mei; miserere meorum!
 Effice me meritis tempus in omne tuum.
 Quod ^f si forte virum non dedignare ^g Pelasgum,
 (Sed mihi tam faciles unde ^h meosque Deos?)
 Spiritus ante meus tenues ⁱ vanescat in auras,
 10 Quam thalamo, nisi tu, nupta sit ulla meo.
^k Conscia sit Juno, ^l sacris præfecta maritis;
 Et ^m Dea, marmorea cujus in æde sumus.
 Hæc animum (& ⁿ quota pars hæc sunt?) movere ^o puellæ
 Simplicis; & dextræ dextera juncta meæ.
 15 ^p Vidi etiam lacrymas. ^q an pars est fraudis in illis?
 * Sic cito sum verbis capta puella tuis.

INTERPRETATIO.

Oro per mala nostra quorum potes esse solatium, per genus & potestatem avi omnia intuentis; per faciem & sacra mystica Dianæ triplicis; & si forte hæc natio agnoscit alios Deos; & virgo movearis commiseratione erga me; movearis commiseratione erga meos! Devincito me tibi in omne tempus officiis. Quod si forte non aspernaris virum Pelasgum, (sed unde sperem Deos tam benignos mihi & faventes?) Anima

mea prius discerpatur in aëra subtilem, quam uxor ulla, nisi tu, subeat meum cubiculum. Juno præposita sacris jugalibus sit testis; & Dea, in cujus delubro marmoreo sumus. Hæc (& quantula pars hæc sunt?) tetigerunt mentem puellæ credulæ; & manus commissæ meæ manui. Asperi etiam lacrymas: an pars doli invenitur in illis? sic puella sum statim decepta verbis tuis.

NOTÆ.

^b Genus] Tuum, scil.
^c Avi] Solis. Ætæ enim Medæ pater, illius fuit filius.
^d Triplicis] Quam Lunam in cælis, Dianam in terris, Proserpinam apud inferos Poetæ fabulari sunt: Illam etiam triplici capite, equino, humano, canino, fecerunt.
^e Arcana] Mystica nocturnaque.
^f Si forte] Non audet nunc sperare, se non contemptum iri Jason, qui postea Medæam speravit.
^g Pelasgum] Me Græcum. Fuerunt enim Pelasgi Græciæ populi.
^h Meos] Mibi propitios. Quamobrem sperem Deos mihi usque adeo propitios, ut efficiant me à te non contemni?
ⁱ Vanescat] In nihilum redigatur.

^k Conscia] Quæ mihi læsi sui numinis penas infligat, si pejeravero.
^l Sacris maritis] Solennitatibus nuptialibus.
^m Dea] Diana.
ⁿ Quota pars] Dicit, se paucula refert eorum omnium quæ Jason promiserat.
^o Puellæ] Iplius Medæ, scilicet.
^p Vidi etiam] Dicit etiam Jasonem lacrymas effudisse.
^q An pars est] Illud est quod de lacrymis dixit Poeta in Phyllide:
 An & hæc simulare docentur?
 Hæ quoque habent artes, quæque jubentur eunt?
 * Sic] Cum jurasses; Dextram dextræ junxisses; Lacrymas addidisses.

- ^r Jungis & æripedes ^f inadulto corpore tauros,
Et solidam ^t jusso vomere findis humum.
Arva venenatis pro semine dentibus imple :
Nascitur, & gladios scutaque miles habet.
5 ^u Ipsa ego, quæ dederam medicamina, ^x pallida sedi ;
Cum vidi ^y subitos arma tenere viros.
Donec ^z terrigenæ (facinus miserabile) fratres
Inter se ^a strictas conseruere manus.
Pervigil ecce draco squammis crepitantibus horrens
10 Sibilat ; & ^b torto pectore verrit humum.
^c Doris opes ubi tunc ? ubi tunc tibi regia conjux ?
Quique maris gemini distinet ^d Isthmos aquas ?
Illa ego, quæ tibi sum nunc ^e denique barbara facta,
Nunc tibi sum pauper, nunc tibi visa ^f nocens ;
15 ^g Flammea ^h subduxi medicato lumina somno :
Et tibi, quæ raperes, vellera ⁱ tuta dedi.
^k Proditus est genitor : regnum patriamque reliqui :
^l Munus in exilio quodlibet esse tuli.

INTERPRETATIO.

Et jugas tauros æripedes, corpore igni in-
tañs, & scindis terram duram vomere
imperato. Spargis agros dentibus venenatis
pro semine : miles erumpit, & gerit enses
& clypeos. Ego ipsa, quæ obtuleram medi-
camenta, expallui ; cum aspexi viros repen-
tinos tradare arma, usquedum fratres ter-
ra sati (factum flebile) in sese invicem con-
verterunt manus expromptas. Ecce serpens
pervigil horridus squammis strepentinis e-

dit sibilat, & abstergit terram sinuoso pe-
ctore. Ubi tum divitiæ dotis ? Ubi tum tibi
uxor regalis ? Et Isthmus qui dividit a-
quas maris duplicis ? Illa ego quæ sum tibi
nunc denique facta barbara, nunc sum tibi
visa egeña, nunc tibi visa venefica, submo-
vi oculos igneos somno medicamine induñs,
& tradidi tibi vellera secure tollenda. Pa-
ter est proditus, deserui regnum & patriam :
& existimavi bonum omne esse in exilio.

NOTÆ.

^r Jungis] Jugo subjicis. Narrat Medea,
quomodo a se impetrato auxilio, quæcum-
que pater Æetes imperavisset, Jason per-
fecerit.

^f Inadulto] Referunt ad tauros : Malim
ego ad Jasonem, ut intelligatur Medæ
ope ipsum spiritu terribiles illos tauros in-
columnem subegisse.

^t Jusso vomere] Id est, Jussus terram
duram findis.

^u Ipsa ego] Quanto magis alii timere
debuisse, tu præsertim, si absque medi-
camine in certamen venisses.

^x Pallida] Ex timore oritur pallor,
^y Subitos] Subito natus.

^z Terrigenæ] Milites ex terra geniti.

^a Strictas] Strictis ensibus, in pugnam
expeditas.

^b Torto] Oblique & sinuose sese agitan-
do, serpentes prorumpunt.

^c Doris] Quam ex Creusa tua nunc spe-
ras.

^d Isthmos] Corinthiacum intellige, qui
maris utrimque illum alluentis aquas reti-
net, & dividit.

^e Denique barb.] Jasoni exprobrat, quod
se barbaram appelleret, postquam alio amo-
rem suum, beneficiorum oblitus, transtulerit.

^f Nocens] Venefica.

^g Flammea] Flammam & ignem jacu-
lantia.

^h Subduxi] Sopiri, uno verbo.

ⁱ Tuta] Id est, Quæ tuta raperes.

^k Proditus] A me.

^l Munus in exilio] Id est, Exulare tecum,
mibi omnium bonorum loco esse duxi.

Virginitas facta est peregrini præda latronis:

Optima cum cara ^m matre relicta soror.

ⁿ At non te fugiens sine me, germane, reliqui.

^o Deficit hoc uno littera nostra loco.

^p Quod facere ausa mea est, non audet scribere dextra.

^q Sic ego, ^r sed tecum, dilaceranda fui.

Nec tamen ^t extimui (^t quid enim post ^u illa rimerem?)

Credere me pelago ^x fœmina, jamque nocens.

^y Numen ubi est? ubi Di? meritis ^z subeamus in alto,

^{io} Tu ^a fraudis pœnas, ^b credulitatis ego.

^c Compressos utinam ^d Symplegades elisissent,

Nostraqe ^e adhærent ossibus ossa tuis!

INTERPRETATIO.

Virginitas facta est rapina externi prædonis; optima soror destituta est cum matre dilectissima. At frater, abiens non te deserui. Epistola nostra manca est hoc uno loco. Manus non audet consignare quod sustinuit patrare. Ego sic fui dilanianda, sed tecum. Nec tamen sum verita (quid enim

vererer post illa?) puella etiam scelerata committere me mari. Ubi est numen? Ubi Dii? Afficiamur supplicii meritis, in mari, tu doli, ego simplicitatis. Utinam Symplegades oppressissent constrictas, & ossa nostra conjungerentur ossibus tuis!

NOTÆ.

^m Matre] Hypseam eam vocant nonnulli, plerique Idyiam.

ⁿ At non te] Fratris Absyrti vices dolet; quem ut insequentem patrem remoraretur fugiens Medea laceravit; membraque ejus, quæ ille colligeret, huc illic per viam dispersit.

^o Deficit] Quia ex omnibus quæ pro te feci, hoc unum est, quod scribere non audeo. Loquitur de fratris lacerati morte.

^p Quod facere] De fratris laceratione iterum loquitur.

^q Sic] Ut frater à me discerptus est.

^r Sed tecum] Quia etiam meruisti.

^t Extimui] Ex conscientie stimulis, quæ fontibus vindictam furiaque objicit.

^u Quid enim] Ne jocum ex verbis male captasse Naso videatur, Medæ totam sententiam sic accipe. Quamquam nunc non audeam scribere quæ ipsa patravi; non verita sum tamen antea mari me credere: nam quid non ausa esset quæ potuit ea omnia quæ in patrem & fratrem peccavi, admittere? Se fatetur antea inconsulte ac veluti per dementia, aut rabie quadam

divexatam, omnia fecisse.

^u Illa] Patrem proditum, fratrem laniatum.

^x Fœmina] A natura timidior.

^y Numen] Deorum potestas, qua fontes puniremur.

^z Subeamus] De præterito attente cogitans, ut de præsentis loquitur. Id est, Cur non in profundum ultrici Deorum ira projecti fuimus?

^a Fraudis] In me.

^b Credulitatis] Quæ tibi perfido crediderim. Verius dixisset crudelitatis; nisi metri ratio repugnaret.

^c Compressos] Quia procul visentibus juncti videbantur scopuli Symplegades, ideo eos disjungi, dein concurrere Poetæ fabulari sunt. Hinc vides quamobrem dixit Medea, compressos.

^d Symplegades] Cyanæ etiam dictæ sunt duæ insulæ, vel potius scopuli in Bosphoro Thraciæ, aut verius in Ponti Euxini ostio.

^e Adhærent] Postquam collisa simul & confracta fuissent.

Aut nos Scylla ^f rapax & canibus misisset edendos!

^h Debit ingratis Scylla nocere viris.

ⁱ Quæque vomit fluctus totidem, totidemque resorbet,
Nos quoque ^k Trinacriæ supposuisset aquæ.

⁵ Sospes ad ^l Hæmonias victorque reverteris urbes:

Ponitur ad patrios aurea ^m lana Deos.

ⁿ Quid referam Pelix natus ^o pietate nocentes,
^p Cæsaque virginea membra paterna manu?

^q Ut culpent alii, tibi me laudare necesse est:

¹⁰ Pro quo sum toties esse coacta nocens.

Aufus es ô, (justo defunt sua verba dolori)

Aufus es, ^r *Æsonia*, dicere, cede domo.

Iussa domo cessi, natis comitata duobus;

Et, qui me sequitur semper, amore tui.

INTERPRETATIO.

Aut Scylla vorax nos tradidisset devorandos canibus! Scylla debuit obesse viris ingratis. Et quæ reddidit undas totidem, & totidem resumit, nos quoque submersisset aqua Sicula. Voti compos redis incolumis ad urbes Hæmonias: Vellus aureum appenditur Diis patriis. Quid commemorem filias Pelix sceleratas pietate, & artus paternos

discerpere manu puellari? Quamvis alii me vituperent, cogeris me probare, tu, cuius causa toties coacta sum esse noxia. Potuisti ô, (verba sua desituunt justum dolorem) potuisti dicere, amolire te domo Æsonia. Coacta excessi domo, stipata filiis duobus, & amore tui, qui nunquam me derelinquit.

NOTÆ.

^f Rapax] Quæ naves attrahit.

^g Canibus] Poëtæ Scyllam scopulum inferna parte canum & luporum capita habuisse, propter aquæ fremitum undarumque æstum, fabulati sunt. Adeoque dixit Poëta noster misisset.

^h Debit] Quia ipsa etiam in numero amantium fuit Scylla Phorci filia. Indignata autem Circe quod illa mutuo Glauci amore teneretur, quæ Glaucum ipsum perdit amabat, fontem in quo lavare puella consueverat, noxiis herbis infecit. Cujus rei ignara Scylla, de more fontem ingressa, ubi advertit inferiorem sui corporis partem, in caninos rictus esse mutatam, amissæ dolore formæ exhorrensens, se in vicinum mare præcipitem jecit; ubi in scopulum naufragis insulam versa est. Quamquam vero hæc potissimum à Poëtis Scylla intelligitur, quæ in scopulum versa sit; illam tamen Ovidius cum Scylla alia Nisi filia, quæ Minoi, à quo contempta est postea, patriam patremque, amore incensa prodidit, alicubi Naso confudit. Atque hinc melius cognoscitur quamobrem Medea dicat, Debit ingratis Scylla nocere viris; quippe hæc, cum se à Minoë speretam vidisset, doloris impa-

tientissima, non sine causa ingratis infensa exillimetur.

ⁱ Quæque vomit] Charybdis vorago intelligitur, quam dicit Sallustius univerſa sorbere, eaque circum litus Tauromenitanum egerere. Ne quis vero miretur quamobrem Scyllam Charybdimque Medea meminerit, sciendum est, quod illuc etiam Jason, immisâ ab irato Jove, propter Absyrti necem tempestate, delatus sit.

^k Trinacriæ] Siciliæ, quæ sic à Græcis dicta propter figuram. Antea autem nominimus Scyllam & Charybdim in mari Siculo esse.

^l Hæmonias] Thessalicas, ab Hæmo monte, quo à Thracia dividitur, ita dictas.

^m Lana] Vellus aureum.

ⁿ Quid referam] Aliud in Jasonem Medea commemorat beneficium; quæ Pelian ipsius filiarum manibus, pollicita se cum ad juvenilem ætatem reducturam, jugulavit.

^o Pietate] Patri enim juvenilem ætatem, non mortem adierre arbitrabantur.

^p Cæsa] Patrem vero illæ Medæ hortatu dissecuerunt.

^q Ut] Quamvis.

^r Æsonia] Patris mei Æsonis.

- Ut subito nostras Hymen ^r cantatus ad aures
 Venit, & accenso ^t lampades igne micant;
^u Tibiaque ^x effundit socialia carmina vobis,
 At mihi ^y funesta flebiliora tuba ;
 5 Pertimui; nec adhuc ^z tantum scelus esse putabam :
 Sed tamen in toto pectore ^a frigus erat.
^b Turba ruunt, &, *Hymen*, clamant: *Hymenæ*, ^c frequentant.
 Quo propior vox hæc, ^d hoc mihi pejus erat.
^e Diversi flebant ^f servi, lacrymasque tegebant.
 10 Quis vellet tanti nuncius esse mali.
 Me quoque, quidquid erat, potius ^g nescire juvabat :
^h Sed tanquam scirem, mens mea tristis erat.
 Cum minor è ⁱ pueris, ^k jussus, ^l studioque videndi,
 Constitit ad ^m geminæ limina prima ⁿ foris:
 15 Hic mihi, *Mater*, *abi* ; ^o *pompam pater*, inquit, *Jason*
Ducet ; & ^p *adjunctos* ^q *aureus urget equos*.

INTERPRETATIO.

Ut repente Hymen celebratus penetravit ad aures nostras; & facies fulgent igne excitato, & tibia vobis expromit carmina nuptialia, at mihi luctuosiora tuba lugubri, exterrita sum, nec arbitrabar adhuc tantum esse flagitium: sed tamen horror hærebat in toto pectore. Turba prorumpunt, & vociferantur, Hymen; Hymenæe ingeminant. Quo hic sonus vicinior, eo mihi erat tristius. Servi disjecti lacrymaban-

tur, & celabant lacrymas. Quis cuperet esse index tanti mali? Proderat me quoque ignorare potius quidquid erat: sed animus meus maestas erat quasi cognovissem. Cum junior è pueris, missus, & desiderio inspicendi, substitit ad prima limina portæ duplicis: Hic mihi, Mater, excede, ait, pater Jason vehit pompam, & splendidus instat equis jugatis.

NOTÆ.

- [^r Cantatus] Cantibus celebratus.
 [t Lampades] Faces, in nuptiis Jasonis & Creusæ adhibitæ.
 [u Tibiaque] Vel ex Terentii fabulis, tibia nuptiis adhiberi solitas esse, clarum est.
 [x Effundit] Ad tibiam carmen nuptiale cantabatur.
 [y Funesta] Funeribus admovei solita.
 [z Tantum] Ut, me spectata, aliam uxorem duceres.
 [a Frigus] Timor, ex quo frigus.
 [b Turba ruunt] Pergit in describendis Jasonis cum Creusa nuptiis.
 [c Frequentant] Ingeminant, iterum atque iterum, de more, invocant.
 [d Hoc] Tanto.
 [e Diversi] Id est, hic, illic. Gal. Les uns d'un côté, les autres d'un autre. Angl. Some on one side, and some on the other. Ita & loquitur Sallustius alicubi in Jugurtha.

- [f Servi] Mei, scil. quod me desertam viderent.
 [g Nescire juvabat] Omne enim, quod est interea tempus, priusquam id rescitum, lucro est, ut habet Comicus.
 [h Sed tanquam] Sic & Terentius in Heaut. Nescio quid profecto mihi animus præfagit mali.
 [i Pueris] Mermerum & Phereten Jasonis & Medæ filios vocat Apollodorus.
 [k Jussu] Meo, scil.
 [l Studioque] Pueri enim nova omnia videre cupiunt.
 [m Geminæ] Gal. à deux battans. Angl. The outer, or great Gates.
 [n Foris] Genitivus singularis. In usu vero est tantum numerus pluralis.
 [o Pompam] Apparatum nuptialem.
 [p Adjunctos] Currui junctos.
 [q Aureus] Aureis vestibus ornatw.

Pro.

- Protinus abscissa planxi mea pectora veste :
 Tuta nec à digitis ora fuere meis.
 Ire animus mediæ suadebat in ^r agmina turbæ,
^r Sertaque compositis demere rapta ^t comis.
 5 Vix me continui, quin sic ^u laniata capillos
 Clamarem, ^x Meus est; ^y injiceremque manus,
 Læse pater, ^z gaude : Colchi gaudete relictî.
^a Inferias umbræ ^b fratris habete mei.
^c Deferor (amissis regno patriaque domoque)
 10 Conjuge : qui nobis omnia solus erat.
^d Serpentes igitur potui, taurosque furentes;
 Unum non potui perdomuisse virum?
 Quæque feros pepuli doctis medicatibus ignes;
 Non valeo ^e flammæ effugere ipsa meas?
 15 Ipsi me ^f cantus, herbæque ^g artesque relinquunt;
 Nil ^h Dea, nil Hecates sacra potentis agunt?
 Non mihi grata dies : noctes vigilantur amaræ :
 Nec tener in misero pectore somnus adest.
 Quæ me non possum, potui sopire draconem.
 20 Utilior cuivis, quam mihi, ⁱ cura mea est.

INTERPRETATIO.

Statim percussî mea pectora, amissu laniato: nec vultus fuerunt securi à meis unguibus. Mens impellebat ruere in agmina mediæ turbæ, & auferre corollas dereptas capillis comptis. Vix me repressi quin sic scissâ comam exclamarem, meus est: & immitterem manus. Pater offense, lætator: Colchi deserti lætamini: umbræ fratris mei habete Inferias. Regno, & patria, & domo perditis, destituor marito, qui unicuique erat nobis omnia. Ergo mihi licuit vincere & angues & tauros sævos, non potui

superasse unum virum? Et ego quæ repressi ignes sævos expertis medicaminibus, ipsa non possum vitare ignes meos? Incantationes ipse, & herbæ, & artes destituunt me? Dea nihil præstat, Sacra Proserpina potentis nihil præstant? Lux mihi displicet: noctes acerbæ pervigiles ducuntur, nec somnus mollis subit meum infelix pectus. Ego quæ potui soporem inducere serpenti, mihi non possum. Ars mea est opportunior cuivis quam mihi.

NOTÆ.

^r Agmina] Multitudinem, quæ te, sponsamque tuam comitabatur.

^f Sertaque] Coronas.

^t Comis] Sponse tuæ, scil.

^u Laniata capillos] Meos, scil. Gall.

Quæcunque velles comme j'estois. Angl. In my torn Hair, as I was.

^x Meus est] Jason, scil.

^y Injiceremque manus] Ut meum assererem & vindicarem. De manuum injectione jam aliquid vidimus supra in Oreste.

^z Gaude] Quia nunc gravissimas perfricæ meæ pœnas luo.

^a Inferias] Sunt inferiæ, sacra ad mor-

tuorum placandos Manes: quæ ex inimicorum morte & suppliciiis erant gratissima.

^b Fratris] Absyrti, de quo antea.

^c Deferor] Quomodo plectatur enarrat.

^d Serpentes] Quam bene, & apposite in malorum suorum hæret contemplatione, & exulceratione!

^e Flammæ] Amoris.

^f Cantus] Incantationes.

^g Artesque] Magica, scilicet.

^h Dea] Diana, quæ & Proserpina, seu Hecate.

ⁱ Cura] In magica arte diligentia.

Quos

- Quos ego servavi, pellex amplectitur artus :
 Et nostri fructus illa laboris habet.
 Forſitan &, ſtultæ dum te ^k jactare maritæ
 Quæris, & injuſtis auribus ^l apta loqui,
 5 ^m In faciem moreſque meos ⁿ nova crimina ſingas.
 Rideat, & viriis ^o læta ſit illa ^p meis.
 9 Rideat, & ^r Tyrio jaceat ^t ſublimis in oſtro ;
 Flebit : & ardores ^u vincet aduſta meos.
 Dum ferrum flammæque aderunt, ^v ſuccuſque veneni ;
 10 Hoſtis Medææ nullus inultus erit.
 x Quod ſi forte preces ^y præcordia ferrea tangunt ;
 Nunc animis audi verba ^z minora meis.
 Tam tibi ſum ſupplex, quam tu mihi sæpe fuiſti :
 Nec moror ante tuos procubiſſe pedes.
 15 Si tibi ſum vilis ; communes reſpice natos.
 Sæviet in ^a partus dira noverca meos.
 Et ^b nimium ſimiles tibi ſunt : & ^c imagine tangor :
 Et, quoties video, ^d lumina noſtra ^e madent.

INTERPRETATIO.

Adultera complectitur membra quæ ego vindicavi : & illa gaudet præmiis noſtri laboris. Forte etiam, dum ſtudes te efferre apud imperitam conjugem, & proferre idonea auribus iniquis, comminiſceris inaudita probra in vultus & mores meos : illa rideat, & gaudeat meis probis : Rideat, & ſuperba incumbat purpuræ Tyriæ. Ejulabit & cremata ſuperabit meos aſtus. Dum ferrum & ignis ſuppent, & humor veneni ; nul-

lus hoſtis Medææ erit impunitus. Quod ſi forſitan preces movent dura tua viscera ; nunc auſculta voces inferiores meis cogitationibus. Tam ſum tibi demiffa, quam tu fuiſti mihi sæpe : nec abnuo proſtrata ſuiſſe ante tuos pedes. Si ſum tibi contemnenda ; intueor filios communes. Noverca crudelis rabiem exercebit in natos meos. Et ſunt tibi prorsus ſimiles : & moveor ſimilitudine : & quoties intueor, oculi noſtri bumefcunt.

NOTÆ.

k Jactare] Gall. Vous faire valoir. Angl. To ſet off your ſelf.

l Apta] Quæ placeant.

m In faciem] Quod non ſim pulcra.

n Nova] Inaudita & maxima.

o Læta] Puellarum more, quæ aliarum vitiiſ delectantur, quod inde minus gratas eas fore ſciant ſuis amaſſis.

p Meis] Quæ mihi aſſingis.

q Rideat] Conceſſio eſt per indignationem.

r Tyrio] Laudatiſſima fuit Tyria purpura, ſive oſtrum.

t Sublimis] Magnifica & ſuperba, in ſolio ſedens.

u Vincet] Magis ardebit. Quod poſtea perfecit, cum Medea minatur ; quæ in regiam ignem, quo & Creuſa cremata eſt, tranſiſit.

v Succuſque Veneni] Venenum.

x Quod ſi] Jam ad preces convertitur ; ſi forte Jaſonem fleſcere queat.

y Præcordia] Tua, ſcil. d. Jaſon.

z Minora] Quæ non reſpondeant ſuperbie & iræ mee. Hinc ſummus magiſter Horatius lib. de Arte Poëtica,

Sit Medea ferox, invictaque.

a Partus] Liberos noſtros communes.

b Nimium] Pro valde : Eoque ſenſu etiam apud Terentium legitur.

c Imaginatione tangor] Moveor : Non preces nudas, ut vides, Medea protulit : ſunt enim quæ dicit amoris plena, & ad perſuadendum maxime accommodata.

d Lumina] Per radios, lucemque Solis avi mei.

e Madent] Rigantur lacrymis.

Per superos oro, per avitæ lumina flammæ;

Per ^f meritum, & natos ^g pignora nostra duos :

Redde ^h torum : pro quo tot res ⁱ infana reliqui.

^k Adde fidem dictis ; auxiliumque ^l refer.

5 Non ego te imploro contra taurosque virosque ;

Utque tua serpens victa ^m quiescat ope.

Te peto, quem merui, quem nobis ⁿ ipse dedisti ;

Cum quo sum pariter facta parente parens.

Dos ubi sit, quæris : campo ^o numeravimus illo,

10 Qui tibi laturo vellus arandus erat.

Aureus ille aries villo spectabilis aureo,

Dos mea : Quam, dicam si tibi, redde ; ^p neges.

Dos mea, tu fospes : dos est mea, ^q Graja juventus.

I nunc, ^r Sisyphias, improbe, ^r confer opes.

15 Quod vivis ; quod habes ^t nuptam socerumque potentem,

Hoc ipsum, ingratus quod potes esse, meum est.

Quos equidem ^u actutum ! sed quid prædicere pœnam

Attinet ? ingentes ^x parturit ira minas.

Quo feret ira, ^y sequar. facti fortasse ^z pigebit ;

20 Et piget infido consuluisse viro.

INTERPRETATIO.

Precor per Deos, per radios solis aviti, per beneficia & duos filios pignora nostra, restitue lectum, cujus gratia amens tot res deserui. Præbe fidem dictis tuis ; & opem presta vicissim. Ego non te oro adversus boves & viros ; & ut Draco superatus opera tua sopiatur. Te posco, quem merui, quem ipse tradidisti nobis ; cum quo parente sum pariter facta parens. Petis ubi sit dos : exhibuimus illo agro qui erat findendus tibi rapturo vellus aureum. Ille aries aureus insignis lana aurea est dos mea ;

quam, si dicam tibi, restitue, recuses. Dos mea, tu incolumis : juvenus græca est dos mea. I nunc, pessime, compara divitiarum Sisyphias cum meis. Quod vita frueris, quod habes maritam & socerum opibus præcellentem ; hoc ipsum quod licet esse ingrato, est meum. Quos equidem confessim : sed quorsum ante indicare supplicium ? Ira concipit maximas minas. Faciam quod ira suadebit. Forte penitebit facinoris, penitet etiam fuisse viro perfido.

NOTÆ.

^f Meritum] Meum, scil.

^g Pignora] Liberi sunt matrimonii & amoris pignora.

^h Torum] Quem mihi demis, Creuse tradis. Id est, Matrimonium nostrum firma.

ⁱ Infana] Amore demens.

^k Adde fidem] Præstando quod pollicitus es.

^l Refer] Sicut tibi auxilium tuli, parem gratiam referas.

^m Quiescat] Dormiat.

ⁿ Ipse] Id est, Sponte tua, ultro.

^o Numeravimus] Beneficia maxima à se accepisse Jasonem, dotis loco, indicat.

^p Neges] Nolis mihi dare.

^q Graja] A me tecum servata.

^r Sisyphias] Creontis, Sisyphi filii.

^r Confer] Cum meis compara.

^t Nuptam] Creusam.

^u Actutum] Subauditor puniam, vel aliquid ejusmodi. Simile est illud Virgilii,

Quos ego-----sed motos, &c.

^x Parturit] Cogitat & emittere conatur.

^y Sequar] Faciam quod ira suadebit.

^z Pigebit] Me, scil. Ad terrorem incutendum hæc sunt maxime idonea : sed & ad deterrendum locus est aptissimus.

Viderit

^a Viderit ista Deus, qui nunc mea pectora versat.
Nescio quid certe mens mea ^b majus agit.

INTERPRETATIO.

*Deus istis consuluerit, qui nunc cor meum
agitat: profecto mens mea nescio quid* | *majus movet.*

NOTÆ.

^a Viderit] Gall. dicemus, *Il en arrivera
ce qu'il plaira à Dieu.* Angl. *The Success
shall be what God pleases.* At cum furore
hæc sunt pronuncianda.

^b Majus] Maximum, & antea inaudi-
tum. Illa vero ex Jasonis liberos suos ma-

stavit, regiam, ubi Creusa periit, venenis
quibusdam accendit, deinde Thebas ad Her-
culem, servandorum Jasonis promissorum
sponsorem profugit. Qua de re plurima,
diversissima etiam Poetæ.

EPISTOLA XIII.

ARGUMENTUM.

Protesilaus Iphicli filius, ad Trojam quadraginta navibus (ut ait Homerus)
navigans, cum ceteris Græcis Aulide, portu Bæotiæ, ob tempestatem clausus est.
Quod dum intellexisset Laodamia Acasti ex Laodatheæ filia, ejus uxor, sincere
maritum amans, multis somniis perterrita, hanc epistolam ad eum scripsit: qua
suadet, ut oraculi memor, à belli periculis abstineat. Datum enim Græcis fuerat
responsum, eum, qui primus ex classe in terram Trojanorum descendisset, peritu-
rum. At Protesilaus magnanimus, primus exscendit, & ab Hectore occisus est.

LAODAMIA PROTESILAO.

Mittit, & optat amans, quo mittitur, ire, salutem,

^a Hæmonis Hæmonio Laodamia viro.

^b Aulide te fama est vento retinente morari.

Ah! me ^c cum fugeres, ^d hic ubi ventus erat?

^s Tum freta debuerant vestris obistere remis.

Illud erat sævis ^e utile tempus aquis.

Oscula plura viro, ^f mandataque plura dedissem;

Et sunt quæ volui dicere plura tibi.

INTERPRETATIO.

Laodamia Hæmonis amans mittit salutem
marito Hæmonio, & eam cupit pervenire
quo mittitur. Rumor est te manere in Au-
lide vento obstante. Ah! Ubinam erat hic
ventus cum à me discederes? Tum maria

debuerant adversus vestros remos niti. Illud
tempus erat aptum aquis furentibus. Plu-
ribus suavis & pluribus mandatis mari-
tum cumulasse: & sunt plura quæ volui
tibi dicere.

NOTÆ.

^a Hæmonis] Thessalica, ab Aëmo monte.
^b Aulide] Aulis, oppidum & portus Bæo-
tiæ, ubi Dianæ ira, ob cervam ab inscio
Agamemnone interfectam, Græci Trojam
navigaturi, tempestate, donec ille filiam I-
phigeniam immolaret, retenti sunt,

^c Cum fugeres] Istud ex desiderio dictum,
& affectu: non enim fugit Protesilaus.
^d Hic] Qui te apud me retinisset.
^e Utile] Quia te mihi servasset.
^f Mandataque] Hortata esset amplius,
ut sibi prospiceret, &c.

Raptus

Raptus es hinc & præceps : &, qui tua vela vocaret,
Quem cuperent nautæ, ^h non ego, ventus erat.
Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti.

Solvor ab amplexu Protesilaë tuo;

5 Linguaque mandantis verba ⁱ imperfecta relinquit.
Vix illud potui dicere triste, Vale.

^k Incubuit ^l Boreas, abreptaque vela tetendit.
Jamque meus longe Protesilaüs erat.

Dum potui spectare virum, spectare juvabat :

10 Sumque ^m tuos oculos usque secuta meis.
Ut te non poteram, poteram tua vela videre :

Vela diu vultus detinere meos.

At postquam nec te, nec vela fugacia vidi ;

Et quod spectarem, nil, nisi pontus, erat ;

15 Lux quoque tecum ⁿ abiit, ^o tenebris exanguis obortis
^p Succiduo ^q dicor procubuisse genu.

Vix focer Iphiclus, vix me ^r grandævus Acastus,

Vix ^s mater gelida mœsta refecit aqua.

Officium fecere pium, sed ^t inutile nobis.

20 Indignor miseræ non licuisse mori.

Ut rediit animus, pariter rediere dolores ;

Pectora legitimus casta momordit amor.

INTERPRETATIO.

Ablatus es hinc festinus ; & ventus flabat qui cieret tua vela ; quem nautæ expeterent, non ego. Ventus erat favens nautis, non amanti. Disjungor ab amplexu tuo, Protesilaë ; & lingua admonentis destituit voces incompletas. Vix potui proferre mœstum illud, Vale. Aquilo irruit, & inflavit carbasa correpta. Jamque meus Protesilaus erat longe. Dum potui aspicere maritum, proderat aspicere : & sum prosequuta tuos oculos meis. Cum te non possem, poteram tua vela cernere : Vela diu

retinuerunt oculos meos. At postquam neque aspexi te, neque vela fugientia, & nihil erat quod aspicerem nisi mare, lumen quoque tecum excessi, caligine inducā perhibeor exanguis cecidisse, genu vacillante. Vix focer Iphiclus, vix Acastus senex, vix mater tristis me restituit aqua frigida. Præstiterunt officium pium, sed nobis ineptum. Doleo non licuisse infelici obire. Postquam animus rediit, dolores pariter redierunt, amor pudicus cor castum consirinxit.

NOTÆ.

^g Præceps] Festinus.
^h Non ego] Quia vento secundo Protesilaus erat dilcedendum.

ⁱ Imperfecta] Non potui, quæ dicere volebam, absolvere.

^k Incubuit] Constantiter flavit.

^l Boreas] Qui ventus ab axe spirans, primo, Protesilaus à Molossis, Thessaliæque ora occidentali, ad Aulidem Trojamque navigaturo, secundus fuit.

^m Tuos oculos] Id est, Cum tu oculos ad me converteres, ego etiam ad te assi-

due respiciebam.

ⁿ Abiit] Ex meis oculis, scil.

^o Tenebris] Inducta ante oculos caligine. Quod iis solet accidere qui animi patiuntur deliquium.

^p Succiduo] Debili, & ad cadendum prono.

^q Dicor] Nam ipsa quid egerim nescio.

^r Grandævus] Senex, pater meus.

^s Mater] Mea.

^t Inutile] Quia melius fuisset mori, quam tantis de te curis vexari.

Nec

- Nec mihi pectendos cura est præbere capillos :
 Nec libet aurata corpora veste regi.
 Ut quas ^u pampinea tetigisse ^x Bicorniger hasta
 Creditur, huc illuc, quo furor egit, eo.
 5 Conveniunt matres ^y Phylleides, & mihi clamant,
Indue regales, Laodamia, sinus.
^z Scilicet ipsa geram saturatas ^a murice vestes :
 Bella sub ^b Iliacis mœnibus ^c ille gerat ?
 Ipsa ^d comas pectar : galea caput ille prematur ?
 10 Ipsa novas vestes : dura vir arma ferat ?
^e Qua possum, ^f squalore tuos imitata labores
 Dicar : & hæc belli tempora tristis agam.
 Dux Pari Priamide, ^g damno formose tuorum,
^h Tam sis hostis iners, quam malus ⁱ hospes eras.
 15 Aut te ^k Tænariæ faciem ^l culpasse maritæ,
 Aut illi vellem displicuisse tuam.
 Tu, qui pro rapta nimium, Menelaë, laboras,
 Hei mihi, quam ^m multis flebilis ultor eris !

INTERPRETATIO.

Nec volo tradere comam ornandam: nec placet corpora velari amictu aurato. Incedo huc illuc, quo tulit impetus, ut quas Bicorniger existimatur percussisse hasta pampinea. Matronæ Phylleides confluunt & mihi clamant; Laodamia sume vestes regias. Scilicet ipsa induam vestimenta bis tincta murice: Ille bella moveat sub muris Trojanis? Ipsa ornet capillos; ille urgeatur caput casside? Ipsa geram amictus splendi-

dos; vir gerat arma aspera? Dicar imitata tuos labores sordibus quantum queo: & mœsta ducam hæc belli spatia. Pari, dux Priamide, speciose detrimento tuorum, tam sis hostis ignavus, quam eras hospes infidus. Vel cuperem te vituperasse vultus uxoris Tænariæ; vel tuos illi minus placuisse. Tu Menelaë, qui es nimium anxius pro sublata, hei mihi, quantum eris vindex lucuosus multis!

NOTÆ.

^a Pampinea] Thyrsus intelligit; quod fuit telum, seu gestamen aut sceptrum Bacchi, vel hasta Pampinis hederisque obducta, quo qui tacti essent furore, pro quo etiam quandoque thyrsus sumitur, corripiebatur.

^x Bicorniger] Bacchus est, cui cornua propter vini effectus Poëtæ affixerunt.

^y Phylleides] Thessaliciæ; à Phyllo Thessaliæ urbe. Alii habent Phylacides: quod minus Heinso placuit; quia plerumque à Poëta, geminato l, producitur.

^z Scilicet] Responso est Laodamiæ, ad id quod suadebant matronæ, ut vestes indueret pretiosas: dicitque illud non decere, quandiu maritus suus periclitaretur.

^a Murice] Murex piscis est, cujus sanguine tinguntur lanæ. Dibapham vero vocabant purpuram bis tinctam, & murice saturatam, quæ erat pretiosissima.

^b Iliacis] Trojanis. Ilium enim Trojana

est civitas, ab Ilo rege, à quo ampliata fuit, sic dicta.

^c Ille] Protefilaw.

^d Comas pectar] Elegans Græcismus: quanquam alii habent pectam.

^e Qua possum] Quantum possum. Alii habent quo, squalore scilicet.

^f Squalore] Sorde & corporis neglectu.

^g Damno] Nam illius causa Patria ever-
 sa est.

^h Tam sis] Ne Protefilaw meo noceas.

ⁱ Hospes] Cum apud Menelaum esses, cum perfidiose uxorem clam subduxisti.

^k Tænariæ] Helenæ; à Tænaro Laconiæ, unde ea orta est, promontorio.

^l Culpasse] Quod si fecisset, neque Hele-

nam amasset; neque rapuisset, neque inde ortum bellum esset; neque Protefilaw abivisset.

^m Multis flebilis] Quia multi hac tua ultione peribunt.

Di,

- Di, precor, à nobis ⁿ omen removete sinistrum:
 Et sua ^o det ^p reduci vir meus arma Jovi.
 Sed timeo: quotiesque subit miserabile bellum,
 More nivis lacrymæ sole ^q madentis eunt.
 5 Ilion & ^r Tenedos, ^f Simoisque & Xanthus & ^t Ide,
 Nomina sunt ipso pene ⁿ timenda sono.
 Nec ^x rapere ausurus, nisi se defendere posset,
^y Hospes erat: vires noverat ille suas.
 Venerat (ut fama est) multo spectabilis auro,
 10 Quique suo Phrygias ^z corpore ferret opes.
 Classe virisque ^a potens, per quæ fera bella geruntur:
 Et sequitur regni pars ^b quotacunque sui.
^c His ego te ^d victam, ^e consors ^f Ledaæ ^g gemellis,
 Suspicio: ^h hæc ⁱ Danaïs posse nocere puto.
 15 Hæctora ^k nescio quem timeo. Paris ^l Hæctora dixit
 Ferrea sanguinea bella movere manu.

INTERPRETATIO.

Dii, oro avertite à nobis malum presagium; & maritus meus suspendat arma sua Jovi reduci. Sed metuo, & quoties in mentem venit bellum lamentabile, lacrymæ fluunt in modum nivis solum liquefcentis. Ilion & Tenedos, & Simois, & Xanthus, & Ide sunt nomina fere metuenda ipso sono. Nec hospes conatus esset Helenam abducere, nisi posset se tueri: ille cognoverat suas opes. Accefferat (ut fama fertur) insignis mul-

to auro, & qui gestaret corpore suo divitias Phrygias. Potens classe, & viris, per quæ bella fera administrantur: & quotacunque pars regni sui eum comitatur. Ego conjicio te, & conjuncta Ledaæ geminis, superatam fuisse istis: arbitror hæc posse officere Græcis. Reformido nescio quem Hæctorem. Paris dixit Hæctorem gerere fera bella manu cruenta.

NOTÆ.

n Omen] Ominosum videbatur, quod multis flebilem Menelaum dixisset: non enim de nihilo, sed propter maritorum mortem fleturas matronas Græcas intelligendum est: Adeoque addidit Laodamia, Di, precor, &c.

o Det] De more appendat, & sacra faciat.

p Reduci] Reductori, Conservatori.

q Madentis] Humefcentis & liquefcentis.

r Tenedos] Insula in Trojæ conspectu.

f Simoisque & Xanthus] Sunt agri Trojani rivuli.

t Ide] Ide, seu Ida, mons Phrygiæ.

u Timenda] Timidæ, scil. & delicatulæ puellæ; quæ sibi, extra domum attonita, omnia fingit aspera.

x Rapere] Helenam, scilicet.

y Hospes] Paris.

z Corpore] Ex quo, illum, qui vidisset tam magnifice ornatum, quam dives esset

Phrygia, poterat judicare.

a Potens] Supple, Paris venerat.

b Quotacunque] Id est, Minima sequitur. Unde conjicere licet, quantis sit Paris ille instructus viribus.

c His] Magnifico Paridis ornatu, viribusque.

d Victam] Ad illum amandum inducram.

e Consors] Soror.

f Ledaæ] Leda matre orta.

g Gemellis] Castori & Polluci, qui gemini fuerunt, non eodem ovo, ut male annotaverunt, sed eodem partu editi.

h Hæc] Vires & divitiæ.

i Danaïs] Græcis, à Danao Argivorum rege.

k Nescio quem] Fortissimum intelligit, atque hæc, ex puellæ ingenio, itemque decor, timorem auget dubitatio.

l Hæctora] Accusat Græcorum more. Fuit vero Hæctor Priami filius.

Hectore

- Hectora, quisquis is est, si sum tibi cara, caveto.
 Signatum memori pectore ^m nomen habe.
 Hunc ubi vitaris, alios vitare memento :
 Et multos illic ⁿ Hectoras esse pura.
 5 Et facito dicas, quoties pugnare parabis,
Parcere me iussit Laodamia ^o sibi.
 Si cadere ^p Argolico fas est sub milite Trojam ;
 Te quoque non ullum vulnus habente cadat.
 Pugnet, & adversos tendat ^q Menelaüs in hostes :
 10 ^r Ut rapiat Paridi, quam Paris ante sibi.
 Irruat ; & ^s causam quem vincit, vincat & armis.
 Hostibus è mediis nupta petenda viro est.
 Causa tua est ^t dispar. tu tantum vivere ^u pugna,
 Inque pios dominæ posse redire sinus.
 15 Parcite, ^x Dardanidæ, de tot (precor) hostibus uni :
 Ne meus ex ^y illo corpore sanguis eat.
^z Non est, quem deceat nudo concurrere ferro,
 Sævaquæ in oppositos pectora ferre viros.
^a Fortius ille potest, multo quum pugnat amore.
 20 Bella gerant alii ; Protefilaüs amet.

INTERPRETATIO.

Vitato Hectorem, quisquis is est, si sum tibi dilecta. Gere nomen illud notatum mente memori. Ubi effugeris hunc, cogites effugere alios : & crede multos Hectoras illic esse. Et cura ut dicas, quoties te instrues ad pugnam, Laodamia mihi imperavit sibi indulgere. Si fas est Trojam ruere sub milite Argolico ; ruat te quoque nulla plaga impedito. Menelaüs certet, & eat in hostes oppositos ; ut auferat Paridi, quam Paris ante sibi abstulit. Irrumpat ; & superet armis

quem superat causa. Uxor petenda est viro è mediis hostibus. Causa tua est dissimilis : tu certa tantum vivere, & posse reverti in pium gremium Domine. Dardanida, ignoscite, (quæso) uni de tot hostibus. Ne meus sanguis fluat ex illo corpore. Non est cui sit decorum configere stricto gladio, & agere ferocia pectora in viros adversos. Ille potest generosus, cum certat multo amore. Alii bella moveant ; Protefilaüs amet.

NOTÆ.

^m *Nomen habe*] Ut semper ab illo caveas.
ⁿ *Hectoras*] Id est, Multos, à quibus caveas, viros fortissimos.

^o *Sibi*] Indicat se, ex amore, non nisi in Protefilao vivere.

^p *Argolico*] Græco ; Ab Argo, quæ duplex fuit Græcorum civitas, seu Argolide, eorum Provincia.

^q *Menelaüs*] Cujus uxoris causa bellum ineptum.

^r *Ut rapiat*] Heinsius hunc versum cum sequenti à Puteano & Lovaniensi codice abesse testatur.

^s *Causa quem vincit*] Potior Menelai cui rapta conjux, causa fuit, quam Paridis, qui illam rapuerat.

^t *Dispar*] Nam domi uxorem tuam habes : Unde non tibi pugnandum ut illam

habeas ; sed ut vivas.

^u *Pugna*] Prorsus Protefilao adversus se ipsum pugnare opus fuisset, ne tam acriter in hostes, animi primo impetu victus, irrueret.

^x *Dardanidæ*] Trojanos, non sine maximo affectu, tanquam præsentem essent, compellat. Illos vero à Dardano suo rege eo nomine appellatos antea diximus.

^y *Illo*] Mariti mei Protefilai, in quo ego vivo.

^z *Non est*] Supple maritus meus.

^a *Fortius*] Suum dicit Protefilao melius Cupidinis, quam Martis caltra sequi : quod quidem ex Laodamiæ votis intelligendum ; quæ illum ab hostibus Trojanis in holtium numero non cupit recenseri.

Nunc

^b Nunc fateor ; volui ^c revocare ; animusque ^d ferebat.

Substitit auspicii lingua ^e timore mali.

Cum foribus velles ad Trojam exire paternis,

Pes tuus offenso limine ^f signa dedit.

5 Ut vidi, ingemui ; tacitoque in pectore dixi :

Signa ^g reversuri sint precor ista viri.

Hæc tibi nunc refero, ne sis ^h animosus in armis :

Fac meus ⁱ in ventos hic timor omnis eat.

Sors quoque ^k (nescio quem) ^l fato designat iniquo,

10 Qui primus Danaum ^m Troada tangat humum.

Infelix ; quæ prima virum lugebit ademptum !

Dî faciant, ⁿ ne tu strenuus esse velis !

Inter mille rates tua sit ^o millesima puppis,

Jamque ^p fatigatas ultima verset aquas.

15 Hoc quoque præmoneo : de nave novissimus exi.

Non est, quo properes, ^q terra paterna tibi.

Cum ^r venies, ^s remoque move veloque ^t carinam ;

Inque tuo celerem littore siste gradum.

INTERPRETATIO.

Nunc agnosco; volui te retrahere ; & mens suadebat. Lingua retenta est metu mali ominis. Cum velles excedere limine paterno ad Trojam, pes tuus omnia fecit limine percusso. Ut aspexi, ingemui ; & dixi in pectore secreto : oro ista sint indicia mariti reditori. Nunc hæc tibi narro, ne sis audax in armis : fac hic omnis metus vaneſcat in auras. Sors etiam destinat nescio quem morti injustæ, qui primus Danaum attingat solum

Trojanum. Mifera quæ prima flebit maritum sublatum ! Dii præſent ne tu velis eſſe generoſus ! Inter mille naves tua fit navis millesima, & poſtrema eruat undas laſſas. Hoc quoque ante horior ; prodito ultimus eſt nave. Solum non eſt tibi patrium, quo ſ. ſines. Cum reverteris, impelle navem remo & velo, & ſige pedem velocem in tuo littore.

NOTÆ.

^b Nunc fateor] Quod antea non ſum auſa dicere, ne male ominari viderer, illud jam moneo.

^c Revocare] Impedire ne ad bellum Trojanum ires.

^d Ferebat] Cupiebat.

^e Timore] Timens ne male ominari viderer : quod jam dixi.

^f Signa] Auguria, Omina, Præſagia.

^g Reversuri] Malum erat omen ita cæſpitaffe ; quod ſatis indicavit : At ne quidem vult illud eſſari.

^h Animosus] Audax, qui in omne diſcrimen irruas.

ⁱ In ventos] De nibilo me invaſerit ; vanusque fit.

^k Nescio quem] Fuit ille ipſe Proteſilaus.

^l Fato] Morti.

^m Troada] Troas vocatur regio Trojana : ex qua patronymicum maſculinum, Troas, Trois ; & læminip. Troas, Troadis.

ⁿ Ne tu strenuus] Id eſt, Ne tu primus percas : Sed vocibus abſtinet ominoſis.

^o Millesima] Ultima, quæ terram attingat.

^p Fatigatas] Aliorum remis agitatas.

^q Terra paterna] Ubi ab amicis excipiaris, ſed inimica.

^r Venies] Reverteris in Patriam.

^s Remo] Ocyſſime redi.

^t Carinam] Navem. Pars poſita eſt pro toto ; eſt enim carina navis pars ima.

- Sive latet ^u Phœbus, seu terris altior extat,
 Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte, venis.
 Nocte tamen. quam luce, magis. nox ^x grata puellis:
 Quarum suppositus colla ^y lacertus habet.
 5 ^z Aucupor in lecto mendaces ^a cælibe somnos.
 Dum careo veris, gaudia falsa juvant.
 Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
 Cur venit à verbis multa querela tuis?
^b Excutor somno; ^c simulacraque noctis adoro.
 10 Nulla caret ^d fumo Thesſialis ara meo.
 Thura ^e damus, lacrymamque super; ^f qua sparsa relucet,
 Ut solet adfuso surgere flamma mero.
^g Quando ego, te reducem cupidis amplexa lacertis,
 Languidâ lætitiâ ^h solvar ab ipsâ meâ?
 15 Quando erit, ut lecto mecum bene junctus in uno
 Militiæ referas splendida facta tuæ?
 Quæ mihi dum referes; quamvis audire juvabit;
 Multa tamen capies oscula, multa dabis.
 Semper ⁱ in his ^k apte narrantia verba ^l resistunt.
 20 ^m Promptior est ⁿ dulci linguâ referre mora.

INTERPRETATIO.

Sive Sol absconditur, seu sublimior terris eminet; tu mihi occurrit dolor de die, tu mihi dolor de nocte. De nocte tamen magis quam de die; Nox suavis puellis, quarum cervicem brachium subiectum amplectitur. Capto somnos fallaces in lecto viduo. Gaudia ficta profunt, dum destitutor veris. Sed quamobrem tua species nobis sistitur pallida? Quamobrem multa querimonia oritur ex verbis tuis? Somno excutior; & veneror imagines noctis. Nullum altare Thesſalicum destituitur fumo meo.

Exhibemus thura & lacrymas super ea, quibus irrigata, flamma micat ut solet erumpere vino insillato. Quando ego, complexa te reducem ulnis avidis, deliquium patiar ipsa deficiens meo gaudio? Quando erit, ut bene mecum compositus in uno toro narres strenua facta militiæ tuæ? Quæ dum mihi narrabis; quamvis gratum erit auscultare; tamen multa sumes oscula, offeres multa. Voces quæ aliquid referunt semper commode in bis berent. Lingua est paratior narrare suavi mora.

NOTÆ.

^u Phœbus] Sive Sol. Dicit se diu noctuque de Proteſilao anxiam esse.

^x Grata] Adeoque ingrata, cum maritus abest.

^y Lacertus] Mariti, scilicet.

^z Aucupor] Studeo lætâ de te somnare.

^a Celibe] Viro destituto.

^b Excutor] Subito excitor. Gall. Je m'éveille en sursaut. Angl. I start out of my sleep.

^c Simulacraque noctis] Nocturnas umbras, quæ in somnis tuam imaginem mihi representant.

^d Fumo] Id est, Sacrificio.

^e Damus] Focis injicimus.

^f Qua] In aliis est, quæ sparsa relucet: Sic vero referendum ad thura, non ad flammam.

^g Quando] Affectum auget interrogatio, cum exclamatione.

^h Solvar] Nimio gaudio etiam animi deliquium patimur.

ⁱ In his] Osculis.

^k Aptè] Cum jucunditate & voluptate.

^l Resistunt] Abrumpuntur.

^m Promptior] Paratior.

ⁿ Dulci] Quam fecerunt oscula.

LAODAMIA PROTESILAO. 131

Sed cum Troja ° subit, subeunt ventique fretumque;

Spes bona sollicito victa timore cadit.

Hoc quoque, quod venti p prohibent exire carinas,

Me movet: invitis ire paratis aquis.

5 Quis velit in patriam vento prohibente reverti?

A patria pelago vela vetante datis.

Ipse q suam non præbet iter Neptunus ad urbem:

° Quo ruitis? vestras quisque redite domos.

Quo ruitis, Danaï? ventos audite vetantes.

10 Non subiti casus, ° numinis ista mora est.

Quid petitur tanto, nisi turpis adultera, bello?

Dum licet, ° Inachiaæ u vertite vela rates.

x Sed quid ego revoco hæc? omen revocantis abesto,

Blandaue compositas aura y secundet aquas.

15 z Troas in invideo; quæ si lacrymosa fuorum

a Funera conspicient, b nec procul hostis erit;

INTERPRETATIO.

Sed cum Troja occurrit, occurrunt etiam venti & mare; spes bona superata metu anxio dilabitur. Hoc quoque me percellit quod auræ obstant ne naves discedant. Invenitis discedere aquis renitentibus. Quis cupiat redire in patriam vento obstante? Panditis vela a patriæ mari prohibente. Neptunus ipse non dat viam ad urbem suam. Quo prorumpitis? Quisque repetite ve-

stras domos. Quo prorumpitis Danaï? auctoritate auris prohibentibus. Ista retardatio est Dei, non casus repentini. Quid queritur tanto bello nisi infamis adultera? Naves Inachiaæ sequebantur carthasa dum datur. Sed quid ego hæc repeto? Augurium repentis abesto, & lenis aura favet aquis quietis. Æmulor Trojanis, quæ si intuebuntur flebiles cades fuorum, nec hostis erit longe;

NOTÆ.

o Subit] In mentem recurrit. Sic Gall. dicimus, Mais quand je songe. Angl. But when I think on't.

p Prohibent] Illud supra vidimus.

q Suam] Quia, cum Apolline, Trojæ mœnia ædificaverat.

r Quo ruitis] Vim habet maximam & affectum hæc iteratio. Tantum non inconsideratos & infanos vocat Danaos.

s Numinis] Neptuni Dei; cui non possitis resistere.

t Inachiaæ] Argivæ seu Græcæ; a præso Argivorum rege Inacho.

u Vertite vela] Adeoque in patriam revertimini.

x Sed quid ego] Mire hic variant libri veteres, quorum nonnulli,

Sed quid ago revocans? revocantis nomen abesto.

Longum esset omnia referre. Heinsius putat scribendum,

Sed quid ego hos revoco, revocaminis omen abesto.

Sensus vero apertissimus est. Malum omen ex voto & revocatione sua Laodamia metuens, correptione utitur; conceditque, ut Græci ad Trojam ire pergant.

y Secundet] Navigationi vestre faventes efficiat.

z Troas in invideo] Troas invideo habebat Puteaneus; Unde Salmasius, τὴν in geminato, feliciter, teste Gronovio Troas in invideo, tertio casu Græco plurali, reponerat. Quod ut approbet Heinsius, quædam ex Propertio similia loca citat. Nihil vero adversus tantos viros ausim proferre: quanquam hanc fateor correctionem mihi non arridere. Accusativus equidem solus vulgo cum verbo invideo non ita construitur; at nolim ideo affirmare Ovidium non ita scripsisse,

a Funera] Cades.

b Nec procul] Unde sequitur, quod suos maritos sepe videbunt uxores Trojanæ; nam illud intelligendum; ne beneficii loco, quod pessimum est, arripuisse Laodamia videatur.

- Ipsa suis manibus forti nova nupta marito
 Imponet galeam, ^c babaraque arma dabit.
^d Arma dabit: dumque arma dabit, simul oscula sumet.
 Hoc genus officii dulce duobus erit.
 5 ^e Producetque virum; dabit & mandata reverti:
 Et dicer, *Referas ista* ^f *face arma Jovi*.
 Ille. ferens dominæ mandata recentia secum,
 Pugnabit caute, respicietque domum.
 Exuet hæc reduci clypeum, galeamque resolvet,
 10 Excipietque suo pectora lassa sinu.
^g Nos sumus ^h incertæ: nos anxius omnia cogit,
 Quæ possunt fieri, facta putare, timor.
 Dum tamen arma geres ⁱ diverso miles in orbe,
 Quæ referat vultus est mihi ^k cera tuos.
 15 Illi blanditias, illi tibi debita verba
 Dicimus: amplexus accipit illa meos.
 Crede mihi; ^l plus est, quam quod videatur, imago.
 Adde ^m sonum ceræ; Protefilaüs erit.
 Hanc specto, teneoque sinu pro conjuge vero:
 20 Et tanquam possit verba referre, ⁿ queror.

INTERPRETATIO.

Nova nupta ipsa aptabit cassidem manibus suis strenuo marito, & exhibebit arma barbara. Exhibebit arma: & dum arma exhibebit simul capiet oscula. Hoc genus officii erit suave ambobus. Et detinebit maritum, & admonebit redire: & dicet, vide ut reportes ista arma Jovi. Ille secum portans iussa nova Domine, certatim provide & oculos convertet ad domum. Hæc detrahens scutum reduci, & casside levabit, & recipiet pectora defessa gremio

suo. Nos sumus dubie: metus sollicitus subigit credere acta omnia quæ possunt evenire. Dum tamen arma tractabis, miles in terris remotis, est mihi cera quæ exhibeat faciem tuam. Loquimur illi blanditias, loquimur illi verba tibi debita; illa fruitor meis amplexibus. Fidem mihi habeto, plus est effigies quam quod videatur. Adjice vocem imagini, erit Protefilaus. Hanc intueor, & tenco gremio pro vero marito; & conqueror quasi possit voces reddere.

NOTÆ.

^c *Barbaraque*] Epitheton vagum. Arma intellige simpliciter: quamvis barbara vocavit, quia barbarorum Trojanorum.

^d *Arma dabit*] Repetit quod Trojanis mulieribus invidet, quasi arma ab uxore tradita vim majorem habeant: quod forte suo modo verum est.

^e *Producetque*] Retardabit: Ne tam cito in pericula veniat.

^f *Face*] Fac. Imperativus antiquorum more.

^g *Nos*] Mulieres Græcæ, quæ tam longe à maritis distitæ sumus.

^h *Incertæ*] Quid agant, scil. mariti nostri, quid sperandum sit, &c.

ⁱ *Diverso*] In terris longe remotis: in Asia, ubi Troja fuit.

^k *Cera*] Ex qua Protefilaï imago ficta erat.

^l *Plus est*] Ex maximo erga Protefilaum amore. dicit, se majori in ejus deosculanda imagine, voluptate frui, quam cuiquam videretur.

^m *Sonum*] Vocem.

ⁿ *Queror*] Apud illam imaginem, scil. tanquam mihi respondere possit.

Per

HYPERMNESTRA LYNCEO. 133

Per reditus, corpusque tuum mea numina juro;

Perque ° pares animi conjugiiue faces :

Perque, quod ut videam canis p albere capillis,

Quod tecum possis ipse referre, caput ;

5 Me tibi q venturam comitem, quocunque vocaris :

Sive, r (quod heu timeo!) live superstes eris.

Ultima mandato claudetur epistola parvo.

Si tibi cura mei, sit tibi cura tui.

INTERPRETATIO.

Juro per regressus, & corpus tuum mea numina ; & per faces simul animi & conjugii ; & per caput quod ipse possis tecum reportare, ut videam canere alba coma, me accessuram tibi comitem quocunque jusseris : sive (quod heu metuo!) sive eris superstes. Infima littera finietur parvo monito. Curam geras tui, si me amas.

NOTÆ.

° Pares animi] Quæ me tibi pariter animo & corpore conjunxerunt.
p Albere] Senescere. Metonymia est.
q Venturam] Etiam morituram ; si ipse moriaris.
r Quod heu timeo] Id est, Sive interficiaris. Cavit autem vocibus uti ominosis.

EPISTOLA XIV.

ARGUMENTUM.

Danaus, Beli prisce filius, ex pluribus conjugibus quinquaginta filias suscepit: quas, cum Ægyptus ejus frater cui totidem erant filii, rogasset sibi nurus; Danaus oraculi responso comperto, se manibus generi moriturum, volens periculum evitare, consensu navibus Argos venit. Indignatur Ægyptus, quod spretus esset, filiosque cum exercitu ad illum oppugnandum mittit, hac lege, ut non nisi interempto Danao ad se redirent, aut filiarum connubia inissent: Ille autem obsidione coactus, filias se daturum spondit. Sed puellæ, accepto à patre gladio, ut jussum erat, prima nocte, cum vino letitiæque calentes juvenes arctissimo somno essent sopiti, unaquæque suum jugulavit: Hypermnestra excepta, quæ Lino, quem Eusebius Lynceum appellat, marito suo pepercit, suasisque, ut ad patrem Ægyptum, detecto facinore, quam primum fugeret. Sed cum pater Danaus ab omnibus perfectum facinus intellexisset, præterquam ab Hypermnestra, eam crudelissime victam in carcerem compegit. Quare maritum hac epistola rogat, ut vel opem ferat, vel, si mori contingat, sepulturæ honore non careat. Sed à Lino tandem, Danao trucidato, fuit liberata.

HYPERMNESTRA LYNCEO.

^a Mittit Hypermnestra de tot modo ^b fratribus uni :

Cætera nuptarum crimine ^c turba jacet.

INTERPRETATIO.

Hypermnestra scribit uni de tot modo fratribus : ceteri perierunt flagitio uxorum,

NOTÆ.

^a Mittit] Epistolam, scil.
^b Fratribus] Patruclibus Hypermnestræ.
^c Turba] Fratres tui, à sororibus meis interficiti.

- Clausa domo teneor, gravibusque coercita vinclis.
 Est mihi supplicii causa, fuisse ^d piam.
 Quod manus extimuit ^e jugulo demittere ferrum,
 Sum rea. laudarer, ^f si scelus ausa forem.
 5 Esse ream præstat, quam sic placuisse parenti.
 Non piget immunes cædis habere manus.
 Me pater igne licet, ^g quem non violavimus, urat;
 Quæque aderant ^h sacris, ⁱ tendat in ora faces;
 Aut illo jugulet, quem ^k non bene tradidit. ense;
 10 Ut qua non cecidit vir nece, nupta cadam:
 Non tamen, ut dicant morientia, *Pœnitet*, ^l ora,
 Efficiet. ^m non sum, quam piget esse piam.
ⁿ Pœniteat sceleris Danaûm sævasque sorores.
^o Hic solet eventus facta nefanda sequi.
 15 Cor pavet ^p admonitu ^q temerata sanguine noctis;
 Et subitus ^r dextræ præpedit ossa tremor.
^s Quam ^t tu cæde putes fungi potuisse ^u maritâ,
 Scribere de facta ^x non sibi cæde timet.

INTERPRETATIO.

Detineor domo conclusa, & conscripta ponderosis catenis. Est mihi causa pœna, fuisse piam. Arguor quod dextra verita est exigere ensē per fauces tuas; celebrarer si audax fuisset ad flagitium. Satius est ream argui, quam sic gratam fuisse patri. Non pœnitet habere manus infantes homicidii. Quamvis pater me incendat igne quem non temeravimus, & immittat in faciem tædæ quæ aderant sacris, aut ma-
 &et gladio quem male exhibuit, quamvis

ea morte occumbam qua maritus non occubuit, non tamen adiget ut ora occumbentia proferant, Pœnitet: non sum quam pigeat esse piam. Pigeat Danaum & sorores crudeles flagitii. Hic eventus solet comitari facta facinorosa. Cor trepidat recordatione noctis polluta cruore, & repentinus horror occupat ossa dextræ. Quam tu credas potuisse perpetrare cadem mariti, metuit scribere de cæde a se non patrata.

NOTÆ.

^d Piam] Erga te, quem servavi.
^e Jugulo] Tuo, scil. Quia nolui te interficere.
^f Si scelus] Si te perfidiose machassē, a patre laudarer.
^g Quem] Facium nuptialium ignem intellige; quem, quia matrimonii fidem intersecto marito, non læserat Hypermætra, se non violasse dicit.
^h Sacris] Nuptialibus, scil.
ⁱ Tendat] In ora immittat.
^k Non bene] Quandoquidem ad interficiendum maritum dederat.
^l Ora] Mea, scil. Non faciet pater meus, ut, quod te non machaverim, me pœnitere profitear.

^m Non sum] Heinſius legebat non es, ut sese alloquatur Hypermætra.
ⁿ Pœniteat] Propter machatos Lyncei fratres.
^o Hic eventus] Pœnitere, scil.
^p Admonitu] Id est, Quando memini, seu recorder: Recordatione: Cum mentem subit cogitatio.
^q Temerata] Polluta, maculata, fœdante, infecta.
^r Dextræ] Qua, nuper machando tibi, nunc scribo.
^s Quam] Dextram, scil.
^t Tu putes] Pro aliquo putet.
^u Maritâ] Alii habeant mariti.
^x Non sibi] Non a se.

FH

MVSEVM
 BRITANNICVM

Sed

Sed tamen ^y experiar. ^z Modo facta ^a crepuscula terris;

^b Ultima pars lucis, primaque noctis erat:

Ducimur ^c Inachides magni sub tecta ^d Pelasgi;

Et focer ^e armatas accipit æde nurus.

5 Undique collucet ^f præcinctæ lampades auro.

Dantur in ^g invitos ^h impia thura focos.

Vulgas, *Hymen*, *Hymenææ*, vocant: ⁱ fugit ille vocantes.

Ipsa ^k Jovis conjux ^l cessit ab urbe ^m sua.

Ecce mero ⁿ dubii, comitum clamore ^o frequentes,

10 Flore novo ^p madidas impediēte cornas,

In ^q thalamos læti, thalamos sua busta ^r feruntur;

^s Strataque corporibus ^t funere digna premunt.

Jamque cibo vinoque ^u graves somnoque jacebant;

Securumque quies ^x alta per Argos erat:

INTERPRETATIO.

*Sed tamen tentato. Modo crepuscula adven-
nerat terris; erat pars novissima diei, erat
et prima noctis: Inachides deducimur do-
mum magni Pelasgi, et focer in tecta ad-
mittit nurus armis instructas. Lucernæ au-
ro decoratæ fulgent undique. Thura impia
mittuntur in aras illa respuentes. Vulgus
invocant Hymen, Hymenææ: ille fugit in-
vocantes. Ipsa Jovis uxor discessit ab urbe*

*sua. Ecce vino labantes celebrati circum-
fusorum comitum vociferatione, flore re-
centi capillos unctos redimiente, fistivi
eunt in cubicula, cubicula suos rogos, et
corporibus incumbunt lectis dignis funere.
Jamque pressi cibo et vino et somno jace-
bant; et profundus sopor habebat Argos
quietum.*

NOTÆ.

^y *Experiar*] Conabor tibi, quo pacto
fratrum peracta sit cædes, perscribere.

^z *Modo facta*] Optime totius facti seri-
em, a tempore facto initio, narrare occipit.

^a *Crepuscula*] Quid sit crepusculum se-
quenti versu dicit: sed aliud est etiam
matutinum.

^b *Ultima*] Heinsius quosdam sequutus
codices legit,

Ultima pars noctis, primaque lucis erat.

Sed vulgata lectio potior videtur, quippe
quæ ad ritus matrimoniales servandos est
magis accommodata: nam sub noctem
sponsa domum sponsi deducebatur.

^c *Inachides*] *Inachi proneptes*. Ille enim
Io genuit, quæ ex Jove Epaphum; Epaphus
Belum, ex quo, ut in argumento vi-
dimus, Ægyptus, Danausque quinquaginta
puellarum pater, orti sunt.

^d *Pelasgi*] Qui olim Argis regnaverant.

^e *Armatas*] Pugionibus a patre datis
instructas.

^f *Præcinctæ*] *Auro ornate et circumdate.*

^g *Invitos*] Diis enim feralia connubia,
nec sacrificia placere poterant. Foci pro
diis positi.

^h *Impia*] Quæ ab impiis offeruntur.

ⁱ *Fugit*] Non enim vult lætus nuptia-
rum Deus infaustis connubiis adesse.

^k *Jovis conjux*] Juno iuga pronubaque,
quæ connubiis adesse solet.

^l *Cessit*] Ne improbum conjugium vi-
deret.

^m *Sua*] Illi enim sacrum Argos, ubi
præcipue colebatur.

ⁿ *Dubii*] Sponsos intelligit vino captos,
& titubantes.

^o *Frequentes*] Comitibus lætis et stre-
pentinis stipati.

^p *Madidas*] Unguentis delibutas. Gall.
Parfumez.

^q *Thalamos busta*] Appositio. Thalami,
busta, seu sepulcra eorum dicuntur, quod
ibi essent illi iugulandi.

^r *Feruntur*] Eunt.

^s *Strata premunt*] Jacent in lectis, ve-
stimentis linteisque stratis.

^t *Digna funere*] Dicit lectos funeribus
magis quam nuptiis convenire.

^u *Graves*] Gravati et oppressi.

^x *Alta quies*] Omnibus profundo som-
no sopitis.

- Circum me gemitus y morientum audire videbar:
 Et z tamen audibam; a quodque verebar, erat.
 Sanguis b abit; mentemque c calor corpusque relinquit:
 Inque d novo jacui frigida facta toro.
 5 Ut leni e Zephyro fragiles vibrantur aristæ;
 Frigida f populeas ut quatit aura comas;
 Aut sic, aut etiam tremui magis. ipse jacebas:
 Quæque tibi dederam vina, g soporis erant.
 Excussere metum violenti jussu parentis.
 10 Erigor; & capio tela tremente manu.
 Non ego falsa loquar. ter acutum sustulit ensẽm,
 Ter h male sublato recidit ensẽ manus.
 [i Admovi jugulo; sine me tibi vera fateri;
 Admovi jugulo tela paterna tuo.]
 15 Sed k timor & pietas crudelibus obstitit ausis:
 Castaque mandatum dextra refugit opus.

INTERPRETATIO.

Videbar audire circum me gemitus morientium: & tamen audiebam; & erat quod metuebam. Sanguis recedit, & calor destituit animum & corpus: & jacui gelida facta in novo lecto. Quemadmodum fragiles aristæ concutuntur placido Favonio: Quemadmodum ventus frigidus concutit frondes populeas; aut sic, aut etiam amplius trepidavi. tu jacebas: Et vina quæ tibi exhibueram erant soporiferæ. Mandata sævi

patris expulerunt timorem. Surgo, & summo ensi in manu trepidante. Ego non proferam fida: manus ter sustulit gladium acuminatum, ter recidit gladio male sublato. Admovi faucibus; concede me tibi vera confiteri, admovi faucibus tuis ensẽ paternum. Sed metus & pietas prohibuit sæva cæpta, & manus pudica abnuvit opus jussum.

NOTÆ.

- y Morientum] Fratrum tuorum, scil.
 z Tamen] Pro omnino: Sed nota vim occultam illius voculæ; qua efficitur, ut Hypermetra, præ metu & rei atrocitate, ita turbata videatur, ut ne illa possit satis suis auribus credere; sed, audiatne revera morientium gemitus, an vero id tantum ex imaginatione credat, dubia hæreat.
 a Quodque verebar] Ne patrules interficerentur.
 b Abit] In intimas corporis partes, in præcordia, ipsumque adeo cor, ut solet ex metu, relabitur.
 c Calor] Siquidem sanguis ad præcordia ex metu fugit, calor cum eo pariter recedit.
 d Novo] Qui fuit novæ nuptiæ.
 e Zephyro] Ventus est Zephyrus ab occasu spirans. Favonius Latinis dicitur.
 f Populeas comas] Frondes Populi arboris.
 g Soporis] Quæ soporem inducerent. Succum aliquem soporiferum vino immix-

tum fuisse innuit.

h Male] Nec audacia, nec, quibus par erat, viribus. Vel, male, id est, non juste, adversus maritum. Prior vera videtur expositio.

i Admovi] Alii habent, At rursus monitis, jussuque coacta parentis. Alii aliter. Heinſius expungendum totum hoc distichon putat; utpote à sciolo confictum, qui superiora cum sequentibus non coherere arbitratur. Quæ quidem optime coherere dicit ille idem Heinſius, si pro Sed, proximo versu Et reponas. Nullus certe dubito quin spurii sint illi.

k Timor] Qui omnibus à natura est institutus, qui male faciunt; maxime cum criminum assuetudine conscientie stimulus non elanguit: quanquam aliàs inutiles, strenuæ sunt ad male faciendum plurimæ mulierculæ.

Purpureos

Purpureos laniata ^l sinus, laniata capillos,

Exiguo dixi talia verba ^m sono;

Sævus, Hypermnestra, pater est tibi. iussa parentis

Effice. germanus sit comes ⁿ iste sus.

5 ^o *Fœmina sum & virgo, natura mitis & annis.*

Non p faciunt q molles ad fera tela manus.

^r *Quin age, dumque ^f jacet, ^t fortes imitare sorores.*

Credibile est cæsos ^u omnibus esse viros.

^x *Si manus hæc aliquam posset committere cædem;*

10 *Morte foret y domina sanguinolenta sue.*

^z *Quo meruere necem ^a patruelia regna tenendo,*

Quæ tamen ^b externis danda forent generis?

^c *Finge viros meruisse mori: quid fecimus ipsæ?*

^d Quo mihi commissio non licet esse piæ?

15 ^e *Quid mihi cum ferro? ^f quo bellica tela puellæ?*

Aptior est digitis lana colusque meis.

INTERPRETATIO.

Scissa amictus purpureos, scissa comam, prolata talia verba voce demissa: Hypermnestra parentem habes crudelem. Perfice mandata patris: ille sit socius suis fratribus. Fœmina sum & virgo, mollis natura & ætate. Manus teneræ non sunt aptæ ad sæva arma. Quin age & dum jacet, æmulator strenuas sorores. Credibile est maritos esse interfectos ab omnibus. Si hæc dextra

posset patrare aliquam cædem, cruenta esset nec Dominæ suæ. Quæ re illi digni sunt morte possidendo regna patruelia, quæ tamen essent tradenda generis peregrinis? Pone viros dignos esse interire: quid nos commeruimus? Quo facinore non licet mihi esse piæ? Quid mihi cum ense? Quorsum militaria tela virgini? Lana & colus est magis idonea digitis meis.

NOTÆ.

^l Sinus] Vestes meas.

^m Sono] Voce demissa.

ⁿ Iste] Lynceus maritus meus.

^o Fœmina sum] Ostendit nunc quod maritum non possit interficere, rationibus à sexu & ætate petitis.

^p Faciunt] Aptæ sunt.

^q Molles] Quales sunt muliebres.

^r Quin age] Jam muliebri more mutat consilium, vel potius nutans ad illud mutandum sese hortatur.

^f Jacet] Maritus, scilicet.

^t Fortes] Imo furiosæ, quæ suos maritos trucidaverunt: quamobrem etiam à Poëtis infame illud genus ad inferos detrusum.

^u Omnibus] Pro ab omnibus. Ita sæpe & eleganter loquuntur Poëtæ, Horatius præsertim.

^x Si manus] Nunc consilium de interficiendo marito respuit.

^y Domina] Mei ipsius, quæ me potius

ipsa quam maritum interficerem.

^z Quo] Quæ re? quo crimine? Nullum dicit esse in patruelibus crimen, ad quos, ex suo cum Dana: filiabus conjugio, jure ejus regnum perveniat, cum hæredibus masculis ille careret.

^a Patruelia] Quæ hereditario jure ad patruelles suas obvenirent; quæque per suum cum illis conjugium sua fierent.

^b Externis] Qui ex sua gente non essent: Quibusvis aliis hominibus.

^c Finge] Pone. Gall. Supposez. Angl. Suppose.

^d Quo commissio] Propter quod peccatum?

^e Quid mihi] Quamobrem in manus meas gladium pater posuit?

^f Quo] Fine, scilicet. Sciebat equidem esse ea ad interficiendos patruelles, quorum vero spectaret illa cædes nesciebat, aut nescire simulabat.

- g Hæc ego : dumque queror, lacrymæ^h sua verba sequuntur,
Deque meis oculis in tua membra cadunt.
Dumⁱ petis amplexus, sopitaque brachia^k jactas;
Penè manus telo saucia facta tua est.
5 Jamque patrem, famulosque patris, lucemque timebam.
Expulerunt somnos hæc mea dicta tuos :
Surge age, ^l Belide, de tot modo fratribus^m unus :
Nox tibi, ni properas, istaⁿ perennis erit.
Territus exurgis : fugit omnis^o inertia somni.
10 Aspicias in timida^p fortia tela manu.
Quærenti^q causam, Dum nox finit, effuge, dixi.
Dum nox atra finit, tu fugis : ipsa moror.
Mane^r erat : & Danaüs generos ex cæde jacentes
Dinumerat. ^t summæ criminis unus abes.
15 Fert^r male^u cognatæ jacturam mortis in uno ;
Et queritur^x facti sanguinis esse parum.
^y Abstrahor à patriis pedibus ; ^z raptamque capillis
(Hæc meruit^a pietas præmia) carcer habet.

INTERPRETATIO.

Hæc ego ; & dum conqueror, lacrymæ subsequuntur sua verba, & fluunt in tuos artus de meis oculis. Dum queris me compleri, & agitas lacertos sopitos ; manus tua est propemodum vulnerata gladio. Jamque metuebam patrem & ministros patris, & diem. Hæc mea verba excusserunt somnos tuos : Surge age, Belide, solus de tot modo fratribus. Illa nox erit tibi perpetua, nisi festinas. Tremefactus excuteris : omnis segnitie somni dilabitur :

cernis tela valida in manu pavida. Dixi tibi sciscitanti causam, prorumpere, dum nox concedit. Dum nox obscura facit copiam, tu abis : ego remaneo. Mane erat : & Danaus enumerat generos prostratos ex nece : Solus desideraris summæ flagitii. Inique patitur damnum mortis consanguineæ in uno ; & queritur esse parum sanguinis effusi : Abripior à pedibus paternis ; & vincula (pietas meruit banc mercedem) tenent ablatam comam.

NOTÆ.

g Hæc ego] Depressa voce dixi, Supple.
h Sua verba] Id est, Quæ ejusmodi querimonie & lacrymis, competere.

i Petis amplexus] Inter dormiendum vis me amplecti.

k Jactas] In somnis moves.

l Belide] Beli nepos. Ille vero est vocativus Græcorum more, à nominativo Belides.

m Unus] Solus.

n Perennis] Per annos omnes duratura : Æterna.

o Inertia] Illam intelligit pigritiam, qua non bene exercecti teneri solent.

p Fortia] Id est, Quæ solent esse fortium virorum.

q Causam] Quamobrem telum manibus haberem.

r Erat] Pertinet istud ad sequentem narrationem.

t Summæ] Ex omni numero, tu solus decras, qui non esses conjugis socerique crimine mactatus.

u Male] Inique. Danaum dicit iratum ideo, quod unus ex suis consanguineis morti esset ereptus.

x Cognatæ] Consanguineæ. Id est, Pro morte unius consanguinei.

y Facti] Sparsi, Effusi.

z Abstrahor] Scilicet ad patris pedes, delicti veniam petens procubuerat. Quamquam alii codices habent manibus ; alii laribus.

a Raptamque] Quæ in carcerem capillis protracta fuit.

b Pietas] Erga te. Ironice, adversus patrem, loquitur.

b Scilli-

^b Scilicet ex ^c illo Junonia permanet ira;

Quo ^d bos ex homine est, ex bove facta Dea.

At ^e satis est poenæ teneram ^f mugisse puellam:

^g Nec ^h modo formosam posse placere Jovi.

5 Adstitit in ripa ⁱ liquidi ^k nova vacca parentis,

Cornuaque in patriis ^l non sua vidit aquis:

Conatoque ^m queri mugitus edidit ore:

Territaque est forma, territa voce sua.

Quid ⁿ furis, infelix? quid te miraris ^o in umbra?

10 Quid ^p numeras factos ad nova membra pedes?

^q Illa Jovis magni ^r pellex metuenda forori,

Fronde ^s levas nimiam ^t cespitibusque famem.

Fonte bibis, spectasque tuam stupefacta figuram:

Et te ne feriant, quæ geris, ^u arma times.

INTERPRETATIO.

Nempe ira Junonia perstat ex illo tempore quo vacca facta est femina, & ex vacca Dea. At satis est supplicii mollem puellam mugisse: nec jam pulcram posse gratam esse Jovi. Nova juvenca constitit in ripa patris fluidi, & aspexit cornua aliena in aquis paternis; & mugitus emisit ore nixo conqueri: & tremefacta est figura sua,

tremefacta est sono. Quamobrem insanis, misera? Quamobrem te stupet in umbra? Quamobrem dinumeras pedes accommodatos ad novos artus? Illa adultera timenda forori excelsi Jovis, sedas foliis & herbis nimiam famem. Fonte potas, & mirabunda aspicias tuam formam: & metuis arma quæ gestas ne te appetant.

NOTÆ.

^b Scilicet] Tanta domus suæ & patrum calamitatem, muliebri more, altius reperit; ab ira Junonis scilicet. propter Jovis cum Io vacca consuetudinem.

^c Illo] Tempore, scilicet.

^d Bos] Io est ab Jove in vaccam mutata, de qua postea in Metamorphosi videbimus. Supra ex ea Danaum Ægyptumque per avos suos ortos esse diximus: adeoque jam notandum est tantum, quod, pellici illi ab Junone immisso cæstro, per furorem maxima orbis terrarum parte pererrata, tandem in Ægyptum delata sit; ubi pristinam formam postquam Jovis auxilio recuperasset, ab Ægyptiis pro Dea est habita, vocataque Isis.

^e Satis est poenæ] Io supplicio satis magno à Junone afflicta est; jamque ejus poenæ deberet parcere.

^f Mugisse] In vaccam mutata esse. Ab ipso Jove in vaccam mutata est Io, ne scum cum illa adulterium ab interveniente Junone cognosceretur.

^g Nec posse placere] Propter vaccae formam: quanquam nec ipse Jupiter, quamlibet satiandi turpissimi amoris causa, inducere dedignatus est.

^h Modo formosam] Pulcherrima fuit Io, antequam vaccae formam indueret.

ⁱ Liquidi] Inachi, fluvii Peloponnesi.

^k Nova] Non à longo tempore ex puella facta.

^l Non sua] Non enim cornua hominum, sed brutorum sunt.

^m Querere] se sua transmutatione, & infortunio.

ⁿ Furis] Cæstro percita Io, huc illuc furens à Poetis errasse fingitur. Quamobrem illud fecerit, ejus calamitatis, Junonisq; iræ describendæ causa, Hypermnestra querit.

^o In umbra] Cum tuam umbram vides.

^p Numeras] Quia quatuor erant, hos petit. Commiserationem vero habent ejusmodi compellationes.

^q Illa] Tu Io, ante pellex illa quam Juno ob formam metueret, jam, &c.

^r Pellex] Ita vocatur Io, quæ Junonem ex Jovis mariti læcto pelliciendo, si vim vocis spectes, pelleret.

^s Levas] Minuis; Sedas. Non vero sine commiseratione hæc proferenda.

^t Cespitibusque] Herbis. Proprie vero est celpes, herba cum terra revulsa,

^u Arma] Cornua.

Quæ.

- Quæque modo, ut possis etiam Jove digna videri,
 Dives eras; nuda nuda recumbis humo.
 Per mare, per terras, ^x cognataque flumina curris.
^y Dat mare, dant amnes, dat tibi terra viam.
 5 Quæ tibi causa fugæ? quid Io freta longa pererras?
 Non poteris ^z vultus effugere ipsa tuos.
 a Inachi, quo properas? ^b eadem sequerisque fugisque.
 Tu tibi dux comiti: tu comes ipsa duci.
 c Per septem ^d Nilus ^e portus emissus in æquor
 10 Exiit ^f insanæ ^g pellicis ^h ora bovi,
 i Ultima ^k quid referam, ^l quorum mihi cana senectus
 Auctor? dant anni quod querar, ecce, mei.
 Bella pater patruusque ^m gerunt: regnoque domoque
 Pellimur. ejectos ⁿ ultimus orbis habet.

INTERPRETATIO.

Et que modo eras opulenta, ut possis etiam videri digna Jove: Facies nuda in terra nuda. Erras per mare, per terras, & flumina consanguinea. Mare præbet tibi iter, flumina præbent, terra præbet. Quæ tibi causa fugæ? Quamobrem, Io, discurre per vasta maria? Non ipsa poteris vitare tuam faciem. Inachi, quo festinas? Eadem insequeris & fugis. Tu dux tibi comiti, tu

ipsa comes duci. Nilus erumpens in mare per septem ostia detraxit faciem pellicis vacca furenti. Quamobrem commemorem remotissima, quorum senectus cana est mihi auctor? Ecce mea ætas suppeditat quod conquerar. Pater & patruus bella exercent: ejicimur regno & domo: remotissime regiones tenent expulsos.

NOTÆ.

x Cognata] Propter patrem fluvium.
 y Dat mare] Hujus est versus, qui superioris idem sensus: verba differunt.
 z Vultus] Bovillos, scil.
 a Inachi] Vocativus Græcus Patronymici scæminini. Id est, filia Inachi.
 b Eadem seq.] Id est, Cum ipsa vacca sis, fugiendo vaccam, eandem sequeris; nec fugiendo, vaccam esse defines.
 c Per septem] Dicit eam in Ægypto si guram bovis deposuisse.
 d Nilus] Fluvius est Ægypti maximus, in mare per septem ostia influens: Quamquam plura alii memorant.
 e Portus] Ostia Nili portus appellat: bene quidem, ejusque ratio aperta.
 f Insanæ] Oestro, & Junonis ira furentis.
 g Pellicis] Quæ fuerat Junonis peltæ, dum formam hominis obtineret.
 h Ora] Omnemque adeo formam.
 i Ultima] Remota, & Antiqua.
 k Quid referam] Vel contra librorum auctoritatem refero reponendum esse ceteris clarissimus Heinsius. Quamobrem non

video. Sensum enim optimum illa alia lectio efficit; ut inquat Hypermnestra plura à se de Io posse referri, quibus ejus pœnarum atrocitatem, Junonisque erga suam domum sævitiam auget; nisi amplam querendi materiam de novo haberet. Atque egregie illud ad Hypermnestræ scopum pertinet. Forte dicat aliquis, At omnia de Io memoraverat Hyperm. Ne omnia quidem: Illud etiam si esset; tamen ex Rhetorica arte, sic loqui, ubi rem augere est opus, sæpe solemus.

l Quorum cana senectus auctor] Id est, Quæ a senibus didici.

m Gerunt] Quas vidit ipsa calamitates narrare incipit.

n Ultimus] Peloponnesus est, quo aufugisse Danaum in argumento vidimus. Ultimus vero dicitur, vel ex puellæ ingenio, pro remotissimo; vel, quia ea parte orbis terrarum terminus est, cum mari cingatur: qua ratione etiam Britanniam, alterum orbem dixerunt.

o Ille ferox solus folio sceproque potitur :

Cum p sene nos inopi turba vagamur inops.
De fratrum populo pars q exiguissima r restas.

Quique dari leto, i quæque dedere, fleo.

5 Nam mihi quot fratres, totidem t periere sorores.

Accipiat lacrymas u utraque turba meas.

En ego, x quod vivis, poenæ crucianda reservor.

y Quid hat fonti, cum z rea laudis agar ?

Et consanguineæ quondam a centesima turbæ

10 Infelix, b uno fratre manente, cadam.

At tu, si qua c piæ, Lynceu, tibi cura sororis,

d Quæque tibi tribui munera, e dignus habes ;

Vel fer opem, vel dede neci: defunctæque vita

Corpora f furtivis insuper adde rogis.

15 Et sepeli lacrymis perfusa fidelibus ossa :

Scriptaque sint g titulo nostra sepulcra brevi.

Exul Hypermnestra h pretium pietatis iniquum,

Quam mortem fratri depulit, ipsa tulit.

INTERPRETATIO.

Ille ferociens solus occupat solum & sceptrum : nos turba ægina erramus cum sene egeno. Superas pars minima de turba fratrum. Lugeo illos qui morti traditi sunt, & quæ tradiderunt. Nam quot fratres mihi amissi, totidem sorores amisse. Uterque populus habeat meas lacrymas. Ecce ego torquenda desinor supplicio, quia vivis. Qua pena multetur conscia, cum ejus arceffat quod laudandum ? & misera, olim centesima

populi cognati, moriatur, uno fratre superstite. At tu, Lynceu, si qua tibi cura pia patruelis, & non immeritus frui donis quæ tibi exhibui ; vel auxilium præbe, vel trade morti : & insuper impone rogis secretis artus jacentes. Et conde ossa delibuta lacrymis fidelibus : & noster tumulus sit signatus brevi elogio. Hypermnestra proflaga mercedem injustam reportavit pietatis necem quem a fratre summovit.

NOTÆ.

o Ille] Patruus Ægyptus.

p Sene] Danao patre nostro.

q Exiguissima] Quippe solus superflus, cæteris ab uxoribus interfectis.

r Restas] Lynceum alloquitur, cui aliam suam calamitatem memorat.

f Quæque] Quia miseræ, quæ tantum facinus perpetraverant, quibus Hypermnestræ carendum erat.

t Periere sorores] Quia cum illis non est, quia perditæ illæ, quæ nocentes, quia poena sua illas attinget.

u Utraque] Patruclium & sororum.

x Quod vivis] Quia te non jugulavi.

y Quid fiat] Quasi dicat, multo crudelius. Patris crudelitatem arguit. Alii codices habent fiet, fieret.

z Rea laudis] Cum de eo accuser, quod laudem meretur.

a Centesima] Omnino. Fœrant enim quinquaginta Danaï filix, totidemque Ægypti filii, patruelis, qui omnes centesimum numerum implent.

b Uno fratre] Solo Lynceo superstite,

c Piæ] Quæ te servavit.

d Quæque] Vitam, scilicet.

e Dignus habes] Mereris. Si mereris vitam quam tibi dedi.

f Furtivis] Quos, si non ausus fueris, aut non potueris palam, furtim & occulte excitaveris.

g Titulo] Epigrammate sequenti.

h Pretium mortem] Appositio. Id est, Mortem in pretium,

Scribere

Scribere plura libet : sed pondere lassâ catenæ
Est manus ; & vires subtrahit ipse timor.

INTERPRETATIO.

Vellem plura scribere, sed manus est defessa onere catenæ ; & ipse timor aufert vires.

NOTA.

i Timor] Ne pater, aut ab eo aliquis scribenti interveniat.

^aEPISTOLA XV.

ARGUMENTUM.

Tradunt scriptores, duas hoc nomine Sappho extitisse ; quarum altera Eresia, poëtria percelebris, quæ Tarquinii Prisci tempore claruit : quæ etiam plectrum prima adinvenit : altera Mytilenæa, longe junior, quæ psalteria & meretrix fuit. *Ælianus* libr. 12. scribit, pulcherrimum mortalium omnium Phaonem fuisse, in cuius amorem omnes mulieres Lesbæ exarserint : præ cæteris vero impatientissime atque ardentissime eum esse à Sappho adamatum. Cum vero Phaon in Siciliam forte discessisset, Sappho amoris ignibus incensa, & plane ardens, se ab illo sperni timens, statuit etiam capitis periculo furorem lenire, præcipitato in mare corpore, ex Leucate Epiri promontorio. Sed antequam illuc actederet, per inconstantiam muliebrem tentans quod desperaverat, hac epistola eum advocare studet : faciens absenti invidiam suæ conditionis & calamitatis, quam omnibus incommodis miserabilem ostendit. Denique omnes misericordiæ angulos percurrit : nec quidquam, quod movere possit, prætermittit.

SAPPHO PHAONI.

^bEcquid, ut inspecta est ^cstudiosæ littera dextræ,
Protinus est oculis cognita nostra tuis ?
An, nisi ^dlegisses auctoris nomina Sapphus,
Hoc breve nescires unde moveretur ^eopus ?

INTERPRETATIO.

Annon postquam visum est signum manus sedule, statim nostrum est agnitum oculis tuis ? An, nisi legisses nomina Sapphus auctoris, ignorares à quo est hoc breve opus ?

NOTÆ.

^a Epist.] In nullis Heroidum Ovidianarum exemplaribus, nisi recentissimis apparere hanc epistolam testatur Clarissimus Heinsius, qui eam insuper in calcem operis rejectam dicit. Quod forte non sine causa factum fuit, cum sit omnium pulcherrima.

^b Ecquid] Interrogatio hæc Ironiam habet, & affectum augeat : Ut hinc Sapphus dolorem intelligas ; quæ se usque adeo à Phaone neglectam saltem simular, ut ma-

num nequidem suam, nisi addito nomine, ab ipso putet cognitum iri.

^c Studiosæ litteræ] A manu accurata & docta scripta.

^d Legisses] Annon, nisi inscriptum vidisses, Sappho Phaoni, unde esset epistola, nescivisses ?

^e Opus] Epistolam suam intelligit, cui nomen suum, de more, præfixerat.

Forſitan & quare mea ſint ^f alterna & requiras

Carmina; ^h cum lyricis ſim magis apta modis.

ⁱ Flendus amor meus eſt: elegeia ^k flebile carmen.

Non ^l facit ad lacrymas ^m barbitos ulla meas.

5 Uror, ut, ⁿ indomitis ignem ^o exercentibus Euris,
Fertilis accenſis meſſibus ^p arder ager.

Arva Phaon ^q celebrat ^r diverſa ^t Typhoidos ^t Ætnæ.

Me ^u calor Ætnæo non minor igne coquit.

^x Nec mihi, ^y diſpoſitis ^z quæ jungam carmina nervis,

10 Proveniunt; vacuæ ^a carmina mentis opus.

^b Nec me ^c Pyrrhiades ^d Methymniadeſve puellæ,

Nec me ^e Leſbiadum cætera turba ^f juvant.

INTERPRETATIO.

Fortè etiam petas quare mei verſus ſint alterni, cum ſim magis parata ad numeros lyricas. Amor meus eſt lugendus: Elegeia carmen lugubre. Nulla Cithara apta eſt meis lacrymis. Ardeo, ut campus fertilis flagrat meſſibus inflammatis, Euris furentibus excitantibus ignem. Phaon incolit agros

diſſitos Ætnæ Typhoidos: ardor non levior flamma Ætnæ, me torret. Nec mihi profluunt carmina quæ accommodem chordis concinnatis; carmina ſunt opus animi tranquilli. Nec Pyrrhiades aut Methymniades puella mihi gratæ ſunt, nec populus reliquus Leſbiadum mihi gratus eſt.

NOTÆ.

^f Alterna] Qualia ſunt Elegiaca, quæ alternis vicibus Hexametris & Pentametris conſtant.

^g Requiras] Poſtquam quaſieris cujus ſit epistoſa, forſan & velis ſcire quamobrem, &c. ^h Cum lyricis] Cum magis ſoleam carmina quæ ad lyram cantentur, componere. Hoc vero dicit, quia in lyricis Sappho maxime clarnit, à qua etiam Sapphicum carmen, cujus ea inventrix fuit, appellatum eſt.

ⁱ Flendus] Rationem reddit quamobrem elegos ſcripſerit.

^k Flebile] Rebus, quæ ſletum moveant ſcribendis aptum.

^l Facit] Convenit. Apta eſt.

^m Barbitos] Inſtrumentum eſt muſicum cytharæ ſeu lyræ proximum, quod multis chordis fuiſſe indicat Theocritus. Hic vero, per barbiton, carmina ad barbiton cantari ſolita intelligenda ſunt.

ⁿ Indomitis] Vehementibus.

^o Exercentibus] Huc illuc jaſſantibus; urgentibus, & excitantibus.

^p Ardet] Ardere ſolet.

^q Celebrat] Pro incolit, frequentat. Sed vox illa dignitate habet.

^r Diverſa] Remota, & hinc procul poſita. ^t Typhoidos] Sub quo Typhonem ſeu Typhæum gigantem fulmine idum Jupiter coercuit.

^t Ætnæ] Ætna mons Siciliæ, ignibus

quos evomit notiſſimus.

^u Calor] Amoris, nempe.

^x Nec mihi] Id eſt, Jam, nimio amore tabida, ad verſus deducendos ſum inutilis.

^y Diſpoſitis] Scilicet ſuo quoque loco, pro ratione gravis aut acuti ſoni, nervi ſeu chordæ inſtrumentis muſicis accommodantur.

^z Quæ jungam] Lyrica; quæ ſimul voce & cythara cantentur.

^a Carmina opus] Appoſitio. Carmina dicit ab otioſa mente provenire.

^b Nec me] Dicit ſe puellarum, quibus ad pangendos verſus olim incitabatur, jam nulla moveri.

^c Pyrrhiades] Muſæ; à Pyrrha & Pyrrhæa ſeu Theſſalia ſic dictæ: Enimvero à locis quæ incolerunt, Poætæ ſolent illas appellare. Sed malim per Pyrrhiades, Pyrrhæ, Leſbiæ urbis, puellas, quam muſas, intelligere: quanquam Domitio aliter viſum, cujus hic certe in quærendis allegoriis odioſa viſa eſt nimia diligentia.

^a Methymniadeſve] A Methymna Leſbi inſulæ urbe celebri.

^e Leſbiadum] Puellarum in Leſbo inſula commorantium.

^f Juvant] Ad verſus pangendos incitant; ſi ramen probanda ſit Domitii expoſitio. Vel nam juvant, id eſt, non curò.

- Vilis & Anactorie, ^h vilis mihi candida Cydno :
 Non oculis grata est Atthis, ut ante, meis.
 i Atque aliæ ^k centum, quas non sine crimine amavi.
 l Improbe, multarum ^m quod fuit, unus habes.
 5 n Est in te ^o facies, p sunt apti lusibus anni.
 O facies oculis insidiosa meis!
 Sume q fidem & r pharetram; l fies manifestus Apollo.
 Accedant capiti cornua; Bacchus eris.
 * Et Phœbus u Daphnen, & x Gnosida Bacchus amavit.
 10 y Nec norat Lyricos illa vel illa modos.
 At mihi z Pegasides a blandissima carmina dicant:
 Jam canitur toto nomen in orbe meum.

INTERPRETATIO.

Anactorie mihi nullius pretii. Atthis non est accepta meis oculis ut ante. Atque aliæ centum, quas non amavi sine flagitio, viles sunt. Proterve solus tenes quod fuit multarum. Est in te forma, etas est apta deliciis. O forma insidiosa oculis meis! Cape Citharam & Pharetram, eris vere

Apollo. Cornua addantur capiti, eris Bacchus. Et Apollo amavit Daphnen, & Bacchus Gnosida. Nec illa vel illa sciebat numeros Lyricos. At Pegasides suggerunt mihi carmina mollissima. Jam nomen meum celebratur per omnes terras.

NOTÆ.

g Anactorie] Una fuit ex iis quas tribas Sappho impudice amavit. Nisi tamen, quod Telesippam & Megaram, pro Anactorie & Cydno apud Suidam positas invenies.

h Vilis] Non curo, postquam tui amore correpta sum.

i Atque aliæ] Viles sunt, scilicet.

k Centum] Numerus certus pro incerto.

l Improbe] Bene pro avido, neque etiam re immodica contento, improbum sumi, optime annotavit Domitius. Attamen hic locum non habet hæc significatio, sed simpliciter per improbum, malus est intelligendus.

m Quod fuit] Amor, quem in multas dispensaveram.

n Est in te] Jam suum amasium laudat.

o Facies] Pro pulchritudine & elegantia.

p Sunt apti] Id est, juvenis es.

q Fidem] Citharam. Synecdoche est, pars pro toto, chorda pro toto instrumeto ponitur.

r Pharetram] Gall. *Le carquois*. Angl. *The Quiver*. Fuerunt vero Cithara & Pha-

retra Apollinis, qui Musica & sagittis claudit, duo insignia.

[Fies manifestus] Id est, Tam elegans es, ut nullus te cum Apolline comparare distineatur.

t Et Phœbus] Jam Phaonem ad amorem sui, rationibus ab exemplo petitis, Sappho perducere nititur.

u Daphnen] Daphnos Penei fluvii filiam in laurum mutatæ historiam postea in Metamorphosi videbimus.

x Gnosida] Id est, Ariadnen, Minois filiam, qui Cretam insulam tenuit, ubi Gnosus civitas.

y Nec norat] Se dicit quam Daphne & Ariadne, quod neutra verius pangere docta fuisset, præstantiorem.

z Pegasides] Musæ, Græca erymologia, ab Heliconis fonte clarissimo, quem ictu ungulæ Pegasi alatus equus aperuisse fingitur, sic dictæ.

a Blandissima] Suavissima. Carminum vero suavitate præcipue Sappho commendatur.

^b Nec plus ^c Alcæus, ^d confors patriæque ^e lyræque,
Laudis habet : quamvis grandius ille sonet.

^f Si mihi ^g difficilis formam natura negavit ;
Ingenio formæ damna ^h rependo meæ.

ⁱ Sum ⁱ brevis. at nomen, quod terras impleat omnes,
Est mihi : mensuram nominis ipsa ^k fero.

Candida si non sum ; placuit ^l Cepheia Perseo
Andromede, ^m patriæ fusca colore suæ.

Et ⁿ variis albæ junguntur sæpe columbæ ;

^o Et niger à ^o viridi turtur amatur ave.

Si, nisi quæ ^p facie poterit te digna videri,

^q Nulla futura tua est ; nulla futura tua est.

At, ^r me cum legeres, etiam formosa videbar.

^s Unam jurabas usque decere loqui.

^t Cantabam ; memini. (meminerunt omnia amantes)

Oscula cantanti tu mihi ^t rapta dabas.

^u Hæc quoque laudabas : omnique à parte placebam :

Sed tum præcipue, cum fit amoris opus.

INTERPRETATIO.

Nec Alcæus socius patriæ & lyrae consecutus est majorem gloriam, quamvis ille cantet sublimius. Si natura iniqua mihi non tribuit pulchritudinem ; compenso dispendia pulchritudinis meæ, ingenio. Sum parva : at fama est mihi, quæ feratur per omnes terras ; ipsa fero vastitatem meæ gloriæ. Si non sum alba, Andromede Cepheia grata fuit Perseo, nigra colore patriæ juæ. Columbe etiam candidæ sæpe copulantur cum versico-

loribus ; & turtur ater diligitur ab alite viridi. Si nulla futura est tua, nisi quæ poterit videri te digna pulchritudine, nulla futura est tua. At cum legeres mea opuscula, videbar etiam pulchra : sine fine jurabas mihi soli decorum esse loqui. Canebam ; recorder : (amantes omnia recordantur) tu oscula capiebas canentis. Probabas hæc etiam ; & grata eram ab omni parte : sed tum præsertim cum tentatur negotium amoris.

NOTÆ.

^b Nec plus] Quia sicuti ille granditate laudem consecutus est, ita ego suavitate.

^c Alcæus] Poëta fuit Mitylenæus seu Lesbios, cui, propter granditatem & elocutionis sublimitatem, aureum plectrum veteres attribuerunt.

^d Confors] Eiusdem patriæ : nam uterque patriam habuit Lesbos.

^e Lyræque confors] Qui ejusdem generis carmina lyra aptanda, sicut & ego, scripsit.

^f Si mihi difficilis] Quod firmissimum causari potuisset Phaon, formæ vitium, scilicet, ipsa Sappho diluere conatur.

^g Difficilis] Iniqua & maligna.

^h Rependo] Compenso.

ⁱ Brevis] Parva statura.

^k Ipsa fero] Adeoque magna sum.

^l Cepheia] Andromede est, Cephei Æthiopum regis filia, à Perseo liberata, & amata.

^m Patriæ] Scilicet Æthiopia, solis ardoribus exusta, candidos non gignit homines.

ⁿ Variis] Colorum varietate distinctis.

^o Viridi ave] Psittaco. De hoc Psittacorum amore Plinius : de quo etiam postea aliquid ab ipso Nasone habebimus.

^p Facie] Pulchritudine.

^q Nulla] Puella, scilicet. Prior vero hæc negatio conditioni annexa est : Posterior absolute & affirmando intelligenda est. Gall. Si vous n'en voulez point qui ne vous paroisse digne de vous par sa beauté, vous n'en aurez point du tout. Angl. If you will have no Woman but such as shall appear worthy of you in point of Beauty, you never will have any.

^r Me] Meos versus.

^s Unam] Me solam sine fine jurabas decere loqui.

^t Rapta dabas] Furtim raptimque osculabaris.

^u Hæc] Oscula rapta. Multa vero est hic non suavis modo, sed lascivia.

- Tunc te plus solito lascivia nostra juvabat,
 Crebraque mobilitas, aptaque verba joco:
 Quique, ubi jam amborum fuerat confusa voluptas,
 Plurimus in lassio corpore languor erat.
- 5 Nunc tibi ^x Sicelides veniunt nova præda puellæ.
 y Quid mihi cum Lesbo? Sicelis esse volo.
- z At ^a vos ^b erronem tellure remittite nostrum
 c Nisiades matres, Nisiadesque nurus.
 Neu vos decipiant blandæ ^d mendacia linguæ,
- 10 e Quæ dicit vobis, dixerat ante mihi.
 Tu quoque quæ montes celebras, ^f Erycina, ^g Sicanos,
 (Nam ^h tua sum) vati consule, Diva, tuæ.
- i An gravis ^k inceptum peragit Fortuna tenorem,
 Et manet in cursu semper acerba suo?
- 15 Sex mihi ^l natales ierant; cum ^m lecta parentis
 n Ante diem lacrymas ossa bibere meas.

INTERPRETATIO.

Tunc luxuria nostra tibi placebat plus solito. Et frequens mobilitas, & verba idonea lufibus; & languor multus qui erat in corpore defesso, postquam gaudia amborum fuerant commixta. Nunc Sicelides puellæ accedunt tibi nova rapina. Quid mihi cum Lesbo? Cupio esse Sicula. At vos matronæ Nisiades & nurus Nisiades remittite terrâ veltrâ vagum nostrum. Neve doli

mitis lingue vos fallant, mihi ante dixerat quæ dicit vobis. Tu quoque Dea Erycina quæ frequentas colles Siculos, fave vati tuæ; (nam tua sum.) An fortuna adversa absolvit tenorem inceptum, & crudelis perstat semper in suo processu? Sex anni mihi præterierant, cum ossa patris collecta ante tempus hauserunt meas lacrymas.

NOTÆ.

x Sicelides] Siculæ. Phaoni exprobrat quod veteris amoris oblitus, ad puellas Siculas animum adjecerit.

y Quid mihi] Patriam, ut in Siciliam, ubi suus est Phaon, concedat, cupit Sappho deserere.

z At vos] Corrigit votum, meliusque iudicat, si à Siculis suis sibi remittatur Phaon.

a Vos] Clarissimus Heinsius putat vestra legendum.

b Erronem] Phaonem; qui reliâ patriâ, in alienis regionibus errat.

c Nisiades] Megarenfes intellige; quæ à Niso, qui Megaris in Sicilia, non procul à Syraculis regnavit, illud nomen habuerunt.

d Mendacia] Quæcumque Phaon, ut vos ad sui amorem pelliciat, proferre poterit.

e Quæ dicit] Quæ vobis ille nunc promittit, eadem & mihi ante pollicitus erat, fidem, constantiam, &c. & tamen me desti-

tuit.

f Erycina] Venus est; quæ ab Eryce Siciliæ monte, ubi matri Veneri templum Æneas constituit, illud nomen sortita est.

g Sicanos] Siculos; à Sicano rege sic dictos.

h Tua sum] Omnino, siquidem amans amatoria scripserit.

i An gravis] Fatorum iniquitatem & pertinaciam hac interrogatione arguit.

k Inceptum peragit] Ut mihi antebac, ita porro infesta erit.

l Natales] Anni intelliguntur; quibus singulis natalis dies celebrabatur.

m Lecta] Ossa, cineresque mortuorum, quos cremare olim solebant, postquam rogi flamma subsedisset, colligebantur.

n Ante diem] Patrem dicit funere immaturo obiisse.

Arfit ° inops p frater victus meretricis amore ;

Mistaque cum turpi damna pudore tulit.

Factus inops agili q peragit freta cærulea remo ;

Quasque r male amisit, nunc male quærit opes.

5 Me quoque, quod * monui bene multa fideliter, odit.

r Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.

Et tanquam desint, quæ me sine fine fatigent,

Accumulat curas t filia parva meas.

Ultima tu nostris accedis causa querelis.

10 u Non agitur vento nostra carina x suo.

Ecce, jacent collo sparsi y sine lege capilli :

Nec premit z articulos lucida gemma meos.

Veste tegor vili : nullum est in crinibus aurum :

Non a Arabo noster rore capillus olet.

15 b Cui colar infelix, aut cui placuisse laborem ?

Ille mei cultus unicus c auctor abest.

Molle meum d levibus cor est violabile telis :

Et semper causa est, cur ego semper amem.

Sive ita nascenti legem dixere e sorores ;

20 f Nec data sunt vitæ g fila severa meæ ;

INTERPRETATIO.

Frater egenus incensus est superatus amore scorti ; Et passus est dispendia juncta cum infamia. Egenus factus percurrit maria glauca remo celeri ; Et nunc male captat divitias quas male perdidit. Me etiam odio persequitur, quia plurima fideliter admonui. Facilitas Et ingenuitas mihi hoc attulit, hoc pia lingua. Et, tanquam absint que me indefinenter urgeant, parva filia augeat meam sollicitudinem. Tu advenis causa postrema nostris querimoniis. Nostra navis

non impellitur vento suo. Ecce coma diffusa recumbit collo sine ordine : nec gemma micans circumdat meos digitos. Induor amictu minimi pretii : nullum aurum est in capillis ; coma nostra non fragrat rore Arabo. Cui ornet misera, aut cui cupiam placuisse ? Ille solus causa mei ornatus abest. Cor meum tenerum est obnoxium telis mollibus : Et est semper causa cur ego semper amem. Seu sorores sic posuerunt legem nascenti ; nec fila dura sunt tradita vite mea.

NOTÆ.

o Inops] Meretricis Rhodopes causa bonis omnibus dilapidatis.

p Frater] Cbaraxus. Larychus & Eurigius duo alii fuerunt.

q Peragit] Piraticam, amissis bonis, excruit.

r Male] Turpiter Et per infamiam.

* Monui] Imo fratrem multis carminibus laceravit.

t Hoc] Fratris odium.

u Non agitur] Metaphora à nautis petita se infelitem esse dicit.

x Suo] Propitio.

y Sine lege] Incompti Et sine ordine.

z Articulos] Digitis anulum nullum ornatus causa habeo.

a Arabo rore] Myrrham, aut quemlibet odorem intellige. Ex Arabia vero plurimos adportari non opus est indicare.

b Cui] In cuius gratiam.

c Auctor] Phaon, scil. cui ut placeret, sese Sappho ornabat.

d Levibus] Qualia Amoris esse decet.

e Sorores] Parce ; quas antea cuique vitam & sortem assignare vidimus.

f Nec] Contra librorum fidem vocem istam pro Et reposuit clar. Heinsius. Quæ lectio, qualemcumque ex alia sensum eruere satagas, meliorem & elegantiorum efficit.

g Fila] Per fila, quæcumque ad vitam spectant intellige.

- Sive abeunt studia in mores, ^h artesque magistræ;
 Ingenium nobis molle ⁱ Thalia facit.
 Quid mirum, ^k primæ si me ^l lanuginis ætas
^m Abstulit, atque ⁿ anni, quos vir amare potest?
 5 ^o Hunc ne pro ^p Cephalo raperes, ^q Aurora, timebam.
 Et faceres: sed te ^r prima rapina tenet.
 Hunc si conspiciat, quæ conspiciat omnia, ^s Phœbe;
^t Jussus erit somnos continuare Phaon.
 Hunc Venus in cœlum curru vexisset ^u eburno;
 10 Sed videt & ^x Marti posse placere suo.
^y O nec adhuc juvenis, nec jam puer; utilis ætas!
 O decus, atque ævi gloria magna tui!
 Huc ades: inque sinus, formosæ, relabere nostros.
 Non ut ames oro, ^z verum ut amare finas.
 15 Scribimus, & lacrymis oculi rorantur obortis.
 Aspice, quam sit in hoc ^a multa litura loco.

INTERPRETATIO.

sive studia concedunt in consuetudinem & in artes magistras. Thalia nobis dat ingenium tenerum. Quid mirum si ætas primæ lanuginis me abripuit, & anni quos vir potest amare? Aurora, metuebam ne hunc tollerem pro Cephalo. Et tollerem: sed prima præda te retinet. Si Phœbe quæ videt omnia, hunc videat, Phaon coactus erit prorogare somnos. Venus transulisset hunc in

cœlum curru eburneo; Verum scit eum posse etiam gratum esse suo Marti. O nec adhuc juvenis, nec jam puer; ætas idonea! O honor, & gloria magna tui seculi! Huc redi, & pulcher redi in gremium nostrum. Non precor ut ames, verum ut concedas amare. Scribimus, & oculi irrigantur lacrymis prorumpentibus. Vide quam multa litura sit in hoc loco.

NOTÆ:

^h *Artesque magistras*] Omnino scribendum esse *magistræ* clarissimus Heinſius cenſebat: Attamen re accuratius penſata ſenſum prope eundem eſſe, nec, ſine manuſcriptorum auctoritate, lectionem mutandam eſſe, contendere me poſſe arbitror. Utrobique enim ſignificaverit Sappho, ex ſtudio, & ad rem aliquam propenſione, deinde & artibus, formari mores; quibus difficile ſit reſiſtere. Illa vero de artibus amatorius præcipue hoc in loco intelligit.

ⁱ *Thalia*] Novem Muſarum una eſt quam à cantus amœnitate & laſcivia ſic dictam volunt. Hic vero per illam ſtudium intellige Poëtiſces, & rerum delectabilia.

^k *Primæ lanuginis ætas*] Id eſt, juvenilis.
^l *Lanuginis*] Lanugo vocantur primi & teneri pili, quales adoleſcentium genis cernuntur. Gall. *Du poil ſoſſet.* Angl. *Downy Hair.*

^m *Abſtulit*] In amores ill. Etam. ab omni re alia avertit.

ⁿ *Anni*] Id eſt, Si amoribus eo tempore indulſi, cum à viris poteram amari.

^o *Hunc*] Phaonem.

^p *Cephalo*] Hunc Aurora amavit; cujus fabulam prolixè in Metamorph. videbimus.

^q *Aurora*] Vocativi eſt caſus: Illam enim compellat Sappho. Quo artificio Phaonem ſuum elegantiffimum fingit.

^r *Prima*] Cephalus, quem rapuiſſe Auroram finxerunt Poëtæ.

^s *Phœbe*] Luna, Phœbi ſoror.

^t *Jussus*] Ad Endymionis paſtoris fabulam alludit; quem perpetuo ſomno à Jove damnatum Luna dicitur amaſſe.

^u *Eburno*] Lunæ argenteum, Veneri eburneum currum Poëtæ tribuerunt.

^x *Marti*] Martis cum Venere adulterium vel pueris notum. Dicit Sappho, quod nū Venus ſuis cum Marte amoribus derinere-
 tur, Phaonem ſibi præiperet.

^y *O nec*] Phaonis ſui ætatem à l'aque bona, ſorore amoris correpta Sappho miratur.
^z *Verum ut*] Durum hoc cl. Heinſio viſum: adeoque legeret *Me ſed.*

^a *Multa*] Quam fecerunt lacrymæ.

Si tam certus eras hinc ire, ^b modestius isſes ;

Et modo dixiſſes, ^c *Lesbi puella, vale.*

Non tecum lacrymas, non oscula ^d summa tulisti.

Denique ^e non timui, ^f quod dolitura fui.

5 Nil de te mecum est. nisi tantum ^g injuria : nec te

^h Admonuit, quod tu pignus amantis habes.

ⁱ Non mandata dedi. neque enim mandata dedissem

Ulla, nisi, ut nolles immemor esse mei.

^k Per tibi, ^l qui nunquam longe discedit, Amorem,

10 Perque ^m novem juro numina nostra Deas !

Cum mihi nescio quis, *Fugiant tua* ⁿ gaudia, dixit ;

Nec me flere diu, ^o nec potuisse loqui.

Et lacrymæ deerant oculis, & lingua palato.

Astrictum gelido ^p frigore pectus erat.

15 Postquam se dolor ^q invenit ; nec pectora plangi,

Nec puduit scissis exululare comis :

Non aliter, quam si gnati pia mater adempti

Portet ad extructos corpus ^r inane rogos.

INTERPRETATIO.

Si tam bene constitueras hinc discedere, lenius discessisses ; & saltem dixisses ; vale puella Lesbi. Non potaſti tecum lacrymas, non suavia ultima. Denique non metui, quod fui ſutura. Nihil eſt mecum de te niſi tantum injuſtitia : nec te coarguit, quod tu habes pignus amantis. Non juſſis inſtruxi : neque vero juſſis ullis inſtruxiſſem, niſi ut non obliſciſceris mei. Juro tibi per Cupidinem, qui nunquam procul a-

beat, & per novem Deas noſtra numina ! cum neſcio quis mihi dixit, Exceſſit tua voluptas, me diu nec lugere potuiſſe, nec verbum proferre. Et lacrymæ deſtituerant oculos, & lingua palatum. Pectus erat oppreſſum gelido frigore. Poſtquam dolor ſe comperit, nec puduit peſtora percuti, nec effluſim ejulare capillis laniatis : non aliter ſeci quam ſi pia mater ferat ad rogos congeſtos corpus vacuum filii erepti.

NOTÆ.

^b *Modestius isſes*] Rusticitatem accuſat, quod diſcedens, ne amaſiam quidem ſalutaverit.

^c *Lesbi puella*] Hæc erat appellatio, ſine omni amoris indicio.

^d *Summa*] Ultima.

^e *Non timui*] Nulla vero hic à Phaone injuria, verba ſi ſpectes : At metonymice per non timere diſceſſum, intelligendum eſt de eo Phaonem non monuiſſe.

^f *Quod dolitura*] *Diſceſſum.*

^g *Injuria*] Quod, ſcil. me deſeruiſti. Nam ad concubitum referre non placet.

^h *Admonuit*] *Admoneat* alii. Cauſam oſtendit, inquit Domitius, quare munera diſcedentibus amicis dari, accipique ſolent, ut, ſcilicet, ſint monimenta amici abſentis cujus repræſentent memoriam. Malim ego ita intelligere, *Nec pignora, quæ habes mei amoris, te admonuerunt, ut ſaltem diſcedens valediceres.* Si tamen legas *admoneat*, Domitii ſavebis interpretationi.

ⁱ *Non mandata dedi*] Sicuti mos eſt valedicentibus.

^k *Per tibi, qui nunquam longe diſcedit*] Alii habent *Per, tibi qui nunquam longe diſcedat, Amorem*, ſenſu, ut vides, diverſo.

^l *Qui nunquam longe diſcedit*] Quamvis tu diſceſſeris ; Perque amorem præſens es.

^m *Novem*] *Muſas.*

ⁿ *Gaudia*] Phaon, ſcil. quem gaudia ſua, amatorie dicit.

^o *Nec potuiſſe*] Muti ſunt, ſcilicet, affectus violenti.

^p *Frigore*] Sanguine, ſcilicet, per dolorem ad præcordia retracto.

^q *Invenit*] Alii *invenit*, eodem ſenſu, ſed iſtud præcedit : poſtquam enim remiſerunt dolores, qui naturam opprimebant, ipſa ſenſus & vires revocat, & invenit. Gall. *Les ſens ſe rappellent.* Angl. *The Senſes recollect themſelves.*

^r *Inane*] Ex quo anima evolavit.

- Gaudet, & è nostro ^f crescit mœrore Charaxus
 Frater; & ante oculos ^t itque reditque meos.
 Utque ^u pudenda mei videatur causa doloris;
^x *Quid dolet hæc? certe filia y vivit*, ait.
 5 ^z Non veniunt in idem pudor atque amor. ^a omne videbat
 Vulgus; eram lacero pectus ^b aperta sinu.
 Tu mihi cura, Phaon: te somnia nostra ^c reducunt;
 Somnia formoso ^d candidiora die.
^e Illic te invenio; quanquam regionibus absis.
 10 Sed ^f non longa satis gaudia somnus habet.
 Sæpe tuos nostra cervice onerare lacertos,
 Sæpe tuæ videor supposuisse meos.
 Blandior interdum, ^g verisque simillima verba
 Eloquor: & ^h vigilant sensibus ora meis.
 15 Oscula cognosco, quæ tu committere linguæ,
 Aptaque consueras accipere, apta dare.
 Ulteriora pudet narrare: sed omnia fiunt.
 Et juvat, & sine te non libet esse mihi.

INTERPRETATIO.

Frater Charaxus letatur, & augetur ex nostro lustu; & me atque remeat ante vultus meos. Et ut causa mee mœstitiæ videatur erubescenda; Quamobrem hæc luget? inquit: certe filia vivit. Pudor & amor non conveniunt: vulgus omne cernebat, nuda eram pectus amicum laniato. Tu Phaon mihi cura; somnia nostra, somnia splendidiora pulcro die te revebunt. Illic te reperio; quanquam sis terris diffusus. Sed

somnus non habet voluptatem satis prolixam. Sæpe videor premere brachia tua nostro collo, sæpe submisisse mea tuo. Nunquam mulceo, & profero voces simillimas veris. Et ora mea sunt experrecta sensibus meis. Agnosco suavia quæ solitus eras concedere linguæ, & sumere jucunda, & offerre jucunda: Erubescere referre cetera: sed omnia fiunt: & prodest & mihi non placet esse sine te.

NOTÆ.

[^f Crescit] Hanc figuram Gallice retinimus, cum ita aliquem ex alienis malis exultantem interrogamus, *êtes-vous bien plus gras*. Angl. *Are you much the fatter for it?*

[^t Itque reditque] Ejusmodi vero itiones sunt quasi insultationes: Atque, ut metuunt qui in mœrore degunt luctus suos inimicos testes habere, ita alii qui sunt infensi iis præsentia suâ dolorem refrigerare & augere amant.

[^u Pudenda] Quod te amem.

[^x Quid dolet hæc?] Verba sunt Charaxi sororem objurgantis. Quamobrem hæc luget?

[^y Vivit] Adeoque luctus causam banc non habet. Ex quo pronum erat aliam & veram suspicari.

[^z Non veniunt] Ratio est ejus quod sequitur. Pudorem dicit & amorem non ea-

dem curare, adeoque se pudoris, quæ amori indulsisset, rationem non habuisse. Ovidius alibi,

---Quid deceat non videt ullus amans.

[^a Omne] Populus tametsi me videret, negligebam tamen, & coram illo lacero eram pectore.

[^b Aperta] Præ dolore, ob tuum discessum.

[^c Reducunt] Reducem fingunt.

[^d Candidiora] Quæ tuam speciem mihi exhibent.

[^e Illic] In somniis.

[^f Non longa] Quia experrectis evanescent.

[^g Verisque] Id est, iis quæ à vigilante proferuntur.

[^h Vigilant sensibus] Id est, Os linguæque experrecta est, & prompta ad exprimendum ea quæ animo percipio & sentio.

At cum se ⁱ Titan ostendit, & omnia secum;

Tam cito me somnos destituisse ^k queror.

Antra nemusque peto; tanquam nemus antraque profint.

Conscia deliciis illa fuere tuis.

5 Illuc mentis inops, ut quam furialis ^l Erichtho

Impulit, in collo crine ^m jacente, ⁿ feror.

Antra vident oculi ^o scabro ^p pendentia toso,

Quæ mihi ^q Mygdonii ^r marmoris instar erant.

Invenio sylvam, quæ sæpe cubilia nobis

10 Præbuit, & multa texit opaca ^s coma:

At non invenio dominum silvæque meumque.

Vile solum locus est: ^t dos erat ille loci.

Agnovi ^u pressas noti mihi cespitis herbas:

De nostro curvum pondere gramen erat.

15 Incubui; tetigique locum, qua parte fuisti.

^x Grata prius lacrymas combibit herba meas.

Quin etiam rami ^y positis lugere videntur

Frondebis: & ^z nullæ ^a dulce queruntur aves.

INTERPRETATIO.

At cum Titan se profert, & omnia secum, doleo somnos me dereliquisse tam cito. Me confero in specus, & silvas, tanquam silvæ & specus juvent. Ille fuerunt testes tuorum gaudiorum. Illuc irrumpe amens, coma sparsa per cervices, ut quam Erichtho furibunda perculit. Oculi aspiciunt specus arcuatas toso aspero, quæ mihi erant pro Mygdonia marmore: Reperio sylvam, quæ sæpe suppeditavit nobis leões, & obscura

nos velavit multis frondibus: at non reperio Dominum & silvæ & meum. Locus est terra aspernanda. Ille erat præstantia loci. Agnovi herbas proculcatas cespitis mihi cogniti: herba erat trita de nostro pondere. Incubui, & tetigi locum qua parte fuisti. Herba ante jucunda absorbet meas lacrymas. Quin etiam rami videntur dolere foliis amissis, & nullæ aves suaviter conqueruntur.

NOTÆ.

ⁱ Titan] Sol, ex Titanibus ortus.

^k Queror] Voluisset nempe diutius Phaonem suum in somnis amplecti.

^l Erichtho] Veneficiis famosâ fuit Thesfala mulier, cujus nomen hic pro qualibet venefica positum.

^m Jacente] Sparsa, forentium more.

ⁿ Feror] Huc illuc discuro.

^o Scabro] Raboteux, Rugged.

^p Pendentia] Abrupto, & a natura cavato toso facta.

^q Mygdonii] Phrygium intellige, quod pretiosissimum fuit: nam Mygdonia Phrygiæ est contermina, aut pars ejus, si Stephanus credimus.

^r Marmoris] Quandiu mecum eras, scilicet.

^s Coma] Arborum frondibus.

^t Dos erat] Phaon meus pretium dabat loco.

^u Pressas] Ubi Phaon & Sappho procubuerant, ibi herba erat proculcata. Affectus vero movent ejusmodi locorum commemorationes.

^x Grata] Nunc vero ingrata, cum tu abhis.

^y Positis] Ingeniose admodum luctus sui arbores, anni tempestate folia cæteroquin dimittentes, participes facit, ut suumaugeat. Illæ enim viriditate sua spoliata, solitudinem, frigus, mœstitiamque inducere videntur.

^z Nullæ queruntur] Adeoque maximus luctus, maximi enim doloris signum est silentium.

^a Dulce] Est vero etiam sua in cantu logubri suavitas.

- Sola virum ^b non ulta pie mœstissima ^c mater
^d Concinit ^e Ismarium ^f Daulias ales ^g Ityn.
^b Ales Ityn, Sappho desertos cantat amores.
ⁱ Hactenus; ut ^k media cætera nocte silent.
 5 Est nitidus, vitroque magis perlucidus omni,
 Fons sacer; hunc multi numen habere putant.
 Quem supra ramos expandit aquatica ^l lotos,
^m Una nemo: tenero cespite terra virer.
 Hic ego cum lassos posuisssem fletibus artus,
 10 Constitit ante oculos ⁿ Naias una meos.
 Constitit, & dixit, Quoniam ^o non ignibus æquis
 Urereris, ^p Ambracias terra ^q petenda tibi.
 1 Phœbus ab excelsis, quantum patet, aspicit aquor:
 1 Actaicum populi ^r Leucadiumque vocant.

INTERPRETATIO.

Sola avis Daulias mater tristissima impie
 ulta maritum, cantat Ityn Ithracium. Avis
 celebrat Ityn, Sappho amores destitutos.
 Hactenus, reliqua tacent ut media nocte.
 Fons est sacer limpidus, & splendidior omni
 vitro; multi arbitrantur hunc habere Deum.
 Supra quem lotos aquatica, quæ sola
 silvam efficit, porrigit ramos. Humus vi-

rescit molli cespite. Cum ego hac misissem
 membra defissa luctibus, Naias una adsi-
 tit ante vultus meos. Adstitit, & dixit,
 Quandoquidem non inflammata es ignibus
 mitibus, tellus Ambracias tibi est adenda.
 Phœbus spectat, è sublimi, mare, quantum
 porrigitur. Populi appellant Actiacum &
 Leucadium.

NOTÆ.

^b Non pie] Quia in eo ulciscendo filium
 Ityn patri epulandum apposuit. Qua de
 re postea in Metamorph.

^c Mater] Progne est, Terei uxor, cujus
 fabulam vide sis in Metamorph. Philome-
 lam vero sororem in lusciniam muta-
 tam fuisse trita est fabula; sed hic cum qui-
 busdam aliis facit Ovid. qui Progen dicit.

^d Concinit] Filii fata queritur.
^e Ismarium] Ithracium; ab Ilmaro mon-
 te Thraciæ. Pater enim Tereus rex fuit
 Thraciæ.

^f Daulias ales] Lusciniæ avis in quam
 mutata fingitur Progne. Quanquam, ut dixi,
 plerique, ipse etiam alibi Poeta noster, Philo-
 melam in lusciniam, Progen in hiru-
 nem mutatam esse dicit. Vocatur vero Dau-
 lias à Daulia Phocidis urbe, ubi etiam Tere-
 um imperium tenuisse scribit Thucydides.

^g Ityn] Fuit Itys Terei ex Progne filius,
 quem ipsa, quod Philomelæ sorori vim in-
 tulisset, patri comendandum apposuit.

^h Ales] Progne in Lusciniam mutata.

ⁱ Hactenus] Dixerat, nulla queruntur
 aves; deinde tamen querelarum & luctus
 consortem, sibi tegerat Progenem, seu Luscini-

am: nunc omnino præter suam & lusciniæ
 vocem, aliam ullam in sylva audiri negat.

^k Media] Quo tempore omnia silent &
 quiescunt.

^l Lotos] Arbor est in Africa, cujus fructu
 qui vescuntur lotophagi dicti sunt. Tantæ
 autem dicitur esse fructus ille suavitatis, ut
 vix illinc abduci possint qui eum semel gusta-
 verunt: patriæque oblivione inducat.

^m Una nemo] Appositio. Dicit unam
 arborem, ramorum suorum vastitate ne-
 mus efficere.

ⁿ Naias] Sunt Naiades fontium nymphæ.
^o Non æquis] Omnino, siquidem à Pha-
 one relicta esset.

^p Ambracias] Alii habent Ambracia. A-
 carnaniam intellige, ad Ambracium sinum
 positam in qua urbs fuit Actium, quæ tem-
 plum Apollini seu Phœbo sacrum habuit.

^q Petenda] Quamobrem dicitur postea.
^r Phœbus] Templum illi dicatur.

^s Actiacum] Ab Actio oppido.

^t Leucadiumque] A Leucade nunc vicina
 insula; quam olim Acarnaniæ adhaerisse,
 unamque simul cum illa Peninsulam seu
 Cherionesium fecisse scripsit Strabo.

Hinc

Hinc se ^u Deucalion Pyrrhæ succensus amore

Misit, & illæso corpore pressit aquas.

Nec mora : ^x versus Amor ^y * tetigit ^z lentissima Pyrrhæ

Pectora : Deucalion ^a igne levatus erat.

^g ^b Hanc legem locus ille tenet. pete protinus altam

Leucada ; nec saxo ^c desiluisse time.

Ut monuit ; cum voce ^d abiit. ego frigida surgo :

Nec gravidæ lacrymas continuere genæ.

Ibimus, ô Nymphæ, monstrataque saxa petemus.

¹⁰ Sit procul infano victus amore ^e timor.

^f Quicquid erit, melius quam nunc erit. ^g aura, subito.

Et mea ^h non magnum corpora pondus habent.

Tu quoque, mollis Amor, ⁱ pennas suppone cadenti :

Ne sim Leucadiæ mortua ^k crimen aquæ.

¹⁵ ^l Inde ^m chelyn Phœbo ⁿ communia munera ^o ponam :

Et sub ea versus unus & alter erunt.

INTERPRETATIO.

Deucalion flagrans amore Pyrrhæ se hinc Præcipitem dedit, & impulit aquas corpore inoffenso. Et statim, amor mutatus movit frigidissimum cor Pyrrhæ ; Deucalion erat sanatus ardore. Ille locus habet hanc conditionem, adi sublimem Leucada sine mora, nec reformida te misisse ex scopulo. Postquam tortata est, excessit cum voce : Ego frigida erigor : nec palpebra turgidæ cobibuerunt lacrymas. Proficisce-

mur, ô Nympha, & adibimus scopulos indicatos. Metus recedat superatus amore furioso. Quidquid erit, erit jucundius quam nunc : aura subito : & mea corpora non sunt multum gravia. Tu etiam tener Cupido submitte pennas ruenti : ne defuncta sim probrum aquæ Leucadiæ. Inde appendam Phæbo citharam munera communia : & versus unus & alter inscribentur sub ea.

NOTÆ.

^u Deucalion] Promethei fuit filius ; à quo & Pyrrha uxore post diluvium reparatum dicitur genus humanum.

^x Versus] Mutatus : A Deucalione in Pyrrham conversus.

^y Tetigit] Ad amandum impulit.

* Tetigit lentissima Pyrrhæ] Naugerius habet, fugit lentissima mersi.

^z Lentissima] Tarde ad amorem inclinationia, non amantia. Convitium est amatorium.

^a Igne] Amore.

^b Hanc legem] Ut qui ex illa petra in mare sese immitteret, amoris flamma levaretur.

^c Desiluisse] In mare te dedisse.

^d Abiit] Naxos, scil.

^e Timor] Se de laxo deiciendi.

^f Quicquid erit] Mortem sibi non vult ominari : sed eam tamen præsentem calamitatem minus molestam dicit.

^g Aura subito] Jam, quasi sese in mare

mittere vellet, auram quæ corpus sustineat, appellat, ut subeat.

^h Non magnum] Adeoque me facile poteris sustinere.

ⁱ Pennas] Mos fuit, ut in Apollinis Actiæ sacrificio, fontem aliquem ex specula deicerent, avertendæ numinis iræ gratia ; quem tamen pennis instruebant, multisque naviculis excipere conabantur, ut postea servatum extra patrios fines mitterent. Ad illud jam alludit Sappho.

^k Crimen] Id est, Invidiæ & infamiæ causa.

^l Inde] Postquam ex aqua prodierim.

^m Chelyn] Per Testudinem, seu Græcorum Chelyn, cytharam intellige, ex testodine animali primo à Mercurio fabricatam.

ⁿ Communia] Fuit vero Cythara, quam suam tacit Sappho, quod versus lyricos ad eam cantandos componeret, etiam Apollinis ejus inventoris proprium gestamen.

^o Ponam] Appendam ; sacra faciam.

^p Grat a

- P Grata lyram posui tibi, Phæbe, poetria Sappho :
Convenit illa mihi, convenit illa tibi.
- 9 Cur tamen Actiæcas miseram me mittis ad oras,
Cum profugum possis ipse referre pedem ?
- 5 Tu mihi Leucadia potes esse salubrior unda :
Et forma & meritis tu mihi Phœbus eris.
An potes, ô scopulis undaque ferocior illa,
Si moriar, ^r titulum mortis habere meæ ?
At quanto melius jungi mea pectora tecum,
- 10 Quam poterant saxi præcipitanda dari !
^f Hæc sunt illa, Phaon, quæ tu laudare solebas ;
Visaque sunt toties ingeniosa tibi.
Nunc vellem ^t facunda forent. ^u dolor artibus obstat ;
Ingeniumque meis ^x substitit omne malis.
- 15 Non mihi ^y respondent veteres in carmina vires.
^z Plectra dolore tacent : muta dolore lyra est.
^a Lesbides ^b æquoreæ, nupturaque nuptaque proles ;
Lesbides, ^c Æolia nomina ^d dicta lyra ;

INTERPRETATIO.

Sappho vates memor tibi suspendi lyram, Phæbe: illa mihi apta est, illa tibi apta est. Cur tamen me ablegas in littora Actiæca, cum ipse possis retroagere pedem exulem? Tu mihi plus potes esse salutaris quam aqua Leucadia: tu eris mihi Phœbus & pulchritudine & beneficiis. An potes, ô senior saxi & aqua illa, dici causa mea mortis, si peream? At quanto melius mea pectora poterant copulari tecum, quam tra-

di dejicienda ex scopulis! Hæc sunt illa, Phaon, quæ tu consueveras probare; & sunt visa tibi toties solertia. Nunc vellem diserta essent: mæror officit ingenio; & omne acumen obtusum meis malis. Anti- quæ vires non mihi sufficiunt in carmina. Plectra silent luctu: lyra muta est luctu. Lesbides marinæ, progenies nuptura & nupta; Lesbides, nomina celebrata lyra Æolia.

NOTÆ.

p Grata] Quod tuo numine sim servata, grato animo recolens.

q Cur tamen] Jam Phaonem Sappho alloquitur.

r Titulum] Adeoque mortis meæ causa esse.

f Hæc] Carmina.

t Facunda] Ut reditum persuaderent.

u Dolor] Dolorem dicit non sinere ut artificiosa pangat carmina.

x Substitit] Vere equidem necessitatem omnium inventorum matrem esse dicunt: At certe non omnis necessitas est inventrix. Necessitati sua est lex etiam & necessitas, ne certas quasdam metas transgrediatur, quas ultra adeo non acuit ingenium, ut contra illud retundat atque habetet.

y Respondent] Non mihi præsto sunt. Ele-

gantissime vero hic illa est vox posita.

z Plectra] Plectrum instrumentum est quo chordæ fidesve pulsantur.

a Lesbides] Quas docuit & amavit puellas Sappho compellat. Hujus vero vocis repetitione non modo usus est Ovidius majoris affectus declarandi, sed etiam Sapphus, cui hæc figura fuit familiaris, imitandi causa.

b Æquoreæ] Quia insulares.

c Æolia] Id est, Lyra Sapphus Æoliæ, seu Lesbæ: fuit enim Lesbos Æoliæ, Aliæ minoris regiunculæ, imo Æolicarum ferme urbium Metropolis, ut scribit Strabo: unde & Æolicam linguam originem sortitam esse autor est Dionysius.

d Dicta] Celebrata.

Lesbides ^e infamem quæ me fecistis amata;

^f Define ad citharas turba venire meas.

g Abstulit omne Phaon, quod vobis ante placebat,
(Me miseram! dixi quam modo pæne, meus!)

h Efficite ut redeat: vates quoque vestra redibit.
Ingenio vires ille dat, ille rapit.

i Ecquid ago precibus? ^k pectusne agreste movetur?

An ^l riger? & ^m Zephyri verba ⁿ caduca ^o ferunt?

p Qui mea verba ferunt, vellem tua vela referrent.

q Hoc te, si scires, lente decebat opus.

Sive ^r redis, puppique tuæ ^s votiva parantur

Munera; quid laceras pectora nostra mora?

Solve ratem: Venus ^t orta mari, ^u mare præstet eunti.

Aura dabit cursum. tu modo solve ratem.

Ipse gubernabit residens in puppe Cupido:

Ipse dabit tenera vela ^x legetque manu.

Sive juvat longe fugisse. ^y Pelasgida Sappho;

(Non ^z tamen invenies, cur ego digna fuga.)

INTERPRETATIO.

Lesbides dilectæ quæ me prestitisti infamem: omittite accedere turba ad meas lyras. Phaon, (Me infelicem! quam prope modum modo dixi, meus!) auexit omne quod vobis antea arridebat. Perficite ut revertatur, vates quoque vestra revertetur. Ille præbet vires ingenio, ille aufert. Ecquid promoveo precibus? Anne cor durum tangitur? An obfirmatur? Zephyri rapiunt verba inania? Optarem ut qui abripiunt mea verba, reducerent tua vela.

Hoc opus, si scires, tarde, te decebat. Seu reverti cogitas? dona votiva apparantur tuæ navi; quamobrem mactas nostra pectora cunctatione? Tolle anchoras: Venus procreata mari, præbeat mare venienti. Ventus præstabit reditus; tu tantum tolle anchoras. Ipse Cupido sedens in puppi reget: ipse pandet & colliget vela molli manu. Sive placet longe effugisse Sappho Pelasgida; non tamen comperies, quamobrem ego digna fuga.

NOTÆ.

e Infamem quæ] Concubinas intelligit.

f Define] Quamobrem dicit versu sequenti.

g Abstulit] Scilicet neque versus facere, neque eos lyra sociare, absente Phaone suo, amabar.

h Efficite] Puellas easdem quas modo, appellat.

i Ecquid ago] Scripti plerique Hæc quid ego, vel Ecquid ego; unus Hæc ego quid? Heinſius legit Sed quid ego hæc? prout sæpe noster aliquæ locuti sunt. Quæ quidem lectio mihi placeret.

k Pectus] Phaonius, scil.

l Riger] Duritiem suam servat.

m Zephyri] Venti. Spirat vero Zephyrus ab occasu æquinoctiali.

n Caduca] Mea, scil. quæ Phaonius auexit non possint mollire.

o Ferunt] Inutilia sunt,

p Qui mea] Non frustra ferunt vela, qui venti frustra ferunt verba.

q Hoc opus] Reditus.

r Redis] De reditu cogitas.

s Votiva] Quæ navi salva, teque reduce persolvantur.

t Orta mari] Ex ejus spuma formatam voluerunt Poetæ.

u Mare] Alii habent, mare præstet amanti; quod Heinſio placuit; non mihi.

x Leget] Contrahet.

y Pelasgida] Græcam, Lesbiamque: Per universam enim Græciam vagos errasse Pelasgos, nomenque suum plurimis dedisse autor est Strabo, Heinſiodum, Homerumque secutus.

z Non tamen] Parenthesim, quam hinc deturbaverat Heinſius, huc revocandam judicavi,

[^a O saltem miseræ, crudelis epistola dicat :
Ut mihi ^b Leucadiæ fata petantur aquæ.]

INTERPRETATIO.

O saltem epistola dura dicat miseræ : ut fata mihi querantur aquæ Leucadiæ.

NOTÆ.

^a O saltem] Alii hoc saltem, eodem prope sensu : sed illud ex Scriptis, Cl. Heinii testimonio, proculdubio est præferendum. Postremum vero hoc distichon, quod attinet, vix est ut pro legitimo agnoscat idem Heinii : nec satis assequi, quid sibi velit, fatetur. Cur ita crediderit Vir clarissimus certe non video : Imo, absque hoc disticho epistolæ clausulam suam deesse, mihi qui-

dem videtur. Sensus profecto apertus est, inquit, *velis longe à me fugere, mones saltem, ut huic malo remedium in aquis Leucadiis queram.*

^b Leucadiæ fata] Id est, *Quæ per eas aquas absoluntur.* In eas vero se immisisse Sappho autor est Strabo : quod quidem mihi loco est fabulæ.

EPISTOLA XVI.

ARGUMENTUM.

Paris, qui alio nomine Alexander dictus est, ob Helenam sibi à Venere promissam, navigat Lacedæmonia : ubi à Menelao honorifice acceptus est. Menelaus, ad procurandam ab Atreo relictam hereditatem, in Cretam proficiscitur : atque interea, dum alias res agit, Helenam suam committit Paridi, serioque bonum hunc illi hospitem commendat. Paris amator, hanc oblatam sibi opportunitatem minime negligendam ratus, omnibus modis Helenam sollicitat, eidemque hac epistola artificiose amoris sui æstum significat, ab omnibus sese commendans virtutibus, quibus laudari amatores solent. Et, quia muliebrem esse sexum fragilem noverat, formæque gloria duci, nihil prætermittit Paris, quo conciliare sibi Helenæ animum possit, maritumque in contemptum ejus adducit. Suadet ergo fugam, quam facile tueri sese Trojanis viribus posse confirmat.

PARIS HELENÆ.

Hanc tibi ^a Priamides mitto, ^b Ledaæ, salutem ;
Quæ tribui sola te mihi dante potest.

^c Eloquar ? an ^d flammæ non est opus indice notæ ;
Et plus, quam vellem, jam meus ^e extat amor ?

INTERPRETATIO.

Ego Priamides mitto tibi, ò filia Leda, hanc salutem, quæ potest tibi advenire te sola præbente. Dicamne ? An non est

opus indice flammæ cognita, & amor jam plus apparet quam cuperem ?

NOTÆ.

^a Priamides] Filius Priami.

^b Ledaæ] Helena, filia Ledaæ.

^c Eloquar] Anne opus est verbis tibi amorem meum patefacere ? Deliberatione

vero utitur, ut paulatim, utpote in turpi causâ, subdola obrepat oratio.

^d Flammæ] Amori jam tibi cognita.

^e Extat] Apertus, cognitus est.

Ille quidem malim lateat; dum tempora dentur
Lætitia mistos ^f non habitura metus.

Sed male dissimulo. quis enim celaverit ^g ignem,
Lumine qui semper proditur ipse suo?

5 Si tamen expectas, vocem quoque ^h rebus ut addam;
ⁱ Uror. habes animi nuncia verba mei.

Parce, precor, ^k fasso: nec vultu cætera ^l duro
Perlege, sed formæ ^m conveniente tuæ.

ⁿ Jamdudum gratum est, quod epistola nostra ^o recepta

10 Spem facit, ^p hoc recipi me quoque posse modo.

^q Quæ rata sint, nec ^r te frustra promiserit, opto,

^s Hoc mihi quæ suavit ^t mater Amoris iter.

Namque ego divino monitu, ^u ne nescia pecces,
Evehor: & cœpto non leve numen adest.

INTERPRETATIO.

Malim equidem ille tegatur, donec tempora concedantur non habitura timores conjunctos gaudio. Sed male fingo: quis enim occultaverit ignem, qui ipse semper detegitur splendore suo? Si tamen cupis ut verba quoque rebus adjiciam, ardeo: habes voces judices meæ mentis. Ignosce, queso, consentienti; nec perlege reliqua vultu severo,

sed digno tuæ pulchritudinis. Jamdudum juvat, quod littera nostra accepta spem fovet, me quoque posse accipi hoc modo. Quæ certa sint percipio, nec mater Cupidinis quæ me ad hoc iter compulit, te incassum pollicita sit. Namque, ne ignorans impingas, ego advenio hortatu divino, & numen non parvum favet ausibus.

NOTÆ.

^f Non habitura] Postquam cognovero me tibi non esse ingratum, teque uno & eodem amore teneri; si modo tanta me manet delectatio.

^g Ignem] Egregia Amoris cum igne comparatio.

^h Rebus] Quibus satis superque amorem meum prodidi.

ⁱ Uror] Amore ardeo.

^k Fasso] Mihi qui confessus sum amorem meum.

^l Duro] Difficili; Irato, Insenso.

^m Conveniente] Leni, facili.

ⁿ Jamdudum] Gall. Il y a long tems.

Angl. Long ago. Temporis habet rationem hæc vocula: At nonnunquam rerum de quibus agitur connexum, & consequentiæ necessitatem notat. Quæ vis vocis & significatio melius sentitur quam exprimitur. Locus est in Terentii Euaecho, ex quo maxime quid ego velim cognosci possit. Ibi, de meretricula, sic ad Thralonem loquitur Gnatho,

Quando illud, quod tu das, expectat atque amat,

Jamdudum amat te: jam illi facile sit quod doleat.

Jamdudum in nostro Ovidii loco sic resolvatur, Statim mihi & valde gratum fuit; mihi quoque gratulatus sum: jamque gratum est, quod aperte & statim gratum fuit.

^o Recepta] Meriti causa ea voce usus

est: cujus loco dicimus accepta.

^p Hoc] Quo epistola recepta.

^q Quæ] Ab Helena recipi, scilicet; letum amoris exitum habere, &c.

^r Te] Helenam Paridi Venus promiserat, cum pro sua pulchritudine judicium in monte Ida tulisset.

^s Hoc] Quod tui videnda & obtinenda causa in Graciam suscepi.

^t Mater amoris] Venus.

^u Ne nescia pecces] Sic intellige. Ne pecces, si nesciveris me divino instinctu quidquid in hac re conor, incipere.

- Præmia magna quidem, * sed non indebita, posco.
 Pollicita est thalamo te y Cytherea meo.
 Hac duce z Sigæo a dubias à littore b feci
 Longa c Phereclea per freta puppe vias.
 5 Illa dedit faciles auras, ventosque secundos.
 In mare nimirum jus habet orta mari.
 d Perstet: &, ut pelagi, sic e pectoris adjuvet æstum:
 f Deferat in portus & mea g vota suos.
 h Attulimus flammæ, non hic invenimus, illas.
 10 Hæ mihi tam longæ causæ fuere viæ.
 Nam neque tristis i hyems, neque nos huc appulit error.
 k Tænaris est classi terra l petita meæ.
 m Nec me crede fretum merces portante carina
 Findere. n quas habeo, Di tueantur, opes.
 15 Nec venio Grajas veluti spectator ad urbes.
 Oppida sunt regni divitiora mei.
 Te peto; quam lecto pepigit Venus o aurea nostro.
 Te prius optavi, quam mihi nota fores.

INTERPRETATIO.

Peto equidem magnam mercedem, sed non indebitam. Cytherea promisit te cubiculo meo. Hac duce iter feci incertum ab ora Sigææ, per vastâ mariâ navi Phereclea. Illa præbuit auras lenes, & ventos faventes. Scilicet mari procreata habet potestatem in mare. Permaneat; &, sic mulceat impetum cordis, ut nullis impetum maris: & perducatur in portus suos mea optata. Advenimus illos ignes, non hic reperimus. Illi

fuerunt mihi causâ tam prolis itineris. Nam neque sæva tempestas, neque error nos huc applicuit. Tellus Tænaris est quasita mee classi. Nec arbitrare me sulcare mariâ navis ferente mercimonia: Dii servant divitias quas possideo. Nec advebor tanquam spectator ad urbes Græcas: urbes mei regni sunt splendidiore. Te quero; quam formosa Venus pollicita est nostro toro. Te ante expetivi, quam mihi esses cognita.

NOTÆ.

x Non indebita] Quia à Venere promissa, quo tempore maxima in ejus gratiam, à Junone & Minerva, Paris contempsit.

y Cytherea] Venus, à Cytheris insula inter Cretam & Peloponnesum, quò primum è mari emergens appulisse dicitur, ita dicta.

z Sigæo] Trojano, à Sigæo promontorio.

a Dubias] Scilicet in mari via non est trita.

b Feci] Dubiam à Troja in Græciam navigationem suscepi.

c Phereclea] Eo nomine, à Phereclo fabricatore appellata est navis quæ Alexandrum vexit, quod ex Homero liquet.

d Perstet] Ut mihi hætenus, ita porro faveat Venus.

e Pectoris æstum] Amorem.

f Deferat] Ad optatum exitum vota mea perducatur.

g Vota] Quæ erant ut Helena potiretur.

h Attulimus] Se dicit, ante visam Helenam, Trojæ ejus amore arsisse.

i Hyems] Tempestas. Ita & loquitur Horatius, itemque Virgilius.

k Tænaris] Laconica, à Tænaro promontorio.

l Petita] Id est, Dedita opera, propter te in hanc regionem iter direxi.

m Nec me] Neque etiam credas me, faciendæ mercaturæ causâ, per mariâ currere.

n Quas habeo] Quasi dicat, Nil mihi est opus, ut siam dives, maris pericula subire: jam sunt amplissima, si modo Dii servaverint, opes parate.

o Aurea] Formosa, magnifica, munifica, &c.

Ante tuos animo vidi, quam p lumine, vultus :

Prima fuit vultus nuncia fama tui.

[^q Nec tamen est mirum, ^r si sicut oporteat, arcu
Missilibus telis eminus ictus, amo.

5 Sic placuit fati : quæ ne ^r convellere tentes,

^c Accipe cum vera dicta relata fide.

Matris adhuc utero, partu remorante, tenebar :

Jam gravidus justo pondere venter erat.

Illā sibi ingentem visa est sub imagine somni

10 Flammiferam pleno reddere ventre facem.

Territa consurgit ; metuendaque ^v noctis ^x opacæ

Visa seni Priamo, ^y vatibus ille, refert.

Arsuram ^z Paridis vates canit Ilion ^a igni.

^b Pectoris, ut nunc est, fax fuit illa mei.

15 ^c Forma vigorque animi, quamvis de plebe videbar,

Indicium ^d testæ nobilitatis erant.

INTERPRETATIO.

Intuitus sum prius tuam faciem mente, quam oculis ; fama fuit prima nuncia tue forme. Nec tamen est mirum, si, ut par est, sagittis procul arcu emissis, vulneratus amo. Sic fata voluerunt ; quæ ne studeas infringere, accipe verba prolata cum certa fide. Eram adhuc in matris utero, partu cunctante ; jam venter tumescebat justo onere. Illa visa est sibi sub specie

somni emittere utero gravido tadam maximam inflammatam. Tremefacta erigitur, & narrat Priamo seni somnia reformidanda noctis obscure, ille enarrat aruspicibus. Aruspex respondet Trojam flagrantem flamma Paridis. Illa fuit fax pectoris mei, ut nunc est. Species, & vis animi, quamvis videbar de plebe, erant signum nobilitatis abscondita.

NOTÆ.

p Lumine] Oculis.

q Nec tamen] Ab hoc versu 39. ad 143. in omnibus scriptis codicibus centum & quatuor versus absunt, quos tanquam nothos non immerito, neque hac una causa rejiciendos, plerique rejecerunt. Quamobrem camulo, discriminis causa, eos inclusimus.

r Si sicut oporteat, arcu] Hæc sana non esse putat clariss. Heinsius : legitque sicut oportuit actum. Nihil mutavero. Sensus vero est, nihil mirum esse, si Cupidinis arcu & telis, eminus, sicuti missilibus oporteat ictus, amer.

c Convellere] Irrita facere.

d Accipe] Id est, Audi quæ mihi dicta sunt, tibi que cum vera fide refero. Digressio est, qua causam & amoris sui originem est expositurus.

e Noctis] Id est, Quæ per noctem in

somnis viderat.

x Opacæ] Obscuræ.

y Vatibus] Ut somni sensum scrutarentur, illudque interpretarentur.

z Paridis] Prolepsis est ; nondum enim nomen illud habebat, qui nequidem natus erat.

a Igni] Quem Patriæ ex suo amore, bello ideo inter Græcos Trojanosque concitato, intulit.

b Pectoris] Id est, Amorem quo uror, fax illa significabat. Vatum conjectionem invertit, ut de amore suo tantum facem illam interpretetur.

c Forma vigorque] Hoc distichon post hujus epistolæ versum nonagesimum, rejicit clar. Heinsius. Quam merito hoc loco alienum dixerit, nullus, credo, non videbit.

d Testæ] Sub pastoris habitu latentis.

Est

- Est locus in mediæ nemorosis vallibus ^e Idæ
^f Devius, & piceis ilicibusque frequens:
 Qui nec ovis placidæ, nec amantis saxa capellæ,
 Nec patulo tardæ carpitur ore bovis.
 5 Hinc ego & Dardaniæ muros excelsæque testæ,
 Et freta prospiciens, arbore nixus eram.
 Ecce pedum pulsu visa est mihi terra moveri.
 Vera loquar, ^h veri vix habitura fidem.
 Constitit ante oculos, actus velocibus alis,
 10 Atlantis magni ⁱ Pleïonesque ^k nepos.
 Fas vidisse fuit; fas sit mihi visa referre:
 Inque Dei digitis ^l aurea virga fuit.
 Tresque simul Divæ, Venus & cum Pallade Juno
 Graminibus teneros imposuere pedes.
 15 Obstupui; gelidusque comas erexerat horror.
 Cum mihi, *Pone metum*, nuncius ^m ales ait.
ⁿ *Arbiter es formæ: certamina* ^o *siste Dearum;*
^p *Vincere quæ forma digna sit una* ^q *duas.*
 Neve recusarem, ^r verbis Jovis imperat: & se
 20 Protinus ætherea tollit in astra via.

INTERPRETATIO.

Est locus devius in vallibus frondosis mediæ
 Idæ, & confusus piceis & ilicibus, qui ne-
 que tondetur ore mitis ovis, nec capræ
 sedantis rupes, nec patulo ore lente vacca.
 Ego hinc prospiciens monia & domos sub-
 limes Trojæ & maria, fultus eram arbore.
 Ecce tellus visa est mihi agitari i&u pedum:
 dicam vera, vix consecutura fidem veri.
 Nepos magni Atlantis & Pleïones impulsus
 alis celeribus substitit ante oculos. Fas
 mihi fuit spectasse; fas sit spectata narra-

re: & baculus aureus fuit in manibus Dei.
 Et tres Deæ simul, Venus & Juno cum Palla-
 de verbis immiserunt molles pedes. Diri-
 gui, & horror frigidus arrexit capillos.
 Cum alatus nuncius mihi dixit, depone ti-
 morem. Juxta es pulchritudinis: finem
 impone litibus Dearum; utra sit digna
 superare duas pulchritudine. Et ne abnu-
 erem, jubet nomine Jovis, & statim eva-
 tur in cælum via ætherea.

NOTÆ.

^e Idæ] Ida, mons fuit Phrygiæ, in quo
 Paris educatus fuit.

^f Devius] Ab omni via trita remotus.

^g Dardaniæ] Improprie pro Troja ur-
 be, regionem posuit.

^h Veri] Hanc vocem pro vero, aut verum
 forte sine necessitate supposuit Heinſius.

ⁱ Pleïonesque] Fuit Pleïone Nympha O-
 ceani & Tethyos filia, uxor Atlantis, Maiæ
 mater, ex qua Maiæ Jupiter Mercur. suscepit.
^k Nepos] Mercurius, ut patet ex pro-
 xime præcedenti nota.

^l Aurea virga] Caduceum, Mercurii ge-
 flamen. Gall. Son Caducee. Angl. Mer-

cury's Wand.

^m Ales] Mercurius, talaris instructus;
 itemque galero, & virga pariter alatis.

ⁿ Arbiter] Paridis de trium Dearum
 forma, ut pulchriori Discordiæ pomum tra-
 deretur, judicium notus est, quam ut opus
 sit prolixam ea de re fabulam huc transcri-
 bere.

^o Siste] Paridis judicio standum statu-
 erat Jupiter.

^p Vincere] Pronuntia suppl.

^q Duas] Deas scil.

^r Verbis] Mercurius Jovis nomine impe-
 rat ut dicerem vi&a Dearum esset pulchrior.

Mens

- Mens mea convaluit, subitoque ^faudacia venit :
 Nec timui vultu ^tquamque notare meo.
^u Vincere erant omnes dignæ : judexque verebar
 Non omnes ^xcausam vincere posse suam.
 5 Sed tamen ex illis jam tunc magis una placebat :
 Hanc esse ^yut scires, unde movetur amor.
 Tantaque ^{*}vincendi cura est ; ingentibus ardent
 Judicium donis ^zsollicitare meum.
 Regna ^aJovis conjux, virtutem ^bfilia ^cjaçtat.
 10 Ipse ^dpotens dubito, ^efortis an, esse velim.
 Dulce Venus ^frifit, Nec te, *Pari*, munera tangant ;
 Utraque ^gsuspensi ^gplena timoris, ait.
^h Nos dabimus quod ames : & pulchræ ⁱfilia Leda
^kIbit in amplexus, pulcrior ipsa, tuos.
 15 Dixit : & ^lex æquo donis formaque probata,
 Victorem cœlo rettulit illa pedem.

INTERPRETATIO.

Animus meus confirmatus est, & de repente confidentia orta est : nec expavi unamquamque spectare oculis meis. Omnes merebantur superare, & arbitri parebam non omnes posse tenere suam causam. Sed tamen una ex illis jam tunc magis placebat ; ut cognosceres hanc esse, à qua amor ingeneratur. Et tantum est desiderium superandi ; flagrant corrumpere meum judicium præmiis maximis. Uxor Jovis prædicat regna,

filia virtutem. Ipse nescio cupiamne esse opulentus, an virtute præditus. Venus suaviter arrisit, Nec te, inquit, moveant dona, Pari ; utraque sunt plena metus solliciti. Nos exhibebimus quod diligas ; & filia formosæ Ledæ, ipsa formosior veniet in complexus tuos. Dixit ; & illa, muneribus, & pulchritudine pariter approbata, rettulit pedem victorem cœlo.

NOTÆ.

^f Audacia] Ut Dearum litem cognosceret, deque ea sententiam ferret.

^t Quamque notare] Nudas vero vidisse eas fingitur apud Lucianum.

^u Vincere] Quia pulcherrima erat quælibet.

^x Causam] Vincere causam, Latinum non esse annotavit Heinsius ; quanquam tenere causam bene dicatur.

^y Ut scires] Ut facile esset scire.

^{*} Vincendi cura est] Dicit Deas maxime copivisse singulas, ut pro sua pulchritudine Paris judicaret.

^z Sollicitare] Imo corrumpere.

^a Jovis conjux] Juno.

^b Filia] Pallas seu Minerva.

^c Jaçtat] Quæ Paridi esset datura, si pro se judicaret, certatim ostentabat Dearum quælibet.

^d Potens] Ex regnis à Junone promissis,

scilicet.

^e Fortis] Ex virtute quam Pallas offerebat.

^f Rifit] Apposite, & ex Veneris ingenio & more istud.

^g Plena] Dicit Junonis & Palladis munera ea esse, quæ sine assiduo metu non possint retineri.

^h Nos dabimus] Egregie vero Venus, quæ semper grata adveniens ; mox tamen pectus totum curis, timoribus, & omni mœrore implet.

ⁱ Filia Ledæ] Helena, Jovis & Ledæ filia.

^k Ibit] Id est, illam tibi tradam.

^l Ex æquo donis] Hujus loci sensus est, Paridem donis, Helena scilicet à Venere promissa, contentum fuisse ; eandemque Veneris pulchritudinem approbasse, Junonique & Palladi prætulisse.

- Interea (credo, ^m versis ad prospera fatis)
 Regius agnoscor per ^u rata signa puer.
 Exata ^o domus nato ^p per tempora longa recepto.
 Addit & ad festos ^q hunc quoque Troja diem.
 5 Utque ego te cupio, sic me cupiere puellæ.
^r Multarum votum sola tenere potes.
 Nec tantum regum natæ petiere ducumque :
 Sed ^t Nymphis etiam curaque ^t amorque fui.
 At mihi cunctarum subeunt fastidia, postquam
 10 Conjugii spes est, ^u Tyndari, facta tui.
 Te vigilans oculis, animo te nocte ^x videbam ;
 Lumina cum placido victa sopore jacent.
 Quid facies præfens, quæ nondum visa placebas ?
 Ardebam ; quamvis hic procul ^y ignis erat.
 15 Nec potui ^z debere mihi spem longius istam,
^a Cærulea peterem quin ^b mea vota via.

INTERPRETATIO.

Interea (puto, fatis flexis ad leviora) cognoscor filius regis per indicia certa. Regia festiva, filio recuperato per producta tempora. Troja annumerat quoque & hunc diem feriatis. Et ut ego te expeto, sic puella me expetiverunt. Sola potes frui optatis multarum. Nec solummodo filie Regum & Dynastarum me cupiverunt, sed fui quoque cura & amor Nymphis. At contempnis

omnium mentem occupavit, Tyndari, postquam spes est indultæ tui connubii. Expectatus intuebar te oculis, te nocte intuebar mente, cum oculi superati jucundo somno jacent. Quid præstabis præfens, quæ nondum aspecta placebas ? Flagrabam, quamvis hac flamma longe erat. Nec potui distineri diutius spe ista, quin quærerem mea desideria via glauca.

NOTÆ.

^m Versis] Fata vero adversa fuerant, cum regia domo ejectus inter Pastores tenuissima fortuna educaretur ; atque adeo nunc versa sunt, cum ad patris regiam reducitur.
ⁿ Rata] Crepundia, scil. aliaque certa signa.

^o Domus] Priami regiam intellige.

^p Per] Pro post.

^q Hunc] illum quo receptus fuit.

^r Multarum votum] Me, scil.

^t Nymphis] De Oenone supra multa vidimus. Cæterum sua omnia egregie, more amantium extollit.

^t Amorque fui.] Post hunc versum Palatinus & veteres editiones addunt,

Quas super Oenonen facies mutarer in orbem.

Nec Priamo est ad te dignior ulla nurus.

Quos Ovidianos esse versus non dubito. Sed

prior est mendosissimus, ac proinde uterque à nuperis editionibus justus exulare, ni fallor ; idque pessimo exemplo. Posteriori legendum est *A te*, Noster alibi,

AVeneris facie non est prior ulla,
tuoque. Heinsius.

^u Tyndari] Helena, Tyndari filia, ut vulgo credebatur. Vocativi calus.

^x Videbam] Videre credebam, aut fingebam.

^y Ignis] Helenam suam ignem vocat. Ita & Terentianus ille Parmeno ad dominum de Thaide meretricula, *Accede ad ignem hunc.*

^z Debere spem illam longius] Id est, Spem mei amoris longius differre.

^a Cærulea] Per mare Cæruleum.

^b Mea vota] Te Helenam, quam mihi exoptabam.

Troja cæduntur Phrygia pineta securi,

Quæque erat æquoreis utilis arbor aquis:

Ardua proceris spoliantur c Gargara sylvis:

Innumerasque mihi longa dat Ida trabes.

5 Fundatura citas flectuntur robora naves:

Texitur & costis d panda carina suis.

Addimus e antennas, & vela sequentia malos:

Accipit & pictos puppis f adunca g Deos.

Qua tamen ipse vehor, comitata Cupidine parvo,

10 h Sponsor conjugii stat Dea picta sui.

Imposita est factæ postquam manus ultima classi:

Protinus i Ægæis ire k lubebat aquis.

Et l pater & m genetrix inhihent mea vota rogando;

Propositumque pia voce morantur iter.

15 Et soror n effusis, ut erat, o Cassandra capillis,

Cum p vellent nostræ jam dare vela rates;

Quo ruis? exclamat: referes q incendia tecum.

Quanta per has nescis flamma petatur r aquas.

Vera fuit vates; dictos invenimus ignes:

20 Et ferus in molli pectore flagrat l amor.

INTERPRETATIO.

Pineta Trojana abscinduntur securi Phrygia, & arbor que erat apta aquis marinis: Gargara excelsa viduantur excelsis arboribus: & vasta Ida mihi præbet trabes sine numero. Incurvantur robora fundamenta daturæ navibus celeribus: & curva carina consruuntur suis lateribus. Adjicimus antennas, & vela concomitantia malos: & puppis curva sumit Deos pictos. Dea tamen sponsor sui connutii, stipata parvo Cupidine erigitur picta navi qua ipse feror. Post-

quam manus novissima admota est struere classi, statim volebam ubi aquis Ægæis. Et pater & mater morantur mea desideria orando, & retardant iter inceptum voce pia. Et soror Cassandra, ut erat coma sparsa, cum nostræ naves jam vellent pandere vela; quo festinas? Exclamat; revehes tecum incendia. Ignoras quantus ignis quærat per has aquas. Vera fuit fatidica, reperimus flammæ prædictas, & amor sævus ardet in tenero pectore.

NOTÆ.

c Gargara] Mons & oppidum Troadis,

in summirate montis Idæ.

d Panda] Curva.

e Antennas] Antenna, lignum est illud malo transversum, cui vela aligantur.

f Adunca] Curva.

g Deos] Ex eo quod ita Deos aliaque insignia in puppi locarent, multas fabulæ locus datus est.

h Sponsor] Venus est.

i Ægæis] Scilicet mare Ægæum Græciam à Troja dividit.

k Lubebat] Pro hac voce quam Clariss. Heinſius ſubſtituit, præcæ editiones jubebat aut jubebar habent. Atque Micyllus intel-

ligit Paridem à fatiſ juſſum fuiſſe.

l Pater] Priamus.

m Genetrix] Hecuba.

n Effuſis] Furentium, dolentium & vaticinantium more.

o Cassandra] Paridis ſoror, quæ in concubitus mercedem vaticinandi facultatem ab Apolline acceperat.

p Vellent] Inanimatis tribuit navibus quod animatorum eſt, quod Paridis fuit.

q Incendia] Fuit vero Helenæ raptus incendiî Trojani cauſa.

r Aquas] Per mare Ægæum.

s Amor] Aliorum Caſſandræ ſororis vaticiniâ detorquet.

- Portubus egredior; ventisque ferentibus usus
 Applicor in terras, ^t Oebali Nympha, tuas.
 Excipit hospitio vir me tuus: hoc quoque factum
 Non sine consilio numinibusque Deum.
 5 Ille quidem ostendit, quidquid ^u Lacedæmone tota
 Ostendi dignum conspicuumque fuit.
 Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
 Lumina, nil aliud, quo caperentur, erat.
 Ut vidi, obstupui; præcordiaque intima sensi
 10 Attonitus curis ^x intumuisse novis.
 His similes vultus, quantum reminiscor, habebat,
^y Venit in arbitrium cum ^z Cytherea meum.
 Si tu venisses pariter certamen in ^a illud;
^b In dubium Veneris ^c palma futura fuit.
 15 ^d Magna quidem de te rumor præconia fecit,
 Nullaque de facie nescia terra tua est.
 Nec tibi par usquam ^e Phrygia, ^f nec solis ab ortu
 Inter formosas altera nomen habet.]
 Credis & hoc nobis? ^g minor est tua gloria vero:
 20 Famaque de forma pœne ^h maligna tua est.

INTERPRETATIO.

Solvo è portubus; & potitus ventis secundis appello ad tua littora, Nympha Oebali. Maritus tuus me accipit hospitio: hoc quoque factum non sine voluntate & numinibus Deorum. Ille quidem monstrat quidquid dignum monstrari, & insigne fuit tota Lacedæmone. Sed nihil aliud erat mihi desideranti aspicere pulchritudinem celebratam, quo oculi detinerentur. Ut aspezi, stupefactus best; & percussus, ultima viscera expertus sum turpisse novis curis. Cum Cytherea descendit in meum iudicium, babe-

bat, quantum recorder, faciem huic pœnem. Si tu accessisses pariter in illam pugnam; palma Veneris ventura fuit in discrimen. Fama equidem magnis laudibus te celebravit, & nulla pars orbis est ignara forme tue: nec tibi usquam similis in Phrygia, nec altera ab ortu Solis famam consecuta est inter pulchras. Fidem etiam nobis adhibes in hac re? Laus tua est minor vero: & fama de pulchritudine tua est propemodum invida.

NOTÆ.

^t Oebali] Helena est, sic ab avo Oebalo, Tyndari patre, cognominata.

^u Lacedæmone] In celebri illa Peloponnesi urbe regnavit Menelaus, Helenæ maritus.

^x Intumuisse] Libri habent intonuisse: quod, non sine causa Heinſius, alique alienum huic loco iudicarunt. Porro idem Heinſius mallet indoluisse.

^y Venit in arbitrium] Loquitur de famigerato illo de tribus Deabus iudicio.

^z Cytherea] Venus, ob ante dictam rationem.

^a Illud] Quod Deas inter de pulchritudine fuit.

^b In dubium] Ita & Terentius dixit,

me esse in tantum honorem. Sed ulſtatus est sextus calius in locis ejusmodi.

^c Palma] Notum eam arborem victoriæ fuisse indicium; non immerito, siquidem curvata validius in sublime nitatur. Ergo dicit Paris, quod Veneri certa non fuisset de pulchritudine victoria, si quarta ad iudicium accessisset Helena.

^d Magna] Multum equidem tuam formam fama celebravit.

^e Phrygia] Pro in Phrygia.

^f Nec solis] Id est, Tibi non est similis.

^g Minor est] Minus quam digna est laudatur tua forma.

^h Maligna] Quæ parce bene prædicat.

Plus

Plus i hic invenio, quam quod promiserit illa:

^k Et tua materia gloria victa sua est.

Ergo ^l arsit merito, qui noverat omnia, Theseus:

Et visa es tanto digna rapina viro:

5 More tuæ gentis ^m nitida dum nuda ⁿ palæstra

Ludis, & es nudis fœmina mista viris.

Quod rapuit, laudo: miror, quod reddidit unquam.

Tam bona constanter præda tenenda fuit.

Ante recessisset caput ^o hoc cervice cruenta,

10 Quam tu de thalamis abstrahere meis.

Te-ne manus unquam nostræ dimittere vellent?

Te-ne meo paterer vivus abire sinu?

Si reddenda fores, ^p aliquid tamen ante tulissem:

Nec Venus ^q ex toto nostra fuisset iners.

15 Vel mihi virginitas esset libata; ^r vel illud,

Quod poterat salva virginitate rapi.

Da modo te; quæ sit Paridi constantia nosces.

^f Flamma rogi flammæ finiet ^t una meas.

Præposui regnis ego te; quæ maxima ^u quondam

20 Pollicita est nobis nupta sororque Jovis.

^x Dumque tuo possem circumdare brachia collo,

Contempta est virtus Pallade dante mihi:

INTERPRETATIO.

Plus hic reperio, quam quod illa pollicita sit: ^l laus tua est superata causa sua. Ergo Theseus, cui omnia perspecta, jure inflammatus est; ^l visa es præda digna tanto viro; dum nuda ludis more tuæ gentis in palæstra uncta, ^l puella es immixta viris nudis. Probo quod abstulit, stupeo quod restituit unquam: tam bona rapina fuit firmiter retinenda. Caput hoc prius detrahendum esset collo sanguinolento, quam tu avellereris de meis cubiculis. Manusne nostræ vellent unquam te remittere? Virusne

finerem te excedere gremio meo? Si esses restituenda, tamen aliquid prius consecutus essem; nec Venus nostra fuisset omnino ignava. Vel virginitas mihi esset derepta, vel illud, quod poterat decerpi integra virginitate. Trade te modo; cognosces quæ sit firmitas Paridi. Solus ignis rogi finem imponet ignibus meis. Ego te anteposui regnis, quæ maxima ^l uxor ^l soror Jovis nobis olim promisit. Et dummodo possem amplecti collum tuum lacertis, virtus spreta est, Pallade eam mihi exhibente.

NOTÆ.

i Hic] Cum video te.

k Et tua] Id est, Et gloria tua ex pulchritudine minor est, quam materia ^l pulchritudo ipsa.

l Arsit] Tui amore correptus est: quæ de re in præcedentibus epistolis.

m Nitida] Uncta.

n Palæstra] Gall, La luite. Angl. The Wrestling-Ring. Ad illud vero studium se maxime adjungebant Laconici.

o Hoc] Meum.

p Aliquid tamen] Non te intactam, ut Theseus, remissem.

q Ex toto] Penitus.

r Vel illud quod] Olacula, puta

f Flamma rogi] Postquam mortuus fuero.

t Una] Sola.

u Quondam] Cum de pulchritudine inter Deas judicavit.

x Dumque] Modo ut. Gall. Pourvu; ur. Angl. Provided that.

- Nec piget; aut unquam stulte y legisse videbor:
 Permanet in z voto mens mea firma suo.
 Spem modo ne nostram fieri patiare a caducam,
 Te precor, ô tanto digna labore peti.
 5 Non ego conjugium generosæ b degener opto:
 Nec mea (crede mihi) turpiter uxor eris.
 c Pliada, d si quæras, in nostra gente Jovemque
 Invenies: e medios ut taceamus avos.
 Sceptra parens Asiæ, qua nulla beatior f ora,
 10 g Finibus immensis vix obeunda tenet.
 Innumeras urbes atque h aurea recta videbis:
 Quæque suos dicas templa decere Deos.
 i Ilion aspicias, firmataque turribus altis
 Moenia, k Phœbeæ structa l canore lyræ.
 15 Quid tibi de turba narrem m numeroque virorum?
 Vix populum tellus sustinet n illa suum.

INTERPRETATIO.

Nec poenitet, aut unquam videbor inepte elegisse: animus meus perstat constans in desiderio suo. Te oro tantum ne spem nostram finis esse inanem, ô merita quæri tanto labore. Ego non sum ignobilis qui cupiam connubium nobilis: nec, crede mihi, eris inboneste uxor mea. Si exquiras, reperies Pleiadem, & Jovem in nostris stemmatibus; ut prætcreamus avos medios. Pa-

ter trahat sceptra Asiæ, qua regione nullis opulentior, vix ambienda infinitis finibus. Cernes oppida sine numero & domos magnificas: & ades quas fatearis decere Deos suos. Cernes Ilion & muros suffultos excelsum turribus, positos ad sonum lyre Phœbeæ. Quid tibi commemorem de populo & copia virorum? Vix illa terra fert suos incolas.

NOTÆ.

y Legis] Elegisse: Cum te potius quam Junonis aut Palladis dona elegerim, nunquam stulte elegisse videbor.

z Voto suo] Ut te conjugem habeam.

a Caducam] Vanam.

b Degener] Ignobilis. Alias degener est qui à Majorum virtute descivit.

c Pliada] Alii habent Pleiada. Hic vero Electra intelligitur, ex septem Pleiadibus Atlantis & Pleiones filiabus, una, ex qua Jupiter Dardanum, qui, ut habet Virgil.

Dardanus Iliacæ primus pater urbis & autor.

Ex quo adeoque, per Erichthonium, Troem, illum, Laomedontem, Priamum, Paris genos ducebat.

d Si quæras] Si in natales meos inquiras.

e Medios] Qui modo recensiti Reges

fuerunt,

i Ora] Pro regione posita est.

g Finibus] Propter immensa spatia, & longe remotos fines vix peragranda.

h Aurea] Auro ornata; adeoque magnifica.

i Ilion] Urbem, Troje caput; nam Troja regio est, quæ etiam pro urbe ipsa ponitur.

k Phœbeæ] Jam supra Phœbum, seu Apollinem, cum Neptuno, Trojanæ urbis conditorem vidimus.

l Canore] Dicuntur ad Apollinis cantum saxa in opus exilisse: cujus fabulæ ad Politicos accommodationem passim apud Mythologos reperies.

m Numeroque virorum] Quibus, scilicet imperium nostrum Asiaticum suffultum est.

n Illa] Asiatica, seu Trojana,

- o Occurrent denso tibi Troades agmine matres :
 p Nec capient Phrygias atria nostra nurus.
 O quoties dices, *Quam pauper q Achaia nostra est !*
 Una domus r quasvis urbis habebit opes.
 5 Nec mihi fas fuerit Sparten contemnere vestram.
 In qua tu nata es, terra beata mihi est.
 r Parca sed est Sparte: tu cultu divite digna es.
 Ad r talem formam u non facit iste locus.
 Hanc faciem largis sine fine x paratibus uti,
 10 Deliciisque decet y luxuriare novis.
 Cum videas cultum nostra de gente virorum ;
 z Qualem Dardanidas credis habere nurus ?
 Da modo te a facilem : nec dedignare maritum,
 Rure b Therapnæo nata puella, c Phrygem.
 15 Phryx erat & nostro genitus de sanguine, u qui nunc
 Cum Dis potandas nectare miscet aquas.
 Phryx erat Auroræ e conjux, tamen abstulit illum
 Extremum noctis f quæ Dea finit iter.

INTERPRETATIO.

Matronæ Troades tibi obviam procedent
 spisso agmine; nec atria nostra continebunt
 nurus Phrygias. O quoties dices, quam
 misera est nostra Achaia! unica domus fru-
 ctur omnibus divitiis urbis. Nec mihi fas
 fuerit spernere vestram Sparten. Tellus in
 qua nata es, est mihi felix. Sed Sparte est
 fragilis: tu mereris ornatum splendidum.
 Iste locus non aptus est ad ejusmodi pul-
 chritudinem: Hos decet vultus semper uti
 multis ornatibus, & affluere novis deliciis.

Cum aspicias ornatum virorum de nostra
 natione; qualem arbitraris puellas Dar-
 danidas habere? Prebe te tantum luben-
 tem; nec aspernare maritum Phrygem, pu-
 ella nata rure Therapnæo. Qui nunc cum
 Divis miscet nectare aquas bibendas, erat
 Phrygius & procreatus de nostro sanguine.
 Maritus Auroræ erat Phrygius, tamen Dea
 quæ terminat viam ultimam noctis, illum
 rapuit.

NOTÆ.

o Occurrent] Honoris gratia.
 p Nec capient] Cum in regiam ad te
 excipiendum concurrent.

q Achaia] Peloponnesus est. Alibi pro
 Græcia sumitur.

r Quasvis] In una domo, quamcumque
 in nostra regione delegeris, unius Græcæ
 urbis opes invenire licebit.

1 Parca] Ex institutis Lycurgi, dixit ali-
 quis. Quasi vero ex illius institutis, qui mór-
 tuo Paride, & post ejus mortem longo in-
 terjecto tempore, in lucem prodierit. Parca
 fuit Sparte, quia nec divites, adeoque nec
 sumptuosi Lacedæmonii, sicut Asiatici seu
 Trojani, qui sua luxuria famosi facti sunt.

t Talem] Qualis est tua, ô Helena.

u Non facit] Non responder. Indignus
 est iste locus, qui te talem habeat.

x Paratibus] Ornatibus, Cultibus.

y Luxuriare] Abundare, Affluere.

z Qualem] Multo pulcriorem, & splen-
 didiorem.

a Facilem] Exorabilem.

b Therapnæo] Laconico; Sunt enim The-
 rapnæ agri Laconici non longe à Sparta,
 ad flumen Eurotan.

c Phrygem] Paridem intellige, qui Tro-
 janus, adeoque Phryx fuit.

d Qui nunc] Ganymedem intelligit, qui
 Troi, Trojanorum regis filius, à Jove, in
 Aquilam transmutato, raptus est; cui in
 deliciis, & pincernæ loco fuit.

e Conjux] Tithonus est, Laomedontis
 filius, Priamique frater.

f Quæ Dea] Aurora, scilicet; quæ no-
 ctem finit, diem inchoat.

Phryx etiam ^a Anchises : ^b volucrum cui ⁱ mater Amorum
Gaudet in Idæis concubuisse jugis.

Nec, puto, ^k collatis forma Menelaüs & annis,
Judice te, nobis anteferendus erit.

5 Non dabimus certe ^l socerum ^m tibi clara fugantem
Lumina ; qui trepidos ⁿ à dape vertat ^o equos.

^p Nec pater est Priamo soceri de cæde cruentus ;
Et qui ^q Myrtoas ^r crimine signet aquas.

Nec ^s proavo ^t Stygia nostro caprantur in unda

10 Poma, nec in mediis quæritur humor aquis.

Quid tamen hoc refert, si te tenet ^u ortus ab illis ?

Cogitur huic domui Jupiter esse * socer.

Heu facinus ! totis indignus noctibus ille

Te tenet ; amplexu perfruiturque tuo.

INTERPRETATIO.

Anchises etiam erat Phrygius : cum quo mater amorum alatorum amat latus conseruisse in collibus Idæis. Nec, arbitror, Menelaus, specie & ætate comparatis, nobis erit præponendus, te judice. Non exhibebimus certe tibi socerum in fugam vertentem clarum Solem ; qui avertat equos terribes à convivio. Nec pater est Priamo sanguino-

lentus de nece Soceri, & qui notet flagitio aquas Myrtoas. Nec poma expetuntur à proavo nostro in fluctibus Stygiis, nec aqua desideratur in mediis aquis. Quid tamen hoc interest, si illis satius te habet ? Jupiter tenetur esse socer huic familia. Heu nefas ! ille indignus te tenet totis noctibus, & usque gaudet tuo amplexu.

NOTÆ.

^g Anchises] Filius fuit Capys, adeoque ex litirpe regia Æneæ pater.

^h Volucrum] Quippe finguntur alati.

ⁱ Mater amorum] Venus est, quæ cum Anchise in monte Ida concubuisse, deinde Ænean peperisse fingitur.

^k Collatis] Forma & annis meis cum forma & annis Menelai comparatis. Menelaus, credo, non erit nobis præferendus.

^l Socerum] Qualis est Atreus, Menelai pater, supple.

^m Tibi clara] Qui te cogat oculos avertere. Ad Atrei, Menelai patris factum alludit ; qui, ut violati à Thyeste fratre, tori sui injuriam ulcisceretur, ei proprios ejus filios epulandos apposuit. Cujus facinoris horrore Sol retrocessisse dicitur.

ⁿ A dape] Nefaria, scil. qualis fuit illa Atrei.

^o Equos] Equis vehi Solis currum apud Poëtæ vulgatum est. Adeoque vertere equos, est retrocedere.

^p Nec pater] Sicuti Atreo Menelai patri est pater Pelops, qui, ut Hippodamia potiretur, Oenomaum ejus patrem interse-

cit. Istud vero contra Menelaum Paris commemoravit.

^q Myrtoas] Mare Myrtoum, quod pars est Ægæi, à Myrtilo Oenomai auriga, quem in illud Pelops præcipitavit, quidam dictum esse volunt, quos quidem Paridi serviendi causa hic sequitur Ovidius.

^r Crimine] In eo fuit Pelopis crimen, quod Myrtilum bene meritum, & cujus opera Oenomaum Hippodamiæ patrem curuli certamine vicerat, in mare præcipitaverit.

^s Proavo] Sicuti Tantalo Pelopis patri, supple : cujus apud inferos supplicium Menelao pronepoti objicitur. Fingitur vero ille aquis tantum non submersus fugientia flumina captare, quæ ad extinguendam sitim attingere non liceat ; pomisque circumstantibus inhiare, quæ comprehendere nequeat. Qua de re Poëtæ sunt multi.

^t Stygia] Styx inferorum fluvius esse dicitur, per quem Dii jurare soliti.

^u Ortus] Menelaus, scilicet.

* Socer] Omnino, si Menelao Helena Jovis filia nupta mansisset, ipsius Menelai Jupiter socer fuisset.

x At

- * At mihi conspiceris posita vix denique mensa.
 Multaque, quæ lædant, hoc quoque y tempus habet.
 Hostibus eveniant convivia talia nostris,
 Exuperior posito qualia sæpe mero.
- 5 z Pœnitet hospitii, cum, me spectante, lacertos
 Imposuit collo a rusticus iste tuo.
- b Rumpor, & invideo (c quid enim tamen omnia narrem?)
 Membra superjecta cum tua veste foveat.
 Oscula cum vero coram d non dura daretis;
- 10 Ante oculos e posui pocula sumpta meos.
 Lumina demitto, cum te tenet arctius ille:
 f Crescit & invito lentus in ore cibus.
 Sæpe dedi gemitus: & te, lasciva, g notavi
 In gemitu risum non tenuisse meo.
- 15 Sæpe mero volui h flammam compescere: at illa
 Crevit; & ebrietas i ignis in igne fuit.
 Multaque ne videam, k versa cervice recumbo,
 Sed l revocas oculos protinus ipsa meos.
 Quid faciam dubito. dolor est meus illa videre.
- 20 Sed dolor à facie major abesse tua.
 Qua licet & possum, luctor celare furorem:
 Sed tamen apparet dissimulatus amor.

INTERPRETATIO.

At agere à me spectaris tandem mensa ad-
 mota: Et hoc quoque tempus habet pluri-
 ma quæ offendant. Epule qualibus admit-
 tor sæpe vino apposito, admoveantur tales
 hostibus nostris. Piget hospitii, cum me in-
 tuente ille agrestis admovit brachia collo
 tuo. Crucior, & emulor (quid enim tamen
 omnia referam?) Cum calefacit artus tuos
 tunicis superstratis. Cum vero præberetis
 in meo conspectu suavia mollia, tenui po-
 cula capta ante oculos meos. Dejicio ocu-
 los, cum ille te urget plusculum: & cibus

gravis crescit in ore nauseante. Sæpe duxi
 suspiria; & observavi, proterva, te non
 repressisse risum in suspirio meo. Sæpe vo-
 lui coercere ignem vino; at ille ausus est,
 & ebrietas fuit ignis in igne. Et ne aspi-
 ciam multa, decumbo collo reflexo. Sed tu
 statim retrahis meos oculos. Incerius sum
 quid agam: piget illa cernere, sed major
 est dolor recedere à vultu tuo. Quatenus
 licet & possum, conor occultare mentis im-
 petum, sed tamen amor teus cernitur.

NOTÆ.

x At mihi] Queritur quod tantum, vix-
 que etiam tempore cœnæ Helenam videre
 possit.

y Tempus] Quo cœna sumitur, scil.
 z Pœnitet hospitii] Id est, Nollem hospi-
 tium mihi cum Menelao esse.

a Rusticus iste] Menelao.

b Rumpor] Discrucior.

c Quid enim] Alii quid nunc. Alii ali-
 ter.

d Non dura] Mollia & lasciva.

e Posui] Ne videret, scil.

f Crescit] Videtur crescere, qui præ dolo-
 re comedere non possum.

g Notavi] Adverti.

h Flammam] Amorem.

i Ignis] Vini calor amoris flammam
 acuebat.

k Versa cerv.] Id est, Cervice & capite
 in aliam partem verso, discumbo.

l Revocas] Id est, Facit forma tua, ut
 statim oculos ad te convertam.

Nec

- Nec tibi verba damus: ^m sentis mea vulnera, sentis;
 Atque utinam soli sint ea nota tibi!
 Ah quoties lacrymis venientibus ⁿ ora reflexi,
 Ne causam fletus quæreret ^o ille mei!
 5 Ah quoties Paliquem narraui potus amorem,
 Ad vultus ^q referens singula verba tuos!
^r Indiciūque mei ficto sub nomine feci.
^r Ille ego, si nescis, verus amator eram.
 Quin etiam, ut possem verbis ^t petulantius uti,
 10 Non semel ebrietas est simulata mihi.
^u Prodita sunt (memini) tunica tua pectora laxa,
 Atque oculis aditum nuda dedere meis;
 Pectora vel puris nivibus, vel lacte, tuamque
 Complexo matrem candidiora ^x Jove.
 15 Dum stupeo visis, (nam pocula forte tenebam)
^y Tortilis ē digitis excidit ansa meis.
 Oscula si natæ dederas; ego protinus illa
 Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
 Et ^z modo cantabam ^a veteres ^b resupinus amores:
 20 Et modo per nutum ^c signa tegenda dabam.

INTERPRETATIO.

Nec tibi imponimus; sentis meas plagas, sentis. Atque utinam ille sint tibi soli perspectæ! Ab quoties detorsi faciem lacrymis erumpentibus, ne ille peteret causam mei luctus! Ab quoties potus commentus sum aliquem amorem, affingens singulas voces ad oculos tuos! Et me declaravi sub nomine commentitio. Ego ille eram verus amator, si ignoras. Quin etiam ut possem præcæpiti verba profundere, ebrietas non est mihi semel ficta. Aperta sunt (reco-

dor) tua pectora veste laxata, et nuda præbuerunt accessum meis oculis, pectora splendidiora vel nivibus intaminatis, vel lacte, et Jove complexo tuam matrem. Dum stupidius hæreo aspectus, (nam forte trahebam pocula) ansa flexuosa elapsa est meis digitis. Si oscula præbueras filie, ego statim gaudens illa sumpsi ab ore molli Hermiones. Et modo resupinus celebrabam veteres amores: et modo exhibebam per nutum indicia occultanda.

NOTÆ.

^m Sentis mea vulnera] Scis certo me tui amore teneri.

ⁿ Ora reflexi] Faciem alio converti, ne lacrymas videret Menelaus.

^o Ille] Menelaus, cujus invidiose nomen reticuit.

^p Aliquem] Puteaneus & alii nonnulli habent juvenum. Se dicit aliorum exposuisse amores, ut suum aperiret.

^q Referens] Ut intelligeres me propter te, et tui amore incensum ea omnia dicere.

^r Indiciūque] Me amare indicavi.

^s Ille] Cujus tibi amorem enarraui.

^t Petulantius] Alii habent petulantius; quod magis placeret,

^u Prodita] Aperta, patefacta.

^x Jove] Cygni vero, natura candidissimi formam indutus, Ledam Helenæ matrem Jupiter viciavit.

^y Tortilis] Anas amabant in poculis inortas & implicatas.

^z Modo] Interdum.

^a Veteres] Veterum, qui amoribus inclauerunt.

^b Resupinus] Tanquam nimio mero correptus fuisset.

^c Signa tegenda] Signa, quibus amorem meum tibi dicebam, celanda omnibus, præsertim vero Menelaus marito.

- Et comitum ^d primas Clymenen ^e Æthramque tuarum
^f Ausus cum blandis nuper ^g adire sonis.
 Quæ mihi non aliud, ^h quam formidare, locutæ,
 Orantis medias ⁱ deseruere preces.
 5 ^k Di facerent, magni pretium certaminis esses;
 Teque suo victor posset habere toro.
 1 ^l Ut tulit ^m Hippomenes Schoeneida ⁿ præmia cursus;
 Venit ut in ^o Phrygios Hippodamia sinus;
 Ut ferus ^p Alcides ^q Achelœia cornua fregit,
 10 Dum petit amplexus, Deianira, tuos;
 Nostra ^r per has leges ^s audacia fortiter isset:
 Teque mei scires esse laboris ^t opus.
 Nunc mihi nil superest, nisi te, formosa, precari;
 Amplectique tuos, si patiare, pedes.

INTERPRETATIO.

Ausus sum etiam nuper alloqui suavis
 verbis, Clymenen & Æthram primas comi-
 tum. Quæ mihi non aliud respondentes,
 quam te timere, destituerunt medias preces
 rogantis. Di annuerent esses premium gra-
 vis pugnæ; & victor posset te fovere suo
 lecto. Quemadmodum Hippomenes reporta-
 vit Schoeneida pretium cursus; quemadmo-

dum Hippodamia ixit in gremium Phrygi-
 um; quemadmodum servus Alcides elisit
 cornua Achelœia, dum cupit tuos comple-
 xus, Deianira; nostra fortitudo strenue
 certasset bis conditionibus; & nosces te esse
 premium mei laboris. Nunc nihil mihi est
 reliquum, ò pulcra, nisi te orare, & com-
 plecti tuos pedes, si sinas.

NOTÆ.

^d Primas] Præcipuas & intimas.

^e Æthramque] Hanc Thesei matrem
 fuisse scribit Hubertinus; quod tamen tem-
 porum ratio non sinit. Adeoque hæc ab
 illa Thesei matre alia est.

^f Ausus cum] Alii habent Ausus sum.

^g Adire] Ut sibi in suis amoribus opem
 ferrent.

^h Quam formidare locutæ] Quæ, cum
 nihil mihi respondissent, nisi quod dicerent
 te timere.

ⁱ Deseruere] Adeoque noluerunt ejus
 preces auscultare; multo minus illi ob-
 temperare. Sed alii habent destituere.

^k Di facerent] Utinam supple.

^l Ut tulit] Quorundam sumit exempla,
 qui pro suis amoribus certarunt, quos for-
 titer se esse dicit imitaturum.

^m Hippomenes] Hic fuit Macareus, vel,
 ut alii scribunt, Megareus filius, qui Atalan-
 tam Schoenei filiam, à Venere adjutus, quæ
 illi tria poma ex Hesperidum hortis dedit,

quorum pulchritudine puellæ cursum insti-
 pedivit, cursu superasse traditur. Quæ de
 re postea in Metamorph.

ⁿ Præmia] Ipsam Atalantam, quæ se
 ea lege in viri manus venturam sponde-
 rat, si à quopiam cursu vinceretur.

^o Phrygios] Pelapis Phrygi, qui Oeno-
 maum Hippodamiæ patrem curuli certami-
 ne superavit.

^p Alcides] Hercules est à robore, Græcæ,
 etymologia sic dictus, ἀλλὰ enim robur est.
 Vel ab Alcæo avo, ut placet Herodoto.

^q Achelœia] Achelœi fluvii, qui cum Her-
 cule pro Deianira sibi promissa pugnavit, à
 quo altero cornu in certamine impletus
 est.

^r Per has leges] Ut pariter victori, tu,
 Helena, in matrimonium cederes.

^s Audacia fortiter] Vossianus codex ha-
 bet fortior: quod Cl. Heinsius, mihi quoque
 placet. Alii victoria pro audacia.

^t Opus] Victoria mea premium.

- O decus, ô ^u præsens ^x geminorum gloria fratrum;
 O Jove digna viro, ni Jove nata fores!
 Aut ego ^y Sigeos repetam te conjuge portus:
 Aut ego ^z Tænaria contegar exul humo.
 5 Non mea sunt ^a summa leviter ^b distincta sagitta
 Pectora: descendit ^c vulnus ad ossa meum.
 Hoc mihi, (nam ^d repeto) fore ut à ^e cœleste sagitta
 Figar, erat verax vaticinata ^f soror.
 8 Parce ^h datum fatis. Helene, contemnere amorem:
 10 ⁱ Sic habeas faciles in tua vota Deos.
^k Multa quidem ^l subeunt: sed coram ut plura loquamur,
 Excipe me lecto nocte silente tuo.
 An ^m pudet, & metuis Venerem temerare maritam,
ⁿ Castaque legitimi fallere jura tori?
 15 Ah nimium simplex, Helene, ne rustica dicam,
^o Hanc faciem culpa posse carere putas!
 Aut faciem mutes, aut, sis non dura, ^p necesse est,
^q Lis est cum forma magna pudicitiae.

INTERPRETATIO.

o bonos, ô gloria certa fratrum gemellorum! ô digna Jove marito, nisi esses Jove procreata! Aut ego revebar in portus Sigeos, te uxore; aut ego extorris sepeliar in terra Tænaria. Mea pectora non sunt leviter vulnerata extrema sagitta: plaga mea porrigitur ad ossa. Soror vero prædixerat hoc mihi, (nam recorder) futurum ut confoderer à cœleste sagitta. Noli, Helene, spernere amorem immissum fatis: sic fruaris

Diis propitiis tuis desideris. Multa quidem succurrunt: sed, ut plura proferamus in conspectu, excipe me toro tuo nocte tacita. An pudet, & times violare Venerem conjugalem? & ludificare jura pudica lecti legitimi? Ab nimium rudis Helene, ne dicam stupida, credis talem formam posse carere crimine! aut oportet immutes vultus, aut sis non crudelis. Gravis est discordia castitatis cum pulchritudine.

NOTÆ.

u Præsens] Magnum, certumque, Hanc vocem nota; vim habet & dignitatem.

x Geminorum] Castoris & Pollucis.

y Sigeos] Trojanos; à Sigeo promontorio.

z Tænaria] Laconica, à Tænaro promont. extrema.

b Distincta] Vulnerata; sed vulnus leve indicat per se vox ista: quod notandum.

Gall. Ce n'est pas une petite égratignure. Angl. 'Tis not a slight Scratch.

c Vulnus] Amor.

d Repeto] Recolo multi ex scriptis. Id est, In memoriam reduco.

e Cœleste] Pro cœlesti antique metri necessitate.

f Soror] Cassandra, de qua supra.

g Parce] Noli.

h Datum] Clar. Heinſius vellet ratum. Pro Amore à fati necessitate arguit.

i Sic] Ita invenias Deos ad ea quæ optaveris exorabiles, ut mihi nunc auscultaveris.

k Multa] Quæ tibi scribam, supple.

l Subeunt] In mentem veniunt.

m Pudet] Me toro tuo excipere, scil. n Castaque legit.] Maritalem Venerem hic

versus interpretatur. An pudicitiam maritalem violare metuis?

o Hanc] Tuam, tam pulchram.

p Necesse est] Male vero cessit pulchritudini, si necessario cum impudicitia conjuncta sit.

q Lis est] -Rara est adeo concordia forma Atque pudicitia.

Jupiter

Jupiter his gaudet, gaudet Venus aurea ^r furtis.

^f Hæc tibi nempe patrem furta dedere Jovem.

^t Vix fieri, ^u si sunt vires in semine avorum,

^x Et Jovis & Lædæ filia, casta potes.

^y Casta tamen tum sis, cum te mea Troja tenebit :

Et tua sim, quæso, ^y crimina solus ego.

Nunc ea peccemus, quæ ^z corrigit ^a hora jugalis :

^b Si modo promisit non mihi vana Venus.

Sed tibi & hoc suadet ^c rebus, non voce, maritus :

¹⁰ Neve fui furtis hospitis obftet, abest.

^d Non habuit tempus, quo ^e Cressia regna videret,

Aptius, ^f ô mira calliditate virum !

Itit, &, ^g Idæi mando tibi, dixit iturus,

Curam ^h pro nobis hospitis. uxor, agas.

¹⁵ Negligis absentis (testor) mandata mariti :

Cura tibi non est hospitis ulla tui.

ⁱ Hunc cine tu speres hominem ^k sine pectore ^l dotes

Posse satis formæ, Tyndari, nosse tuæ ?

INTERPRETATIO.

Jupiter latatur adulteriis, Venus splendida illis latatur. Nempe hæc adulteria tibi fecerunt Jovem patrem. Filia Jovis & Lædæ vix potes fieri pudica, si sit aliqua potestas in semine avorum. Pudica sis tamen tum, cum Troja te habeat : & ego solo precor sim tua flagitia. Nunc ea delinquamus, quæ hora conjugialis emendat : si saltem Venus non est mihi pollicita inania. Sed & maritus tibi est hujus auctor factus

non verbis : & ne prohibeat adulteria sua hospitis, peregre est. Non habuit tempus commodius quo adiret regna Cretensia : & virum egregia astutia ! Discessit, & presens dixit, Coniux tibi præcipio curam geras hospitis Idæi pro nobis. Contemnitis (juro) jussa viri absentis : nulla est tibi cura tui hospitis. Anne tu speres hunc hominem insulsum posse satis cognoscere pretium formæ tuæ ?

NOTÆ.

^r Furtis] Adulteriis.

^f Hæc] Jupiter vero furtivo cum Læda concubitu Helenam genuit.

^t Vix fieri] Scilicet, ut fortes creantur fortibus & bonis, ita plerumque ex corvi malo ovo malus corvus nascitur.

^u Si sunt] Atque sunt certe ut plurimum, etiam quod ad mores attinet.

^x Et Jovis & Lædæ] Utriusque adulterio.

^y Crimina solus] Cum nemine præterea pecces.

^z Corrigit] Faciet legitima, aut saltem resarciat. Duo habent corrigit : quod Cl. Heinsius retinuit.

^a Hora jugalis] Pro matrimonio.

^b Si modo] Id est, Si saltem uxor esse mea debeas, sicuti à Venere mihi est pro-

missum : nec me illa deceperit.

^c Rebus] Quandoquidem, me hic tecum relicto, discesserit.

^d Non habuit] Menelaum irridet, qui tali forma conjugem secum reliquerit.

^e Cressia] Cretæ Insula.

^f O mira] Irrisio est Menelai.

^g Idæi] Paridis, ab Ida monte Phrygiæ sic dicti.

^h Pro nobis] Loco nostra.

ⁱ Hunc cine] Menelaum eum esse negat hominem, qui Helenæ pulchritudinem satis noverit æstimare.

^k Sine pectore] Sine sapientia. Ita & Horatius loquutus est de Tibullo ; Tu non corpus eras sine pectore.

^l Dotes] Excellentiam, & pretium.

Fat-

Falleris : ^m ignorat. nec, si bona magna putaret
Quæ tenet, externo crederet illa viro.

ⁿ Ut te nec mea vox, nec te meus incitet ardor ;
Cogimur ^o ipsius commoditate frui.

Aut erimus stulti, ^p sic ut superemus & ipsum,
Si tam securum tempus abibit ^q iners.

Pæne suis ad te manibus deducit ^r amantem.
Uttere non vafri simplicitate viri.

Sola jaces viduo tam longa nocte cubili :

In viduo jaceo solus & ipse toro.

Te mihi, meque tibi communia gaudia jungant.
Candidior medio nox erit ^r illa die.

Tunc ego jurabo quævis tibi numina ; meque
Adstringam ^r verbis in sacra ⁿ jura tuis.

Tunc ego, ^x si non est fallax fiducia nostri,
Efficiam præfens, ut mea regna petas.

Si pudet ; & metuis, ne me videre secuta ;
Ipse reus sine te criminis hujus ^y agar.

^z Nam sequar ^a Ægidæ factum, ^b fratrumque tuorum.
Exemplo tangi non ^c propiore potes.

Te rapuit Theseus ; geminas ^d Leucippidas illi :
Quartus in exemplis enumerabor ego.

INTERPRETATIO.

Hallucinari ; nescit : nec si crederet magna bona esse quæ possidet, illa committeret viro peregrino. Quamvis te nec mea verba, nec te meus amor urgeat, cogimur uti facilitate ipsius. Aut erimus solidi, ita ut etiam ipsum vincamus, si opportunitas tam tuta prætereat inutilis. Perducit propemodum amantem ad te manibus suis. Uttere imperitia mariti simplicis. Sola decumbis lecto destituta nocte tam proliza : ipse etiam solus decumbo in lecto viduo. Voluptas communis copulet te mihi & me tibi. Illa nox erit

splendidior medio die. Tunc ego jurabo tibi quosvis Deos, & me obligabo vocibus tuis in jura sacra. Tunc ego, si fiducia nostri non est mendax, præfens præstabo ut adeas nostra regna. Si pudet ; & timeo ne videaris secuta me ; ipse constituar reus hujus flagitii sine te. Nam imitabor admissum Ægidæ, & fratrum tuorum. Non potes moveri exemplo propiore. Theseus te abstulit ; illi duas Leucippidas ; ego quartus recensebor in exemplis.

NOTÆ.

^m Ignorat] Quod sit formæ tuæ pretium, scil.

ⁿ Ut] Quamvis.

^o Ipsius] Gronovianus absentis commoditate viri.

^p Sic ut] Adeo ut ipso Menelao simus stultiores.

^q Iners] Sine amoris effectu.

^r Amantem] Me, scil.

^s Illa] Quæ jungemur, scil.

^t Verbis tuis] Jurando secundum eam quam præscripseris formulam.

^u Jura] Matrimonii, scil. quod nunquam dissolvam.

^x Si non est] Nisi forte majora quam possum exequi animo præsumo.

^y Agar] Alii ero. Id est, Volo hujus facti culpam omnem in me transferri.

^z Nam] Dicit se Helenam a se raptam fuisse velle fateri.

^a Ægidæ] Thesei, Ægei filii, qui te rapuit.

^b Fratrum] Castoris & Pollucis.

^c Propiore] Sunt vero fratres inter se maxime propinqui.

^d Leucippidas] Leucippi filias, Phæbea & Elairam, Quæ de re postea plenius in tactis.

Troia ^e classis adest, armis instructa virisque.

Jam ^f facient celeres remus & aura vias.

Ibis Dardanias ingens regina per urbes :

Teque novam credet vulgus adesse Deam.

5 Quaque ^g ferēs gressus, ^h adolebunt ⁱ cinnama flammæ :

Cæsaque ^k sanguineam victima ^l planget humum.

Dona pater fratresque, & cum genetrice sorores,

^m Iliadesque omnes, totaque Troja, dabunt.

Hei mihi ! - pars à me vix dicitur ulla ⁿ futuri.

10 Plura ferēs, quam quæ littera nostra refert.

Nec tu ^o rapta time, ne nos ferà bella sequantur ;

Concitet & vires Græcia magna suas.

^p Tot prius abductis, ^q ecquæ repetita per arma est ?

Crede mihi ; ^r vanos res habet ista metus.

15 Nomine ceperunt Aquilonis ⁱ Erechthida Thraces :

Et tuta à bello ^t Bistonis ora fuit.

INTERPRETATIO.

Classis Trojana munita armis & viris, hic est. Remus & ventus jam præstabit iter expeditum. Incedes superba regina per oppida Trojana : & vulgus arbitrabitur te adesse novam Deam. Et qua pedes movebis, immittent cinnamoma in ignem : & victima mactata percutiet terram cruentam. Pater & fratres & sorores cum matre, & omnes Iliades, totaque Troja præbunt munera. Hei mihi ! vix pars ulla

futuri narratur à me. Pluribus cumulaberis, quam quæ epistola nostra commemorat. Nec tu abrepta metue ne seua bella nos persequantur ; & magna Græcia commoveat opes suas. Tot ante ablati, ecquæ revocata est per arma ? Fidem mihi adhibe ; res ista habet timores inanes. Thraces abstulerunt Erechthida nomine Boreæ : & regio Thracia fuit secuta à bello.

NOTÆ.

^e Classis] Adeoque facilis discessus.

^f Facient celeres] Id est, Facient ut celeriter viam conficiamus.

^g Ferēs gressus] Ibis.

^h Adolebunt] In tuum bonorem, tantquam Deæ cremabunt.

ⁱ Cinnama] Cinnamum & Cinnamomum frutex est, cujus corticis ulus est etiam apud nos vulgaris. Gall. De la canelle. Angl. The Spice call'd Cinnamon. Hic vero pro quovis odoramento positum est.

^k Sanguineam] Postquam victimæ sanguis eam roraverit, scilicet.

^l Planget] Percutiet, cum in terram cader.

^m Iliadesque] Mulieres Trojanæ.

ⁿ Futuri] Id est, Bonorum & commoditatum, quæ tibi Trojæ tempore futuro eve-

nient.

^o Rapta] Si rapta, vel, postquam rapta fueris.

^p Tot] Puellis, scil. antehac raptis.

^q Ecquæ repetita] Id est, Nulla repetita est.

^r Vanos res] Id est, De nihilo & sine causa istud metueris.

ⁱ Erechthida] Orichyiam, Erechthei Atheniensium regis filiam ; quam cum Aquilo seu Boreas bona gratia non posset impetrare, vi rapuit. Atque ex ea Zethen & Calaim suscepit, qui Argonautæ Harpyas fugaverunt.

^t Bistonis] Thracia ; à Bistone palude, vel Bistonia urbe, vel, qui eam coodidit, Bistone Martis filio.

- ^u Phasida puppe nova vexit ^x Pagasæus Jason :
^{*} Læsa nec est Colcha Thessala terra manu.
 Te quoque qui rapuit, rapuit ^y Minoida Theseus :
 Nulla tamen Minos ^z Cretas ad arma vocat.
 5 Terror ^a in his ipso major solet esse periclo :
 Quæque timere ^b libet, pertimuisse pudet.
^c Finge tamen, si vis, ingens consurgere bellum.
 Et mihi sunt vires : & mea tela nocent.
 Nec minor est Asiæ, quam vestræ copia terræ.
 10 Illa viris dives, dives abundat equis.
 Nec plus ^d Atrides animi Menelaus habebit,
 Quam Paris ; aut armis antefendus erit.
 Pœne puer cæsis ^e abducta armenta recepi
 Hostibus : & ^f causam nominis inde tuli.
 15 Pœne puer vario juvenes certamine vici :
 In quibus ^g Ilioneus, ^h Deiphobusque fuit.
 Neve putes, non me nisi cominus esse timendum :
ⁱ Figitur in jussu nostra sagitta loco.

INTERPRETATIO.

Jason Pagasæus abduxit Phasida navi nova : nec terra Thessala vexata est manu Colcha. Theseus qui te abstulit, abstulit Minoida : Minos tamen nullo Cretas ciet ad arma. Trepidatio in his solet esse major ipso discrimine : Et pudet reformidasse quæ libet reformidare. Pone tamen si vis, bellum grave excitari. Et mihi vires suppetunt ; & mea arma efficiunt. Nec minores sunt opes Asiæ quam terræ vestræ : illa opulen-

ta viris, opulenta abundat equis. Nec Menelaus Atrides habebit plus audacia, quam Paris, aut præferendus erit bello. Propemodum puer recuperavi armenta abacta, hostibus profligatis ; & inde habui causam nominis. Propemodum puer superavi juvenes diversa pugna : inter quos Deiphobus & Ilioneus. Et ne credas me non esse reformidandum nisi ex propinquo, sagitta nostra tangit locum appetitum.

NOTÆ.

^u Phasida] Medeam ; à Phasi Colchorum fluvio celeberrimo sic dictam.

^x Pagasæus] Thessalicus, à Pagasis Thessaliæ urbe, juxta quam Argo navis ædificata est, à qua etiam propinquus sinus unde Jason navem solvit, Pagasæus dictus est.

^{*} Læsa nec] Nec quisquam ex Colchis propter Medeam raptam adversus Thessalos bellum movit.

^y Minoida] Ariadnen, Minos filiam.

^z Cretas] Qui in Græciam, Ariadnen repetitum navigent, supple.

^a In his] Cum rapta est aliqua puella.

^b Libet] Et pudet timuisse, quæ volumus timere, quamquam timenda non essent. Stultum & ex inepta libidine esse metum

illum innuit.

^c Finge] Pone. Gall. Supposez. Angl. Suppose.

^d Atrides] Atrei filius.

^e Abducta] A latronibus, dum ille in Ida monte inter Pastores ageret.

^f Causam nominis] Ille vero Græca etymologia Alexander ἀπὸ τοῦ ἀνδρός, id est, à viro, & ἀλτήρ, auxiliator, dictus est.

^g Ilioneus] Vir fuit Trojanus, fortissimus, Phorbantis filius, Ænæ comes.

^h Deiphobusque] Paris frater bellicosissimus.

ⁱ Figitur] Sese sagittandi peritia commendat.

Num potes hæc ^killi primæ dare facta ^ljuventæ?

Instruere Atriden num potes ^marte mea?

Omnia si dederis; nunquid ⁿdabis Hectora fratrem?

Unus is innumeri militis ^oinstar habet.

Quid valeam, nescis: & te mea robora ^pfallunt.

Ignoras, cui sis nupta futura viro.

Aut igitur nullo belli repetere tumultu;

Aut cedent ^qMarti ^rDorica castra meo:

Nec tamen indignè pro tanta sumere ferrum

Conjuge. certamen præmia magna movent.

Tu quoque, si ^tde te ^totus contenderit orbis,

^uNomen ab æterna posteritate feres.

Spe ^xmodo non timida, Dīs ^yhinc egressa secundis,

Exige ^zcum plena munera ^apecta fide.

INTERPRETATIO.

Anne potes illi tribuere hæc facinora pri- ci vincentur à Marte meo. Nec tamen agre
juventutis? Anne potes adornare Atriden
peritæ meæ? Quamvis omnia tribueris, fæam ferrum corripere pro tanta uxore:
numquid tribues fratrem Hectorem? Is ha- magna munera pugnam cient. Tu quoque,
bet præstantiam militis innumeri. Ignoras si universus orbis certaverit propter te,
quanti sis, & meæ vires te latent. Nescis consequeris famam ab æterna posteritate.
cui viro sis futura conjux. Vel igitur nullo Tantum hinc profecta Diis propitiis spe
belli motu revocaberis; aut exercitus Gra- baud incerta, repose promissa præmia cum
certa fide.

NOTÆ.

^k Illi] Menelao.

^l Juventæ] Meæ, scilicet.

^m Arte] Ad omne certamen peritæ.

ⁿ Dabis Hectora] Id est, Tam strenuum ut frater est.

^o Instar] Similitudinem notare hanc vocem dicunt Grammatici; at, ni fallor, præstantiam & dignitatem insuper habet: quod quidem hic etiam suum locum invenit.

^p Fallunt] Quæ sint ignoras.

^q Marti] Virtuti & viribus bellicis. Mars enim Deus belli.

^r Dorica] Græca: Pars pro toto.

^t De te] Propter te; nam eam vim habet quoque præpositio de, exempla quoque sunt obvia.

^u Totus] Europam & Asiam intellige, quæ Helenæ causa bello decennali collisæ sunt.

^x Modò] Tantummodo.

^y Hinc] Ex Menelæi domo.

^z Cum fide] Non dubitans quin omnia præstem.

^a Pæcta] Tibi à me promissa.

EPISTOLA XVII.

ARGUMENTUM.

Helena, lecta Paridis epistola, quasi offensa, primum objurgat eum. Deinde, ut pudorem tueretur, Paridis suasionem infringere conatur; ita tamen, ne omnino illius amorem negligere videatur. Et sic aperte ostendit muliebrem ingenium variū esse, atque mutabile: juxta illud Ovidii in Arte amandi:

M

Forſitan

Forſitan & primo veniet tibi littera triftis, Quæque roget, ne ſe ſollicitare velis. Quod rogat illa, timet: quod non rogat, optat ut inſtes. Poſtremo, Paridis voluptatem expletura, ut honeſtius, ita tutius viſum eſt, ſi quid ſit, non litteris mandare, ſed per Clymenen & Æthram, ſocias fidiffimas agere. Idque cum feciſſent, rebus compoſitis, una Trojam abierunt. Multi hanc epiſtolam non eſſe Ovidii contendunt, ſed Sabini.

HELENA PARIDI.

Nunc oculos tua cum violarit epiſtola noſtros:

^a Non reſcribendi gloria viſa ^b levis.

Auſus eſ hoſpiti ^c temeratis advena ^d ſacris

Legitimam nuptæ ſollicitare fidem?

5 ^e Scilicet ^f idcirco ventofa per æquora veſtum

Excepit portu ^g Tænaris ora ſuo?

Nec tibi ^h diverſa quamvis è gente venires,

ⁱ Oppoſitas habuit regia noſtra fores;

Effet ut ^k officii merces ^l iniuria tanti?

10 Qui ^m ſic intrabas, hoſpes an hoſtis eras?

Nec dubito, quin hæc, cum ſit tam juſta, vocetur

Ruſtica judicio noſtra querela tuo.

Ruſtica ſim ſane: ⁿ dum non oblita pudoris:

Dumque ^o tenor vitæ ſit ſine labe meæ.

INTERPRETATIO.

Postquam tue litteræ læserunt oculos noſtros, gloria non reſpondendi viſa eſt parva. Auſus eſ hoſpes, violatis ſacris hoſpiti, læſæ fidem legitimam maritæ? Nempe ea cauſa regio Tænaris accepit portu ſuo te adductum per maria procelloſa: Nec palatium noſtrum habuit valvas tibi clauſas,

quanquam accederes è natione peregrina, ut iniuſtitia eſſet præmium tanti beneficii? Qui ſic ingrediebaris, erasne hoſpes an hoſtis? Nec dubito quin hæc querimonia, cum ſit tam juſta, dicatur inepta judicio tuo. Sim præſtito inepta, modo non immemor pudicitie: & modo ordo meæ viſæ ſit ſine macula.

NOTÆ.

Puteaneus margini adſcriptos habet hoſ verſus initio epiſtolæ,

Si mihi quæ legi, Pari, non legiſſe liceret.
Servarem numeros, ſicut & ante, probe.

^a Non] Duplex poteſt eſſe ſenſus, qui tamen prope eodem redeat, prout voculam iſtam non ad reſcribendi, vel ad levis retuleris.

^b Levis] Parva.

^c Temeratis] Violatis. Enimvero hoſpiti jura violat, qui hoſpitis uxorem adulterio corrumpere nititur.

^d Sacris] Scilicet, Jovi & diis hoſpitalibus ſacra fiebant, in hoſpiti ſanciendo federe.

^e Scilicet] Ironiæ apta etiam vocula.

^f Idcirco] Ut me corrumpereſ.

^g Tænaris] Laconica; à Tænaro promontorio, de quo jam ſæpe.

^h Diverſa] Remota, & quæ aliis moribus vivit. Barbarorum vero nomine alios omnes Græci contemnebant. Hoſpites Spartani præſertim odio habebant.

ⁱ Oppoſitas] Clauſas. Regia non excluſus eſ.

^k Officii] Communicati hoſpiti.

^l Iniuria] In adulterium ſollicitationem intellige, quam beneficii mercedem Helena arguit.

^m Sic] Cum deſiderio me abducendi.

ⁿ Dum] Dummodo. Gall. Pourvu que Angl. Provided that.

^o Tenor] Seriem, continuationem, & curſum notat vox iſta. Gall. Le cours de la vie. Angl. The Courſe of Life.

Si ſp
to; n
tame
ſlagi
d: m
auſo
lecti
vim
dign
ſi pell

p S
vultus
ſponde
caſtam
q F
puella
tatem
r D
predic
ſ To
t Su
nitaris
u Li
bent vi
x La
jaſare.
y Ca
queras.
z An
ſuadere
a Nep

- p Si non est q ficto vultus mihi tristis in ore ;
 Nec sedeo r duris t torva t superciliis ;
 Fama tamen clara est : & adhuc sine crimine u lusi :
 Et x laudem de me nullus adulter habet.
 5 Quo magis admiror, quæ sit fiducia y ccepto ;
 Spemque tori dederit quæ tibi causa mei.
 z An, quia vim nobis a Neptunius attulit heros ;
 Rapta semel, videor bis quoque digna rapi ?
 b Crimen erat nostrum, si c delinica fuisset.
 10 Cum sim rapta, meum quid d nisi nolle fuit ?
 Non tamen e e facto fructum tulit ille t petitem :
 Excepto redii passa timore nihil.
 Oscula g luctanti tantummodo pauca protervus
 Abstulit : ulterius nil habet ille mei.
 15 h Quæ tua nequitia est, non i his contenta fuisset.
 Di melius ! k similis non fuit ille tui.
 Reddidit l intactam ; minuitque modestia crimen :
 Et juvenem m facti n pœnituisse patet.

INTERPRETATIO.

Si species mihi non est severa in ore simulato; nec sum terribilis sævis superciliis; fama tamen est illustris, & jocata sum adhuc sine flagitio: & nullus stuprator habet gloriam d: me. Quo magis stupeo, quæ sit fiducia auso; & quæ causa tibi præbuerit spem lēdi mei. An, quia heros Neptunius nobis vim fecit, abducta semel, videor quoque digna bis abduci? Nostrum erat flagitium, si peccata fuisset. Cum sim ablata, quid

fuit meum nisi nolle? Ille tamen non consecutus est ex capto premium quæsitum: reverti nihil passa, si metum tollas. Tantum procax rapuit renitenti pauca suavia: ille nihil habet mei amplius. Quæ tua est protervia, non fuisset contenta bis. Di melius! ille tibi par non fuit. Restituit illibatam, & modestia leviozem fecit ejus culpam; & manifestum est juvenem pœnituisse facinoris.

NOTÆ.

p Si non est] Ad id quod primum ex vultus hilaritate conspici potest, Helena respondet. Testaturque se, quamvis festivam, castam tamen esse.
 q Ficto] Major non est profecto earum puellarum virtus, quæ tristitiam & severitatem nescio quam ridiculam affectant, r Duris] Quæ inexorabilem severitatem prædicent.
 t Torva] Terribilis.
 t Superciliis] In quibus præsertim severitatis & superbiæ sedes.
 u Lusi] Verbum amatorium. Alii habent vixi.
 x Laudem] Id est, De me non potest sese jactare.
 y Capto] Tuo, scil. qui me corrumpere querat.
 z An quia] Tota hæc Helenæ ratio persuadere magis, quam dissuadere videtur.
 a Neptunius] Ithensem, Neptuni nepos.

b Crimen] Culpam.
 c Delinica] Ithesei blanditiis capta, & ad ejus amorem perducta.
 d Nisi nolle] Per vim à Theseo se dicit abductam.
 e Falso] Raptum.
 f Petitem] Desideratum.
 g Luctanti] Mibi, scil. quæ ipsi resistebam.
 h Quæ tua nequitia] Gall. dicimus, Mechant comme vous etes. Ang. Wicked as you are.
 i His] Oculis.
 k Similis] Ita ut tu es protervus & libidiniosus.
 l Intactam] Non vitiatam. Quanquam non defuerunt qui aliter senserint.
 m Facti] Raptus.
 n Pœnituisse patet] Omnino, siquidem intactam sponte reddidisset: at vero vi magna repentibus iratibus reddita est.

- Thesæa o poenituit, Paris ut succederet illi ;
 p Ne quando nomen non sit in ore meum ?
 q Nec tamen irascor : (quis enim succenset amanti ?)
 Si modo, quem r præfers, non simulatur amor.
 5 f Hoc quoque enim dubito ; non quod f fiducia desit ;
 Aut mea sit facies non bene nota mihi :
 Sed quia credulitas damno solet esse puellis ;
 u Verbaque dicuntur vestra carere fide.
 z At peccant aliæ ; matronaque rara pudica est.
 10 y Quid prohibet raris nomen ineffe meum ?
 Nam mea quod z visa est tibi mater idonea ; cujus
 Exemplo flecti me quoque posse putes :
 Matris in a admissio b falsa sub imagine lusæ
 c Error inest : pluma tectus adulter erat.
 15 d Nil ego, si peccem, possim nescisse : nec ullus
 Error, qui facti crimen obumbrat, erit.
 Illa e bene erravit, vitiumque f auctore g redemit.
 Felix in culpa h quo Jove dicar ego ?

INTERPRETATIO.

Poenituit Thæseum, ut Paris illi substitueretur, ne aliquando nomen meum non teratur ore hominum ? Nec tamen succenso ; (quis enim succenset amanti ?) Si modo amor quem indicas non fingitur. Nam de hoc etiam incerta sum ; non quod, confidentia absit, aut mea forma non sit mihi perspecta : sed quia facilitas solet esse detrimento puellis. Et vestra verba dicuntur esse absque fide. At aliæ delinquant, et matronæ paucae

sunt castæ. Quid obstat nomen meum esse inter paucas ? Nam quod mater mea tibi visa est apta, cujus exemplo credas me posse quoque moveri : error est in factis matris deceptæ sub ficta specie : stuprator erat velatus pennis. Ego, si delinquam, nihil possim ignorasse, nec ullus error erit, qui velet probum admissi. Illa bene erravit, et compensavit stuprum auctore. Quo ego Jove beata vocer in crimine ?

NOTÆ.

o Poenituit] Interrogative & quadam oam indignatione legendum.

p Ne quando] Id est, Ut semper finistris hominum rumoribus differat.

q Nec tamen] Ecce, antea paciscentem verius quam resistentem Helenam, jam statim sese, more muliebri prodentem.

r Præfers] Indicis & prædicas.

f Hoc quoque] Ego quoque dubito ne forte amorem similes.

t Fiducia desit] Id est, Non quod de forma mea diffidam.

u Verbaque dicuntur] Fidelem baud ferme mulieri invenias virum. Terent.

z At peccant] Quamvis fideles non sint viri, tamen, quasi essent, puellæ peccant. Obiectio est, quasi ex parte Parisi dixerat vero ille, Lis est cum forma magna pudicitia.

y Quid prohibet] Responsio est Helenæ

ad objectionem. Quid prohibet, inquit, me inter paucas pudicas recenseri ?

z Visa est] Dixerat vero Paris, Hæc tibi nempe patrem furta dedere Jovem.

a Admissio] Adulterio.

b Falsa] Cygni, scilicet.

c Error] Cygnum enim esse eum credit qui fuit Jupiter.

d Nil ego] Adeoque non pudicitia securitatem, sed impudicitia latibulum quaerit ; qualis ingenii plurimas inveneris mulieres.

e Bene] Feliciter. Sed vocis ambiguitas orationi subservit.

f Auctore] Jove. Nullum dicit fuisse Ledaæ crimen, quod ei à Jove vitium oblatum fuerit.

g Redemit] Compensavit.

h Quo Jove] Id est, Nullo. Paridem Jovem esse, quo crimen suum compensetur, negat Helena.

i Quod

i Quod k genus & proavos, & regia nomina jactas:

Clara satis domus l hæc nobilitate sua.

Jupiter m ut sociari n proavus taceatur, & omne

Tantalidæ Pelopis o Tyndareique decus;

7 Dar mihi Leda Jovem cyno-decepta parentem;

Quæ falsam gremio credula fovit avem.

p l nunc, & Phrygiæ late primordia gentis,

Cumque suo Priamum Laomedonte refer.

Quos ego q suspicio. sed, qui tibi gloria magna est,

10 r Quintus, is à nostro nomine l primus erit.

t Sceptra tuæ quamvis rear esse potentia Trojæ,

Non tamen u hæc illis esse minora puto.

x Si jam divitiis locus hic numeroque virorum,

Vincitur: at certe barbara terra tua est.

15 Munera tanta quidem promittit epistola y dives,

Ut possint ipsas illa movere Deas.

Sed si jam fines vellem transire pudoris;

z Tu melior culpæ causa futurus eras.

INTERPRETATIO.

Quod prædicas gentem & proavos & nomina regia: hæc domus satis est illustris sua nobilitate. Quamvis Jupiter proavus sociari prætermittatur, & omnis bonos Pelopis Tantalidæ, & Tyndarei; Leda delusa Cyno, quæ simplex califecit sinu avem-fictam, facit mihi Jovem patrem. Inunc & prolixè commemora initia generis Phrygiæ, & Priamum cum suo Laomedonte. Quos ego veneror: sed quintus qui tibi est magna glo-

ria, is erit primus à nostro nomine. Quamquam arbitrer sceptra tuæ Trojæ esse valida, non tamen credo hæc esse inferiora illis. Tamen hic locus superetur opibus & numero virorum, at profecto terra tua est barbara. Litteræ tuæ magnificæ equidem pollicentur tanta dona, ut illa valeant tangere ipsas Deas. Sed si maxime cuperem transgredi limites honestatis, tu futurus eras potior causa peccati.

NOTÆ.

i Quod] Gall. Quant à cè que. Angl.

As to that which.

k Genus] Extrañio.

l Hæc] Mea.

m Ut] Quamvis.

n Proavus] Vide supra.

o Tyndareique] Fuit Tyndareus Ledaæ maritus, dictique adeo Helena pater.

p Inunc] Quasi dicat, frustra genus tuum jactas.

q Suspicio] Veneror.

r Quintus] De Jove loquitur. Miror vero Hubertinum, qui quidem optime ex Mythologis Paridis genealogiam scripsit, ejusque genus à Priamo, Laomedonte, Ilo, Troë, Erichthonio, Dardano, Jove repetit; hunc vero, qui septimus est, quintum facit. Credendum est itaque, vel locum hunc corruptum esse; vel aliter quam solent Nationem Paridis avos recensuisse; vel denique, de industria errantem terminam in-

duxisse.

[Primus] Quia pater. Eo vero optime majorem suam facit dignitatem Helena, quo minus à Jove distat: Ut maxime nostrorum quorundam stultorum hominacionum demirer ineptiam, qui quo plus à majoribus suis ætate & virtute sunt remoti, eo sibi majorem partem credunt nobilitatem. Egregie vero, siquidem minus ab illis remotissimis istorum locordiae lumen affulget. Virtus est, scilicet, minus pravum videri!

t Sceptra] Ad id respondet quod dixerat Paris, Sceptra parens Asia, &c.

u Hæc] Nostra.

x Si jam] Paridi concedit quidem ejus Asiam Græcia opulentiorem, sed barbaram esse dicit.

y Dives] Quæ divitiis pollicetur.

z Tu melior] Tua elegantia magis flecter, quam divitiis. Jam diu victa est, quæ sic loquitur.

- Aut ego perpetuo famam sine labe tenebo ;
 Aut ego te potius quam tua dona sequar.
 Utque ea non sperno ; sic acceptissima ^a semper
 Munera sunt, ^b auctor quæ pretiosa facit.
 5 ^c Plus multo est, quod amas ; quod sum tibi causa laboris ;
 Quod per tam ^d longas ^e spes tua venit aquas.
^f Illa quoque apposita quæ ^g nunc facis ^h improbe, mensa,
 (Quamvis ⁱ experiar dissimulare) noro.
 Cum modo me spectas oculis, lascive, ^k protervis ;
 10 Quos vix ^l instantes lumina nostra ferunt :
 Et modo suspiras : modo pocula proxima nobis
 Sumis ; ^m quaque bibi, tu quoque parte bibis.
 Ah quoties ⁿ digitis, quoties ego tecta notavi
 Signa supercilio ^o poene loquente dari !
 15 Et sæpe extimui, ne vir meus illa videret :
^p Non satis occultis erubique notis.

INTERPRETATIO.

Vel ego tuebor semper nomen sine macula,
 vel ego potius te sequar quam tua munera.
 Et ut ea non contemno ; sic dona sunt semper
 gratissima, quæ auctor reddit pretiosa.
 Amplius est multo quod amas ; quod sum
 tibi causa laboris ; quod spes tua accedit
 per tam vastâ mariâ. Adverto etiam illa
 quæ nunc proterve agis, mensa admota,
 quamvis coner dissimulare. Cum modo me

aspicis oculis procacibus, luxuriose ; quos
 urgentes vix oculi nostri tolerant ; & modo
 gemis, modo capis pocula proxima nobis,
 & tu quoque bibis parte qua bibi. Ab
 quoties adverti notas occultas exhiberi di-
 gitis, quoties supercilio propemodum lo-
 quente ; & sæpe extimui ne maritus meus
 illa cerneret ; & erubui signis non satis
 rebus.

NOTÆ.

^a Semper] Gottorphanus quondam, pro
 quandoque, nonnunquam : quod clar. Hein-
 so, non sine causa elegans visum est.
^b Auctor quæ] Terent. de meretricula
 in Eunuchis,

— Leta est, non tam ipso quidem
 dono, quam abs te datum esse : id vero
 serio triumphat.

^c Plus multo] Ut me in tui amorem pelli-
 cias, scil.

^d Longas] Scilicet, à Troja ad Pelopon-
 nesum, non est brevis via.

^e Spes tua] Tu, me abducere sperans.
 Metonym.

^f Illa] Quæ versibus sequentibus recen-
 set.

^g Nunc] Vide quo sensu hac voce utatur,

de re præterita quidem loquens, sed præ-
 sentem quam facit.

^h Improbe] Non hic nefarium, aut scel-
 lestum exposueris ; sed procacem, auda-
 cem, assiduam.

ⁱ Experiar dissimulare] Id est, coner si-
 mulare me non intelligere.

^k Protervis] Petulantibus, procacibus
 & lascivis.

^l Instantes] Nimium quid velint decla-
 rantes, & quasi petentes.

^m Quaque] Qua parte.

ⁿ Digitis] Manu etiam amoris sui signa
 Paris dederat.

^o Poene loquente] Maxima est in oculis
 animi declaratio.

^p Non satis occultis] Quia signis illis ipse
 etiam Menelaus Parisi amoris, imo &
 Helenæ culpam, cognoscere potuisset.

Sæpe vel exiguo, q vel longo murmure dixi,
Nil pudet ⁊ hunc. ⁊ nec vox hæc mea falsa fuit.
 ⁊ Orbe quoque in mensæ u legi sub nomine nostro,
 Quod deducta mero littera fecit, AMO.

- 5 Crederet me tamen ⁊ hoc oculo y renuente negavi.
 Hei mihi! jam didici ⁊ sic quoque posse loqui.
 His ego blanditiis, si a peccatura fuissetem,
 Flecteret: his poterant pectora nostra capi.
 b Est quoque (confiteor) facies tibi rara: potestque
 10 Velle sub amplexus ire puella tuos.
 Altera c vel potius felix sine crimine fiat,
 Quam cadat d externo noster amore pudor.
 Disce e meo exemplo, formosis posse carere.
 Est f virtus placitis abstinuisse bonis.
 15 Quam multos credas juvenes oprare, ⁊ quod opras,
 n Qui sapiant? oculos an i Paris unus habes?

INTERPRETATIO.

Sæpe dixi, vel tenui, vel protrahō murmure, nihil pudet hunc: nec hæc mea verba fuerunt falsa. Legi etiam in ambitu mensæ sub nomine nostro, AMO, quod littera exarata vino fecit. Negavi tamen me bis fidem habere oculo abnuente. Hei mihi! jam doctus sum posse quoque sic loqui. Ego moverer bis blandimentis, si fuisset lapsura: pectora nostra poterant bis deliniri. Est

quoque tibi, agnosco, species præstans: ⁊ puella potest velle venire in complexus tuos. Vel altera fiat potius beata sine culpa, quam noster pudor recedat amore peregrino. Disce meo exemplo posse vivere sine pulchris. Est virtus sibi temperasse a bonis placitis. Quam multos juvenes arbitris cupere, quod cupis, qui sibi temperant? An solus Paris habes oculos?

NOTÆ.

q Vel longo] Quod est quodammodo admirantis & lubricalcentis.

r Hunc] Paridem.

f Nec vox] Quia pudore carebat Paris.

t Orbe mensæ] In mensa rotunda.

u Legi sub nomine] Postquam Helenæ nomen vino Paris scripserat, hanc nomini vocem supposuit Amo; ut intelligeret Helena se ab illo amari.

x Hoc] Me a te amari.

y Renuente] Nutu tibi respondente, ⁊ negante.

z Sic] Oculorum nutu.

a Peccatura] Si conjugii voluissem fidem fallere.

b Est quoque] Responder ad id quod dixit Paris, Nec puto collatus forma Menelaus, &c.

c Vel] Quantam vim habet hoc in loco

hæc vocula, quamque prodit bene occultum Helenæ amorem!

d Externo] Viri extranei, qui maritus non est.

e Meo exemplo] Que licet non habeam maritum pulcrum, tamen eo sum contenta, ut exponit Hubertinus. Quod minime placet. Tacite indicat Helena se Paridis amore captam esse, cui per virtutem resistat.

f Virtus] Maxima quidem, ut vix detur major, ex quo solenne illud Epicleti summi Philotophi, Sustine & Abstine.

g Quod optas] Ejus concubitus, scil.

h Qui sapiant] A me abstineant. Sapientie vero non angustos admodum posuit fines, cui vota impura sint licita.

i Paris unus] Unus Vaticanus, Paris solus. Plurimum suam dicit esse cognitam pulchritudinem.

Non tu plus cernis : sed plus temerarius audes.

Nec tibi plus cordis, sed magis ^k oris adest.

Tunc ego te vellem celeri venisse carina,

Cum mea virginitas mille petita procis.

5 Si te vidissem, ^l primus de mille fuisses.

Judicio veniam vir dabit ipse meo.

Ad possessa venis ^m præceptaque gaudia serus.

Spes tua lenta fuit : quod petis, alter habet.

ⁿ Ut tamen optarem fieri tibi Troia conjux,

10 ^o Invitam sic me nec Menelaus habet.

Desine ^p molle, precor, verbis ^q convellere pectus :

Neve mihi, quam te dicis amare, ^r noce.

Sed sine, quam tribuit sortem Fortuna, ^t tueri :

Nec spoliū nostri turpe pudoris habere.

15 ^t At Venus hoc pacta est : & in altæ vallibus Idæ

Tres tibi se nudas exhibuere Deæ :

Unaque cum regnum, belli daret altera laudem ;

^u Tyndaridos conjux, ^x tertia dixit, eris.

Credere vix equidem cœlestia corpora possum

20 Arbitrio formam supposuisse tuo.

INTERPRETATIO.

Tu non amplius visu polles, sed temerarius amplius audes. Nec tibi plus inest animi, sed plus linguae. Ego vellem te tunc accessisse veloci nave, cum mea virginitas quaesita est mille procis. Si te aspexissem, fuisses primus de mille. Ipse maritus ignoscet meo judicio. Accedis tardus ad voluptatem occupatam & correptam. Spes tua fuit tarda; alter possidet quod cupis. Quamvis tamen cuperem fieri tibi uxor Trojana, Menelaus nec me ita retinet coactam. Omisite, quæso, labefactare verbis cor tene-

rum: neve mihi obesto quam prosteris te amare. Sed patere me servare conditionem quam fortuna exhibuit, nec refer indecorum spoliū nostræ pudicitiae. At Venus hoc pollicita est, & tres Deæ ostenderunt se tibi sine vestibus in vallibus Ida excelsæ, & cum una polliceretur imperium, altera gloriam belli, tertia dixit, sis maritus filix Tyndari. Vix equidem possum credere corpora cœlestia permisisse pulchritudinem judicio tuo.

NOTÆ.

^k Oris] Inverecundie. Alii habent, sed magis oris inest.

^l Primus] Scilicet, ne quis ex procis offenderetur, si cui pater Helenam desponderet, consenserunt omnes, ut, quem veller, cui reliqui auxilio essent, ipsa eligeret.

^m Præceptaque] Ante occupata.

ⁿ Ut] Quamquam.

^o Invitam] Dicit se nec male nec contra animi desiderium cum Menelao esse.

^p Molle] Ad amandum pronum.

^q Convellere] Commovere, labefactare, ab-

officio deflectere, in tui amorem pellicere.

^r Noce] In crimen & dedecus me impellendo.

^t Tueri] Ut caste cum Menelao vivam.

^t At Venus] Respondet ad id quod dixerat Paris, Pollicita est thalamo te Cytherea meo.

^u Tyndaridos] Helenæ. Vide sis Parisidis epistolam; quæ huic vicem præstet commentarii.

^x Tertia] Venus, scil.

- y Utque sit z hoc verum; certe a pars altera ficta est,
 b Judicii pretium qua data dicor ego.
 Non est tanta mihi fiducia c corporis, d ut me
 Maxima teste Dea dona fuisse putem.
 5 c Contenta est oculis hominum mea forma probari:
 Laudatrix Venus est invidiosa mihi.
 Sed nihil e inficior: faveo quoque laudibus istis.
 Nam mea vox quare, f quod cupit, esse neget?
 Nec tu g succense h nimium mihi i creditus ægre.
 10 Tarda solet magnis rebus inesse fides.
 Prima mea est igitur Veneri placuisse voluptas:
 Proxima k me visam præmia summa tibi:
 Nec te Palladios, nec te Junonis honores
 Auditis Helenæ præposuisse l bonis.
 15 Ergo ego m sum virtus? ego sum tibi n nobile regnum?
 Ferrea sim, si non o hoc ego pectus amem.
 p Ferrea, crede mihi, non sum: q sed amare repugno
 Illum, quem fieri vix puto posse meum.

INTERPRETATIO.

Et quamvis hoc sit verum, certe pars altera est falsa, qua ego dicor ficta merces judicii. Non mihi tanta est confidentia corporis, ut credam me fuisse maxima munera Dea judicio. Meæ pulchritudini satis est laudari oculis hominum. Venus approbatrix est mihi invidiosa. Sed nihil nego, probo etiam ista præconia. Nam quamobrem meus sermo inficitur esse quod optat? Nec tu vix creditus nimium mihi irascaris. Fides lenta so-

let tribui magnis rebus. Ergo prima gaudia sunt placuisse Veneri: altera me visam tibi maxima munera: nec te prætulisse honores Palladios, nec te prætulisse honores Junonis bonis auditis Helenæ. Ergo ego sum tibi virtus? Ego sum splendidum regnum? Inhumana forem, si ego non diligam hunc tuum animum. Crede mihi non sum inhumana; sed refugio istum diligera, quem arbitror vix posse fieri meum.

NOTÆ.

y Utque] Quamvis.
 z Hoc] Quod de forma Dearum judicaveris.
 a Pars altera] Eorum que dicis, scil.
 b Judicii] Quo Veneri palmam tulisti.
 c Corporis] Quod ad pulchritudinem spectat, intellige.
 d Ut me] Vide ut magis de forma quam de pudicitia sollicita sit, utque victam se tradat potius, quam ab adultero tueatur.
 e Inficior] Alii infirmo.
 f Quod cupit] Esse pulchram scil.
 g Succense] Irascere. Enimvero istud etiam curaverit mulier pudica!
 h Nimium mihi] Ex Paridis persona loquitur, cum ipsum nimis ægre creditum

dicat, quasi is ideo queri posset, quod fitti Helena non crederet.
 i Creditus] De iis intellige, quæ de Helena prædicasse Venerem, Paris dicebat.
 k Me visam] Me putatam & judicatam esse.
 l Bonis] Pulchritudine scil.
 m Sum virtus] Hoc dicit, quia se virtutis à Pallade promissæ loco, Paris elegerat.
 n Nobile regnum] Id est, Regni à Junone promissi loco.
 o Hoc] Tuum, talem.
 p Ferrea] Dura, Inhumana, que amare nesciam.
 q Sed] Illud vero sed nihil est. Atque etiam vix subdit.

1. Quid ^r bibulum curvo proscindere litus aratro;
^r Spemque sequi coner, quam ^u locus ipse neget?
 Sum rudis ad Veneris furtum: nullaque fidelem
 (Di mihi sunt testes) ^r lusimus arte virum.
 5. Nunc quoque, quod ^z tacito mando mea verba libello,
 Fungitur officio littera nostra ^a novo.
^b Felices, quibus ^c usus adest! ego nescia rerum
^d Difficilem culpæ suspicor esse viam.
 Ipse ^e malo metus est: ^f jam nunc confundor, & ^g omnes
 10. In nostris oculos vultibus esse reor.
 Nec reor hoc falso, sensi mala murmura vulgi:
 Et ^h quasdam voces rettulit ⁱ Æthra mihi.
 At tu dissimula: nisi si ^k desistere mavis.
 Sed cur desistas? dissimulare potes.
 15. Lude, sed occulte. ^l major, non maxima nobis
 Est data libertas, quod Menelaus abest.
 Ille quidem procul est, ita re cogente, profectus.
 Magna fuit subitæ justaque ^m causa viæ:

INTERPRETATIO.

Quamobrem tentem findere litus bibulum
 aduaco vomere, & spem fovere, quam ipse
 locus prohibeat? Sum imperita ad furtum
 Veneris: & (Dii mihi sunt testes) nulla
 fraude decipimus maritum fidum. Nunc
 etiam quod committo mea verba libello se-
 creto; epistola nostra facit officium insolitu-
 rum. Beata quibus experientia adest! ego
 imperita conjicio iter ad crimen esse aspe-
 xum. Ipse timor est avari: jam nunc tur-

bata sum, & puto omnes oculos herere in
 nostra facie. Neque hoc falso reputo. Ex-
 perta sum finistros rumores vulgi: & Æthra
 renunciavit mihi quedam verba. At tu dis-
 simula, nisi si preceps desinere. Sed quam-
 obrem desinas? potes dissimulare. Ludit, sed
 clam: licentia major, non maxima est nobis
 indulta, quod Menelaus procul est. Ille qui-
 dem abest digressus re ita urgente, Magna
 & justa causa fuit repentino itineri:

NOTÆ.

^r Quid bibulum] Per similitudinem o-
 dendit sibi Paridis amoris non esse frustra
 indulgendum.

^f Bibulum] Nimirum litus arenosum
 statim quam omnem ebibit, & sterile est.

^c Spemque] Velim ex semine latam
 messem sperare, quam locus ipse denegat.

^u Locus] Litus arenosum & sterile.

^r Lusimus] Decepimus.

^y Nunc quoque] Ad aliump se antea un-
 quam scripsisse negat.

^z Tacito] Secreto.

^a Novo] Insolito.

^b Felices] Suspirans illud dicit proba
 mulier.

^c Usus] Experientia, exercitatio.

^d Difficilem] Adeoque maxime cave-
 dum in principio ne peccemus.

^e Molo est] Mihi nocet; molestus est.

^f Jam nunc] Antequam peccavero, quid
 pericula esset?

^g Omnes] Qui fraudem & peccatum
 meum arguant.

^h Quasdam voces] Populi, scil. de amore
 nostro obmurmurantis.

ⁱ Æthra] Helenæ altera comes.

^k Desistere] Amore superfedere.

^l Major] Quam si adesset maritus, in-
 tellige: at non omnis tamen data est. Dix-
 erat Paris, Sed tibi & hoc suadet rebus, non
 voce, maritus; ad hoc respondet Helena.

^m Causa] Ea fuit, ut dividerentur in
 Creta Atrei bona.

Aut mihi ⁿ sic visum est. ego, cum dubitaret an iret,
Quamprimum, dixi, fac rediturus eas.

o Omne lacatus * dedit oscula : Resque, domusque,
Et tibi sit curæ p Troicus hospes, ait.

5 q Vix tenui risum. quem dum compescere luctor,
Nil illi potui dicere, præter, ^r Erit.

Vela quidem ^t Cretæ ventis dedit ille secundis:
Sed tu non ideo cuncta licere puta.

Sic meus hinc vir abest, ut me custodiat absens.

10 An nescis longas Regibus esse manus?

Fama quoque ^t est oneri. nam quo constantius ore
Laudamur vestro, justius ^u ille timet.

Quæ ^x iuvat, ^y ut nunc est, eadem mihi gloria ^z damno est :
Et melius famæ ^a verba dedisse foret.

15 Nec, quod ^b abest, hic me tecum mirare relictam :
Moribus & vitæ credidit ille meæ.

c De facie metuit, ^d vitæ confidit : & illum
Securum probitas, forma timere facit.

INTERPRETATIO.

*Aut sic mihi visum est. Ego, cum incertus
esset an proficisceretur, iac, inquam, disce-
das mox reversurus. Gaudens presagio me
deosculatus est: Et inquit, Et res & domus
& hospes Trojanus sit tibi curæ. Vix re-
prossi risum; quem dum conor coercere,
nihil potui illi dicere, præter, Erit. Ille
quidem expandit carbasa, Cretæ ventis
propitius. Sed tu ne credas ideo omnia
esse concessa. Maritus meus ita hinc abest,
ut absens me servet. An ignoras manus*

*longas esse Regibus? Fama quoque gravis
est; nam quo certius celebramur ore vestro,
ille metuit justius. Gloria quæ prodest ut
nunc est, eadem mihi est detrimento. Et
aptius esset sefessisse famam. Nec, quia
procul est maritus, mireris me hic tecum
desertam; ille confusus est moribus & vitæ
meæ. Timet de forma, vitæ credit; & in-
tegritas præstat illum tutum, pulchritudo
cogit metueri.*

NOTÆ.

n Sic] Ut Menelaus in Cretam profici-
sceretur, causam esse iustam. Quippe totam
lingebat adultera quæ discedere maritum
cupiebat.

o Omne] Illo nempe, quod dixisset He-
lena, Quamprimum rediturus eas.

* Dedit] Mibi, scil.

p Troicus] Paris.

q Vix tenui] Quia ovem lupo concedere
Menelaum sciebat.

r Erit] Curæ, scil. domus, & res, &
Troicus hospes.

t Cretæ] Id est, Ut in Cretæ iret.

u Est oneri] Me retinet, ne omnia quæ
lubens peccarem, audeam.

v Ille] Menelaus, adeoque maritus qui-
libet.

x iuvat] Quia mihi amorem suum con-

ciliavit.

y Ut nunc est] Maxima, ex pulchritu-
dinis laude.

z Damno] Quia per eandem ex pulchri-
tudine laudem & gloriam minus latere &
peccare licet. Nihil enim ad rem dixisse
videntur Commentatores.

a Verba dedisse] Ut desicret fama tan-
topere viris placere Helenam.

b Abest] Menelaus, supple.

c De facie] Quia pulcra sum, ne quis
mibi inhædiatur, metuat.

d Vitæ] Quam antea pudice egi. Quan-
quam ratiocinatio hæc, Casta fuit, Ergo
erit, cautione egeat; vixque possit certo
scire quisquam, quantumvis fuerint castæ
non paucæ, hæcne an illa talis sit.

c Tem-

Quid tibi libulum parva proci indare licet? anatro,
 Spemque tibi comi, quam iunctis ipse negat?
 Nam Julia ad Veneris furum: nullaque fidem
 (Id mihi sunt testes) iustitiam ante vitem
 Tunc quoniam, quod tacito secundo mea verba libello,
 Fungitur effusa litera nostra: notis.
 Felices, quibus usus adei: ego nescia rerum
 Difficilem culpas suspicor esse viam.
 Ipse male moras est: iam meae confundor, & o omnes
 In nostra oculis vultibus esse reme.
 Nec reus hinc falsis, sensi mala murmura vulgi:
 Et quoddam voces retrulit Aethra mihi.
 At tu dissimula: nisi si desistere mavis.
 Sed cur desistas? dissimulare potes.
 Lude, sed occulte: major, non maxima nobis
 Est data libertas, quod Menelaus abest.
 Ille quidem procul est, ita re cogente, profectus.
 Magna fuit subita iustaque causa viæ:

INTERPRETATIO.

Epistolam tenem fidei littera libulum
 aliuscui videri, & sem facere, quam ipse
 locum prohibet: sum imperita ad furum
 venisti: & (Qui mihi sunt testes) nulla
 fraude decipimus maritum fidem. Nunc
 etiam quod commissa mea verba libello se-
 creto; epistola nostra facit officium insoli-
 tum. Beate quibus experientia adei: ego
 imperita conjicio iter ad crimen esse aspe-
 rum. Ipse timor est anxi: jam nunc tur-

batus sum, & puto omnes oculos habere in
 nostra facie. Neque hoc falso repuo. Ex-
 perta sum sinistra sumores vulgi: & Aethra
 renunciavit mihi quoddam verba. At tu dis-
 simula, nisi si praecipias desistere. Sed quam-
 phrem desinas? potes dissimulare. Ludit, sed
 clam: licentia major, non maxima est nobis
 indulta, quod Menelaus procul est. Ille qui-
 dem abest digressus re ita urgente. Magna
 & iusta causa fuit repentinum itineri:

NOTÆ.

r Quid libulum] Per similitudinem o-
 bendit tibi Paridis amoris non esse frustra
 indulgendum.

s Libulum] Nimirum littus arenosum
 Atque aquam omnem ebibit, & sterile est.

t Spemque] Velim ex semine latam
 messum sperare, quam lacu ipse denaget.
 Sele à Paride amari fingit non credere.

u Locum] Littus arenosum & sterile.

x Lusum] Decipimus.

y Nunc quoque] Ad aliud se antea un-
 quam scripsisse negat.

z Tacito] Secreto.

b Felices] Suspirans istud dicit proba
 mulier.

c Usus] Experientia, exercitatio.

d Difficilem] Adeoque maxime cavean-
 dum in principio ne peccemus.

e Male est] Mihi nocet; molestus est.

f Jam nunc] Antequam peccavero, quid
 postea erit?

g Omnes] Qui fraudem & peccatum
 meum arguant.

h Quoddam voces] Populi, Ril. de amore
 nostro obmurmurantis.

i Aethra] Helenæ altera comes.

k Dissistere] Amore supersedere.

l Major] Quam si adesset maritus, in-
 tellige: at non omnis tamen data est. Dix-
 erat Paris, Sed tibi & hoc suadet rebus, non
 voce, maritus; ad hoc respondet Helena.

m Causa] Ea fuit, ut dividerentur in
 Creta Atrei bova.

Aus mihi = sic visum est. ego, cum dubitaret an iret,
Quamprimum, dixi, fac rediturus eas.

* Omne inuatus * dedit oscula : *Resque, domusque,*
hic tibi sit cura v Troicus hospes, ait.

¶ Vix tenui risum. quem dum comperere luctor,
 Nil illi potui dicere, præter, *Erit.*

Vela quidem i Creten ventis dedit ille secundis:

Sed tu non ideo cuncta licere puta.

Sic meus hinc vir abest, ut me custodiat absens.

10 An nescis longas Regibus esse manus?

Fama quoque i est oneri. nam quo constantius ore

Laudamur vestro, iustius v ille timet.

Quæ i iuvat, y ut nunc est, eadem mihi gloria z damno est :

Et melius famæ a verba dedisse foret.

15 Nec, quod b abest, hic me tecum mirare relictam :

Moribus & vitæ credidit ille meæ.

c De facie metuit, d vitæ confidit : & illum

Securum probitas, forma timere facit.

INTERPRETATIO.

Aus sic mihi visum est. Ego, cum incertus
 esset an proficisceretur, las, inquam, disce-
 das mos reuerſurus. Gaudens praesagio me
 deſcendat: *Et res & domus*
& hospes Troianus sit tibi cura. Vix re-
 pressi risum; quem dum conor coircere,
 nihil potui illi dicere, præter, *Erit.* Illo
 quidem expandit carbasa, Creten ventis
 propitiis. Sed tu ne credas ideo omnia
 esse concessa. Maritus meus ita hinc abest,
 ut absens me ſeruet. An ignoras manus

longas esse Regibus? Fama quoque gravis
 est; nam quo certius celebramur ore vestro,
 ille metuit iustius. Gloria quæ prodest ut
 nunc est, eadem mihi est detrimento. Et
 aptius esset ſefelliſſe famam. Nec, quia
 procul est maritus, mireris me hic tecum
 deſertam; ille conſiſſus est moribus & vitæ
 meæ. Timet de forma, vitæ credit; & in-
 tegrilas præſtat illum tutum, pulchritudo
 cogit metuere.

NOTÆ.

n Sic] Ut Menelaus in Cretam profici-
 ſceretur, causam esse iustam. Quippe iustam
 ſingebat adultera quæ diſcedere maritum
 cupiebat.

o Omne] Illo nempe, quod dixiſſet He-
 lena, *Quamprimum rediturus eas.*

* Dedit] Mibi, ſcil.

p Troicus] Paris.

q Vix tenui] Quia ovem lupo concedere
 Menelaum ſciebat.

r Erit] Cura, ſcil. domus, & res, &
 Troicus hospes.

i Creten] Id est, Ut in Creten iret.

t Est oneri] Me retinet, ne omnia quæ
 lubens peccarem, audeam.

v Ille] Menelaus, adeoque maritus qui-
 libet.

x iuvat] Quia mihi amorem tuum con-

ciliavit.

y Ut nunc est] Maxima, ex pulchritu-
 dinis laude.

z Damno] Quia per eandem ex pulchri-
 tudine laudem & gloriam minus laedere &
 peccare licet. Nihil enim ad rem dixiſſe
 videntur Commentatores.

a Verba dedisse] Ut nesciret fama tan-
 topere viris placere Helenam.

b Abest] Menelaus, ſupple.

c De facie] Quia pulchra ſum, ne quis
 mihi inſidiatur, metuit.

d Vita] Quam antea pudice egi. Quan-
 quam ratiocinatio hæc, Caſta ſuit, Ergo
 erit, cautione egeat; vixque poſſit certo
 ſcire quiquam, quantumvis fuerint caſtæ
 non paucæ, hæcne an illa talis ſit.

e Tem-

- e Tempora ne pereant f ultro data g præcipis; utque
 Simplicis utamur commoditate viri.
 h Et liber, & timeo: i nec adhuc exacta voluntas
 Est satis. in dubio pectora nostra labant.
 5 Et vir abest nobis; & tu sine conjuge dormis:
 k Inque vicem tua me, te mea forma capit:
 l Et longæ noctes: & jam sermone m comus
 Et tu (n me miseram!) blandus: & una domus.
 Et peream, si non invitant omnia culpam.
 10 Nescio quo tardor sed tamen ipsa metu.
 Quod o male persuades, urinam p bene cogere possis!
 Vi mea rusticitas excutienda fuit.
 12 Utilis interdum est ipsis injuria passis.
 Sic certe felix esse coacta velim:
 15 Dum novus est, r potius cepto pugnemus amor:
 Flamma recens parva sparsa resedit aqua.
 Certus in hospitibus non est amor. r errat, ut ipsi:
 Cumque nihil speres firmitus esse, t fuit.

INTERPRETATIO.

Suades ne opportunitas sponte exhibita dilabatur, & ut utamur facilitate creduli mariti. Et cupio, & metuo, nec voluntas est adhuc satis explorata: corda nostra incerto fluctuant. Et maritus nobis est absens, & tu cubas sine uxore, & tua species vicissim me movet, & mea te; & noctes proluxæ, & jam verbis conjuncti sumus; & tu (me infelicem!) comis, & una domus. Et inteream, si omnia non pellicunt ad crimen. Sed tamen ipsa detineor,

nescio quo timore. Utinam queas bene cogere quod male persuades, mea morositas per vim fuit profliganda. Nonnunquam injustitia grata est ipsis injustitia affectis. Sic profecto per vim cupiam esse beata. Dum tener est, certemus potius adversus nascentem amorem: Flamma nova disjecta, oppressa est paucula aqua. Amor non est firmus in hospitibus: vagatur sic ut & ipsi; & cum credas nihil esse certius, fuit,

NOTÆ.

e Tempora] Imo per illa amori indulgeamus.

f Ultro] Cum vir meus excesserit.

g Præcipis] Suades.

h Et liber &] Pudica mulier.

i Nec adhuc] Tuto ut peccaret sollicita erat.

k Inque vicem] Vicissim, tu me, ego te.

l Et longæ] Rationes enumerat quibus in Paradisi vota trahebatur.

m Coimus] Conjugimur. Nescio quos gradus enumerant, Videre, Colloqui, Tangere, &c.

n Memiseram] Istud dicit quæ contra rationis & pudicitiae leges sese sentit abripit.

o Male] Non honeste.

p Bene] Ut mihi honesta sit excusatio, illud vero unum plerumque quaerunt, non aliud.

q Utilis] Quia & per injuriam sese excusant. Jam vero, cum totam propemodum Ovidii artem in hac epistola videam, mirari eos subit, qui politissimum ejus opus ab alio ingenio ortum esse putent.

r Potius] Ecce muliebrem mobilitatem; qua etiam ad inflammandos viros utuntur.

s Errat] Amor hospitum erro & levius est, ut ipsi hospites, quibus certa non est sedes. Gall. Leur amour est volage. Angl. Their Love is vagrant.

t Fuit] Argute, ut intelligatur nullum esse amorem. Alii tamen codices habent fugit.

u Hypsi.

- u Hypsipyle testis, testis x Minoia virgo est;
 In non exhibitis utraque y quæsta z toris.
 Tu quoque dilectam multos, infide, per annos
 Diceris Oenonen destituisse tuam.
 5 Nec tamen ipse negas; & nobis omnia de te
 Quærere, si nescis, maxima cura fuit.
 Adde quod, ut cupias constans in amore manere;
 Non potes. a expediunt jam tua vela Phryges.
 Dum loqueris mecum, dum nox sperata b paratur,
 10 Qui ferat in patriam, jam tibi c ventus erit.
 d Cursum in mediis e novitatis plena relinques
 Gaudia: cum ventis noster abibit amor.
 An f sequar, ut suades; g laudataque Pergama visam;
 Pronurus & magni Laomedontis ero?
 15 Non ita contemno h volucris præconia Famæ,
 i Ut probris terras impleat illa meis.
 Quid de me Sparte poterit, quid Achæia tota,
 Quid gentes Asiæ, quid tua Troja loqui?

INTERPRETATIO.

Hypsipyle est testis, virgo Minoia est testis,
 utraq; conquesta in lætis non datis. Tu quoq;
 perfide perhiberis deseruisse tuam Oenonen
 amatam per multos annos. Nec tamen ipse
 diffiteris; s; si ignoras, maxima cura fuit
 nobis omnia de te percontari. Adjice quod,
 quamvis desideres esse firmus in amore, non
 potes. Phryges jam adornant tua vela.
 Dum mecum sermocinaris, dum nox expe-
 ctata apparatur, jam tibi aura veniet, quæ

te vehat in patriam. Destitues delicias
 plenas jucunditatis in mediis progressibus:
 noster amor excedet cum ventis. An me
 tibi dedam comitem, ut pellicis; s; petam
 Pergama celebrata; s; ero pronurus mag-
 ni Laomedontis? Non ita sperno laudes ce-
 leris famæ, ut illa adimpleat orbem meo
 dedecore. Quid Sparte poterit dicere de
 me, quid tota Achæia, quid populi Asiæ,
 quid tua Troja?

NOTÆ.

u Hypsipyle] A Jasone relicta.
 x Minoia] Ariadna Minois filia.
 y Quæsta] Correctio est Clariss. Heinssii.
 Vulgati codices habent juncta; alii lusa;
 alii pæda, vieta, juxta, juncta, ducta, justa.
 z Toris] Per torum fidem conjugalem
 intellige.
 a Expediunt] Qui discedant, scilicet,
 teque secum revebant.
 b Paratur] Pro parabitur: Sed major
 est vis, & melius res ipsa per tempus præ-
 lens declaratur.
 c Ventus] Quo secundo, hortantibus tuis,
 proficisceris; meque, tametsi nolles, desti-
 tuere cogeris.

d Cursum] Amoris voluptatibus. Meta-
 phora ab aurigis.
 e Novitatis] Adeoque maxima, & jucun-
 dissima, quia non bene cognita, vixque de-
 libata.
 f Sequar] Te, scil. Ad ea incommoda
 pergir, quæ sequentur si cum Paride ausu-
 gere malit.
 g Laudataque] A te, scil.
 h Volucris] Cujus alæ pernice, uti qui-
 dem eam fixerunt Poëtæ, Virgilius præler-
 tim in illa sua magnifica Famæ descriptione:
 i Ut probris] Id est, Ut ea admittam,
 quibus me jure possit fama probris onerare,
 s; infamem probare.

Quid

- Quid Priamus de me, Priami quid ^k sentiet uxor;
 Totque tui fratres, Dardanidesque nurus?
 Tu quoque, qui poteris tibi me sperare fidelem,
 Et non exemplis ^l anxius esse ^m tuis?
 5 Quicumque Iliacos intraverit advena portus,
 Is tibi solliciti ⁿ causa timoris erit.
 Ipse mihi quoties iratus, *Adultera*, dices!
 Oblitus ^o nostro crimen inesse tuum.
 Delicti fies, idem reprehensor & auctor.
 10 Terra, precor, vultus obruat ^p ante meos.
 q At fruar Iliacis opibus, cultuque beato:
 Donaque promissis uberiora feram.
 Purpura nempe mihi, pretiosaeque texta dabuntur:
 Congestoque auri pondere dives ero.
 15 Da veniam ^r fassae, non sunt tua munera tanti.
 Nescio quo tellus me tenet ^s ista modo.
 Quis mihi, si laedar, Phrygiis succurrat in oris?
 Unde petam fratres, unde parentis opem?
 Omnia Medæ fallax promisit Iason:
 20 Pulsa est ^t Æsonia num minus illa domo?

INTERPRETATIO.

Quid cogitabit Priamus de me, quid conjux
 Priami; & tot tui fratres, & nurus Troja-
 na? Tu quoque, quomodo poteris sperare
 me tibi fidelem, & non esse sollicitus tuis
 exemplis. Quicumque peregrinus subierit
 portus Iliacos, is erit tibi causa metus
 anxii. Quoties ipse insensu, mihi dices,
 Adultera, immemor flagitium tuum esse in
 nostro. Idem fies censor & auctor peccati.
 Tellus, oro, prius defodiat faciem meam.
 At gaudebo divitiis Iliacis, & ornatu

splendido; & consequar munera majora
 pollicitis. Nimirum exhibebantur mihi
 purpura, & splendida vestimenta, & ero
 opulenta pondere cumulado auri. Ignosce
 consenti, tua dona non sunt tanti. Nescio
 quomodo ista terra me retinet. Quis mihi
 opem ferat in terris Phrygiis, si offendar?
 Unde arcessem fratres, unde auxilium pa-
 tris? Jason mendax omnia pollicitus est
 Medæ: num illa minus est egesta domo
 Æsonia?

NOTÆ.

k Sentiet] Sentiat sex libri: unus habet
 censcat.

l Anxius] Quis vero sibi fidelem credat
 mulierem, quam ipse perfidiam docet?
 m Tuis] Qui me à Menelao marito non
 dubitas abstrahere.

n Causa timoris] Quia eo quo tu huc ap-
 pulisti, animo, eodem illum advenire credes.

o Nostro crimen]. Te uno & eodem cri-
 mine mecum reum esse.

p Ante] Quam, intellige, tu reprehendas
 meum delictum. Nam illud tantum metuis
 adultera, utcumque dissimulet.

q At fruar] Istud pollicitus erat Paris.

r Fasse] Mibi ingenue consenti, tua
 munera tanti non esse, ut hinc discedam.

s Ista] Laconica; solum patrium; cujus
 dulcedine capi cunctos alicubi canit Poeta.

t Æsonia] Domo Æsonis, qui fuit Iaso-
 nis pater.

- * Non erat *Æetes*, ad quem despecta rediret:
 Non * *Ipsa* parens, *Chalciope*que soror.
 Tale nihil timeo: ¹ sed nec *Medea* timebat.
² Fallitur augurio spes bona sæpe suo.
 5 Omnibus invenies, quæ nunc jactantur in ^a alto,
 Navibus ^b à portu lene fuisse fretum.
 Fax quoque me terrer: quam se peperisse cruentam
 Ante diem partus est tua visa parens.
 Et vatum timeo monitus: quos igne *Pelaso*
 10 *Ilion* arsuram præmonuisse ferunt.
 Utque favet ^c *Cytherea* tibi, quia ^d vicit, habetque
 Parta per arbitrium ^e bina tropæa tuum;
 Sic ^f illas vereor: quæ, ^g si tua gloria vera est,
 Judice te causam non tenere dux.
 15 Nec dubito, quin, te si prosequar, arma parentur.
 Ibit per gladios (hei mihi!) noster amor.
 An fera *Centauris* indicere bella coëgit
^h *Atracis* ⁱ *Hæmonios* *Hippodamia* viros?

INTERPRETATIO.

Non erat *Æetes*, ad quem spectata revertere-
 tur: non mater *Ipsa* & soror *Chalciope*.
 Nihil tale metuo, sed nec *Medea* metuebat.
 Spes bona sæpe decipitur omine suo. Com-
 peries mare fuisse mite à portu omnibus na-
 vibus quæ nunc agitantur in aperto mari.
 Fax quoque, quam sanguinolentam mater
 visa est partu emisisse ante diem puerperii,
 mihi terrorem incutit. Et metuo responsa
 vatum, quæ aiunt prædixisse *Trojam* sta-

graturam igne *Pelaso*. Et quemadmodum
Cytherea tibi est æqua, quia superior dis-
 cecit, & consecuta est duo *Tropæa* per ju-
 dicio tuum; sic timeo illas, quæ due, si
 bonor tuus non est fides, causa exciderunt
 te arbitro. Nec dubito, quin, si te comiter,
 arma commoveantur. Hei mihi! noster
 amor feretur per enses. An *Hippodamia*
Atracis adagit viros *Hæmonios* denunciare
 fera bella *Centauris*?

NOTÆ.

u Non erat] Erat quidem; sed ad quem
 accedere auderet *Medea*, non erat: quan-
 quam accessisset, imo ipsum regno pulsum
 restituisse eam scripsit *Apollodorus*.

x *Ipsa*] Hic maxime variant codices:
 unde corruptum locum esse licet conjicere;
 eo præsertim, quod nullus, quod quidem
 sciam, illo nomine hanc *Medeæ* matrem
 appellaverit. Reponendum itaque, ex *He-
 liodo*, *Apollonio*, *Apollodoro*, *Hygino*, *I-
 dyæ*: Quæ est communis opinio; tamen
 aliam nonnulli meminerunt.

y Sed nec] Argute profecto. Exemplo
 nihil metuentis *Medeæ*, se posse destitui
 dicit *Helena*.

z Fallitur] Non ea eveniunt quæ bene spe-
 ravimus; contra sæpe cuncta male omnia,
 a *Alto*] In mari, procul à terris.

b A portu] Hac comparatione innuit,
 non esse statim primæ rerum speciei cre-

dendum.

c *Cytherea*] *Venus*.

d Vicit] Per te, qui ipsi pulchritudinis
 palmam detulisti.

e Bina] De *Junone* & *Pallade*.

f Illas] *Junonem* & *Palladem*.

g Si tua] Si verum est quod ad tuam
 gloriam dico, te, de pulchritudine, *Deorum*
 item diremisse.

h *Atracis*] *Atracæ*, seu *Atracia* *Thessaliæ*
 urbe oriunda, nisi forte *Atracia* pro *Thes-
 salia* generatim posita. Nam quod *Anto-
 nius* *Atracis* fluvii *Hippodamiam* filiam
 facit, nullibi potui reperire.

i *Hæmonios*] *Thessalos*: *Pirithoum*, sci-
 licet, *Thesum*, *Herculem*, *Lapithas*: qui,
 ut vidimus in *Phyllide*, *Centauros*, in *Hip-
 podamix* & *Pirithoi* nuptiis, mulieribus
 vim parantes partim interfecerunt, partim
 fugaverunt.

Tu

- Tu fore tam iusta lentum Menelaon in ira,
 Et geminos ^k fratres, Tyndareumque putas?
 Quod bene te iactas, & fortia facta recensēs;
 A verbis facies dissidet ^l ista suis.
- 5 Apta magis Veneri, quam sint tua corpora Marti.
 Bella gerant fortes: tu, Pari, semper ama.
 Hectora, quem laudas, pro te pugnare iubeto:
^m Militia est operis altera digna tuis.
- 10 ⁿ His ego, si ^o saperem, pauloque atudacior essem,
 Uterer. utetur, si qua puella sapit.
 Aut ego deposito ^p faciam fortasse pudore;
 Et dabo ^q conjunctas ^r tempore victa manus.
 Quod petis, ut furtim præsentes plura loquamur;
^s Scimus quid captes, colloquiumque voces.
- 15 Sed nimium properas; & adhuc tua messis ^t in herba est.
 Hæc mora ^u sit voto forsā amica tuo.
^x Hactenus ^y arcanum furtivæ conscia mentis
 Littera jam lassō pollice ^z sistat opus.
 Cætera per socias Clymenen Æthramque loquamur,
 20 Quæ mihi sunt comites ^a consiliumque duæ.

INTERPRETATIO.

Tu arbitraris Menelaum & fratres gemellos & Tyndareum futurum tardum in vindicta tam iusta? Quod magnifice te effers, & enumeras strenua facinora; ille vultus dissentit à suis vocibus. Tua corpora sint magis idonea Veneri quam Marti. Strenui sequantur arma, tu, Pari, semper ama. Fac Hector, quem celebras, pro te certet: altera militia est digna tuis laboribus. Ego, si saperem & essem paulo cordatior, uterer bis: utetur puella si qua sapit. Aut ego

fortasse utar pudore profigato, & aliquandò superata porrigam manus connexas. Quod postulas, ut in conspectu clam plura fabulemur, novimus quid queras, & vocites colloquium. Sed nimium festinas, & tua messis est adhuc in herba. Forsitan hæc dilatio sit grata tuo desiderio. Hactenus epistola particeps animi secreti modum faciat operi furtivo, pollice jam desesso. Aperiamus reliqua per socias Clymenen & Æthram, quæ duæ sunt mihi comites & consilium.

NOTÆ.

^k Fratres] Meos, Castorem & Pollucem.
^l Ista] Quæ amorem, non bellum præse fert.

^m Militia] Amoris scilicet. Enimvero Militat omnis amans, & habet sua castra Cupido.

ⁿ His] Operis, scilicet.
^o Saperem] Si mihi & voluptati meæ consulerem, remque meam facere vellem.

^p Faciam] Tuis bonis & in amoribus, tua opera utar. Sed unus & alter codex venuste habent sapiam.

^q Conjunctas] Quales eorum solent esse qui sese dedunt & submitunt.

^r Tempore] Aliquando, Tandem.
^s Scimus] Difficile non fuit; cum dix-

rit Paris,

Excipe me leão, nocte silente, tuo.

^t In herba] Adeoque tempus ejus remotum. Metaphoræ vero sensus apertus est.

^u Sit] Pro erit. Vides muliebri ingenium, & quam bene Ovidio perspectum fuerit.

^x Hactenus conscia] Cui hactenus mentis meæ secreta commisi. Hæc omnia ex Amandi arte.

^y Arcanum opus] Secreta scribendi officium.

^z Sistat] Finiat.

^a Consiliumque] Quibus adeo omnia licet tuto concedere. Scilicet, ut multa alia per internuncios melius geruntur res istæ.

EPISTOLA XVIII.

ARGUMENTUM.

Hellespontiacum mare septem tantum stadiis Europam ab Asia dividit. Sestos in Europa, Herus patria: & Abydos in Asia, ex qua fuit Leander, ad-verse urbes sunt. Cum autem Leander Abydenus Sestiam puellam Hero misere deperiret, per Hellspon- tum noctu ad eam natare consueverat. Sed maris tem-pestate interclusus, jam præteritis septem diebus, ad amicam Hero, per auda- cem nautam ea tempestate Seston navigantem, hanc epistolam misit: in qua primum amorem suum firmum & stabilem esse ostendit. Deinde queritur, quod natandi facultas ob ferventissimum maris æstum ei sit ablata. Demum vero pollicetur se brevi venturum: & quamvis mare non fuerit tranquillum, se tamen periculis potius vitam suam commissurum, quam illius jucundissimo con- spectu, atque colloquio cariturum.

LEANDER HERONI.

Mittit ^b Abydenus, quam ^c mallet ferre, salutem,

^d Si cadat ira maris, ^e Sesta puella, tibi.

Si mihi Di ^f faciles & sunt in amore ^g secundi,

^h Invitis oculis hæc mea verba leges.

5 Sed non sunt faciles. nam cur mea vota morentur,

ⁱ Currere me ^k nota nec patiantur aqua?

^l Ipsa vides cœlum pice ^m nigrius; & freta ventis

Turbida, perque cavas vix adeunda rates.

Unus, & hic audax, à quo tibi littera nostra

10 Redditur, è portu navita movit iter.

INTERPRETATIO.

Puella Sesta, Abydenus mittit tibi salu-tem quam præoptaret ferre, si impetus ma-ris remitteret. Si Dii sint mihi benigni & propitii in amore, leges hæc mea verba oculis reluctantibus. Sed non sunt beni-gni: nam cur dissineant mea vota; nec

sinant me natare aqua assueta? Ipsa cernis cœlum obscurius pice, & maria turbata ventis, & vix tangenda navibus. Unus nauta, & hic audax, à quo epistola nostra tibi exhibetur, solvit è portu.

NOTÆ.

^b Abydenus] Leander, ex Abydo urbe.

^c Mallet] Malit melius ad verbum se- quens cadat responderet.

^d Si cadat] Si fluctus maris, seu tem- pestas sedata fuerit.

^e Sesta] Mallet Clar. Heinsius, Sesti, sicut alibi Lesbî, si per antiquos libros liceret. Non immerito cerre; nam aliud hujusce formationis nomen haud facile in- venias. Statio, Hero Sestias dicitur, quam Sestiam etiam analogice dixeris. Cæte- rum in Puteano codice, manu recentiore legebatur hoc distichon, cujus loco excer-pta Doulae,

Quam cuperem solitas, Hero, tibi ferre per undas,

Accipe Leandri, dum venit ipse, manum.

^f Faciles] Exorabiles & propitii.

^g Secundi] Faventes.

^h Invitis] Ita ut, quod opto, maluerit me, quam epistolam videre.

ⁱ Currere] Natare.

^k Nota] Assueta.

^l Ipsa vides] Vide vero quam apte Po- ëta omnia connectit, & facile ad singula descendit.

^m Nigrius] Scilicet aquis tempestate turbatis nigricat mare.

N

Ascen-

- Ascensurus eram : nisi quod, cum vincula proræ
 Solveret, ^u in speculis omnis ^o Abydos erat.
 p Non poteram celare meos, velut ante, parentes :
 Quemque tegi volumus, non latuisset amor.
 5 Protinus hæc scribingens, *Felix, i, littera, dixi :*
Jam tibi formosam porriget q illa manum,
Forſitan admotus etiam tangere labellis ;
Rumpere dum r niveo f vincula dente volet.
 Talibus exiguu dictis mihi murmure verbis,
 30 Cætera ^r cum charta dextra locuta mea est.
^u Ah quanto mallem, quam scriberet, ^x illa nataret,
 Meque per aſtueras ſedula ferret aquas !
 Aprior illa quidem placido ^y dare verbera ponto.
 Eſt tamen & ſenſus apta miniſtra mei.
 15 ^z Septima nox agitur, ſpatium mihi longius anno,
^a Sollicitum ^b raucis ^c ut mare ^d fervet aquis.
^e His ego ſi ^f vidi mulcentem pectora ſomnum
 Noctibus ; ^g inſani ^h ſit mora longa freti.
 Rupe ſedens aliqua ſpecto tua littora triſtis :
 20 Et quo non poſſum corpore, mente feror.

INTERPRETATIO.

Ingreſſurus eram ; niſi quod cum revelleret
 funes proræ, tota Abydos erat in ſpeculis.
 Non poteram diſſimulare meis parentibus a-
 morem ut antea, & quem volumus celari,
 non occultatus eſſet. Statim hæc ſcribingens,
 proſcilicet, dixi, beata epistoſa : illa jam
 tibi præbebit pulcræ manum : forte eti-
 am tangeris labiis adductis, dum cupiet
 ſolvere linum dente candido. Talibus ver-
 bis à me prolatis parvo murmure, manus
 mea protulit reliqua cum charta. Ab quan-

to mallem illa maria agitaret quam pinget,
 & diligens me portaret per aquas ſoli-
 tas ! Illa quidem magis idonea eſt percutere
 mare tranquillum. Eſt tamen etiam
 idonea miniſtra animi mei. Nox ſeptima
 currit, tempus mihi prolixius anno, poſt-
 quam mare turbidum aſtuat aquis ſonanti-
 bus. Si ego ſomno delinitus fui bis noctibus,
 longa mora mare ſævum aſtuat. Mæſius
 inſiſtens ſaxo aliquo proſpicio tua littora :
 & vehor animo quo non poſſum corpore.

NOTÆ.

n In ſpeculis] In locis editioribus, unde
 diſcedentem navem proſpicerent.

o Abydos] Pro Abydenis.

p Non poteram] Navem, inquit, non a-
 ſcendi ; quia, aſcendendo, amorem noſtrum,
 ut antea, non poteram celare meos paren-
 tes.

q Illa] Hero, amica mea.

r Niveo] Nivis inſtar albo.

f Vincula] Linum, quo conſtringebantur
 tabellæ.

t Cum charta] Id eſt, Scripſi.

u Ab] Alii At.

x Illa] Manus mea.

y Dare verbera] Natate.

z Septima nox ſpatium] Appoſitiô.

a Sollicitum] Commotum.

b Raucis] Frementibus.

c Ut] A quo tempore. Optime.

d Fervet] Aſtuat.

e His] Septem, ſcil. noctibus.

f Vidi ſomnum] Dormivi.

g Inſani] Aſtuantis & furentis.

h Sit mora] Ita ut te videre non poſſim.

i Lumina

- i Lumina quin etiam summa k vigilantia turre,
 Aut videt, aut l acies nostra videre putat.
 Ter mihi deposita est in sicca vestis arena,
 Ter grave tentavi carpere nudus iter.
 5 Obstitit inceptis tumidum m juvenilibus æquor :
 Merfit & adversis n ora natantis aquis.
 At tu de rapidis o immansuetissime ventis,
 Quid mecum p certa prælia mente geris ?
 In me, si nescis, Borea, non æquora, scēvis.
 10 q Quid faceres, esset ni tibi notus amor ?
 Tam gelidus r cum sis, non te tamen, improbe, quondam
 Ignibus t Actæis incaluisse negas.
 t Gaudia rapturo si quis tibi u claudere vellet
 Aërios aditus ; quo paterere modo ?
 15 Parce precor ; x facilemque move moderatius auram.
 Imperet y Hippotades z sic tibi triste nihil.
 a Vana peto, precibusque meis b obmurmurat ipse :
 Quasque c quati, nulla parte d coërcet aquas.

INTERPRETATIO.

Quin etiam oculi nostri cernunt, aut arbitrantur cernere faces accensas in fastigio turris. Amicus ter mihi demissus est in arida arena. Ter nudus conatus sum ingredi molestam viam. Mare inflatum cobibuit ausa juvenilia : & obruit vultus natantis undis oppositis. At tu immitissime de ventis furentibus, quamobrem moves certamina mecum animo obfirmato ? Furis in me, Aquilo, si ignoras, non adversus æquora.

Quid ageres, nisi amor esset tibi cognitus ? Cum sis tam frigidus, proterve, non tamen diffiteris te flagrasse olim ignibus Actæis. Si quis cuperet denegare accessus aërios tibi carpturo gaudia ; quomodo ferres ? Ignosce, quæso, & age lenius auram placidam. Sic Hippotades nihil te jubeat quod grave sit : frustra precor, & ipse obstrepat meis petitionibus : & nullo modo mulcet aquas quas commovet.

NOTÆ.

i Lumina] Facem intelligit, quam in summa turri Hero accendebat, ut ad ejus lucem Leander natatum dirigeret.

k Vigilantia] Accensa.

l Acies] Oculorum scilicet acies. Oculi.

m Juvenilibus] Ineptum profecto & juvenile sicut inceptum : attamen audax intellige.

n Ora natantis] Mea.

o Immansuetissime] Boream compellans, convenientissimo nomine appellat ; est enim vehementissimus.

p Certa] Obstinata. Jam per septem dies & noctes maria turbabat.

q Quid faceres] Quasi dicat, multo magis se vires.

r Cum] Puteaneus habet quod ; deinde cum pro non ; ut hæc per interrogationem

legantur.

t Actæis] Atheniensibus, Orithyæ Erechthei filix, quam amasse Boream supra vidimus.

u Gaudia] Ex amore scilicet.

v Claudere] Ut ne ad amicam ire posses.

x Facilem] Mobilem, Levem.

y Hippotades] Æolus ventorum Deus, Hippotæ, ex Egetta, Segelta, aut Acelta, ejus filia, nepos.

z Sic] Adjurantis. Ita nihil tibi imperet Æolus quod displiceat, ut jam moderatius auram moveris.

a Vana] Non vana quidem, sed in vanum, frustra.

b Obmurmurat] Contra murmurat.

c Quati] Concitat, Turbat, Commovet.

d Coërcet] Mulcet, Placat.

- Nunc daret ^e audaces utinam mihi ^f Dædalus alas !
^g Icarium quamvis hic prope littus adest.
 Quidquid erit, patiar : liceat modo corpus in auras
 Tollere : quod ^h dubia sæpe pendit aqua.
 5 Interea, dum ⁱ cuncta negant ventique fretumque,
 Mente ^k agito furti tempora prima mei.
 Nox erat incipiens (namque est meminisse voluptas)
 Cum foribus patriis egrediebar amans.
 Nec mora : deposito pariter cum veste timore,
 10 Jactabam liquido brachia ^l lenta mari.
 Luna fere ^m tremulum præbebat lumen eunti,
 Ut comes in nostras officiosa vias.
 Hanc ego ⁿ suspiciens, *Faveas, Dea candida, dixi ;*
Et o subeant animo p Latmia saxa tuo.
 15 ^q Non sinat Endymion te pectoris esse severi.
Fleste, precor, r vultus ad mea furtiva tuos.
^t Tu, Dea, mortalem cælo delapsa petebas.
Vera loqui liceat : quam sequor, ipsa t Dea est.

INTERPRETATIO.

Utinam Dædalus nunc mihi exhiberet alas temerarias ! quamquam littus Icarium hic prope est. Quidquid erit feram : detur modo efferre in æther corpus, quod sæpe fluctuavit aqua incerta. Interea dum venti & mare recusant omnia, animo revolve prima tempora mei furti. Nox erat ingruens (namque voluptati est recordari) cum amans discedebam domo paterna. Nes mora, metu pariter cum amiū, ablato, age-

bam mobilia brachia per mare fluidum ? Luna tanquam comes obsequiosa propemodum lumen mobile exhibebat in nostrum inter natanti. Ego hanc venerans, Benigna sis, dixi, Dea splendida, & rupes Latmiæ obversentur menti tuæ. Endymion non patiar te esse cordis duri. Convertite quæso, faciem tuam ad mea furtiva. Tu, Dea, delecta cælo quærebas mortalem. Fas sit vera dicere ; quam peto, ipsa est Dea.

NOTÆ.

^e Audaces] Non alæ, sed homo-audax est qui pennis sibi non datis uritur.

^f Dædalus] Qui sibi & Icaro filio fabricatis alis, Minos iram effugit.

^g Icarium] Dictum est ab Icaro, qui contra patris iussu, cum altius volasset, cera, qua pennæ continebantur, liquefacta, in maris Ægæi partem illam decidit, quæ ab ipso nomen obtinuit. Quod vero istud Leander meminit, perinde est ac si dixisset, Quamvis periculosissimum esse æra tentare, me admoneat propinquum littus Icarium.

^h Dubia] Cuique adeo non satis tuto vitam Leander crediderat.

ⁱ Cuncta] Vossianus habet vota.

^k Agito] Id est, Animo omnia que primo nostro congressu acta sunt, recolo.

^l Lenta] Mollia; Natatu flexibilia; quæque remorum modo lentari & sicari possent.

^m Tremulum] Propter aquæ motum.

ⁿ Suspiciens] Hanc Lunam venerans.

^o Subeant] Ut inde quid sit amor recordans, mihi amanti faveas.

^p Latmia] Montis Latmi, in Caria, ubi cum Endymione Luna concubuisse dicitur.

^q Non sinat] Quasi dicat, Quemadmodum votis tuis & amori faventem cupis habere Endymionem : ita tu aliorum, meo præsertim, amori indulgeas.

^r Vultus] Diceret ad alium fleste cor ; sed ad Lunam argute, (verbi fleste sensu nonnihil diverso) vultus, dixit : quia nimirum ejus lumine opus habebat.

^t Tu Dea] Rationem addit cur sibi favere Luna debeat, argumento à minori desumpto.

^u Dea] Cujus pulchritudo, aliaque, cum Dearum pulchritudine comparari possint.

Neu

*Neu referam mores cælesti pectore dignos;
 Forma nisi in veras non cadit illa Deas.
 A Veneris facie non est u prior ulla, tuaque.
 Neve meis credas vocibus, ipsa vides.*

- 5 *Quanto, cum fulges radiis argentea puris,
 Concedunt x flammis sidera cuncta tuis,
 Tanto formosis formosior omnibus illa est.
 Si dubitas, y cæcum z Cynthia lumen habes.*
Hæc ego, vel certe non his diversa, locutus
 10 *Per mihi a cedentes nocte ferebar aquas.
 Unda b percussæ radiabat imagine Lunæ,
 Et nitor in c tacita nocte d diurnus erat :
 Nullaque vox, nostras nullum veniebat ad aures,
 Præter dimotæ corpore murmur aquæ.*
 15 *c Alcyones solæ memores Ceycis amati
 Nescio quid visæ sunt mihi f dulce queri.
 Jamque fatigatis g humero sub utroque lacertis,
 Fortiter in summas erigor altus aquas.
 Ut procul aspexi h lumen, i Meus ignis k in illo est,*
 20 *Illā meum, dixi, littora l lumen habent.*

INTERPRETATIO.

Neve commemorem mores dignos pectore cælesti; illa pulchritudine non datur nisi veris Deabus. Post cultus Veneris, & tuos, nulli sunt splendidiore. Neve fidem adhibeas meis verbis, ipsa cernis. Quanto omnes ignes cælestes vincuntur tuis ignibus, cum candida splendet radiis nitidis, tanto illa est pulchrior omnibus pulchris. Si dubitas, Cynthia, habes aciem obtusam. Ego hæc fatus, vel certe non bis aliena, vehēbar nocte per aquas mihi transitum præben-

tes. *Aqua fulgebat specie lunæ repercussæ, & splendor diurnus erat in nocte silenti: & nullus sonus, nullus strepitus illabebatur in aures nostras, nisi aquæ impulse. Solæ Alcyones non oblitæ Ceycis dilecti sunt mihi visæ queri quid suave. Et jam brachiis defessis sub utroque humero, sublimis strenue efferor in supremas aquas. Ut longe vidi lumen, Meus ignis est in illo, dixi, illa littora tenent lumen meum.*

NOTÆ.

u Prior] Pulchritudine, scil.
 x Flammis] Lumini.
 y Cæcum lumen habes] Cæcutis, Ceca es.
 z Cynthia] Diana; à Cynthio Deli monte.
 a Cedentes] Aqua, nimirum solidis corporibus non negat transitum.
 b Percussæ] Gall. Reflexie. Angl. Reflexed. Lumen dicitur repercuto, cum ab aliqua corporis soliditate remittitur.
 c Tacita] Cujus nec silentium, nec per Lunam irradiatiō, ventis, aut strepitu aquarum turbabatur. Sed vide mihi quæso, quam artificiose animo expatiatur noster autor; quamque bene jucundissimis rebus narrationem suam ornet.
 d Diurnus] Nox ut dies clara erat.

e Alcyones] Aves sunt, ab Alcyone, Ceycis uxore, in eam avem mutata, sic dictæ; quæ dum nidificant, tranquillum æquor dicunt habere. Sed de rota hac fabula videbimus postea in Metamorphosi.
 f Dulce] Id est, Voce, ut ut lugubri, dulci tamen & suavi.
 g Humero] Ibi vero & in humerorum brachiorumque commissura, ex natationis labore dolor primum sentitur.
 h Lumen] Ex face, quæ in turri accensa erat.
 i Meus ignis] Amor.
 k In illo] Propter amicam, scil.
 l Lumen] Amicam intelligit.

- Et subito lassivires rediere lacertis :
 Visaque, quam fuerat, ^m mollior unda mihi.
 Frigora ne possim gelidi sentire ⁿ profundi,
 Qui calet in cupido pectore, præstat amor.
 5 Quo magis accedo, propioraque littora fiunt.
 Quoque ^o minus restat ; plus libet ire mihi.
 Cum vero possum cerni quoque ; protinus addis
 Spectatrix animos, ut valeamque facis.
 10 Tunc etiam nando dominæ placuisse laboro,
 Atque oculis ^p jacto brachia nostra tuis.
 Te tua vix prohibet nutrix descendere in ^q altum.
 Hoc quoque enim vidi : nec mihi verba dabas.
 Nec tamen effecit, quamvis retinebat ^r euntem,
 Ne fieret prima pes tuus udus aqua.
 15 Excipis amplexu, feliciaque oscula jungis :
 Oscula (Di magni!) trans mare digna peti.
 Eque tuis demptos humeris mihi tradis amictus :
 Et madidam siccas æquoris ^r imbre comam.
 Cætera nox, & nos, & turris conscia novit,
 20 Quodque mihi ^r lumen per vada monstrat iter.
 Nec magis illius numerari gaudia noctis.
 Hellepontiaci quam maris ^u alga potest.
 Quo brevius spatium nobis ad furta dabatur,
 Hoc magis est cautum, ne foret illud iners.

INTERPRETATIO.

Et statim vires recurrerunt in brachia defessa; & aqua mihi visa facilior quam fuerat. Amor qui viget in pectore avido, efficit ne possim tangi frigoribus maris frigidis. Quo magis appropinquo, & littora fiunt viciniora, & quo minus superest, plus mihi libet natâre. Cum vero possum quoque videri, statim spectatrix auges animos, & causa es ut valeam. Tunc etiam conor gratum esse Dominæ natando, & moveo lacertos nostros tuis oculis. Nutrix tua vix te arcet in mare currere. Vidi enim hoc quoque, nec mihi imponebas. Nec tamen

consecuta est, quamvis reprimebat currentem, ne pes tuus fieret humidus prima aqua. Accipis complexu, & connectis beata juavia : juavia (Dii magni!) digna peti trans mare. Et porrigis mihi vestes detrahas humeris tuis : & comprimis capillos humidos rore maris. Nox, & nos, & turris testis, & lumen quod mihi ostendit viam per maria, scit reliqua. Nec magis delicia illius noctis possunt numerari, quam alga æquoris Hellepontiaci. Quo tempus brevius nobis concedebatur ad furta, eo magis est provisum ne illud esset inutile.

NOTÆ.

^m Mollior] Quæ facilius cederet.
ⁿ Profundi] Maris.
^o Minus] Spatii, scil. ad ripam usque.
^p Jacto] Cum arte per ostentationem moveo.
^q Altum] Mare.

^r Euntem] Te.
^r Imbre] Aqua : quomodo & Virgilius loquutus est.
^r Lumen] Fax, de qua jam sepe.
^u Alga] Herba est quædam nullius fere usus, maris ejectamentum.

Jam-

- Jamque x fugatura y Tithoni conjuge noctem,
 Prævius Auroræ z Lucifer ortus erat.
 Oscula congerimus properata sine ordine raptim,
 Et querimur a parvas noctibus esse moras.
 5 Atque ita, b cunctatus monitum nutricis amaræ,
 Frigida deserta littora turre peto.
 Digredimur flentes: repetoque ego c virginis æquor,
 Respiciens dominam, dum licet, usque meam.
 Si qua fides vero est; veniens huc esse natator;
 10 Cum redeo, videor naufragus esse mihi.
 Hoc quoque d si credas; ad te via e prona videtur:
 A te cum redeo, clivus f inertis aquæ.
 Invitus repeto patriam: quis credere possit?
 Invitus certe g nunc moror urbe mea.
 15 Hei mihi! cur animo juncti, secernimur undis?
 Unaque mens, tellus non habet una duos?
 Vel tua me Sestos, vel te mea sumat Abydos:
 Tam tua terra mihi, quam tibi nostra placet.
 Cur ego h confundor, quoties confunditur æquor?
 20 Cur mihi causa i levis ventus k obesse potest?

INTERPRETATIO.

Jamque, uxore Tithoni profligatura noctem, Lucifer præcursor Auroræ lucibat. Cumulamus raptim suavia accelerata sine ordine, & querimur exigua spatia dari noctibus. Atque ita moratus admonitus nutricis severæ, vado ad littora gelida, turre derelicta. Disjungimur lugentes, & ego in eo mare virginis, respiciens indefinenter meam Dominam, dum datur. Si qua est fides vero, mihi videor huc accedens esse natator, cum revertor, videor esse naufragus. Hoc quoque si credas, iter videtur

declive ad te: cum revertor à te, videtur collis aquæ immobilis. Nolens revertor in patriam: quis possit credere? Nunc certe nolens maneo in urbe mea. Hei mihi! quamobrem connexi mente, sejungimur aquis? Animus quoque unus habet duos, terra non habet? Vel Sestos tua me capiat, vel mea Abydos te: tua tellus tam mihi arridet, quam tibi nostra. Quamobrem ego perturbor quoties mare perturbatur? Quamobrem ventus, levis causa, potest mihi nocere?

NOTÆ.

x Fugatura] Id est, Cum Aurora noctis umbras discutere deberet. Matutinum tempus circumscribit.

y Tithoni conjuge] Aurora.

z Lucifer] Stella est errans, quam Venerem quoque appellamus, quæ ortum Solis quia præcedit, Phosphorus & Lucifer; quia ejusdem occasum sequitur, Hesperus nominatur.

a Parvas] Noctes breves esse.

b Cunctatus] Quid hoc in loco significet vox ista, res ipsa declarat. De discessu Leandrum admonerat nutrix; ille interim manebat. Gellius dixit tolerare & cunctari doleres.

c Virginis æquor] Hellepontum, ab Hel-le puella in illud mare delapsa ita dictum. d Si credas] Forte vix credas. Hein-sius.

e Prona] Declivis, facilis, minimeque adeo laboriosa.

f Inertis] Concrete, Crasse, Obstantis, Invis, & natatu difficilis.

g Nunc] Cum ad te præsertim nare non possum.

h Confundor] Turbor; quod ad amicam difficile iter fore cognoscam.

i Levis] In vocis ambiguitate Iodit.

k Obesse] Cum celum & mare turbat;

- Jam nostros ^l curvi norunt delphines amores :
 Ignotum nec me ^m piscibus esse reor.
 Jam ⁿ patet attritus solitarum limes aquarum ;
 Non aliter, multa quam via pressa rota.
 5 Quod mihi non esset, nisi ^o sic iter, ante querebar :
 At nunc per ventos ^p hoc quoque deesse queror.
 Fluctibus immodicis ^q Athamantidos æquora ^r canent,
 Vixque manet portu tuta carina suo.
 Hoc mare, cum primum de ^s virgine nomina mersa,
 10 Quæ tenet, est nactum, tale fuisse puto.
 Et satis amissa locus hic infamis ab Helle est :
^t Utque mihi parcat, ^u crimine nomen habet.
 * Invideo Phryxo ; quem per freta tristitia tutum
 Aurea lanigero vellere vexit ovis.
 15 Nec tamen officium pecoris ^y navisve requiro :
 Dummodo, quas ^z findam corpore, dentur aquæ.
 a Arte egeo nulla : fiat modo copia nandi,
 Idem navigium, navita, ^b vector, ero.

INTERPRETATIO.

Delphines pandi jam cognoscunt meos amores : ^l Arbitror me nec incognitum esse piscibus. Jam callis aquarum consuetarum conspicitur notatus non aliter quam iter tritum frequenti rota. Dolebam antea quod via mihi non daretur nisi sic : at nunc deleo hanc quoque denegari per ventos. Maria Athamantidos albicans vastis undis, ^s navis vix stat secura in portu suo. Arbitror hoc mare tale fuisse cum primum invenit

nomina quæ habet de puella obruta. Et hic locus est satis infamatus ab Helle perditus ; ^q quamvis mihi ignoscat, habet nomen culpa. Æmulor Phryxo ; quem securum aries aureus vellere lanifero portavit per maria luctuosa. Nec tamen ex peto servitium pecoris seu navis, dummodo aquæ præbeantur quas sulcem corpore. Nulla arte opus habeo, modo præbeatur locus natandi, idem era navis, nauta, vector.

NOTÆ.

^l Curvi] Repando quoque dorso illi pinguntur.
^m Piscibus] Aliis scil. qui homines, ut Delphini, non amant.
ⁿ Patet] Hyperbole.
^o Sic] Per natatum. Alii habent sic iterare.
^p Hoc] Cum per ventorum furorē maria sulcare nequeam.
^q Athamantidos æquora] Hellepontus : fuit enim Athamas Helles pater, ipsaque adeo Athamantis.
^r Canent] Albescent, ex spuma.
^s Virgine] Helle ; quæ, accepto à patre ariete aureo, cum Phryxo fratre novercales insidias fugiens, in mare quod trajiciendum fuit, periculi magnitudine perterrita, cecidit : quod & ab ea nomen accepit

Hellepontus :

^t Utque] Quamvis.
^u Crimine nomen] Alii nomine crimen ; quod nec inveustum.
^x Invideo] Quia ille, quantumvis tristitia fuerint, maria tamen potuit transpatere.
^y Navisve] Tacite explicat quid fuerit decantatus ille aries, navis scil. cujus ille insigne fuit.
^z Findam] Findere possim.
^a Arte] Nautica, scil. Multum hic variant codices : at quam cum vulgatis retinimus, lectionem, potior est.
^b Vector] Patet ex textu, per vectorem cum intelligi oportere qui vehitur : quamquam & pro eo qui vehit idem noster Autor usurpavit, in saltis.

Nec

Nec ^csequar aut ^dHelicen, aut, qua ^eTyros uritur, ^fArcton:
^g Publica non curat sidera noster amor.

^h Andromedan alius spectet, claramve ⁱ Coronam,
 Quæque micat gelido ^k Parrhasis ^l Urfa polo.

At mihi, quas ^m Perseus & cum ⁿ Jove ^o Liber amarunt,
 Indicium dubiæ ^p non placet esse viæ.

Est aliud lumen multo mihi certius istis;
 Non erit in tenebris, quo duce, noster amor.

^q Hoc ego dum spectem, Colchos, & in ultima Ponti,

¹⁰ Quaque viam fecit ^r Thessala pinus, eam:

Et juvenem possim superare ^s Palæmona nando,
 Miraque quem subito reddidit herba ^t Deum.

INTERPRETATIO.

Nec aspiciam aut Helicen, aut Arcton, qua Tyros utitur: noster amor non curat sidera que sunt omnium. Alius intueatur Andromedan, seu lucidam Coronam, & urfam que Parrhasius fulget axe gelido. At mihi non placet, quas Perseus, & Liber cum Jove dilexerunt, esse duces itineris incerti. Est

mibi aliud lumen multo certius istis; quo duce noster amor non versabitur in caligine. Modo illud aspiciam, proficiscar Colchos, & in remotissima Ponti, & qua navis Thessala aperuit iter: & possim vincere juvenem Palæmona natando, & quem herba admirabilis protinus effecit Deum.

NOTÆ.

^c Sequar] Illius intuitu & observatione iter meum dirigam.

^d Helicen] Quod nulla arte egere se dixit, explicat. Notum est vero syderibus iter suum nautas dirigere. Helicen quod attinet, Urfa est major, signum seu sydus Septentrionale, quod & Septentrio dicitur; in quod sydus Callisto Lycaonis filia à Jove mutata est, postquam Junonis, aut Dianæ ira, Urfæ formam induisset.

^e Tyros] Pro nautis Tyriis & Phœnicibus, Syriæ, ad Mediterraneum, incolis.

^f Arcton] Urfa est minor, sydus etiam Septentrionale, alio nomine *Cynosura* dictum: quo potissimum utebantur Tyrii & Phœnices propter Thaletem natione Phœnicem, qui huic *Arctos* nomen primus, & ab illo alii imposuerunt.

^g Publica non curat] Sed amice lumine tanquam *Cynosura* ducitur.

^h Andromedan] Hanc Cephei filiam Perseique conjugem, Minervæ beneficio, & Perlei gratia, inter sydera collocatam fuisse Poetæ slexerunt: quam observasse dicuntur nautæ Ægyptii.

ⁱ Coronam] Sydus ex Ariadnæ corona in cælum à Libero patre translata: quam sequutos esse Cretenses quidam volunt.

^k Parrhasius] Arcadica; nam Arcadiæ

pars est Parrhasia; ubi & urbs fuit eo nomine, mons quoque *Parrhasius*.

^l Urfa] Major scilicet. quæ Callisto est Arcadia, Lycaonis, Arcadiæ regis, filia.

^m Perseus] Andromedan, quam à Ceto liberavit, amavit.

ⁿ Jove] Callistodem vitiavit.

^o Liber] Ariadnen Bacchus uxorem habuit, de cujus corona mentionem fecit Ovidius.

^p Non placet] A se solo amatam amicam suam itineris vult habere directricem. Atque hæc sunt & elegantissima, & ex intimo naturæ sinu deprompta.

^q Hoc ego] Argonautarum tangit expeditionem; cui parem, duce amica, posse suscipere se proficitur.

^r Thessala] Jasonis & Argonautarum navis.

^s Palæmona] Hic, *Melicertes* etiam dictus, Athamantis fuit filius, in Deum marinum mutatus: cujus fabulam postea in Meram. videbimus.

^t Deum] Glaucus est, Piscator, qui degustata quadam herba, ad cujus contactum pisces in ripa positos, subito collectis viribus in aquam exilire viderat, ipse in mare seipsum precipitavit, Deusque factus est.

- Sæpe per assiduos languent mihi brachia motus,
 Vixque per immensas fessa trahuntur aquas.
 His ego cum dixi, *Pretium non vile laboris,*
Jam dominæ vobis colla tenenda dabo:
 5 Protinus illa valent, atque ad sua præmia tendunt;
 Ut celer^u Eleo carcere missus equus.
 Ipse meos igitur^x servo, y quibus uror, amores:
 Teque, magis cœlo digna puella, sequor.
 Digna quidem cœlo, sed adhuc tellure morare:
 10 Aut dic ad Superos & mihi quâ sit iter.
 z Hic es, a & exiguum misero contingis amanti:
 b Cumque mea fiunt turbida mente freta.
 Quid mihi, quod lato non separor æquore, prodest?
 Num minus hoc nobis tam brevis obstat aqua?
 15 An malim^c dubito toto procul orbe remotus
 d Cum domina longe spem quoque habere mea.
 Quo propius nunc es, e flamma propiore caleſco:
 Et res non semper, f spes mihi semper adest.

INTERPRETATIO.

Sæpe lacerti mihi sunt debiles per agitationes continuas, & vix lassè moventur per vasta aquora. Cum ego illis dixi, jam exhibebo vobis præmium non leve laboris, colla amplectenda Dominæ; illi statim fiunt validi, atque adnituntur ad suam mercedem; ut equus emissus carceribus Eleis. Ergo ego intueor amores meos, quibus ardeo; & te aspicio, puella magis digna cœlo. Digna es quidem cœlo, sed mane adhuc in

terra; aut doce qua via sit mihi etiam ad Divos. Hic es; & minimum conjungeris infelici amanti: & maria commoventur cum mente mea. Quid me juvat, quod non disjungor vasto mari? Num minus eo tam arcta aqua nobis officit? Nescio an malim, longe distans toto orbe habere quoque spem procul cum Domina mea. Quo propius nunc es, ardeo igne propiore: & res non semper mihi præsens est, spes est semper.

NOTÆ.

u Eleo] In Elide juxta Pisam, in Peloponneso, celebrari solitos fuisse ludos Olympicos nemo nescit. Carceres vero erant in Circo, locus unde equi ad cursum emitterentur: Adeoque quid sit carcer Eleus, clarum est.

x Servo] Tanquam sydera Observo; quibus cursus meos dirigam.

y Quibus uror] Quique adeo ignes sunt, & sydera.

z Hic] In terris, non in cœlo.

a Et exiguum] Et, quamvis remota non sis, modice tamen & raro es cum amante. Dolens & querens istud dicit.

b Cumque] Dixisset, si per carminis leges licuisset, cum fretis turbatur mens mea.

c Dubito] Quia tanta impatientia non teneretur, si remotior amica esset; uti quidem postmodum indicat.

d Cum domina longe] Nimirum, si domina, spes quoque longe esset.

e Flamma propiore] Ardentior, & impatientior amore: quæ causa est, ut dixi, cur, num ab amica remotior esse mallet, dubitaret; nam quo majus desiderium, eo gravior privatio. Hic vero aliquantulum immoratum esse non pigebit, credo, virum Philosophum, postquam cognoverit motus etiam animi violentissimos privatione quoque posse sedari, salutemque in desperatione inveniri: usque adeo verum est quod alicubi legisse videor, in orbem omnia in orbe recurrere, ubi extrema quæque sese contingant: ut maximus etiam dolor, maxime etiam Epicureorum voluptati, indolentiæ dico, sit proximus. Quanquam proximiori disquisitione hæc omnia opus habent.

f Spes] Quæ est desiderii aculeus, sine quo statim elanguescit. Quis enim, nisi stultus & excors est adolescentulus aut scæmina, in eo hæreat, quod plane esse non potest?

Pæne manu, quod amo, (ranta est vicinia) tango :

Sæpe sed (heu !) lacrymas & hoc mihi pæne movet.

^b Velle i quid est aliud ^k fugientia prendere poma,

^l Spemque suo refugi fluminis ore sequi ?

5 Ergo ego te nunquam, nisi ^m cum volet ⁿ unda, tenebo ?

Et me felicem ^o nulla videbit ^p hyems ?

Cumque minus firmum nil sit, quam ventus & unda,

In ventis & aqua spes mea semper erit ?

^q Æstus adhuc tamen est. ^r quid cum mihi ^s læserit æquor

10 ^t Plias & ^u Arctophylax ^x Oleniumque pecus ?

INTERPRETATIO.

Tango propemodum manu, (tanta est propin-
quitas) quod amo : sed heu ! hoc propemo-
dum sæpe mihi ciet lacrymas. Quid est ali-
ud captare poma elabentia, & petere ore
suo spem fluvii dilabentis ? Ergo ego nun-
quam te amplectar, nisi cum fluitibus libe-

bit, & nulla tempestas me aspiciet beatum ?
Et cum nihil sit minus constans quam ventus
& aqua, spes mea semper erit in ventis
& aqua ? Attamen æstus est adhuc : quid
erit cum Plias & Arctophylax & pecus
Olenium turbaverit mihi mare ?

NOTÆ.

g Hoc pæne] Quod pæne tango. Gall. Ce
preque est ce qui me fache. Ang. That which
is near me, puts me to Pain. Illud est quod
dixi, quo major est spes, majus est deside-
rium ; nec sæpe tantus est ex objecti priva-
tione dolor, si ejus tantum valorem confide-
res, quam ex eo, quod maxime illud spe-
rans & expectans perdidit : quia, scilicet,
tum maxime spiritus sunt in maximo mo-
tu. Atque hinc est, quod plerumque, qui-
etis sensibus, quid nos torbare potuerit,
attoniti miramur ; quanquam cauti & Phi-
lophorum præceptis imbuti, eundem to-
ties non errant errore.

h Velle] Tantalæ pœnæ hoc suum deside-
rium comparat, cum & ipse in mediis a-
quis, ut videtur, id est, prope in amicæ
sinu, ea non possit potiri.

i Quid est aliud] Perinde ac si dicat,
Idem est.

k Fugientia] De Tantalæ alicubi noster
Ovidius.

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia
captat.

Et Seneca in Hercule furente,

In amne medio faucibus siccis senex

Sedatur undas, abluit mentum senex ;

Fidemque cum jam sæpe decepto dedit,

Perit unda in ore : poma destituunt
famem.

Alia plurima Poëtæ ; sive ut avaros inse-
stentur ; sive ut alia ingenii humani mala

arguant.

l Spemque] Id est, Ex spe sua, fugientia
flumina captare, ut loquitur Horatius.

m Cum volet unda] Allusio ad Tantalæ
fugientia flumina.

n Unda] Mare, cum tranquillum erit.

o Nulla videbit] Id est, Per eam mihi
non licebit.

p Hyems] Tempestas, aut maris æstus,
& turbatio.

q Æstus] Æstatis tempus, quo placidius
est mare.

r Quid cum] Multo minus ad amicam
ire licebit.

s Læserit] Turbaverit.

t Plias] Pleiades, Atlantis ex Pleione
nympha filix, in cælum translata sydus
faciunt, quod ortu & occasu pluvias &
tempestates ciere vulgo dicitur.

u Arctophylax] Stella est, quæ & Bootes
dicitur, Ursæ majori quasi comes & custos
addita.

x Olenium] Capram intellige, cum hædis,
si voles, quos cum matre in cælum, ob
lactis ab ipsa præbiti, beneficium, Jupiter
in cælum transtulit, sydusque, si credere fas
est, fecit pluviale & procellosum. Dicta
vero est capra Olenia ab Oleno Bæotiæ
civitate, ubi nutrita fuit ; vel ab Oleno
quodam Vulcani filio, Agæ & Ælices nym-
pharum patre, quæ Jovis nutrices fuerunt.
Sed Hyginum vide ; unde fabularum ista-
rum confusionem cognoscere licebit, nisi
mavis sapienter contemnere.

Aut

- Aut ego y non novi, quam sit temerarius; aut me
 In freta non cautus ^z tunc quoque mittet Amor.
 Neve putes id me, ^a quod abest, promittere ^b tempus:
^c Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
 5 Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor;
 Ire per invitas experiemur aquas.
 Aut mihi continget felix audacia salvo:
 Aut mors solliciti finis amoris erit.
^d Optabo tamen, ut partes expellar in ^e illas;
 10 Et ^f teneant portus naufraga ^g membra tuos.
 Flebis enim, tactuque meum dignabere corpus:
 Et, *Mortis*, dices, *huic ego* ^h causa fui.
 Scilicet interitus offenderis ⁱ omine nostri:
 Litteraque invisa est hac mea parte tibi.
 15 Desino; parce ^k queri. sed & ut mare finiat iram,
 Accedant, quæso, fac tua vota meis.
^l Pace ^m brevi nobis opus est; dum transferor isto:
 Cum tua contigero littora, perftet hyems.

INTERPRETATIO.

Aut ego nescio quantum amor sit inconsultus, aut ille imprudens me quoque tum in mare propellet. Et ne credas me polliceri illud tempus quia remotum est: exhibebo tibi pignora non remota promissi. Mare sit nunc inflatum aliquot adhuc noctibus, tentabimus transire per aquas relucentes. Aut erit leta audacia mihi incolumi; aut interitus erit finis amoris anxii. Cupiam tamen ut ejiciat in illa littora; & artus

naufragium passi subeant portus tuos. Nam lugebis, & cobonestabis meos artus tactu, & dices, Ego fui huic causa obitus. Nimirum laderis presagio nostræ mortis: & epistola mea est tibi odiosa hoc loco. Omitto; noli conqueri. Sed etiam, fac, oro, tuæ preces jungantur meis, ut æquor deponat furorem. Opus est nobis exigua tranquillitate, donec illuc transvebor: tempestas duret postquam pervenero ad tua littora.

NOTÆ.

y Non novi] Diceremus Gallice, *Ou il faudra que j'oublie bien jusques ou va la temerite de l'Amour*, ou, &c., Angl. *Either I must have forgot how far the Rashness of Love will carry a Man*, or, &c. Quod loquendi genus potest quandoque aliquam parere obscuritatem. Sensus est hoc in loco, velle Leandrum, nisi temerarium esse Amorem oblitus fuerit, atque adeo temerarius esse ipse deserit, procelloso mari sese per hyemem committere.

z Tunc] Syderibus concitato mari,

a Quod abest] Plurimi nimirum remoto periculo streuui videntur.

b Tempus] Vel me potius illo tempore.

c Pignora] Innuit se, quanquam turbato inari, ad amicam brevi venturum,

d Optabo tamen] Unus Patavinus habet, *Et tamen optabo ut*; quod, rejecta tamen particula *ut*, probat Heinsius. Dicit Leander, si moriendum fuerit, se optaturum, ut fluctibus ad amicæ ripam deferatur.

e Illas] Amicæ.

f Teneant] Ad eos perveniant.

g Membra] Mea, scil.

h Causa] Quia propter mei amorem tam turbidum mare est ausus ingredi.

i Omine] Ille vero tempestate jactatus in aquis perisse dicitur.

k Queri] Quod mihi male videar amari.

l Pace] Maris tranquillitate.

m Brevis] Quia longa non est via, & bene nota.

Illic est aptum nostræ ⁿ navale ^o carinæ :

Et melius nulla stat mea puppis ^p aqua.

Illic me ^q claudat Boreas, ubi dulce morari.

^r Tunc piger ad nandum, tunc ego ^s cautus ero.

^t Nec faciam ^u surdis ^x convitia fluctibus ulla :

^y Triste nataturo nec querar esse fretum.

Me pariter venti teneant, pariterque ^z lacerti :

Per causas istic impediaturque duas.

Cum patietur hyems, ^a remis ego coporis ^b utar.

^{io} Lumen ^c in aspectu tu modo semper habe.

Interea pro me pernoctet epistola tecum ;

Quam precor ut minima prosequar ipse mora.

INTERPRETATIO.

Illic est idoneum navale nostræ navi : & mea puppis nulla aqua manet tranquillus. Aquilo me illic cobibeat ; ubi est jucundum manere. Tunc ego ero segnis ad natandum, ego tunc ero prudens. Nec probra ulla obijciam surdis undis : nec dolebo mare esse asperum nataturo. Venti me pariter mo-

rentur, & pariter brachia tua ; & istic detinear per duas causas. Cum tempestas finet, ego utar remis corporis. Tu modo pone semper lumen in prospectu. Interea litteræ pernoctent tecum pro me, quas opto ut ipse subsequar minimo spatio.

NOTÆ.

ⁿ Navale] Locus est ubi stare possunt naves, adversus tempestatem.

^o Carinæ] Seipsum navi comparat.

^p Aqua] Amicæ finem intelligit.

^q Claudat] Id est, Flatibus suis ita totum commoveat mare, ut redire nequeam, sed cum amica manere cogar.

^r Tunc] Cum per venti violentiam apud amicam manere coactus fuero.

^s Cautus] Qui me furentibus undis credere noluero.

^t Nec faciam] Imo votis ullis nequidem iratum mare placare studuerit, qui per ejus iram ad amicam detineatur.

^u Surdis] Quasi meas preces non audiunt, intellige.

^x Convitia] Innuit Leander iratis fluctibus se, quoniam ad amicam iter præciderent, convitia fecisse plurima.

^y Triste] Adversum.

^z Lacerti] Mei, scil. Se cupit, ut voluntate propria, ita & maris ira, seu ventis, ad amicam retineri.

^a Remis] Brachiis, scil. & pedibus. Ad te nabo.

^b Utar] Ut ad te eam, scilicet.

^c In aspectu] In turri, scil. ut eo lumine natatum possim dirigere.

EPISTOLA XIX.

ARGUMENTUM.

Hero, accepta Leandri epistola, respondet: id agens, ut se ardentem redamare significet, & ad mutuos amplexus amatorem vocat. Desidiam vero interdum accusat: ut ostendat, quam sincero & continuo amore semper eum amet. Aliquando mari irascitur. Nonnunquam timet, ne Leander alio suum animum transtulerit. Verum, statim amoris suspicionem in amantium consuetudinem, qui omnia timent, rejicit, & conjecturam minuit. Demum suadet, ut non nisi tranquillo freto se committat.

HERO LEANDRO.

Quam mihi misisti verbis, Leandre, salutem,
 Ut possim missam^a rebus habere; veni.
 Longa mora est nobis^b omnis, quæ gaudia differt.
 Da veniam^c lassæ; non patienter amo.
 Urimur igne pari: sed sum tibi^d viribus impar.
 Fortius ingenium suspicor esse viris.
 Ut corpus, teneris ita mens infirma puellis.
 Deficiam; parvi temporis adde moram.
 Vos, modo venando, modo rus^e geniale colendo,
 f Ponitis in varia tempora longa mora.
 Aut fora vos retinent, aut s unctæ dona palæstræ:
 Electitis aut fræno colla^h sequacis equi.
 Nunc volucrem laqueo, nunc piscem ducitis hamo.
 Diluiturⁱ posito serior^k hora mero.

INTERPRETATIO.

Ut mihi liceat per res salute frui, quam me impertitus es verbis, Leandre, adesio. Omne spatium quod remoratur voluptatem, est nobis prolixum. Ignosce consentienti; amo sollicitate. Ardemus flamma equali, sed sum te minor fortitudine. Arbitror animum esse validiorem viris. Ut corpus est imbecille mollibus puellis, ita est animus. Differ exi-

quo tempore, linquar animo. Vos interdum venando, interdum colendo agrum amœnum, collocatis tempora prolixa in diversa mora. Vel fora vos morantur, vel munera nitide palæstræ, vel subigitis fræno cervices equi docilis. Interdum carpitis avem reti, interdum piscem hamo: hora vespertina delinitur vino admoto.

NOTÆ.

a Rebus] Effectus.
 b Omnis] Etiam brevissima.
 c Lassæ] Mibi amoris impatientiam consentienti.
 d Viribus] Animi robore, ad resistendum Amori.
 e Geniale] Amœnum & letum, naturæ enim & voluptatis Deus est Genius.
 f Ponitis] Pergit in reddendis rationi-

bus, quamobrem minus sint viri impatientes.
 g Unctæ] Oleo sese perfundere solitos esse athletas tritum est. Inde unctæ dicuntur Palæstræ.
 h Sequacis] Fræno parentis.
 i Posito] Prompto & apposito.
 k Hora] Id est, Viri etiam sub noctem vino sese oblectant.

1 His

- ¹ His mihi ^m submotæ, vel si minus acriter ⁿ urar,
 Quod faciam, superest, præter amare, nihil.
 Quod superest, facio: teque, ô mea sola voluptas,
 Plus quoque, ^o quam reddi quod mihi possit, amo.
 5 Aut ego cum cara de te nutrice susurro;
 Quæque tuum miror causa moretur iter:
 Aut mare prospiciens, odioso concita vento
 Corripio verbis æquora pæne ^p tuis:
 Aut ubi sævitix paulum gravis unda remisit;
 10 Posse quidem, sed te nolle venire, queror.
 Dumque queror; lacrymæ per amantia lumina manant:
 Pollice quas tremulo conscia siccant anus.
 Sæpe tui spectro si sint in littore passus:
 Impositas ^q tanquam fervet arena ^r notas.
 15 Utque rogem de te, & scribam tibi, si quis Abydo
 Venerit, aut quæro, si quis Abydon eat.
 Quid referam, quoties dem vestibibus oscula, quas tu
 Hellepontica ponis iturus aqua?
 Sic ubi lux acta est, & ^f noctis amior hora
 20 Exhibuit pulso ^t sidera clara die;
 Protinus in summo ^u vigilantia lumina tecto
 Ponimus, assuetæ signa notamque viæ.

INTERPRETATIO.

Nihil restat quod agam, mihi prohibita
 istis rebus, quamvis etiam minus vehemen-
 ter arderem, præter amare. Ago quod
 conceditur, & te amo, ô meum unicum sua-
 vium, plus etiam quam quod mihi queat
 retribuï. Aut ego submisisse de te loquor
 cum dilecta nutrice, & stupeo quæ causa
 distineat tuum discessum. Aut prospectans
 æquor arguo propemodum tuis vocibus ma-
 ria turbata vento invidioso: aut, ubi fluctus
 odiosi parum de asperitate deposuerunt,
 conqueror te posse quidem sed nolle accede-
 re. Et dum queror, lacrymæ fluunt oculis

amore correptis, quas anus conscia abstier-
 git pollice tremente. Sæpe exquiro num
 conspiciantur tua vestigia in littore; quasi
 sabulum retineat signa impressa: & ut in-
 terrogem de te, exquiro num aliquis accef-
 serit Abydo, ut scribam tibi, aut num ali-
 quis eat Abydon. Quid memorem quoties
 deosculer amicus, quos tu deponis natatu-
 rus mari Hellepontico? Sic ubi dies præ-
 teriit, & hora gratior noctis prodidit ful-
 gentia sidera, die exaëto, statim admove-
 mus facem pervigilem in fastigio tecti,
 indicium & notam itineris soliti.

NOTÆ.

1 His] Venatione, Agricultura, Aucupio,
 Piscatu, &c.

m Submotæ] Id est, Quæ illis negotiis
 & studiis non possim detineri. Alii habent
 submotis.

n Urar] Amore, scil.

o Quam reddi] Venuste: Plus amare
 se dicit, quam possit amari.

p Tuis] Quibus verbis maris æstus ac-

cusasti, iisdem prope de eo queror.

q Tanquam fervet] Quod tamen non facit.
 Sed ab Amantibus, Cupientibus, Timentibus,
 Sperantibus, omni denique perturbatis
 affectu, quælibet finguntur, & creduntur.

r Notas] Hic vestigia intelliguntur.

f Noctis amior hora] Nox.

t Sidera] Lunam, &c.

u Vigilantia] Accensa.

- x Tortaque versato ducentes stamina fuso
 y Fœminea tardas z fallimus arte moras.
 Quid loquar interea tam longo tempore, quæris?
 Nil, nisi Leandri nomen, in ore meo est.
- 5 a Jamne putes exisse domo b mea gaudia, nutrix?
 An vigilant c omnes? & d timet ille suos?
 Jamne suis humeris illum deponere vestes;
 e Pallade jam pingui tingere membra putes?
 Annuit f illa g fere: non nostra quod oscula curet:
- 10 Sed h movet obrepens somnus i anile caput.
 Postque moræ minimum, Jam certe k navigat, inquam;
 Lentaque l dimotis brachia jactat aquis.
 Paucaque cum m tacta n perfeci stamina terra,
 An medio possis o quærimus esse freto.
- 15 Et modo prospicimus: timida modo voce precamur,
 Ut tibi det faciles utilis aura vias.
 Auribus p interdum voces captamus, & omnem
 Adventus strepitum credimus esse tui.

INTERPRETATIO.

Et trabentes fila intorta fuso versato, decipimus studio muliebri longa tempora. Petis quid dicam interea tam prolixo spatio? Nihil nisi nomen Leandri est in ore meo. Jamne credas Voluptatem meam domo prodidisse, nutrix? An omnes sunt experrecti? & ille metu it suos? Jamne credas illum exuere amictus suos humeris; & jam ungere artus pingui olivo? Illa ut plurimum annuit; non quod moveatur nostris

suavis; sed somnus subiens agitat caput anile. Et post exiguum spatium, Jam certe natat, dico; & movet lacertos flexiles aquis depulsis. Et postquam pauca fila traxi terra percussa, petimus an possis esse medio aquore. Et modo prospiciamus, modo oramus voce pavida, ut ventus propitius tibi prabeat iter expeditum. Nonnunquam aucupamur sonos auribus, & arbitramur omnem susurrum esse tui accessus.

NOTÆ:

x Tortaque] Nentes, uno verbo.
 y Fœminea] Nere enim proprium est fœminiarum.
 z Fallimus moras] Tedium ex tua mora minuimus.
 a Jamne putes] Verba Herus ad nutricem.
 b Mea gaudia] Leandrum, scil.
 c Omnes] Sui scil. aut Abydeni, qui Leandri discesum impediunt.
 d Timet] Ne sint discessus oculati testes.
 e Pallade] Oleo; cujus usum prima Pallas, seu Minerva homines docuisse dicitur. Eo autem ungebantur natatores, ne aquarum frigiditate nervi rigescerent, atque eorum potius facilius motus esset.
 f Illa] Nutrix.
 g Fere] Pro fere semper: ut alibi.
 h Movet] Dormitantis vero caput anuquænti modo simili movetur.

i Anile] Nutricis.
 k Navigat] Leander meus, scil. Verba sunt quæ ad anum dixisse se prædicat Hero.
 l Dimotis] Scilicet inter natandum aqua hinc inde quodammodo dimovetur.
 m Tacta] Clar. Heinsius tracta reponendum censet, deinde ex uno aut altero codice pro terra reponit tela, quod illi maxime, eo præsertim, uti quidem videtur, arrisit, quod satis, ut ille ait, quid tacta terra sibi velit, non sit assequutus. Quanquam vero argute Vir clarissimus, locum tamen non necesse habeam sollicitare. Quippe notum est fila trahentibus fœminis propemodum necessarium esse, ut filo productio, terram tangant prius fuso, quam illud evolvant.
 n Perfeci stamina] Nevi fila.
 o Quærimus] Ex nutrice, scil.
 p Interdum] Puteanus incertas.

- Sic ubi ^q deceptæ pars est mihi maxima noctis
Acta; subit furtim lumina fessa sopor.
Forſitan invitus, mecum tamen, ^r improbe, dormis:
Et quanquam non vis ipſe venire, venis.
5 Nam modo te videor prope jam ſpectare natantem:
Brachia nunc humeris humida ferre meis:
Nunc dare, quæ ſoleo, madidis velamina membris;
Pectora nunc juncto ^r noſtra fovere ſinu.
Multaque præterea, linguæ reticenda modèſtæ;
10 Quæ feciſſe juvat, facta referre pudet.
^r Me miſeram! brevis eſt hæc & non vera voluptas:
Nam tu cum ſomno ſemper abire ſoles.
Firmius ô cupidi tandem coëamus amantes:
Nec careant vera gaudia noſtra fide.
15 Cur ego tot viduas exegi frigida noctes?
Cur toties à me, lente natator, abes?
Eſt mare (conſiteor) nondum tractabile nanti:
Nocte ſed heſterna lenior aura fuit.
Cur ea præterita eſt? cur non ^u ventura timebas?
20 Tam bona cur periit, nec tibi rapta via eſt?
^x Protinus ut ſimilis detur tibi copia curſus;
Hoc melior certe, quo prior, ^y illa fuit.

INTERPRETATIO.

Sic poſtquam pars maxima noctis decepta eſt mihi præterita, ſomnus ſenſim in oculos laſſos irripit. Forſitan coactius, cubas tamen mecum, præterea; & quamvis ipſe non cupias accedere, accedis. Nam modo videor aſpicere te jam prope nantem, modo admoveſce uſos lacertos meo humeris. Modo porrigere amictus quos ſum aſſueſta porrigere artubus humidis: modo caleſcere pectora noſtra gremio admoto. Et multa inſuper prætermittenda lingua honeſta; qua prodeſt feciſſe; cum acta ſunt, pudet narrare. Hei mihi! hæc gaudia ſunt brevia &

minus ſincera. Nam tu ſoles ſemper recedere cum ſopore. O conjungamur denique, certius avidi amantes: nec voluptas noſtra ſit ſine certa fide. Quamobrem ego gelida tranſegi tot noctes deſertas? Quamobrem toties ſejungeris à me, tarde natator? Aquor nondum eſt moderabile nantanti: ſed ventus ſuis placidior nocte heſterna. Quamobrem ea eſſuxit? Quamobrem non reſtimidabas futura? Quamobrem iter tam facile tibi ſubſtratum, nec correptum eſt? Quamvis continuo par tibi concedatur facultas nantandi, illa fuit proſpecto eo commodior, quo prior.

NOTÆ.

^q Decepta.] Decipere noctem eſt, aliquid agendo, tædium ejus levare. Vide tamen an non ſatius ſit vocem iſtam ad puellam ipſam referre, quæ decepta ſit, & fruſtra amantem expectaverit.

^r Improbe.] Contumelia amatoria.

^r Noſtra.] Quidam habent *veſtra*, quod placuit elar. Heinfio.

^t Me miſeram.] Diſtichon hoc ſuſpectum habet idem Heinfius.

^u Ventura.] Ventum, ſcil. & tempeſtatem.

^x Protinus ut.] Quamvis ſtatim, & ſine mora tibi detur, ut ad me venire poſſis.

^y Illa.] Prior copia. Priorem ad ſe veniendi opportunitatem eo meliorem fuiſſe dicit, quod prior fuerit.

- ^z At cito mutata est jactati forma profundi :
^a Tempore, cum properas, sæpe minore venis.
 Hic, puto, ^b deprensus ^c nil, quod querereris, haberes ;
 Meque tibi amplexo nulla noceret hyems.
 5 Certe ego ^d tum ventos audirem ^e lenta sonantes,
 Et nunquam placidas esse precarer aquas.
 Quid ramen evenit, cur sis metuentior undæ ?
^f Contemptumque prius, nunc vereare, fretum ?
 Nam ^g memini, cum te sævum veniente minaxque
 10 Non minus, aut multo non minus æquor erat.
 Cum tibi clamabam, Sic tu ^h temerarius esto,
 Ne misere virtus sit tua flenda mihi.
 Unde novus timor ⁱ hic ? quóque illa audacia fugit ?
 Magnus ubi est spretis ^k ille natator aquis ?
 15 Sis ramen ^l hoc potius, quam ^m quod prius esse solebas :
 Et facias placidum per mare tutus iter.
 Dum modò sis idem : dum sic, ut scribis, amemur :
ⁿ Flammæque ^o non fiat frigidus illa cinis.

INTERPRETATIO.

At brevi conversa est facies maris turbati : sæpe, cum festinas, accedis tempore breviori. Hic correptus, nihil credo contingeret, quamobrem doleres, & nulla tempestas obesser tibi me complexo. Certe ego tum auscultarem secura ventos obfrepentes, & nunquam orarem aquora esse tranquilla. Quid tamen accidit, quamobrem sis timidior fluctuum ? Et nunc expavescas mare spretum antea ? Nam recordor cum te accedente fretum non minus erat,

aut non multo minus asperum & periculosum : eum tibi inculcabam, sic tu esto audax, ne virtus tua sit lugenda mihi infelici. Unde hic metus subitus ? Et quò illa confidentia recessit ? Vbi est ille peritus natator contemptis undis ? Sis ramen potius hoc, quam quod consueveras esse antea : & securus viam ingrediaris per aquor tranquillum : Dummodo sis idem, dummodo ita diligamur ut scribis, & ille ignis non fiat cinis gelidus.

NOTÆ.

^z At cito] Objectio est & excusatio ex parte Leandri: quasi dicat Hero, Tu mora causam facis non bene sedatum mare, veritus ne intra breve tempus intumesceret.

^a Tempore] Responso est Herus: quasi dicat, Vtique maris tumorem reformidaveris, cum tamen paululum de ira sua remitteret, poteras venire; nam sæpe tempore minore fretum transas.

^b Deprensus] Proprie & optime deprehendi dicuntur nautæ tempestate oppressi.

^c Nil] Nihil equidem, cum Leander ipse ventis ad amicam retineri in epistola sua optaverit.

^d Tum] Cum me amplexereris.

^e Lenta] Minime sollicita, & quieta. Alii habent lata.

^f Contemptumque] Vide quantus ea de re ipse Leander in epistola sua fuerit.

^g Memini cum te veniente] Memini ejus temporis, quo, cum ad me venires.

^h Temerarius] Qui ad me, obstantibus ventis, magno cum periculo venit.

ⁱ Hic] Cum jam non audeas venire.

^k Ille] Leander, qui ad me adversantibus undis venire solitus erat.

^l Hoc] Timidus.

^m Quod prius] Audax.

ⁿ Flamma] Amor.

^o Non fiat] Non prorsus extinguatur.

Non ego tam ventos timeo mea vota morantes;

Quam ^p similis vento ne tuus ^q erret amor :

^r Ne non sim tanti, ^t superentque pericula causam :

Et videar merces esse labore minor.

5 Interdum metuo, ^t patria ne lædar; & impar

^u Ducar Abydeno ^x Thressa puella ^y toro.

Ferre tamen possum patientius omnia; quam si

^z Otia nescio qua pellice captus agas:

In tua si veniant alieni colla lacerti:

10 Sitque novus nostri finis amoris amor.

Ah potius peream, quam ^a crimine vulnerer isto :

^b Fataque sint culpa nostra priora tua !

Nec quia ^c venturi dederis mihi signa doloris,

Hæc loquor; aut ^d fama sollicitata nova.

15 Omnia sed vereor : (quis enim securus amavit ?)

Cogit & absentes plura timere ^e locus.

Felices illas, sua quas ^f præsentia nosse

Crimina vera ^g jubet, falsa timere vetat !

INTERPRETATIO.

Ego non tam metuo auras obstantes meis desideris, quam ne amor tuus par aura vagetur : ne non tanti ducar, & discrimina vincant causam, & videar esse præmium levius operâ. Nonnunquam timeo ne mihi noceat patria, & puella Thracia credat indigna læssio Abydeno. Possum tamen pari tolerantius qualibet, quam si moveris correptus nescio qua pellice, si aliena brachia amplectantur tuum collum, &

novus amor sit finis nostri amoris. Ah prius inteream quam lædar isto flagitio; & mors nostra prævertat tuum crimen! Neque hac dico quod mihi præbueris indicia futuri doloris, vel indulta rumore novo. Sed omnia pæveo: (quis enim quietus amavit?) Et locus subigit absentes plura timere. Beatas illas, quas sua præsentia cogit cognoscere veras culpas, prohibet metuere vanas!

NOTÆ.

p Similis vento] Lewis & inconstans, scil.

q Erret] Ad aliam transferatur.

r Ne non sim tanti] Supple, metuo, aut timeo. Gall. Je crains que vous ne pensiez, que je n'en vauis pas la peine, I am afraid lest you should think I am not worth your pains.

t Superentque] Id est, Tanta tibi videantur pericula, ut mei causa ea nolitis adire.

u Patria ne lædar] Mihi damno sit patria tuâ ignobilior.

x Ducar] Alii dicar.

y Thressa] Hæc est Puteanei lectio, quam optimam censuit clar. Heinsius, qui insuper Thracias mulieres despectas fuisse, exemplo Themistoclis, Timothei, aliorum, quibus

Thressæ matres objectæ sunt, multis denique probat. Alii codices habent Sessa, quæ forte vera est lectio.

z Toro] Alii habent viro.

a Crimine] Si aliquam aliam amaveris.

b Fataque] Mors.

c Venturi dederis] Id est, Mihi ullo modo quicquam patefeceris, ex quo manere me dolorem hunc coniecero.

d Fama sollicit] Id est, Quod fama aut nuncio ullo, sinistra de amore tuo audiverim.

e Locus] Remotus, scil. aut loci distantia.

f Præsentia] Siqua sint tamen.

g Jubet] Ni jubeat, cogit certe præsentia cognoscere quæ coram fiunt.

Nos tam^h vana mover, quamⁱ facta injuria fallit:
Incitat &^k morsus error^l uterque pares.

O utinam venias! aut ut ventulve paterve,
Causaque sit^m certæ fœmina nulla moræ!

5 Quod siⁿ quam sciero; moriar (mihi crede) dolendo:
° Jamdudum^p peccas, si mea^q fata petis.

Sed neque peccabis, frustra^r ego terreor^r istis:

Quoque minus venias, invida^r pugnat hiems.

Me miseram! quanto planguntur littora fluctu!

10 Et latet^r obscura condita nube dies!

Forsthan ad pontum^u mater pia venerit Helles,

* Merisque^y roratis^z nata fleatur aquis:

An^a mare ab inviso^b privignæ nomine dictum

Vexat in æquoream versa^c noverca Deam?

15 Non faver, ^d ut nunc est, teneris^e locus iste puellis.

Hac Helle periit; hac ego lædor aqua.

At tibi^f flammaram memori, Neptune, tuarum,

Nullus erat ventis impediendus amor:

INTERPRETATIO.

*Offensa falsa tam nos cruciat, quam oblata
latet: & utraque ignorantia ciēs aequales
cruciat. O utinam accedas! aut vel anra,
vel pater, nulla puella sit causa longa cuncta-
tionis! Qued si aliquam cognovero; obibo
(mihi crede) dolore. Jam diu delinquis, si qua-
ris meam mortem. Sed neque delinques, &
ego falso mover istis: & tempestas amula ob-
stat quo minus accedas. Me infelicem: quan-
tis undis littora pulsantur! dies quoque ab-*

*conditur testis nube atra! forsthan mater pia
Helles descenderit ad mare, & filia submersa
lugeatur aquis effusis; An noverca mutata in
Deam marinam percellit aquor cognominatum
ab odioso nomine privigna? Iste locus qualis
nunc est, non est propitius mollibus puellis.
Helle hac aqua interit, ego hac sollicitor. At,
Neptune, nullus amor erat tibi prohibendus
recordanti ignes tuos.*

NOTÆ.

^h Vana] Id est, Quæ non facta sed ficta
est.

ⁱ Falsa] Signa falsa sit tamen, supple.

^k Morsus] Animi curas doloresque.

^l Uterque] Cum tibi crimina falsa affingo,
deinde quæ vera sunt, cum nescire me cogito.
^m Certa] Alii habent tanta, quod prope
idem est, quoad sensum, nisi quod illud ma-
jorem significat impatientiam.

ⁿ Quam] Fœminam, scil. qua te à me
avellat.

^o Jamdudum] Valde vel jamdiu expo-
nunt. Hæc est vis vocis, ut rei certam & ex-
ploratam veritatem notet.

^p Peccas] Me occidis.

^q Fata petis] Mortem quaris.

^r Istis] Suspicionibus.

^s Pugnat hiems.] Obsist tempestas.

^t Obscura] Quam obscura.

^u Mater pia] Nephelē est, quam forte
tempestatem ciere dicit Hero.

^x Merisque] De submersa Helle nota fa-
bula, quam etiam ante vidimus.

^y Roratis] Instar roris effusis: allusio est
ad nubem quæ græcæ Nephelē dicitur, ex
qua ros aut pluvia decedit.

^z Nata] Helle.

^a Mare] Hellepontum.

^b Privigna] Hellen.

^c Noverca] Ino est, Athamantis altera
uxor, adeoque Helles noverca, quæ in Leu-
cothean seu Matutem, Deam marinam trans-
mutata est.

^d Ut nunc est] Ita tumidus.

^e Locus iste] Hellepontus.

^f Flammaram] Amorum.

- 2 Si neque ^b Amymone, nec laudatissima forma
 Criminis est ¹ Tyro fabula vana tui,
^k Lucidaque ¹ Alcyone, ^m Circeque & Alymone nata,
 Et ⁿ nondum nexis angue Medusa comis,
 5 Flavaque ^o Laodice, cœloque recepta ^{*} Celæno,
 Et quarum memini ^p nomina lecta mihi.
 Has certe pluresque canunt, Neptune, poetæ
 Molle latus lateri composuisse tuo.
 Cur igitur toties vires expertus amoris,
 10 Assuetum nobis ^q turbine claudis iter?

INTERPRETATIO.

si neque Amymone, nec Tyro celeberrima pul-
 critudine est fabula inanis tui vitii, & splen-
 dida Alcyone, & Circe, & Alymonis filia,
 & Medusa capillis nondum implicatis Serpen-
 tibus, & flava Laodice, & Celano posita

cœlo, & quarum recorder nomina lecta à me.
 Certe Poeta prædicant has & plures conseruisse
 tenerum latus lateri tuo. Quamobrem ergo
 toties vim passus amoris, obstruis nobis viam
 solitam tempestate?

NOTÆ.

g Si neque] Id est, Siquidem verum est
 te amasse hanc, illam, &c.

h Amymone] Una fuit ex Danaï filiabus
 à Neptuno compressa; ex qua Nauplium
 suscepit, patrem Palamedis.

i Tyro] Fuit hæc Salmonei filia, quæ ex
 Neptuno, Enypei fluvii formam induto, Pe-
 lian Neleumque uno partu edidit.

k Lucida] Quippe in cœlum translata;
 qua re ab aliis ejusdem nominis distinguitur.

l Alcyone] Fuit una ex Pleiadibus, Atlan-
 tis filia; ex qua etiam Neptunus filios duos,
 & filiam unam suscepit.

m Circeque & Alymone] Non expedit
 se ex hoc loco interpretes, qui haud dubie
 mendosissimus est. Monstra lectionum in ve-
 tuktis codicibus apparent. Pro Circe plerique
 Ceyce, Ceiceque, Ceyceque. pro Alymone scripti
 Avenone, Aveone, Arreone, Aneone, Ano-
 none, Ameone, Amemone, Amione. Augone,
 Amimone, Alcione, Avetione, Arnione, A-
 mintone, Alizone, Avione, Anthone, Amio-
 ne, Anthone, Alzone, Anthone, & quid
 non? sed ita ut plerique Aveone, aut Aneone
 agnoscant. Puteaneus Ceuceque & Aveone
 nata. Scribo Calyceque Ecathone nata. Hy-
 ginus fabula 107. ubi Neptuni filios recenset,
 Cygnus ex Calyce Hecatonis filia. ubi Heca-
 teonis videtur rescribendum. Scholiastes
 Theocrit. Idyll. 16. Κύκωρ λέγει τὸν Ποσει-
 δῶνα καὶ Κίονα; vel, ut aliæ editiones

habent, Καύκω. Lego Κηλῶνα. Addit
 autem, Hecataone nata, ut ab altera Calyce,
 Endymionis matre, filia Æoli distinguat. Cer-
 tē Cygni matrem, quocumque tandem appel-
 latam nomine hic intelligi ab Ovidio non est
 dubium. Si quis meliora protulerit, is Musas
 singulari beneficio demerebitur, Heinsius.

n Nondum nexis] Medusæ crines, quorum
 pulcritudine præsertim ipsa Neptuno placue-
 rat, Pallas indignata, quod in templo sibi di-
 cato illæ fugi nem affecutus esset & com-
 pressisset, in serpentes convertit.

o Laodice] Plures eo nomine memoran-
 tur, interque eas Priami una, alia Agamem-
 nonis, tertia Cygni filia. Fuit & eo nomine
 nymphe, Apis & Niobes mater, itemque
 aliæ. Quam vero Neptunus amaverit non
 liquet, nisi forte Laodice Priami.

p Celano] Hæc est è Pleiadibus una, Alcyo-
 nes soror, quam etiam amasse Neptunum
 testatur Apollodorus. Antea vero vidimus
 Pleiadas cœlo receptas sydus efficere, quod
 Latini Vergilius appellant.

q Nomina] Nomina sunt profecto, & ea
 quidem fabulosa, ut nimia in his discuti-
 endis videatur Criticorum diligentia.

r Turbine] Turbo ventus est validissimus
 & vorticosus. Adeoque non tam hic ventus,
 cui proprie non imperat Neptunus, quam
 ejus effectum, maris scilicet commotio est intel-
 ligenda. Duo scripti habent turbine,

- Parce, ferox; latoque mari^r tua praelia misce.
 Seducit terras hæc^r brevis unda^t duas.
 Te decet aut magnas magnum jactare carinas;
 Aut etiam totis classibus esse trucem.
- 3 Turpe Deo pelagi, juvenem terrere natantem :
 Gloriaque est^u stagno quolibet ista minor.
 Nobilis^{*} ille quidem est, & clarus origine : sed^y non
 A tibi^z suspecto ducit Ulyssæ genus.
- Da veniam, servaque duos, natat^a ille : sed isdem
 10 Corpus Leandri, spes mea, pender aquis.
^b Sternuit & lumen : posito nam scribimus illo :
 Sternuit ; & nobis prospera signa dedit.
 Ecce merum nutrix^c faustos instillat in ignes :
Crasque erimus plures, inquit, & ipsa bibit.
- 15 Effice nos plures^d evicta per æquora^e lapsus,
 O penitus toto corde recepte mihi.
^f In tua castra redi, socii desertor Amoris.
 Ponuntur^g medio cur mea membra toro?
 Quod timeas, non est. ^h auso Venus ipsa favebit :
 20 ⁱ Sternet & æquoreas^k æquore nata vias.

INTERPRETATIO.

Ignosce, save, & exerce tua certamina in vasto aquore. Hac aqua qua separat terras est exigua. Tibi ingenti pulcrum est aut agitare ingentes naves; aut etiam esse terribilem totis classibus. Indecorum est Deo maris pavorem incutere adolescenti nanti, & laus ista est inferior quovis stagno. Ille equidem est generosus, & stirpe generosa, sed non repetit originem ab Ulyssæ tibi inuito. Ignosce, & duos salvos prestato: ille nat; sed corpus Leandri, & spes mea natat in iisdem aquis.

Lucerna etiam strepit, nam scribimus illa admota. Strepsit, & nobis fecit lata omina. Ecce nutrix immittit vinum in flammam felices, & ait, Cras erimus plures, & ipsa potat. Fac nos plures esse progressus per maria superata, & prorsus infixe mihi toto animo. Revertere in tua castra, desertor socii amoris. Quamobrem mei artus collocantur in medio lecto? Non est quod reformides: ipsa Venus juvabit audientem: & orta mari muniet iter marinum.

NOTÆ.

^r Tua praelia] Undas tuas, alias aliis impinge.

^t Brevis] Quæ adeo ea non est, ubi sua praelia Neptunus bene miscere possit.

^u Duas] Europam & Asiam.

^y Stagno] Id est, Gloria quam in quolibet turbando stagno, aut parva aqua posses habere.

^z Ille] Leander.

^a Non ducit] Adeoque illi insensus esse non debes.

^b Suspecto] Alii Neptuno suspectum volunt fuisse Ulyssæm propter Palamedem nepotem, qui ejus insidiis periit; alii propter Polyphemum filium, ab eodem Ulyssæ, etiam

cum patris contemptu excæcatum. Ob utramque causam fuerit.

^c Ille] Quasi dicat, solus quidem.

^d Sternuit] Strepitum ad sternuantis modum edidit.

^e Faustos] Fausta significantes.

^f Evicta] Tuis lacertis superata.

^g Lapsus] Gall. Ayant coulé, Having slid.

^h In tua castra] Ad me scilicet, Metaph. à militibus.

ⁱ Medio] Quod non fieret, si tu adesses.

^j Auso] Tibi, scilicet.

^k Sternet] Componet, placabit.

^l Aquore nata] Ex maris spuma orta dicitur.

Ire libet medias ipsi mihi sæpe per undas :

Sed solet hoc maribus tutius esse fretum.

¹ Nam cur, hoc vœtis ^m Phryxo Phryxique ⁿ sorore,
Sola ^o dedit vastis fœmina nomen aquis ?

5 Forsitan ad reditum metuas ne tempora desint,
Aut ^p gemini nequeas ferre laboris onus.

At nos ^q diverſi medium coeamus in æquor :

Obviaque in summis oscula demus aquis :

Atque ita quisque suas iterum redeamus ad urbes.

10 Exiguum, sed plus quam nihil, ^r illud erit.

Vel pudor hic utinam, qui nos clam cogit amare,

Vel timidus famæ ^c cedere vellet amor !

Nunc ^t male res junctæ ^u calor & reverentia ^x pugnant.

Quid sequar ^y in dubio est. hæc decet ; ille juvat.

15 ^z Ut semel intravit Colchos ^a Pagasæus Iason,
Impositam celeri ^b Phasida puppe rulit.

Ut semel ^c Idæus Lacedæmona venit adulter ;

Cum ^d præda rediit protinus ille sua.

INTERPRETATIO.

Sæpe mihi ipsi fert animus vadere per aquas medias : Sed hoc mare consuevit esse tutius masculis. Nam quamobrem Phryxo & germanâ Phryxi altis hoc fretu, sola puella imposuit nomen profundis aquis ? Fortè timeas tempus ut detur ad regressum, aut non valeas tolerare molestiam duplicis laboris. At nos disſiti conveniamus in medium mare, & suavia præbeamus concurrentia in extremis aquis. Atque ita unusquisque revertamur iterum ad

suas sedes. Illud erit minimum, sed amplius quam nihil. Utinam vel hic pudor qui nos subigit furtim amare, vel amor pavidus velles concedere fama ! Nunc amor & pudor res malè collatæ certant. In incerto est quid agam : hic est decorus, ille utilis. Postquam Iason Pagasæus iniit Colchos, auxit Phasida injectam in navem velocem. Postquam adulter Idæus semel accessit Lacedæmona, ille statim reversus est cum rapina sua.

NOTÆ.

1 Nam cur] Exemplo probat mare de quo loquebatur puellis minus favere.

m Phryxus] Athamantis & Nepheles fuit filius, qui consensu aurei velleris ariete, Pontum, cum sorore, transfretare aggressus est.

n Sorore] Helle.

o Dedit] Ab ipsâ vero Helleſpontus dictus est.

p Gemini] Veniendi, & abeundi, scil.

q Diverſi] Qui in diverſis mundi partibus commoramur.

r Illud] In medium æquor coisse, ibique oscula dedisse.

t Cedere] Ita ut Pudor Amori, Amor omnia fama permitteret. Amori per Pudorem, fama per Amorem omnia licerent : Amor, à Pudore concessa, fama traderet ;

Pudor, quæ Amor faceret, non curaret. Amor, quæ fama vulgaret, contemneret : neſque adeo securi nostro palam gauderemus Amore.

t Malè] Voluptatis nostra dispendio.

u Calor] Amor.

x Pugnant] Quia dissuadet Pudor quod Amor imperat.

y In dubio est] Dum Pudor & Amor pugnant, utri obsequar dubito.

z Ut] Postquam. Innuit Hero, se à Leandro, ut à Iasone Medea, abduci velle.

a Pagasæus] Theſſalicus, ab urbe Theſſaliæ Pagasæ.

b Phasida] Medeam, à Phaside Colchorum fluvio.

c Idæus] Paris, de quo supra.

d Prada] Helena.

Tu, quam sæpe petis quod amas, tam sæpe relinquis:
Et quoties ^e grave sit puppibus ire, natas.

^f Sic tamen, ô juvenis tumidarum victor aquarum,
Sic facito spernas, ut vereare, fretum.

5 Arte laboratæ merguntur ab æquore puppes:

Tu tua plus remis brachia posse putes?

Quod cupis, hoc nautæ ^g metuunt, Leandre, natæ.

^h Exitus hic fractis puppibus esse solet.

Me miseram! ⁱ cupio non persuadere, quod hortor:

10 Silque, precor, monitis fortior ipse meis.

Dummodo ^k pervenias, excussa que sæpe per undas

Injicias humeris brachia lassâ meis.

Sed mihi, cœruleas quoties obvertor ad undas,

Nescio quæ pavidum ^l frigora pectus habent.

15 Nec minus hesternæ ^m confundor imagine noctis,

Quamvis est sacris ⁿ illa piata meis.

^o Namque sub Auroram, jam ^p dormitante lucernâ,

(Somnia quo cerni tempore ^q vera solent)

Stamina de digitis cecidère sopore remissis:

20 Collaque pulvino nostra ferenda dedi.

Hic ego ventosas nantem delphina per undas

Cernere non dubia sum mihi visa fide.

INTERPRETATIO.

Tu tam sæpe deseris quod amas, quam sæpe in-
visis: & quoties durum est navibus progredi,
natas. Vide tamen, ô juvenis domitor aquarum
turbatarum, ita contemnas mare, ut timeas.
Naves artificiose constructa obruuntur mari:
credasne tuos lacertos amplius valere quam re-
mos? Quod optas natæ, Leandre, nauta hoc
siment. Hac fors consuevit esse navibus elisis.
Me infelicem! opto non efficere quod moneo: &
oro ipse scis animosior meis præceptis, Dum-
modo pertingas, & immittas humeris meis la-

certos desessos sæpe agitados per aquas. Sed quo-
ties convertito oculos ad aquas glaucas, nescio
qua frigora meum occupant cor trepidum. Nec
minus turbor simulacris noctis hesternæ, quan-
quam illa est piata meis sacris. Namque sub
Auroram, lampade jam extinctâ, (quo tem-
pore somnia certa solent videri) fila exciderunt
digitis laxatis somno: & præbui nostras cer-
vices sustinendas pulvino. Hic ego sum mihi
visa fide band incertâ aspicere delphinum na-
tantem per aquas ventis agitatus;

NOTÆ.

^e Grave] Id est, Navibus periculosum.

^f Sic] Repetitione movet affectum.

^g Metuunt] Quia tantum post naufra-
gium natatu maria conantur transire.

^h Exitus hic] Enimvero navibus fractis,
perturbatum mare natæ coguntur.

ⁱ Cupio] Quia, per Amoris impatientiam,
Leandrum, etiam turbato mari, vellet venire.

^k Pervenias] Ad me scilicet,

^l Frigora] Ex metu.

^m Confundor] Somnio turbor.

ⁿ Illa] Imago scilicet noctis, aut somnium:
non nox, ut existimavit Hubertinus. Sole-
bant vero, ut somniis prænuntiata mala aver-
terent, Diis sacra facere.

^o Namque] Somnium enarrare instituit:
^p Dormitante] Id est, propemodum de-
ficiēte, quemadmodum, consumpto oleo,
evenire solet.

^q Vera] Vera significantia: quæ tamen
quatenus vera non inepte videri possint, lon-
gum esset definire.

Quem,

Quem, postquam bibulis illisit fluctus arenis,
Unda simul ^r miserum vitæque deseruit.

Quidquid id est, timeo, nec tu mea somnia ride:

Nec nisi tranquillo brachia crede mari.

5 Si tibi non parcis, dilectæ parcé puellæ:

Quæ nunquam, nisi te sospire, sospes erit.

Spes tamen est fractis vicinæ pacis ^r in undis.

Tum placidas tuto pectore finde vias.

Interea, nanti quoniam frera pervia non sunt,

10 Leniat invisas littera missa moras.

INTERPRETATIO.

Quem, postquam unda afflixit bibulo sabulo, aqua & vita simul destituit infelicem. Quidquid id est, metuo: nec tu contemne mea somnia: nec committe lacertos nisi mari quieto. Si tibi non indulgas, indulge amata puella, quæ nunquam erit incolumis nisi te incolumi.

Spes tamen datur quietis mox futura in fluctibus aliquatenus sedatis. Tum scinde iter quietum securo pectore. Interea, quandoquidem maria non sunt aperta natanti, epistola transmissa mulceat moras odiosas.

NOTÆ.

^r Miserum] Delphinum scil. quo Leander repræsentatur.

^f In undis fractis] Id est, quæ jam non ita intumescant. Nisi in per ex malueris ex-

ponere, deinde per fractis violenter agitata undas intellexeris, ut tantam perturbationem necessario consequi debeat tranquillitas.

EPISTOLA XX.

ARGUMENTUM.

Profectus ad sacra Dianæ Acontius, quæ in Delo, insula maris Agæi, omnium Cycladum clarissima, frequenti virginum conventu celebrabatur, in amore Cydippæ, puella nobilis adolescens exarsit. Sed cum illam ob generis imparitatem non auderet sollicitare, novam commentus fraudem, in pulcherrimo pomo scripsit duos hosce versus: Juro tibi sane per mystica sacra Dianæ, Me tibi venturam comitem, sponsamque futuram, atque illud ad pedes puella projecit: quæ fraudis inscisa, cum imprudens legenti, paciscitur cum Acontio. Nam, quæ ante Deos in templo Delia Diana dicerentur, rata esse, lex erat. Cum autem paulo post pater, hujusce rei infectus, illam alii desponderet, subita febri correpta est. Quare hac epistola Acontius conatur eidem persuadere, hunc morbum à Diana immisum esse: propterea quod non impleverat, quæ Dea præsentè promississet.

ACONTIUS CYDIPPÆ.

^b PONE merum: ^c nihil hic iterum jurabis amanti.
Promissam satis est te semel esse mihi.

INTERPRETATIO.

Mitte timorem: nihil hic denuo jurabis amanti. Sufficit te mihi esse sponsam semel.

NOTÆ.

^a Acontius] Juvenis fuit ex insula Cea, in mari Ægeæ.

^b Pone merum] Ne verearis hanc meam epistolam legere, quasi aliquam juramenti for-

mulam contineret.

^c Nihil hic jurabis] Ut antea fecisti in templo Dianæ, ubi contra animi tui propositi sum sident mihi tuam obstrinxisti.

Per-

Perlege : discedat ^d sic corpore ^e languor ab ^f isto,

Qui meus est, ^g ulla parte dolente, dolor.

Quid pudor ^h ora subit ? nam, sicut in æde Dianæ,
Suspicio ingenuas erubuisse genas.

5 Conjugium pactamque fidem, non crimina, posco :
ⁱ Debitus ut conjux, non ut adulter, amo.

Verba ^k licet repetas, quæ ^l demtus ab arbore fœtus
Pertulit ad castas, me jaciente manus ;

Invenies illic ^m id te spondere, quod opto

10 ⁿ Te potius, virgo, ^{*} quam meminisse Deam.

Nunc quoque ^o idem timeo : sed ^p idem tamen acrius illud
Assumpsit vires ; auctaque ^q flamma ^r mora est.

Quique fuit nunquam parvus, nunc tempore longo,
Et ^s spe, quam dederas tu mihi, crevit amor.

15 Spem mihi tu dederas : meus hic tibi credidit ardor.
Non potes ^t hoc factum teste negare Dea.

Adfuit, & præsens, ut ^u erat, tua verba notavit :

Et visa est mora dicta probasse coma.

INTERPRETATIO.

Perlege : sic morbus tuus, qui est meus dolor, aliquo membro tuo afflicto, abeat ab isto tuo corpore. Quamobrem rubor irrepit in vultum ? Nam conficio genas verecundas rubore suffusas fuisse, sicut in templo Diana. Peto coniubium & fidem promissam, non flagitia : amo ut conjux legitimus, non ut adulter. Quamvis de nunc proferas voces, quas fructus raptus ab arbore pertulit ad tuas manus pudicas, me mitente, ibi comperies te illud polliceri, quod cu-

pio te, virgo, potius recordari quam Deam. Nunc etiam metuo idem, sed tamen illud idem vehementius collegit vires, & ignis crevit tempore. Et amor qui nunquam fuit levis, nunc auctus est proluxa mora, & spe quam tu mihi feceras. Tu mihi spem feceras : hic meus amor tibi fidem adhibuit. non tibi licet inficiari hoc actum esse Dea conscia. Interfuit, & ut aderat, observavit tuas voces : & visa est prolata approbasse capillis agitata.

NOTÆ.

d Sic] Ut tu legeris, scil. De isto genere jam sæpe vidimus.

e Languor] Febris.

f Isto] Tuo.

g Ulla parte dolente] Id est, Si aliquis tui parte agrotaveris. Dicit te, ægrotante domina, pariter ægrotare.

h Ora] Alii habent ante.

i Debitus] Ex pacto legitimus, modoque debito, & honesto, ut sponsus.

k Licet] Licitum est.

l Demtus ab arbore fatus] Pomum in quo versus, de quibus in argumento, Acontius scripserat.

m Id te spondere] Matrimonium scil.

n Te potius] Ut, scil. promissa serves, mihi que nubas.

* Quam meminisse Deam] Quia ab ea immissam febrem auctum iri metueret.

o Idem] Ne, scilic. amoris mei nolis respondere.

p Idem tamen] Istud non videntur omnino exposuisse quidam, quos vidi, Interpretes. Referendum istud idem ad opo. Vocum & desiderium suum, ut ejus quod pollicite erat matrimonii recordaretur Cydippe, adeoque amorem suum sumpsisse vires, atque crevisse testatur Acontius.

q Flamma] Amor.

r Mora] Tempore.

s Spe] Ea vero fovet Amorem, qui de desperatione sæpius extinguitur.

t Hoc factum] Matrimonii sponsonem intellige.

u Erat] Erant in Puteaneo & Patavino legitur : quod optimo sensu ad verba refertur, quæ inficia pronuntiavit Cydippe, quæ illa erant intellexit Diana.

Deceptam dicas nostra te fraude licebit :

Dum fraudis nostræ causa feratur amor.

Fraus mea quid petiit, nisi uti tibi jungerer uni ?

* Id me, quod quereris, conciliare potest.

5 y Non ego^z natura, nec sum tam callidus usu :

Solertem tu me, (crede) puella, ^a facis.

Te mihi compositis^b (si quid tamen egimus) à me

Adstrinxit verbis ingeniosus Amor.

Dictaris ab eo feci^c sponsalia verbis :

10 ^d Consultoque fui juris amore vaser.

Sit fraus huic nomen facto ; dicarque dolosus :

^e (Si tamen est, quod ames velle tenere, dolus.)

^f En iterum scribo, mittoque rogantia verba.

Altera fraus hæc est : quodque queraris, habes.

15 Si noceo quod amo ; fateor, sine fine nocebo ;

Teque petam : caveas tu licet ipsa peti.

Per gladios alii placitas rapuere puellas :

Scripta mihi caute littera crimen erit ?

INTERPRETATIO.

Tibi dabitur dicere te delusam fuisse nostro dolo, modo amor dicatur causa doli nostri. Quid quasiuit meus dolus, nisi ut tibi solo concilerer ? Illud quod arguis potest me tibi adimere. Ego non sum tam versutus natura, nec experientia : tu, (crede) puella, me facis ingeniosum. Amor solers colligavit te mihi verbis à me constructis, (si quid tamen praestitimus.) Scripsi sponsalia vocibus ab eo suggestis, & fui juris peritus amore interrogato.

Dolus sit nomen huic facinoræ, & dicar fraudulentus (si tamen fraus est velle possidere quod ames.) Ecce denus scribo, & mitto verba precantia. Hic est alter dolus, & habes quod expositules. Si officio quia amo, confiteor, semper officiam, & te requiram, quamvis tu ipsa fugias requiri. Alii abstulerunt amatas puellas per enses, epistola à me callide exarata erit flagitium ?

NOTÆ.

x Id me] Distichon hoc valde mendosum, aut Ovidianæ venæ non esse censuit clar. Heinsius : quod tamen ita commodissime exponi posse arbitror. Id, nempe tibi jungi, quod tibi querimonia causam præmissæ putas, dissimulatum est quod potest nos conciliare. More suo in ambiguo ludit Ovidius. Eaimvero per matrimonium conjunguntur corpore & conciliantur, qui forte animo sunt valde alieni.

y Non ego] Amorem, non se, fraudis autorem facit.

z Natura] Versutus dicitur, cujus per naturam mens celeriter versatur ; Callidus vero, cujus, tanquam manus opere, sic animus usu concaluit.

a Facis] Quasi dicat, non sum.

b Si quid] Versuum, quibus Cydippen deceiverat, autorem vult videri Amorem.

c Sponsalia] Versus illos intelligit, quibus futurarum nuptiarum repromissio, quam fecerit Cydippe, continebatur. Les fiançailles, A Contract of Marriage.

d Consultoque] Jurisperito Amore interrogato, qui me nuptiarum solemnia verba docuit, vaser fui.

e Si tamen] Acutus est ubique Ovidius. Hic Acontii fraudem falsa definitione diluere nititur.

f En iterum] Vide quam ingeniose priorem in scribendo super pomo Acontii fraudem cum posteriori epistolæ scriptione confundat, atque utrobique idem crimen quasi ex Cydippes persona supponat, ut ex eo quod in posteriori nullum videatur, tacite in priori nullum esse concludatur.

Dî faciant^g possim plures imponere^h nodos !

Ut tua sit nulla libera parte fides.

Mille doli restant : clivoⁱ sudamus in imo.

Ardor inexpertum^k nil finet esse meus.

5 Sit dubium, possîne capi ;^l captabere certe.

^m Exitus in Dîs est : ⁿ sed capiêre tamen.

^o Ut partem effugias, non omnia^p retia falles :

Quæ tibi, quam credis, plura tetendit Amor.

Si non proficiant artes, veniemus ad arma ;

10 Inque^q tui cupido rapta ferêre sinu.

Non sum, qui soleam Paridis reprehendere factum :

Nec quenquam, qui, ^r vir possit ut esse, ^s fuit.

^t Nos quoque : sed taceo. mors hujus pœna rapinæ

^u Ut sit, erit, quam te non habuisse, ^x minor.

15 ^y Aut esses formola minus, peterere modeste.

Audaces^z facie cogimur esse tua.

Tu facis^a hoc, oculique tui ; quibus ignea cedunt

Sidera ; qui flammæ causa fuêre meæ.

INTERPRETATIO.

Utinam per Deos nâhi liceat te pluribus nodis implicare ! ut tua fides nullo modo sit soluta. Mille fraudes supersunt ; hæremus in collis aditu. Amor meus nihil patietur intentatum. Incertum sit an possis capi, certe captaberis. Eventus est penes Deos : sed tamen capieris. Quamvis evites partem, non tamen eludes omnes casses quos amor tibi posuit plures quam veris. Si doli non profint, recurramus ad arma, & corrupta abduceris in gremio tui avido. Non

sum qui consueverim carperæ admissum Paridis ; nec ulum, qui fuit, vir ut possit esse. Nos quoque te rapiemus : sed silentio preme. Quamvis interitus sit merces hujus raptus, minus erit gravis quam te caruisse. Vel esses minus pulcra, poscereris modeste : cogimur esse temerarii formâ tuâ. Tu hoc præstas, & tui oculi, quibus æstra radiantia sunt inferiæ, qui fuerunt causa mei ardoris.

NOTÆ.

g Possim plures] Plures possim tibi ponere nodos. Moweti codex venuste. Heinſius.

h Nodos] Ad fidem tuam adstringendam. Unum posuerat, cum dolo Cydippen adjurandum induxerat.

i Sudamus] Quasi diceret, in primo lumine inepte substitui, jam progrediar, aliæque tentabo.

k Nihil finet] Donec votis meis, teque potiar.

l Captabere] Captare est conari accipere. Tâcher de prendre & d'avoir, To try to get and enjoy.

m Exitus in Dis est] Penes Deos est, qui qualem daturî sint finem, ignoro.

n Sed capiêre] Est quasi ejus, quod dixit, correctio, exitum in Dis esse : ut ipsi Amoris impetu minores esse videantur.

o Ut] Quamvis.

p Retia] Metaphora à Venatoribus sumpta,

in manus suas venturam tandem Cydippen dicit Acontius.

q Tui cupido] Alii meo cupido, multi mei cupido, Heinſius legit meo cupidi.

r Vir possit ut esse] Quis vero damnaverit eum qui vir esse cupiat ? At vero alius sensus est : atque is damnari debet qui vir & fortis & audax est, ut per vim maritus cujusquam fiat puellæ.

s Fuit] Vir scil. fortis, &c.

t Nos quoque] Deest verbum, sed intelligitur Acontium quoque Virum sese præbere velle, Cydippenque rapturum.

u Ut] Quamquam.

x Minor] Pœna scil.

y Aut] Quantum est in hac oratione impetuosus ! Vel ex istâ voculâ intelligitur.

z Facie] Pulcritudine.

a Hoc] Ut sumus audaces, &c.

Hoc flavi faciunt crines, & eburnea cervix ;
^b Quæque precor veniant in mea colla manus :

Et decor, & vultus ^c sine rusticitate pudentes :

Et, ^d Thetidi quales vix rear esse, pedes.

5 Cætera si possem laudare, beatior essem :

Nec dubito, totum quin sibi par sit opus.

Hac ego compullus, non est mirabile, formâ,

Si ^e pignus volui voci habere tuæ.

Denique, ^f dum captam tu te ^g gare fateri,

10 Infidiis esto ^h capta puella meis.

Invidiam patiar : passio ⁱ sua præmia dentur.

Cur suus à tanto crimine fructus abest ?

^j Hefionen ^k Telamon, Briseïda cepit Achilles :

Utraque victorem victa secuta suum.

15 ^l Quamlibet accuses, & sis irata licebit ;

Iratâ liceat dum mihi posse frui :

Iidem, qui facimus, factam ^m tenuabimus iram :

Copia ⁿ placandi sit modo parva tui.

Ante tuos flentem liceat consistere vultus :

20 Et liceat lacrymis addere verba suis.

INTERPRETATIO.

Capilli flavi hoc præstant, & collum candidum, & manus qua oro implicent mea colla ; & gratia, & facies pudica sine asperitate ; & pedes, quales agrè credam habere Thetidem. Si liceret celebrare reliqua, essent felicior : nec sum incertus, quin totum opus sit sibi simile. Non est novum si ego permotus hac tua pulcritudine expetivi habere pignus tua vocis. Denique dummodo tu inducaris agnoscere te cor-ruptam, esto puella correpta dolis meis. Feram

odium : merces sua concedatur ferenti. Quamobrem tantum scelus sua caret utilitate ? Telamon rapuit Hefionen, Achilles Briseïda, utraque superata comitata est suum victorem. Licebit quantumvis arguas, & sis insensa, modo mihi liceat gaudere insensa. Nos iidem qui movemus iram, minuimus iram, modo concedatur exigua facultas tui mulcenda. Concedatur lacrymantem stare coram tuis oculis, & detur adhibere voces suis lacrymis.

NOTÆ.

^b Quæque] Plurimi quæque.

^c Sine rusticit.] Inepus est etiam & rusticus quidam pudor.

^d Thetidi] Cujus tamen cand. dissimi fuerant pedes, nam ab Homero ἀργυροπόδα dicitur. Fuit autem Theris Nerei filia, Achilles mater.

^e Pignus] Matrimonii sponsonem in pomo scriptam.

^f Dum] Modo ut. Gall. Pourvuë que, Angl. Provided that.

^g Captâ] Vide quam ingeniose in vocum ambiguitate ludat : facile captam, seu deceptam se fateretur Cydippe, non ita captam seu obligatam, ut Acontio nubere teneretur.

^h Sua præmia dentur] Mihi nugas.

ⁱ Hefionen] Laomedontis fuit filia, Telamoni in Trojæ expugnatione ideo data, quod Pergama primus conscendisset.

^k Telamon] Hæci fuit filius, Herculis in expugnatione Trojæ socius, unus etiam ex Argonautis.

^l Quamlibet] Quantumvis, quantumlibet. Gall. Plaignez-vous de moy tant qu'il vous plaira. An. Complain of me as much as you please.

^m Tenuabimus] Minuemus. Gall. Nous vous apaiserons. Angl. We will pacifie you.

ⁿ Placandi] Meliores cum Putaneo placandi. Recte. Alterum placanda Latine vix dicitur. Huiusmodi. Optime.

Utque

Pari-
 Not
 reme.
 , mi-
 es mi-
 ur esse
 & tui
 eriora,

hippen

lti mei

naverit
 us sen-
 vir &
 tus cu-

d intel-
 se præ-

one im-

Hoc

- Urque solent famuli, cum verbera sæva verentur,
Tendere submissas ad tua crura manus.
° Ignoras tua jura. ^p voca. cur arguor absens?
Jamdudum dominæ more venire jube.
5 Ipsa meos scindas licet imperiosa capillos,
Oraque sint digitis livida facta tuis;
Omnia perpetiar: tantum fortasse timebo,
Corpore lædatur ne manus ista meo.
Sed neque ^q compedibus, nec me compesce catenis:
10 Servabor firmo vinctus amore tui.
Cum bene se quantumque voler satiaverit ira;
Ipsa tibi dices, *Quam patienter amat!*
Ipsa tibi dices, ubi videris omnia ^r ferre;
Tam bene qui servit, serviat iste mihi.
15 Nunc reus infelix absens agor: & mea, cum sit
Optima, non ullo causa ruente, perit.
^r Hoc quoque, ^r quod jus est, ^u sit scriptum injuria nostrum,
^x Quod de me solo ^r nempe queraris, habes.
^z Non meruit ^a falli mecum quoque ^b Delia. si non
20 Vis mihi promissum reddere, redde Deæ.

INTERPRETATIO.

Et ut solent servi, cum timent flagra rigida,
porrigere manus victis ad tuos pedes. Nescis
tua jura: arcesse: quamobrem absens accu-
ser? Impera accedere more jamdudum domina.
Quamvis tu aspera laniés meos crines, & faci-
as sit facta fusca tuis digitis, perferam om-
nia, solummodo metuam, ne forte manus tua
violetur meo corpore. Sed nec me coerceas com-
pedibus, neque vinculis, custodiar constructus
valido amore tui. Postquam ira se bene exple-

verit & quantum libuerit, ipsa tibi dices,
Quam toleranter amat! Postquam adverteris
me omnia pati, ipsa tibi dices, Iste qui tam
bene servit, mihi serviat. Nunc miser absens
arguor, & quamvis causa mea sit iustissima,
prefigatur nemine eam defendente. Hoc quo-
que, scriptum nostrum quod est jus, sit injus-
tia, nimirum habes quod queraris de me solo.
Delia non digna est decipi quoque mecum: si
nolis mihi prestare pollicitum, prestat Dea.

NOTÆ.

o Ignoras] Se servum esse significat.

p Voca] Quia non debes damnare nisi ci-
tata parte, explicat bonus aliqui commen-
tator. Non bene, meo quidem judicio, ut
sequeutia satis demonstrant. Sed sensus est,
Non jure tuo in servum uteris, quæ absentem
accuses, cum ipsum vocare, presentemque
male multare liceat.

q Compedibus] Quibus retinentur fugitivi
servi.

r Ferre] Me scil.

[Hoc quoque] Variant equidem hoc in
loco codices, plerique tamen cum in sen-
sum bonum conspirent, quamobrem totum
hoc distichon adulterinum crediderit clariss.
Heinsius, plane non video.

t Quod jus est] Nempe ille etiam est in
culpa, qui, alterius jussu, male aliquid facit.
u Sit scriptum] Illud scriptum nostrum in
pomo sit injuria in te.

x Quod de me solo] Istud non intellexit
Antonius, nec exposuit Hubertinus: Ironice
pronunciandum esse arbitror, ut intelligat
Acontius, non de se, sed de Amore esse
querendum.

y Nempe] Ironiæ vox maxime apta.

z Non meruit] Jam serio ad rem venit.

a Falli] Falluntur, aut falli dicuntur Di-
cum ea quæ, iis testibus, promittimus, postea
non præstamus.

b Delia] Diana, à Delo insula, ubi nata,
& culta dicitur.

Adfuit;

Adfuit ; & vidit, cum tu^c decepta^d rubebas :

Et^e vocem memori condidit aure tuam.

Omina^f re^g careant. nihil est violentius^h illa,

Cum sua, ⁱ quod nolim, numina læsa videt.

5 ^k [Testis erit^l Calydonis aper. ^m nam scimus, ut illo

Sit magis inⁿ natum sæva reperta parens.]

Testis &^o Actæon, quondam fera creditus^p illis,

Ipse dedit leto cum quibus ante feras.

Quæque superba^q parens, saxo per corpus oborto,

10 Nunc quoque^r Mygdonia flebilis adstat humo.

Hei mihi, Cydippe! timeo tibi dicere verum ;

Ne videar^t causa falsa monere mea :

Dicendum tamen est : hoc est (mihi crede) quod ægra

Ipso nubendi tempore sæpe jaces.

15 Consulit ipsa tibi ; neu sis perjura laborat :

Et salvam^u salva te cupit esse fide.

INTERPRETATIO.

Adfuit, & aspexit, cum tu delusa erubescer-
bas, & servavit aure memori verba tua.
Praesagia sint sine effectu, nihil est impetuosius
illa, quando, quod nolim, cernit sua numina
præta. Aper Calydonius erit testis : nam no-
vimus quomodo mater sit inventa crudelior in-
stitutum quam ille. Testis etiam Actæon, olim
fera habitus illis canibus cum quibus ipse
prius feras morti tradidit. Testis quoque ma-

ter arrogans qua, petra per corpus suborta:
nunc etiam miserabilis manet terra Mygdonia.
Hei mihi Cydippe! vereor tibi verum proferre,
ne videar vana commemorasse commodo meo.
Attamen preferendum est: hoc est (mihi
crede) quod sæpe agrotæ decumbis ipso nubendi
tempore, illa tibi caver, & operam dat ne sis
perjura, & cupit te esse incolumem fide inte-
merata.

NOTÆ.

c Decepta] Verbis in pome scriptis captas;

d Rubebas] Quod conficiæ mentis, quo-
umque tandem modo, signum est.

e Vocem] Cum te futuram uxorem meam
irastis.

f Re] Effectus.

g Careant] Quasi dicat, Nihil tibi à Dia-
ni male eveniat.

h Illa] Diana.

i Quod nolim] Sibi nempe Cydippen spon-
sam cupiebat.

k Testis erit] Barbarum & insulsum hoc
distichon, judicio suo, ex scholio quopiam
constatum esse putat Heinsius.

l Calydonis aper] Hunc, ira Dianæ ab
Oeneo in sacrificiis neglectæ, regionis va-
landæ causa immissum, ante vidimus.

m Nam scimus] Quidam codices habent,
scimus: quod, miror cur non assumpserit
Heinsius, cum versus insulsiorem, quam
dixerit maximam, tollat.

n Natum] Meleagrum, de quo in Deia-
nira.

o Actæon] De eo in cervum ira Dianæ
mutatum, & à canibus suis laceratum postea
in Metam. videbimus.

p Illis] Canibus vel sociis: quod ex se-
quenti versu intelligitur.

q Parens] Niobe est, Tantalii filia, quæ;
cum ex Amphione plurimos genuisset libe-
ros, sese fecunditate Latonæ præponere
non dubitavit: quamobrem, interfectis om-
nibus liberis, ipsa, Deæ irâ, in saxum trans-
formata est. Qua de re fufius in Metam.

r Mygdonia] Regio est minoris Asiæ, ubi
mons Sipylus, quem frequentasse Nioben vi-
debimus postea in Metamorph.

s Causa mea] In meum commodum.

t Hoc est] Id est, Dianæ perjurio violatæ
numine eventus.

u Salva] Perjurio non violata.

- Inde fit, ut, quoties existere perfida tentas,
 Peccatum toties corrigit illa tuum.
 Parce * movere feros animosæ virginis arcus.
 Mitis adhuc fieri, si patiare, potest:
 5 Parce, precor, y teneros corrumpere febribus arrus.
 Serverur facies ista fruenda mihi.
 Serventur vultus ad nostra z incendia nati:
 Quique subest niveo lætus in ore a rubor.
 Hostibus è si quis, ne fias nostra, repugnat,
 10 b Sic fit, ut c invalida te toler esse mihi.
 Torqueor ex æquo, vel te d nubente vel ægra;
 Dicere nec possum, quid e minus ipse velim.
 f Maceror interdum, quod sim tibi causa dolendi:
 Teque mea lædi calliditate puto.
 15 In caput hæc nostrum dominæ perjuriam quæso
 Eveniant: pœna tuta sit illa mea.
 Ne tamen ignorem, quid agas; ad g limina crebro
 Anxius huc illuc dissimulanter eo.
 Subsequor ancillam furtim famulumve, requirens
 20 Profuerint somni quid tibi, quidve cibi.
 Me miserum! quod non medicorum h iussa ministro,
 i Effingoque manus, infideoque toro.
 Et rursus miserum! quod, me procul inde remoto,
 Quem minime vellem, forsitan k alter adest.

INTERPRETATIO.

Inde oritur ut quoties conaris esse infida, illa toties arguit crimen tuum. Noli concutere favos arcus virginis generosa. Potest adhuc fieri lenis, si velis. Noli quæso perdere membra mollia febribus: isti cultus custodiantur mihi possidendi. Custodiatur facies salta ad nostros ardores, & rubor vivus qui subest in vultu candido. Si aliquis ex hostibus meis obmittitur ne fias nostra; sic fit, ut consuevi esse te agrotâ. Crucior pariter vel te nubente, vel te invalidâ: nec possum ipse dicere quid minus cupiam. Crucior nonnunquam quod sim tibi

causa morbi: & credo te affligi mea versutia. Hac, oro, perjuriam domina cadant in nostrum caput, illa sit secunda meo supplicio. Ne tamen nesciam quis sit tuus status, sapius sollicitus huc illuc occulte accedo ad tuas fores. Sætor occulte famulam vel servum petens quantum te somni, vel quantum cibi juverint. Ma infelicem! quod non porrigo qua medici imperaverunt, & demulceo manus, & lectum premo. Et iterum infelicem! quod, me procul inde repulso, alius forte adest, quem minime cupi- rem.

NOTÆ.

- x Movere] In te convertere.
 y Teneros] Tuos scil.
 z Incendia] Amorem.
 a Rubor] Febri vero sincerus color cor-
 rumpitur.
 b Sic] Pessime scil. se ex febri Cydippes
 magno affici dolore innuit.
 c Invalida te] Te agrotante.
 d Nubente] Alii quam mihi scil.

- e Minus] Vel alii nubes, vel agrotas.
 f Maceror] Doleo.
 g Limina] Tua scil.
 h Iussa] Medicinas scil. & remedia.
 i Effingoque] Id est, Demulceo, leviter-
 que tergeo: quo sensu Poëta nosser alibi,
 itemque Virgilius & Cicero usurpaverunt.
 k Alter] Sponsus scil.

Ille manus istas & fingit, & affidet ægræ,

¹ Invisus Superis, cum Superisque mihi.

Dumque suo tentat salientem pollice venam;

Candida ^m per causam brachia sæpe tener:

5 Contrectatque sinus; & forsitan oscula jungit.

Officio merces plenior ista suo est.

ⁿ Quis tibi permisit nostras ^o præcidere messes?

^p Ad sepem alterius quis tibi ^q fecit iter?

Iste sinus meus est: mea turpiter oscula sumis.

10 A mihi promisso corpore tolle manus.

Improbe, tolle manus. quam tangis, nostra futura est.

Postmodo si facias istud, adulter eris.

Elige de ^r vacuis, quam non sibi vindicet alter.

Si nescis, dominum res habet ^r ista suum.

15 Nec mihi credideris: recitetur ^r formula pacti.

Neu falsam dicas esse; face ^u ipsa legat.

Alterius thalamo, tibi nos, tibi dicimus, exi.

Quid facis hic? exi. non vacat ^x iste torus.

Nam quod habes & tu ^y humani verba altera ^z pacti,

20 Non erit idcirco par tua causa meæ.

INTERPRETATIO.

Ille odiosus Divis & mihi cum Divis demulcet manus istas, & affidet agrotanti. Et dum scrutatur pollice suo venam micantem; sæpe trahat lacertos nivos per causam; & tangit pectus, & forte figit suavia. Istud primum est majus officio suo. Quis tibi concessit decerpere nostras messes? Quis tibi viam struxit ad sepem alterius? Istud pectus meum est, impudice, carpi mea suavia. Remove manus à corpore mihi sponso. Remove manus, proterve,

quam tangis ventura est nostra. Si postmodo istud agas, eris adulter. Elige de liberis, quam alter non suam asserat. Si ignoras, res ista habet dominum suum. Nec mihi fidem adhibueris; pronunciatur formula conventi. Et ne dicas fuisse deceptam, fac ipsa legat: Nos tibi, tibi dicimus, egredere cubiculo alterius. Quid hic agis? Egredere, iste lectus non est vacuus. Nam quod tu etiam habes verba alia conventi, tua causa non eris ideo aqualis mea.

NOTÆ.

[Invisus Superis] Diana præsertim, quod illa contra fidem à te datam, matrimonio tibiungi postulat.
[m Per causam] Id est, Specie tentandi venam. Gall. Sous le pretexte de vous tâter le pouls, under pretence of feeling your pulse.
[n Quis tibi] Rivalem alloquitur.
[o Præcidere] Quidam præcæpere, vulgati decerpere, alii aliter.
[p Ad sepem] Alii ad spem: minus bene.
[q Fecit iter] Ut ejus audeas messem demulcere. Negant & increpant ejusmodi interrogationes.

[r Vacuis] De iis puellis, quas sponsus nullus sibi devinxerit, nullus occupaveris.
[s Ista] Cydippe.
[t Formula] Versus, scil. de quibus in argumentum.
[u Ipsa] Ut, scilicet, Acontio fidem suam de novo obstringat.
[x Iste] Domina mea Cydippes, qui meus est.
[y Humanam] Quod non relictis, aut approbantibus Diis, imò averfa Diana præsertim, intercessit.
[z Pacti] A patre infcio desponsatam Cydippen in argumento vidimus.

- ^a Hæc mihi se pepigit: pater hanc tibi, ^b primus ab illa:
 Sed propior certe, quam pater, ipsa sibi est.
 Promisit pater hanc: hæc ^c adjuravit amanti,
 Ille homines, hæc est ^d testificata Deam.
 5 ^e Hic metuit mendax, timer ^f hæc perjura vocari.
 Num dubites, hic sit major, an ille metus?
 Denique, ut amborum conferre pericula possis,
 Respice ad eventus: hæc ^g cubat; ille valet.
 Nos quoque dissimili ^h certamina mente subimus.
 10 Nec spes par nobis, nec timor ⁱ æquus adest.
 Tu ^k petis ex tuto: gravior mihi morte ^l repulsa est:
 Idque ego jam, quod tu ^m forsan amabis, amo.
 Si tibi justitiæ, si recti cura fuisset;
 Cedere debueras ⁿ ignibus ipse meis.
 15 Nunc quoniam ferus hic pro causa pugnat iniqua:
^o Ad quid, Cydippe, littera nostra redit?
 Hic facit ut jaceas, & sis suspecta Dianæ.
 Hunc tu, si sapias, limen adire vetes.
^p Hoc faciente subis tam sæva pericula vitæ.
 20 Atque utinam pro te, qui movet illa, cadat!

INTERPRETATIO.

Hæc se devinxit mihi: pater alter ab illa tibi hanc promissit. Sed profecto ipsa sibi est propinquior quam pater. Pater pepigit hanc; hæc juravit amanti. Ille testes adhibuit homines, hæc Deam. Hic timet dici fallax, hæc metuit appellari perjuram. Anne sis incertus, hic an ille timor sit major? Denique ut possis comparare discrimina amborum, converte animum ad exitus: hæc jacer, ille firma utitur valetudine. Nos quoque pugnam inimus dispari animo; Nec spes nobis est æqualis, nec metus

similis. Tu ambus secure, repudiatio est mihi molestior interitum. Et ego jam diligo, quod tu forte diliges. Si te aequi, si justus amor tenuisset, tu ipse debueras cedere meis amoribus. Nunc quandoquidem hic inhumamus certat pro causa injusta, quo spectat, Cydippe, nostra epistola? Hic causa est ut agrotas, & sis inuisa Diana. Si sapias, tu prohibeas hunc accedere ad fores. Dum facit, inus tam crudelia discrimina vitæ. Atque utinam ille pro te occumbat qui illorum causa est.

NOTÆ.

- a Hæc] Cydippe.
 b Primus] Non dicit primus omnino, sed primus ab illa.
 c Adjuravit] Pro valde aut omnino juravit: quod multo amplius est quam promittere.
 d Testificata] In testimonium vocavit. Quo sensu etiam simpliciter utimur testari.
 e Hic] Cydippes pater.
 f Hæc] Cydippe.
 g Culat] Febri læto affixa.
 h Certamina] Ad obtinendam Cydippen.
 i Æquus] Par, Aequalis.

- k Petis ex tuto] Quid hoc tibi velit ex opposito intelligitur: quasi dicat, Nihil mali tibi ex repulsa imminet.
 l Repulsa] Matrimonialis scil.
 m Forsan amabis] Adcoque forsan non amabis.
 n Ignibus] Amoribus.
 o Ad quid] Quasi dicat, Vides quo spectet mea epistola; vides me tibi bene consulere, qui te ex iniustis manibus eripiam.
 p Hoc faciente] Illo meo rivali ad te veniente, & conjugium tuum petente.

Quem

Quem si reppuleris, nec quem Dea damnat, ^q amaris,

Et tu continuo, certe ego salvus ero.

Siste metum, virgo: ^r stabili potiùs salute.

Fac modo polliciti conscia templa ^r colas.

5 Nec bove mactato cœlestia numina gaudent;

Sed, quæ præstanda est ^r & sine teste, fide.

Ut valeant aliæ, ferrum patiantur & ignes:

Fert aliis tristem succus amarus opem.

Nil opus est istis; tantum perjuria vita:

10 Teque simul serva, meque, datamque fidem.

Præteritæ veniam dabit ignorantia culpæ:

^u Exciderint animo fœdera læta tuo.

* Admonita es modo voce mea, modo * cassibus istis;

Quos quoties tentas ^y fallere, ^z ferre soles.

15 His quoque viratis, ^a in partu nempe rogabis,

Ut tibi luciferas offerat illa manus.

INTERPRETATIO.

Quem si rejeceris, nec amaveris quem Dea improbat; & tu statim, ego certe salvis ero. Depone timorem, puella; fruere firma valitudine. Fac tantum frequentes ades conscias promissæ. Nec numina cœlestia latantur bove immolato, sed fide qua etiam est exsolvenda sine arbitris. Alia subeant ferrum & ignes ut valetudini restituantur: succus amarulentus subministrat aliis ingratum auxilium. Nihil

opus est istis, tantum fuge perjuriam: & simul libera, & me & fidem obligatam. Inscitia excusabit peccatum præteritum: fœdera læta elapsa fuerint memoria tua. Admonita es modo verbis meis, modo istis retibus, quæ quoties conaris effugere, soles gestare. His etiam delusis, nimirum in partu orabis, ut illa tibi præbeat manus luciferas.

NOTÆ.

^q Amaris] Amaveris.

^r Stabili] Firma.

^r Colas] Ad templa Cydippen suam renitit, ut locus etiam ipsam moveat, & ad fidem exsolvendam hortetur.

^t Et sine teste] Quamquam nulli testes adfuissent.

^u Exciderint] Fere quasi dicat, Ponatur (ut ignorantia excuseris) animo excidisse fœdera. Sciebat Acontius ea non excidisse, sed, ut Cydippæ faciliorem ad poenitentiam, deinde ad veniam, viam sterneret, ultro excidisse ea fœdera concedit, vel potius eam excusationem suggerit.

^z Admonita es] Adeoque ignorantia excusari non poteris.

* Cassibus] Alii habent casibus. Cassibus vero alibi noster, atque Tullius, in rebus

amatoris usi sunt. Hic per casses morbus intelligitur, quo à violanda fide Cydippen Diana absterrebat.

^y Fallere] Effugere. Quomodo vero fœdera effugerit, aut effugere conaretur Cydippe, quæ de ea ne quidem cogitabat, multum diuque frustra cogitavi: tandem tamen animum subit, metonymicè per tentare fallere, fallere simpliciter, per fallere negligere, aut non cogitare, esse intelligendum.

^z Ferre] Nimirum in febrem incidebat Cydippe, quoties incogitans alii quam Acontio nubere studebat.

^a In partu] Quia parturientibus Diana, Lucina, seu Lucifera, (ut in duobus nummis argenteis, cum emblemate Dianæ tædam gerentis, habere se testatur cl. Heinsius) adesse, fortumque in lucem educere, dicitur.

^b Audiet; &, repetens quæ sint audita, requiret

Ipsa, tibi de quo conjuge partus eat.

^c Promittes votum; ^d scit te promittere falso.

Jurabis: scit te fallere ^e posse Deos.

5 Non agitur de me: cura ^f majore laboro.

Anxia sunt vitæ pectora nostra tuæ.

Cur modo te ^g dubiam pavidi flevêre parentes,

Ignaros ^h culpæ quos facis esse tuæ?

Et cur ignorent? matri licet omnia narres.

10 Nil tua, Cydippe, facta ⁱ ruboris habent.

Ordine fac referas, ut sis mihi cognita primum;

Sacra ^k pharetrata dum facis ^l ipsa Deæ.

Ut, te conspecta, subito ^m (si forte notasti)

Restiterim fixis in tua membra ⁿ genis:

15 Ut, te dum nimium miror, (nota certa ^o furoris)

Deciderint humero pallia lapsa meo.

^p Postmodo ^q nescio qua venisse ^r volubile malum,

Verba ferens ^s doctis insidiosa ^t noris.

INTERPRETATIO.

Auscultabit; & revocans in memoriam qua fuerint audita, ipsa interrogabit de quo marito hic tibi sit partus. Pacisceris votum, novit te pacisci inaniter: Jurabis; novit te posse decipere Deos. Non agitur de me; angor sollicitudine majore: noster animus est sollicitus de vita tua. Quamobrem parentes timidi, quos reddis nescios tui criminis, modo te luxerunt salutis incertam? Et quamobrem nesciant? Licet omnia referas matri. Admissa

tua, Cydippe, nihil habent pudendum. Fac commemorés ordine, quomodo primum devenis in meam notitiam, dum ipsa das operam sacris Deæ pharetrata: quomodo te visa protinus (si forte advertisti) haeserim vultu defixo in tuos artus: quomodo, dum te nimium suspicio, (certum indicium amoris) pallia delapsa humero meo defluerint. Postmodo nescio qua pomum rotundum ad te devolutum esse, verba continens dolosa callidis signis:

NOTÆ.

^b Audiet] Cum ejus opem imploraveris, scilicet dixerisque, ut illa altera Terentii, Juno Lucina, fer opem; serva me obsecro.

^c Promittes votum] Mos eorum antiquissimus, qui à Diis aliquid impetrare student. Cæterum cum aliquo contempni legenda sunt hæc verba, ut etiam vocis sono frustra vota promissuram esse Cydippen, intelligatur.

^d Scit] Quia ante teste ea te mihi nupturam juraveras; quod tamen non prastitisti.

^e Posse] Galli. Que vous êtes capable de vouloir tromper les Dieux. That you are capable of attempting to deceive the Gods.

^f Majore] Quia, propter Diana iram, de te sum maxime sollicitus.

^g Dubiam] In mortis discrimine, ex febris, positam.

^h Culpæ] De perjurio, eoque violata Diana intelligit.

ⁱ Ruboris] Pudoris, ut habent alii. Id est, nihil habent facta tua, quamobrem pudendum sis.

^k Pharetrata] Arcu & sagittis, adeoque pharetra instructam fuisse venatricem Deam, notum est.

^l Ipsa] Otiose hoc in loco positam hanc vocem animadvertit clar. Heinsius, proque ea ade quam, literarum cognatione, omisissam credit, restituit.

^m Si forte notasti] Nisi hæc esset parenthe- sis, judicio suo Poeta non consultasset.

ⁿ Genis] Oculis. De qua voce antica.

^o Furoris] Amoris.

^p Postmodo] Fac referas, supple.

^q Nescio qua] Parte templi, scil.

^r Volubile] Nimium volubile est rotundum pomum seu malum.

^s Doctis] Callide scriptis. Sed contra omnium membranarum fidem *duclis* legendum esse contendit clar. Heinsius.

^t Noris] Verus intelligit, de quibus jam sæpe.

^u Quod

- ^u Quod quia sit lectum sancta præsentē Diana,
Esse tuam vinctam numine teste fidem.
Ne tamen ignoret, quæ sit sententia scripto;
Lecta tibi quondam nunc quoque verba * refer.
- 5 Nube, precor, ^y dicet, cui te bona numina jungunt:
Quem fore jurasti, sit gener ille mihi.
Quisquis is est, placeat; quoniam placet ante Dianæ.
^z Talis erit mater; * si modo mater erit.
Sed tamen inquirat, qui sim qualisque, jubeto:
- 10 Inveniet vobis consuluisse Deam.
Insula ^a Coryciis quondam celeberrima Nymphis
Cingitur Ægæo nomine ^b Cea mari.
Illa mihi patria est. nec, ^c si generosa probaris
Nomina, despectis arguor ortus avis.
- 15 Sunt & opes nobis: sunt & sine crimine mores:
^d Amplius utque nihil, me tibi jungit amor.
^e Appeteres talem vel non jurata maritum:
^f Juratæ vel non talis habendus erat.
^g Hæc tibi me in somnis jaculatrix scribere ^h Phœbe,
- 20 Hæc tibi me vigilans scribere jussit Amor.
E quibus ⁱ alterius mihi jam nocuere sagittæ:
^k Alterius noceant ne tibi tela, cave.

INTERPRETATIO.

Quod quia sit lectum sacra Diana adstante, tuam fidem esse obligatam Dea teste. Ne tamen nesciat qua sit significatio scripto, repete nunc quoque verba olim à te lecta. Nube, quasi, inquiet, cui boni Dii te addicunt, ille sit mihi gener quem jurasti futurum. Quisquis ille est, gratus sit, quandoquidem fuit ante Dianæ. Talis erit mater, si saltem erit mater. Sed tamen moneto exquirat qui sim & qualis; comperiet Deam vobis fuisse. Insula nomine Cea, olim nobilissima Nymphis Coryciis claudi-

tur mari Ægæo. Illa est mihi patria: nec, si laudaveris nomina nobilia, dicor satius avis contemptis. Sunt etiam nobis divitiae: sunt etiam mores sine probro: Et quamvis nihil esset amplius, amor me tibi connectit. Non jurata etiam cuperes talem maritum, talis erat possidendus etiam à non jurata. Phœbe venatrix mihi imperavit per somnia hæc tibi scribere: Amor expectatus mihi imperavit tibi hæc scribere: è quibus tela alterius jam mihi obfuerunt, vide ne jacula alterius tibi officiant.

NOTÆ.

- ^u Quod] Pomum, scil.
^x Refer] Ut eo iterum astringeretur ejus fides, verba jubet referre.
^y Dicet] Mater tua, scil.
^z Talis] Id est, quæ talia dicet.
* Si modo mater erit] Si vero & materno erga te affectu fuerit.
^a Coryciis] Musæ intelliguntur à Coryco Parnassi, (itemque Ciliciæ) antro, sic dictæ.
^b Cea] Cea, seu Ceos, insula est maris Ægei, juxta Eubœam.
^c Si generosa] Id est, Si à generosis pa-

- rentibus ortum ducere, in honore ponas.
^d Amplius atque nihil] Id est, Ut nihil magis me tibi vel jungat vel jungere possit.
^e Appeteres] Appetere deberes.
^f Jurata vel non] Vel non jurata.
^g Hæc] Quæ in epistola mea leguntur.
^h Phæbe] Diana, Phœbi soror, Venatrix adeoque jaculatrix Dea.
ⁱ Alterius] Amoris, scil.
^k Alterius] Dianæ, si eam perjurio violaveris.

¹ Juncta salus nostra est: misere meique tuique.
 Quid dubitas unam ferre duobus opem?
 Quod si contigerit, cum jam data ^m signa sonabunt,
ⁿ Tinctaque votivo sanguine ^o Delos erit:
⁵ Aurea ponetur ^p mali felicitis imago,
^q Causaque vericulis scripta ^r duobus erit:
 Effigie pomi testatur Acontius hujus,
^t Quæ fuerint in eo scripta, fuisse rata.
 Longior ^t infirmum ne lasser epistola corpus,
¹⁰ ^u Clausaque consueto sit ^x sibi sine, vale.

INTERPRETATIO.

Salus nostra est comexa, misere me, & tui. Quamobrem cunctis unum præbere auxilium duobus? Quod si evenierit, cum jam data signa audientur, & Delos erit imbuta sanguine votivo, effigies aurea appendetur pomi

salutaris, & causa erit exarata duobus versiculis: Acontius proficitur imagine hujus pomi, confirmata fuisse quæ fuerint exarata in eo. Ne litera prolixiores fatigent corpus debile, & sint tibi absoluta sine solito, Vale.

NOTÆ.

¹ Juncta] Quam ingeniose.
^m Signa] Tibilis, aliisque instrumentis musicis in sacrificiis utebantur.
ⁿ Tinctaque] Id est, Quando in Delo Dianæ festa sacrificiis celebrabuntur.
^o Delos] Ægæi maris insula, ubi nata & culta Diana.
^p Mali] Pomi. Lud. t. vero in vocibus Poëta.
^q Causa] Cur, scil. Deæ appendatur pomi imago.

^r Duobus] Qui sequuntur, quosque adeo diverso caractere excudendos curavi.
^t Quæ fuerint] Sponsonem scil. matris monialem.
^u Infirmum] Tuum scil.
^x Clausaque] Epistolas hac voce Vale claudere consueverant.
^y Sibi] Alii habent tibi: atque illa altera lectio est & clar. Heinio.

EPISTOLA XXI.

ARGUMENTUM.

Cum intellexisset Cydippe, hanc sibi febrem Diana indignatione contigisse, in Acontii vota contra paternam voluntatem concedere maluit, quam diutius torqueri. In primis respondit, se non ausam fuisse mentem suam clare exprimere: ne ut in pomo, iterum juraret. Deinde, narrando quomodo insidiosum illud pomum acceperit, in ipsum Acontium invehitur.

CYDIPPE ACONTIO.

Pertimui, scriptumque tuum ^a sine murmure legi:
 Juraret ne quos inscia lingua Deos.
 Et puto, ^b captasses iterum: nisi, ut ipse fateris,
 Promissam scires me satis esse semel.

INTERPRETATIO.

Expavi, & tacite legi tuam epistolam; ne, credo, insidiatus esses, nisi, ut ipse agnosciis, lingua imprudens juraret aliquos Deos. Et, scires satis esse me semel sponsam.

NOTÆ.

^a Sine murmure] Ne iterum inscia voto aliquo sese obstringeret.

^b Captasses] Me iterum decipere conassess.

Nec

Nec lectura fui : sed, si tibi ^c dura fuisset,
Aucta foret sævæ forsitan ira Deæ.

^d Omnia cum faciam, cum dem pia thura Dianæ ;
Illa tamen iusta plus tibi parte faver.

5 ^e Urque cupis credi, memori te vindicat ira.
Talis in ^f Hippolyto vix fuit illa suo.

At ^g melius virgo favisset virginis annis ;

^h Quos vereor paucos ne velit esse mihi.

* Languor enim causis non apparentibus hæret :

10 Adjuvor & nulla ⁱ fessa medentis ope.

Quam tibi nunc gracilem vix hæc rescribere, quamque

Pallida vix cubito membra ^k levare putas ?

Huc timor accedit, ne quis nisi conscia nutrix

^l Colloquii nobis sentiat esse vices.

15 Ante fores sedet hæc : quid agamque rogantibus ^m intus ;

Ut possim tuto scribere, *Dormit*, ait.

Mox ubi secreti longi causa optima somnus

Credibilis tarda definit esse mora,

INTERPRETATIO.

Nec volui legere ; sed si tibi *sæva* fuisset, forte ira crudelis Dea crevisset. Quamvis omnia præstem, quamvis thura pia exhibeam Diana, illa tamen plus aequo tibi indulget. Et, sicuti optas tibi fidem haberi, te vindicat ira memoris. Illa vix talis fuit erga suum Hippolytum. At virgo iustus indulsisset atati virginis, quam timeo ne cupiat mihi esse brevem. Morbus enim permanet causis incognitis. Et exhausta nullo

medici auxilio rescior. Quantum macilentam arbitraris me nunc tibi hæc rescribere, quantumque agre suscinere artus pallentes cubito ? His adde metum, ne quis nisi nutrix conscia cognoscat nobis esse vices colloquii : Hæc stat ante januam ; & ut possim secure scribere, dicit petentibus quid faciam intus, rertit. Mox ubi somnus causa optima prolixi secreti cessat esse verisimilis longo spatio,

NOTÆ.

^c Dura] Qua epistolam tuam legere designata esset.

^d Omnia] Sacra, scil. in honorem Dianæ.
^e Urque cupis credi] Ita vero ille prædicaverat, & in epistola sua scripserat.

^f Hippolyto] Fuit ille Thesei & Hippolytes Amazonis filius, ob eximiam castitatem Dianæ carus : cuius historiam passim, postea etiam apud Ovidium reperies.

^g Melius] Iustus, cum ipsa virgo sit, sicut & ego virgo sum.

^h Quos vereor] Codices omnes, præter unum aut alterum, quia post hunc versum deficiunt, ideo plurimi, sequentes versus Ovidii esse negant : quæ ratio quanquam satis firma non videtur, attamen cum Ovidianæ elegantie non satis respondeat tota epistola, suo non caret pondere.

* Languor] Febris.

ⁱ Fessa] Defessa viribus, & vi morbi exhausta.

^k Levare] Solent nimirum qui morbo aut languore aliquo caput præsertim aut corpus non valent erigere, illud cubito sustentare.

^l Colloquii nobis] Me tibi vicissim rescribere cognoscat.

^m Intus] Ex restitutione Heinisiana est vox ista, cujus loco alii inter exhibebant ; rogabant inter, pro interrogabant : unde hoc versum sollicitare, atque Ovidio abrogare, aggressi sunt nonnulli, cum ea figura quam Tmesin vocant, hac in voce præsertim, & in fine versus usum esse Poëtam, qui oratione plana & æquabili gaudet, non sit verisimile.

- Jamque venire videt quos non admittere durum est ;
 Excreat ; & ficta dat mihi signa nora :
 Sicut eram, properans verba imperfecta relinquo :
 Et tegitur trepido littera ⁿ cauta sinu.
- 5 Inde meos digitos iterum repetita fatigat :
 Quantus sit nobis, aspicias ipse, labor.
 ° Qua peream, ^p si dignus eras, ut vera loquamur :
 Sed melior iusto, quamque mereris, ^q ego.
- Ergo te propter toties incerta salutis
- 10 ^r Commentis pœnas doque dedique tuis ?
 Hæc nobis formæ te laudatore superbæ
 Contingit merces ? & placuisse nocet ?
 Si tibi deformis, quod mallem, visa fuisset ;
 Culpatum nulla corpus egeret ope.
- 15 Nunc laudata gemo : nunc me certamine ^r vestro
 Proditis ; & proprio vulneror ipsa ^r bono.
 Dum neque tu cedis, nec se putat ille secundum ;
 Tu voris obstas illius, ille tuis.
- Ipsa, velut navis, jactor ; quam ^u certus in altum
- 20 Propellit Boreas, ^x æstus & unda refert.
 Cumque ^y dies caris optata parentibus instat,
 Immodicus pariter corporis ardor inest :

INTERPRETATIO.

Et jam cernit accedere quos difficile est non intronittere ; expuit, & mihi facit indicia signo simulato, festinans, sicut eram, desero verba nondum absoluta : Et Epistola recta absconditur gremio timido. Inde repetita iterum lassat meos digitos. Ipse cernit quantus sit nobis labor. Quæ epistola, inteream, si, ut verum dicamus, dignus eras : sed ego sum indulgentior æquo, & quam dignus es. Ergo toties dubia salutis propter te exsolvo & exsolvi pœnas tua figmentis ? Hoc nobis obvenit pra-

miuum pulcritudinis eximia, te approbante, & officit gratam fuisse ? Si, quod mallem, visa tibi fuisset turpis, corpus vituperatum nulla opus haberet auxilio. Nunc celebrata affligor, nunc me perditis vestra pugna, & ipsa lacer proprio bono. Dum nec tu cedis, nec ille se credit inferiorem tu officis desideriis illius, ille tuis : ego agitur, tanquam navis quam asper Boreas rapit in apertum mare, æstus & unda repellit. Ex cum dies expectata dilectis parentibus adest, calor saviens corporis inest pariter :

NOTÆ.

n Cauta] Qua caute & secreto scripta est.
 o Qua] Epistola, scil. Scripti habent Qua.
 p Si dignus eras] Si merereris.

q Ego] Hanc vocem ex Naugerio reposuit Heinshus. Alii habent ero : quod certe non displicet.

r Commentis] Dolis. De scriptura in poemâ intelligit, cujus sensum saltem in superioris epistolæ argumento vidimus.

s Vestro] De Acontio & ejus rivali loqui-

tur, quanquam ille tantum erat in culpa.

t Bono] Forma scil.

u Certus] Vehemens.

x Aestus & unda] Id est, unda æstuosa, unda quæ est æstus. Gall. *Le flux de la Mer*, Angl. *The Tide*. Hac etiam figura quæ per duo unum significat, usus est Virgilius, cum dixit, *molemq; & montes insuper altos*.

y Dies] Qua fieri debent nuptiæ.

Et mihi conjugii tempus crudelis ad ipsum

^z Persephone nostras pulsat acerba fores.

Jam pudet : & timeo, quamvis mihi conscia non sim,

^a Offensos videar ne meruisse Deos.

5 Accidere ^b hoc aliquis casu contendit : & alter

Acceptum Superis hunc negat esse virum.

Neve nihil credas : in te quoque dicere famam,

Facta beneficiis pars putat ista tuis.

Causa latet : mala nostra patent. ^c vos pace movetis

10 Aspera submota praelia : plector ego.

^d Dicam nunc, solitoque tibi me ^e decipe more :

Quid facies odio, sic ubi amore nocet ?

Si lædis, quod amas, hostem ^f sapienter amabis.

Me, precor, ut serves, perdere ^g velle velis.

15 Aut tibi jam ^h nulla est speratæ cura puellæ,

Quam ferus indigna tabe perire finis :

Aut Dea si frustra pro me tibi sæva rogatur,

Quid mihi te jactas ? gratia nulla tua est.

INTERPRETATIO.

& sub ipsum tempus savi connubii aspera Proserpina mihi concutit nostram januam. Jam erubescō, & quamvis mihi non sim conscia, metu ne videar meruisse Deos infestos. Aliquis affirmat hoc evenire fortuito, & alius negat hunc virum esse gratum Diis: Et ne arbitris famam nihil quoque jacere in te, quidam arlstrantur ista parata beneficiis tuis. Causa occultatur; damna nostra apparent: vos pace

profligata miscetis dura certamina; ego punior. Jam dicam, & me falle more tibi consueo, quid agas odio, cum ita efficias amore? Si malo officis quod amas, amabis hostem utiliter. Oro ut me velis perimere, ut incolumem praestes. Aut nulla est jam tibi cura puella sperata, quam patris, crudelis, interire tæbe immerita; aut si Dea crudelis frustra à te colitur pro me, quid te mihi pradicat? Gratia tua est nulla.

NOTE.

^z Persephone] Proserpina est, Plutonis conjux, inferorum Domina ac regina, Jovis & Cereris filia: de qua Tibullus,

At mihi Persephone nigram denunciat horam;

unde hic noster Ovidii locus intelligitur.

^a Offensos videar] Sensus patet, sed est phrasis insolens.

^b Hoc] Quod ita in ipso nuptiarum puncto egrotet.

^c Vos pace] Isthoc propemodum sensu dixit Horat. Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi.

^d Dicam nunc] Heinſius legit I jam nunc: quo revera sensus melior, minusque intrica-

tus efficitur. Quid si legas? Dic jam nunc.

^e Decipe] Ita ut ex iis, qua in te sunt, contraria consequantur effecta; ex Amore qua sunt odii, ex odio qua sunt amoris.

^f Sapienter] Quid hæc vox hoc in loco significet, ex opposito intelligitur.

^g Velle velis] Locum manifeste corruptum arbitrat̃ur cl. Heinſius, vultque rō velle perperam, ex velis proxime sequenti, inculcatum, cum ultimas duas syllabas in perdere librarius geminare neglexisset: Legit vero ille perdere, dure, velis.

^h Nulla] Erat tamen Acontii in eo gratia, quod, quomodo Deam placaret Cydippe, indicaverat. Sed ex materia subiecta tantum intelligenda est ista negatio.

- Elige quid ⁱ fingas. ^k non vis placare Dianam;
 Immemor es nostri: non potes; illa tui est.
 Vel nunquam mallet, vel non mihi tempore ^l in illo
 Esset in Ægæis cognita Delos aquis.
 5 Tunc mea ^m difficili deducta est æquore navis;
 Et fuit ad cœptas hora ⁿ sinistra vias.
 Quo pede processit! quo me pede ^o limine movi!
^p Picta citæ tetigi quo pede texta ratis!
 Bis tamen adverso redierunt ^q carbasæ vento.
 10 Mentior ah demens! ille ^r secundus erat.
 Ille secundus erat, qui me referebat euntem;
 Quique parum felix impediēbat iter.
 Atque utinam constans contra mea vela fuisset!
 Sed stultum est venti de levitate queri.
 15 Mora ^s loci fama properabam visere Delon;
 Et facere ^t ignava puppe videbar iter.
 Quam sæpe, ut tardis, feci convitia remis;
 Questaque sum vento lintea parca dari!
 Et jam transieram ^u Myconon, jam Tenon & Andron:
 20 Inque meis oculis ^x candida Delos erat.

INTERPRETATIO.

Disce quid ponas: non vis delinire Dianam; nostri oblitus es; nequis, illa est tui oblita. Vel mallet nunquam mihi Delos esset cognita in mari Ægæo, vel non esset cognita illo tempore. Tunc mea navis soluta est mari insausito; & hora fuit inauspicata ad iter propositum. Quo pede sum progressa! quo pede limine discessi! Quo pede pressi fabricam pictam navis velocis! Vela tamen bis retroacta vento restante. Ah mentior insana! Ille erat propitius. Ille erat

propitius qui revehebat me proficiscentem; & qui prohibebat iter insausitum. Atque utinam firmus fuisset adversus mea vela! Sed ineptum est conqueri de inconstantia venti. Illæcā celebritate loci festinabam invisere Delon; & videbar iter facere lenta navi. Quam sæpe increpui remos tanquam lentos; & sum quæstæ vela exigua tradi vento! Et jam praterieram Myconon, jam Tenon & Andron, & Delos splendida erat in conspectu.

NOTÆ.

i Fingās] Non tantum argumento quod Dilemma vocant, Acontium urget Cydippe, quo argumenti genere, utrumvis eligat adversarius, utrobique premittitur, sed insuper ex duobus argumenti membris quod causæ suæ favcat, non posse assumere eum dicit.

k Non vis plac.] Hæc est Cydippæ argumentatio, Aut non vis, aut non potes placare Dianam: Prius si dicas, Ergo immemor es nostri, nec nos curas: Posterius si fingas, Ergo Diana est tui immemor, nec te curat.

l In illo] Quo tibi, verbis in panno scriptis, fidem meam obstrinxisti.

m Difficili] Insausito.

n Sinistra] Inauspicata & infelice.

o Limine] Domo. Habent vero hæc, cum

admiratione conjunctæ interrogationes, & dolorem, & detestationem.

p Picta texta ratis] Pro navem pictam.

q Carbasæ] Vela, totaque adeo navis.

r Secundus] Quia malum, quod in insula Delo Cydippæ evenire debuit, avertēbat.

s Loci fama] Apollinis & Dianæ natalibus, & oraculo præsertim fuit celebris Delos insula; quæ, cum ante erratica fuisset, & sub aquis latuisset, repente Latonæ locum ad pariendum quærenti sese ostendit.

t Ignava] Lente procedente.

u Myconon] Myconos una est Cycladum, in mari Ægæo: Tenos est alia, itemque Andros.

x Candida] Ἀλὰ manifestum & clarum significat.

Quam

Quam procul ut vidi, *Quid me fugis, Insula*, dixi?

Laberis in magno nunquid, ut ante, mari?

Insiteram terræ, cum jam prope luce peracta

^y Demere purpureis Sol juga vellet equis:

5 ^z Quos idem solitos postquam revocavit ad ortus,

Comuntur nostræ matre iubente comæ.

Ipsa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum:

Et vestes humeris induit ipsa meis.

Protinus egressæ Superis, quibus insula sacra est,

10 Flava salutatis thura merumque damus.

Dumque parens aras votivo sanguine tingit,

Festaque fumosis ingerit ^a exta focis;

Sedula me nutrix alias quoque ducit in ^b ædes,

Erramusque vago per loca sacra pede.

15 Et modo porriticibus spatior, modo ^c munera regum

Miror: & in cunctis stantia ^d signa locis.

Miror & innumeris structam ^e de cornibus aram,

^f Et de qua pariens arbore nixa Dea est.

Et quæ præterea (neque enim meminisse libetve,

20 Quidquid ibi vidi, dicere) Delos habet.

Forsthan hæc spectans, à te spectabar, Acontii;

Visæque simplicitas est mea posse capi.

INTERPRETATIO.

Quam ut procul aspexi, quamobrem inquam me vitas, insula? Numquid fluctuas vasto mari ut antea? Imposita etiam terra, cum, jam prope die finito, Sol vellet detrahere juga equis purpureis: quos postquam sol idem reduxit ad ortus consuetos, capilli nostri ornantur matre imperante. Ipsa apposuit gemmas digitis, & aurum capillis, & ipsa admovit vestimenta humeris meis. Continuo profecta exhibemus flava thura & vinum Diis salutatis, quibus insula est dicata. Et dum mater imbuat altaria sanguine votivo, & immit-

tit viscera festa aris fumosis, nutrix diligens me ducit quoque in alia templa, & vagamur pede erroneo, per sacra loca. Et modo deambulo porticibus, modo suspicio dona Regum, & statuas positas in omnibus locis. Stupeo etiam altare positum de cornibus innumeris, & de arbore qua Dea partum emittens fulta est. Et qua insuper (neque enim aut recorder, aut placet referre quidquid ibi sum intuita) Delos habet. Forte hac inspiciens à te aspiciebar, Acontii, & mea simplicitas visa est posse falli.

NOTÆ.

y Demere] Periphrasis est vespertini temporis.

z Quos idem] Id est, Postero die.

a Extæ] Eo nomine, pluralis numeri tantum appellatur viscera maxime extantia aut apparentia. *Ga. Les entrailles. An. The entrails,*

b Ædes] Sacras, scil. ut patet.

c Munera] Quæ in honorem numinum opposita erant.

d Signa] Statuas.

e De cornibus] De hac apud Callimachum in hymno Apollinis, quam Apollo ipse construxisse dicitur, cornua ex venatione Diana suppeditante.

f Et de qua] Oleæ ac palmæ innixam parientem Latonam 6. Metam. docet nosse. Poëta,

In templum redeo ^a gradibus sublime Dianæ.

^b Tutior hoc ecquis debuit esse locus ?

Mittitur ante pedes malum cum carmine ⁱ tali.

Hei mihi juravi nunc quoque pæne tibi.

5 Sustulit hoc nutrix, mirataque, Perlege, dixit.

^k Infidias legi, magne poëta, tuas.

^l Nomine conjugii dicto, confusa pudore.

Sensu me totis erubuisse genis :

^m Luminaque in gremio veluti defixa tenebam ;

10 Lumina propositi facta ⁿ ministra tui.

Improbe, quid gaudes ? aut quæ tibi gloria parva est ?

Quidve vir elusa virgine laudis habes ?

Non ego constiteram sumpta ^o peltata securi,

Qualis in Iliaco ^p Penthesilea solo.

15 ^q Nullus Amazonio cælatus balteus auro,

Sicut ab Hippolyte præda relata tibi est.

^r Verba, quid exultas, tua si mihi verba dederunt ;

Sumque parum prudens capta puella dolis ?

INTERPRETATIO.

Revertor in templum Diana gradibus excellsum : quisnam locus debuit esse hoc tutior ? Pomum jacitur ante pedes cum tali carmine. Hei mihi ! nunc quoque propemodum tibi juravi. Nutrix hoc sustulit, & stupens, perlege inquit. Fraudes tuas legi, Poëta egregie. Nomine connubii prolato, pudore turbata, adverti me erubuisse totis genis : & tenebam oculos quasi immotos in sinu ; oculos factos famu-

los tui incepti. Proterve, quid letaris ? Aut quam laus tibi est comparata ? Quidve vir reportas gloria puella decepta ? Ego non acceperam pelta instructa, securi correpta, qualis Penthesilea in terra Iliaca. Nullum balteum pictum auro Amazonio reportatum est tibi spoliū tanquam ab Hippolyte. Quid triumphas, si verba tua me fefellerunt, & puella parum cauta sum decepta tuis fraudibus ?

NOTÆ.

^a Gradibus] Diis enim superis in locis excellentius templa ponebantur.

^b Tutior] Aconitium arguit, qui sibi in templo insidiatus fuerit.

ⁱ Tali] Græcum carmen quale fuerit nemo hactenus tradidit.

^k Infidias] Heinio suspectus est hic versus : quomobrem non dixit : sed apparet satis.

^l Nomine conjugii] Hinc vides Aconitii non fuisse duos illos versus, quos in superioris epistolæ argumento vidimus.

^m Lumina] Oculos.

ⁿ Ministra] Operam suam in legendis Aconitii verbis præbuerant.

^o Peltata] Pelta armata. Fuit vero pelta scutum quo peculiariter Amazones utebantur.

^p Penthesilea] Regina fuit Amazonum, securis inventrix, quam in bello Trojano Achilles occidit.

^q Nullus] Sensus est, Aconitio prædam nullam à Cydippe expectandam, qualem ab Hippolyte Amazone Hercules reportavit. Desumptum est istud ex hujus Herois historia, cui Eurystheus, ut sibi Amazonis illius balteum afferret, imperavit.

^r Verba] Dare verba alicui significat etiam fallere. Dissimulata fore ea ambiguitate laudat Poëta,

Cydrppen pomum, ^r pomum Schœneïda cepit.

Tu nunc ^c Hippomenes scilicet alter eris.

At fuerat melius, (si te ^u puer iste tenebat,

Quem tu nescio quas dicis habere faces)

5 More bonis solito spem ^x non corrumpere fraude.

Exoranda tibi, non ^v capienda fui.

Cur, cum me peteres, ^z ea non profitenda putabas,

Propter quæ nobis ipse petendus eras?

Cogere cur potius, quam persuadere volebas,

10 Si poteram audita conditione capi?

Quid tibi nunc prodest ^a jurandi formula juris,

Linguaque præsentem testificata Deam?

Quæ jurat, mens est: nil conjuravimus illa.

Illam fidem dictis addere sola potest.

15 Consilium prudentis animi sententia jurat,

^b Et nisi iudicii vincula nulla valent.

Si tibi conjugium volui promittere nostrum;

Exige polliciti debita jura tori:

Sed si nil dedimus, præter sine pectore vocem;

20 Verba suis frustra viribus orba tenes.

Non ego juravi: legi jurantia verba.

Vir mihi non isto more ^c legendus eras.

INTERPRETATIO.

Pomum scilicet Cydrppen, pomum scilicet Schœneïda. Nimirum tu jam eris alter Hippomenes. At fuerat melius, (si iste puer, quem tu ais gerere nescio quas tadas, te urgebat) ritu bonis familiari, non temerare spem dedit. Fui tibi precibus consequenda, non salenda. Quamobrem cum me ambires, non credebas ea consistenda, propter quæ ipse eras mihi ambiendus? Quamobrem malebas vim facere quam persuadere, si poteram polliceri cognita conditione? Cujus nunc est tibi utili-

tatis formula sacramenti, & lingua testata Deam præsentem? Animus est qui jurat, nihil iuravimus cum illo. Ille solus potest facere fidem prolatam. Consilium & conscientia mentis jurat, & nulla vincula nisi voluntatis sunt firma. Si volui tibi polliceri nostrum conjugium; repete jura debita lesi promissi; sed si nihil exhibuimus nisi sonum sine voluntate, frustra habes voces destitutas suo valore. Ego non juravi, legi verba jurantia. Non eras mihi vir legendus isto modo.

NOTÆ.

[Schœneïda] Atalantam Schœnei filiam; de qua in Metam.

[Hippomenes] Hic fuit cujus dolo, aureis pomis currenti projectis, Atalanta tandem victa est.

[Puer] Cupido, quem ignorare se virgo fingit.

[Non corrumpere] Sed potius aperire ambire, & sibi sponsam petere.

[Capienda] Frange circumvenienda.

[Ea non prof.] Genus, puta, divitiarum; aliaque ejusmodi quæ ambientes proci solent prætere.

[Jurandi] Formula jurisjurandi. Gall. Le serment conçu dans les propres termes du Droit, An Oath conceived in proper terms of Law.

[Et nisi iudicii] Id est, & nullus, nisi qui attendit, & iudicio suo utitur, sacramento alligatur.

[Legendus] Eligendus. Ludus verborum.

[Decipe]

- ^d Decipe sic alias : succedat epistola pomo.
 Si valet hoc ; ^e magnas divitis aufer opes.
 Fac jurent Reges sua se tibi regna daturos ;
 Sitque tuum, toto quicquid in orbe plācer.
 5 Major es hac ipsa multo (mihi crede) Diana,
 Si tua tam ^f præsens littera numen habet.
 Cum tamen ^g hæc dixi, cum me tibi ^h firma negavi;
 Cum bene promissi causa ⁱ peracta mei est ;
 Confiteor, timeo sævæ ^k Latoidos iram :
 10 Et corpus lædi suspicor ^l inde meum.
 Nam quare, quoties ^m socialia sacra parantur,
 Nupturæ toties languida membra cadunt ?
 Ter mihi jam veniens positas Hymenæus ad aras
 Fugit ; & ð thalami limine ⁿ terga dedit.
 15 Vixque manu ^o pigra toties ^p infusa ^q resurgunt
^r Lumina : ^r vix moto corripit igne faces.
 Sæpe coronatis stillant unguenta capillis,
 Et ^t trahitur multo splendida ^u palla ^x croco.

INTERPRETATIO.

Sic falle alias ; epistola sequatur pomum. Si hoc est firmum, tolle magnas divitias locupletis. Fac reges jurent se tibi tradituros sua regna, & tuum fiat quicquid aridet in toto mundo. Multo major es, (mihi crede) hac ipsa Diana, si tuum scriptum habet numen tam certum. Postquam tamen hæc dixi, postquam constanter me tibi recusavi, postquam causa promissi mei est bene perorata, fateor, metuo

iram crudelis Latoidos, & suspicor meum corpus inde affligi. Nam quamobrem quoties sacra conjugalicia adornantur, toties artus tabidi languent nuptura? Jam ter Hymenæus accedens ad altaria mihi admota recessit, & vertit terga è limine cubiculi. Et lumina toties instillata manu segni agrè accenduntur, vix tadas capitis igne concusso. Sæpe odores fluunt coma redimita, & palla fulgens multo croco trahitur.

NOTÆ.

^d Decipe] Ab absurdo, Acontii dolum arguit.

^e Magnas] Eodem dolo divitias extorque. Ineptam, ut videtur, Acontii rationem irridet. At vero in superioris epistolæ argumento legem vidimus, qua Cydippes ratiocinatio tollitur.

^f Præsens] Certum & propitium.

^g Hæc] Ea omnia intellige quæ, ut Acontii dolum eluderet, dixit Cydippe.

^h Firma] Pro firmiter.

ⁱ Peracta] Gall. *Achevéé de plaider*. Angl. *Fully pleaded*.

^k Latoidos] Dianæ, Latonæ filiz. Patronymicum est Græcum, à Λατὸς, Latona, in α de more mutato.

^l Inde] A Dianæ ira.

^m Socialia] Nuptiarum.

ⁿ Terga dedit] Abivit. Nuptiæ interruptæ sunt.

^o Pigra] Lassa, toties accendendo.

^p Infusa] Oleum nempe infunditur lampadibus.

^q Resurgunt] Accenduntur.

^r Lumina] Faces nuptiales.

^s Vix moto] Hypallage, pro vix motis & adhibitis facibus corripit ignem.

^t Trahitur] Et longa cyclade verrit humum. Proptet.

^u Palla] Vestis est proprie muliebris exterior, qua palam utebantur.

^x Croco] Lutei coloris esse crocum, atque eo colore, non modo nubentium flammæum, seu capitis tegumentum, sed alia quoq; nuptiis dicata vestimenta fuisse alii observaverunt.

Cum

Cum terigit limen, lacrymas mortisque timorem

Cernit; & à cultu multa ^y remota suo.

Projicit ipse suas ^z deducta fronte coronas,

Spissaque de ^a nitidis tergit ^b amoma comis.

5 Et pudet in tristi lætū consurgere turba:

Quique erat in palla, transit in ore ^c rubor.

At mihi (væ miseræ!) torrentur febribus artus:

Et ^d gravius iusto pallia pondus habent.

Nostrique plorantes video super ora parentes:

10 Et, face pro thalami, fax mihi mortis adest.

Parce laboranti, picta ^e Dea ^f læta pharetra;

Daque salutiferam jam mihi ^g fratris opem.

Turpe tibi est, ^h illum causas depellere leri;

Te contra ⁱ titulum mortis habere meæ.

15 Nunquid, in umbroso cum velles fonte lavari,

Imprudens ^k vultus ad tua labra ruli?

^l Præterire tuas de tor cœlestibus aras?

Atque tua est nostra ^m spreta parente parens?

Nil ego peccavi, nisi quod ⁿ perjuria legi;

20 Inque parum fausto carmine docta fui.

INTERPRETATIO.

Cum Hymeneus pervenit ad limen, videt lacrymas & metum leti, & multa aliena ab ornamento. Ipse deripit fronte contralla sua sarta & abstergit densa amoma de unctis capillis. Et festivum pudet exultare in mœsta turba: & rubor qui erat in palla transmittitur in vultum. At (væ miseræ!) membra mihi astuant febribus: & pallia sunt aquo graviora. Et video parentes stent super nostram faciem: Et tada leti mihi adest pro tada nuptiarum.

Ignosce agrotanti, Dea gaudens pharetra decorata, & mihi jam prabe auxilium salutiferum fratris. Indecorum est tibi, illum removere causas mortis, te contra esse causam mei obitus. Anne cum velles ablui in fonte opaco, iusticia converti oculos ad tua balnea? Omisne altaria tua de tor cœlestibus? Anne & mater tua contempta est à nostra matre? Ego nihil admisi, nisi quod legi perjuria, & fui perita in carmine infelici.

NOTÆ.

y Remota] Enimvero cum lacrymis aut timore Hymeneus à nubentibus puellis non solet excipi.

z Deducta] Contralla; unde tristitia seu mœstitia cognoscitur.

a Nitidis] Unguento delibutis.

b Amoma] Pro quovis unguento. Est vero Amomum exoticus frutex, antiquis in odoribus pretiosus, ex cujus floribus Hymentæi corollæ.

c Rubor] Aliquid ex rubeo habet croceus color.

d Gravius] Propter debilitatem ex febre.

e Dea] Diana.

f Læta Pharetra] Pharetrata.

g Fratris] Apollinis, qui Medicæ præest.

h Illum] Apollinem, fratrem tuum.

i Titulum mortis habere] Causam esse mortis meæ.

k Vultus] Immeritam se à Diana plecti queritur Cydippe, quæ nec ipsam nudam, sicut Actæon viderit, nec alio modo in ipsam peccaverit.

l Præterire] Istud fecit Oeneus Calydo: niæ rex, in cujus rei vindictam Diana

Oeneos ultorem spreta per agros

Misit aprum, ut ipse loquitur Ovidius.

m Spreta] Alludit ad fabulam Niobes, cuius omnis proles, quod ea sese Latonæ præferre non dubitasset, Apollinis & Dianæ sagittis confecta est.

n Perjuria] Versus, qui perjurio locum præbuerunt.

n Tu

- ⁿ Tu quoque pro nobis, si non ^o mentiris amorem;
 Thura ^p feras. profint, quæ nocuere, manus.
 Cur, quæ succenset, quod adhuc tibi pacta puella
 Non tua sit, ^q fieri ne tua possit, agit?
 5 Omnia de viva tibi sunt speranda. ^r quid aufert
 Sæva mihi vitam, spem tibi Diva mei?
 Nec tu credideris illum, cui destinor uxor,
 Ægra superposita membra fovere manu.
 Assidet ille quidem, quantum permittitur ipsi:
 10 Sed ^r meminit nostrum virginis esse torum.
 Jam quoque nescio quid de me sensisse viderur;
 Nam lacrymæ causâ sæpe latente cadunt.
 Et minus audacter blanditur, & oscula ^{*} rara
 Accipit, & timido me vocat ore suam.
 15 Nec miror sensisse, notis cum prodar apertis.
 In ^r dextrum verfor, cum venit ille, latus.
 Nec loquor, & recto simulatur ^u lumine somnus;
^x Captantem tactus rejicioque manum.
 Ingemit, & tacito suspirat pectore: ^y meque
 20 ^z Offensam, quamvis non mereatur, habet.
 Hei mihi, quod gaudes, & te juvat ista ^a voluptas!
 Hei mihi, quod sensus sum tibi fassa meos!

INTERPRETATIO.

Tu quoque, si non simulas amorem, adole thura pro nobis: manus qua obscurant jurent. Quamobrem illa qua irascitur, quod puella tibi promissa non sit tua, efficit ne tua queat fieri? Omnia sunt tibi expectanda de vivente, quamobrem Dea crudelis tollit mihi vitam, tibi spem mei? Nec tu arbitratus fueris illum cui conjux addicor, calefacere artus morbosos manu admota. Ille quidem assidet, quantum ipsi conceditur: sed recordatur nostrum lectum esse virginis. Videtur jam quoque nescio quid obscesse de me, nam lacryma sæpe illi deflunt

causâ occultâ. Et minus libere me delinit, & sumit rara suavia. & me dicit suam ore pavido. Nec miror eum oscuisse, cum indicet signis manifestis. Quando ille accedit, me avertit in dextrum latus. Nec loquor, & somnus fingitur clausis oculis, & repello manum quarentem me tangere. Gemit, & suspirat pectore secreta, & me invenit offensam, quamvis immeritum. Me miseram, quod lataris, & istud gaudium tibi prodest! Me miseram, quod tibi apertis mea cogitata!

NOTÆ.

ⁿ Tu quoque] Jam ad Acontium sese convertit Cydippe.

^o Mentiris] Simulas quem non sentis Amorem.

^p Feras] Ad Diana altaria, scil. quo mihi fiat propitia.

^q Fieri ne] Videlicet Acontio non potuisset nubere mortua Cydippe.

^r Quid] Propter quid? Cur?

^r Meminit] Illibatam omnino virginitatem esse testatur.

^{*} Rara accipit] Accipiebat tamen: quod durum Acontio.

^r Dextrum] Alii habent *laxum*, sensu eodem, nam utrumlibet assumas, pari modo Cydippen à sponso sese avertisse intelligitur.

^u Lumine] Oculis.

^x Captantem tactus] Volentem me tangere.

^y Meque] Imo me quod. Heinsius.

^z Offensam] Imo *inensam*, quod ex illo intelligitur.

^a Voluptas] Heinsius corrigit *simulacri*.

Si

^b Si mihi lingua foret ; tu nostra justius ira,
Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
Scribis, ut invalidum liceat tibi visere corpus.
Es procul à nobis : ^c & tamen inde nocēs.

5 Mirabar, quare tibi nomen Acontius esset :
Quod faciat longe vulnus, ^d acumen habes.
Certe ego convalui nondum de vulnere tali ;
Ut jaculo, scriptis eminus icta tuis.

10 Quid tamen huc venias ? anne ut miserabile corpus,
Ingenii videas ^e bina ^f tropæa tui.
Concidimus macie ; color est sine sanguine, qualem
In pomo ^g refero mente fuisse tuo.

Candida nec misto ^h sublucent ora rubore,
Forma ⁱ novi talis marmoris esse solet.

15 Argenti color est inter convivia talis,
Quod tactum gelidæ frigore pallor aquæ.
Si me nunc videas, visam prius esse negabis :

^k Arte nec est, dices, ista petenda mea :

^l Promissique fidem, ne sim tibi juncta, remittes ;

20 Et cupies illud non meminisse Deam.

Forfitan & facies, jurem ut contraria rursus ;

Quæque legam, mittes altera verba mihi.

Sed tamen aspiceres vellem, prout ipse rogabas,

Et discas sponsæ languida membra tuæ.

INTERPRETATIO.

Si liceret mihi dicere, tu qui mihi ponebas
lacrimas, potius merebaris nostram iram. Scri-
bis, ut tibi concedatur invisere corpus infirmum.
Longè es à nobis, & tamen inde officis. Stupe-
tam quamobrem nomen tibi esset Acontius :
habes aciem qua plagam impingat à longinquo.
Certe ego nondum valetudini sum restituta ex
tali plaga, vulnerata ex longinquo tuis litteris,
tamen jaculo. Quamobrem tamen huc acce-
di ? Anne ut aspicias corpus flebile, bina tro-
pæa tui ingenii ? Penitus languescimus macie,
color est exsanguis, & pallidus, qualem recor-

der fuisse in pomo tuo. Nec facies nivea splen-
det suffuso rubore. Species nuper politæ marmo-
ris consuevit esse talis. Color argenti inter epu-
las, quod pallet madefactum frigore aqua geli-
da, est talis. Si me nunc aspicias, negabis antea
fuisse aspectam, nec, dices, ista est ambienda
meis dolis : & remittes fidem polliciti, ne sim
tibi connexa, & optabis Deam non recordari
illius. Forfitan etiam efficias ut rursus jurem
opposita, & mihi mittas alia verba qua legam.
Sed tamen optarem videres, sicuti ipse orabas,
& cognosceres artus infirmos, tuæ sponsæ.

NOTÆ.

^b Si mihi lingua foret] Locus corruptus.

Si me digna forem argute elegantissimus
Gronovius. Heinſius. Annon tamen sic posse-
mus exponere, Si mihi lingua foret, id est, Si
mihi dicere liceret.

^c Et tamen inde] Quasi dicat, Cur patiar
ut propius accedat ?

^d Acumen] Cuspide. Quasi dicat, Tu
vera es jaculum. Alludit ad nominis signi-
ficationem, ædærior enim jaculum est latine.

^e Bina] Prius cum ipsam versibus in pomo
scriptis sefellit : posterius cum in eandem

Dianæ iram excitavit.

^f Tropæa] Signa sunt victoriæ, & hostis
profligati, ab hostium conversione & fuga
græce sic dicta.

^g Refero mente] Animo reputo, in memo-
riam revoco.

^h Sublucent] Optime expressit.

ⁱ Novi] Non à longo tempore facti, aut
politi. Album vero marmor intelligitur.

^k Arte] Dolis.

^l Promissi] Matrimoniale sponſionem.

- ^m Durius & ferro cum sit tibi pectus, Aconti;
 Tu veniam ⁿ nostris vocibus ipse petas.
 Ne tamen ignores, ope qua revalescere possim:
 Queritur à ^o Delphis fata canente Deo.
 5 ^p Is ^q quoque ^r nescio quam nunc, ^r ut vaga fama susurrat,
^r Neglectam queritur ^u testis habere fidem.
^x Hoc Deus & ^y vates, hoc & mea ^z carmina dicunt,
^a At defunt voto ^b carmina nulla tuo.
 Unde tibi favor hic? nisi quod nova forte reperta est,
 10 Quæ ^c capiat magnos littera lecta Deos.
^d Teque tenente Deos, numen sequor ipsa Deorum:
 Doque libens victas in tua vota manus.
 Fassaque sum matri deceptæ fœdera linguæ,
 Lumina fixa tenens plena pudoris humo.
 15 Cætera cura tua est. ^e plus hoc quoque virgine factum,
 Non timuit tecum quod mea charta loqui.
 Jam satis invalidos calamo lassavimus artus;
 Et manus officium longius ægra negat.
 Quid, nisi quod cupio me jam conjungere tecum,
 20 Restat, ut ascribat littera nostra? Vale.

INTERPRETATIO.

Quamvis cor geras immissus etiam ferro, Aconti, tu ipse peteres veniam nostro nomine. Ne tamen nescias quo auxilio possim valetudini restitui, exquiritur à Deo prædicente fata Delphis. Ille quoque nunc, ut incerta fama murmurat, queritur nescio quam negligere fidem testis. Deus & vates, & mea carmina hoc prædicant. Ah! nulla carmina desistunt tua vota. Unde tibi hac gratia? nisi quod forsitan novum scriptum inventum, quod lectum implices magnos Deos. Te habente etiam Deos,

ipsa consequor munus Deorum, & sponte trade manus superatas in tua desideria. Et aperui matri fœdera lingua ludificata, desigens in terram oculos pudore suffusus. Reliqua cura est tua: hoc quoque factum ultra quam deceat virginem, quod mea charta non metuit tecum sermonem habere. Jam satis fatigavimus stylo membra infirma, & manus morbida recusat prolixius seruire. Quid superest ut nostra epistola adiciat, Vale, nisi quod opto me jam tecum copulare?

NOTÆ.

^m Durius & ferro cum] Putat ab auctore scriptum fuisse elor. Heinſius Durius ut ferro jam. Quidam pro cum, si, exhibent: quod idem Heinſius non adnotavit.

ⁿ Noſtris vocibus] Adeoque & nomine.

^o Delphis] Delphi, urbi Phocidis ad Parnassum montem, Apollinis oraculo celebris.

^p Is] Apollo. Verſum vi rō hunc cumtribus ſequentibus, quos ut inexplicabiles aliis diſcutiendos remiſit Micylſus, alii reliquerunt, ita explicare conſabor, ut aliorum etiam iudicio meam quoq; explicationem lubentiſſime ſubſciam.

^q Quoque] Sicut & Diana.

^r Nescio quam] Puellam ſcilicet.

^r Ut vaga fama] Dixerat nescio quam, quæ tamen eam ſe eſſe ſciebat, adeoque ne mendacii argueretur, ſi ex ſe loqui videretur, ut vaga fama ſuſurrat, addidit.

^r Neglectam habere] Negligere. Terent. in Eunuchio, qua nos, noſtramque adoleſcentiam

habent deſpicatam.

^u Teſtis] Apollo; perjurii Cydippes, una cum ſore ſore Diana conſocius. Senſus itaque totius Diſtichi hic eſt, Is quoque Apollo reſtit queritur nescio quam puellam (ut quidem fama loquitur) habere fidem neglectam.

^x Hoc] Neglectam eſſe fidem.

^y Vates] Acontius ſcilicet.

^z Carmina] Latenter indicat verſus ſuos incerta manu aut etiam ſtylo ſcriptos, neglectam Dianam arguere, quæ morbum immiſerit.

^a At] Lego Ah!

^b Carmina nulla] Ludit in vocis homonymia, quæ incantationem, vaticinium, & verſus ſignificat: atq; his omnibus uſus eſt Acontius.

^c Capiat] Sicuti capta ſum.

^d Teque ten.] Quondoguidem Deos ipſos etiam tenes, proprios habes, & iis uteris.

^e Plus hoc] Ultra quam virginem deceat.

INDEX

INDEX

Vocabulorum omnium, quæ in NASONIS EPISTOLIS leguntur.

*Numerus primus paginam; secundus, tertius, alii-
que, ubi occurrerint, versum indicant.*

A

A.

21. 1 23	4 84. 10 88. 2	abeunt 148. 1	abstulit 50. 8 63.
8 31. 3	92. 7. 10 93. 18	abeuntem 114. 15	8 148. 4 155. 3
34. 15	99. 4 103. 10	abeuntia 45. 1	167. 17 179. 14
36. 4	106. 16 108. 8	abeuntis 17. 1	absum 22. 5
43. 5 50. 9 54.	111. 5 117. 10	abi 120. 15	abundat 58. 10
15 60. 8. 9. 10	125. 4 130. 14	abibit 174. 6 189.	176. 10
63. 14 69. 14.	135. 8 152. 13	12.	abydeno 211. 6
16 80. 4 97. 9	164. 17 168. 11	abjectos 64. 5	abydenus 193. 1
104. 2 108. 10	170. 18 177. 12	abies 44. 7	abydo 207. 15
118. 14 121. 2	200. 11 212. 13	abiit 28 11 125.	abydon 207. 16
127. 1 130. 8	216. 5 218. 1.	15 153. 7	abydos 194. 2 199.
131. 6 138. 17	7 219. 9 226.	abire 165. 12 209.	17
145 10. 17 158.	1 236. 16	12.	Acastus 125. 17
3 168. 6 169.	abdere 59. 4	abires 13. 13	accendant 144. 8
20 172. 7 175.	abdicat 38. 8	abis 82. 11 114.	204. 16
9. 16 181. 10	abducta 83. 6 176.	15	accedere 85. 7.
191. 6 192. 4	13	abisti 17. 9	acceder 73. 5
193. 9 197. 3	abductis 175. 13	abit 6. 9 136. 3	accedis 147. 9
199. 12 209. 16	abeo 57. 8	abreptaque 125. 17	accedit 231. 13
219. 7. 8 221.	aberrat 83. 1	abscissa 121. 1	accedo 198. 5
12 225. 10 235.	aberitque 37. 3	absens 8. 11 187.	accedunt 19. 11
21 239. 2 241.	abes 6. 6. 15 12.	9 222. 3	accensis 143. 6
4 242. 4	5 138. 14 209.	16	accenso 120. 2
ab, 2. 12 4. 3 5.	16	absentes 59. 9 211.	acceperat 99. 7.
5 16. 12 23. 5	abesse 7. 13 10.	16	accepta 38. 1
26. 3 29. 4 30.	10 169. 20.	absis 150. 9	acceptas 30. 2
2 31. 10 37. 7	abest 5. 12 37. 2	abstinuisse 183. 14	acceptissimæ 182.
39. 3 43. 17	87. 17 88. 9 147.	abstraherere 165.	3
51. 16 54. 11	16 173. 10 186.	10	acceptos 99. 8
58. 16 63. 9	16 187. 9 188.	abstrahor 57. 7	acceptum 233. 6
66. 2 67. 2 82.	5 204. 3 221.	138. 17	accessus 99. 20
	12	abstrusa 73. 17	accidere 233. 3
	Abesto 131. 13	abstulerant 113. 12	accipe 74. 2 159. 6

Q 2 ac

rat,

te trado
aperui
in ter-
cura est
deceat
tecum
us stylo
recusat
ut nostram
me jam

oes, una
itaque
illo restit
quidem
v.

s suos in-
glectam
niferit.

omony-
& verius
Acontius.

neus ipso
teris.
m deceat.
INDEX

I N D E X

- accipere 23. 6 |
     156. 16
 accipias 141. 6
 accipit 44. 8 | 113.
     5 | 132. 16 | 135.
     4 | 163. 8 | 240.
     14
 accumulāt 147. 8
 accusēs 221. 15
 acer 34. 10
 acerba 63. 18 | 84.
     7 | 146. 14 | 233.
     2
 Achaia 78. 3 | 167.
     3 | 189. 17
 Achaïas 24. 17
 Acheloia 171. 9
 Achelous 94. 17
 Achilles 22. 9 | 23.
     7 | 28. 7
 Achillem 80. 1
 Achilles 221. 13
 Achilli 83. 5
 Achillides 77. 3
 Achivis 3. 6
 acies 195. 2
 Acontī 235. 21 |
     242. 1
 Acontius 236. 7 |
     241. 5
 Acrisius 155. 23
 acriter 207. 1
 acris 218. 11
 acta 16. 11 | 60.
     3 | 79. 18 | 111.
     7 | 114. 18 | 207.
     19 | 209. 2
 actæ 32. 11
 Actæus 11. 2
 Actæis 195. 12
 Actæon 223. 7
 acti 79. 7
 Actiacas 154. 3
 Actiacum 152. 14
 Actis 79. 17
 actio 18. 3
 actor 8. 13
 actus 62. 17 | 160.
     9
 actutum 123. 17
 acumen 241. 6
 acut 59. 10
 acuta 51. 3
 acutæ 27. 7
 acutus 40. 11
 Acutum 136. 11
 Ad 3. 11 | 6. 8 | 11.
     11 | 12. 4 | 18. 9 |
     22. 4. 11 | 36. 4 |
     43. 14 | 49. 2 |
     51. 12. 13 | 62. 4 |
     64. 16 | 66. 9 | 71.
     4 | 72. 3 | 87. 13 |
     93. 18 | 106. 20 |
     107. 13 | 108. 1 |
     110. 13 | 113. 10 |
     119. 5. 6 | 120. 1. |
     14 | 129. 3 | 131. |
     7 | 137. 6 | 139. |
     10 | 143. 4 | 149. |
     18 | 154. 3 | 155. |
     2 | 158. 15 | 162. |
     1. 4 | 167. 8 | 170. |
     6 | 172. 6 | 174. |
     7 | 176. 4 | 184. |
     7 | 186. 3 | 191. 1 |
     196. 16 | 197. 13 |
     198. 23 | 199. 11 |
     202. 5. 10 | 205. |
     4 | 212. 11 | 215. |
     5. 9 | 216. 13 |
     218. 8 | 220. 9 |
     222. 2 | 224. 7. |
     17 | 225. 1 | 226. |
     8. 16 | 233. 1 | 235. |
     5 | 234. 6 | 238. |
     13 | 239. 16
 adamanta 102. 3
 adamantaque 20.
     1
 adamante 148. 6
 addam 157. 5
 adde 58. 7 | 60. 1 |
     71. 16 | 123. 4 |
     132. 18 | 141. 14 |
     189. 7 | 206. 8
 addere 221. 20 |
     237. 14
 addivet 38. 5
 addimus 41. 11 |
     163. 7
 addis 26. 10 | 89.
     1 | 198. 7
 addit 162. 4
 addita 22. 17 | 66.
     6
 adducit 93. 19
 adductas 10. 18
 adductis 97. 15
 adductos 19. 13
 adduxerat 105. 15
 adduxit 225. 23
 ademæ 78. 9
 ademtæ 99. 10
 ademti 149. 17
 ademtum 129. 11.
 ademius 9. 4 | 84.
     2
 adeo 24. 16
 aderant 134. 8
 aderunt 122. 9
 ades 148. 13
 adesse 175. 4
 adesset 104. 7
 adest 63. 10 | 76. 2 |
     81. 2 | 88. 10 | 121.
     18 | 157. 14 | 165.
     1 | 184. 2 | 186. 7 |
     196. 2 | 202. 18 |
     224. 14 | 226. 10 |
     239. 10
 adesus 98. 6
 adeunda 193. 8
 adfuit 19. 1 | 56.
     4 | 218. 17 | 223.
     1
 adfuto 130. 12
 adhærent 118.
     12
 adhuc 95. 9 | 120.
     5 | 148. 11 | 159. 7 |
     179. 3 | 192. 15 |
     202. 9 | 203. 9 |
     224. 4 | 240. 3
 adjiciuntque 237.
     14
 adire 73. 9 | 115.
     10 | 171. 2 | 226.
     18
 additum 170. 12
 additus 195. 14
 adjunctos 120. 16
 adjuravit 226. 3
 adjutus 5. 5
 adjuvet 158. 5
 admiror 179. 5
 admisit 109. 19
 admistitque 51. 12
 admissi 71. 10 | 109.
     19
 admissio 109. 18 |
     180. 13
 admissos 4. 9
 admittat 205. 3
 admittere 232. 1
 admonita 227. 13
 admonitu 94. 13 |
     134. 25
 admonitura 98. 22
 admonuisse 28. 2
 admonuit 149. 6
 adnotam 105. 5
 adnotis 106. 15 |
     194. 7
 adnotumque 221.
     9
 admovi 136. 13 |
     14
 adolebunt 175. 5
 adoleffe 53. 11
 adoro 103. 13 | 130.
     9
 adscribi 60. 1
 adsit 30. 11 | 41.
     5 | 42. 11
 adspicias 76. 1
 adstat 223. 10
 adstrit 139. 5
 adstringam 174.
     14
 adstrinxit 219. 8
 advehit 47. 10
 advens 93. 19 | 178.
     3 | 190. 5
 adventus 208. 18
 advena 41. 8
 adversis 67. 6 | 195.
     6
 adverso 53. 7 | 65.
     2 | 234. 9
 adversos 128. 9
 adulter 2. 3 | 31.
     12 | 179. 4 | 180.
     14 | 215. 7 | 218.
     6 | 225. 12
 adultera 50. 5 | 62.
     9 | 89. 7 | 131. 11 |
     190. 7
 adulterio 31. 12
 aduna 112. 8 | 163.
     8
 adunco 32. 3
 adurimur 31. 11
 adusta 122. 8
 Aëcida 25. 15
 Aëcidae 79. 7
 Aëcide 77. 7
 Aëcides 4. 8 | 80.
     11
 aede 71. 5 | 116.
     12 | 135. 4 | 218.
     3 | 235. 13
 Aëta 113. 5
 Aëteæ 56. 10

VOCABULORUM.

Æetes 159. 11	æquoris 198. 18	agili 147. 3	alga 75. 6 198.
191. 1	æquus 3. 8 216.	agilis 41. 5	22
Æetne 60. 5	10	agis 16. 4	aliæ 34. 13 144
Ægeis 163. 12	aenum 200. 9	agit 54. 13 79.	3 180. 9 227. 7.
Ægeo 229. 12	æra 64. 1	16 124. 2 240.	alias 235. 23 238.
Ægeus 103. 3	æra 114. 3	4	1
Ægidæ 174. 19	ærane 117. 1	agitari 67. 5	alieni 211. 9
Ægidas 15. 3	ære 22. 15	agitaris 73. 11.	alii 45. 11 119. 9
Ægides 33. 11	ære 114. 3	agitatur 13. 1	128. 20 219. 17
Æginæque 25. 1	aerios 195. 14	agito 196. 6	aliis 5. 13 227. 8
Ægra 224. 13 240.	æripedes 117. 1	agitur 147. 10	alios 8. 11 116. 4
8 242. 18	Æcta 239. 16	194. 15 228. 5	128. 3
Ægrā 224. 11	Ælonia 119. 12	agmen 5. 8 92.	aliqua 112. 13 194.
Ægraque 106. 10	190. 20	14	19
Ægræ 225. 1	Ælonide 61. 1	agmina 121. 3	aliqua 114. 10
Ægre 185. 9	Ælonides 54. 13	agmine 167. 1	aliquam 137. 9
Ægyptus 80. 9	60. 5 111. 8	agnoscor 167. 2	aliquem 170. 5
Ællo 101. 1	æstas 57. 4	agnovi 151. 13	aliquid 28. 1 29.
Ænea 65. 7	æstium 158. 7	ago 155. 7	10 31. 7 104.
Æneam 66. 8, 11	æstus 203. 9 232.	agor 72. 5 123.	11 165. 13
Æneas 66. 7 76.	10	15	aliquis 4. 4 16. 9
13	ætas 9. 12 48. 2	agrette 155. 7	39. 5 60. 3 233.
Æneidos 74. 5	148. 11	agricola 114. 8	5
Æoli 106. 6	ætatis 55. 8	agrios 95. 13	alis 8. 12 160. 9
Æolia 154. 18	æterna 177. 12	agros 62. 5	aliqui 149. 17 200.
Æolus 107. 15	æternā 101. 6	Ah 29. 1 45. 1	4
108. 4	Æthalion 127. 7	50. 3 91. 7 106.	aliud 164. 8 171.
æqua 14. 14 25. 6	ætheria 160. 20	15 109. 18 124.	3 201. 7 203. 3
æqualiter 67. 15	Æthra 186. 12	6 170. 3, 5 172.	alius 201. 3
æquaque 91. 6	Æthrae 103. 3	15 182. 13 194.	alloquor 65. 2
æquis 152. 11	Æthramque 171. 1	11 211. 11 239.	77. 1
æquo 112. 3 161.	192. 19	10	alma 13. 7
15 224. 11	Ætnæ 143. 7	ahenipedes 55. 4	alta 8. 5 16. 6
æquor 7. 6 19. 10	ætneæ 143. 8	ait 55. 1 106. 21	41. 6 97. 20 98.
82. 4 140. 9 152.	Ætolide 94. 9	150. 4 160. 16	8 114. 12
13 195. 5 199. 7.	ævi 148. 12	161. 12 187. 4	altaque 40. 2
19 203. 9 204.	ævo 48. 38. 11	231. 16.	altæ 189. 15
5 210. 10 215.	affixa 92. 3, 8	alas 196. 1.	altam 153. 5
7	afflatus 114. 4	alat 100. 19	altaria 3. 10
æquora 13. 4 16.	Afrum 75. 3	alba 11. 8 71. 6	altas 108. 19
13 19. 4, 7 24.	agam 27. 18 126.	90. 4	alter 16. 20 21.
11 36. 13 40.	12	albæ 145. 9	11 65. 15 77. 2
9 46. 14 68.	agamque 231. 15	albere 133. 3	155. 16 95. 16
3, 7 86. 13 98.	Agamemnonis 23.	albentis 107. 17	184. 8 224. 14
1 99. 21 178.	4	albus 64. 6	225. 13 233. 5
5 195. 9 200. 7	agar 141. 8 174.	Alcæus 145. 1	237. 2
207. 8 214. 15	18	Alcathoen 154. 4	altera 13. 6 17.
æquore 202. 13	agas 35. 8 173.	Alcidæ 94. 11	13 65. 12, 15, 16
214. 20 216. 5	14 211. 8 224.	Alcide 91. 3	104. 3 115. 7
239. 5	17	Alcides 171. 9	135. 14 164. 18
æquoræ 154. 17	agat 19. 6	Alcimedæ 60. 7	143. 11 184. 17
æquoream 212. 14	age 62. 17 68. 15	Alcyone 213. 3	185. 2 192. 8
æquoræas 68. 12	137. 7 138. 7	Alcyones 197. 15	219. 14 225. 19
214. 20	agebas 46. 15	alecto 19. 1	241. 22
æquoreis 45. 14	ager 143. 6	ales 152. 2, 3 160.	alterius 21. 11 225.
163. 2		16	8, 17 229. 21, 22
Æetes			alter

alternā 143. 1	amavit 12. 9 144.	20 169. 22 186.	146. 13 154. 7
alternā 35. 13	3	4 188. 17 189.	155. 8 156. 5
alternant 55. 10	Amazonio 29. 8	12 191. 16 194.	161. 10 172. 13
altior 130. 1	236. 15	4 105. 10 198.	178. 10 179. 7
altus 67. 3 166. 13	ambage 79. 1	4 201. 2, 8 204.	183. 16 187. 1, 10
alto 42. 15 63. 9	ambiguas 90. 18	2 211. 2, 10 212.	187. 13 191. 17
95. 13 118. 9	ambit 86. 12	18 215. 12 218.	202. 15 208. 6, 14
191. 5	ambitiose 144. 10	14 219. 2, 8 220.	212. 13
alrum 198. 11 232.	ambo 39. 5 99. 13	8 229. 16, 20	226. 6
19	ambobus 61. 11	amorque 162. 8	anactorie 144. 1
alkus 66. 2 84. 5	ambozum 146. 3	amore 12. 6 40.	Anachis 74. 14
87. 12 197. 18	226. 7	13 48. 8, 11 119.	Anchises 168. 1
alvo 57. 9	ambos 99. 7	14 128. 19 147.	Anchora 10. 12
Alymone 213. 3	ambrosias 152. 12	1 153. 1, 10 183.	Ancillam 224. 19
Ama 192. 6	amem 197. 18 185.	12 189. 7 193.	ancillis 19. 12
amabis 226. 12	16	3 219. 10 222.	Androgeos 101. 13
233. 13	amemur 210. 17	10 233. 12	Andromache 49. 1
amandum 36. 3	amens 261. 13	amorem 33. 5 79.	Andromachen 71.
amans 15. 1, 10	ames 41. 4 148.	13 113. 13 115. 3	3
40. 6 106. 4 110.	14 161. 13 219.	149. 9 170. 5 172.	Andromedam 201.
16 124. 3 196. 8	12	9 240. 1	3
amante 11. 6	amet 66. 4 128.	amores 31. 1 89. 1	Andromede 145. 8
amantem 20. 11	20	152. 3 170. 19	Andron 234. 19
95. 5 174. 7	amica 27. 2 29. 2	200. 1 202. 7	angue 92. 8 213.
amantes 11. 3 145.	46. 6 93. 8 102.	amori 3. 8 30. 5	4
15 209. 13	16 192. 16	79. 11 188. 15	angues 59. 16 87.
amanti 17. 11 125.	amicas 128. 15	amoris 36. 8 43.	5
3 180. 3 202.	amicior 207. 19	18 68. 9 76. 8	angus 115. 2
11 217. 11 226.	amictu 92. 16	96. 6 110. 3 145.	anhelatos 112. 7
3	amictus 198. 17	18 157. 12 204.	anile 208. 10
amantia 207. 11	amicum 5. 7	8 211. 10 213.	anili 106. 5
amantis 3. 7 17.	amist 147. 4	9 214. 17	Animas 28. 12
3 22. 10 110. 16	amissa 206. 11	amorum 168. 1	animam 90. 1
149. 6 160. 3	amissis 23. 17 121.	Amphitryon 88. 10	animi 24. 6 108.
amarz 121. 17	9	amplectere 66. 13	17 133. 2 157.
199. 5	amnes 140. 4	amplecti 17. 3	6 159. 15 176.
amar 66. 15 148.	amo 50. 10 66. 11	amplectique 171.	11 237. 15
4. 14 184. 12	84. 16 183. 4	14	animis 122. 12
185. 17 207. 2	203. 1 206. 4	amplectitur 122. 1	animo 31. 2 66. 8
215. 11	207. 4 218. 6	amplexa 130. 13	67. 10 100. 15
amarunt 201. 5	219. 15 226. 12	amplexo 210. 4	106. 5 108. 18
amarus 227. 8	amoma 239. 4	amplexos 99. 5	159. 1 162. 11
amas 106. 6 182.	amor 2. 9 12. 3	amplexu 125. 4	196. 14 199. 15
5 216. 1 233.	17. 14 21. 12	168. 14 198. 15	227. 12
13	23. 8 28. 9 30.	amplexus 48. 6	animoque 37. 3
amasse 74. 16	34. 7, 15 32. 4	132. 16 138. 3	animos 25. 13 26.
amasti 94. 15 105.	6. 10 39. 14	161. 14 171. 10	13 30. 12 38.
11	40. 4 44. 10 47.	183. 10	10 41. 1 93. 3
amat 31. 4 34. 16	9 51. 15 54. 9	amplius 229. 16	198. 8
222. 12	58. 10 59. 12 65.	Amyclæo 82. 2	animose 229. 3
amata 79. 14	15 66. 4 68. 9	Amyntore 22. 16	animosus 77. 3
amata 155. 1	75. 13 87. 10	an 14. 3 23. 9	129. 7
amati 197. 15	115. 3 125. 22	25. 11 42. 1 54.	animum 116. 13
amator 170. 8	143. 3 150. 5	16 78. 7 95. 7	animumque 63. 3
amator 145. 10	153. 3, 13 156.	100. 20 115. 13	animus 55. 3 75.
amavi 12. 9 144. 3	6 161. 6 163.	116. 15 142. 5	15 98. 7 121. 3

VOCABULORUM.

71	175. 21	aper 36. 12 41. 8	10 59. 5 67. 9	arcus 13. 6 19?
5	animusque 129. 1	92. 1 223. 5	68. 12 89. 10	13 35. 15 83.
13	Anna 76. 9	aperta 39. 10 46.	95. 2 117. 12	3 224. 3
7	Anne 241. 9	13 150. 6	129. 14 131. 14	ardebam 162. 14
1. 1,	Anni 140. 12 144.	apertis 240. 15	153. 2 163. 18	ardent 161. 7
191.	5 148. 4	aperto 80. 9	167. 16 168. 8	ardet 48. 11 113.
208.	Annis 10. 3 52. 7	Apollo 144. 7	182. 6 194. 12	10 143. 6
13	79. 5 83. 11	apparent 98. 5	195. 18 197. 10	ardor 174. 3 218.
	168. 3 231. 7	apparentibus 231.	18 202. 2 204.	15 232. 22
1	237. 5	9	6 210. 6	ardores 122. 8
4	ambo 194. 15	apparet 169. 22	aquatica 152. 7	ardua 101. 16 1
1	annos 12. 15 28.	appelles 50. 11	aquiloni 105. 1	163. 3
12	5 74. 13 81.	appeteres 229. 17	aquilonibus 103.	area 7. 5
19	7 189. 3 242.	applicor 72. 7 164.	11	arena 45. 8 97?
2	5, 17	2	aquilonis 175. 15	20 195. 3 207.
1. 13	annua 106. 1	apposita 182. 7	aquis 2. 3 45. 14	14
19. 1	annuit 208. 9	apposita 71. 6	68. 10 70. 10	arenæ 49. 9
78.	ansa 170. 16	apposui 154. 2	98. 6 131. 4	arenas 112. 5
201.	Anthæus 90. 11	apposuisse 89. 14	139. 6 163. 2,	arenis 217. 1
45. 8	ante 5. 6, 10 11. 4	appulit 158. 11	12 168. 10 194	arentem 41. 10
19	14. 11 15. 14	apros 43. 1	16 195. 6 208.	argentea 197. 5
213.	14. 9 25. 12, 15	aprosque 88. 3	12 210. 14 212	argenti 241. 15
6 87.	34. 9 50. 8 69.	apta 18. 8 24. 16	12 214. 10 215	Argo 57. 13 112;
2	1 72. 2 78. 12	31. 2 47. 8 81.	4, 8 234. 4	1
2. 7	80. 10 91. 10	8 93. 14 122.	aquosæ 23. 19	Argolica 58. 14
0	93. 19 98. 24	4 143. 2 150.	ara 10. 2 130. 10	Argolicas 82. 5
12	107. 5 115. 12	16 192. 5 194.	arabo 147. 14	Argolici 3. 10
1	116. 9 122. 14	14	aram 235. 17	Argolico 128. 7
108.	128. 10 144. 2	aptaque 196. 2	arandus 123. 10	Argolidas 58. 15
157.	146. 10 150. 2	150. 16	aras 72. 3 235. 11	Argos 135. 14
176.	152. 10 159. 1	apte 87. 16 130.	238. 13 239. 17	arguor 222. 3 229.
15	160. 9 165. 9,	19	araffe 15. 4	14
12	13 169. 10 190.	apti 144. 5 186.	arat 6. 1	arida 49. 4
66. 8	10 191. 8 221.	13	aratra 87. 13	aries 56. 9 123;
00. 15	19 223. 8 229.	aptior 90. 4	aratriis 6. 4	11
08. 18	7 231. 15 235.	aptius 173. 12	aratro 186. 1	aris 227. 5
62. 11	2 236. 3	aptius 282. 3	arbiter 88. 11 160.	arista 49. 5
99. 15	ate 155. 3 194.	aptum 205. 1	17	aristæ 136. 5
7. 3	3 200. 5	aptus 125. 3	arbitrio 184. 20	arma 25. 15, 20
13 26.	anteferendus 168.	aqua 43. 14 45.	arbitrium 44. 2 79.	28. 6 35. 15 48.
12 38.	4 176. 12	6 103. 8 188.	6 105. 15 164.	4 52. 6 55. 6
93. 3	antennas 167. 7	16 202. 14	12 191. 12	62. 16 72. 12
29. 3	Arenor 48. 1	aquâ 11. 12 16. 16	arbor 111. 8 163.	74. 8 78. 8 80.
7. 3 1]	Antilochum 2. 12	94. 18 125. 18	2 181. 13	5 82. 5 83. 9
6. 13	Antilochus 3. 1	193. 6 196. 4	arbore 42. 13 160.	93. 16 117. 6
65. 3	Anronique 8. 10	198. 14 203. 8	6 218. 7 235.	126. 10 127. 2
3 75.	atra 151. 3, 7	205. 2 207. 18	18	132. 2, 3, 6, 13
121. 3	atreque 151. 3	212. 16	arcanaque 116. 3	139. 14 175. 13
175	atrum 70. 9	aquæ 58. 2 68. 4	arcanum 192. 17	176. 4 191. 15
	atrus 19. 8 106.	101. 8 119. 4	arce 66. 2 102. 20	220. 9
	22 107. 18 207.	153. 14 156. 2	arcta 110. 14	armatas 135. 4
	12	192. 14 199. 12	arctius 169. 11	armenta 78. 7 1
	unisque 44. 5	200. 16 241. 16	arcton 201. 1	176. 13
	anxia 228. 6	aquam 112. 2	arctophylax 203.	armentaque 46.
	anxius 132. 11 190.	aquarum 200. 3	10	15
	4 124. 18	aquæ 18. 10 19.	arca 32. 3 159. 3	armenti 92. 5

armi-

INDEX

- armiferam 16. 10
 armis 3. 2 | 9. 10 |
 26. 3 | 44. 1 | 47.
 11 | 93. 1 | 128.
 21 | 129. 7 | 175.
 1 | 176. 12
 ars 31. 3 | 111. 2
 arti 113. 9
 arsit 36. 7 | 147. 1 |
 165. 3
 arsuram 159. 13 |
 191. 10
 artufros 56. 2
 arte 22. 16 | 48. 9 |
 51. 16 | 114. 10 |
 177. 2 | 186. 4 |
 200. 17 | 208. 2 |
 216. 5 | 241. 18
 artes 10. 4 | 14. 4 |
 32. 1 | 51. 11 |
 220. 9
 artesque 121. 15 |
 148. 1
 artibus 106. 16 |
 154. 13
 articulo 103. 12
 articules 147. 12 |
 artis 51. 16
 artus 94. 13 | 102.
 16 | 105. 15 | 122.
 1 | 152. 9 | 224.
 5 | 239. 7 | 242.
 17
 arva 6. 12 | 65. 14 |
 114. 6 | 117. 3 |
 143. 7
 arundine 96. 5
 Alcanius 69. 9
 Ascaniusque 74. 13
 ascendo 98. 7
 ascensurus 194. 1
 ascribat 242. 20
 Asix 166. 9 | 176.
 9 | 189. 18
 aspectu 205. 10
 aspectus 80. 12
 aspera 51. 8 | 78.
 16 | 93. 102 | 32.
 10
 aspxi 197. 19
 aspice 67. 8 | 103.
 7. 9 | 148. 16
 aspiciam 100. 2
 aspicienda 94. 2
 aspicias 21. 3 | 166.
 13
 aspicias 138. 10 |
 232. 6
 aspiciet 45. 13 | 152.
 13
 aspiciuntur 58. 2
 aspiceres 241. 23
 affidet 225. 1 | 240. 9
 affiduis 49. 6
 affiduos 202. 1
 affluet 207. 21
 affluetas 194. 12
 afflueti 22. 18
 afflueto 58. 6
 affluetam 213. 10
 affumit 218. 12
 affo 19. 11
 affra 160. 10
 affricum 149. 14
 at 4. 11 | 5. 6 | 13.
 11 | 16. 7. 13 | 21.
 15 | 22. 16 | 26. 6 |
 27. 1 | 31. 11 | 38.
 1 | 46. 15 | 50. 2.
 13 | 56. 5 | 70. 1 |
 78. 5 | 79. 7 | 86.
 7 | 87. 11 | 102. 6 |
 106. 4 | 111. 1 |
 118. 2 | 120. 4 |
 125. 13 | 139. 3 |
 141. 11 | 144. 11 |
 145. 5. 13 | 146.
 7 | 151. 1. 11 |
 154. 9 | 162. 9 |
 169. 1. 15 | 180.
 9 | 181. 14 | 184
 15 | 186. 13 | 190.
 11 | 195. 7 | 200.
 6 | 201. 5 | 210.
 1 | 212. 17 | 215.
 7 | 231. 7 | 237. 3 |
 242. 8
 atque 4. 4 | 8. 11 |
 16. 9 | 24. 6 | 58.
 10 | 60. 3 | 63. 14 |
 65. 6 | 94. 11 | 98.
 7 | 144. 3 | 148.
 4. 12 | 150. 5 | 166.
 11 | 170. 2. 12 |
 198. 10 | 199. 5 |
 202. 5 | 215. 9 |
 226. 20
 Atalanta 36. 7
 Athamantides 200.
 7
 Athenas 16. 9
 Atlantis 160. 10
 Atlas 87. 2
 atra 93. 13 | 138.
 12
 Attracis 191. 18
 attrax 109. 11
 Atreus 79. 1
 atria 167. 2
 Attrida 23. 5
 Attrida 223. 16
 Attridæ 28. 18
 Attriden 177. 2
 Attrides 48. 7 | 176.
 11
 atrum 115. 9
 attamen 1. 2
 Atthis 144. 2
 attigit 46. 3
 attrinet 123. 18
 attoniti 44. 3
 attonitus 164. 10
 attonuere 33. 2
 attrahe 127. 1
 attritus 200. 3
 attruleratque 112.
 6
 attulimus 158. 9
 attulit 106. 12 |
 179. 7
 aucta 131. 2
 auctor 61. 12 | 71.
 11 | 73. 6 | 79. 5 |
 140. 12 | 147. 16 |
 184. 4 | 190. 9
 auctore 180. 17
 auctores 103. 4
 auctoris 142. 5
 auctorisque 104. 8
 aucupor 88. 7 | 130.
 5
 audaces 112. 6 |
 196. 1 | 220. 16.
 bis
 audaci 106. 12
 audacia 161. 1 | 204.
 7 | 210. 13
 audacior 192. 9
 audacter 240. 13
 audax 193. 9
 audes 184. 1
 audet 118. 5
 audi 122. 12
 audiebam 136. 2
 audieram 71. 1 | 93.
 17
 audiet 228. 1
 audire 105. 13 | 130.
 17 | 136. 1
 audirem 210. 5
 audires 98. 19
 audit 36. 14
 audita 228. 1
 audita 237. 10
 auditæ 131. 9
 auditis 185. 14
 audito 70. 6
 avem 181. 6
 averfque 115. 5
 averfata 29. 4
 avertere 112. 15
 averfi 94. 1
 aves 97. 8 | 151.
 18
 aufer 238. 2
 auferet 73. 8
 auferet 240. 5
 Auger 89. 3
 augurio 191. 4
 auguror 19. 8
 avi 116. 2
 avia 20. 5 | 40. 9 |
 55. 2 | 224. 15
 avibus 18. 11
 avibusque 108. 13
 avida 74. 5
 avidæ 110. 8
 avidas 8. 10
 avido 30. 11 | 100.
 18
 avidos 76. 14
 avidosque 88. 3
 avidum 96. 5
 avis 18. 14 | 239.
 14
 aula 8. 7 | 78. 11
 aula 107. 15
 Aulide 124. 3
 avorum 105. 5 |
 173. 3
 avos 166. 8
 aura 17. 6 | 23. 10 |
 45. 5 | 75. 5 | 131.
 14 | 136. 6 | 153.
 11 | 155. 14 | 175.
 2 | 208. 16 | 209.
 18
 aurâ 46. 3 | 61. 1 |
 118. 5
 auras 7. 12 | 102.
 15 | 116. 9 | 158.
 5 | 196. 3
 aurata 126. 2
 aurata 53. 2
 aure

VOCABULORUM.

aure 93. 18 | 223.
2.
aurea 60. 6 | 115.
12 | 119. 6 | 158.
17 | 160. 12 | 166.
11 | 173. 1 | 200.
14 | 230. 5
aurem 22. 7
aureo 56. 9 | 123.
11
aures 24. 5 | 108.
1 | 120. 1 | 197. 13
aureus 120. 16 | 123
11
auri 22. 17 | 190.
14
auribus 122. 4 | 208
17.
auro 89. 13 | 94. 5 |
127. 9 | 135. 5 | 236
15
auroque 208. 23
aurore 148. 4 | 183.
7
auroræ 36. 3 | 167
17 | 192. 2
auroram 216. 17
aurum 147. 13 |
235. 7
aurumve 51. 9
aurea 118. 5 | 134.
4.
aureis 136. 15
aureo 214. 19
aureus 129. 2 | 182
8
aureus 28. 6
aureus 127. 7
aureus 5. 3 | 17. 3 |
90. 3 | 119. 11.
12 | 171. 2 | 178. 3
106. 7. 15 | 20. 10 |
24. 10 | 28. 9 | 32.
7. 8 | 33. 1 | 47. 4 |
66. 15 | 67. 5 | 85.
5. 6 | 98. 11 | 99.
3. 5 | 100. 17 | 112
5 | 119. 1 | 126. 15.
16 | 134. 9 | 136.
7 | 147. 15 | 166.
1 | 172. 3. 4. 17 |
174. 5 | 176. 12 |
177. 7. 8 | 180. 6
182. 1. 2 | 187. 1
192. 11 | 195. 2 |
201. 1 | 202. 10 |

204. 1. 7. 8 | 206
11. 12 | 207. 5. 7.
9. 16 | 210. 10 |
212. 3 | 214. 3. 4 |
215. 6 | 220. 15 |
233. 15. 17 | 236.
11
autem 28. 15
avum 13. 4 | 108.
16 | 109. 16
avus 40. 11 | 61. 7 |
79. 1. 6. 8 | 82. 8
auxere 18. 5
auxerunt 22. 14
auxiliis 9. 13
auxilium 52. 4
auxiliumque 123.
4
axe 82. 12

B

Baccha 99. 4
Bacchi 61. 7
Bacchiadæ 185.
1
Bacchus 61. 7 | 144.
8. 9
baltheus 236. 15
barbara 3. 11 | 54.
7 | 58. 15 | 78. 2 |
117. 13 | 181. 14.
barbaraque 132. 2.
barbaria 21. 2 |
115. 12
barbitos 143. 4
beata 112. 16 | 167.
6
beator 166. 9 | 221.
5
beato 190. 11
Belide 138. 7.
bella 7. 2 | 27. 11 |
47. 10 | 72. 11 | 78
16 | 126. 8 | 127.
11. 16 | 128. 20 |
140. 13 | 175. 11 |
191. 17 | 192. 6 |
Bellando 27. 10
belli 74. 5 | 126.
12 | 177. 7 | 184.
17
bellica 137. 15
bellis 72. 11
bello 15. 7 | 131.

11 | 175. 16
bellua 101. 20
bellum 26. 3 | 127.
3 | 176. 7
bene 8. | 5. 6 | 11.
3 | 21. 2 | 26. 14 |
31. 11 | 49. 1 | 50.
10 | 54. 12 | 70. 6 |
72. 20 | 76. 5 | 84
1 | 87. 11 | 102. 21 |
109. 16 | 111. 5 |
113. 13 | 130. 15 |
134. 9 | 147. 5 |
180. 6 | 188. 11 |
192. 3 | 222. 11.
14 | 238. 8
bibat 68. 12.
bibere 146. 16
bibis 139. 13 | 182.
12
bibistis 112. 2
bibit 214. 14
bibulis 217. 1.
bibulum 186. 1.
bicornes 33. 1
bicorniger 126. 3
bimarem 113. 3.
bimembres 15. 7
bimembri 92. 13
bina 34. 6 | 36. 13 |
61. 14 | 79. 4 | 191.
12. | 241. 10
bis 22. 17. 18 | 94.
16 | 179. 8 | 234.
9
bisque 57. 4
Bistonis 16. 16
Bistonis 175. 16
blanda 45. 12
blandæ 22. 14 | 146.
9.
blandaque 131.
14
blandior 150. 13
blandis 14. 1 | 171.
2
blandissima 144.
11
blandicias 83. 11 |
132. 15
blandiciis 183. 7
blandiatur, 240.
13
blandus 188. 8.
bona 107. 11 | 131.
2 | 165. 8 | 174. 1 |

191. 4 | 209. 20 |
229. 5
bonis 93. 8 | 183.
14 | 185. 14 | 237.
5
bono 232. 16
Boote 53. 16.
Borea 195. 9
Boreas 125. 7 | 205.
3 | 232. 20
bos 139. 2
bove 60. 1 | 139. 2 |
227. 5
bovent 101. 16
boves 53. 10 | 55. 4
bovi 140. 10
bovis 160. 4
boum 9. 8 | 99. 16 |
112. 8 | 113. 16
braccis 106. 13 |
179. 13
brachia 40. 6 | 44.
4 | 68. 9 | 72. 16 |
97. 12 | 138. 3 |
165. 2 | 196. 10 |
198. 10 | 202. 1 |
208. 12 | 209. 6 |
216. 6. 12 | 217.
4 | 225. 4.
bractea 48. 4.
breve 69. 5 | 142.
6
brevis 76. 6 | 141.
16 | 204. 17
brevibus 19. 1 | 83.
13
brevis 145. 5 | 202.
14 | 209. 11 | 214.
2
brevius 198. 23
Briseida 28. 7 | 221.
13
Briseide 21. 1
bubus 49. 10
Bustis 90. 9
busta 135. 11
Byzantia 39. 5

C

Adam 139. 10 |
141. 10
cadant 216. 2 |
cadat 41. 8 | 88. 2 |
128. 8 | 183. 12
R
193

I N D E X

193. 2 | 226. 20
 cadent 69. 4
 cadenti 153. 13
 cadentibus 57. 11
 cadere 128. 7
 caderet 112. 10
 cadit 88. 8 | 131.
 2 | 197. 2
 cado 19. 2
 c. duca 155. 8
 caducam 166. 3
 cadunt 26. 6 | 49.
 4 | 138. 2 | 238.
 12 | 240. 12
 caeca 15. 8
 caecis 104. 1
 caecum 30. 16 | 197.
 8
 caede 62. 11 | 64.
 3 | 92. 4 | 104. 2 |
 134. 17. 18 | 138.
 13 | 168. 7
 caedem 137. 9
 caedis 29. 4 | 134. 6
 caeduntur 163. 1.
 celarus 236. 15
 celeste 172. 7
 celestia 184. 19
 celestibus 239. 17
 celibe 130. 5
 celo 105. 5 | 161.
 16
 celum 193. 7
 celumque 7. 13 |
 45. 1
 cerula 44. 8 | 58.
 3 | 147. 3
 cerulea 162. 16
 ceruleus 216. 13
 ceruleis 67. 16
 ceruleus 70. 10
 cerulus 86. 12
 cesa 44. 7
 cesaque 119. 8 |
 175. 6
 celsis 176. 13
 celsos 5. 1 | 137. 8
 cetera 25. 13 | 57.
 12 | 61. 16 | 77. 6 |
 133. 10 | 143. 12 |
 152. 4 | 157. 7 | 192.
 19 | 194. 10 | 198.
 19 | 221. 5 | 242.
 15
 calamo 247. 17

calamum 104. 3.
 calathis 91. 4
 calathum 91. 4
 calco 19. 3
 caleco 202. 17
 calet 198. 4
 calliditate 173. 12 |
 224. 14
 callidus 219. 5
 calor 136. 3 | 143.
 8 | 215. 13
 Calydonis 223. 5
 campo 123. 9
 cana 11. 12
 candida 34. 11 |
 144. 1 | 145. 7 | 196.
 13 | 225. 4 | 234.
 30 | 241. 13
 candidaque 98. 21
 candidior 174. 12
 candidiora 150. 8 |
 170. 14
 candor 31. 10
 canebat 49. 7
 canent 200. 7
 canente 242. 4
 canes 32. 6 | 43. 4 |
 88. 4 | 92. 7
 canescant 24. 11.
 canet 45. 6.
 canibus 119. 1
 canibusque 108. 13
 canis 133. 3.
 canit 159. 13
 canitur 144. 12
 canore 166. 14
 cantabam 145. 15 |
 170. 19
 cantanti 145. 16
 cantat 152. 3
 cantata 59. 2
 cantatus 120. 1
 cantus 121. 15
 canunt 34. 1 | 213.
 7
 cape 25. 15
 capellae 160. 7
 caperentur 164. 8
 caperéne 22. 3
 caperes 27. 11 | 38.
 2
 capi 14. 6 | 23. 20 |
 183. 8 | 220. 5 |
 235. 22 | 237. 10
 capiat 242. 10

capient 167. 2
 capiere 220. 6
 capies 31. 5 | 130.
 18
 capilli 34. 11 | 35.
 3 | 112. 3 | 147. 1
 capillis 59. 7 | 94. 3 |
 99. 3 | 133. 3 | 138
 17 | 163. 15 | 238.
 17
 capillos 21. 15 | 25.
 7 | 51. 7 | 82. 10 |
 90. 3 | 103. 9. 19 |
 121. 5 | 126. 1 |
 137. 1 | 222. 5
 capillus 147. 14
 capit 34. 4 | 74. 8 |
 188. 6
 capiti 112. 12 | 144.
 8
 capra 15. 10 | 23.
 2 | 34. 4 | 50. 6 |
 116. 16 | 221. 10 |
 236. 18
 capra 78. 1
 caprabere 220. 5
 capiam 221. 9
 capitamus 208. 17
 capitantem 240. 18
 captantur 168. 9
 captarum 94. 3
 captasses 230. 13
 captavi 83. 13
 captes 192. 14
 captiva 24. 15 | 26.
 9 | 94. 1 | 101. 3.
 capivo 6. 1
 capto 93. 2
 captus 7. 9 | 30. 18 |
 211. 8
 caput 26. 15 | 51.
 3 | 126. 9 | 133. 4 |
 165. 9 | 208. 10 |
 224. 15
 caputque 26. 3
 cara 100. 4 | 118.
 2 | 128. 1
 Cara 207. 5
 carbasa 75. 5 | 98.
 10 | 234. 9
 carcer 138. 18
 carcere 202. 6
 careant 209. 14 |
 223. 3
 careas 67. 14

careat 16. 11
 carendus 5. 12
 carent 61. 2
 careo 130. 6
 carere 3. 3 | 12. 8 |
 66. 10 | 172. 16 |
 180. 8 | 183. 13
 cares 80. 5
 caret 35. 13 | 130.
 10
 carina 13. 12 | 147.
 10 | 163. 6 | 200.
 8
 carinae 45. 15 | 58
 1 | 205. 1
 carinam 129. 17
 carinas 73. 17 | 132.
 3 | 214. 3
 caris 232. 21
 carissima 107. 9
 caritura 29. 7
 carmen 18. 14 | 43.
 12 | 76. 12 | 143.
 3
 carmina 120. 3 |
 143. 2. 9. 10 | 144.
 11 | 154. 15 | 242.
 7. 8
 carmine 20. 10 |
 59. 1 | 236. 3 | 239.
 20
 carpere 31. 7 | 195.
 4
 carpitur 160. 4 |
 carpit 110. 7
 Carthaginis 66. 1
 Carthago 65. 9
 casa 42. 16
 Cassandra 163. 15
 cassibus 227. 13
 casta 50. 13 | 125.
 22
 castaque 18. 12 |
 136. 16 | 172. 14
 castas 58. 7 | 218.
 8
 casto 3. 8
 castori 82. 2.
 castra 5. 4 | 56. 12 |
 177. 8 | 214. 17
 castris 3. 6
 castus 131. 10
 catena 29. 1
 catenâ 101. 3
 catenis 142. 1
 catenis

VOCABULORUM.

catenis 222. 9
catulos 43. 3
cavas 193. 8.
cave 229. 22
caveas 219. 16
caveto 128. 1.
canis 3. 1 | 6. 6 |
20. 9 | 25. 18 | 38.
4 | 48. 4 | 68. 14 |
78. 10 | 80. 8 | 94.
16 | 95. 8 | 103.
15. 16 | 106. 19 |
128. 13 | 134. 2 |
140. 5 | 147. 9. 18 |
150. 3 | 158. 10 |
179. 6 | 181. 18 |
182. 5 | 186. 18 |
190. 6 | 199. 20 |
204. 12 | 207. 6 |
219. 2 | 220. 18 |
222. 16 | 224. 13 |
225. 20 | 226. 15 |
231. 17 | 233. 9 |
238. 8 | 240. 12 |
causa 128. 11 | 223.
12.
causam 20. 12 | 76.
13 | 106. 3 | 138.
11 | 161. 4 | 170. 4 |
176. 14 | 191. 14 |
211. 3 | 225. 4 |
causaque 212. 4 |
230. 6
causas 7. 7 | 12. 4 |
71. 15 | 205. 8 |
239. 13
causis 102. 12 | 231.
9
causa 232. 4
causas 184. 10
causè 132. 8 | 219
18
cautum 198. 24
cautus 5. 6 | 204.
2 | 205. 4
cecidere 216. 19
cecidisse 3. 2 | 23.
14
cecidit 134. 10
cecinit 18. 14
Cecropi 101. 14
Cecropidum 227.
15
Cecropios 102. 19
cede 93. 8 | 119. 12
cedent 177. 8.

cedentes 197. 10
cedere 215. 12 |
226. 14
cedis 232. 17
cedunt 87. 8 | 220.
17
Celeno 213. 5
celare 39. 3 | 169.
21 | 194. 3
celat 107. 18 | 113
13
celatur 57. 9
celaverit 157. 3
celavimus 106. 13
celeberrima 42. 3 |
229. 11
celebrare 126. 4 |
170. 17 | 224. 7
celebras 146. 11
celebrat 143. 7
celer 45. 9 | 202. 6
celerem 129. 18
celeris 32. 6 | 51.
1 | 155. 2
celeri 184. 3 | 215.
16
celsa 4. 7
celsus 102. 20
Centaurus 191. 17
centesima 141. 9
centum 100. 1 |
144. 3
ceperunt 175. 15
Cephalo 148. 5
Cephalus 36. 1
Cepheia 145. 7
cepit 221. 13 | 231
1
cera 132. 14
ceræ 132. 18
ceratæ 66. 5
ceratas 44. 8
Cerberus 92. 8
cerea 59. 9
Cerealis 37. 7
cernam 97. 17
cernere 98. 19 | 164
7 | 216. 22
cerni 198. 7 | 216.
18
cernis 184. 1
cernit 239. 2
certa 40. 4 | 56. 11 |
228. 15.
certa 195. 8
certas 212. 4

certamen 164. 13 |
177. 10 |
certamina 160. 17 |
226. 9
cerramine 176. 15 |
232. 15
certaminis 171. 5
certaque 59. 8
cerri 40. 4
certior 53. 4
cerris 75. 4
certius 75. 7 | 201
7
certo 49. 1
certus 65. 5 | 149.
1 | 188. 17 | 232.
19
cervice 150. 11 |
165. 9 | 169. 17
cervis 32. 5
cervix 221. 1
cespite 152. 8
cespitibusque 139
12
cespitis 157. 13
cessas 22. 6
cessasse 54. 5
cesses 135. 16
cessi 119. 13
cessit 84. 1 | 103. 13 |
135. 8
Ceycis 197. 15
Chackiopeque 191.
2
Chara 115. 4
Charaxus 150. 1
charta 6. 11 | 104.
4 | 242. 16
charta 194. 10
chartas 50. 5
chelyn 153. 15
cibo 135. 13
cibus 105. 16
cibus 169. 12 | 180
10
cibusque 101. 10
cinerem 3. 9
cineres 76. 10
cineresque 72. 5
cingit 99. 17
cingitur 229. 12
ciris 210. 18
Cinnama 175. 5
Cinyraque 36. 5
Circeque 213. 3
circum, 136. 1 |

223. 7
circumdare 165. 21
circumspicit 58. 3
citra 46. 3
citæ 234. 8
citari 71. 7
citas 163. 5
citharæ 27. 4
citharas 155. 2
citius 10. 2
cito 23. 8 | 48. 6 |
116. 6
cito 21. 7
citos 43. 4
clam 215. 11
clamabam 82. 11 |
210. 11
clamabis 48. 9.
clamant 120. 7 | |
126. 5
clamantem 77. 9
clamanti 98. 1
clamantis 106. 22
clamarem 121. 6
clamat 48. 8
clamata 66. 19 bis
clamore 108. 9 |
135. 9
clara 168. 5 | 179.
3 | 181. 2 | 207. 20
claramve 201. 3
clarus 36. 1 | 214.
7
classe 2. 2 | 44. 7 | |
127. 11
classiem 29. 9
classi 24. 14 | 158.
12 | 163. 12
classibus 214. 4
classis 17. 2 | 75. 9 |
175. 1
clava 37. 9 | 93.
15 | 100. 11
claudat 205. 3
claudere 195. 13
claudetur 133. 7
claudis 213. 10
clausa 73. 4 | 134
1
clausaque 230. 10
clivo 220. 3
clivus 199. 12
Clymenen 171. 1 | |
192. 19
clypeos 27. 7
clypeum 132. 9
R 2 coacta

INDEX

- coacta 68. 18 | 105.
 16 | 119. 20 | 188.
 14
 coactus 57. 5
 coeamus 209. 13 |
 215. 7
 coegi 55. 1
 coegit 59. 15 | 191.
 17
 coelestes 72. 20 |
 83. 7
 coelesti 197. 1
 coelestia 227. 5
 coelo 12. 1 | 196.
 17 | 202. 8, 9
 coeloque 213. 5
 coelum 87. 1 | 89.
 12 | 101. 9 | 148.
 9
 coepi 55. 3 | 66. 15 |
 113. 7
 coepisti 87. 7
 coepit 43. 18
 coeptas 62. 2 | 234.
 6
 coepio 157. 14 |
 179. 5 | 188. 15
 coercet 195. 18
 coercita 134. 1
 cogare 221. 9
 coge 28. 10
 cogente 186. 17
 cogere 188. 11 |
 237. 9
 coges 28. 11
 cogimur 174. 4 |
 220. 16
 cogis 28. 10
 cogit 7. 15 | 107.
 1 | 132. 11 | 211.
 16 | 215. 11
 cogitat 66. 11
 cogitur 168. 12
 cognataque 140. 3
 cognatae 138. 15
 cognato 39. 4
 cognatos 105. 6
 cognita 26. 16 |
 56. 3 | 100. 2 | 142.
 4 | 228. 11 | 234. 4
 cognoscens 61. 15
 cognosces 95. 11.
 cognosco 150. 15
 cognovi 45. 15
 cognovit 62. 9
 cogor 107. 4
 cohibere 89. 13
 coiere 72. 13
 coimus 188. 7
 coissent 10. 11
 coit 39. 1
 coitura 38. 9
 colam 37. 1
 colar 147. 15
 colas 227. 4
 Colcha 176. 2
 Colchi 121. 7
 Colchisque 62. 7
 Colchorum 3. 1
 Colchos 62. 12 |
 112. 15 | 201. 9 |
 215. 15
 colendo 206. 9
 colenti 61. 9
 coli 34. 16
 colit 72. 20
 colla 20. 5 | 35. 3 |
 83. 13 | 86. 10 |
 113. 16 | 130. 4 |
 202. 4 | 206. 12 |
 211. 9 | 221. 2
 collaque 216. 20
 collaris 168. 3
 collige 110. 12
 colligere 108. 18.
 colligit 59. 8
 colle 44. 14 | 89.
 11 | 90. 11 | 147.
 11 | 151. 6 | 165.
 21 | 169. 6
 colloque 17. 3
 colloqui 231. 14
 colloquiumque 192.
 14
 collucet 135. 5
 collum 28. 1
 color 105. 1 | 241.
 11, 15
 colorque 28. 11
 colos 25. 4
 colubris 19. 1
 colum 93. 14
 columbae 145. 9
 colunt 101. 11
 colusque 137. 16
 comā 97. 16 | 151.
 10
 comaque 107. 7
 comā 27. 8 | 218.
 18
 comæ 50. 2 | 90. 4 |
 235. 6
 comam 198. 18
 comas 110. 6 | 115.
 5 | 126. 9 | 135.
 10 | 136. 6 | 160.
 15
 combibere 107. 4
 combibit 151. 16
 comes 21. 10 | 22
 12 | 36. 11 | 43. 3 |
 137. 4 | 140. 8 |
 196. 12
 comesque 62. 18.
 cominus 176. 17
 comis 49. 8 | 69.
 2 | 77. 10 | 92. 8 |
 121. 4 | 149. 16 |
 213. 4 | 239. 4
 comitata 22. 13 |
 63. 1 | 119. 13 |
 163. 9
 comitem 133. 5
 comites 45. 2 | 74
 10 | 192. 20
 comitesque 99. 19
 comiti 140. 8
 comitum 135. 9 |
 171. 1
 commentis, 232.
 10
 comminuenda 150.
 20
 comminuere 28,
 4 | 91. 8
 commisit 205. 9
 commissaque, 12.
 13
 commissio 137. 14
 commoditate 174.
 4 | 188. 2
 communes 122. 15
 communia, 153.
 15 | 174. 11
 communiter 210.
 15
 compedibus 222. 9
 compensavimus,
 23. 17
 compererim, 50.
 10
 compefce 222. 9
 compefcere 169
 15 | 187. 5
 complexo 70. 14
 compositas 131. 14
 compositis 121. 4 |
 219. 7
 composuisse 213.
 8
 comprefa 92. 12
 comprimat 9. 7
 compulit 70. 10
 compulſus 221. 7
 comiti 34. 15
 conantur 235. 6
 conabar 63. 19
 conara 30. 3
 conatque 139. 7
 concava 57. 14 |
 98. 2
 concedat 31. 13
 concedite 69. 3
 concedunt 197. 6
 concidat 58. 12
 conciderant 36. 2
 concidimus 241.
 11
 concidit 76. 14
 conciliandus, 59.
 12
 conciliare 219. 4
 concinit 64. 6 | 152.
 2
 conciperere 86. 8
 concita 13. 4 | 99.
 4 | 207. 7
 concitet 67. 8 | 175.
 12
 concubitus 70. 8
 concubuisse 168. 2
 concurrere 128. 17
 concurret 25. 10
 condam 109. 6
 condas 10. 5 | 66.
 1.
 condar 102. 14
 condicetur 31. 3
 condidit 84. 8 | 223.
 2
 condita 212. 10
 conditione 237. 20
 coner 186. 2
 confer 123. 14
 conferre 226. 7
 confidit 187. 7
 confisum 92. 13
 confiteor 183. 9 |
 209. 17 | 238. 9
 confundere 17. 5
 confunditur 199.
 19
 confundor 199. 19 |
 216. 15
 col:

VOCABULORUM.

confusa 146. 31236.	consiliumque 192.	contendit 233. 5	cornu 102. 1
7	20	contenta 42. 9 70	cornua 20. 11 19.
congerimus 193. 3	consistere 221. 19	7 179. 15 185. 5	14 94. 17 114.
congestioque 190.	confita 43. 9	conterrita 97. 13	1 148. 8 171. 9
14	consors 127. 13	contigit 230. 3	cornuaque 139. 6
conjuges 23. 3 26	145. 1	contigero 204. 18	corona 61. 7
7 46. 11 78. 8	confortes 23. 13	contigit 24. 5 108	coronam 201. 3
83. 6 87. 14. 17	conspecta 228. 13	22	coronas 239. 3
121. 10 132. 19	conspiceris 169. 1	continet 75. 6 108.	coronatis 238. 17
172. 3 177. 10	conspiciare 39. 12	10	corpora 23. 2 28.
188. 5 199. 1	conspiciat 148. 7	continger 73. 18	15 62. 6 84. 13
228. 2	conspiciens, 131.	204. 7	94. 12 113. 6
conjugii 12. 16	16	contingit 202. 11	114. 7 126. 2
75. 12 95. 10	conspicit 148. 7	232. 12	141. 14 153. 12
162. 10 163. 10	conspiciumque	continuaue 148. 8	184. 19 192. 5
conjugiueque 133. 2	164. 6	continuere 153. 8	corpore 73. 4 107.
conjugio 64. 73	conspiciuus 51. 5	continui 121. 5	10 108. 8 117.
conjugis 25. 20	constans 189. 7	continuo 107. 3	1 127. 10 128.
60. 2 69. 1 77.	234. 16	227. 8	16 146. 4 153.
2. 93. 16	constanter 165. 8	contra 77. 4 123	2 194. 20 197.
conjugium 166. 5	constantia 67. 13	5 234. 13 239.	14 200. 16 118.
218. 5 237. 7	165. 17	14	1 232. 8 225.
conjunctas 192. 12	Constantius 187.	contraria 241. 21	10
conjugere 242. 19	11	correctatque 225.	corporibus 135. 12
conjuravimus 237	constiteram 236.	5	corporis 185. 3
13	13	convalui 241. 7	205. 9 232. 22
conjux 4. 3 7. 10	constitit 44. 6 120	convalluit 161. 1	corpus 19. 15 32.
8. 2 17. 13 23.	14 152. 10, 11	convellere 159. 5	8 51. 10 103.
3 24. 18 26. 5	160. 9	184. 1	11 110. 16 149.
42. 1 61. 4, 7	constitui 72. 9	conveniant 47. 9	18 196. 3 204.
63. 13 71. 9 72.	constutias 150. 16	131. 15	11 206. 7 214.
3 83. 1 84. 1	consuetio 230. 10	conveniente 157. 8.	10 223. 9 230.
95. 7 117. 11	consule 48. 2 60.	convenit 104. 12	9 232. 14 238.
135. 8 161. 9	7 146. 12	154. 2	10 241. 3. 9
167. 17 184. 8,	consult 223. 15	conveniunt 46. 13	corpusque 28. 11
9, 18 218. 6	consultoque 219.	76. 5 126. 5	65. 3 133. 1 136.
connexos 77. 8	10	convicia 205. 5	3
connubia 16. 7	consului 16. 15	234. 17	corrigit 224. 2
109. 7	44. 5	convivia 169. 3	corriger 173. 7
connubialia 56. 1	consultit 3. 8	241. 1, 5	corripio 207. 8
con sanguineæ 144:	consumperit 64. 1.	copia 14. 1 176.	corripit 238. 16
9	consumpta 76. 11	9 200. 17 209.	corrui 171. 7
conscendis 57. 13	confurgere 176. 7	21 221. 18	corrumpere 41. 1
confcia 76. 9 106	219. 5	coquit 143. 8	224. 5 237. 5
22 116. 11 151.	confurgit 159. 11	cor 58. 10 134.	cortex 62. 17 63:
4 192. 11 151. 4	confurgitis 119. 11	15 147. 17	3
192. 17 198. 19	contactas 33. 2	coram 25. 7 81.	cortice 43. 12
207. 12 227. 4	contegar 172. 4	1 108. 19 169. 9	Corycils 229. 11
231. 13 233. 3	contemnere 30. 7	172. 11	costas 93. 9
conficius 33. 4 196.	167. 5 172. 9	corda 40. 8	costis 163. 6
15	contemno 189. 15	corde 46. 4 105.	craftque 214. 4
confecit 181. 6	contempta 25. 9	14 214. 16	craftina 24. 3
confeluere 117. 8	165. 22	cordis 184. 2	cratere 185. 18
confervisse 14. 10	contemptumque	cornea 35. 7	creandis 52. 3
confilio 164. 4	210. 8	cornibus 235. 17	creatus 36. 5
confilium 237. 15	contenderit 177. 11.	cornigerump, 51. 3	crebra-

I N D E X

- crebraque 146. 2
 credar 34. 1 | 83. 1 |
 95. 10
 credas 32. 1 | 108.
 17 | 183. 15 | 197.
 4 | 199. 1 | 233. 7
 credat 60. 4
 credatur 50. 9
 crede 107. 13 | 132
 17 | 158. 13 | 166.
 6 | 175. 14 | 185.
 17 | 212. 5 | 217.
 4 | 219. 6 | 223.
 13 | 238. 5
 credentem 14. 15
 credemibus 54. 3
 credere 93. 17 | 118
 8 | 183. 5 | 184.
 19 | 199. 13
 crederet 174. 2
 credens 91. 9
 credet 175. 4
 credi 231. 5
 credibile 137. 8
 credibilis 231. 18
 credideris 225. 15 |
 240. 7
 credidimus 14. 1,
 9, 3, 5
 credidit 187. 16 |
 228. 15
 credimus 11. 6 |
 208. 18
 credis 68. 4 | 164
 19 | 167. 12 | 200. 8
 credita 11. 5 | 35.
 2 | 97. 2
 credite 27. 18
 creditur 86. 7 | 126.
 4
 creditus, 185. 9 |
 223. 7
 credo 162. 1
 credor 84. 14
 credula 54. 9 | 161.
 6
 credule 111. 20
 crudelitas 180. 7
 crudelitatis 118. 10
 crudulus 48. 12
 cremet 24. 10
 Creonidis 114. 14
 crepitantibus 117.
 9
 crepuscula 135. 1
 crescent 106. 4
 crescentia 65. 9
 crescit 150. 1 | 169.
 12
 crescut 43. 7
 cresta 16. 2 | 29. 8
 Crestia 173. 11
 Crestiam 101. 20
 Crestas 176. 4
 Crete 40. 15 | 100. 1
 Creten 187. 7
 crevit, 169. 16 |
 218. 14
 Creuxa 114. 13
 crimen 7. 12 | 31.
 3 | 33. 10 | 42. 6 |
 74. 16 | 89. 5, 7 |
 107. 6 | 153. 14
 179. 9 | 17 | 180.
 16 | 190. 8 | 219.
 18
 crimina 80. 11 | 106.
 21 | 107. 16 | 122.
 5 | 173. 6 | 211.
 18 | 218. 5
 crimine 12. 10 | 30
 14 | 31. 9 | 62. 14 |
 94. 15 | 133. 10
 144. 3 | 168. 8 |
 179. 3 | 183. 11
 200. 12 | 211. 11
 221. 12 | 229. 15
 criminis 138. 14 |
 174. 18 | 213. 2
 crine 151. 6
 crines 221. 1
 crinibus 147. 13 |
 235. 7
 croco 238. 18
 crucianda 141. 7
 crudeles 102. 5, 7
 crudelibus 98. 9 |
 118. 15
 crudelis 75. 16 |
 102. 9 | 156. 1 |
 233. 1
 crudi 90. 7
 cruenta 20. 3 | 23.
 15 | 52. 6 | 64. 2 |
 165. 9
 cruentam 191. 7
 cruentavit 80. 10
 cruentus 168. 7
 cruore 72. 18
 crura 222. 2
 cubat 226. 8
 cubent 74. 14
 cubilia 26. 17 | 151.
 9
 cucurrit 44. 3 | 57. 4
 cui 18. 1, 11 | 24.
 7 | 39. 2 | 60. 8 |
 61. 15 | 78. 10 |
 86. 7 | 89. 12 | 101.
 5 | 147. 15 | 168.
 1 | 177. 6 | 229. 5 |
 240. 7
 cinque 25. 2
 cujus 15. 20 | 18. 5 |
 72. 17 | 116. 12 |
 121. 20 | 180. 11
 culpa 21. 8 | 39. 4 |
 180. 18
 culpa 23. 7 | 39.
 11 | 70. 2 | 172.
 16 | 211. 12
 culpa 40. 3 | 71.
 11 | 76. 9 | 181.
 18 | 186. 8 | 227.
 11 | 228. 8
 culpam 50. 11 | 188.
 9
 culpasse 126. 15
 culpam 232. 14
 culpant 119. 9
 culpo 62. 15
 culte 91. 10
 cultor 73. 1 | 112.
 10
 cultu 90. 9 | 92. 16 |
 99. 15 | 112. 10 |
 167. 7 | 239. 2
 cultuque 190. 11
 cultum 167. 11
 cultus 83. 15 | 94.
 6 | 147. 16
 cum 2. 2 | 10. 11 |
 15. 5 | 22. 7 | 24.
 3 | 42. 9 | 43. 13 |
 49. 3 | 53. 6 | 57. 5 |
 61. 1 | 68. 9 | 75.
 5 | 78. 4 | 79. 9 |
 83. 10 | 84. 5 | 87
 6 | 98. 11 | 100. 5,
 7 | 107. 7 | 108. 19
 117. 6 | 120. 13 |
 123. 8 | 124. 6 |
 129. 3, 17 | 131.
 1 | 141. 2 | 146. 15 |
 149. 11 | 151. 1 | 154.
 3 | 160. 16 | 163.
 16 | 167. 11, 16 |
 178. 11 | 179. 10 |
 182. 9 | 184. 4, 17 |
 195. 11 | 106. 8 |
 197. 5 | 1. 8. 7 |
 199. 10, 12 | 200. 9 |
 203. 9 | 204. 18 |
 205. 9 | 210. 9 |
 222. 11 | 223. 4 |
 231. 3 | 235. 3 |
 237. 7 | 238. 7 |
 241. 3 | 242. 1
 cumque 17. 5
 cum præp. 7. 3 | 17
 2 | 26. 14 | 33. 3 |
 42. 14 | 45. 1 | 46.
 15 | 47. 14 | 52. 6 |
 56. 7 | 65. 4, 7 | 68.
 1 | 80. 13 | 94. 15 |
 98. 18 | 102. 20
 104. 11 | 108. 5 |
 110. 9 | 209. 12
 210. 2, 11 | 215. 18
 222. 15 | 223. 1, 8 |
 225. 2 | 230. 3 | 236.
 3 | 238. 8 | 239. 15 |
 240. 15, 16
 cumque 23. 3 | 27.
 12 | 73. 7 | 181. 8 |
 188. 18 | 202. 12
 203. 7 | 232. 21
 cumulate 14. 9
 cuncta 116. 2 | 187.
 8 | 196. 5 | 197.
 6
 cunctarum 162. 9
 cunctatus 199. 5
 cunctis 235. 16
 cunctis 87. 6 | 91. 16
 cupeream 104. 7
 cuperent 125. 2
 cuperes 53. 6
 cupias 189. 7
 cupidæque 58. 5
 cupidi 23. 1 | 209.
 13
 cupidine 163. 9
 cupidia 130. 16
 Cupido 155. 15
 cupido 50. 9 | 159.
 4 | 220. 10
 cupienti 164. 7
 cupiere 162. 5
 cupies 45. 8 | 240.
 20
 cupio 47. 5 | 162.
 5 | 216. 9 | 242.
 19
 cupi

VOCABULORUM.

cupis 73. 16 216. 7 231. 5 cupit 185. 8 223. 16 cupressifero 92. 1 cur 28. 15 38. 2 53. 9 95. 9 99. 13 103. 16 105 11 106. 3 111. 7 112. 1. 3 130. 7. 8 147. 18 154. 3 155. 18 186. 14 193. 5 199. 15. 19. 20 210 7 213. 9 214. 18 215. 3 221. 12 222. 3 228. 7. 9 237. 7. 9 240. 3 cura. 3. 5 9. 9 78. 5 83. 15 121. 20 126. 1 133. 8 141. 11 150. 7 161. 7 173. 16 189. 6 226. 13 233. 15 242. 15 curaque 162. 8 curā 228. 5 curas 66. 16 187. 4 curam 173. 14 curas 7. 5 147. 8 curat 201. 2 curet 208. 9 curis 164. 10 currere 193. 6 curret 67. 16 curris 140. 3 curro 97. 19 curru 59. 3 148. 9 curvus 32. 9 curvis 189. 11 curu 50. 1 146. 14 curuque 55. 11 cursum 155. 14 curtus 11. 10 171. 7 209. 21 curva 33. 12 curvavit 183. 16 curvi 200. 1 curvo 6. 4 curvus 186. 1 curvum 151. 14 culpide 41. 8 cupidis 27. 7	custode 22. 1 custodiat 187. 9 custodis 114. 9 custos 39. 8 custosque 9. 8 cycno 181. 5 Cydippe 223. 11 225. 10 226. 16 Cydippen 237. 1 Cydnō 149. 1 Cygni 81. 9 Cytherea 158. 2 164. 12 191. 11	D DA, 40. 8 69 5 71. 11 165. 17 167. 13 290. 15 206. 4 214. 9 daque 239. 12 dabam 106. 2 170. 20 dabat 98. 7 dabatur 198. 23 dabimus 161. 13 168. 5 dabis 39. 10 76. 10 130. 18 177. 3 dabit 30. 13 65. 14 75. 5 132. 2, 3, 5 155. 14. 16 184. 6 237. 11 dabo 192. 12 202. 4 204. 4 dabunt 175. 8 dabuntur 190. 13 Dædalus 196. 1 damna 9. 1 95. 10 145. 4 147. 2 damnaret 83. 4 damnat 227. 1 damnent 70. 3 damni 74. 12 damais 58. 12 92 10 damno 126. 13 180. 7 187. 13 damus 115. 8 130 11 170. 1 235. 10 Danaus 25. 14	Danais 1. 3 47. 13 52. 6 127. 14 Danaum 134. 13 Danaum 129. 10 Danaus 78. 4 138 13 danda 22. 5 65. 16 137. 12 dant 140. 4, 12 dante 156. 4 165. 22 danique 75. 4 dantur 24. 2 135; 6 dape 90. 8 168. 6 Daphnen 144. 9 Dardana 74. 10 Dardania 160. 5 Dardania 175. 3 Dardanida, 128. 15 Dardanidas 167. 12 Dardanidesque, 190. 2 Dardanius 79. 16 dare 23. 6 24. 4 57. 5 150. 16 163. 16 177. 1 194. 13 209. 7 daret 184. 17 196; 1 daretis 169. 9 dari 99. 19 108. 23 114. 10 182. 14 234. 18 dat 62. 16 94. 7 107. 20 140. 4 155. 6 163. 4 181. 5 232. 2 data 21. 10 22. 5 25. 3 80. 8 102. 10 147. 20 185. 2 186. 16 188. 1 230. 3 daramque 227. 10 dati 141. 4 datis 131. 6 datum 172. 9 daturz 18. 6 daturus 238. 3 datus 152. 2 Daulias 152. 2 de 6. 9 13. 9 16. 1 21. 5, 6 30. 18 34. 6 42. 4, 10 47. 2 50. 7 59. 8 60. 3 62. 11 74. 11 89. 2, 6 103. 5 107. 12 112. 14 200. 9 207. 5, 15 216. 19 222. 18 225. 13 228. 2, 5 234. 14 235. 17, 18 239. 4, 17 240. 5, 11 241. 7 deque 138. 2 Dea 28. 17 32. 3 41. 5 115. 12 116. 12 121. 16 139. 2 163. 10 167. 18 196. 13. 17, 18 227. 1 233. 17 235. 18 239. 11 Dea 185. 4 218; 16 Dea 13. 8 88. 12 184. 16 222. 20 228. 12 231. 2 Deam 175. 4 212 14 218. 10 226; 4 209. 10 237; 12 241. 20 Dearum 160. 17 Deas 149. 10 181; 16 197. 2 debemus 75. 11 debeat. 85. 3 86; 13 debere 67. 9 162; 15 debet 105. 12 debina 71. 9 103. 14 132. 15 237; 18 debitus 218. 6 debueram 53. 4 debuerant 111. 4 124. 7 debueras 23. 6 226. 14 debuit 14. 8 119; 2 236. 2 deceat 40. 6 128. 17 decebat 155. 10 decentior 44. 1 decepit 71. 11 deceps 15. 1 181; 5 223. 3 de-
---	--	--	--

I N D E X

- acceptæ 69. 1 | 209.
   1 | 242. 13
 acceptam 219. 1
 acceptæ 109. 9
 accepto 22. 1 | 33. 9
 decere 47. 6 | 145.
   14 | 166. 12
 decet 35. 2 | 167.
   10 | 214. 3 | 215.
   14
 deciderint 228. 16
 decipe 233. 11 | 238.
   1
 decipere 114. 10
 decipiant 146. 9
 decipiendus 39. 8
 declive 70. 9
 decolor 86. 2
 decor 112. 4 | 221.
   3
 decus 148. 12 | 172.
   1 | 181. 4
 dede 141. 13
 dedecuisse 90. 6
 dederam 117. 5 |
   136. 8
 dederas 29. 2 | 100
   12 | 170. 17 | 218.
   14, 15
 dedere 71. 2, 14 |
   98. 20 | 141. 4
 dederis 29. 7 | 177.
   3 | 211. 13
 dederit 179. 6
 dederunt 236. 17
 dedi 13. 13 | 18. 4,
   6 | 21. 14, 15 | 61.
   14 | 62. 1 | 70. 6 |
   100, 6 | 117. 16 |
   149. 7 | 169. 13 |
   216. 20
 dedique 232. 10
 dedignare 116. 7 |
   167. 13
 dedignor 40. 1 |
   66. 15
 dedimus 237. 19
 dedisse 187. 14
 dedissem 101. 17 |
   124. 9 | 149. 7
 dedit 20. 11 | 62.
   10 | 84. 4 | 108.
   15 | 129. 4 | 147.
   6 | 158. 5 | 187. 3,
   7 | 214. 12 | 215.
   4 | 223. 8 | 235. 7 |
   238. 14
 deducere 59. 3
 deducis 91. 5
 deducit 174. 7
 deducta 183. 4 | 234.
   5
 deducta 239. 3
 deerant 149. 13
 deerat 98. 17
 deesse 200. 6
 defendere 127. 7 |
 defensa 42. 16
 deferat 158. 8
 deficiam 206. 8
 deficior 51. 16
 deficit 118. 4
 deformis 232. 13
 defunctaque 141.
   13
 degener 166. 5
 Dei 15. 8 | 79. 12 |
   160. 12
 Deianira 95. 6, 12 |
   96. 2, 8 | 171.
   10
 Deianira 94. 9
 deiecit 106. 7
 Deiphobo 47. 14
 Deiphobusque 176.
   16
 delapsa 196. 17
 Delia 32. 4 | 222.
   19
 deliciis 151. 4
 deliciisque 167. 10
 delicti 190. 9
 deligere 31. 8
 delimita 179. 9
 delituisse 81. 10
 Delon 234. 15
 Delos 230. 4 | 234.
   4, 20 | 235. 20
 delphina 216. 21
 delphines 200. 1
 Delphis 242. 4
 delubra 115. 11
 dem 207. 17 | 231.
   3
 demens 7. 4 | 62. 7 |
   234. 10
 demere 121. 4 | 235.
   4
 demeruisse 12. 10
 demissos 103. 9
 demitto 169. 11
 Demophoon 10. 9 |
   12. 7 | 18. 3 | 20.
   11
 Demophoonta 17.
   8
 demta 112. 12
 demto 5. 12
 demtos 198. 17
 demtus 218. 7
 demum 108. 21
 demus 215. 8
 denaque 106. 18
 denique 3. 6 | 12.
   3 | 35. 8 | 47. 9 |
   98. 23 | 117. 3 |
   149. 4 | 169. 1 |
   221. 9 | 226. 7
 denso 167. 1
 dent 41. 9 | 57. 7
 dente 36. 12 | 100
   18 | 194. 8
 dentes 55. 5
 denibus 117. 3
 denur 157. 1 | 200.
   16 | 221. 11
 Deo 55. 2 | 65. 2 |
   73. 11 | 88. 9 | 99.
   4 | 2. 14. 5 | 242. 4
 Deorum 13. 9 | 101
   9 | 242. 11
 Deos 3. 11 | 11. 13 |
   19. 8 | 30. 8 | 50.
   6 | 69. 10 | 72. 19.
   73. 2 | 74. 10 | 113.
   10 | 116. 4. 8 | 119.
   6 | 163. 8 | 166. 12 |
   233. 4 | 242. 10,
   11
 depellere 239. 13
 deperit 48. 10
 deponere 35. 9
 deponere 208. 7
 deposita 195. 3
 deposito 94. 10 |
   192. 11 | 196. 9
 deprecor 25. 5 | 96.
   3
 deprendi 68. 16
 deprensus 210. 3
 depudit 40. 7
 depulit 141. 18
 descendere 198. 11
 descendit 172. 6
 defererit 13. 12
 deserit 114. 12
 deserior 121. 9
 desertaque 46. 11 |
 deserta 199. 6
 desertæ 24. 8
 deserto 2. 4
 deserior 214. 17
 desertor 152. 3
 desertum 95. 14
 deseruere 171. 4
 deseruisse 26. 18 |
   43. 16
 deseruistis 172. 10.
 deseruit 50. 6 | 63.
   12 | 217. 2
 desierant 90. 2
 designat 129. 9
 deluisse 153. 6
 desinat 25. 17
 desine 184. 11
 desinis 87. 7
 desinit 231. 18
 desinite 55. 2
 desino 204. 15
 desint 147. 7 | 215.
   5
 desistas 186. 14
 desistere 186. 13
 desit 74. 7 | 180. 9
 despecta 191. 1
 despecti 16. 7
 despectis 229. 14
 despice 47. 8
 desinor 240. 7
 desistit 30. 4
 destituantque 46.
   14
 destituique 108. 14
 destituisse 151. 2 |
   189. 4
 destituor 63. 13 |
   101. 10
 desunt 119. 11 |
   242. 8
 det 107. 11 | 127.
   2 | 208. 16
 detegit 55. 11
 detinet 37. 4
 detinere 125. 13
 detinuisse 34. 8
 detrahat 90. 11 |
   195. 7
 detrahit 71. 12
 Deucalion 153. 14
 devenerat 11. 4
 devia 18. 14
 devicto 55. 9
 devius 160. 2
 devorer 24. 9
   devore

VOCABULORUM.

devota 95. 13	12 124. 10 125	difficilem 186. 8	diruta 5. 13 23
devota 114. 6	6 187. 6 223. 11	difficili 234. 5	11 84. 4.
devoto 64. 4	224. 12 233. 7	difficilis 145. 3	Dis 14. 5 167. 26
devoet 59. 9	235. 26	diffidimus 101. 11	177. 13 220. 6
devoii 11. 9	dieris 41. 10 53.	diffunditior 81. 3	Disque 218. 7
devovit 26. 2	2 62. 8 91. 2	diffusis 49. 8 99. 3	discas 241. 24
Deum 33. 8 105.	189. 4	digeſta 100. 1	digeſce 183. 13
14 201. 12	dices 20. 2 167. 3	digeſtus 92. 7	diſcedat 218. f
Deum 164. 4	190. 7 204. 12	digitis 6. 11 27.	diſcedens 17. 7 44.
Deus 3. 8 12. 14	222. 12, 13 241.	6 51. 8 91. 7.	9
42. 5 52. 4 73.	18	102. 14 121. 2	diſcedente 10. 7.
9 124. 1 242. 7	dicet 132. 6 229.	137. 16 160. 12	diſcedere 7. 14
dextera 12. 13 72.	5	170. 16 182. 13	diſcedimus 99. 13
20 104. 3 118.	dicimus 132. 16	216. 19 222. 6	diſcedit 149. 9
5 136. 16 194.	dicis 74. 16 184	235. 7	diſcinſta 59. 7
10	12 237. 4	digitos 232. 5	diſcinſta 5. 9
dextrâ 53. 12	dicir 146. 10	digna 14. 16 25.	diſſectamque 115
dextrâ 116. 24	diciturque 107. 19	1 35. 10 37. 12	5
134. 16 142. 3	dicitur 113. 15	53. 8 102. 18 135	diſpar 128. 13
dextrum 240. 16	175. 9	12 140. 1 145.	diſpenſant 111. 3
Di 9. 6 15. 2 27.	dicor 125. 16 185.	11 155. 18 160.	diſplicitiſſe 126. 16
13 49. 13 69. 9	2	18 165. 4 166.	diſplicitis 143. 9
103. 5 118. 9	dicta 110. 10 138.	4 167. 7 172. 2	diſſidet 67. 2 192
127. 1 129. 12	6 154. 18 159.	179. 8 192. 8	4
158. 14 171. 5	8 218. 18	198. 16 202. 8, 9	diſſimiles 87. 8
179. 16 186. 4	diſtant 149. 11	dignaque 47. 5	diſſimili 226. 9
193. 3 198. 16	diſtas 83. 12	dignæ 52. 5 161. 3	diſſimula 186. 13
220. 1	diſtatis 219. 9	dignabere 204. 11	diſſimulanda 47. 4
Diana 229. 1 238.	diſticta 123. 4 194.	dignam 51. 11	diſſimulante 33. 8
5	9 237. 14	dignior 56. 2	diſſimulanter 224.
Dianæ 35. 11, 13	diſto 236. 7	digno 31. 11	18
115. 11 116. 3	diſtos 163. 19	dignos 197. 1	diſſimulare 95. 20
213. 3 226. 17	diſtu 236. 3	dignum 164. 6	182. 8 186. 14
229. 7 231. 3	diſtum 212. 13	dignus 63. 4, 26	diſſimulo 137. 3
236. 1	diſtus 5. 8	87. 6 141. 2	diſtincta 43. 3
Dianam 234. 1	Dictys 120. 21	digredimur 199. 7	diſtinet 81. 11 117
dic 12. 9 62. 17	dicunt 242. 7	dilaceranda 118. 6	13
202. 10	dicuntur 101. 1	dilacerate 110. 2	diſtricta 172. 5
dicam 26. 19 123.	180. 8	dilaniantur 8. 8	diu 37. 3 40. 3
12 172. 15 233.	didici 101. 12 183.	dilectæ 217. 5	63. 15 75. 16
11	6	dilectam 189. 3	98. 13 110. 10
dicant 134. 11	Dido 65. 5, 15 68.	dilexit 33. 8	115. 11 125. 12
dicar 8. 1 16. 14	18 73. 3 75. 2	diluiri 206. 14	149. 12
39. 6 47. 2 54.	76. 14	dimiffæ 45. 3	diva 36. 4 71. 13
9 75. 1 126. 12	die 19. 5 150. 8	dimittere 11. 9 134.	146. 12 240. 6
180. 18	174. 12 207. 20.	3 165. 11	divæ 160. 13
dicarque 219. 11	diem 10. 6 11. 4	dimotæ 197. 14	diverſa 197. 9 143.
dicar 25. 8 69. 3	40. 12 146. 16	dimoris 208. 12	7
128. 5 166. 12	162. 4 191. 8	dinumerat 138. 14	diverſi 178. 7
219. 1 225. 16	dies 2. 5 43. 17	Diomedis 90. 7	diverſi 120. 9 215
dicar 156. 1	70. 9. 110. 4	dirâ 45. 12 123.	7
dicebas 23. 20 100.	121 17 212. 10	16	diverſo 132. 13
7	232. 21	diraque 59. 2	dives 18. 5 53. 2
dicendum 223. 13	dieſque 66. 8	diriguer 50. 2	92. 5, 10 109. 8
dicere 17. 7 306	differrî 21. 13	diripiunt 110. 8	113. 2 140. 2
45. 4, 92. 16 119.	differt 206. 3	dirum 8. 9	176. 10 181. 15
devota			9
			divino

I N D E X

- divire 157. 13
 divite 167. 7
 divitiis 181. 13
 divitiola 158. 16
 divitis 238. 2
 diurna 55. 8
 diurnus 197. 12
 dixerat 50. 1 | 114.
 11 | 146. 10
 dixere 147. 19
 dixi 12. 2 | 26. 10 |
 54. 13 | 77. 7 | 129.
 5 | 137. 2 | 138. 11 |
 155. 4 | 183. 1 |
 187. 2 | 194. 5 | 196.
 13 | 197. 20 | 202.
 3 | 235. 1 | 238. 7
 diximus 225. 17
 dixisses 149. 2
 dixit 22. 8 | 30. 9 |
 43. 17 | 71. 8 | 96.
 6 | 106. 6 | 114.
 16 | 127. 15 | 149.
 11 | 152. 11 | 161.
 15 | 173. 13 | 184.
 11 | 236. 5
 dixit 107. 9
 docentur 14. 3
 docta 239. 20
 doctam 198. 16
 doctas 16. 9
 doctis 124. 13 | 228.
 18
 doleat 46. 11
 dolenda 42. 8
 dolendi 224. 13
 dolendo 212. 5
 dolent 80. 14
 dolente 218. 2
 dolet 48. 8 | 58. 10 |
 150. 4
 doli 220. 3
 dolis 236. 18
 doliitura 149. 4
 dolo 5. 2, 4 | 15.
 10
 Dolonaque 5. 1
 dolor 62. 16 | 98.
 18 | 107. 1 | 110.
 1 | 130. 2 | 149. 15 |
 154. 13 | 169. 19.
 20 | 218. 2
 dolore 98. 24 | 106.
 2 | 154. 16
 dolores 106. 19 |
 125. 21
 dolori 119. 11
 doloris 150. 3 | 211.
 23
 dolos 3. 3
 dolosas 219. 11
 dolus 219. 12
 doma 40. 8
 domina 202. 16
 domine 91. 2, 10 |
 104. 2 | 128. 14 |
 132. 7 | 137. 10 |
 198. 9 | 202. 4 |
 222. 4 | 224. 15
 dominam 26. 9 |
 199. 8
 domini 26. 8 | 29. 6
 domino 21. 6 | 77.
 8
 dominoque 21. 5
 dominos 30. 8
 dominum 27. 15 |
 151. 11 | 225. 14
 dominus 23. 18
 domitæ 15. 7
 domitrice 93. 15
 domo 23. 6 | 34. 6 |
 88. 1 | 119. 12, 13 |
 134. 1 | 190. 20 |
 208. 5
 domoque 121. 9 |
 140. 13
 domos 6. 5 | 131. 8
 domui 74. 15 | 168.
 12
 domum 86. 14 |
 132. 8
 domumque 49. 11
 domus 34. 3 | 39. 9 |
 95. 13 | 162. 3 | 167.
 4 | 181. 2 | 188. 8
 domusque 187. 3.
 dona 3. 12 | 22. 14 |
 51. 12 | 58. 11 | 76.
 10 | 109. 6 | 175.
 7 | 182. 2 | 185. 4 |
 206. 11
 donaque 190. 12
 donas 109. 7
 donavi 72. 8
 donec 117. 7
 donis 161. 8, 15
 doque 232. 10 |
 242. 12
 Dorica 177. 8
 dormis 188. 5 | 209.
 3.
 dormit 231. 16
 dormitantur 216.
 17
 dos 61. 9 | 123. 9.
 12, 13 | 151. 12
 dotale 119. 13
 dotalis 40. 15
 dotata 24. 1 | 62.
 14
 dote 47. 12 | 109. 8
 dotem 74. 1
 dotes 173. 17
 dotis 117. 11
 draco 117. 9
 draconem 54. 1 |
 121. 19
 Dryad. 53. 1
 duabus 34. 3
 duæ 191. 14. | 192.
 20
 duas 34. 5 | 160.
 18 | 205. 8 | 214.
 2
 dubia 70. 3
 dubia 88. 8 | 196.
 4 | 216. 22
 dubiæ 201. 6
 dubiam 228. 7
 dubias 102. 22 | 158.
 3
 dubii 135. 9
 dubius 188. 4
 dubio 215. 14
 dubitanti 30. 9
 dubitaret 187. 1
 dubitas 72. 15 | 95.
 6, 12 | 96. 2, 8 |
 197. 8 | 230. 2
 dubites 226. 6
 dubito 161. 10 | 169.
 19 | 178. 11 | 180. 5 |
 191. 15 | 215. 15 |
 221. 6
 dubium 164. 14 |
 220. 5
 duar 211. 6
 duce 73. 11 | 100.
 6 | 158. 3 | 201. 8
 ducentes 208. 1
 ducentia 33. 11
 duces 3. 10
 ducer 120. 16
 duci 140. 8
 ducimur 135. 3
 ducit 214. 8 | 235.
 13
 ductis 206. 13
 ducum 80. 2
 ducumque 162. 7
 dulce 61. 12 | 132.
 4 | 161. 11 | 197.
 16 | 105. 3
 dulce 151. 18
 dulci 130. 20
 dulcis 27. 10
 Dulichii 8. 5
 dum 5. 7 | 7. 8 | 9.
 5 | 11. 11 | 14. 13 |
 25. 9 | 27. 11 | 46.
 1 | 49. 13 | 55. 11 |
 67. 12, 14 | 75. 2,
 13 | 91. 7 | 100. 8 |
 122. 3, 9 | 125. 9
 130. 6, 17 | 131. 12 |
 132. 13 | 138. 3, 11 |
 137. 1 | 165. 5 | 170.
 15 | 171. 10 | 178.
 13 | 189. 9 | 194. 8 |
 196. 5 | 199. 8 | 201.
 9 | 204. 17 | 210.
 17 | 219. 2 | 221.
 9, 16 | 228. 12, 15 |
 232. 17
 dumque 132. 3 |
 137. 7 | 138. 1 |
 165. 21 | 178. 14 |
 207. 11 | 225. 3 |
 235. 11
 dummodo 200. 16 |
 216. 11
 duo 81. 11 | 83. 10 |
 99. 12
 duobus 83. 10 | 119.
 13 | 132. 4 | 230.
 2, 6
 duorum 63. 13
 duos 36. 6 | 39. 9
 73. 8 | 99. 12 | 107.
 10 | 110. 14 | 123.
 3 | 199. 16 | 214. 9
 dura 44. 4 | 113.
 15 | 126. 10 | 169.
 9 | 172. 17 | 231. 1
 duræ 101. 3
 duraque 40. 8
 durable 35. 13
 durante 5. 11
 duras 72. 6
 durat 72. 1
 duri 39. 7
 duris 91. 7 | 179. 2
 duritia 20. 1
 duritia

VOCABULORUM.

duritia 68. 2
duritiem 35. 9
durius 242. 1
duro 90. 11 | 69.
16 | 104. 6 | 157. 7
durum 232. 1
durumque 66. 13
dux 80. 2 | 126. 13 |
140. 8

E

33. 6 | 52. 2 |
57. 9. 13 | 93.
2 | 97. 16 | 120.
13 | 128. 12 | 150.
1 | 170. 16 | 178. 7 |
179. 21 | 193. 10 |
224. 9 | 229. 21 |
238. 14
ea 33. 7 | 153. 16 |
170. 2 | 173. 7 |
182. 3 | 209. 19 |
237. 7
eadem 140. 7 | 187.
13
eam 65. 13 | 201.
10
eant 149. 4
eas 187. 2
eat 16. 9 | 28. 6 |
74. 6 | 128. 16 |
129. 8 | 207. 16 |
228. 2
eatque 24. 18
ebrietas 169. 16 |
170. 10
eburnea 221. 1
eburno 148. 9
ecce 83. 2 | 117. 9 |
135. 9 | 140. 12 |
147. 11 | 160. 7 |
214. 13
ecquae 175. 13
ecquid 142. 3 | 155.
7
edenda 108. 20
edendi 8. 13
edendos 119. 1
edere 107. 1
edidit 90. 2 | 109.
2 | 139. 7
edifico 75. 14
edita 42. 10 | 68. 10
editus 109. 15
effecit 198. 13

efferns 90. 8
effice 116. 6 | 137.
4 | 214. 19
efficiam 174. 16
efficit 134. 12
efficit 155. 5
effigie 230. 1
effingoque 224. 22
effuge 138. 11
effugere 121. 14 |
140. 6
effugias 220. 7
effundere 75. 15
effundit 120. 3
effusus 69. 2 | 163.
15
egens 8. 13
egenti 18. 5
egerat 79. 15
egeret 232. 14
egi 43. 4
egimus 219. 7
egit 95. 5 | 126. 4
ego 2. 4. 8 | 7. 8 |
10. 7 | 21. 7 | 22. 1 |
23. 12 | 24. 14 | 25.
18 | 27. 17 | 30. 13 |
34. 1 | 38. 4 | 40. 1 |
45. 15 | 47. 1 | 51. 1 |
52. 6 | 54. 3 | 56. 3 |
194. 17 | 196. 13 |
197. 9 | 199. 7, 19
200. 17 | 201. 3 |
202. 3 | 233. 10
236. 13 | 237. 21 |
239. 19 | 241. 7
egrediebar 196. 8
egredior 164. 1
egregio 35. 2
egressa 177. 13
egressus 235. 9
eguisse 53. 12
ejectam 75. 6
ejectos 140. 14
ejectum 70. 5
ejusdem 57. 10
elapsa 72. 7
elapsaque 107. 3
elapsus 73. 1
elapso 73. 2
electu 20. 8
elegia 143. 3
Eleleides 32. 11
Eleo 202. 6
Eleusin 34. 7
elige 225. 13 | 234. 1

eligis 311. 10
elilius 91. 13
elissitens 118. 11
Elissa 71. 8 | 76. 11
eloquar 156. 5
eloquor 150. 14
elusa 236. 12
emaduisse 170. 8
emeruitque 62. 14
eminet 113. 14
eminus 159. 4 |
241. 8
emissus 140. 9
emo 72. 8
emunt 51. 10
en 34. 1 | 50. 4 |
61. 6 | 93. 18 | 141.
7 | 219. 13
Endymion 196. 15
enim 44. 5 | 46. 5 |
66. 15 | 69. 13 |
113. 13 | 118. 7 |
149. 7 | 197. 3 | 169.
7 | 180. 3. 5 | 198.
12 | 204. 11 | 211.
15 | 231. 9 | 235.
19
enixa 33. 10
ense 37. 13 | 109. 5 |
134. 9 | 136. 12
ensem 76. 3. 13 |
109. 3 | 136. 11
enses 26. 16
ensis 28. 18 | 76. 2 |
81. 2
enumerabor 174.
22
eo 34. 2 | 71. 4 |
115. 11 | 126. 4 |
219. 9 | 224. 18 |
230. 8
eos 24. 3
Epyren 113. 3
Epimethida 24. 10
epistola 29. 9 | 53.
7 | 133. 7 | 156. 1 |
157. 9 | 178. 1 | 181.
15 | 205. 11 | 230.
9 | 238. 1
equae 92. 4
equas 90. 8
equestre 92. 14
equi 22. 18 | 32. 10 |
35. 3 | 106. 12
equidem 58. 13 | 82.
6 | 101. 19 | 123.

17 | 184. 19
equinus 95. 2
equis 5. 8 | 67. 16 |
84. 5 | 87. 12 | 176.
10 | 235. 4 | 236. 2
equos 4. 9 | 59. 4 |
106. 18 | 120. 16 |
168. 6
equas 30. 18 | 202.
6
eram 2. 11 | 20. 2 |
61. 4 | 78. 15 | 83.
10 | 97. 2 | 106. 4 |
150. 6 | 160. 6 |
170. 8 | 194. 1 |
232. 3
erant 73. 13 | 82. 7 |
106. 8 | 114. 1. 14 |
136. 8 | 151. 8 |
159. 16 | 161. 3 |
162. 4
eras 5. 6 | 13. 2 |
23. 18 | 42. 9. 12 | 46
15 | 63. 4 | 73. 1 |
79. 2 | 83. 19 | 149.
1 | 178. 10 | 181. 18 |
232. 7 | 237. 8. 22 |
241. 2
erat 3. 1 | 67. 9. 13 |
10. 14 | 12. 14. 16 |
22. 2 | 23. 14. 15 |
26. 3 | 27. 10 | 28.
18 | 31. 10 | 34. 17.
14 | 180. 14 | 194.
2 | 196. 7 | 197. 12 |
199. 2 | 210. 10 |
212. 18 | 218. 17 |
229. 18 | 234. 10 |
11. 20 | 239. 6
Erechthida 175. 15
ereptos 69. 10
ereptus 98. 23
erexerat 160. 15
ergo 45. 11 | 102. 3 |
165. 3 | 185. 15 |
203. 5 | 232. 9
Erichtho 151. 3
erigor 136. 10 | 197.
18
Erimantho 92. 1
erimus 174. 5 | 214.
14
Erinyes 109. 11
Erinnyes 56. 5
eripit 108. 3
eripuisse 35. 13
S 2

erit

INDEX

- eris 13. 10 | 20. 10 |
 22. 8 | 32. 11 | 41.
 2 | 68. 2 | 73. 16 |
 133. 6 | 144. 8 |
 154. 6 | 166. 6 |
 184. 18 | 225. 12 |
 237. 2
 erit 16. 10 | 19. 16 |
 24. 8 | 25. 6 | 35.
 16 | 39. 8 | 61. 9 |
 66. 1. 4 | 68. 16 |
 71. 16 | 76. 4. 12 |
 84. 2 | 94. 10 | 95.
 10 | 102. 14 | 201.
 8 | 203. 8 | 204. 8 |
 215. 10 | 217. 6 |
 219. 18 | 220. 14 |
 223. 5 | 225. 20 |
 229. 8 | 230. 4. 6 |
 ero 8. 2 | 57. 8 | 85.
 6 | 99. 22 | 115.
 18 | 189. 14 | 190.
 14 | 200. 18
 errabunt 104. 1
 erramusque 235.
 14
 errandum 71. 15
 errat 59. 7 | 81. 7 |
 89. 9 | 188. 17
 erravi 99. 3
 error 64. 2 | 211. 2
 erronem 146. 7
 error 71. 15 | 158.
 11 | 180. 14. 16 |
 212. 2
 eriprem 84. 16
 eripribus 18. 3
 erubui 106. 7
 erubuique 182. 16
 erubuisse 218. 4 |
 236. 8
 erudiendus 10. 4
 erunt 89. 5 | 153.
 16
 eruta 45. 6
 Erycina 146. 11
 es. 5. 3. 8 | 65. 5.
 7 | 79. 15 | 90. 3 |
 93. 5. 12 | 107. 11.
 12 | 238. 5 | 241.
 4
 esse 7. 7. 9. 11 | 19.
 8 | 25. 2 | 29. 10 |
 38. 13 | 44. 6 | 47.
 3 | 52. 8 | 53. 4 |
 73. 2 | 75. 2. 16 |
 89. 2 | 105. 12 |
 214. 4 | 215. 2 |
 216. 8 | 217. 12 |
 220. 4. 12 | 16 | 221.
 4 | 223. 16 | 224.
 10 | 225. 16 | 228.
 8
 effem 192. 9 | 221.
 5
 effica 68. 1 | 79. 2 |
 93. 4 | 113. 7 | 171.
 5 | 220. 15
 efficit 2. 3 | 21. 12 |
 100. 12 | 106. 4 |
 165. 15 | 178. 9 |
 195. 10 | 200. 5 |
 234. 4 | 241. 5
 est. 2. 9 | 3. 5. 9 |
 4. 6 | 6. 2. 13 | 7. 8 |
 9. 4 | 10. 3 | 12.
 11 | 13. 3 | 14. 15 |
 15. 10 | 19. 13 | 20.
 3. 8 | 21. 6. 8 | 22.
 6. 9 | 23. 3 | 24.
 16. 25. 17. 20 | 26.
 1 | 27. 5. 28. 1. 6 |
 9 | 29. 7. 9 | 30. 5.
 7 | 31. 7 | 223. 3.
 13 | 225. 6. 9. 11 |
 226. 2. 4. 11 | 227.
 6. 9 | 229. 7. 13 |
 230. 1 | 232. 1 | 233.
 18 | 234. 2. 5. 14 |
 235. 9. 18. 22 | 236.
 11. 16 | 237. 13 |
 238. 8 | 239. 13.
 18 | 241. 11. 15.
 18 | 242. 9. 15
 esse 109. 14
 esto 210. 11 | 221.
 10
 efuros 88. 4
 &. 4. 5 | 5. 1. 6.
 10 | 6. 14 | 7. 2. 3.
 5. 10. 12. 15 | 8. 4.
 5 | 10. 2 | 11. 6 |
 12. 4. 7. 12. 16 |
 13. 1. 3. 8 | 14. 3.
 10 | 15. 1. 3. 6. 7.
 8 | 17. 7. 11. 14 |
 18. 2. 10. 14 | 19.
 7. 12. 16 | 97. 5.
 8. 19 | 98. 3. 14 |
 99. 9 | 100. 3. 9.
 19 | 101. 1. 7 | 102.
 10. 21 | 227. 2. 6.
 7 | 228. 1. 9 | 229.
 15 | 237. 16 | 238.
 10. 14. 18 | 239. 2.
 5. 8. 10 | 240. 13.
 14. 17. 19. 21 | 241.
 4. 20. 21. 24 | 242.
 1. 7. 18
 etiam 6. 16 | 13. 11 |
 24. 3 | 61. 11 | 68
 5 | 71. 17 | 82. 10 |
 98. 11 | 116. 15 |
 130. 1 | 198. 9 |
 204. 5 | 214. 4
 evehor 157. 14
 eveniant 66. 3 | 169.
 3 | 224. 16
 evenit 210. 7
 Eveno 95. 1
 eventum 16. 12
 eventus 134. 14 |
 226. 8
 eversa 23. 2
 everfas 67. 8
 evicta 214. 15
 Eumenides 71. 2
 eunt 14. 4 | 81. 4 |
 127. 4
 euntem 198. 13 |
 234. 11
 eunpi 155. 13 | 196.
 11
 euntribus 9. 6
 euntis 61. 4
 evoluisse 111. 4
 Eure 105. 2
 Euris 104. 9 | 143.
 5
 Europen 33. 7
 Eurys 67. 8
 Eurybates 21. 9
 Eurybati 21. 10
 Eurymachique 8.
 10
 Eurystheus 86. 5 |
 88. 11
 Eurytidoque 94.
 11
 ex. 14. 14 | 22. 15 |
 23. 4 | 38. 3. 42. 7 |
 97. 3. | 108. 18 |
 109. 4. 12 | 128.
 16 | 138. 13 | 139.
 1. 2 | 161. 5. 15 |
 165. 14 | 224. 11 |
 226. 11
 exacta 188. 3
 exacto 31. 4
 exagitet 25. 5
 exanguis 125. 15
 excellaque 160. 5
 excelso 152. 13
 excepit 178. 6
 excepto 179. 12
 exciderint 115. 13
 excidimus 18. 1
 excidit 170. 16
 excipe 172. 12
 excipienda 19. 12
 excipietque 132.
 10
 excipis 164. 3 | 198.
 15
 exciror 98. 13. 14
 exclamar 163. 17
 exclamo 54. 16 | 98.
 15 | 99. 12
 excreat 232. 2
 excusat 16. 3
 excussaque. 216.
 11
 excusere 97. 13 |
 136. 9
 excuso 32. 7
 excuteretur. 106.
 14
 excutienda 188. 12
 excutior 130. 9
 exegi 209. 15.
 exegit 96. 1
 exemplis 174. 22 |
 190. 4
 exemplo 78. 9 | 79.
 14 | 174. 20 | 180.
 12 | 183. 13
 exemplum 49. 2
 expercentibus 143.
 5
 exercere 35. 11
 exeres 67. 13
 exhibitis 189. 2
 exhibiturus 99. 8
 exhibuere 184. 16
 exhibuit 207. 20
 exi. 129. 15 | 225.
 17. 18
 exierat 108. 21
 exige 71. 3 | 177.
 14 | 237. 18
 exigeretur 104. 8
 exigit 18. 10 | 68. 5
 exiguis 75. 10
 exiguissima 141. 3
 exiguo

VOCABULORUM.

4	exiguus 4. 5 35. 4	exulat 95. 15	224. 6	fallentem 26. 18
5	137. 2 183. 1	exulet 63. 16	facilem 167. 13	fallenti 50. 13
5. 15	194. 9	exultas 236. 17	facilemque 195. 15	fallere 2. 6 14.
60. 5	exiguam 215. 10	exululare 149. 16	faciles 106. 1 116.	15, 16, 19 61. 16
63. 13	exiguum 202. 11	exurgis 138. 9	8 158. 5 172. 10	69. 13 172. 14
6	exilio 117. 18	exuta 93. 9	193. 3, 5 208. 16	227. 14 228. 4
9. 12	exilui 54. 15		facimus 221. 17	falleris 93. 11 174.
15. 13	eximii 91. 11		facinus 62. 15 97.	I
8. 1	exire 129. 3 131. 3		6 117. 7 168. 13	fallis 220. 7
16	exisse 208. 5		facio 207. 3	falli 50. 14 232.
12	existum 63. 1		facis 28. 11 49. 9	19
19. 12	existere 224. 1		77. 7 182. 7 198.	fallimur 208. 2
132.	exit 84. 16 125.		8 219. 6 220. 17	fallis 212. 1
	10		225. 18 228. 8,	fallitur 191. 4
3 198.	exitus 16. 11 216.		12	fallor 50. 7 67. 1
	8. 220. 6		facit 38. 14 107.	fallunt 177. 5
13, 14	exoranda 237. 6		19 143. 4 148. 2	falsa 57. 11 130. 6
63. 17	expandit 152. 7		157. 10 164. 15	136. 11 180. 13
16 98.	expectas 157. 5		167. 8.	183. 2 211. 18
12	expectata 58. 16		facito 128. 5 216. 4	223. 12
2	expectem 17. 9, 10		faciunt 9. 8 62. 4	fallax 68. 17
3	expectes 17. 8		197. 9 221. 1	fallum 181. 6 225.
216.	expecto 17. 11		facta 10. 8 13. 14	16
7. 13	expediunt 189. 8		16. 12 26. 20 27.	fallis 3. 2 54. 10
	expellar 204. 4		9 42. 2 49. 4 51.	falso 12. 14 67. 1
7	expellere 101. 1		8 55. 3, 10 65.	falid 186. 11
106.	experiar, 135. 1		11 83. 4 87. 4	fama 6. 13 24. 3
	182. 8		factaque 91. 12	30. 14 53. 9 70.
188. 12	experiemur 204. 6		factae 163. 11	8 86. 1 95. 4 124.
0. 9	experior 169. 4		factam 221. 17	5 127. 9 159. 2
15.	expertae 68. 4		facti 95. 9 123.	179. 3 187. 11
1	expertus 213. 9		19 138. 16 179.	242. 5
4. 22	exprobrare 112. 13		18	fama 211. 14 234.
9 79.	expulerunt 138. 6		factis 38. 8 60. 1	15
20 180.	expectas 25. 11		86. 2	famaque 164. 30
13	expes 64. 2		factisque 16. 1	fame 31. 5 88. 7
19. 2	exta 235. 12		facto 100. 4 103.	93. 17 187. 14
143.	extat 130. 1 156.		14 109. 16 179.	189. 15 215. 13
	6		11 219. 11	famam 65. 3 182.
11	externis 137. 12		factos 139. 10	1 233. 7
13	externo 48. 8 174.		factum 164. 3 174.	famem 139. 12
9. 2	2 183. 12		19 218. 16 220.	famosus 94. 12
99. 8	externos 101. 12		11 242. 15	famule 50. 1
84. 16	externum 16. 8		factus 147. 3	famuleque 25. 3
7. 20	extimul 118. 7 182.		facunda 154. 13	famuli 222. 1
5 225.	15		facundus 27. 17	famuloſque 138. 5
21	extimuit 134. 3		fagi 43. 5	famulumve 224.
3 177.	extinguar 85. 5		fagina 47. 7	19
104. 8	extremis 34. 10		falcatus 19. 13	ferra 282. 12
0 68. 8	extremum 10. 6		falce 6. 2 43. 6	fas 21. 6 39. 14
10	72. 1 167. 18		59. 2	128. 7 160. 11
141. 3	extructos 149. 18		fallaci 18. 12	167. 5
exiguo	exuet 132. 9		fallar 7. 12	fissa 94. 4 240. 22
	exuit 140. 10		fallas 65. 16	fissaque 242. 13
	exul 72. 5 99. 22		fallax 174. 15 190.	fissae 40. 8 190.
	141. 17 172. 4		19	15 206. 4
				falla

M U I N D E X O

falso 157. 7	239. 7	feremibus 164. 1	ferus 74. 12 87. 2
fastidia 162. 9	fecerat 61. 12	ferere 220. 10	104. 9 163. 20
fastus 40. 2	fecere 21. 3 125.	feres 103. 22 175.	171. 9 226. 25
fata 4. 1 54. 16	19.	5. 10 177. 12	233. 16
55. 8 56. 11 57.	feci 12. 9 95. 5	feret 75. 2 123.	fessa 202. 2 209.
7 64. 5 113. 11	158. 3 170. 7	19	2 231. 10
156. 2 212. 6	219. 9 234. 17	feri 93. 12	fessaque 16. 16
242. 4	fecimus 137. 13	feriant 139. 14	35. 14
faraque 211. 12	fecisse 209. 10 253.	feris 37. 10 101.	festaque 235. 12
fmale 34. 3	5	10	festos 162. 4
fatali 95. 16.	fecistis 155. 1	feriuntur 6. 4 76.	has 224. 9
farebor 83. 17	fecit 83. 7 183. 4	7	fiat 141. 8 183.
fatentis 106. 8	201. 10 225. 8	fero 52. 6 145. 6	11 200. 17 210.
fatetor 129. 1 219.	felicem 203. 6	ferocior 28. 3 154.	18
13	felices 109. 13 186.	7	fibre 88. 5
fateri 136. 13 221.	7 211. 17	ferocis 35. 3	ficta 112. 4 185. 1
9	felici 99. 21	feror 32. 11 58. 4	ficta 232. 2
fateris 130. 13	felicisque 193. 15	61. 6 72. 6 87.	fictaque 107. 19
fati 10. 6 72. 2	felicior 26. 5	11 151. 6 194.	ficto 170. 7 179. 1
fatigar 232. 5	felicis 230. 5	20	fictus 13. 3
fatigatus 129. 14	feliciter 74. 13	ferorum 113. 15	fida 39. 6
fatigatus 197. 17	felicus 74. 3	feros 41. 1 59. 16	fidam 48. 5
fatigent 147. 7	felix 49. 1 61. 13	121. 13 224. 3	fide 12. 8 51. 5
fatis 9. 6 71. 2 73.	180. 18 183. 11	ferox 26. 3 35. 6	159. 6 177. 14
5 96. 4 159. 5	188. 14 194. 5	141. 1 214. 1	180. 8 209. 14
162. 1 172. 9	204. 7 234. 12	ferre 52. 4 59. 15	216. 22 223. 16
fato 33. 5 76. 5	fer 141. 13	89. 1 93. 14	227. 6
81. 7 129. 9	fera 4. 4 27. 11	ferrea 102. 1 122.	fidelem 186. 3 190.
fatum 43. 17	43. 2 127. 11	11 127. 16	3
fatius 22. 13	feræ 36. 2, 8 67.	185. 16, 17	fidelibus 141. 15
fauce 92. 12	4 87. 9 110. 8	ferret 108. 20 111.	fidelis 9. 9
faucibus 91. 13	feram 27. 16 58.	2 127. 10 194.	fideliter 147. 5
haveant 41. 7	11 112. 14 190.	12	fidem 55. 10 68. 7
faveas 196. 13	12	ferreus 6. 7 28.	71. 16 123. 4
favebit 214. 19	ferat 16. 8 99. 15	8 30. 10	144. 7 160. 8
favente 25. 16 61.	ferare 68. 14	ferro 5. 1 28. 15	178. 4 218. 5
14	feratums 93. 15 97.	35. 7 128. 17	227. 10 229. 2
faventes 12. 1	1	137. 15 242. 1	237. 14 241. 19
favemia 58. 5	feras 32. 2 41. 6	ferrum 20. 1 96.	242. 6
faveo 185. 7	78. 8 87. 18 223.	1 104. 3 105. 7	fidemque 65. 6
faver 60. 2 191.	8 240. 2	122. 9 134. 3	fides 12. 13 17. 12
11 212. 15 231.	ferat 46. 12 126.	177. 9 227. 7	56. 1 65. 16 100.
4	10 189. 10	fers 69. 11.	12 102. 10 185.
favisset 231. 7	feratur 219. 2	feri 138. 15 227. 8	10 199. 9 220.
favit 17. 14	ferè 196. 11 208.	ferre 109. 11	2
faunique 33. 1	5	fertilis 92. 10 143.	fidetque 102. 11
faunus 511. 4	ferobar 197. 10	6	fiducia 174. 15
favor 242. 9	ferohat 83. 9 129.	fertis 109. 11	179. 5 180. 5
favore 14. 16	1	ferunt 51. 2 68.	185. 3
fausti 110. 3	ferenda 216. 20	10	fidus 12. 3
fausto 239. 20	ferendos 62. 1	ferver 194. 16	hieret 198. 14
faustos 214. 13	ferendum 42. 7	ferunt 3. 12 87.	fieri 23. 7 47. 5
fax 139. 14 191.	ferens 132. 7 228.	5 155. 8. 9 182.	132. 12 166. 3
7 239. 10	18	20 191. 10	173. 3 184. 9
faxque 56. 2	ferent 65. 6	feruntur 30. 1 135.	185. 18 224. 4
fedibus 224. 5	ferentem 87. 15	11	fierine 240. 4

VOCABULORUM.

81.2	fies 144. 7 190. 9	flamma 202. 17	fluctibus 36. 13 67.	formaque 161. 15
3. 20	fiet 31. 6	flammaque, 210.	6	formæ 145. 4 157.
6. 25	figar 172. 8	18	fluctu 212. 9	8 160. 17
	figat 30. 12	flammæ 123. 1	fluctus 19. 17 45.	formam 145. 5 164.
	figi 102. 1	156. 5	16 119. 3	7 167. 8 184.
209.	figit 59. 9	flammaque 122. 9	flumina 59. 5 140.	20
10	figitur 176. 18	flammam 169. 15	3	formidare 177. 3
16	figura 103. 6	152. 8	flumine 42. 20	formola 145. 13
5. 12	figuræ 100. 15	flammarum 212.	fluminei 81. 9	171. 13 220. 15
4	figuram 139. 13	17	fluminis 81. 4 203.	formolæ 91. 16
	fla 33. 11 91. 5	flammas 121. 14	4	formosam 139. 4
	100. 6	158. 9 165. 18	fluviali 43. 9	194. 6
183.	flia 63. 18 101. 5	flammea 117. 15	focis 11. 14 66. 6	formolas 164. 18
7 210.	109. 8 147. 8	flammiferam 159.	235. 12	formole 126. 13
	filius 103. 4	10	focos 135. 6	148. 13
	findam 200. 16	flammis 197. 6	foecunda 52. 3	formoli 69. 15
185. 1	finde 217. 8	flava 34. 12 235.	fecundo 92. 9	formosior 197. 7
	findere 158. 14	10	foedera 30. 13 39.	formosis 183. 13
7. 19	findis 117. 2	flavaque 213. 5	13 48. 7	197. 7
179. 1	fine 5. 12 21. 15	flaventes 50. 2	foedere 65. 7	formoso 150. 8
3	34. 16 79. 17	flavi 112. 3 221. 1	foemina 15. 1 28.	formosus 113. 11
	flines 181. 17	flatur 212. 12	14 34. 15 72.	formula 225. 15
5	flingas 122. 5 234. 1	flbam 3. 3	11 93. 13 100.	237. 11
51. 5	flinge 41. 12 68.	flbant 120. 9	10	foran 192. 16
177. 14	15 99. 19 137.	flbat 82. 8	foemineâ 56. 12	226. 12
209. 14	13 176. 7	flebile 143. 3	105. 8 208. 2	foritan 7. 10 11.
223. 16	flingebam 2. 10	flebillora 120. 4	foeminae 77. 6	10 17. 14 33.
6. 3 190.	flngit 225. 2	flebilis 126. 17 223.	foemineas 46. 6	5 73. 3
	flngiat 240. 15	10	foemineo 18. 8	fortasse 123. 19
41. 15	flngibus 166. 10	flebis 204. 11	foenoque 42. 15	192. 11 222. 7
9	flngiet 165. 18	flebit 122. 8	foetu 63. 1	fortè 22. 3 34. 1
47. 5	flngis 204. 8 211.	flede 42. 1 98. 16	foetus 218. 7	116. 4. 7 122.
10 68. 7	10	103. 21 196. 16	foliis 42. 14 49. 3	11 170. 15 228.
123. 4	flnit 167. 18	flecter 183. 8	fons 152. 6	13 242. 9
160. 8	flnitimis 72. 10	flecti 180. 12	fonte 81. 6 139.	fortes 26. 13 89.
218. 5	flngit 12. 4	flectitis 206. 12	16 239. 6	13
229. 2	flrma 13. 12 39. 1	flectuntur 163. 5	fontem 43. 14	forti 54. 2 57. 2
241. 19	166. 2 238. 7	flenda 210. 12	fora 286. 11	132. 1
65. 6	flrmataque 166. 13	flendo 81. 3	foras 281. 1	fortia 93. 3 138.
13 17. 12	flrmus 188. 18	flendus 143. 3	fore 172. 7 199. 1	10 192. 3
5. 16 100	flrmus 209. 13	flens 94. 17	forem 22. 3 54.	fortior 9. 12 216.
2. 10 185	flrmo 222. 10	flentem 221. 19	4 63. 9	10
9. 9 220	flrmum 203. 7	flentes 199. 7	forent 38. 6 73.	fortis 34. 4 80. 7
	flr 31. 3 46. 3	flentis 44. 11	14	fortissime 26. 19
	108. 5	flleo 142. 4	fores 158. 18 165.	fortiter 75. 14 85.
102. 11	flunt 150. 17 198.	flere 81. 3 83. 6	13 172. 2	4 109. 5
174. 15	5 202. 12	149. 12	foret 7. 3 11. 12	fortius 206. 6
5 180. 5	flxa 236. 9 242.	flerent 99. 1	13. 12 17. 6	fortius 128. 19
3	14	fler 22. 8	foribus 129. 3 196.	Fortuna 115. 15
3	flxi 72. 9	fleri 44. 9. 11	8	fortunâ 23. 9 146.
8. 14	flxis 228. 14	flerus 170. 4	foris 120. 14	13 184. 13
7 47. 5	flxus 54. 14	flere 228. 7	forma 15. 6 23. 1	fortunam 94. 4
2 166. 3	flagrat 163. 20	flawi 98. 23	34. 4 185. 5	fosso 28. 16
1 184. 9	flaminaque 102. 8	flexit 26. 5	formâ 59. 12 139.	fossus 41. 8
8 224. 4	flamma 113. 14	flexos 35. 4	8 160. 18	fovere 209. 8 240.
240. 4	130. 12	flere 34. 11 135. 10	formaque 92. 13	8

fovet

I N D E X

fovet 30. 11 | 169. 8
 fovit 181. 6
 fractis 216. 8 | 217.
 7
 frænaque 30. 18
 frænis 32. 10
 fræno 206. 12
 fragiles 136. 5
 frangat 281. 10
 frangentia 75. 3
 frangitur 8. 4
 frater 23. 18 | 27.
 18 | 66. 14 | 72.
 4. 17 | 73. 7 | 79.
 2. 3 | 96. 10
 fraternaque 74. 9
 fratre 38. 14 | 141.
 10
 fratrem 47. 13 | 66.
 3 | 77. 2
 fratremque 31. 13 |
 77. 1 | 102. 9
 fratres 38. 3 | 117.
 7
 fratresque 28. 13 |
 82. 8 | 175. 7
 fratri 63. 17 | 104.
 5
 fratribus 26. 1 | 133.
 9 | 138. 7
 fratrique 72. 7
 fratris 37. 9 | 49. 2 |
 62. 5 | 121. 8 |
 239. 12
 fratrum 26. 13
 fratrumque 174. 19
 fraudata 64. 3
 fraude 68. 18 | 100.
 10 | 219. 1 | 237.
 5
 fraudis 16. 4 | 219.
 2
 fraus 219. 3, 11, 14
 fraxina 108. 6
 fregerit 86. 4
 fregit 171. 9
 frequens 160. 2
 frequentent 120. 7
 frequentes 135. 9
 freta 19. 6, 9 | 67.
 12 | 75. 3, 13 | 81.
 11 | 85. 2 | 101. 1 |
 103. 18 | 124. 7 |
 140. 5 | 147. 3 | 258.
 4 | 160. 7
 freti 194. 18

fretu 73. 12 | 77.
 9 | 208. 14
 fretoque 72. 7
 fretum 191. 6 | 158.
 13 | 205. 6 | 210.
 8 | 215. 2 | 216. 4
 fretumque 103. 4 |
 131. 1 | 196. 5
 frigida 2. 4 | 19. 5 |
 99. 5 | 110. 7
 frigidior 98. 12
 frigidus 3. 7
 frigidus 210. 18
 frigora 198. 3 | 216.
 4
 frigore 149. 14 |
 241. 16
 frigus 120. 6
 frigusque 94. 13
 fronde 47. 7 | 97. 8 |
 139. 12
 frondes 71. 6
 frondibus 115. 9,
 12 | 151. 18
 fronte 239. 3
 frontem 40. 11
 fruar 112. 14 | 190.
 11
 fructum 179. 11
 fructus 122. 2 | 221.
 12
 fruenda 224. 6
 fruetur 58. 9
 frugibus 107. 17
 frui 59. 14 | 174.
 4 | 281. 16
 fruiur 16. 5
 fruorque 100. 15
 frustra 2. 4
 frustra 233. 17 | 237.
 20
 frustraue 212. 7
 frutices 98. 5
 fruticosaque 19. 3
 sacram 10. 7 | 23.
 12
 fuerantque 115. 11
 fuerat 46. 5 | 146.
 3 | 198. 2 | 237. 3
 fuere 73. 14 | 98.
 18 | 121. 2 | 220.
 18
 fuere 151. 4 | 158.
 10
 fuerim 47. 4
 fuerint 230. 8

fuerit 15. 5 | 167. 5
 fuero 110. 10
 fuga 155. 18
 fugacia 125. 13
 fugacis 32. 10
 fugæ 74. 10 | 140.
 5
 fugam 63. 19
 fugantem 168. 5
 fugatura 199. 1
 fuge 109. 10
 fugerat 105. 15
 fugeres 124. 6
 fugias 24. 2
 fugiens 118. 3
 fugientia 203. 3
 fugio 84. 10
 fugis 65. 11 | 67. 7.
 12 | 91. 3 | 98. 7
 15 | 138. 12 | 235.
 1
 fugisque 140. 7
 fugisse 155. 17
 fugit 23. 8 | 33. 12 |
 38. 8 | 94. 3 | 135.
 7 | 138. 9 | 210. 13 |
 238. 14
 fugitiva 47. 11
 fugiturus 13. 13
 fugiunt 16. 7 | 149.
 11
 fui 11. 7 | 12. 4 |
 18. 6 | 22. 5
 fuisset 14. 8 | 23. 20 |
 108. 17
 fuisset 23. 5 | 70.
 7 | 179. 9
 fuisset 63. 5 | 80. 7 |
 184. 5
 fuisset 14. 11 | 21.
 13 | 28. 17
 fuisti 50. 3 | 151.
 15
 fui, 2. 1 | 5. 10 |
 6. 2 | 11. 5
 fulges 197. 5
 fulmino 40. 10 |
 69. 4
 fulminis 24. 10
 fulserit 24. 3
 fulsit 46. 1 | 87. 2
 fulva 54. 2
 fulvos 22. 15 | 100.
 19
 fumant 3. 10
 fumo 130. 10

fumosi 66. 6 | 235.
 12
 fundatura 163. 5
 funde 110. 15
 funebria 105. 7
 funera, 131. 16
 funere 68. 13 | 135.
 12
 funeribus 101. 14
 funeris 73. 6
 funesta 120. 4
 fungi 134. 17
 fungitur 186. 6
 funguntur 84. 9
 furentem 50. 1
 furentes 121. 11
 furialis 151. 5
 furiis 32. 11
 furiosa 13. 11 | 46.
 5
 furis 139. 9
 furor 33. 3 | 95. 5 |
 126. 4
 furorem 169. 2
 furoris 228. 15
 furta 173. 2 | 196.
 16 | 198. 23
 furti 196. 6
 furum 56. 3 | 192.
 13 | 209. 2 | 224.
 19
 furtis 28. 7 | 173.
 1, 10
 furtivæ 197. 17
 furtivis 141. 14
 furtivum 106. 10
 furum 186. 3
 fusca 145. 8
 fusique 15. 7
 fuso 208. 1
 fusos 91. 8 | 111. 4
 fustum 22. 15
 futura 20. 8 | 69. 6 |
 70. 2 | 107. 11 |
 145. 12 | 164. 14 |
 177. 6
 futuri 175. 9
 futuro 38. 11
 futurus 73. 1 | 181.
 18

VOCABULORUM.

G

Gætulo 72. 15
galea 126. 9
galeam 27. 18 |
132. 2
galeamque 132. 9
Gargara 163. 3
gaude 121. 7
gaudent 227. 5
gaudet 236. 11 |
240. 21
gaudet 150. 1 | 168.
2 | 173. 1
gaudere 121. 7
gaudia 26. 20 | 112.
14 | 130. 6 | 141.
11 | 150. 10 | 174.
11 | 184. 7 | 189. 12 |
195. 13 | 198. 21 |
206. 3 | 208. 5 |
209. 14
gelidâ 125. 18
gelidi 198. 3
gelido 60. 8 | 108.
12 | 149. 14 | 201.
4
gelidus 195. 11
gelidusque 44. 3 |
160. 15
gemellam 61. 13
gemelli 82. 8
gemellis 127. 13
gemello 63. 1
geminæ 120. 14
geminas 174. 21
geminii 117. 12 |
215. 16
geminorum 172. 1
geminos 87. 5 | 192.
2
gemit 63. 11
gemitu 169. 14
gemitum 106. 2
gemitus 107. 1. 3 |
136. 1 | 169. 13
gemma 147. 12
gemmas 51. 9 | 89.
14 | 235. 7
gemo 232. 15
genu 81. 6 | 98. 24 |
153. 8
genas 46. 4. 8 | 76.
3 | 108. 22 | 218. 4

gener 229. 6
generi 14. 12
generis 33. 5 | 39.
1 | 87. 7 | 137. 12
generisque 23. 13 |
85. 1
genero 79. 13
generos 138. 13
generosa 229. 13
generosaque 61. 5
generosâ 166. 5
geniale 206. 9
genibulque 40. 5
genis 104. 10 | 228.
14 | 236. 8
genitor 40. 9 | 109.
7 | 117. 17
genitrice 175. 7
genitrix 163. 13
genitura 114. 5
genitus 167. 15
gens 116. 4
gente 33. 6 | 74. 11 |
166. 7 | 167. 11 |
178. 7
gentes 189. 18
gentis 33. 7 | 34. 2 |
165. 5 | 181. 7
genu 125. 16
genus 85. 1 | 97. 1 |
116. 2 | 132. 4 | 181.
1 | 214. 8
geram 126. 7
gerant 128. 20 |
192. 6
gerat 126. 8
geres 132. 13
geris 139. 14 | 195. 8
germana 49. 7 | 63.
17 | 86. 5
germanaque 96. 9
germane 118. 3
germanis 137. 4
germanus 95. 15
gerunt 140. 13
geruntur 127. 11
Geryones 92. 6
gesti 26. 7 | 31. 9
gestu 93. 3
glacialis 18. 9
glacie 3. 7 | 98. 12
gladio 20. 4
gladios 101. 2 | 117.
4 | 191. 16 | 219.
17
gloria 14. 10 | 27.

10 | 185. 18 | 148.
13 | 164. 19 | 165.
2 | 172. 1 | 178. 2 |
181. 9 | 187. 13 |
191. 13 | 236. 11
gloriaque 214. 6
gnati 149. 17
Gnosia 34. 8
Gorge 96. 9
gracilem 230. 11
gradibus 236. 1
gradu 22. 12
gradum 129. 18
Græca 21. 2
Græcia 25. 12 | 175.
12
Graia 49. 11. 12 |
112. 2 | 113. 6 |
123. 13
Gras 78. 2 | 158.
15
gramen 151. 14
graminea 32. 8
graminibus 52. 3 |
160. 14
grandævus 125. 7
grande 54. 6 | 69. 6
grandia 22. 14 |
101. 4
grandius 145. 2
grata 3. 12 | 21. 13 |
83. 14 | 121. 17 |
130. 3 | 144. 2 |
151. 16 | 154. 1
gratare 61. 11
gratia 67. 7 | 103.
14 | 112. 4 | 233.
18
gratior 37. 2
gratulor 53. 3 | 85. 7
gratum 157. 9
gratus 66. 9
gravatur 57. 9
grave 107. 6 | 195.
4 | 216. 2
gravem 93. 14
graves 103. 10 | 135.
13
gravibusque 134. 1
gravidæ 61. 12 |
153. 8
gravidam 73. 3
gravidus 159. 8
gravior 226. 11
graviora 2. 8
gravis 48. 1 | 79.

5 | 146. 13 | 207. 9
gravius 239. 8
gravius 30. 15 | 78. 1
grege 36. 18
greges 42. 13
gremio 46. 6 | 76.
2 | 83. 14 | 94. 14 |
104. 4 | 181. 6 |
236. 9
gremioque 106. 7
gressus 175. 5
gubernabit 155. 15

H

Habe 22. 10 |
128. 2 | 184.
14 | 205. 10
habeas 172. 10
habeat 110. 14
habebat 79. 6 | 164.
11
habebit 115. 7 | 167.
4 | 176. 11
habenda 49. 2
habendam 65. 13 |
74. 15
habendus 65. 15 |
229. 18
habenis 91. 9
habent 14. 4 | 21.
4 | 30. 16 | 61. 16 |
97. 18 | 153. 12 |
197. 20 | 216. 14 |
228. 10 | 239. 8
habente 128. 8
habeo 81. 5 | 95. 9 |
158. 14
habere 61. 10 | 69.
8 | 84. 14 | 134. 6 |
152. 6 | 154. 8 | 167.
12 | 171. 6 | 202.
16 | 206. 2 | 221.
8 | 237. 4 | 23. 9
14 | 242. 6
haberes 210. 3
haberet 40. 4
habet 43. 12 | 78.
18 | 80. 3 | 102. 4 |
123. 15 | 141. 12 |
144. 4 | 149. 6 | 157.
6 | 183. 16 | 197.
8 | 219. 14 | 222.
18 | 225. 19 | 236.
12 | 241. 6
T habet

I N D E X

- habet 7.6 | 12. 12 |
 30. 8 | 35. 6 | 36.
 8 | 51. 6 | 60. 4 |
 12 | 68. 6 |
 71 | 72. 4 | 76.
 8 | 77. 2
 haberque 191. 11
 habitansque 101.
 II
 habitantia 15. 7
 habitas 6. 15
 habitura 157. 2 |
 160. 8
 habuisse 53. 6 | 220.
 14
 habuit 173. 11 | 178.
 8
 hac 4. 6 | 29. 10 |
 47. 12 | 100. 17
 109. 8 | 112. 14
 158. 3 | 204. 14
 212. 16 | 221. 7 |
 238. 5
 hactenus 87. 11 |
 152. 4 | 192. 17
 hæ 14. 3. 4 | 158.
 10
 hæc 6. 8 | 7. 8 | 25.
 8 | 31. 2 | 35. 14 |
 37. 7 | 60. 5 | 64.
 3 | 70. 1 | 77. 8 |
 84. 1 | 86. 10 | 89. 1
 Hamonias 119. 5
 Hamoniis 54. 11
 Hamonio 129. 4
 Hamonios 191. 18
 Hamonis 124. 4
 Hamum 18. 9
 hærebat 46. 6
 hærentem 103. 8
 hæret 93. 8
 hæret 231. 9
 hæsser 11. 12
 hæsit 30. 3 | 34. 10
 hamo 206. 13
 hanc 1. 1 | 59. 13 |
 62. 7 | 80. 9 | 132.
 19 | 153. 5 | 156.
 3 | 161. 6
 hære 9. 9
 has 46. 10 | 81. 5 |
 103. 17 | 163. 18 |
 171. 11 | 213. 7
 hasta 27. 14
 hasta 126. 3
 hastam 3. 4 | 27. 7
 hafile 35. 5
 Hebræ 11. 11
 Hebrus 18. 10
 Hecates 121. 16
 Hector 4. 9 | 25. 14
 Hectora 47. 13 | 127.
 15 | 128. 1 | 177.
 3 | 192. 7
 Hectoras 128. 4
 Hectore 2. 12 | 73.
 14
 Hecoreo 2. 11
 Hecubæ 47. 4
 hei 18. 2 | 21. 14 |
 45. 12 | 95. 5 | 110.
 2 | 111. 7 | 126.
 17 | 175. 9 | 183.
 6 | 191. 16 | 199.
 15 | 223. 11 | 236.
 4 | 249. 21. 22
 Helene 185. 14
 Helene 46. 11 | 172.
 9. 15
 Helenem 83. 14
 Helicem 201. 1
 Helle 200. 11 | 212.
 16
 Helles 212. 11
 Hellepontiacæ,
 207. 18
 Hellepontiaci 198.
 22
 heræ 91. 6
 herba 6. 5 | 36. 6 |
 42. 14 | 51. 13 |
 151. 16
 herbâ 192. 15
 herbæque 121. 15
 herbam 36. 1
 herbas 106. 11 | 151.
 13
 herbis 51. 15 | 59.
 11 | 64. 5
 Hercule 87. 2 | 94.
 7
 Herculeæ 90. 4
 Herculeo 89. 11
 Herculis 87. 11 |
 95. 9
 heredem 16. 4
 Hermione 77. 1 |
 81. 1
 Hermiones, 170.
 18
 heros 37. 3 | 179. 7
 hefterna 209. 18
 hefternæ 216. 15
 heu 7. 1 | 13. 14 |
 40. 2 | 49. 14 | 56.
 1 | 105. 3 | 133. 6 |
 168. 13 | 203. 2
 hiatu 24. 9
 hic 5. 2 | 15. 10 |
 25. 10 | 37. 1 | 56.
 9 | 57. 4 | 74. 8 |
 80. 2 | 87. 8 | 96.
 6 | 113. 1. 3 | 120.
 15 | 124. 6 | 129.
 8 | 134. 14
 his 4. 6 | 7. 9 | 22.
 8 | 112. 9 | 158. 9 |
 165. 1 | 196. 2 |
 202. 11 | 210. 3
 hiemis 67. 7
 hiems 57. 4 | 67.
 7 | 70. 4 | 158. 11 |
 203. 6 | 204. 18 |
 205. 9 | 210. 4 |
 212. 8
 hinc, 19. 15 | 45.
 15 | 57. 8 | 61. 3 |
 71. 7 | 115. 3 | 125.
 1 | 149. 1 | 153. 1 |
 160. 5 | 177. 13 |
 187. 9
 Hippodamia 82. 1
 8 | 191. 18
 Hippolyte 235. 16
 Hippolyto 40. 16 |
 231. 6
 Hippolytum, 31
 14
 Hippomenes 171.
 7 | 237. 2
 Hippotades, 195.
 16
 hirsuti 93. 6
 hirsutos 90. 3
 his 23. 3 | 30. 1 | 41
 11 | 70. 7 | 90. 1 |
 109. 7 | 127. 13 |
 130. 19 | 164. 11 |
 173. 1 | 176. 5
 hifcere 63. 2
 hoc 7. 12 | 9. 6. 8 |
 12. 12 | 14. 8 | 15.
 9 | 20. 10 | 21. 8 |
 28. 12 | 34. 3 | 43.
 12 | 44. 9 | 49. 7 |
 50. 10 | 53. 3 | 73.
 11 | 76. 12 | 81. 7 |
 84. 4
 hode 120. 8
 hodierna 96. 11
 homine 139. 2
 hominem 173. 17
 homines 226. 4
 hominum 85. 5 |
 92. 4 | 99. 16
 honesta 14. 12
 honestas 71. 15
 honor 87. 15
 honores 185. 13
 hora 105. 15 | 173.
 7 | 206. 14 | 207.
 19 | 234. 6
 horis 109. 15
 horrens 117. 9
 horret 103. 11
 horror 160. 15
 hortari 32. 6
 hortor 216. 9
 hos 74. 1 | 103. 19
 hospes 20. 11 | 54.
 11 | 73. 16 | 87.
 17 | 126. 14 | 127.
 8 | 178. 10 | 187.
 4
 hospita 10. 9 | 15.
 10 | 56. 12 | 75. 1
 hospite 50. 6 | 62. 4
 hospitibus 188. 17
 hospitii 169. 5 | 178.
 3
 hospitio 113. 3 | 164.
 3
 hospitii, 173. 10,
 14. 16
 hospitium 14. 9
 hospitiumque 18. 4
 hoste 29. 4 | 30. 2 |
 58. 16 | 72. 6 | 84.
 10 | 88. 2 | 106.
 16
 hostem 74. 7 | 233.
 13
 hostes 112. 9 | 128.
 9
 hosti 29. 2
 hostia 58. 12
 hostibus 9. 11 | 128.
 12. 15 | 169. 3 | 176.
 14 | 224. 9
 hostis 22. 2 | 30. 2 |
 68. 19 | 87. 9 | 122.
 10 | 126. 14 | 131.
 16 | 178. 10
 huc

huc
 19
 23
 huc
 1
 huc
 16
 21
 huc
 1
 hum
 hum
 hum
 hum
 208
 216
 hum
 22
 hum
 hum
 hum
 hum
 humil
 humil
 10
 humil
 humo
 14
 4
 14
 humo
 humu
 12 | 9
 117.
 10
 34.
 huc
 109.
 148.
 6 | 1
 226.
 hunc
 Hydro
 hyemi
 Hylle
 Hylus
 Hymen
 94. 1
 135.
 Hymen
 120.
 Hymen
 238.
 Hyper

VOCABULORUM.

huc 58. 4 | 158. 11 |
 199. 9 | 224. 18 |
 231. 13 | 241. 9 |
 huc 97. 12 | 99. 13 |
 126. 4 | 148. 13 |
 huic 6. 11 | 86. 4 |
 168. 12 | 204. 12 |
 219. 11 |
 hujus 174. 18 | 220. 13 | 230. 7 |
 humana 90. 8 |
 humani 225. 19 |
 hument 81. 6 |
 humeris 198. 17 |
 208. 7 | 209. 6 |
 216. 12 | 235. 8 |
 humero 197. 17 |
 228. 16 |
 humeros 69. 12 |
 humerus 90. 2 |
 humet 45. 8 |
 humi 37. 10 |
 humida 209. 6 |
 humiles 25. 3 |
 humili 42. 16 | 86. 10 |
 humilisque 40. 1 |
 humo 32. 8 | 54. 14 | 140. 2 | 172. 4 | 223. 10 | 242. 14 |
 humor 168. 10 |
 humum 55. 7 | 86. 12 | 92. 2 | 101. 20 |
 117. 2. 10 | 129. 10 | 175. 6 |
 humus 6. 3 | 19. 5 |
 34. 8 | 73. 10 |
 hunc 33. 5 | 36. 4 |
 109. 3 | 128. 3 |
 148. 5. 7. 9 | 152. 6 | 162. 4 | 183. 2 |
 226. 18 | 233. 6 |
 huncine 173. 17 |
 Hydros 91. 13 |
 hyemi 43. 18 |
 hyll 96. 12 |
 Hyllus 96. 12 |
 Hymen 56. 4. 5 |
 94. 12 | 120. 17 |
 135. 7 |
 Hymenae 109. 9 |
 120. 7 | 135. 7 |
 Hymenaeus 12. 15 |
 238. 13 |
 Hypermetra 33.

9 | 137. 3 | 141. 17 |
 Hypsipyle, 57. 7 |
 63. 11 | 189. 1 |
 Hypsipyles 62. 8

I 22. 10 | 38. 7 |
 93. 3 | 123. 14 |
 181. 7 | 194. 5

jaceas 226. 17 |
 jaceat 121. 7 |
 jacebam 47. 7 |
 jacebant 135. 13 |
 jacebas 136. 7 |
 jacent 16. 14 | 40. 2 | 85. 4 | 147. 11 |
 162. 12 |
 jacente 151. 6 |
 jacentem 115. 5 |
 jacentes 138. 13 |
 jacentibus 42. 15 |
 jaceo 174. 10 |
 jacere 24. 14 |
 jaces 174. 9 | 223. 14 |
 jacet 1. 3 | 25. 12 |
 27. 12 | 40. 13 | 48. 12 | 94. 14 | 104. 4 | 113. 4 | 133. 10 | 137. 7 |
 jaciente 218. 8 |
 jactabam 196. 10 |
 jactantem 23. 16 |
 jactantes 21. 11 |
 jactantur 191. 5 |
 jactare 122. 3 | 214. 3 |
 jactas 69. 11 | 138. 3 | 181. 1 | 192. 3 |
 233. 18 |
 jactat 70. 4 | 161. 9 | 208. 12 |
 jactate 98. 20 |
 jactati 210. 1 |
 jactatur 67. 1 |
 jactis 53. 11 |
 jacto 198. 10 |
 jactor 88. 4 | 232. 19 |
 jactos 55. 5 |
 jacturam 138. 15 |
 jacui 136. 4

jacuisse 27. 5 |
 jacuissens 2. 4 |
 jaculatrix 229. 19 |
 jaculo 241. 8 |
 jaculum 32. 7 |
 jam 6. 2 | 10. 5 | 14. 5 | 169. 14 | 17. 13 |
 24. 13 | 32. 3 | 36. 9 | 37. 2 | 67. 15 |
 76. 4. 10 | 87. 6 |
 106. 17 | 108. 1 |
 jamdudum 157. 9 |
 212. 6 | 222. 4 |
 jamjam 100. 17 |
 jamne 208. 5. 7 |
 jamque 96. 9 | 98. 23 | 106. 9 | 108. 13 | 118. 8 | 125. 8 | 129. 14 |
 janua 39. 8 |
 Iarbas 72. 15 |
 Iardanis 93. 1 |
 Iason 55. 9 | 61. 11 |
 62. 15 | 120. 15 |
 176. 1 | 190. 19 |
 215. 15 |
 Iasona 58. 11 |
 ibat 4. 6 | 36. 4 |
 Iberi 92. 5 |
 Ibi 235. 20 |
 ibimus 153. 9 |
 ibis 24. 7 | 75. 7 |
 102. 19 | 175. 3 |
 ibir 24. 18 | 102. 15 | 161. 13 | 191. 14. 16 |
 Icarium 196. 2 |
 Icarus 7. 14 |
 Ichnobatesque 100. 3 |
 icta 58. 2 | 241. 8 |
 ictus 159. 4 |
 id 46. 5 | 51. 7 | 69. 3 | 204. 3 | 217. 3 |
 218. 9 | 219. 4 |
 idque 226. 12 |
 Ida 51. 4 | 163. 4 |
 Idæ 160. 1 | 184. 15 |
 Idæi 173. 13 |
 Idæis 168. 2 |
 Idæo 32. 12 | 82. 4 |
 Idæus 215. 17 |
 idciuo 178. 5 | 225. 20 |
 Ide 127. 5 |
 idem 79. 1 | 150. 15

5 | 190. 9 | 200. 18 | 210. 17 | 218. 11 | 235. 5 |
 Iden 46. 9 |
 ideo 187. 8 |
 idonea 180. 11 |
 idoneus 71. 11 |
 ejecisset 112. 9 |
 jecur 59. 10 |
 ierant 146. 19 |
 ieras 13. 2 | 61. 3 |
 iere 70. 15 |
 ierit 240. 10 |
 igitur 121. 11 | 177. 7 | 185. 11 | 202. 7 | 213. 9 |
 ignarâ 84. 12 |
 ignaros 218. 8 |
 ignarum 226. 20 |
 ignarus 38. 5 | 54. 11 | 89. 5 | 194. 12 | 210. 16 |
 ignavâ 234. 16 |
 ignavus 78. 11 |
 igne 24. 10 | 30. 11 |
 52. 2 | 73. 1 | 95. 16 | 109. 12 | 120. 2 | 134. 7 |
 ignea 220. 17 |
 ignem 143. 5 | 157. 3 |
 ignes 112. 7 | 121. 13 | 163. 19 | 214. 13 | 227. 7 |
 igni 31. 11 | 159. 13 |
 ignibus 69. 10 | 73. 2 | 86. 14 | 113. 9 |
 152. 11 | 195. 12 |
 226. 14 |
 ignis 78. 4 | 114. 2 |
 162. 14 | 169. 16 |
 197. 19 |
 ignorantia 227. 11 |
 ignoras 177. 6 | 222. 3 |
 3 |
 ignorat 174. 1 |
 ignorent 224. 17 |
 ignorent 228. 9 |
 ignores 242. 3 |
 ignoret 229. 3 |
 ignoro 7. 4 |
 ignoscer 79. 11 |
 ignotas 32. 1 |
 ignotis 72. 7 | 95. 15 |
 15 |
 ignorum 200. 2 |
 T 2 iidem

M U I N D E X O V

idem 65. 6 221.	illius 107. 12 198.	impediebat, 234.	6. 7 7. 5, 12 8. 6
17	21 232. 18	12	9. 1, 11 10. 4 12.
Iliaci 126. 8 190.	illo 16. 3 36. 2	impediendus 212.	11, 14, 15 13. 10
11	37. 7 89. 12 97.	18	15. 3 16. 2, 3
Iliaco 236. 14	3 98. 13	impediente, 135.	18. 13 19. 9, 13.
Iliacos 190. 5	illuc 115. 10 224.	10	15 20. 8 21. 11
Iliadesque 175. 8	18	impellere 29. 5	22. 7
Ilicibus 36. 5	illuc 97. 19 115.	impensâ 76. 6	Inachi 140. 7
Ilicibusque 160. 2	13 126. 4 151. 5	imperat 105. 2	Inachiae 131. 12
Ilicis 115. 9	illud 106. 4 124.	160. 19	Inachides 135. 3
Ilion 5. 10 74. 3	8 125. 6 164.	imperet 195. 16	inadusto 117. 1
127. 5 159. 13	13 165. 15 198.	imperfecta 125. 5	inaequales 87. 13
166. 13 191. 10	24 215. 10 218.	237. 3	inane 24. 6 102.
Ilioneus 176. 16	11 241. 20	imperiola 222. 5	10 149. 18
illa 9. 13 16. 5	illum 15. 9 37. 4	impetus 32. 2 45.	inania 88. 5
17. 1 19. 8 23.	167. 17 185. 18	16	incalui 105. 13
6 26. 5 36. 8	117. 17 208. 7	impia 72. 13 95.	incaluisse 195. 12
37. 2 39. 13 43.	239. 13 240. 7	6 96. 2, 8 101.	incendia 163. 17
37 45. 14 48.	imagine 77. 3 122.	14 135. 6	224. 7
10 49. 14 50. 4	17 159. 9 180.	impiger 25. 15	inceptis 23. 10 195.
57. 14 59. 3, 5.	13 197. 11 216.	impleat 28. 5 74.	5
6 60. 9 62. 6.	15	13 145. 5 189.	incerta 6. 13 232.
9, 11 63. 8 70.	imago 15. 9 67.	16	9
9 80. 6 86. 9	1 69. 1 76. 1 90	imple 117. 3	incertae 88. 7 132.
93. 4, 12 98. 16	7 104. 5 130. 7	impleffe 55. 8	11
113. 8 114. 8	132. 17 230. 5	impleffem 63. 7	incertam 133. 9
115. 8	imbelles 9. 2	impleffi 57. 6 80.	incertior 61. 1
illac 100. 7	imber 70. 10	9 86. 14	incerto 83. 12
illae 46. 7, 21	imbre 103. 10 198.	implevique 46. 9	incertum 97. 9
illefo 153. 2	18	implicitis 92. 8	incinctae 35. 11
illam 14. 11 50. 7	imitanda 35. 15	implicuisse 20. 6	incingi 90. 6
illas 158. 9 191.	imitare 137. 7	imploro 123. 5	incipiens 196. 7
13 204. 9	imitata 126. 11	impono 110. 13	incipit 69. 14
ille 4. 11 5. 2 6.	immanissime,	imponere 220. 1	incisae 43. 5
9, 11 7. 10 8. 3	195. 7	imponet 132. 2	incitat 212. 2
9. 4 10. 12 13.	immemor 112. 8	imposita 163. 11	incitet 174. 3
3 20. 12 22. 12	149. 8 234. 2	impositas 207. 14	inclusam 77. 4
26. 3 28. 17 30.	impenfa 86. 3.	imposito 108. 8	inclusis 80. 14
8, 9, 10	immentas 7. 15	imposuere 160. 14	inceptum 146. 13
illi 4. 1 93. 7 113.	202. 2	imposui 98. 21	incognita 27. 1
2 126. 16 132.	immentis 57. 4	imposuisse 86. 4	incola 6. 1
15 174. 21 177.	166. 10	91. 4	incolumi 53. 3
1 180. 1 187. 6	immentum 45. 13	imposuit 39. 2 169.	increpat 7. 15 80
illic 4. 8 102. 3.	immitaſque 58. 7	6	11
4 113. 1 128.	immitis 28. 3	impreſſis 261. 3	increpet 8. 1
4 150. 9 205.	immittere 19. 15	improbe 100. 11	increpuiſſe 27. 6
1, 3 218. 9	immodici 200. 7	123. 14 144. 4	incubet 92. 2
illine 46. 10	immodicus 232. 22	182. 7 195. 11	incubui 151. 15
illique 134. 7	immundae 9. 9	209. 3 225. 11	incubuit 125. 7
illis 18. 13 22. 17	immutas 134. 6	236. 11	incubuitque 62. 2
61. 15 101. 11	imo 220. 3	imprudens 239. 16	incultae 81. 6
116. 15 161. 5	impar 206. 5 211.	impulſe 151. 6	incultis 94. 3
168. 11 181. 12	5	impulſae 103. 11	incumbo 99. 11
223. 7	impavidus 59. 14	impulſaque 128. 8	inde 14. 6 61. 3
illuſt 217. 1	impediarque 205.	imputat 60. 4	70. 2 98. 9 353.
illuſt 296. 7	8	in, 2. 40. 11 12. 9	35 176. 14

indebita

VOCABULORUM.

- indebita 158. 1
 indice 156. 5
 indicio 108. 2 | 113.
 14
 indicium 59. 16 |
 201. 6
 indiciumque 170.
 7
 indigna 300. 12
 indigna 233. 16
 indignæ 42. 8
 indigni 177. 9
 indignor 26. 7 | 125.
 20
 indignos 109. 2
 indignus 168. 13
 indomitis 143. 5
 inducō 66. 5
 induc 126. 6
 induit 80. 6 | 235.
 8
 iners 126. 14 | 165.
 14 | 174. 6 | 198. 24
 inertem 102. 5
 inertia 148. 9
 inertis 199. 12
 inesse 180. 10 | 185.
 10 | 190. 8
 inest 180. 14 | 232.
 22
 inexpertam, 112.
 15
 inexpertum 220. 4
 infamem 155. 1
 infamis 200. 11
 infans 73. 5 | 106.
 15
 infantem 91. 14 |
 107. 17 | 108. 3
 infantes 110. 9
 infautas 56. 6
 infecit 95. 2
 infelix 17. 13. | 21.
 16 | 45. 7 | 84. 6 |
 85. 1 | 88. 7 | 91.
 9 | 102. 15 | 103.
 18 | 107. 1
 inferias 121. 8
 infestis 47. 11
 infesto 88. 2
 infestum 105. 7
 inficienda 86. 2
 inficior 185. 7
 infide 189. 3
 infidis 20. 5
 infido, 115. 14 |
123. 20
 infidum 66. 12
 infirma 206. 7
 infirmas 262. 10
 infirmum 230. 9
 infusa 238. 15
 infusus 17. 3
 ingemit 240. 19
 ingenii 241. 10
 ingenio 16. 2 | 55.
 11 | 67. 2 | 104. 12 |
 145. 4 | 155. 6
 ingeniola 61. 9 | 154.
 12
 ingeniosus 219. 8
 ingenium 148. 2 |
 206. 6
 ingeniumque 154.
 14
 ingens 175. 3 | 176.
 7
 ingentem 159. 9
 ingentes 123. 18
 ingentibus 161. 7
 ingenuus 218. 4
 ingenuos 12. 4
 ingenuum 51. 10
 ingentit 235. 12
 ingratas 119. 2
 ingrato 112. 13
 ingratus 123. 16
 ingreditur 94. 5
 inhaeret 17. 1 | 66. 1
 inhibent 163. 13
 inhumata 102. 17
 injice 78. 6
 injiceremque 121.
 6
 injicias 216. 12
 inimicos 10. 1
 inimicus 108. 19
 iniqua 114. 8 | 226.
 15
 iniquæ 88. 11
 inique 67. 11
 iniquis 62. 17 | 73.
 11
 iniquo 129. 9
 iniquos 83. 7
 iniquum 141. 17
 inira 34. 7
 injuria 37. 7 | 83.
 7 | 112. 1 | 149. 5 |
 178. 9 | 188. 13 |
 222. 17
 injustis 122. 4
- innataque 67. 3
 innumeras 166. 11
 innumerasque 163.
 4
 innumeri 177. 4
 innumeris 235. 17
 Ino 105. 20 | 149.
 5 | 152. 5
 inopi 141. 2
 inops 64. 2 | 141.
 2 | 147. 1. 3 | 151.
 5
 inornatis 77. 10
 inquam 208. 11
 inque 8. 7 | 16. 6 |
 53. 12 | 74. 4 | 92.
 7 | 108. 22 | 115.
 16 | 128. 14 | 129.
 18 | 136. 4 | 148.
 13
 inquirat 229. 9
 inquire 30. 20
 inquit 16. 9 | 120.
 15 | 214. 14
 infana 68. 3 | 123. 3
 infanæ 140. 10
 infani 94. 11 | 194.
 18
 infans 2. 3
 infano 153. 10
 infcia 930. 12
 infcius 79. 7
 inscribar 76. 11
 inscribere 20. 9
 infideoque 224. 22
 infidias 9. 4 | 236. 6
 infidiata 96. 4
 infidiate 97. 6
 infidiis 221. 10
 infidiosa 144. 6 |
 228. 18
 insignis 50. 5
 insignitus 92. 15
 insinulasse 54. 10
 insolita 31. 10
 insolito 113. 16
 inspecta 142. 3
 inspicit 30. 2
 instant 79. 4
 instantes 182. 10
 instar 12. 12 | 66.
 1 | 81. 4 | 151. 8 |
 177. 4
 instat 84. 5 | 232.
 21
 instillat 214. 13
- infiteram 235. 3
 instructa 175. 1
 instruere 177. 2
 instruis 76. 6
 instruxitque 93. 15
 insula 40. 15 | 99.
 15 | 100. 20
 insuper 141. 14
 intactam 179. 17
 intepuere 99. 10
 inter 15. 3 | 24. 17 |
 37. 11 | 51. 16 | 42
 13 | 61. 10 | 88. 3 |
 91. 1 | 92. 11 | 105
 6 | 117. 8 | 129.
 13 | 164. 18 | 241.
 15
 interdum 11. 11 |
 150. 13 | 188. 13 |
 208. 17 | 211. 5 |
 224. 13
 interea 98. 1 | 109.
 1 | 113. 15 | 162.
 1 | 196. 5 | 205. 11 |
 208. 3 | 217. 9
 interitus 204. 13
 internas 72. 3
 intima 164. 9
 intrabas 178. 10
 intrasses 62. 18
 intrasti 112. 16
 intraverit 190. 5
 intravi 83. 16
 intravit 215. 15
 intulit 46. 12
 intumulata 19. 18
 intus 30. 15 | 231.
 15
 invalida 224. 10
 invalidos 242. 17
 invalidum 241. 3
 inveni 97. 1
 invenias 65. 13
 invenies 155. 18 |
 166. 8 | 191. 5 |
 218. 9
 inveniet 229. 10
 invenimus 158. 9 |
 163. 19
 invenio 150. 9 | 151.
 9, 11
 invenit 115. 6 | 149
 15
 invida 212. 8
 invideo 16. 5 | 131
 15 | 169. 7 | 209. 13
 invi-

invidiam 71. 12 |
221. 11
invidiosa 20. 9 | 72.
10 | 80. 5 | 185. 6
invisa 1. 3 | 204. 14
invisas 217. 10
inviso 212. 13
invisus 225. 2
invita 77. 5
invita 11. 6
invitam 184. 10
invitant 188. 9
invitas 204. 6
invisus 9. 5 | 94. 2 |
131. 4 | 193. 4
invito 169. 12
invitos 135. 6
invisus 199. 13, 14 |
209. 3
inultus 122. 10
involvisse 91. 14
inutile 125. 19
inutilis 9. 10 | 30. 3
Io 140. 5
io 49. 12
ioque 128. 19
ioco 146. 2
Iolen 86. 4
Ioles 94. 11
Ionicas 91. 1
Iove 80. 4 | 87. 6 |
140. 1 | 170. 14 |
172. 2 | 180. 18 |
201. 5
Jovem 81. 10 | 82.
9 | 105. 6 | 173
2 | 181. 5
Jovemque 166. 7
Jovi 31. 14 | 100. 2 |
127. 2 | 132. 6 |
139. 4
Jovis 25. 1 | 40. 15 |
135. 8 | 139. 11 |
160. 19
Iphiolus 125. 17
ipfa 7. 1 | 12. 2 | 20.
12 | 29. 7 | 32. 4 |
36. 11 | 39. 2 | 46.
12 | 50. 12 | 53. 3 |
63. 7, 12 | 75. 8
ipfa 238. 5
ipse 137. 13
ipfa 181. 16
ipse 1. 2 | 8. 4, 12 |
22. 7 | 23. 20 | 41.
9 | 42. 4 | 50. 14

Ipsa 191. 2
ipfi 121. 15 | 188.
17 | 215. 1 | 240.
9
ipfi 188. 13
ipfi 174. 4
ipfo 62. 13 | 127.
6 | 176. 5 | 223.
14
ipsum 115. 3 | 123.
16 | 174. 5 | 233. 1
ipsumque 80. 1
ira 25. 17 | 123. 18,
19 | 139. 1 | 192.
1 | 193. 2 | 222.
11 | 231. 2
ira 58. 10 | 231. 5 |
241. 1
ira 25. 11 | 88. 11 |
105. 3
iram 81. 3 | 204.
15 | 221. 17 | 238. 9
iramque 25. 13
iraque 22. 6 | 88.
12
irafor 7. 1 | 180. 3
irata 221. 15
irata 221. 16
iratis 62. 16
iratus 190. 7
ire 2. 5 | 9. 5 | 24.
12 | 32. 2, 5 | 45.
16 | 56. 2 | 65. 5 |
67. 6 | 73. 9 | 101
2 | 108. 22 | 121.
3 | 124. 3
iret 187. 1
irruat 128. 11
irruit 108. 9
irus 8. 13
is 84. 2 | 128. 1 |
177. 4 | 181. 10 |
190. 6 | 229. 7 |
242. 5
isdem 89. 9 | 214. 9
Ismarium 152. 2
isse 5. 8 | 53. 10
isses 149. 1
isset 112. 7 | 171.
11
ista 15. 2 | 36. 9 |
38. 11 | 42. 2 | 54.
3 | 65. 2 | 67. 1 |
93. 11 | 100. 19 |
116. 4 | 174. 1

istam 162. 15
istas 225. 1
iste 35. 1 | 44. 10 |
109. 4 | 137. 4 | 167.
8 | 169. 6 | 212.
15 | 222. 14 | 225.
9. 18 | 237. 3
Isthmon 36. 13
Isthmos 81. 11 | 117.
12
istic 205. 8
istis 185. 7 | 201. 7 |
212. 7 | 227. 9, 13.
i 090. 9 | 109. 12 |
2. 1. 11 | 2. 8. 1 |
237. 22
isto 204. 17
istud 225. 12
ita 59. 15 | 98. 7 |
147. 19 | 186. 17 |
189. 15 | 199. 5
206. 7 | 215. 9
Itala 65. 8
iter 131. 7 | 157.
12 | 163. 14 | 167.
18 | 193. 10 | 195.
4 | 198. 20 | 200.
5 | 202. 10 | 207.
6 | 210. 16 | 213.
10 | 225. 8 | 234.
12, 16
iterum 21. 16 | 55.
9 | 65. 16 | 216. 9 |
217. 11 | 219. 13 |
230. 13 | 232. 5
iterumque 97. 11
itura 17. 2 | 22. 4 |
99. 18
iteuros 2. 10
iturus 13. 7 | 28.
18 | 173. 13 | 207.
18
Ityn 152. 2, 3
iube 29. 6 | 222. 4
jubeant 9. 6
jubeas 28. 15
jubente 235. 6
jubentur 14. 4
juberis 114. 5
jubet 73. 9 | 109.
4 | 211. 18
jubeto 192. 7 | 229. 9
judexque 161. 3
judice 34. 14 | 168
4 | 191. 14
judici 185. 2 | 237.

16
judicique 60. 6
judicii 26. 12
judicio, 178. 12 |
184. 6
judicium 32. 4 |
161. 8
juga 30. 17 | 32. 6 |
43. 4 | 33. 10 | 59.
15 | 235. 4
jugali 14. 9 | 38. 1
jugalis 173. 7
jogis 51. 14 | 92.
14. 168. 2
jugolis 35. 9
jugulo 134. 3 | 136.
13. 14
jugulose 80. 9
jugum 86. 4
juit 173. 13
Juli 33. 7 | 69. 15
Iulo 69. 7
Iulus 74. 5
junda 7. 3 | 116.
14 | 230. 1 | 241.
19
juncta 215. 13
juncti 199. 15
juncto 209. 8
junctura 39. 1
junctus 130. 15
jungam 143. 9
jungant 174. 11
jungar 79. 10
junge 39. 13
jungere 17. 4
jungerer 219. 3
junget 94. 12
jungi 154. 9
jungs 117. 1 | 198.
15
jungit 225. 5 | 229.
16
jungunt 229. 5
junguntur 145. 9
Juno 31. 13 | 44. 11 |
56. 3, 5 | 86. 3,
9 | 87. 10 | 116.
11 | 160. 13
Junone 70. 10 | 104.
10 | 106. 7
Junonemque 13. 7
Junonia 139. 1
Junonis 88. 11 | 195.
13
junximus 26. 15
Jupiter

Jupiter
3 |
12 |
jura 1
56 |
3 |
14 |
18 |
jurab
jurab
jurant
jurare
jurare
juraru
jurasti
jurat
jurata
137
juratas
juratum
juravi
21
jura 2
juren
juren
juris 2
11
juro 2
100.
149
jui 30.
158
jutque
jula 2
13 |
3 | 4
justerat
justit 3
6 | 2
justo 1
18
justus 1
13 |
justa 4
11 |
justa 23
justam
justaque
justior
justique
justi 1
justicie
justius 1
justius 2
justo 10

VOCABULORUM.

jupiter 33. 7 | 38.
3 | 63. 10 | 168.
12 | 173. 1 | 181. 3
jura 12. 3 | 26. 19 |
56. 1 | 78. 6 | 96.
3 | 172. 14 | 174.
14 | 222. 3 | 237.
18
jurabas 145. 15
jurabis 217. 11
jurandi 237. 11
jurantia 237. 21
jurare 55. 1
juraret 230. 12
jurarunt 102. 11
jurasti 13. 3 | 229. 6
jurat 237. 13. 15
jurata 12. 8 | 229.
17
juratae 229. 18
juratus 23. 19
juravi 236. 4 | 237.
21
jura 29. 6 | 93. 4
juraem 241. 21
jurent 238. 3
juris 219. 10 | 237.
11
juro 26. 18 | 85. 1 |
100. 7 | 133. 1 |
149. 10
jui 30. 8 | 115. 15 |
158. 6 | 222. 17
juique 77. 4
juius 28. 14 | 119.
13 | 136. 9 | 137.
3 | 224. 21
jussierat 108. 14
jussit 30. 6, 7 | 128.
6 | 229. 20
jusso 117. 2 | 176.
18
jussus 112. 15 | 120.
13 | 148. 8
jussa 48. 4 | 178:
11 | 192. 1
jussa 231. 4
jussam 235. 13
jussaue 186. 18
jussior 67. 10
jussique 4. 2
jussis 110. 5
jussis 226. 13
jussus 187. 12
jussus 241. 1
jusso 100. 3 | 119.

L

Abant 188. 4
labar 99. 21
labat 103. 12
labe 31. 10 | 86. 6 |
178. 14 | 182. 1
labellis 194. 7
laberis 235. 2
labor 39. 3 | 114.
10 | 232. 6
laboranti 239. 11
laboras 126. 1
laborat 223. 15
laborate 216. 5
labore 73. 13 | 166.
4 | 211. 4
laborem 147. 15
labores 126. 11
laboris 121. 2 | 171.

12 | 182. 5 | 202.
3 | 215. 6
labore 198. 9 | 228.
5
laborum 86. 3 | 91. 3
labra 239. 19
labuntur 76. 3
Lacenam 48. 5
Lacedaemona 2. 2 |
215. 17
Lacedaemone 78.
1 | 164. 5
lacer 4. 9
lacerabitur 95. 7
laceras 13. 11 | 155.
12
lacerat 25. 14
lacro 150. 6
lacerri 205. 7 | 211.
9
laceris 519 | 28. 1 |
83. 13 | 204. 5
lacro 27. 13 | 32.
7 | 35. 5
lacro 89. 1 | 150.
1 | 169. 5
lacro 92. 11
lacro 35. 6 | 130.
4
lacrymae 21. 3. 4 |
76. 3 | 81. 4 | 127
4 | 138. 1 | 149.
13 | 207. 11 | 240.
12
lacrymamque 130.
11
lacrymas 17. 5 | 21.
15 | 41. 11, 12 | 44
12 | 46. 10 | 58.
5 | 102. 8, 13
lacrymasque 110.
13 | 120. 9
lacrymis 19. 3 | 17.
5 | 28. 4 | 45. 8 |
57. 6, 11 | 58. 4 |
76. 4
lacrymisque 99. 11
lacrymosa 131. 19
lacte 170. 13
ladant 169. 2
ladat 190. 17 | 211.
5
ladaris 184. 17
ladat 92. 2
ladatur 222. 8
ladi 224. 14 | 238. 10

laedis 233. 13
lador 212. 16
ladunt 11. 5 | 30.
11
Laetique 22. 13
Laerten 10. 5
Laertenque 9. 3
laeta 42. 4 | 48. 10 |
101. 12 | 106. 2 |
176. 2 | 223. 4
laeta 71: 3 | 121. 7
laetia 203. 9
laeti 37. 8
laetis 13. 9
laetit 109. 16
laetura 87. 15
laetus 48. 8 | 68. 9 |
79. 10
laeta 122. 6
laetique 86. 6
laet 237. 9
laeti 35. 11
laetifera 95. 1
laetitia 130. 14
laetitia 157. 2
laetum 239. 51
laetus 170. 18 | 224.
8
leva 113. 4
levumque 92. 15
levus 90. 2
Lamo 89. 8
lampades 120. 2 |]
135. 5
lana 93. 14 | 119:
6 | 137. 16
lanas 7. 11 | 24. 16
languent 20. 2
languere 98. 13
languida 94. 14 |
97. 9 | 130. 14 |
238. 12 | 241. 24
languor 146. 4 | 218.
1 | 231. 9
lanata 62. 5 | 221:
5 | 137. 1
lanataque 75. 9
lanient 100. 18
lanigero 201. 14
lanuginis 148. 3
lapis 67. 3 | 99. 6
lapsa 17. 12 | 228.
16
lapis 214. 15
laqueis 20. 6
laqueo 206. 13
largis

INDEX

largis 167. 9
 lasciva 169. 13
 lascivus 90. 5
 lascivia 146. 1
 lassia 132. 10 | 142. 1
 1 | 216. 12
 lassares 2. 7
 lassas 103. 7
 lassavimus 242. 17
 lassiet 230. 9
 lassus 198. 1
 lassio 146. 4 | 192. 18
 lassos 152. 6
 lata 7. 5 | 19. 4 | 114. 6
 latam 86. 12
 late 94. 5 | 98. 7, 20 | 181. 7
 lateque 72. 9
 lateas 6. 7
 lateat 73. 4 | 157. 1
 latebam 51. 1
 lateste 240. 12
 lateri 14. 10 | 213. 8
 latez 73. 17 | 130. 1
 1 | 212. 10 | 233. 9
 latissima 18. 7
 Latmia 196. 14
 lato 35. 7 | 94. 5 | 202. 13
 latoque 214. 1
 Latoidos 238. 9
 latuisset 194. 4
 latuit 11. 1
 laturo 123. 10
 laturum 87. 1
 latus 14. 10 | 27. 14 | 37. 13 | 58. 3 | 68. 6 | 92. 11 | 93. 10 | 99. 17 | 101. 2 | 213. 8 | 240. 16
 lavabis 16. 16
 lavari 239. 15
 laudabis 145. 17
 laudabimur 39. 5
 laudamur 187. 12
 laudare 119. 9 | 154. 11 | 221. 5
 laudarer 134. 4
 laudas 192. 7
 laudataque 189. 13
 laudatam 104. 7
 laudatissima 213. 1
 laudatore 232. 11
 laudaurix 185. 6

laudem, 179. 4 | 184. 17
 laudemque 39. 11 | 80. 11
 laudibus 185. 7
 laudis 15. 2 | 93. 8 | 141. 8 | 145. 2 | 236. 12
 laudo 165. 7
 laus 27. 12 | 247. 6
 laxa 170. 11
 laxatur 9. 5
 Leandre 206. 1 | 216. 7
 Leandri 208. 4 | 214. 10
 leberas 22. 15
 lecta 29. 9 | 80. 8 | 146. 15 | 213. 6 | 227. 12 | 229. 4 | 242. 20
 lecti 48. 7 | 63. 11 | 96. 3
 lecta 2. 4 | 7. 14 | 14. 9 | 39. 12 | 130. 5, 15 | 158. 17 | 172. 12
 lectule 99. 14
 lectum 38. 7 | 114. 17 | 229. 1
 lectura 231. 1
 lectus 15. 5 | 108. 8
 Leda 82. 9 | 181. 5
 Ledæ 173. 4
 Ledæa 127. 16 | 156. 3
 legat 225. 16
 legata 27. 15
 legatos 62. 1
 lege 147. 11
 legem 147. 10 | 153. 5
 legendus 237. 22
 legeres 145. 13
 leges 34. 2 | 63. 12 | 74. 8 | 171. 11 | 193. 4
 legerque 155. 16
 legi 183. 3
 legibus 50. 14
 legis 21. 1 | 97. 3
 legisse 166. 1
 legisses 142. 5
 legit 94. 17
 legitimam 178. 4
 legitimi 172. 14

legitimos 46. 14
 legitimus 125. 22
 legor 43. 6
 Lemniadesque 57. 2
 Lemniadum 62. 15
 Lemnos 55. 10 | 61. 9 | 62. 12
 lene 191. 6
 leni 136. 5
 leniat 217. 10
 leniet 44. 19
 lenior 209. 18
 leniter 42. 7
 lenta 11. 5 | 22. 6 | 28. 8 | 184. 8 | 196. 10 | 219. 5
 lentaque 208. 12
 lentè 155. 10 | 209. 16
 lenti 54. 5
 lentissima 153. 3
 lento 1. 1
 lentum 35. 5 | 192. 1
 lentus 6. 15 | 12. 5 | 78. 8 | 169. 12
 leones 88. 3 | 100. 19
 leonis 93. 9, 11
 Lernæis 93. 13
 Lesbi 149. 2
 Lesbiadum 143. 12
 Lesbide 23. 2 | 154. 17, 18 | 155. 1
 Lesbo 146. 6
 leti 68. 14 | 139. 13
 leto 3. 5 | 20. 11 | 105. 10 | 141. 4
 letum 102. 21
 levamen 24. 8 | 116. 1
 levare 231. 12
 levas 139. 12
 levatus 153. 4
 Leucada 153. 10
 Leucadiâ 154. 5
 Leucadiæ 153. 14 | 156. 2
 Leucadiumque 152. 14
 Leucippides 174. 21
 leve 65. 4 | 157. 14
 leves 32. 9
 levet 41. 10

levibus 107. 18
 levior 49. 3
 levius 7. 1 | 23. 8 | 35. 2 | 45. 5 | 49. 6 | 75. 6 | 178. 2 | 199. 20
 levitate 234. 14
 leviter 25. 8 | 172. 5
 lex 113. 15
 libamina 31. 5
 libata 18. 11 | 165. 15
 libello 186. 5
 libellus 104. 2
 libens 242. 12
 liber 7. 13 | 201. 5
 liberia 220. 2
 liberiore 84. 6
 libertas 147. 6 | 186. 16
 libet 20. 6 | 32. 5 | 126. 2
 libere 235. 19
 libido 7. 8
 liceat 196. 3, 18 | 211. 16, 19, 20 | 241. 3
 licbit 219. 1 | 221. 15
 licere 187. 8
 licet 6. 7 | 8. 1 | 25. 9 | 28. 3 | 30. 5 | 39. 3, 12 | 45. 8 | 49. 15 | 50. 11 | 79. 17 | 81. 3 | 84. 10 | 93. 20
 licuisse 125. 20
 licuit 93. 17 | 110. 5
 limen 54. 12 | 108. 1 | 226. 18
 limes 200. 3
 limina 120. 14 | 224. 17
 limine 129. 4 | 234. 7
 limosa 94. 18
 linea 24. 4
 lingua 30. 4 | 45. 4 | 69. 13 | 92. 6 | 108. 12 | 114. 16 | 129. 2 | 130. 20 | 147. 6 | 149. 13 | 230. 12 | 241. 1
 linguaque 125. 5 | 237. 12

linguæ

VOCABULORUM.

lingue 68. 17 | 112.
4 | 146. 9 | 150.
15 | 209. 9 | 242. 3
linquor 19. 12
linea 19. 7 | 45. 5 |
234. 18
liquidi 139. 5
liquido 196. 10
lis 172. 18
lite 43. 11
litera 21. 1 | 42. 2 |
43. 10 | 53. 9 | 118.
4 | 142. 3 | 175. 10 |
183. 4 | 186. 6
litæque 103. 12 |
204. 14
littora 6. 8 | 19. 3.
17 | 49. 10 | 53. 1 |
97. 17 | 101. 7 | 194.
19 | 197. 20
litore 97. 3 | 98. 1 |
129. 18 | 158. 3 |
207. 13
littoribus 10. 12
litus 72. 8 | 75. 3 |
97. 18 | 186. 1 |
196. 2
litura 148. 16
lituras 21. 3
lituris 104. 1
lividus 222. 6
loca 115. 13 | 235.
14
loçi 151. 12 | 234.
15
lôcique 84. 11
locis 72. 10 | 108.
14 | 235. 16
loco 59. 6 | 74. 4 |
118. 4 | 148. 16 |
176. 18
locoque 14. 7
locum 151. 15
locus 68. 8 | 74. 8 |
76. 8 | 98. 3. 4
locuta 194. 10
locutæ 171. 3
locutus 197. 9
longa 43. 4 | 48. 2 |
67. 12 | 73. 12 | 88.
12 | 103. 18 | 140.
5 | 150. 10 | 158.
4 | 162. 3 | 163. 4 |
194. 18 | 206. 3
longa 174. 9
longæ 7. 7 | 98. 21 |

158. 10 | 188. 7
longævaque 9. 8
longævofque 44. 6
longus 17. 4 | 182.
6 | 187. 10
longe 24. 17 | 81.
11 | 114. 13 | 125.
8 | 149. 9 | 155. 17 |
202. 16 | 241. 6
longi 231. 17
longior 230. 9
longis 18. 3
longius 58. 6 | 162.
15 | 194. 15 | 242.
18
longo 183. 1 | 208.
3 | 218. 3
longos 82. 10
loquamur 172. 11 |
192. 13. 19 | 232. 1
loquar 136. 11 | 160.
8 | 208. 3
loquendi 55. 11
loqueris 189. 9
loqui 30. 3 | 57. 12 |
115. 14 | 122. 4 |
145. 14 | 149. 12 |
183. 6 | 189. 18 |
196. 18 | 242. 16
loquor 211. 14 | 240.
17
loros 152. 7
lubebat 163. 12
luce 130. 2, 3 | 235.
3
luceat 109. 12
lucemque 138. 5
lucens 19. 5
lucerna 216. 17
lucida 147. 12
lucidaque 213. 3
Lucifer 199. 2
luciferas 227. 16
luciferos 106. 18
Lucina 61. 14 | 107.
5
lucis 135. 2
luctando 51. 7
luctanti 179. 13
luctantia 35. 3
luctor 169. 21 | 187.
5
luctus 82. 6
lude 186. 15
ludis 165. 5
lugebit 129. 4

lugentis 103. 9
lugubria 103. 17
luisse 101. 13
lumen 196. 11 |
197. 8, 19, 20 |
198. 20 | 201. 7 |
205. 10 | 214. 11
lumina 10. 5 | 19.
2 | 21. 11 | 35. 8 |
54. 14 | 58. 6 | 99.
1 | 102. 14
luminaque 236. 9
lumine 157. 4 | 159.
1 | 240. 17
luna 11. 1 | 97. 17 |
106. 18 | 196. 11
lunæ 10. 11 | 197.
11
lunam 59. 3
lupis 108. 20
lupos 100. 18
lufæ 180. 13
lusi 179. 3
lufibus 144. 5
lufinus 186. 4
luftrantem 242. 13
lux 96. 11 | 125.
15 | 207. 19
luxuriare 161. 16 |
167. 10
luxuriat 6. 3
luxuriosa 8. 6
Lycurgi 18. 7
Lydo 89. 8
lymphæ 43. 15
Lyuceu 141. 11
lyra 154. 16, 18
lyræ 166. 14
lyræque 145. 1
lyram 27. 6 | 154. 1
Lyricis 143. 2
Lyricos 144. 10
Lyrnesia 23. 11

M

Macære 105. 9
macæror 224.
13
macie 241. 11
macies 105. 15
machare 5. 5
machasses 100. 11
machasset 101. 15
machato 227. 5

machatus 72. 3
maculas 87. 4
maculis 43. 3
madent 58. 4 | 122.
18
madentis 127. 4
madidæ 176. 13
madidam 198. 12
madidas 46. 8 | 135.
10
madidis 209. 7
Mæandri 64. 6
Mæandros 89. 9
Mænalia 15. 5
Mæoniâ 90. 5
Mæonios 146. 19
magis 19. 11 | 44.
10 | 47. 8 | 101. 6 |
130. 3 | 136. 7 |
143. 2 | 152. 5 |
161. 5 | 179. 5 | 184.
2 | 192. 5 | 198. 5.
21, 24 | 202. 8 |
223. 6
magistra 48. 2
magistræ 148. 1
magna 231. 12 | 24.
14 | 148. 12 | 158.
1 | 164. 15 | 172.
18 | 174. 1 | 175.
12 | 177. 10 | 181.
9 | 186. 18
magnas 101. 1 | |
214. 3 | 238. 2
magne 236. 6
Magnetida 112. 1
magni, 114. 14 |
135. 3 | 139. 11 |
160. 10 | 171. 5 |
189. 14 | 198. 16
magnificum 28. 14
magnificus 15. 4
magnis 37. 8 | 185. 10
magnisq. 74. 17
magno 42. 10 | 67.
13 | 87. 14 | 235. 2
magno 113. 10 | |
242. 10
magnum 153. 12 |
214. 3
magnus 210. 14
major 99. 14 | 115.
18 | 160. 29 | 176.
5 | 186. 15 | 226.
6 | 238. 5
majore 228. 5
U majus

I N D E X

majus 93. 6 | 124.
 2
 mala 56. 11 | 112.
 12 | 116. 1 | 186.
 11 | 233. 9
 male 17. 14 | 26.
 11 | 31. 1 | 36. 3
 59. 11 | 63. 15
 65. 4 | 66. 9, 11
 68. 4 | 76. 9 | 84
 13 | 87. 13
 mali 120. 10 | 129.
 2 | 230. 5
 maligna 164. 20
 malim 157. 1 | 202.
 15
 malis 84. 11 | 154.
 14
 malle 147. 17
 mallem 14. 11 | 194.
 14 | 232. 13 | 234.
 3
 mallet 193. 1
 malo 45. 5 | 84. 6 |
 186. 9
 malos 163. 7
 malerim 67. 9
 malum 106. 5 | 228.
 17 | 236. 3
 malus 126. 14
 manant 207. 14
 manente 99. 11
 manda 75. 7
 mandas 49. 9
 mandata 110. 17 |
 132. 1, 5 | 149. 7 |
 173. 15
 mandataque 124. 9
 mandatis 27. 6 |
 110. 18 | 125. 5
 mandato 133. 7
 mandatum 136. 16
 mando 173. 13 | 186.
 5
 mane 115. 4 | 138.
 13
 manebam 5. 11
 manente 41. 10
 maneo 54. 6
 manere 75. 8 | 189.
 7
 manes 29. 16
 manet 50. 13 | 146.
 14 | 200. 8
 manibus 27. 7 | 132.
 1 | 174. 7

manifesta 37. 5
 manifestus 144. 7
 manusti 71. 14
 manu 18. 12 | 21.
 2 | 40. 10 | 42. 2 |
 54. 2 | 56. 12 | 76.
 14 | 84. 12
 manum 20. 12 | 91.
 4. 14 | 93. 15 |
 94. 6 | 240. 18
 manus 2. 7 | 8. 10 |
 24. 16 | 30. 10 | 47.
 6 | 51. 12 | 62. 4 |
 72. 17 | 77. 6 | 78.
 6 | 82. 5 | 84. 14 |
 91. 8 | 94. 14 | 97.
 10, 11 | 98. 20 |
 101. 18
 Marcia 210. 8
 mare 13. 1 | 36. 14 |
 64. 1 | 67. 5, 16 |
 70. 4 | 99. 5, 17 |
 101. 7 | 108. 5
 margine 43. 11
 mari 153. 13 | 158.
 6 | 196. 10
 maribus 215. 2
 maribus 102. 17
 maris 117. 12 | 193.
 2 | 198. 22
 marita 38. 14
 marita 134. 17
 maritæ 122. 3 | 126.
 15 | 154. 9
 maritam 172. 13
 maritas 109. 9
 mariti 39. 7 | 54.
 5 | 173. 15
 maritis 9. 12 | 13. 7 |
 11. 6. 14
 marito 16. 5 | 42.
 9 | 49. 1 | 50. 13 |
 78. 15 | 83. 15 |
 132. 1
 maritum 24. 15 |
 167. 13 | 229. 17
 maritus 173. 9
 marmore 76. 12
 marmorea 71. 5 |
 1. 6. 12
 marmoris 151. 8 |
 242. 14
 Mars 74. 12
 Marte 23. 11 | 25.
 16 | 55. 7 | 74. 6
 Marti 59. 10 | 148.

10 | 177. 8 | 192. 5
 Martis 55. 4 | 114. 4
 mater 23. 14 | 33.
 9 | 37. 14 | 41. 2 |
 60. 7 | 68. 9 | 69.
 15 | 78. 12
 materque 63. 13
 materia 35. 10
 materiâ 87. 7 | 163.
 2
 materiam 29. 4 | 66.
 16
 matre 83. 9, 16 |
 118. 2 | 235. 6
 matrem 60. 7 | 74.
 9 | 110. 13 | 170.
 14
 matres 24. 17 | 81.
 8 | 129. 5 | 146. 8 |
 167. 1
 matris 79. 15 | 228.
 9 | 242. 13
 matris 23. 19 | 67.
 2 | 73. 5 | 102. 13 |
 110. 1 | 159. 7 |
 180. 13
 matrisque 28. 3
 matrona 47. 5
 matronaque 180. 9
 matura 20. 7
 mavis 186. 13
 maxima 165. 19 |
 185. 4 | 186. 15 |
 189. 6 | 209. 1
 maxime 93. 5
 me 7. 14 | 8. 6 | 12.
 11 | 13. 13 | 14. 13 |
 17. 9, 17 | 21. 9 |
 22. 2 | 24. 7, 11 |
 25. 5, 15, 17 | 26.
 7, 9, 20
 meque 174. 11, 13 |
 194. 12 | 216. 4 |
 227. 10 | 240. 19
 mea 3. 5 | 7. 3 | 16.
 7, 15 | 18. 11 | 26.
 6, 13 | 27. 12 | 30.
 12 | 37. 2 | 43. 5 |
 45. 10 | 46. 10 | 51.
 14, 16
 meâ 8. 3 | 70. 2 |
 83. 9 | 30. 14 | 77
 2 | 199. 14 | 202.
 12 | 223. 12 | 224.
 15. 14 | 16. 8, 14 |
 17. 1 | 19. 4
 meâ 18. 5 | 23. 12 |

33. 12 | 51. 6 | 66.
 16 | 69. 8 | 71. 12 |
 76. 9
 meam 100. 8 | 199.
 8 | 157. 14
 Meandri 64. 6
 mea 7. 5 | 41. 13 |
 51. 12 | 100. 2
 mecum 24. 2 | 26.
 17 | 39. 13 | 41. 3 |
 115. 13 | 130. 15 |
 149. 5
 Medea 38. 9 | 62.
 3 | 63. 9 | 81. 5 |
 113. 1 | 191. 3
 Medea 62. 4 | 63.
 9 | 126. 10 | 190.
 19
 Medeam 62. 3
 medendi 51. 13
 medentis 231. 10
 media 15. 3 | 95. 7
 mediâ 107. 15 |
 152. 4
 mediam 121. 3 | 160.
 1
 mediam 94. 1
 mediam 174. 215. 1
 medicabilia 51. 15
 medicabilibus 121.
 13
 medicamina 106.
 11 | 117. 5
 medicas 51. 11
 medicato 117. 15
 medicorum 224. 21
 medii 9. 11 | 128.
 12 | 168. 10 | 189.
 11
 medio 38. 6 | 174.
 12 | 208. 14 | 214.
 18
 medios 166. 8
 mediior 7. 8
 medium 215. 7
 Medonataque 8. 9
 medullas 30. 11
 Medusa 213. 4
 mei 5. 6 | 14. 8 |
 37. 9 | 68. 14 | 71.
 10 | 78. 5 | 83. 15 |
 98. 22 | 107. 14.
 meique 230. 1
 meis 6. 11 | 7. 1 |
 15. 14 | 16. 8, 14 |
 17. 1 | 19. 4
 Melan.

VOCABULORUM.

Melanthius 8. 13
 Melaege 95. 11
 melior 18. 18 |
 209. 22 | 232. 8
 meliore 16. 5 | 80.
 7 | 109. 13
 melius 14. 13 | 27.
 13 | 59. 11 | 68.
 13 | 179. 16 | 237.
 3
 membra 16. 16 |
 35. 14 | 84. 12 |
 106. 10 | 108. 7 |
 110. 12 | 119. 8
 membraque 97. 14
 membris 99. 10 |
 209. 7
 memento 128. 2
 meminere 145.
 15
 meminere 26. 9 | 43.
 9 | 37. 12 | 82. 6 |
 101. 6 | 111. 1
 145. 15 | 170. 11 |
 210. 9 | 213. 6
 meminere 235. 19
 meminere 196. 7 |
 218. 10 | 241. 20
 meminere 240. 10
 memor 5. 6 | 43.
 10 | 110. 15
 memoras 109. 14 |
 197. 15
 memoras 128. 2 |
 212. 17 | 223. 2
 mendaces 130. 5
 mendacia 81. 9 |
 146. 9
 mendax 11. 7 | 226.
 5
 Menelaus 126. 17
 Menelaon 48. 11 |
 192. 1
 Menelaus 79. 11 |
 128. 9 | 168. 3 |
 176. 11 | 184. 10 |
 186. 16
 Menestades 3. 2
 Menestades 22. 7
 mens 19. 16 | 70.
 3 | 74. 5 | 94. 13 |
 120. 12 | 124. 2 |
 161. 1 | 166. 2 |
 199. 16 | 206. 7 |
 237. 13
 mensa 183. 7

mensa 4. 4 | 189. 1
 mensaque 114. 12
 mensa 183. 3
 mensura 93. 7
 mensuram 145. 6
 mente 26. 4 | 80.
 13 | 103. 7 | 194.
 20 | 195. 8 | 96.
 6 | 202. 1 | 226. 9 |
 241. 12
 mentemque 136. 3
 menti 58. 5
 mentior 234. 10
 mentiris 69. 13 |
 240. 1
 mentis 68. 16 | 113.
 8 | 143. 10 | 151.
 5 | 192. 17
 mentiaque 108. 3
 meo 12. 10 | 17. 10 |
 20. 9 | 31. 2 | 39.
 6. 12 | 40. 16 | 42.
 4 | 44. 14 | 73. 4 |
 98. 8 | 100. 4 | 103.
 14
 meorum 116. 5
 meos 9. 7 | 17. 2 |
 18. 9 | 27. 7 | 93.
 8 | 50. 4 | 62. 18 |
 63. 7 | 76. 10 | 80.
 12 | 93. 19 | 111.
 4 | 115. 2 | 122. 5.
 8. 16 | 125. 12
 meosque 116. 8
 merces 158. 13 |
 178. 9 | 211. 4 | 225.
 6 | 232. 12
 mercaris 67. 11
 merbarur 240. 20
 merebere 39. 11
 merentem 70. 1
 mereris 232. 8
 meretricis 147. 1
 mergite 49. 13
 merguntur 216. 5
 merita 65. 3
 meritas 118. 9
 meriti 12. 12 | 14.
 8 | 38. 7
 meritis 75. 11 | 86.
 14 | 116. 6 | 154.
 6
 meritisque 59. 1
 merito 14. 14 | 42.
 7 | 109. 4
 merito 185. 3

meritum 103. 14 |
 112. 13 | 123. 2
 mero 4. 5 | 130. 12 |
 135. 9 | 169. 4 | 15.
 183. 4
 meria 11. 12 | 40. 8
 meria 200. 9
 meriaque 212. 12
 meruit 94. 12 | 195.
 6
 meruere 69. 9
 meruere 137. 11 |
 157. 17
 merui 23. 7 | 52. 5 |
 69. 3 | 123. 7
 meruisse 14. 13 |
 109. 17 | 137. 13 |
 233. 4
 meruit 138. 18 | 222.
 19
 merum 214. 13
 merumque 235. 10
 messes 225. 7
 messibus 143. 6
 messis 57. 5 | 114.
 8 | 192. 15
 Methymniadesive,
 143. 11
 metior 98. 8
 metit 59. 2
 metu 5. 7 | 108.
 12 | 188. 10
 metuas 215. 5
 metuenda 139. 11
 metuendaque 159.
 11
 metuentior 210. 7
 metuis 172. 13 |
 174. 17
 metuit 187. 17 |
 226. 5
 merum 136. 9 | 160.
 16 | 217. 11 | 227. 3
 metuo 211. 5
 metus 25. 10 | 97.
 13 | 147. 2 | 175.
 14 | 186. 9 | 226.
 6
 metuunt 216. 7
 meum 74. 16 | 101
 2 | 123. 16 | 144.
 12 | 147. 17 | 161. 8
 meumque 151. 11
 meus 47. 9 | 54. 13 |
 61. 3 | 74. 18 | 97.
 5 | 109. 12 | 116.

9 | 121. 8
 micat 120. 2
 micat 201. 4
 micare 5. 7 | 44. 3
 mihi 1. 2 | 2. 6 | 4.
 11 | 5. 9. 12. 13 |
 6. 6. 9 | 7. 10 | 9
 4 | 10. 1 | 11. 7
 miles 106. 20 | 117.
 4 | 132. 13
 milite 57. 2 | 128. 7
 militet 86. 14
 militia 192. 8
 militum 78. 10 | 80.
 2 | 130. 16
 militis 78. 14 | 177.
 4
 mille 72. 13 | 78.
 13 | 87. 9 | 91. 3 |
 100. 15 | 129. 13 |
 184. 4. 5
 millesima 129. 13 |
 minante 92. 8
 minantur 101. 8
 minas 91. 2. 10 |
 123. 18
 minareque 210. 9
 Minerva 44. 2
 minima 205. 12
 minime 224. 24
 minimos 105. 16
 minimum 208. 11
 minifra 194. 14 |
 236. 10
 minifram 46. 23
 minifro 224. 21
 Minocia 34. 1
 Minocia 189. 1
 Minocia 176. 3
 Minocia 61. 6
 minor 48. 7 | 70. 2 |
 87. 14 | 93. 5 | 120.
 13 | 143. 8 | 164. 19
 minora 61. 8 | 105.
 4 | 123. 12 | 181.
 12
 minore 210. 2
 Minos 40. 9 | 101.
 5 | 176. 4
 minuent 25. 4
 minuitque 179. 17
 minus 49. 5 | 75.
 15 | 105. 7 | 207.
 1 | 210. 10 | 212.
 8 | 224. 12 | 240.
 13
 U 2   minus

I N D E X

- minus 190. 16 | 190.
 20 | 198. 6 | 202.
 14 | 203. 7 | 216.
 15 | 220. 15
 minus & minus 19.
 II
 Minys 56. 7 | 115.
 7
 mirā 173. 12
 miraue 201. 12
 mirabar 241. 5
 mirabile 221. 7
 mirantur 4. 2
 mirare 187. 15
 miraris 16 | 139. 9
 mirataue 236. 5
 miror 35. 4 | 47. 1
 62. 15 | 101. 19
 165. 7 | 207. 6
 228. 15 | 235. 16
 240. 15
 mirum 148. 3 | 159.
 3
 misce 214. 1
 miscendus 30. 5
 miscer 167. 16
 miscuimus 44. 12
 miser 108. 15 | 109.
 18
 miserabile 110. 3 |
 117. 7 | 127. 3 |
 241. 9
 miserabilis 73. 5
 miseræ 24. 5 | 25.
 10 | 43. 17 | 50. 3 |
 83. 8 | 98. 4 | 110.
 11 | 125. 20
 miseram 24. 7 | 28.
 8 | 51. 15 | 71. 4 |
 154. 3 | 155. 4 |
 188. 8
 miseramque 65. 5
 miserere 40. 13 |
 52. 1 | 116. 5 | 230. 1
 misero 87. 3 | 108.
 10 | 121. 18 | 202.
 11
 miseris 23. 9
 miserrimus 34. 14
 miserum 59. 10 |
 217. 2 | 224. 12.
 23
 misli 96. 7
 misimus 6. 13, 14
 misissit 119. 1
 misisti 206. 1
 misit 153. 2
 missa 69. 4 | 217.
 10
 missā 53. 8
 missam 206. 2
 missi 24. 10
 missilibus 159. 4
 misso 4. 10
 missus 202. 6
 mista 27. 16 | 98.
 18 | 165. 6
 mistaque 15. 6 | 42.
 14 | 147. 2
 misto 241. 13
 mistos 157. 2
 mistus 58. 10
 mite 24. 8
 mitefcunt 75. 13
 mitis 63. 6 | 137.
 5 | 224. 4
 mitius 97. 1
 mitia 90. 3
 mitte 71. 9
 mittes 241. 23
 mittet 204. 2
 mittis 154. 3
 mittit 1. 1 | 29. 8 |
 109. 3 | 124. 3 |
 133. 9 | 193. 1
 mituit 27. 15
 mititur, 124. 3 |
 236. 3
 mitto 97. 3 | 156. 3
 mittoque 219. 13
 mobile 19. 10
 mobilibus 49. 4
 mobilis 61. 1
 mobilitas 146. 2
 moderatius 195. 15
 modestæ 209. 9
 modestè 220. 15
 modestia 179. 17
 modestius 149. 1
 modice 19. 13
 modicè 44. 5
 modico 34. 16
 modis 143. 2
 modò 6 | 10 | 25. 6 |
 100. 9 | 138. 7
 149. 3 | 157. 10
 190. 16 | 195. 14
 196. 3 | 227. 13
 228. 7
 modò 9. 12 | 17. 11 |
 29. 5 | 35. 9 | 57.
 7 | 74. 9 | 133. 9 |
 135. 1 | 139. 4 | 140.
 1 | 159. 4. 14 | 165.
 17
 modos 144. 10
 modus 74. 12
 modusque 25. 18
 Moenalon 66. 18
 moenia 6. 16 | 23.
 11 | 65. 10 | 72.
 10 | 166. 14
 moenibus 126. 8
 moereat 63. 12
 moerente 109. 1
 moerere 27. 1
 moerore 150. 1
 moesta 19. 3 | 25.
 12 | 103. 6, 19 |
 125. 18
 moesti 114. 11
 moestissima 152. 1
 moesto 84. 8
 moestum 18. 14
 moestus 44. 12
 mole 19. 14
 moles 45. 13
 molle 93. 10 | 148.
 2 | 184. 11 | 213. 8
 molles 98. 24 | 137.
 6
 molli 90. 12 | 163.
 20
 molliat 24. 16
 mollibus 10. 3
 mollior 23. 10 | 198.
 2
 mollis 27. 2 | 35.
 16 | 93. 18 | 153.
 13
 molliter 74. 14
 momordit 125. 22
 monere 223. 12
 monilia 89. 11
 monitis 216. 10
 monitu 157. 13
 monitum 199. 5
 monitus 191. 9
 mons 45. 14 | 98. 5
 monstraue 87. 18
 monstrabat 43. 1
 monstrarent 101.
 17
 monstrat 4. 4 | 198.
 20
 monstrataue 153.
 9
 monstanaue 41. 7
 montanis 108. 20
 montes 67. 3 | 146.
 11
 mobui 147. 5
 monuit 153. 7
 Mopsoia 82. 3
 mora 20. 8 | 21. 13 |
 28. 8 | 71. 9
 morā 155. 12 | 206.
 10 | 208. 12
 morabar 46. 5
 moræ 7. 7 | 69. 6 |
 208. 11 | 212. 4
 moram 206. 8
 morandi 6. 6
 morantes 211. 1
 morantur 163. 14
 morare 202. 9
 morari 124. 5 | 205.
 3
 moras 7. 15 | 17. 4 |
 39. 13 | 75. 10 |
 199. 4 | 208. 2
 more 90. 5 | 94. 3
 127. 4 | 165. 5 |
 222. 4 | 233. 11 |
 237. 5, 22
 morentur 66. 3
 moreter 107. 6
 moreter 100. 5
 mores 148. 1 | 197.
 1 | 229. 15
 moreque 122. 5
 moretur 207. 6
 mori 14. 12 | 28.
 10, 14 | 67. 14 | 68.
 18 | 95. 6 | 96. 2, 8
 moriar 154. 8 | 212.
 5
 moribus 59. 12 |
 187. 16
 morientia 134. 11
 morientum 136. 1
 morietur 73. 7
 moritura 38. 11 |
 102. 13
 moror 46. 1 | 138.
 12 | 122. 14 | 199.
 14
 mors 95. 10 | 107.
 5, 6 | 204. 8 | 220.
 13
 morisque 100. 16 |
 115. 16
 morsus 212. 2
 mortale 290. 1
 moy.

VOCABULORUM.

mortalem 196. 17
 mortalia 111. 3
 morte 20. 4 | 100.
 12 | 137. 10
 mortem 141. 8
 mortis 69. 8 | 76.
 13 | 100. 13
 mortisque 239. 1
 mortua 167. 13 |
 153. 14
 mota 19. 2 | 25. 17 |
 234. 15
 mota 218. 18
 moto 238. 16
 mortus 12. 6 | 202. 1
 move 129. 17 | 195.
 15
 movebat 106. 18
 movebunt 36. 11
 movent 32. 12 |
 88. 6 | 103. 20 |
 177. 10
 moventur 27. 1
 moveor 14. 7
 movere 70. 1 | 116.
 13 | 127. 16 | 224. 3
 moveri 65. 1
 movet 203. 2 | 212.
 1 | 226. 20
 moveris 233. 9
 movetur 142. 6
 movi 97. 9
 movisset 103. 6
 movit 193. 10
 mox 231. 17
 mugisse 139. 3
 mugitus 139. 7
 mulcentem 194. 17
 mulcet 13. 4
 multa 6. 8 | 68. 6 |
 101. 8 | 112. 12 |
 130. 18 | 147. 5 |
 148. 16
 multaue 36. 1
 multarum 144. 4 |
 162. 6
 multis 7. 3
 multo 127. 9 | 201.
 7 | 238. 5, 18
 multoque 247. 1
 multos 128. 4 | 183.
 15
 munera 29. 1 | 51.
 10 | 66. 4 | 76. 5 |
 105. 7 | 117. 18 |
 141. 12

munere 167. 9
 muneribus 109. 7
 munitor 51. 5
 minus 21. 4 | 84. 14
 murmur 197. 14
 murmure 194. 9 |
 230. 11
 mularum 172. 1
 mutabilis 68. 1
 mutandis 210. 1
 Myconon 234. 19
 Mygdonia 223. 10
 Mygdonii 157. 8
 Mygdoniusque 57.
 8

N

N Actum 200. 10
 Natas 152. 10
 nam 21. 9 | 49. 7 |
 53. 5 | 83. 1 | 98.
 9 | 100. 3
 namque 4. 10 | 33.
 3 | 154. 13 | 196.
 7 | 216. 17
 nandi 200. 17
 nando 198. 9 | 201.
 11
 nandum 205. 4
 nantem 216. 21
 nanti 209. 17 | 217.
 9
 naribus 114. 3
 narrabas 91. 12
 narrabat 2. 12
 narrantis 130. 19
 narrantis 4. 3
 narraras 70. 1
 narrare 150. 17
 narraris 102. 21
 narrasti 44. 4
 narrat 55. 4, 11
 narrato 103. 1
 narratur 54. 7 | 162.
 11
 narravi 170. 5
 narrem 166. 15 |
 169. 7
 narres 7. 10 | 228.
 9
 nascenti 147. 19
 nascitur 51. 14 |
 117. 4
 nata 83. 10 | 61. 6 |

114. 14 | 167. 7,
 14 | 172. 2
 natae 162. 7 | 170.
 17
 natales 146. 15
 natali 110. 2
 natantem 209. 5 |
 214. 5
 natantis 195. 6
 natate 216. 7
 nataret 194. 11
 natas 119. 7 | 216.
 2
 natat 214. 9
 natator 199. 9 | 209.
 16 | 210. 14
 nataturo 205. 6
 nate 110. 1
 nati 22. 11 | 26. 2 |
 37. 12 | 71. 13 | 83.
 4
 natis 63. 14, 18 |
 114. 7
 nativa 45. 13
 nato 4. 11 | 73. 6 |
 162. 3
 natos 55. 6 | 63. 3 |
 122. 15 | 123. 2
 natum 223. 6
 natura 145. 3
 natura 219. 5
 natus 10. 3 | 109.
 16
 navale 205. 1
 nave 129. 15
 naves 65. 7 | 163. 5
 naufraga 11. 12 |
 204. 10
 naufragus 68. 12 | |
 199. 10
 navibus 191. 6
 navigat 208. 11
 navigium 200. 18
 navis 232. 19 | 234.
 5
 navisse 200. 15
 navita 56. 8 | 99.
 17 | 193. 10
 nautae 125. 2 | 216.
 7
 nautis 125. 3
 ne 11. 11 | 22. 9 |
 25. 5, 9 | 34. 1 | 38
 2 | 42. 6 | 53. 5 |
 58. 14 | 68. 11 | 74
 7 | 77. 5. | 83. 1 |

88. 2 | 90. 12
 nec 2. 5, 6 | 6. 6 |
 10. 1 | 11. 2, 10 |
 12. 5, 6 | 14. 7 |
 16. 5 | 15. 22. 6. 9 |
 23. 10 | 25. 19 |
 26. 7 | 28. 8, 14
 necavit 102. 9
 nece 20. 7 | 63. 4 |
 134. 10
 necem 53. 12 | 109.
 17 | 137. 11
 necesse 119. 9 | 172.
 17
 neci 20. 12 | 141.
 13
 necis 20. 8 | 103.
 16 | 104. 7
 necisque 23. 13
 nectare 167. 16
 nectenda 20. 5
 nefanda 109. 10 |
 134. 14
 nefandae 115. 1
 nefas 44. 6 | 84. 13
 negabit 107. 5
 negabis 241. 17
 negamus 37. 5
 negant 196. 5
 negantique 75. 4
 negare 44. 9 | 218.
 16
 negas 53. 6 | 189.
 5 | 195. 12
 negat 99. 20 | 233.
 6 | 242. 18
 negata 17. 10
 negavi 183. 5 | 238.
 4
 negavit 26. 4 | 145.
 3
 neges 26. 20 | 213.
 12
 neger 185. 8 | 186. 2
 neglectam 242. 6
 negligis 173. 15
 Neleia 6. 12
 Nemesis 90. 1
 nemorosus 160. 1
 nempe 63. 2 | 73.
 11. 16 | 90. 1, 10 |
 173. 2 | 190. 13 |
 222. 18 | 227. 15
 nemus 32. 5 | 115.
 9
 nemusque 151. 3
 Neopto-

M U I N D E X

Neoptolemi 84. 15
Neoptolemo 83. 2
nepos 160. 10
nepore 25. 1
neporem 108. 13
nepus 79. 6
Nepune 212. 17 |
213. 7
Nepunia 29. 3
Neptunius 37. 3 |
179. 7
Neptunus 131. 7
neque 9. 10 | 16. 13 |
44. 5 | 52. 3 | 66.
35 | 69. 11 | 149.
7 | 158. 11 | 212.
7 | 213. 1 | 223. 9 |
232. 17
nequeas 215. 6
nequitia 30. 13 |
179. 15
Neridas 45. 9
Nereus 25. 2 | 86.
12
nervis 143. 9
nescia 6. 14 | 106.
19 | 114. 9
nesciat 29. 3
nescierim 59. 11
nescieris 68. 3
nesciet 65. 19
nescio 25. 6 | 50. 8 |
72. 14 | 105. 14 |
115. 13 | 124. 2 |
127. 15
nescire 120. 11
nescires 142. 6
nescis 65. 8 | 93.
11 | 163. 18
nescisse 180. 15
Nessio 96. 7
Nessus 99. 2 | 96. 5
Nestor 4. 11
Nestoris 6. 12
neu 68. 12 | 146.
9 | 197. 4
neve 7. 13 | 25. 7 |
101. 4 | 110. 16 |
160. 19 | 173. 10
nexa 44. 14
nexus 213. 4
ni 84. 2 | 139. 8 |
172. 2 | 195. 10
niger 145. 10
nigra 114. 4
nigri 15. 8

nihil 108. 11 | 179.
12 | 185. 7 | 188.
18 | 191. 3 | 195
16 | 207. 2
nil 1. 2 | 97. 18 |
121. 16 | 125. 14 |
149. 5 | 164. 8 |
171. 13 | 179. 14
Nilus 140. 9
nimium 139. 12
nimium 158. 6
nimium 50. 3 | 57.
1 | 172. 15 | 224. 15
nimiumque 102. 7
nimium 3. 5 | 106.
15 | 110. 17 | 122.
17 | 126. 17 | 185.
9
nimiumque 5. 3 |
13. 5
nisi 12. 9 | 13. 3 |
29. 7 | 37. 5 | 38.
25 | 46. 16 | 50. 7 |
68. 2 | 87. 3 | 97.
17. 18
Nisades 146. 8
Nisadesque 146. 8
nifu 38. 6
nitida 165. 5
nitidis 239. 4
nitidus 152. 5
nititur 59. 4
nitior 197. 12
niveo 194. 8 | 224.
8
nivibus 170. 13
nivis 127. 4
nivosa 113. 3
nix 235. 18
nixus 160. 6
nobile 185. 15
nobilis 214. 7
nobilitas 40. 13 |
61. 5
nobilitate 181. 2
nobilitatis 159. 16
nobis 14. 5 | 17. 14 |
23. 8 | 34. 13 | 37
7 | 46. 12 | 57. 9 |
58. 2 | 69. 14 | 75.
15 | 79. 1 | 83. 18 |
84. 4
noce 184. 12
noceamus 68. 11
noceant 229. 22
nocebat 79. 9

nocebit 29. 9
nocebo 219. 15
nocens 31. 6 | 117.
14
nocent 11. 6 | 176.
8
nocentes 119. 7
nocenti 68. 11
noceb 219. 15
nocere 119. 2 | 127.
14
noceret 210. 4
noces 233. 12 | 241.
4
nocet 27. 4 | 232
12
nocitura 38. 5
nocte 59. 14 | 88.
6 | 102. 6 | 130. 2.
3 | 152. 4 | 162.
11 | 172. 12
noctem 2. 6 | 199. 1
noctes 121. 17 |
188. 7 | 269. 15
noctibus 22. 5 | 168.
13 | 194. 18
noctis 130. 9 | 134.
15 | 135. 2
nocturno 5. 4
nocuere 240. 2
nocult 58. 15 | 70.
9 | 86. 9
nodoso 101. 15
nolim 223. 4
nolle 179. 10 | 207.
10
nollet 149. 8
nollet 11. 9
nomen 22. 10 | 77.
2. 9 | 84. 15 | 98.
2 | 102. 10 | 128.
2 | 144. 12
nomina 38. 10 | 43.
5. 7 | 61. 5 | 79. 4 |
100. 4 | 105. 5 | 127
6 | 142. 5
nomine 2. 11 | 18.
8 | 39. 4 | 50. 7.
11 | 70. 6 | 84. 15 |
94. 10 | 170. 7
nominer 87. 11
nominibusque 14.
2
nominis 26. 10 |
145. 6 | 176. 14
non 2. 4. 8 | 7. 11 |

11. 4 | 62. 9 | 13
10 | 14. 15 | 20. 2 |
21. 7 | 23. 3 | 24.
14. 15 | 25. 6 | 30.
7. 13 | 31. 2
nondum 42. 9 | 73.
6 | 162. 13 | 209.
17 | 213. 4 | 241. 7
noram 106. 4
norat 144. 10
norant 57. 1 | 61.
16 | 200. 1
nos 6. 12 | 25. 3 |
36. 9 | 70. 9 | 99.
7 | 105. 9 | 110. 14 |
119. 1. 4
nores 165. 17
nosse 173. 18 | 211.
17
nosser 21. 12 | 147
14 | 183. 12 | 191.
16 | 207. 2. 8
nossi 18. 1
nostra 8. 8 | 11. 4 |
16. 13 | 25. 4. 8 |
30. 14 | 34. 6 | 35.
8 | 58. 6 | 65. 1.
nostra 219. 1 | 239.
18 | 241. 1
nostrae 72. 1 | 104.
7 | 115. 15 | 163.
16 | 165. 18 | 205.
1 | 219. 2
nostraque 118. 12 |
239. 9
nostram 29. 1 | 166.
3
nostras 17. 5 | 30.
11 | 118. 5 | 120.
1 | 196. 12 | 197
13 | 225. 7 | 232. 2
nostris 3. 1 | 28. 9
43. 10 | 63. 11.
99. 14 | 110. 15
122. 2 | 174. 15
184. 14 | 204. 13
nostris 10. 12 | 25.
19 | 42. 5 | 96. 11 |
106. 13 | 147. 9 |
169. 3 | 186. 10 |
242. 2
nostro 12. 6 | 52.
2 | 72. 8 | 76. 5 |
79. 11 | 150. 1 |
151. 14 | 158. 17
nostros 44. 11 | 81. 7 |
148.

VOCABULORUM.

148. 13 | 178. 1 |
200. 1
nostrum 108. 9 |
146. 7 | 179. 9 |
222. 17 | 224. 15 |
237. 17 | 240. 10
nostrum 31. 9 | 100.
8
nostrumque 26. 15
nota 26. 1 | 75. 3 |
83. 18 | 93. 2 | 158.
18 | 170. 2 | 180.
6 | 228. 15
nota 87. 4 | 193. 6 |
232. 2
notae 156. 5
notamque 207. 21
notanda 16. 12
notandus 31. 10
notare 161. 2
notas 30. 2 | 201.
14
notasti 228. 13
notata 6. 11 | 21. 2 |
43. 6
notavi 169. 13 |
182. 13
notavit 218. 17
notus 38. 2
noti 151. 13
notior 87. 17
notis 24. 4 | 30. 1 |
65. 14 | 113. 9 | 182.
16 | 228. 18 | 240.
15
notitia 87. 3
noto 71. 7 | 98. 10 |
105. 1 | 108. 6 |
182. 8
notus 11. 8
notus 20. 10 | 195.
10
nova 31. 5 | 42. 1 |
65. 9 | 106. 20 |
112. 5
nova 211. 14
novam 175. 4
novas 126. 10
novat 35. 14
novata 3. 5
novem. 149. 10
noverat 165. 3
noverca 38. 9 | 39.
6 | 62. 2 | 86. 6 |
82. 8 | 122. 16 |
212. 4

noverca 62. 3
novi 204. 1 | 241.
14
novies 106. 17
novis 164. 10 | 167.
10
novissima 72. 1 |
96. 11
novissimus 129. 15
novis 198. 19
novitatis 189. 11
novo 135. 10 | 136.
4 | 186. 6
novos 83. 16
novus 188. 15 | 210.
13
nox 14. 12 | 84. 7 |
86. 7 | 106. 1 | 114.
18 | 130. 3 | 138.
11, 12
noxque 27. 4 | 66. 8
noxæ 71. 12
nube 87. 16 | 212.
10 | 229. 5
nubecula 79. 9
nubendi 223. 14
nubente 224. 11
nubere 42. 12 | 87.
16
nubiferis 24. 4
nubite 109. 13
nuda 44. 2 | 68. 10 |
95. 14 | 165. 5
nuda 140. 2
nudas 184. 16
nudis 165. 6
nudo 128. 17
nudus 195. 4
nulla 21. 14 | 26.
17, 20 | 46. 16 | 47.
9 | 71. 9 | 89. 6 |
99. 18 | 103. 14
nulla 48. 9 | 71. 16 |
195. 18 | 200. 17
nullaque 164. 16 |
186. 3 | 197. 13
nullæ 151. 18
nullam 18. 1
nulli 79. 9 | 249.
13
nullis 8. 7
nullo 26. 6 | 106.
2 | 166. 9
nulum 68. 15 | 147.
13 | 197. 13
nullus 97. 13, 12 |

122. 10 | 179. 4 |
212. 18 | 236. 15
num 105. 7 | 177.
1, 2 | 190. 20 | 202
14 | 226. 6
numen 116. 2 | 118.
9 | 152. 6 | 157.
14
numeramus 11. 3
numerari 198. 21
numeras 139. 10
numeravimus 123
9
numerequor 36. 9
numeres 11. 3 | 80.
4
numero 2. 2 | 61.
13
numeroque 166.
15 | 101. 13
numeros 35. 12 |
78. 14
numerus 98. 18
Numidasque 144.
17
numina 12. 6 | 13.
9 | 23. 19 | 26.
13 | 41. 7 | 42. 5 |
70. 3 | 133. 1 | 149
10 | 174. 13 | 223
4 | 227. 5 | 229. 5
numine 33. 2 | 229.
2
numinibusque 164.
4
numinis 131. 10
nunc 6. 16 | 9. 13 |
11. 6 | 12. 13 | 151
16. 9 | 22. 10 | 26.
19 | 28. 5
nuncia 53. 9 | 95.
3 | 157. 6 | 159. 2
nuncius 120. 10 |
160. 16
nunquam 17. 9 | 35.
16 | 41. 4 | 86. 3 |
149. 9 | 203. 5 |
210. 6 | 217. 6 |
218. 13 | 234. 3
nunquid 177. 3 |
235. 2 | 239. 15
nuper 9. 4 | 54. 11 |
77. 1 | 171. 2
nupta 24. 15 | 38.
1 | 40. 1 | 75. 1 |
78. 12 | 87. 11, 14 |

107. 12
nuptaque 64. 4 |]
154. 17
nuptiam 123. 15
nuptiarum 133. 10
nuptiarque, 154.
17
nuptum 238. 12
nurui 66. 13
nurum 22. 4 | 58.
14
nurus 25. 1 | 47. 2 |
60. 8 | 78. 2 | 135.
4 | 146. 8 | 167. 2.
12 | 190. 2
nuscquam 99. 17
nutrice 207. 5
nutricis 199. 5
nutrix 9. 8 | 106.
5, 6, 11 | 107. 2 |
198. 11 | 208. 5 |
214. 13
nutum 170. 30
Nympha 42. 10
12 | 84. 4 | 93. 1 |
164. 2
Nymphæ 3. 12 |]
41. 9 | 47. 3 | 153.
9
Nymphas 71. 1
Nymphis 162. 8 |
229. 11

O

A 2. 2 | 5. 3 | 24. 7 | 38.
O 5 | 54. 3 | 69.
7 | 96. 12 | 105.
9 | 107. 9 | 110.
11 | 116. 5 | 119.
11
obesse 83. 8 | 199
20
obest 41. 6 | 60. 2
obunda 166. 10
obliquaque 59. 5
obliquus 36. 12
oblita 84. 11 | 172.
13
oblite 5. 3
oblitos 98. 23
oblitos 104. 2 | 190
8
obmurmurat 155.
17
obortus

INDEX

- obortis 84. 9 | 125.
     15 | 148. 15
 oborto 223. 9
 obrepens 208. 10
 obruat 190. 10
 obruet 69. 10
 obrutus 2. 3
 obsecram 49. 13
 obscura 212. 10
 obscuras 76. 6
 obsequium 54. 6
 obsterem 75. 5
 obster 12. 6
 obstitere 124. 7
 obstitas 232. 18
 obstat 12. 3 | 67. 7 |
     154. 13 | 202. 14
 obstat 173. 10
 obstitit 136. 15 |
     195. 5
 obstupui 160. 15 |
     164. 9
 obvertor 216. 13
 obvia 83. 12
 obviaque 63. 1 | 215
     3
 obumbrat 180. 16
 occidere 103. 22
 occidit 69. 16 | 72. 3
 occubuit 95. 1
 occultit 6. 5
 occulte 186. 15
 occultis 182. 16
 occurramque, 19.
     18
 occurrent 68. 17
 occurrerent 167. 1
 occurrat 130. 7
 occurrunt 100. 15
 ocellor 44. 11 | 106.
     7
 oculi 84. 9 | 97. 18 |
     113. 12
 oculique 220. 17
 oculis 17. 1 | 19. 4.
     18 | 45. 7 | 66. 7 |
     94. 2 | 96. 11 | 98.
     23 | 103. 7
 oculo 183. 5
 oculos 9. 7 | 28. 2 |
     69. 1 | 93. 19 | 107
     5 | 115. 1, 2 | 125.
     10
 odi 66. 11
 odia 67. 13
 odio 233. 12
- odiofo 207. 7
 odiffe 41. 9
 odit 147. 5
 Oechaliam 85. 7 |
     94. 8
 Oenea 95. 14
 Oenides 25. 20 |
     36. 7
 Oenone 42. 3 | 43.
     6, 13 | 46. 16 |
     49. 9 | 50. 13
 Oenonen 43. 16 |
     189. 4
 Oeta 95. 7
 offenderis 204. 13
 offensam 240. 20
 offenso 129. 4
 offensos 233. 4
 offerat 227. 16
 officii 132. 4 | 178.
     9
 officijs 70. 7 | 102.
     18
 officio 79. 4 | 186.
     6 | 225. 6
 officiosa 102. 8 | 196.
     12
 officium 54. 5 | 125.
     19 | 200. 15 | 242.
     18
 Opygio 99. 4
 Oleniumque 203.
     10
 olet 147. 14
 olim 79. 15
 olivæ 107. 17
 olor 64. 6
 omen 84. 16 | 127.
     11 | 131. 13
 omina 223. 3
 ominaque 88. 6
 omine 68. 15 | 187.
     3 | 204. 13
 omne 38. 14 | 58.
     3 | 62. 4 | 97. 1 |
     99. 17 | 113. 4 | 116
     6 | 150. 5
 omhem 208. 17
 omnes 8. 11 | 28. 5 |
     38. 3 | 80. 1 | 114.
     11 | 145. 5 | 161.
     3, 4 | 175. 8
 omni 152. 5
 omnique 145. 17
 omnia 4. 10 | 7. 4 |
     33. 4 | 66. 3 | 69.
- 13 | 82. 6, 7
 omnibus 9. 5 | 137.
     8 | 191. 5 | 197. 7
 omnis 129. 8 | 138.
     9 | 194. 2 | 206. 3
 onerare 150. 1
 oneri 187. 11
 onus 26. 10 | 61. 12 |
     87. 15 | 92. 12 | 106.
     10 | 215. 6
 onusque 33. 10 |
     107. 14
 opaca 151. 10
 opacæ 159. 11
 ope 33. 12 | 59. 16 |
     123. 6 | 231. 10 |
     232. 14 | 242. 3
 opem 26. 4 | 51.
     13 | 98. 4 | 107. 5 |
     111. 2
 operata 88. 1
 operi 80. 8
 operis 192. 8
 operosa 14. 15
 operoso 22. 15
 opes 8. 8 | 18. 5 |
     24. 2 | 25. 14 | 47.
     1 | 74. 2 | 78. 4
 opibus 190. 11
 opis 52. 1
 oporteat 159. 3
 oportet 8. 1
 oportuit 62. 17
 oppida 158. 16
 opposita 54. 14
 oppositas 178. 8
 oppositi 264. 11
 oppositus 128. 18
 opposuit 42. 5
 oppugnant 36. 13
 optabo 204. 9
 optare 183. 15
 optarem 184. 9
 optas 183. 15
 optat 124. 3
 optata 232. 2
 optavi 158. 18
 optima 118. 2 | 222.
     16 | 231. 17
 opto 16. 11 | 157.
     11 | 166. 5
 opus 23. 3 | 104. 8 |
     136. 16 | 142. 6 |
     143. 10 | 145. 18 |
     155. 10
 ore 32. 10 | 34. 12 |
35. 6 | 37. 4 | 57. 11
 oraque 51. 8 | 106.
     22 | 112. 8 | 222.
     6 | 288. 17
 orabat 82. 9
 orantis 171. 4
 oras 154. 3
 orat 115. 7
 orba 26. 1 | 63. 14 |
     83. 10 | 110. 10 |
     237. 20
 orbe 6. 7 | 10. 11 |
     11. 1 | 35. 4 | 51
     14 | 63. 16 | 132.
     13 | 144. 12
 orbem 65. 11 | 86.
     11
 orbis 140. 14 | 177.
     11
 ordine 9. 6 | 79. 8 |
     97. 19 | 199. 3 | 228
     11
 ore 4. 3 | 12. 14 |
     30. 4 | 35. 2 | 71. 7 |
     83. 12 | 103. 9 |
     105. 15 | 108. 10
 Orestæ 77. 9 | 84.
     15
 Oreste 78. 5
 Orestes 84. 1
 Orestis 81. 1
 origine 214. 7
 origo 33. 7
 oris 54. 11 | 95. 15 |
     184. 2 | 190. 17.
 oriunda 74. 17
 Ormeni 89. 4
 ornavit 93. 1
 oro 41. 3 | 45. 9 |
     64. 3 | 103. 20
 orfus 115. 14
 orta 106. 17 | 155.
     13 | 158. 6
 ortu 164. 17
 ortus 168. 11 | 199
     2 | 229. 14 | 235.
     5
 osque 58. 4
 oscula 17. 4 | 21
     14 | 27. 16 | 39.
     10 | 45. 3 | 110.
     7 | 124. 9
 ossa 6. 5 | 25. 10 |
     26. 11, 12 | 37. 9 |
     44. 4 | 59. 8 | 74.
     14 | 85. 3 | 102. 17
     ossibus

VOCABULORUM.

offibus 34. 10 | 118.
12
offendi 164. 6
offendit 151. 1 |
164. 5
offendo 103. 19
offro 122. 7
otia 211. 8
ovem 111. 8
ovis 53. 2 | 60. 6 |
160. 3 | 200. 14

P

Pabula 59. 2
pacata 99. 21
pacatum 86. 11
pace 204. 17 | 233.
9
pacia 74. 8 | 217. 7
pacta 10. 12 | 53.
5 | 56. 1 | 83. 15 |
101. 6 | 177. 14 |
184. 15 | 240. 3
pactamque 218. 5
pacti 225. 15, 19
pactene 9. 4 | 62. 1 |
127. 6 | 174. 7 |
176. 13, 15 | 182.
14 | 203. 1, 2 | 207.
8 | 236. 4
Paganus 176. 1 |
215. 5
Palæmona 201. 11
palestrā 165. 5
palestræ 206. 11
palato 149. 13
palla 238. 18 | 239.
6
Pallade 160. 13 |
165. 22
Palladios 185. 13
pallens 130. 7
pallentia 108. 7
pallet 241. 16
pallia 228. 16 | 239.
8
pallida 2. 11 | 117.
5 | 231. 12
palma 164. 14
palmis 97. 15
paludibus 60. 9
panda 53. 10 | 163.
6
pacer 41. 7

par 164. 17 | 221.
6 | 225. 20 | 226.
10
parabis 128. 5
parante 83. 16
parantur 47. 9 |
115. 11 | 238. 11
pararis 78. 13
paras 29. 5 | 67. 6
parat 9. 5
parata 44. 7 | 83. 2
parati 102. 7
paratibus 165. 9
paratis 131. 4
paratur 189. 9
paravit 128. 23
parca 167. 7 | 234.
18
Parca 109. 13
parcas 41. 3
parcat 39. 14 | 200.
12
parcatur 69. 7
parce 40. 14 | 44.
9 | 66. 13 | 74. 15 |
172. 9 | 195. 15 |
204. 15 | 214. 1 |
217. 5 | 224. 3 | 5 |
239. 11
parcere 40. 14 | 128.
6
parceret 62. 6
parcis 217. 5
parcite 128. 15
parcius 78. 3
parens 26. 2 | 37.
12 | 57. 10 | 71. 13 |
123. 8 | 166. 9 |
191. 2, 8
parente 34. 4 | 73.
7 | 84. 3 | 94. 8 |
123. 8 | 239. 18
parentem 80. 3 | 85.
1 | 181. 5
parentes 194. 3 |
228. 7
parenti 63. 17 | 100.
3 | 134. 5
parentibus 232. 21
parentis 16. 1 | 38.
7 | 79. 18 | 136. 9 |
137. 3 | 139. 5 | 146.
15 | 190. 18
parentur 191. 15
pares 22. 16 | 133.
2 | 212. 2

Pari 126. 13 | 161.
11 | 192. 6
pari 87. 16 | 206. 5
Paridi 78. 12 | 128.
10 | 165. 17
Paridis 159. 13 |
220. 11
pariens 235. 18
Paris 43. 13, 16 |
127. 15 | 128. 10 |
176. 12 | 180. 1 |
183. 16
pariter 23. 13 | 31.
6 | 86. 13 | 123. 8 |
125. 21 | 164. 13 |
196. 9 | 205. 7 |
232. 22
pariterque 105. 7
paro 72. 12
Parrhalis 201. 4
pars 23. 12 | 80. 2 |
14. 1 | 99. 14 | 116.
13, 15 | 127. 12 |
135. 2 | 141. 3 |
175. 9 | 185. 1 |
209. 1
parique 73. 4
paria 63. 15 | 191.
12 | 236. 11
pariaque 27. 10
paria 14. 6 | 54. 8 |
71. 16 | 101. 16 |
145. 17 | 151. 15 |
182. 12
parcem 220. 7
partes 79. 16 | 204.
9
Partheniis 89. 3
partibus 60. 3
partis 8. 12
partu 159. 5 | 227.
15
parcurit 123. 18
partus 74. 6 | 89.
4. 10 | 122. 16 |
228. 2
partus 191. 8
parva 20. 8 | 75.
12 | 83. 9 | 89. 12 |
147. 8 | 188. 16 |
221. 18
parvas 199. 4
parui 206. 8
parum 22. 9 | 34.
1 | 89. 1 | 110. 3 |
138. 16 | 234. 19 |

233. 18 | 239. 20
parvo 22. 8 | 133.
7 | 163. 9
parvum 108. 13
parvus 218. 13
Pasiphae 33. 9
passa 28. 17 | 179.
12
passus 59. 7 | 188.
13
passo 221. 11
passos 222. 2
passura 100. 13
passus 100. 6 | 207.
13
pastor 46. 16
patens 58. 3
patent 19. 4 | 233. 9
patentia 72. 9
pater 7. 14 | 15. 4 |
28. 5 | 58. 14 | 60.
8 | 71. 13 | 79. 7.
15 | 80. 6, 10 | 83.
4, 9 | 88. 10 | 96.
9
paterque 69. 2 | 74.
18
paterer 165. 12
paterere 195. 14
paterna 38. 2 | 99.
20 | 109. 6
paternis 129. 3
paterve 212. 3
pater 7. 5 | 18. 9 |
152. 13 | 179. 18
pati 75. 14 | 100.
14
patiantur 193. 6 |]
227. 7
patiar 196. 3 | 221.
11
patiare 25. 7, 9 | 42.
7 | 166. 3 | 171.
14 | 224. 4
patienter 206. 4 |
222. 12
patientius 211. 7
patior 13. 14 | 93.
20
patitur 30. 18 | 98.
13
patrem 62. 11 | 138.
5 | 173. 2
patri 104. 6
patris 26. 14 | 27.
12 | 37. 2 | 96. 10
X
patris

I N D E X

- patriâ 50. 7 | 56. 8 |
 60. 10 | 211. 5
 patriaque 26. 14 |
 102 19 | 171. 9
 patrias 16. 4 | 23.
 12 | 26. 4 | 48. 3 |
 96. 10 | 102. 16 |
 145. 8
 patriæque 145. 1
 patriam 131. 5 | 189.
 10 | 199. 13
 patriamque 49. 11 |
 72. 5
 patrias 10. 4
 patriique 24. 13
 patriis 79. 12 | 138
 17. | 139. 6 | 196. 8
 patrios 3. 11 | 119.
 6
 patris 9. 13 | 6.
 16 | 77. 3 | 85. 3 |
 107. 16
 patrium 73. 15
 patrius 109. 1
 patruelia 137. 11
 patru 85. 3
 patruusque 140. 13
 paulo 160. 4
 pauca 21. 5, 6 | 179.
 13
 paucaque 208. 13
 paucis 109. 15 | 204.
 5
 paucos 231. 8
 paver 134. 15
 Pavidas 24. 5
 pav di 228. 7
 pavidum 216. 14
 pavisse 52. 1
 pavit 90. 8
 pauloque 192. 9
 paulum 207. 9
 pauper 46. 15 | 117.
 14 | 167. 3
 pauperis 46. 16
 pax 86. 13
 peccabis 212. 7
 peccant 180. 9
 peccas 212. 6
 peccatum 224. 2
 peccatura 183. 7
 peccavi 239. 19
 peccem 180. 15
 peccemus 173. 7
 pecces 157. 13
 pecoris 200. 15
 pecorisque 8. 13
 peclar 126. 9
 pectendus 126. 1
 pectora 23. 16 | 30
 16 | 46. 7 | 76. 7 |
 97. 15 | 103. 17 |
 107. 8
 pectoraque 80. 14
 pectore 28. 16 | 54.
 15 | 102. 2 | 117.
 10 | 120. 6 | 121.
 18
 pectoribus 109. 6
 pecloris 158. 7 | 159.
 14 | 196. 15
 peclus 3. 7 | 24. 6 |
 28. 18 | 31. 1 | 96.
 5 | 149. 14 | 150.
 6 | 184. 11
 peclusne 155. 7
 pecudum 88. 5
 pecus 203. 10
 pede 51. 2 | 86. 10 |
 109. 10 | 234. 7, 8 |
 235. 14
 pedem 154. 4 | 161.
 16
 pedes 25. 12 | 35.
 4 | 91. 10 | 97. 20 |
 114. 3 | 122. 4 | 139.
 10
 pedibus 92. 13 | 138.
 17
 pedum 160. 7
 Pegasis 144. 11
 Pegasis 42. 3
 pejus 31. 4, 12 | 66.
 12 | 97. 2 | 120. 18
 pejusque 63. 15
 pelagi 158. 7 | 214.
 5
 pelagique 69. 5
 pelago. 17. 10 | 68.
 5 | 118. 8
 pelagique 12. 1 | 30
 1
 Pelasgi 135. 3
 Pelasgiadas 86. 1
 Pelasgidæ 155. 17
 Pelasgo 191. 9
 Pelasgos 1. 3. 5
 Pelasgum 116. 7
 Pelcus 28. 6
 Pelimæ 60. 3 | 119. 7
 Pelias 27. 14 | 111. 8
 Pelides 8. 3
 pellere 10. 1 | 56.
 32
 pelleret 58. 15 | 93.
 19 | 122. 1
 pellice 45. 12 | 211.
 8
 pellicis 63. 7 | 94.
 10 | 140. 10
 pellimur 140. 14
 Pelopeia 83. 1
 Pelopeius 79. 1
 Pelopen 80. 3
 Pelopis 181. 4
 Pelopisque 80. 3
 peliata 236. 13
 penates 24. 13
 Penates 69. 9
 Penatibus 92. 3
 Pendentem 55. 3
 Pendentia 45. 5 |
 151. 7
 pender 4. 3 | 98. 6 |
 214. 8
 pendula 2. 7
 Penelope 1. 1 | 8. 2
 penitus 106. 13 |
 214. 16
 pennas 153. 13
 pennis 105. 2
 pensa 25. 5 | 91. 16 |
 101. 4
 pensare 20. 7
 Penthesilea 236. 14
 pependit 92. 12 |
 196. 4
 peperis 61. 13
 peperisse 191. 7
 peperit 37. 13
 pepigit 158. 17 |
 226. 1
 pepulit 121. 13
 per 5. 8 | 9. 4 | 13.
 1, 2, 5, 8 | 17. 4 |
 22. 2, 13 | 23. 19 |
 26. 11 | 32. 2, 6 |
 36. 1 | 39. 7 | 41.
 3 | 43. 4 | 44. 4 | 45.
 16 | 46. 13 | 58. 5 |
 59. 7
 perque 13. 3 | 26.
 13, 15, 16 | 74. 10 |
 76. 3 | 81. 4 | 97.
 12 | 133. 2, 3
 peracta 238. 8
 peracta 235. 2
 peracto 113. 13
 peragit 146. 13 |
 147. 3
 perambulat 94. 13
 percutus 96. 5
 percutiente 36. 2
 perdam 68. 11, 13
 perdat 49. 12
 perde 107. 10
 perdendus 41. 6
 perdere 29. 3 | 65.
 4 | 115. 17 | 233.
 14
 perdiderim 65. 4
 perdita 68. 11
 perdo 58. 11
 perdomuisse 121. 13
 peream 188. 9
 pereant 188. 1
 percas 67. 13
 peregit 37. 13
 peregrina 72. 11
 peregrinam 6. 8
 peregrinas 102. 19
 peregrini 118. 1
 peregrinus 82. 1
 peregrino 7. 9
 peregrinos 89. 1
 peremptos 55. 7
 perenne 81. 6
 perennis 138. 8
 pererras 140. 5
 perseundi 100. 15
 perferi 208. 13
 perfer 110. 18
 perfrida 224. 1
 perfride 16. 4 | 69.
 11 | 72. 8 | 99. 14
 perfridim 63. 4 | 68.
 8
 perfridus 33. 11
 perfracta 37. 9
 perfruar 10. 18
 perfruiturque 169.
 14
 perfruo 84. 6
 perfundere 110. 5
 perfusa 141. 15
 Pergama 4. 5 | 5.
 13 | 39. 4 | 73. 13 |
 189. 13 | 213. 15
 Pergis 19. 16
 periculo 176. 5
 pericula 2. 8 | 7. 6 |
 100. 7
 periere 141. 5
 perii 113. 9
 perit

VOCABULORUM.

perit 209. 20 213. 16	petas 174. 16 242. 2	Phœbus 130. 1 144. 9 152. 13 154. 6	pignora 14. 5. 6. 14 123. 2 204. 4
perire 20. 4 35. 10 95. 4 233. 16	petar 28. 17 33. 6	Phoenix 27. 17	pignore 37. 14
perisset 112. 11	petatur 163. 18	Phryges 189. 8	pignoriibus 62. 6
perit 222. 16	pete 28. 15 29. 4 39 3 153. 5	Phrygiâ 68. 18 163. 1	pignus 36. 8 95. 10 110. 3
perjura 223. 15 226. 5	petebas 196. 17	Phrygiæ 181. 7	pigrâ 238. 15
perjuri 100. 10	petebat 2. 2	Phrygiæ 78. 4 127 10 167. 2	pinæ 113. 10
perjuria 68. 17 224. 15 227. 9	petemus 153. 9	Phrygiâ 49. 14	pinera 163. 1
perlege 42. 1 99. 9 157. 8	petenda 128. 12 152. 12 241. 18	Phrygiis 42. 3 190. 17	pingit 4. 5
perlegis 41. 12 42. 1	petendus 237. 8	Phrygiis 42. 3 190. 17	pingues 92. 4
perlucidus 152. 5	petere 162. 16	Phrygio 6. 3	pingui 208. 8
permaneam 42. 6	petere 114. 7	Phrygios 171. 8	pinguis 6. 3
permanet 139. 1 166. 2	petere 220. 15	Phryx 167. 15, 17	pinu 51. 3 56. 7
permisit 79. 13 225. 7	peteres 111. 2 237. 7	Phryxæ 60. 6	pinus 201. 10
permitter 79. 13	peti 166. 4 198. 16 219. 16	Phryxæam 111. 8	pior 178. 14
permittitur 240. 9	petiere 162. 7	Phryxique 215. 3	Pirithoi 37. 4
pernoctet 205. 11	petiit 111. 8 219. 3	Phthias 74. 17	Pirithoum 37. 6
perpetiar 222. 7	petis 65. 11 73. 15 138. 3 184. 8 192. 13	Phthiis 24. 11	Pirithoumque 37. 6
perpetuo 182. 1	petit 115. 7 171. 10	Phylleides 126. 5	Pisandrum 8. 9
Perseo 145. 7	petita 73. 18 88. 6 158. 12 184. 4	Phylli 17. 8 20. 2	piscem 206. 13
persequiturque 87. 18	petitum 179. 11	Phyllida 18. 1 20. 11	piscibus 200. 2
Perseus 201. 5	petitor 131. 11	Phyllis 10. 9 14. 12 18. 2	Pitheia 37. 1
persolvam 58. 9	peto 75. 12 123. 7 151. 3 195 17	pia 69. 6 71. 13 78. 5 10. 147. 6	Pitheidos 103. 3
persolvenda 58. 8	petulanti 170. 9	piâ 163. 24	pium 38. 13 125. 19
perstet 158. 7 204. 18	Phædra 34. 14	piæ 137. 14 141. 11	piumque 77. 4
persuadere 216. 9 237. 9	Phædræ 37. 6	piam 62. 13 134. 2, 12	placandi 221. 18
persuades 188. 11	Phaon 143. 5 148. 8 150. 7	piata 216. 16	placare 234. 1
persuamui 46. 2 220. 5 230. 11	pharetrâ 239. 11	pice 193. 7	placeat 229. 7
persuamuisse 91. 1, 10 176. 6	pharetram 144. 7	piceis 115. 9 160. 2	placebam 145. 17
pertulit 218. 8	pharetratæ 228. 12	picta 163. 10 234 8	placebant 27. 9
pervenies 73. 16 216. 11	Phasiacæ 112. 2	pictâ 239. 11	placebas 34. 9 163. 13
pervenit 86. 2	Phasias 10. 5	pictos 113. 6 163 8	placebat 155. 3 161. 5
pervia 217. 9	Phasida 176. 1 215. 19	piè 152. 1	placent 24. 13
pervigil 115. 2 117. 9	Phasidos 60. 19	pietas 38. 11 136 15 138. 18	placere 104. 6 139. 4 148. 10
pervigilem 54. 1	Pheras 52. 1	pietate 83. 3 119 7	placet 59. 1 199. 18 201. 6 229 7 238. 4
pes 129. 4 198. 14	Phereclæ 158. 4	pietatis 141. 17	placidæ 60. 3
peffima 43. 18	Phocas 101. 1	pigeat 90. 12 94. 16	placidas 210. 6 217. 9
peffis 90. 1	Phœbe 148. 7 154. 1 229. 19	pigeat 90. 12 94. 16	placidi 155. 18
petam 190. 18 219. 16	Phœbeque 82. 8	pigeat 90. 12 94. 16	placido 162. 12 194. 13
petantur 156. 2	Phœbi 6. 16 101; 5 106. 17	pigeat 90. 12 94. 16	placidum 210. 16
	Phæbo 153. 15	pigeat 90. 12 94. 16	placitas 219. 17
		pigeat 90. 12 94. 16	placitis 183. 14
		pigeat 90. 12 94. 16	placuere 112. 3
		pigeat 90. 12 94. 16	placui 72. 13
		pigeat 90. 12 94. 16	placuisse, 88. 9 X 2 134.

I N D E X

134. 5 | 147. 15
 placuisset 83. 5
 placuit 34. 3 | 83. 5 |
 145. 7
 plaga 113. 4
 plangendo 103. 17
 planger 175. 6
 plangi 108. 21 | 149.
 15
 plangore 98. 17
 planguntur 212. 9
 planxi 46. 7 | 121. 1
 plebe 159. 15
 plectitur 109. 18
 plector 69. 14 | 233.
 10
 plectra 27. 1 | 154.
 16
 Pleiones 160. 10
 plena 2. 9 | 71. 4 |
 82. 7 | 115. 6
 plena 177. 14
 plenas 25. 4
 plenior 225. 6
 plenis 31. 7
 pleno 10. 11 | 159.
 10
 Pliada 166. 7
 Plias 203. 10
 plorantes 239. 9
 ploret 46. 11
 plumā 180. 14
 plumis 81. 10
 plura 124. 9, 10 |
 142. 1
 plures 214. 14, 15 |
 220. 1
 pluresque 213. 7
 plurima 41. 3
 plurimus 12. 14 |
 146. 4
 plus 27. 17, 18 | 62.
 3 | 79. 8 | 86. 9 |
 105. 11
 pocula 169. 10 |
 170. 15
 poena 42. 8 | 70. 2 |
 103. 15
 poenā 224. 16
 poenaeque 73. 8
 poenae 21. 13 | 100.
 16 | 139. 3
 poenam 123. 17
 poenas 13. 10 | 68.
 8 | 71. 3 | 118. 10 |
 232. 10

poene 138. 4 | 165.
 4 | 164. 20
 poenitēat 134. 13
 poenitet 14. 10 | 25.
 11 | 73. 2
 poenituisset 179. 18
 poenituit 180. 1
 poëta 236. 6
 poëtae 213. 7
 poëtria 154. 1
 pollice 91. 5 | 192.
 18 | 207. 12 | 225.
 3
 pollicita 158. 2 |
 165. 20
 polliciti 61. 2 | 204.
 4 | 227. 4 | 237.
 18
 Polluci 82. 2
 pollutus 84. 14
 polo 201. 4
 Polybumque 8. 9
 Polydamanta 47.
 14
 poma, 168. 10 |
 203. 3
 pomaria 31. 7
 pomi 230. 7
 pomo 238. 1 | 241.
 12
 pompam 120. 16
 pompis 91. 11
 pomum 237. 1
 ponam 153. 15
 pondera 21. 4 | 106.
 9
 pondere 22. 16 |
 26. 6 | 49. 3 | 61.
 2 | 92. 2 | 142. 1 |
 151. 14 | 159. 8 |
 190. 14
 pondus 12. 12 | 49.
 5 | 68. 15 | 153. 12 |
 239. 8
 pone 72. 19 | 160.
 16 | 217. 11
 ponent 67. 15
 ponere 32. 8
 ponetur 230. 5
 ponimus 207. 21
 ponis 207. 18
 ponite 34. 6
 pontis 206. 10
 ponitur 3. 11 | 119. 6
 ponti 113. 4 | 201.
 9

ponto 49. 13 | 194.
 13
 pontum 212. 11
 pontus 68. 6 | 125.
 14 1
 ponuntur 214. 18
 poposci 51. 9
 popule 43. 11
 populeas 136. 6
 populi, 104. 12 |
 152. 14
 populo 89. 6 | 94.
 7 | 141. 3
 populos 55. 7 | 66.
 2 | 74. 1
 populum 60. 4 | 166.
 16
 populus 43. 9 | 90.
 4 | 107. 20
 porrectus 81. 11
 porriget 194. 6
 porrigit 19. 10
 portante 158. 13
 portas 72. 12
 portent 19. 7
 porter 149. 18
 porticibus 235. 15
 portu 178. 6 | 191.
 6 | 193. 10 | 200. 8
 portuque 14. 7
 portubus 164. 1
 portus 10. 2 | 17. 2 |
 18. 4 | 62. 18 | 102
 19 | 140. 9 | 158.
 8 | 172. 3
 poscenti 21. 7 | 102
 10
 posco 158. 1 | 218. 5
 poscunt 75. 9
 posita 4. 4 | 169. 1
 positas 238. 13
 positique 35. 1
 positis 26. 3 | 151.
 17
 posito 269. 4 | 206.
 14
 positos 36. 6 | 102
 16
 positum 107. 14 |
 114. 17
 posse 3. 3 | 65. 1 |
 75. 14 | 104. 6 |
 105. 6 | 115. 17
 127. 14 | 128. 14 |
 139. 4 | 148. 10 |
 157. 10

possem 54. 3 | 165.
 21 | 170. 9 | 221. 5
 posset 98. 19
 possessa 184. 7
 posset 79. 8 | 127.
 6 | 137. 9
 possidet 40. 9 | 50.
 4 | 105. 4
 possum 180. 15 | 198.
 3 | 201. 11 | 206.
 2 | 220. 1 | 231.
 16 | 242. 3
 possint 47. 6 | 68. 3 |
 181. 16
 possit 29. 3 | 96. 12 |
 133. 4 | 140. 1 |
 154. 4 | 188. 11 |
 208. 14
 possine 220. 5
 possit 41. 4 | 72. 17 |
 132. 20 | 199. 13 |
 207. 4
 possum 99. 9 | 121.
 19 | 126. 11 | 169. 21
 possunt 132. 12
 post 15. 9 | 118. 7 |
 242. 15
 postq̄de 208. 11
 posteritate 177. 12
 postmodo 225. 12 |
 228. 17
 postquam 99. 2 |
 125. 13 | 149. 15 |
 162. 9 | 163. 11 |
 217. 21
 postulat 75. 10
 posui 154. 1 | 169.
 10
 posuissē 152. 9
 potandas 167. 16
 potens 51. 13 | 127.
 11 | 161. 10
 potentem 123. 15
 potenti 88. 9
 potentia 181. 11
 potentis 47. 5 | 121.
 16
 poteram 106. 3 |
 125. 11 | 194. 3 |
 237. 10
 poterant 102. 1 |
 154. 10 | 183. 8
 poterat 50. 14
 poterat 108. 16 |
 165. 16
 poteris 140. 6 | 190. 3
 poterit

VOCABULORUM.

poterit 39. 4 | 43.
 13 | 145. 11 | 189.
 17
 potes 7. 9 | 52. 4 |
 53. 6 | 59. 13 | 61.
 10 | 75. 16 | 92.
 16 | 103. 7
 potest 29. 10 | 89.
 2 | 100. 14 | 128.
 15 | 148. 4 | 156.
 4 | 198. 22
 potestque 183. 9
 potestas 115. 17
 potiere 227. 3
 potitur 141. 1
 potius 29. 1 | 68.
 14 | 74. 1 | 99. 1 |
 120. 11 | 182. 2
 potui 12. 10 | 14. 6 |
 21. 13 | 77. 5
 potuissē 57. 12 | 134.
 17 | 149. 12
 potuit 41. 1 | 62. 5 |
 87. 10 | 109. 17
 potus 170. 5
 praebeat 41. 6 | 66.
 16
 praebebat, 36. 3 |
 196. 11
 praebebamus 74. 7
 praebebis 75. 5
 praebeo 29. 3
 praebere 126. 1
 praebet 131. 7
 praeberim 72. 16
 praeberunt 20. 6
 praebuilt 20. 12 | 42.
 14 | 50. 12 | 76.
 13
 praeceps 125. 1
 praeceptaque 184.
 7
 praecidere 225. 7
 praecinctae 135. 5
 praecincti 34. 11
 praecinctus 51. 3
 praecipis 188. 1
 praecipitanda 154.
 10
 praecipitata 97. 14
 praecipiti 98. 10
 praecipue 34. 9 | 68.
 9 | 145. 18
 praeconia 91. 11 |
 164. 5 | 189. 15
 praecordia 96. 20 |

102. 1 | 222. 11
 praecordiaeque 164.
 9
 praeda 3. 11 | 37.
 10 | 83. 2 | 101.
 10
 praedicere 123. 17
 praefecta 116. 11
 praefers 180. 9
 praefertur 89. 7
 praegrave 92. 12
 praemia 4. 4 | 195. 8 |
 214. 1 | 233. 10
 praemedicatus 112
 7
 praemia 72. 4 | 138
 18 | 158. 1
 praemoneo 129. 15
 praemonuisse 191.
 10
 praemoriari 85. 5
 praepediente 15. 13
 praepedit 134. 16
 praepetis 79. 12
 praeponeo 48. 3
 praepositura 31. 14
 praeposui 165. 11
 praeposuisse 16. 8 |
 62. 8 | 72. 14 | 185.
 14
 praeposuit 37. 9
 praeradiat 61. 8
 praerupti 19. 14
 praesens 162. 13 |
 172. 1 | 174. 16 |
 218. 17 | 238. 6
 praesensit 106. 5
 praesente 229. 1
 praesentem 237. 12
 praesentes 192. 13
 praesentia 211. 17
 praesentisque 28. 2
 praesidet 13. 7
 praesignis 32. 3
 praestante 23. 1
 praestit 134. 5 | 198.
 4
 praester 155. 13
 praestentaque 114. 3
 praeter 53. 5 | 74.
 16 | 108. 11
 praeterea 114. 5 |
 209. 9 | 235. 19
 praetereine 239. 17
 praeterita 209. 19
 praeteritis 227. 11

praeterito 44. 10
 praetulit 56. 6
 praevalidae 91. 8
 praevius 199. 2
 precamur 208. 15
 precantia 107. 19
 precarer 210. 6
 precari 49. 1 | 171.
 13
 prece 11. 14 | 25.
 20 | 65. 1
 preces 22. 14 | 58.
 7 | 122. 11
 precibus 25. 19 | 91.
 11 | 155. 7
 precibusque 8. 3 |
 195. 17
 Precor 9. 6 | 10. 3 |
 17. 13 | 24. 9 | 27.
 13 | 40. 5 | 43. 11 |
 52. 8 | 68. 13 | 74.
 15 | 78. 3 | 110. 12
 prematur 126. 9
 preme 25. 16
 premenda 102. 6
 premendo 86. 9
 premeres 113. 16
 premeret 17. 2
 premit 95. 14 | 147.
 12
 premitis 113. 6
 premitur 87. 14
 premunt 135. 12
 prendere 203. 3
 prenderet 22. 2
 prenfuras 97. 10
 pressa 17. 4 | 73.
 10 | 103. 12 | 107.
 8 | 200. 4
 pressa 27. 8
 pressas 151. 13
 presserunt 69. 12
 pressimus 99. 12
 pressisque 32. 5
 pressisse 87. 5
 pressit 106. 22 | 153.
 2
 pretio 23. 5 | 63. 4
 pretiosa 67. 13 | 102.
 4
 pretiosaque, 190.
 13
 pretium 51. 9 | 69.
 6 | 141. 17
 Priami 4. 7 | 22. 4 |
 47. 2 | 190. 1

Priamide 126. 13
 Priamides 42. 11
 156. 3
 Priamo 159. 12 | |
 168. 7
 Priamum 181. 8
 Priamus 2. 1 | 47.
 3 | 48. 1 | 190. 1
 prima 30. 17 | 32.
 3 | 33. 7 | 37. 11 |
 45. 15 | 106. 5. 6 |
 110. 4
 primaque 69. 14 |
 135. 2
 primae 148. 3 | 177.
 1
 primam 1. 8
 primas 19. 10 | 171.
 1
 primis 83. 11 | 87. 7
 primo 30. 4. 9
 primò 56. 13 | 76. 7
 primòque 85. 5
 primordia 181. 7
 primos 31. 1
 primum 36. 9 | 97.
 7 | 200. 9 | 228. 11
 primus 129. 10 | 181
 10 | 184. 5 | 226. 1
 prior 31. 9 | 46. 12 |
 53. 9 | 79. 8 | 87. 1
 115. 14 | 197. 3
 priora 87. 4 | 211.
 12
 priorum. 4. 13
 privignae 212. 13
 privigno 38. 9 | 39.
 6
 prius 103. 22 | 151.
 19 | 158. 18 | 175.
 13 | 210. 8. 15 |
 241. 17
 pro 3. 12 | 11. 7 |
 26. 6. 7. 14 | 27.
 9 | 34. 14 | 45. 12 |
 55. 5 | 58. 12 | 62. 1
 proavi 40. 10
 proavo 168. 9
 proavos 181. 1
 proavum 80. 3
 proavus 181. 3
 probabat 27. 11
 probari 185. 5
 probaris 229. 13
 probasse 218. 18
 probat 16. 11 | 66. 7
 pro-

I N D E X

- probatâ 161. 15
 probitas 187. 18
 probis 189. 16
 procedit 93. 7
 procellis 67. 9
 procellosos 11. 8
 proceris 163. 3
 procerumque 60.
 1
 processi 234. 7
 proci 8. 6
 procis 72. 13 | 184. 4
 Procrustes 15. 5
 procubique 84. 8
 procubuisse, 122.
 14 | 125. 16
 procul 19. 7 | 34.
 13 | 109. 9 | 131.
 16 | 153. 10 | 162.
 14 | 186. 17
 procuro 19. 19
 prodar 240. 15
 proderit 79. 14
 prodest 5. 9 | 68. 7 |
 202. 13 | 237. 11
 prodidit 62. 11 | 97.
 5
 prodigiumque 92.
 5
 prodis 106. 21
 prodita 100. 4 | 102.
 12
 proditis 232. 16
 proditur 108. 2 |
 157. 4
 proditus 5. 2 | 117.
 17
 producetque 132.
 5
 produxi 111. 6
 profanas 72. 19
 profecturis 49. 10
 profectus 186. 17
 proficiant 220. 9
 profutenda 237. 7
 profudi 108. 11
 profuerint 224. 20
 profugum 154. 4
 profugusque 40. 7
 profundi 198. 3 |
 310. 1
 profundo 81. 5
 profundum 45. 13
 profusa 99. 11
 progenere 67. 4
 progressa 22. 3
 prohibe 49. 12
 prohibent 131. 3
 prohibente 131. 15
 prohibentibus 8. 9
 prohibet 42. 1 | 180.
 10 | 198. 11
 projectæ 110. 17
 projectam 19. 17
 proficit 239. 3
 prolemque 61. 13
 proles 154. 17.
 promiserat 79. 7
 promiserit 157. 11 |
 165. 1
 promissit 173. 8 |
 199. 12 | 226. 3
 promissam 217. 12
 230. 14
 promissi 58. 8 | 238.
 8
 promissique 241.
 19
 promissus 190. 12
 promisso 235. 10
 promissum 10. 10 |
 222. 20
 promissus 12. 15
 promitte 48. 5
 promittere 204. 3 |
 228. 3 | 237. 17
 promittit 228. 3
 promittit 181. 15
 promptior, 130. 20
 promptum 94. 4
 prona 199. 11
 pronuba 18. 13 | 56.
 3
 pronurus 189. 14
 prope 108. 1 | 196.
 2 | 209. 5 | 235. 3
 propellit 232. 20
 proporo 43. 15
 properabam 234.
 15
 properans 232. 3
 properantibus 12.
 3
 properas 138. 8 |
 140. 7 | 192. 15 |
 210. 2
 properata 199. 3
 properataque 39.
 13
 properes 129. 16
 propior 22. 12 | 46
 3 | 120. 8 | 126. 2
 propioraque 198. 5
 propiore 174. 20 |
 202. 17
 propius 202. 17
 propositi 236. 10
 propositumque 163.
 14
 proprio 232. 16
 propter 25. 17 |
 232. 9 | 237. 8
 propulsæ 58. 1
 prora 46. 1
 proræ 194. 1
 proscindere 186. 1
 profequar 110. 9 |
 191. 15 | 205. 15
 profequitur 72. 2
 profequor 45. 7 |
 114. 15
 profine 151. 3 | 240.
 2
 profit 67. 7
 profocer 25. 2
 prospectu 98. 8
 prospera 162. 1 |
 214. 12
 prospiciens 99. 5 |
 160. 6 | 207. 7
 prospicimus 208.
 15
 prospicio 19. 6
 proterva 51. 2 | 83.
 4
 proterve 105. 2
 protervis 182. 9
 protervus 179. 13
 Protesilæ 125. 4
 Proteusilaus 125. 8 |
 128. 20 | 132. 18
 precinus 10. 8 | 19
 8 | 54. 15 | 68. 17 |
 97. 15 | 121. 1 |
 142. 4 | 153. 5 |
 160. 20
 proveniunt, 143.
 10
 prout 241. 23
 proxima 182. 1 |
 185. 12
 prudens 51. 16 |
 236. 18
 prudenque 237.
 25
 Pruinâ 97. 7
 Publica 201. 2
 Pudenda 48. 4 |
 150. 3
 pudendus 44. 10
 pudentes 221. 8
 pudet 75. 1 | 150. 17
 174. 17 | 176. 6 |
 183. 2 | 209. 10 |
 233. 3 | 239. 5
 pudibunda, 108.
 11
 pudica 62. 10 | 180.
 9
 pudicis 8. 3 | 88. 1
 pudicitia 48. 10
 pudicitia 172. 18
 pudicum 65. 3
 pudor 9. 1 | 30. 6 |
 40. 7 | 71. 3 | 93.
 9 | 106. 7 | 107. 2 |
 150. 5
 pudore 54. 13 | 71
 10 | 147. 2 | 192.
 11 | 236. 7
 pudorem 20. 7 | 108
 9
 pudori 87. 3
 pudoris 71. 4 | 178.
 13 | 181. 17 | 184.
 14 | 242. 14
 puduit 30. 6 | 89.
 13 | 149. 16
 puella 10. 7 | 23. 4 |
 29. 8 | 77. 8 | 78.
 10 | 83. 12 | 102.
 22 | 116. 16 | 149.
 3 | 167. 14 | 183.
 10 | 192. 10 | 193.
 2 | 202. 8
 puellæ 4. 2 | 23. 1 |
 52. 5 | 90. 5 | 116.
 13 | 137. 15 | 143.
 11 | 146. 5 | 162.
 5 | 217. 5 | 233. 15
 puellam 14. 15 | 27.
 5 | 139. 3
 puellares 97. 20
 puellas 37. 11 | 41.
 9 | 91. 1 | 219. 17
 puellis 1. 3 | 130.
 3 | 180. 7 | 206. 7 |
 212. 15
 puer 9. 3 | 69. 9 |
 87. 8 | 88. 10 | 96.
 12 | 109. 15 | 148.
 11 | 162. 2
 puerilibus 52. 7
 pueris 120. 13
 puero

VOCABULORUM.

puero 69. 7 | 100. 2
 pugna 27. 4 | 128. 13
 pugnabit 132. 8
 pugnae 94. 16
 pugnant 215. 13
 pugnare 27. 3 | 40. 3 | 128. 5
 pugnares 7. 2
 pugnas 22. 9
 pugnat 128. 19 | 212. 8 | 226. 15
 pugnemus 188. 15
 pugnet 84. 2 | 128. 9
 pulcherrima 24. 17 | 83. 19 | 106. 17
 pulcherrime 38. 5
 pulchrae 161. 13
 pulchrior 161. 14
 pulsa 190. 20
 pulsâ 94. 9
 pulsât 103. 8 | 233. 2
 pulsata 15. 8
 pulso 207. 20
 pulsu 160. 7
 pulsam 92. 14
 pulvere 32. 9
 pulvino 216. 20
 pulvis 35. 2
 Punicâ 73. 10
 Puppe 103. 5 | 155. 15 | 158. 4 | 176. 1 | 215. 16 | 234. 16
 puppes 13. 11 | 24. 12 | 216. 5
 puppibus 216. 2, 8
 puppique 155. 11
 puppim 6. 8 | 49. 13 | 112. 15
 puppis 11. 12 | 99. 18 | 112. 5 | 129. 13 | 163. 8 | 205. 2
 puris 170. 13 | 197. 5
 purpura 46. 1 | 190. 13
 purpureis 235. 4
 purpureo 40. 12 | 47. 8
 purpureos 114. 12 | 137. 1
 pura 25. 19 | 128.

4 | 187. 8
 putabam 120. 5
 putabas 237. 7
 putant 27. 1 | 152. 6
 putare 132. 12
 putarem 98. 11
 putares 108. 15
 putaret 174. 1
 putas 172. 16 | 192. 2 | 231. 1
 putat 16. 12 | 90. 6 | 195. 2 | 232. 17 | 233. 8
 putavi 11. 7 | 14. 13 | 11. 1
 putem 185. 4
 putes 69. 4 | 94. 8 | 134. 17 | 176. 17 | 180. 12 | 204. 3 | 208. 5, 8 | 216. 6
 putetur 109. 7
 puto 18. 1 | 127. 14 | 168. 3 | 181. 1, 2 | 200. 10 | 210. 3 | 224. 14 | 230. 13
 Pygmalionis 74. 2
 Pylo 6. 13
 Pylon 6. 12 | 9. 5
 Pyrrhae 153. 1, 3
 Pyrrhae 77. 8
 Pyrrhiades 143. 11
 Pyrrho 79. 20
 Pyrrhus 28. 6 | 77. 3 | 79. 16 | 84. 3

Q

QUA, 13. 12 | 19. 10 | 29. 7 | 43. 10 | 44. 1 | 70. 9 | 75. 11 | 81. 11 | 87. 16 | 104. 1 | 141. 11 | 151. 15 | 167. 6 | 192. 10 | 199. 9 | 242. 3
 quâ 23. 7 | 28. 13 | 30. 5 | 43. 2 | 63. 4 | 93. 5 | 100. 11 | 103. 7
 quâ 18. 9 | 45. 8 | 51. 4 | 86. 12 | 99. 9 | 126. 11
 quaque 14. 4 | 19.

4 | 20. 5 | 59. 16 | 175. 5 | 182. 12
 quâque 108. 16 | 201. 10
 quâque 84. 10
 quâ 6. 6 | 7. 8, 11 | 10. 7 | 11. 3, 5 | 13. 7 | 14. 11 | 18. 2, 3, 7 | 23. 6, 14 | 24. 2, 16 | 25. 6 | 26. 15 | 30. 6
 quâque 32. 12 | 46. 12 | 65. 8 | 69. 4 | 92. 9 | 119. 3 | 121. 13 | 134. 8
 quâcunque 7. 6 | 14. 14 | 19. 7 | 51. 13 | 100. 14
 quâdam 26. 9
 quâlibet 36. 6 | 62. 16 | 89. 2
 quâras 30. 14 | 37. 13 | 69. 15 | 166. 7
 quârat 27. 3 | 60. 10 | 63. 16
 quârebant 21. 12
 quârenda 65. 11
 quârens 164. 16
 quârenti 2. 6 | 138. 11
 quârerere 4. 10 | 189. 6
 quâreret 170. 4
 quârimus 55. 10 | 61. 15 | 122. 4 | 123. 9 | 208. 3
 quârit 74. 5 | 147. 4
 quâritur 59. 11 | 168. 10 | 242. 4
 quâro 207. 16
 quâsierunt 51. 2
 quâsita 65. 12 | 87. 3
 quâso 173. 6 | 204. 16 | 224. 15
 quâstasque 66. 12 | 237. 18
 quâvis 174. 13
 quâle 67. 5
 quâlem 167. 12 | 241. 11
 quâlemque 105. 13
 quâles 221. 4
 quâlis 169. 4
 quâlibet 14. 6

quâlis 3. 11 | 9. 4 | 236. 14
 quâliques 229. 9
 quâlier 94. 6
 quâm 21. 1 | 24. 11 | 28. 10 | 45. 4 | 100. 12 | 123. 12 | 128. 10 | 134. 12, 17
 quâm 7. 10 | 27. 7, 17, 18 | 49. 5 | 53. 9 | 63. 17 | 68. 13 | 76. 5 | 86. 9 | 87. 7. 13 | 93. 6
 quâmq 6. 10 | 65. 16 | 99. 6 | 161. 2 | 231. 11 | 232. 8
 quâmlibet 23. 4 | 53. 7 | 110. 14 | 221. 15
 quâmpimum 187. 2
 quâmvis 21. 8 | 24. 1 | 41. 9 | 50. 5 | 66. 11 | 67. 11 | 92. 6 | 130. 17
 quânde 2. 8 | 66. 1 | 130. 13, 15 | 180. 2
 quâmqam 150. 9 | 209. 8
 quânta 54. 4 | 73. 14 | 114. 18
 quânto 212. 9
 quânto 93. 5 | 154. 9 | 194. 11
 quântum 43. 7 | 49. 14 | 53. 3
 quântum 152. 13 | 164. 11 | 240. 9
 quântumque 222. 11
 quântus 23. 15 | 232. 6
 quare 27. 3 | 143. 1 | 185. 8 | 238. 11 | 241. 5
 quârus 174. 9, 2
 quârum 89. 6 | 130. 4 | 213. 6
 quâs 6. 15 | 33. 1 | 47. 6 | 71. 4 | 79. 15 | 103. 20 | 106. 11 | 109. 11
 quâscunque 21. 3
 quâsdam 186. 12
 quâsque 10. 13 | 132. 8
 [quâsus

putro

I N D E X

quallus 108. 8
 qualvis 167. 4
 quater 11. 7 | 71. 7
 quatit 85. 2 | 136.
 6 | 195. 18
 quatitur 108. 6
 queam 119. 14
 quem 38. 8 | 72.
 14 | 74. 7 | 79. 13 |
 86. 3 | 87. 9 | 103.
 8 | 105. 14
 quenque 34. 13 |
 194. 4
 quemquam 220. 12
 querar 21. 6 | 81.
 10 | 83. 8 | 140.
 12 | 205. 6
 queraris 219. 14 |
 222. 18
 querebat 200. 5
 querela 7. 3 | 11.
 4 | 150. 8 | 178.
 12
 querelis 147. 9
 querentes 72. 13
 querere 45. 1
 quereretur 210. 3 |
 219. 4
 queri 17. 6 | 21. 5 |
 139. 7 | 197. 16 |
 204. 15 | 234. 14
 querimur 199. 4
 queritur 138. 16 |
 242. 6
 queriturque 88. 9
 queror 10. 10 | 12
 8 | 42. 4 | 54. 5 |
 66. 12 | 85. 8 |
 132. 20 | 138. 1
 querulis 46. 9
 queruntur 97. 8 |
 151. 18
 quæstia 189. 2
 qui 10 | 10. 3 |
 12. 16 | 13. 4 | 16.
 10 | 17. 9. 14 | 22.
 2 | 25. 13 | 26. 14 |
 28. 16. 17 | 39. 14 |
 40. 9. 12
 qui 190. 3
 quique 12. 14 | 92.
 11 | 117. 12 | 127.
 16 | 141. 4 | 146.
 3 | 218. 13
 quia 11. 9 | 14. 13 |
 20. 5 | 22. 5 | 38.

9 | 63. 6 | 65. 1 |
 68. 9 | 87. 11
 quibus 176. 16 | 186
 7 | 202. 7 | 220.
 17 | 223. 8 | 229.
 21 | 235. 9
 quicquamne 81. 1
 quicquid 12. 3 | 35.
 8 | 42. 7 | 69. 3
 quicunque 190. 5
 quid 5. 9 | 7. 4 |
 8. 9 | 12. 9 | 17.
 13 | 22. 8 | 25. 11.
 14 | 27. 9 | 35. 11 |
 40. 4. 6 | 46. 5 |
 48. 1
 quidem 38. 1 | 63.
 5 | 66. 9 | 103. 15 |
 157. 1 | 158. 1 |
 164. 5. 15
 quidve 224. 20 |
 236. 13
 quidquid 30. 7 | 120
 11 | 164. 5 | 195.
 3 | 217. 3 | 235.
 20
 quilibet 75. 2
 quies 138. 18
 quiescat 123. 6
 quin 24. 3 | 70. 3 |
 121. 5 | 137. 7 |
 151. 17 | 162. 16 |
 170. 9
 quinque 22. 17
 quintus 80. 4 | 181
 10
 quis 2. 12 | 19. 6 |
 24. 8 | 27. 3 | 42.
 5 | 43. 1 | 48. 2 |
 50. 8 | 65. 13 | 78.
 7 | 100. 10
 quisque 13. 9 | 131.
 8 | 215. 9
 quisquis 3. 6 | 6. 8 |
 16. 12 | 128. 1 |
 229. 7
 quo 6. 7 | 13. 13 |
 14. 5 | 23. 8 | 25.
 6 | 31. 9 | 34. 7 |
 40. 9 | 63. 3 | 66.
 10 | 97. 5. 6 | 107.
 12 | 109. 16
 quò 19. 11 | 30. 15 |
 67. 6. 7 | 73. 15 |
 95. 5 | 98. 15 | 99.
 15 | 120. 8 | 123.

19 | 126. 4 | 129.
 16
 quocunque 133. 5
 quod 5. 10 | 12. 11 |
 13. 1. 2 | 14. 7 |
 16. 3. 8 | 21. 7 |
 24. 5 | 29. 2. 10 |
 31. 11 | 35. 13 |
 40. 9. 10. 11
 quòd 58. 11 | 63.
 9 | 83. 19 | 85. 4 |
 116. 7 | 122. 11 |
 139. 3 | 141. 7 |
 157. 9 | 180. 11 |
 181. 1
 quodque 17. 6 |
 23. 1 | 101. 6 | 136.
 2 | 198. 20 | 219.
 14
 quodcunque 29. 9 |
 38. 13
 quodlibet 117. 18
 quolibet 214. 6
 quondam 49. 7 |
 83. 5 | 141. 9 | 165
 19 | 195. 11 | 223.
 7 | 229. 4. 11
 quoniam 19. 16 |
 103. 13 | 112. 5 |
 152. 11 | 217. 9 |
 226. 15 | 229. 7
 quoque 6. 14 | 11.
 5 | 21. 8 | 25. 8 |
 26. 19 | 28. 5 | 29.
 80 | 32. 1 | 34. 3 |
 36. 9 | 41. 11 | 48. 9
 quorum 14. 1 | 114
 2 | 116. 1
 quos 8. 5. 11 | 22.
 13 | 29. 3 | 38. 2 |
 62. 1 | 93. 6 | 122.
 1 | 123. 17
 quoscunque 74. 11
 quosque 63. 8
 quot 141. 5
 quora 116. 13
 quotsacunque 127.
 12
 quoties 45. 1. 3 |
 91. 7 | 98. 3 | 122.
 18 | 128. 5 | 167.
 3 | 170. 3. 5
 quotiesque 127. 3
 quum 128. 19

R

R Adiabab 197.
 11
 radiantibus,
 84. 5
 radiis 40. 11 | 115.
 10 | 197. 5
 radisque 51. 13
 rami 151. 17
 ramis 31. 7
 ramisque 107. 17
 ramos 152. 7
 rapax 119. 1
 rapere 127. 7
 raperes 117. 16 |
 148. 5
 raperet 78. 2
 rapi 21. 16 | 50.
 12 | 165. 16 | 179
 8
 rapiat 78. 7 | 128.
 10
 rapidarum 110. 1
 rapidis 87. 12 | 101.
 10 | 195. 7
 rapido 51. 2 | 68.
 15 | 73. 12
 rapina 81. 8 | 148.
 6 | 165. 4
 rapinae 220. 13
 rapit 155. 6
 rapta 21. 1 | 50. 21 |
 54. 2 | 82. 4 | 97.
 16 | 121. 4 | 145.
 16 | 175. 11
 rapiat 78. 8 | 126.
 17
 raptam 48. 3 | 84. 3
 raptamque 138. 7
 raptim 199. 3
 rapturo 195. 13
 raprus 125. 1
 rapuere 34. 5 | 50.
 1 | 219. 17
 rapuit 165. 7 | 174.
 21 | 176. 3
 rara 180. 9 | 183.
 9 | 240. 13
 rari 98. 5
 raris 180. 10
 rasilibus 91. 4
 rata 157. 11 | 164.
 1 | 230. 8
 ratè 99. 21

ratem

VOCABULORUM.

ratem 75. 6 97. 4	reddebant 98. 2	refeci 13. 11	6 85. 2 105. 4
98. 18 103. 21	reddenda 47. 13	refecit 125. 18	regnant 8. 7
ratemque 99. 19	165. 13	refer 110. 13 123	regnat 30. 8
rates 11. 2 44. 8	reddere 106. 3	4 181. 8 229.	regnata 100. 3
47. 10 78. 13 129	159. 10 222. 20	4	regni 127. 12 158.
13 131. 12 163.	reddi 207. 4	referam 8. 11 81.	16
16 193. 8	reddidit 165. 7 179	9 89. 4 119. 7	regno 121. 9
ratu 46. 3 234. 8	17 201. 10	140. 11 197. 1	regnoque 140. 13
ratu 51. 11	reddita 50. 9 82.	207. 17	regnum 114. 13
raucis 98. 6 194.	3	referas 79. 18 130.	117. 17 184. 17
16	redditur 193. 10	16 132. 6 228	185. 15
re 223. 3 186. 17	redesamus 215. 9	11	Regum 235. 15
rea 134. 4 141. 8	redes 10. 8 17.	referat 132. 14	refugioque 240. 18
ream 134. 5	11	referebat 234. 11	relabere 103. 21
rear 181. 11 221.	redcat 155. 5	referens 170. 6	148. 13
4	redemit 180. 17	referes 130. 17	relata 159. 6 236.
rebus 8. 12 37. 8	redeo 159. 10, 12	163. 17	16
157. 5 173. 9	236. 1	refero 95. 3 129.	relicta 2. 5 16. 2
185. 10 206. 2	redi 214. 17	7 241. 12	24. 12 37. 10
recens 89. 7 188.	redibit 155. 5	referoque 97. 11	43. 13 69. 16
16	rediere 3. 10	referre 11. 8 105	89. 6 100. 14
recense 93. 3	rediere 125. 21	6 130. 20 132.	relictam 103. 1
recenses 192. 3	198. 1	20 133. 4 154.	187. 15
recentia 132. 7	redierunt 234. 9	4 160. 11 209.	relicti 121. 7
recepti 12. 11 57.	redii 179. 12	10	relictus 59. 13
3 70. 5 176. 13	redii 55. 3 125.	referrent 155. 9	reliquis 101. 3
recepta 25. 15 54.	21 215. 18	refert 62. 13 66.	relinquar 25. 9
3 101. 18 115.	redimicula 90. 11	8 159. 12 168.	relinquas 73. 3
4 157. 9 162. 3	ridimire 90. 3	11 175. 10 232.	relinquar 63. 15
213. 5	redimisa 61. 7	20	relinquere 65. 5
recepte 214. 16	redire 128. 14	referunt 33. 9	relinquas 24. 7
recessisset 165. 9	redirem 22. 13	reflexi 170. 3	189. 11
recidit 136. 12	redires 53. 5	reformida 110. 16	relinquis 216. 1
recineta 18. 12	rediret 191. 1	refovisti 107. 8	relinquit 40. 7 125.
recipi 157. 10	redis 12. 6 155.	refrenat 56. 5	5 136. 13
reclusus 78. 7	11	refugi 203. 4	relinquo 72. 5 84.
recolo 49. 7	redisti 45. 11 61. 3	refugit 136. 16	13 232. 3
recondor 100. 13	redit 226. 16	regales 126. 6	relinquunt 121. 15
recrevit 11. 1	reditque 150. 2	regalia 40. 5	reliquit 117. 17
recta 43. 8	redite 131. 8	regat 16. 10	118. 3 123. 3
recti 226. 13	reditu 12. 8	regebat 80. 1	reliquit 130. 11
recumbis 140. 2	reditum 215. 5	regerent 100. 6	reluctantem 59. 3
recumbo 169. 17	rediture 45. 18	Reges 238. 3	remige 29. 5
recurret 43. 14	rediturus 187. 2	Regi 18. 18 21. 7	remigiumque 13.
recurrite 43. 15	reditus 101. 17	regia 4. 7 15. 8	13
recurfus 57. 7	133. 1	16. 15 40. 16	reminiscor 164. 11
recurvas 35. 3	reditusque 24. 13	47. 1 56. 10	remis 24. 11 45.
recurvo 100. 5	reduce 84. 3	108. 4	6 124. 7 205.
recusarem 160. 19	reducem 130. 23	regibus 187. 10	9 216. 6 234.
recules 27. 3	reduci 53. 1 83	regina 111. 1 175.	17
recuset 47. 3	17 127. 2 132.	3	remisit 33. 3 207.
reddamus 33. 5	9	regionibus 150. 9	9
reddat 22. 9	reducis 61. 4	regius 162. 2	remissa 74. 1
reddat 6. 10	reducunt 12. 5 150.	regno 8. 17 9. 11	remissis 216. 19
redde 99. 12 123.	7	37. 1 38. 2, 12	remittes 241. 19
3, 12 222. 20	redundabat 93. 3	55. 5 65. 8 70.	remittite 145. 7

X reme

INDEX

- remo 16. 13 | 147.
3
remoque 129. 17
remorante 159. 7
remorum 122. 22
remota 239. 2
remoto 224. 23
remotus 202. 15
removete 127. 1
reanus 175. 2
rennent 183. 5
renui 77. 5
reor 186. 10, 11 |
200. 2
reparabilis 48. 9
reparat 35. 14
repellas 24. 1
rependis 91. 16
rependo 145. 4
repercussa 197. 11
reperita 223. 6 | 242.
9
reperor 52. 1
repetam 28. 13 |
72. 3
repetas 218. 7
repetenda 73. 13 |
78. 13
repetens 228. 1
repetere 177. 7
repetisse 22. 9
repetita 45. 3 | 175.
13 | 232. 5
reperor 78. 9
repero 99. 7 | 172.
7 | 192. 13
reperoque 199. 7
reperor 22. 6
replebam 98. 17
reporas 74. 11
repositur 47. 11
reprehendere 220.
11
reprehensor 190. 9
reprendo 107. 3
repugnat 224. 9
repullens 227. 1
repulsa 226. 11 |
257. 4
requie 35. 13
requiem 75. 9
requievimus 42.
13
requiras 143. 1
requirebas 83. 20
quirens 224. 19
requirere 57. 3
requiret 228. 1
requiro 200. 15
retum 16. 1 | 38.
5 | 93. 5, 7 | 186.
7
rerumque 84. 11
res 2. 9 | 26. 1 | 54.
9 | 81. 10 | 123.
3 | 175. 14 | 202.
18 | 215. 13
resque 187. 3
rescribas 1. 2
rescribendi 178. 2
rescribere 231. 11
rescandaque 6. 2
resedit 188. 16
reseranda 39. 7
reservor 141. 7
residens 155. 15
resistit 45. 14
resistunt 130. 19
resolvit 132. 9
resorbet 119. 3
respergi 72. 18
respice 10. 5 | 28.
7 | 86. 11 | 122. 15 |
226. 8
respiciens 199. 8
respicietque 32. 8
respondent 154. 15
restabat 101. 9
restant 5. 13 | 220.
3
restas 141. 3
restat 65. 15 | 198.
6 | 242. 20
restiterim 228. 14
restitit 106. 15
resupinus 170. 19
resurgunt 238. 15
retenta 92. 16 | 108.
12
retento 97. 11
retia 32. 5 | 43. 3 |
241. 2
reticenda 109. 9
reticetur 225. 15
retinacula 68. 5
retinebat 198. 13
retinent 206. 11
retinente 124. 5
retinentibus 19. 9
retorquet 89. 10
retrō 43. 15
retulerat 4. 11
retulit 5. 1 | 161.
16 | 186. 12
revalescere 242. 3
revelat 108. 3
revellit 60. 6
reverentia 42. 11 |
215. 13
reverere 38. 7
reversuri 129. 6
revertendi 7. 13
revertere 98. 15
revertens 119. 5
reverti 22. 1 | 131.
5 | 132. 5
revixi 107. 13
revocantis 131. 13
revocare 129. 1
revocas 169. 18
revocavit 235. 5
revoco 131. 13
reus 174. 18 | 222.
15
Rhesumque 5. 1
Rhodope 18. 9
Rhodopeia 10. 9
ride 217. 3
rideat 122. 6, 7
rigent 19. 14
rigente 46. 8
rigit 49. 6 | 155. 8
rigida 26. 4
rigido 34. 14 | 45.
5
rigidumque 34. 13
rigor 35. 1
ripa 43. 9 | 139. 5
ripae 43. 15
ripis 94. 17
riserunt 45. 2
risit 161. 11
risum 169. 14 | 187.
5
rite 71. 4
robora 67. 4. | 68.
2 | 163. 5 | 177
5
robusto 91. 5
roga 47. 14
rogabas 241. 23
rogabat 108. 16
rogabis 227. 15
rogabo 27. 15
roganda 63. 2
rogando 163. 13
rogantia 219. 13
rogantibus 231. 15
rogas 18. 2
rogat 115. 2
rogatur 233. 17
rogatus 6. 9
rogem 207. 15
rogi 165. 18
rogis 59. 8 | 76. 11 |
141. 14
rogo 29. 2 | 110.
17
rogos 56. 2 | 149.
18
rogus 109. 12
rorantur 148. 15
roratis 212. 12
rore 147. 14
rosam 31. 8
rota 200. 4
rotis 82. 1
rubebas 223. 1
rubor 34. 12 | 224.
8 | 239. 6
rubore 141. 13
ruboris 222. 10
rude 31. 1
rudes 7. 11 | 72. 12.
rudimentum 48. 3
rudis 106. 20 | 186.
3
rugoso 43. 12
ruina 113. 8
ruinosus 6. 5
ruis 163. 17
ruitis 131. 8, 9
rumor 164. 15
rumpam 34. 15
rumpere 194. 8
rumpor 80. 13 | 169.
7
rupe 43. 2 | 194.
19
rupi 51. 7
rupique 21. 15 | 46.
7
rupibus 67. 3
rupta 38. 6
ruptis 54. 15
rure 167. 14
rursus 224. 23 | 241.
21
rus 206. 9
rustica 7. 10 | 36.
10 | 38. 12 | 172.
15 | 178. 12, 13
rusticitas 186. 12
rustici-

VOCABULORUM.

rufficitate 221. 3
rusticus 169. 6
rutilo 24. 10
ruunt 8. 6 | 120. 7

S

Sacer 18. 10 |
152. 6
sacerrima 96. 3
sacra 13. 8 | 69. 12 |
72. 10. 19 | 107.
19 | 108. 3 | 116.
3
sacram 46. 9 | 57.
13
sacrata 74. 4
sacratus 71. 5
sacris 107. 20 | 116.
11 | 134. 8
sacro 53. 10
saep 11. 7. 13 | 12.
1 | 13. 2 | 20. 3
22. 1 | 32. 9 | 36.
5 | 42. 13. 15
sapius 26. 8
saxa 62. 2 | 222.
1 | 223. 6 | 226.
19 | 233. 17 | 240.
6
saxaque 128. 18
saxæ 67. 4 | 231.
2 | 238. 9
saxas 32. 2 | 100.
20
saxasque 134. 13
saxi 76. 8 | 114. 1
saxiet 122. 16
saxior 41. 2
saxia 104. 11 | 124.
8 | 195. 9
saxit 39. 14
saxitum 69. 5 | 207.
9
saxum 210. 9
saxus 137. 3
sagitta 176. 18
sagittæ 172. 5. 7
sagittæ 229. 21
sagittas 74. 9
sagittæ 36. 11
sagittæ 225. 3
sagittæ 44. 9 | 98.
19 | 156. 1
sagittas 41. 5

sactus 43. 1 | 50. 4
salva 165. 16 | 223.
16
salvum 223. 16
salubres 35. 1
salubrior 134. 7
salvis 3. 12
salvos 58. 8 | 204. 7
salus 230. 1
salutatis 235. 10
salute 53. 8 | 227.
3
salutem 29. 7 | 124.
3 | 156. 3 | 193.
1 | 206. 1
salutiferam 239.
12
salutis 103. 15 | 115.
15 | 232. 9
salvus 227. 2
Samiique 8. 5
sanciet 69. 12
sancta 229. 1
sane 178. 13
sanguine 3. 4 | 6.
3 | 8. 12 | 23. 7 |
76. 4 | 134. 15 |
167. 15 | 230. 4
sanguinea 127. 16
sanguineam 175. 6
sanguineumque,
105. 6
sanguinis 32. 12 |
24. 6 | 49. 14 |
138. 16
sanguinolenta 23.
16 | 56. 6 | 69.
2 | 137. 10
sanguis 28. 16 | 95.
2 | 96. 6 | 128.
16 | 136. 3
saperem 192. 9
saperes 155. 10
sapiant 183. 16
sapias 48. 5 | 226.
18
sapiens 36. 4
sapienter 12. 9 | 233.
13
sapis 192. 10
Sappho 152. 3 | 154.
1 | 155. 17
Sapphus 146. 5
sarcina 24. 14 | 71.
13 | 83. 14 | 89.
12

sarcinaque 31. 2
sat 115. 17
sarelles 109. 1
sariaverit 222. 11
satis 13. 10 | 14. 6 |
18. 8 | 46. 5 | 69.
8 | 93. 14 | 106.
8 | 139. 3 | 150.
10
saturatus 126. 7
Saturno 38. 12
Satyri 41. 7 | 51. 1
saucia 114. 17 | 138.
4
saucius 52. 2
saxa 36. 12 | 46.
10 | 59. 6 | 98. 2 |
103. 4 | 153. 9 |
160. 3
saxea 102. 22
saxis 154. 10
saxo 99. 5 | 153. 6 |
223. 9
scabro 151. 7
scelerata 62. 13
scelerate 11. 13 |
12. 11 | 63. 3 |
73. 3 | 98. 15
sceleri 72. 16
sceleris 72. 4 | 95.
8 | 134. 13
scelus 12. 11. 12 |
24. 5 | 62. 4 | 120.
5 | 134. 4
scepra 47. 6 | 74.
4 | 166. 9
scepro 65. 10
sceproque 141. 1
Schæneida 171. 7
sciero 212. 5
scilicet 24. 1 | 30.
17 | 43. 10 | 59.
15 | 91. 13 | 98.
22 | 104. 11 | 126.
7 | 139. 1 | 178.
5 | 204. 13 | 237.
2
scimos 109. 5 | 192.
14 | 223. 5
scindas 222. 5
scindi 25. 7
scire 6. 6 | 109. 4 |
113. 7
scirem 7. 2 | 120.
12
scires 161. 6 | 171.

12 | 230. 14
scissa 82. 10
scissa 107. 7
scissis 149. 16
scit 100. 20 | 228.
3. 4
scopulis 154. 7
scopulo 103. 8
scopulis 19. 3
scopulus 98. 6
scribam 207. 15
scribe 30. 10
scribens 194. 5
scribenti 95. 3
scribentis 76. 1 |
104. 5
scribere 30. 6. 9 |
118. 5 | 134. 18 |
142. 1 | 229. 19.
20
scriberet 194. 11
scribimus 76. 2 |
148. 15 | 214. 11
scribis 210. 17 | 241.
3
scribo 219. 13
scripsit 54. 4
scripta 43. 10 | 104.
1 | 219. 18 | 230.
6. 8
scriptaque 141. 16
scriptis 241. 8
scripto 53. 4 | 229.
3
scriptum 222. 17
scriptumque 239.
11
scutaque 117. 8
scuticæ 91. 9
Scylla 119. 1. 2
Scyllia 84. 12
Scyron 15. 5
Scythia 113. 3
Scythiaque 60. 9
se 20. 5 | 33. 3. |
35. 6 | 36. 3 | 60.
7 | 74. 15 | 82. 5 |
84. 2 | 85. 4 | 86.
13 | 89. 10 | 93. 1 |
117. 8 | 127. 7
secessit 26. 3
secreti 231. 17
secretis 41. 5
sectaque 102. 22
sectaque 44. 7
secui 46. 8
Y 2 secum

I N D E X

- secum 114. 7 | 132.
 7 | 151. 1
 secunda 17. 6
 secundet 131. 14
 secundi 193. 3
 secundis 177. 13 |
 187. 7
 secundum 231. 17
 secundus 45. 2 | 234.
 10, 11
 secura 58. 13
 securi 163. 1 | 236.
 13
 securigeras 37. 11
 securum 174. 6 |
 187. 17
 securumque 135.
 14
 securus 211. 15
 secuta 125. 10 |
 174. 17
 secutus 33. 1
 sed 3. 8 | 5. 9 | 9.
 10 | 12. 12 | 16.
 15 | 21. 4 | 22. 2.
 5 | 23. 3 | 25. 17 |
 27. 9 | 38. 4 | 52.
 7 | 56. 5, 11 | 57.
 7 | 59. 1 | 60. 5 |
 62. 2 | 63. 6
 sedens 194. 19
 sedeo 179. 2
 sedes 99. 6
 sedet 16. 6 | 31. 2 |
 95. 13 | 107. 15 |
 231. 15
 sedi 83. 14 | 99. 5 |
 117. 5
 fedit 16. 2
 seducit 214. 2
 sedula 107. 18 |
 194. 12 | 235. 13
 seges 6. 2
 segetes 53. 11 | 103.
 11
 segetisque 115. 1
 segeri 233. 6
 semel 10. 11 | 48.
 10 | 102. 6 | 112.
 5 | 170. 10 | 179.
 8
 semianimisque 98.
 12
 semidex 33. 1
 semina 49. 9 | 112.
 2 | 114. 5
 semine 55. 5 | 117.
 3 | 173. 3
 seminibus 53. 11
 semirefecta 75. 10
 semisepulta 6. 4
 semisupina 97. 10
 semivir 95. 1
 semper 2. 11 | 8. 2 |
 22. 18 | 26. 12 |
 57. 8 | 66. 7 | 81.
 5 | 87. 17 | 119.
 14 | 130. 19 | 146.
 14
 semperque 58. 13 |
 81. 5
 sene 36. 4 | 141.
 2
 senecta 95. 14
 senectus 140. 11
 senex 9. 3 | 25. 2
 seni 73. 18 | 159.
 12
 senior 4. 10
 seniorque 71. 13 |
 95. 9
 senis 4. 7 | 56. 10 |
 74. 14
 senli 71. 7 | 83. 19 |
 84. 13 | 105. 14 |
 164. 9 | 186. 11 |
 236. 8
 senibus 150. 14
 senisse 108. 15 |
 240. 11, 15
 senisset 112. 9
 senissi 113. 13
 senius 93. 18 | 194.
 14 | 240. 22
 sententia 229. 3 |
 237. 15
 sentiat 231. 14
 sentibus 85. 2
 sentiet 190. 1
 sentire 198. 3
 sentis 170. 1
 sentitur 88. 12
 separor 202. 13
 sepeli 141. 15
 sepem 225. 8
 septem 22. 16 | 149.
 9
 septima 70. 4 | 194.
 15
 sepulchra 76. 6 |
 102. 18 | 110. 6 |
 141. 16
 sepulchrali 19. 2
 sepulchro 20. 9 |
 26. 11 | 110. 13
 sepulta 70. 8 | 100.
 10
 sequacis 206. 12
 sequantur 46. 13 |
 175. 11
 sequar 24. 15 | 99.
 20 | 123. 19 | 174.
 19
 sequendus 20. 2
 sequente 72. 6
 sequentia 163. 7
 sequeisique 140. 7
 sequi 65. 8 | 134.
 14 | 186. 2 | 203.
 4 | 289. 8
 sequitur 30. 5 | 119.
 14 | 127. 12
 sequor 196. 18 | 202.
 8 | 242. 11
 sequuntur 138. 1
 sequuta 221. 14
 seriesque 86. 3
 serior 105. 10 | 206.
 14
 serius 30. 15
 sermone 188. 7
 serpens 92. 9 | 123.
 6
 serpente 55. 9
 serpentes 88. 3 | 121.
 11
 fertaque 121. 4
 ferris 56. 4
 serva 26. 8 | 78. 1 |
 227. 10
 serva 101. 4
 servaque 214. 9
 servare 43. 5
 servasse 54. 3
 servatæ 31. 5
 servatus 115. 18
 servavi 122. 1
 servantur 224. 7
 serves 29. 1 | 233.
 14
 servit 222. 14
 servitio 26. 10
 servo 42. 12 | 202.
 7
 servus 17. 11 | 184. 7
 servus 42. 12
 Sexta 193. 2
 Sextos 199. 17
 seu 19. 5 | 35. 5 |
 130. 1
 Severa 147. 20
 Severe 231. 12
 severi 199. 16
 sex 22. 18 | 146. 15
 si 5. 11 | 6. 10 | 11.
 3 | 12. 2 | 13. 9 |
 16. 13 | 18. 2 | 21.
 5 | 22. 3 | 23. 5 |
 24. 13 | 26. 19 |
 27. 3 | 28. 9, 13,
 17 | 31. 9, 13 | 35.
 16 | 36. 10 | 37.
 5, 13 | 40. 4, 17,
 14 | 42. 4 | 47. 13 |
 48. 5 | 54. 3, 6 |
 55. 9
 sibilat 117. 10
 sic 20. 2 | 28. 5, 6 |
 30. 12 | 31. 1 | 39.
 14 | 41. 4, 5, 7, 9 |
 44. 13 | 46. 11 | 48.
 11 | 49. 8 | 64. 5 |
 66. 4 | 68. 13 | 74.
 11 | 78. 15 | 104.
 6 | 108. 7
 sicca 195. 3
 sicca 198. 18
 siccit 207. 12
 siccis 104. 10
 Sicelides 146. 8
 Sicelis 146. 6
 Sichæi 76. 11
 Sichæo 71. 3
 Sichæus 71. 5
 sicut 61. 4 | 84. 19 |
 103. 10 | 159. 3
 sidera 19. 6 | 87. 2 |
 197. 6 | 201. 2 |
 207. 20 | 220. 18
 Sidonio 92. 15
 sidus 83. 8
 Sigæo 158. 3
 Sigæia 4. 6
 Sigæos 172. 3
 signa 40. 7 | 61. 8 |
 71. 2 | 98. 20 |
 106. 8 | 129. 4.
 6 | 162. 2 | 170.
 20 | 182. 14 | 207.
 21
 signa-

VOCABULORUM.

signatum 128. 2	line 9. 2 21. 15	Sithonis 1. 2	Solis 59. 4 86. 14
signet 168. 8	24. 11 26. 30	situm 41. 10	solis 108. 14 115.
signetur 15. 9 53.	28. 10 31. 9 35.	sitis 20. 3	10 164. 17
7	1 49. 3 67. 9	sive 2. 12 3. 2	solitarum 200. 3
siens 152. 4	77. 7 79. 17. 82.	19. 5 29. 5. 6	solitis 28. 1
siense 59. 14 172.	11 83. 9	35. 3. 7 101. 11	solito 146. 1 237.
12	finer 220. 4	130. 1 133. 6	5
silet 92. 16	lingula 55. 11 170.	147. 19 148.	solitoque 233. 11
silices 102. 3, 4	6	focer 47. 3 78. 9.	solitos 235. 5
silvaque 41. 6	finis 15. 6 42. 4	11 87. 12	sollicitam 28. 7
silvaeque 151. 11	53. 3 94. 1 233	foceri 168. 7 181.	sollicitare 161. 8
silvam 151. 9	16	3	178. 4
silvas 59. 6 108.	sinistra 234. 6	focero 25. 1	sollicita 211. 14
19	sinistris 18. 11	focorum 168. 5	solliciti 2. 9 82. 7
silvis 35. 9 36. 1	sinistrum 127. 1	focorumque 123.	190. 6 204. 2
42. 3 51. 1 163.	sinis 138. 12	15	sollicito 131. 2
3	sint 34. 15 61. 15	socialia 30. 13	sollicitum 194. 16
sim 18. 2 22. 5	65. 8 129. 6 141.	120. 3	solo 17. 12 222.
61. 4 66. 10 143.	16 143. 1 157.	socias 34. 2 192.	18 236. 14
2 153. 14 173.	11 170. 2	19	solvar 130. 14
6 178. 13 179.	sinu 27. 2 132.	sociasse 26. 17	solvas 68. 5
10 185. 16 224.	10. 19 150. 6	socii 75. 9 214.	solve 155. 13, 14
13 229. 9	165. 12 209. 8	17	solvere 65. 7
simque 25. 18	220. 10 232. 4	sociis 57. 13	solveret 194. 2
similes 61. 15 132.	sinum 81. 4	socioque 110. 13	solum 5. 10 16. 3
17 164. 11	sinuosaque 78. 13	socios 12. 15 50.	solus 121. 10 141.
simili 20. 10	sinus 5. 7 19. 13	6	1 173. 6 174.
similis, 179. 16	44. 3 46. 7 126	Sol 235. 4	10
209. 21 211. 2	6 128. 14 137.	sola 26. 5 37. 7	solura, 100. 12
similima 150. 13	1 148. 13	69. 16 99. 3, 15	104. 4
Simoenra 73. 15	sinusque 58. 4	103. 1 112. 14	solutus 121. 14
Simois 4. 6	sis 28. 3 103. 16	152. 1 162. 6	sonni 88. 5 102.
Simoisque 127. 5	126. 14 129. 7	solâ 156. 4	5 106. 1 138.
simplex 172. 15	172. 17 173. 5	solâ 197. 15	9 159. 9 224.
simplicitas 14. 6	177. 6 195. 11	solas 81. 5	20
235. 22	210. 7, 15, 17	Sole 127. 4	sonnia 150. 7, 8
simplicitate 174.	221. 15	soleam 220. 11	216. 18 217. 3.
8	sisque 216. 10	solebam 105. 13	sonnis 97. 6 229.
simplicis 116. 14	sistat 192. 18	solebas 154. 11	19
188. 2	siste 129. 18 160.	219. 15	sonno 5. 2 59.
simul 5. 5 21. 9	17 227. 3	solent 216. 18	14 84. 9 97. 9.
132. 3 160. 13	sistit 59. 5	222. 1	16 114. 9 117.
217. 2, 10	Sisyphæ 149. 1	soleo 209. 7	15 130. 9 209.
simulacra 101. 9	Sisyphias 123. 14	solerem 219. 6	12
simulacraque 59.	sir 5. 2 7. 10 9.	soles 209. 12 227.	sonnoque 135. 13
9 88. 5 130. 9	10 15. 2 17. 12	14	sonnos 130. 5 138.
simulare 14. 3	37. 13 47. 13	solet 130. 12 134	6 148. 8 151.
simular 46. 2, 19	48. 6 50. 5 63.	14 176. 5 180.	2
simulata 170. 10	14. 18 68. 15	7 185. 10 215.	sonnum 97. 12
simularur 180. 4	69. 15 74. 12	2	194. 17
240. 7	75. 2 76. 1 78.	solî 170. 2	sonnus 102. 11
simus 57. 10	9 86. 6 103. 14	solibus 49. 6	121. 13 150. 10
sin 75. 15	sirque 10. 3 87.	solidam 117. 2	208. 10 231. 17
sinam 75. 8	12 211. 10 238.	solidi 114. 3	240. 17
sinas 148. 14	4	solidis 89. 14	sonnusque 97. 5
singat 7. 11 156. 15	Sithonip 105. 1	solio 25. 13 141. 1	sonabunt 230. 3

sonantes

I N D E X

sonantes 210. 5
 sonat 108. 4
 sonet 145. 2
 sonis 171. 2
 sono 71. 8 | 127. 6 |
 137. 2
 sonos 109. 2
 soniti 141. 8
 sonitibus 70. 7
 sonuerunt 97. 15
 sonum 132. 18
 sonus 30. 4
 sopire 121. 19
 sopiraque 138. 3
 sopor 209. 2
 sopore 162. 12 |
 216. 19
 soporis 136. 8
 soror 34. 4 | 37 | 10 |
 38. 14 | 76. 9. 82
 5. 8 | 105. 12 | 106.
 17
 sororque 165. 20
 sorore 215. 3
 sororem 95. 11
 sorores 34. 5 | 89.
 5 | 109. 13 | 111.
 3 | 134. 13 | 137.
 7 | 141. 5
 sorori 79. 3 | 110.
 11 | 139. 11
 sororis 33. 12 | 110.
 17 | 141. 11
 fors 129. 9
 fortem 184. 13
 sospes 119. 5 | 123.
 13 | 217. 6
 sospesque 63. 5
 sospite 3. 9 | 217.
 6
 spargere 62. 5 | 114.
 4
 spargitur 97. 8
 sparsa 72. 18 | 110
 12 | 130. 11 | 188.
 16
 sparsis 147. 11
 sparsit 37. 10
 sparsit 6. 14 | 167.
 7 | 189. 17
 sparsen 6. 14 | 167.
 5
 sparsior 215. 15
 sparsiosam 2. 6
 spatium 69. 5 | 194.
 15 | 198. 23

spe 75. 12 | 177.
 13 | 218. 14
 speque 88. 8
 species 17. 1 | 87.
 15
 spectabar 235. 21
 spectabilis 56. 9 |
 94. 5 | 123. 11 |
 127. 9
 spectans 235. 21
 spectante 169. 5
 spectare 125. 9 |
 209. 5
 spectarem 125. 14
 spectaret 104. 10
 spectas 182. 9
 spectasque 139.
 13
 spectator 104. 7 |
 spectatrix 198. 8
 spectem 201. 9
 spectet 201. 3
 specto 58. 5 | 97.
 17 | 132. 19 | 194.
 19 | 207. 13
 speculi 194. 2
 speculo 93. 16
 spem 71. 14 | 157.
 10 | 162. 15 | 166.
 3 | 202. 16 | 218.
 15 | 237. 5 | 240.
 6
 spemque 26. 2 | 179.
 4 | 186. 2 | 203.
 6
 speranda 240. 5
 sperare 190. 3
 sperata 189. 9
 sperare 233. 15
 speravi 14. 18
 sperem 65. 1
 speres 173. 17 |
 188. 18
 spernas 216. 4
 spernere 41. 4
 sperno 182. 3
 spes 11. 5 | 14. 14 |
 28. 12 | 107. 11 |
 131. 2 | 162. 10
 182. 6 | 184. 8 |
 191. 4 | 202. 18
 203. 3 | 214. 10 |
 217. 7 | 226. 10
 speique 55. 10 |
 88. 8
 spirare 43. 15

spiritus 102. 15 |
 114. 2 | 116. 9
 spissa 184. 14
 spissaque 239. 4
 splendida 130. 16 |
 238. 18
 spolia 93. 11
 spoliatur 163. 3
 spolum 36. 8 | 51.
 6 | 64. 1 | 184.
 14
 spondere 218. 9
 sponsae 241. 24
 sponsalia 219. 9
 sponsor 12. 6 | 63.
 10
 spreta 239. 18
 spreus 210. 14
 spumescant 16. 13
 squalore 126. 11
 squammis 117. 9
 stabili 227. 3
 stabit 69. 1
 stabulis 78. 7
 signo 214. 6
 stamina 25. 4 | 91.
 7 | 208. 1, 13 |
 216. 19
 stantia 235. 15
 stare 94. 8
 starent 6. 16
 stat 20. 7 | 101. 19 |
 115. 12 | 163. 10 |
 205. 2
 statione 70. 5
 statuas 15. 3
 statuit 38. 13
 stellis 61. 8
 sternit 214. 20
 sternuit 214. 11,
 12
 sternisset 78. 11
 steterat 4. 7
 steteris 102. 20
 steterunt 74. 18
 Stenocleus 87. 9
 stillant 238. 17
 stipite 101. 15
 stramen 42. 15
 straque 67. 15 |
 99. 10 | 101. 20 |
 135. 13
 strenuus 129. 12
 strepitum 208. 18
 stridas 117. 8
 stricho 20. 15

stridium 76. 3 | 104.
 3
 stringitur 108. 5
 structa 166. 14
 structam 235. 17
 studia 35. 11 | 148
 I
 Audio 55. 11
 Audioque 170. 13
 Audiolae 142. 3
 Aulia 66. 10
 Aulica 122. 3
 Aulica 166. 1
 Aulicè 7. 8
 Aulici 174. 5
 Aulum 234. 14
 Rupefacta 139. 13
 Rupeo 84. 11 | 170.
 15
 Rupit 51. 9
 Strygia 168. 9
 sua 10. 5 | 18. 9 |
 40. 7 | 42. 5 | 51.
 12 | 65. 14 | 73. 7 |
 76. 14 | 77. 10 |
 85. 2 | 96. 1 | 119.
 11 | 127. 2
 sua 50. 8 | 64. 2 |
 139. 8 | 165. 2 |
 215. 18
 suaque 139. 17 | 104.
 21
 suadeat 48. 1
 suadebat 121. 3
 suadente 68. 5
 suades 189. 13
 suadet 173. 9
 suae 55. 8 | 67. 2 |
 197. 10 | 145. 8
 suam 131. 7 | 161.
 4 | 240. 14
 suas 8. 4 | 44. 12 |
 63. 12 | 127. 8 |
 175. 12 | 208. 7 |
 215. 9 | 239. 3
 suavit 157. 12
 sub 3. 2 | 32. 12 |
 36. 5 | 40. 13 | 53.
 10 | 56. 2 | 70. 9 |
 77. 8 | 85. 4 | 86.
 10 | 90. 1 | 94. 7 |
 126. 8 | 128. 7
 subdita 33. 9
 subducitur 58. 1
 subduxit 117. 15
 subemus 118. 9
 subean

VOCABULORUM.

subeant 196. 14	sui 28. 2 37. 4	sunque 19. 2	supposito 87. 2
subest 224. 8	93. 16 104. 12	suo 33. 2, 10 74.	suppositus 130. 4
subeunt 131. 1 162.	127. 12 163. 10	6 77. 8 79. 14	supposuisse 150. 12
9 172. 11	173. 10	108. 2 112. 10	184. 20
subiei 18. 7	suis 4. 1 15. 4	113. 14 114. 8	supposuisset 119.
subimus 226. 9	36. 13 38. 8 61.	127. 10 132. 10	4
subis 226. 19	8 63. 8 72. 14	146. 14 147. 10	supposuitque 106.
subit 31. 1 127.	92. 10 104. 9	148. 10 157. 4	12
3 131. 1 209. 2	105. 4 132. 1	166. 2 171. 6	supra 152. 7
subitæ 186. 18	137. 4 163. 6	178. 6 181. 8	suprema 14. 11
subiti 131. 10	sulfure 66. 5	191. 4 200. 8 203.	17. 7
subitis 70. 10	sum 8. 1 11. 14	4 208. 6 225. 3.	supremaque 96. 7.
subito 24. 9 26.	15. 1 21. 7 10.	6 231. 6 239. 2	furdior 77. 9
11 55. 6 86. 1	16 24. 16 35.	fuorum 131. 15	furdus 205. 5
120. 1 153. 11	10 47. 5, 8 52.	fuos 35. 12 39. 2	furdus 66. 9
198. 1 201. 12	7 56. 3 61. 13	43. 2 74. 13 114.	furge 138. 7
subitoque 161. 1	69. 11	4 158. 8 166.	furgere 130. 12
subitos 106. 19	sumat 199. 17	12	furgite 43. 8
117. 6	sume 144. 7	super 42. 15 130.	furgo 97. 13 153.
subitus 134. 16	sumebant 105. 6	11 239. 9	7
sublato 136. 12	sumere 177. 9	superant 103. 19	surripienda 103. 2
sublime 94. 7 236.	sumeret 58. 14	superare 201. 11	107. 16
1	sumis 182. 12 225.	superba 47. 12 223.	suscitæ 45. 6
sublimis 122. 7	9	9	suspecta 226. 17.
sublucent 241. 15	summa 14. 8 15.	superba 232. 11	suspecto 214. 8
submissas 222. 2	2 32. 6 46. 1	superbiat 79. 17	suspensa 89. 11
submota 233. 10	65. 10 91. 11	superciliis 179. 2	suspensi 161. 12
submota 207. 1	103. 5	supercilio 182. 14	suspiciens 196. 13
subnuba 63. 11	summa 49. 5 98.	superemus 174. 5	suspicio 181. 9
subsequor 32. 4	14 172. 5 195.	superent 74. 11	suspitor 7. 7 100.
224. 19	1	superentque 211.	7 127. 14 186.
subtrahit 139. 2	summa 138. 14	3	8 206. 6 218.
154. 14	summa 197. 18	superes 20. 2	4 238. 10
subtrahit 142. 2	summave 161. 18	superest 52. 8 171.	suspiras 182. 11
succedat 238. 1	summis 215. 8	13 207. 2, 3	suspirat 240. 19
succederet 180. 1	summittere 40. 3	superet 74. 7	sustinet 10. 6 28.
succense 185. 9	summo 207. 21	superjecta 169. 8	12 93. 16 80.
succenset 180. 3	sumque 125. 10	superincubui 110.	12 166. 16
240. 3	236. 18	7	sustinuisse 27. 8
succensus 133. 1	sumsique 53. 15	superincumbens,	sustinuit 36. 6 45.
successibus 16. 11	sumta 169. 10 236.	107. 7	4
successit 31. 11	13	Superis 235. 2	sustulit 86. 10 136.
successu 3. 3	sumsique 44. 2	233. 6 235. 9	11 236. 5
succi 49. 3	sumus 9. 2 37. 8	Superos 82. 9 133	sufurrat 242. 5
succiduo 125. 16	81. 8 116. 12	1 202. 10	sufurro 207. 5
succubuisse 85. 8	132. 11	superposita 240. 8	sum 11. 4 98.
90. 12	sum 5. 13 10. 1	superstabant 102	16 108. 16 166
succubuit 79. 12	22. 17 35. 15	17	16 221. 14 225.
succumbere 25. 19	44. 14 47. 6 51.	superstes 95. 8	14
114. 9	8 75. 3 81. 2	133. 6	sumque 82. 9
succurrat 190. 17	93. 11 97. 14	supervacuum 23. 1	suus 221. 12
succurre 79. 3	100. 4 102. 18	supplex 11. 13	sylva 36. 10
succurrit 90. 7	107. 16 115. 13	40. 1 122. 13	Symplegades 118.
succus 227. 8	116. 13 122. 17	supplicii 134. 2	11
succusque 118. 9	124. 10 127. 6	suppone 153. 13	
sudamus 220. 3	184. 5 147. 20	suppositas 19. 15	

I N D E X

T

T Abe 95. 4 | 233
16

taceam 28. 4

taceamus 166. 8

taceatur 181. 3

tacent 154. 16

tacentur 92. 4

taceo 220. 13

tacita 106. 8 | 197

12

tacitam 33. 4

taciti 21. 12

tacito 186. 5 | 240.

19

tacitoque 129. 5

tacta 84. 13

tacta 208. 13

tactuque 204. 11

tactum 54. 14 | 241.

16

tactus 240. 18

tacta 62. 10 | 79. 9 |

113. 10

tactaque 38. 1

tacta 66. 5

tacta 28. 9

tactiferæ 134. 8

Tenaria 172. 4

Tenariæ 126. 15

Tenariis 82. 3. 4 |

158. 12 | 178. 6

tale 191. 3 | 200.

10

talem 167. 8 | 229.

17

talenta 22. 17

tales 61. 20

tali 236. 3 | 241.

7

talia 57. 6 | 137. 2 |

169. 3

talibus 194. 9

talis 229. 8. 18 |

231. 6 | 241. 14.

15

Talchybioque 21.

10

Talchybiusque 21.

9

tam 7. 7 | 23. 8 |

48. 6 | 50. 10 | 57.

2 | 63. 18 | 68. 4 |

87. 14 | 99. 6 | 109

15 | 113. 2 | 116.

8 | 122. 13

tamen 7. 4 | 8. 3 |

17. 11 | 19. 3 | 21.

4 | 23. 17 | 25. 11 |

26. 7. 11 | 28. 12 |

31. 9 | 34. 9 | 36.

3 | 38. 3 | 47. 3 |

51. 7 | 53. 3 | 54

2 | 57. 9 | 62. 7

Tanai 60. 9

tandem 209. 13

tangent 161. 11

tangat 129. 20

tangendo 72. 19

tangere 5. 4

tangere 194. 7

tangi 174. 20

tangit 225. 11

tangit 16. 15 | 47.

1 | 78. 5

tango 99. 9 | 203.

1

tangor 122. 17

tangunt 61. 5 | 65

9 | 122. 11

tanquam 120. 12 |

132. 20 | 147. 7 |

151. 3 | 207. 14

tanta 16. 1 | 177.

9 | 181. 15 | 185.

2 | 203. 1

tantaque 161. 7

Tantalidæ 85. 6 |

181. 4

Tantalides 80. 1 |

81. 8

Tantalus 85. 6

tanti 2. 1 | 67. 11 |

72. 4 | 86. 8 | 95.

8 | 120. 10 | 178

9 | 190. 15 | 211.

3

tanto 37. 14 | 73.

13 | 131. 11 | 165.

4 | 166. 4 | 221.

12

tanti 93. 5 | 197. 7

tantum 25. 5 | 39.

13 | 43. 7 | 101. 3 |

120. 5 | 149. 5

tantum 7. 2. 11 |

27. 11 | 100. 13 |

128. 13 | 162. 7 |

222 7 | 227. 9

tantummodo 179.

13

tantus 42. 9 | 86. 8

tarda 7. 10 | 185.

10 | 204. 4

tardâ 231. 18

tardæ 160. 4

tardas 208. 2

tardat 97. 20

tardè 11. 5

tardis 234. 17

tardor 188. 10

tardos 2. 5

tauri 15. 6 | 114. 1

taurique 102. 21 |

115. 1

tauro 33. 8. 9 | 41.

2

tauros 59. 15 | 117.

1

taurosque 121. 11 |

223. 5

taurum 41. 1

Taygetenque 120.

1

te 2. 10 | 4. 10 |

6. 9. 10 | 10. 7. 9 |

11. 7. 9 | 12. 5.

10. 11 | 14. 7 | 16.

15 | 17. 13 | 21. 5 |

22. 11 | 23. 17 | 24.

1 | 27. 2 | 28. 10 |

29. 10 | 31. 1 | 37.

12 | 41. 4 | 42. 4.

9 | 43. 5

teque 20. 1 | 62.

10 | 171. 6. 12 |

175. 4 | 201. 8

207. 3 | 319. 16 |

224. 14 | 227. 10 |

242. 11

tecta 26. 11 | 33.

12 | 51. 1 | 77. 10 |

80. 10 | 96. 7 | 102.

22 | 109. 10 | 135.

3 | 160. 5 | 166. 11 |

182. 13

tecta 97. 8 | 159.

16

teci 42. 13

teciis 10. 1

teci 100. 5 | 207.

21 | 240. 17

teciroque 57. 3

tecius, 106. 10 |

180. 14

tecum 30. 3 | 37.

1 | 47. 7 | 54. 7 |

69. 11 | 101. 19 |

112. 11 | 118. 6

tecumque 52. 7

tegebant 120. 8

Tegeus 92. 1

tegenda 170. 20

tegendo 94. 4

tegeres 102. 2

tegeret 43. 2

tegi 39. 4 | 126. 2 |

194. 4

tegitur 232. 4

tegmina 90. 2

tegor 147. 13

teguni 71. 6

tela 2 7 | 13. 5. 6 |

26. 16 | 74. 9 | 93

13 | 105. 8 | 136.

10. 14 | 137. 6.

15 | 138. 10 | 176.

8 | 229. 22

Telamon 221. 13

Telesmone 22. 11

Telemacho 9. 12

Telemachusque 9.

3

teli 15. 14 | 79.

12 | 114. 7 | 147.

17 | 159. 4

tellure 23. 15 | 103.

1 | 146. 7 | 202. 9

telluris 24. 9

tellus 4. 6 | 7. 6 |

36. 14 | 40. 15 |

52. 3 | 100. 3. 19 |

166. 16 | 190. 16 |

199. 16

telo 76. 7 | 138. 4

temerare 172. 13

temeraria 54. 9

temerarius 184. 1 |

204. 1 | 210. 11

temerata 134. 15

temeratam 89. 3

temerati 48. 7

temeratis 178. 3

temperat 8. 4

temperet 99. 22

templa 166. 12 |

227. 4

templis 58. 11

templum 236. 1

tem:

VOCABULORUM.

tempora 11. 3 | 56.
4 | 73. 12 | 75. 12 |
94. 18 | 126. 12 |
157. 1 | 162. 3 | 188
1 | 196. 6 | 206. 10 |
215. 6

tempore 17. 12 | 22.
8 | 31. 4 | 34. 7 |
[37. 3 | 75. 13 | 111
6 | 192. 12 | 208.
3 | 210. 2 | 216.
18 | 218. 13 | 223.
14 | 234. 3

temporibus 75. 4
tempus 10. 10 | 97.
7 | 116. 6 | 214. 8 |
169. 2 | 173. 11 |
174. 6 | 204. 3 |
233. 1

tenaciter 23. 9 | 87

5

tendat 128. 9 | 134.

8

tendebras 241. 2

tendebras 4. 8

tendere 35. 16 |

222. 2

tendis 11. 11

tendo 40. 5 | 103.

18

tendunt 202. 5

tene 74. 4 | 87. 5

teneant 204. 10 |

205. 7

teneat 63. 15

tenebam 170. 15 |

236. 9

tenebar 159. 7

tenebat 237. 3

tenebit 39. 9 | 173.

5

tenebo 182. 1 | 203.

5

tenebras 39. 7

tenebris 59. 4 | 125.

15 | 201. 8

Tenebris 127. 5

tenenda 65. 14 |

165. 8 | 202. 4

tenens 242. 14

tenente 38. 12 |

242. 11

teneo 105. 8

teneor 134. 1

tener 87. 6 | 121.

18

tenera 155. 16

teneraque 90. 17

teneram 139. 3

tenerere 9. 11 | 117.

6 | 162. 6 | 219.

12

tenerer 77. 5

teneri 45. 1

teneris 31. 3 | 206.

7 | 212. 15

tenero 152. 8 | 170.

18

teneros 30. 14 | 160.

14 | 224. 5

tenerum 20. 7

tenes 35. 7 | 237.

20

tenet 17. 13 | 27.

2 | 57. 14 | 77. 4 |

86. 10 | 104. 3 | 113

4 | 148. 6 | 153. 5 |

166. 10 | 168. 11.

14

Tenon 234. 19

tenor 72. 2 | 178.

14

tenorem 146. 13

tenta 98. 10

tentantibus 68. 7

tentas 224. 1 | 227.

14

tentat 225. 3

tentavi 195. 4

tentes 159. 5

tenter 64. 1

tentor 72. 11

tenuabimus 221.

17

tenuere 191. 14

tenuet 7. 12 | 59. 10 |

116. 9

tenui 51. 8 | 71. 8 |

106. 21 | 108. 5 |

114. 16 | 187. 5

tenuis 36. 14

tenuisse 27. 5 | 91.

1 | 169. 14

tenuissis 102. 5

tenuit 11. 10 | 39.

9 | 62. 2

tenuis 113. 3

tepefecerat 3. 4

tepeute 105. 14

tepedis 59. 8

tepidus 27. 2 | 108. 6

tepidum 40. 12

ter 30. 3. 4 | 136.

11. 12 | 195. 3.

4 | 238. 13

terga 60. 6 | 238.

14

tergit 239. 4

teris 73. 12

terna 88. 4

terra 58. 2 | 61. 9 |

63. 2 | 65. 2 | 73.

18 | 97. 7 | 99. 20 |

100. 2 | 101. 14 |

129. 16 | 140. 4

terra 30. 1 | 208. 13

terrae 86. 13 | 99.

17 | 101. 8 | 176.

9 | 235. 3

terram 65. 13

terras 6. 15 | 64. 1 |

70. 4 | 85. 2 | 101.

7 | 140. 3 | 145. 5 |

164. 2 | 189. 16 |

214. 2

terraeque 46. 3

terrebar 44. 5

terreor 212. 7

terrere 214. 5

terret 191. 7

terribiles 87. 18

terribilis 114. 2

terrigenae 117. 7

terrigenas 55. 7

terris 89. 9 | 130.

1 | 135. 1

territa 139. 8 | 159.

11

territaque 139. 8

territus 139. 8

terror 176. 5

terruerint 38. 10

terruerunt 138. 10

terruit 4. 9

tertia 57. 5 | 184.

18

tertius 9. 9

testae 106. 17

testatur 230. 7

teste 55. 2 | 185. 4 |

218. 16 | 227. 6 |

229. 2

testes 186. 4

testificat 226. 4 |

237. 12

testis 189. 1 | 223.

5. 7. | 242. 6

testor 173. 15

terendi 43. 3

terendit 155. 7 | 1

220. 8

terigi 84. 12 | 114.

17 | 234. 8

terigique 151. 15

terigide 28. 1 | 530.

1 | 126. 3

terigit 153. 3 | 237.

1

Teucris 27. 18

Teucris 73. 10

texerunt 93. 10

textit 151. 10

textitur 163. 6

textia 190. 13 | 234.

8

thalami 238. 14 |

239. 10

thalamis 18. 13 | 1

72. 14 | 84. 7 |

165. 10

thalamo 108. 21 |

114. 17 | 115. 4 |

116. 10 | 158. 2 |

225. 17

thalamoque 59. 18

thalamos 24. 18 |

47. 12 | 83. 16 |

135. 11

Thalia 148. 2

Thebae 15. 7

Therapneo 167.

14

Thesea 11. 9 | 97

10 | 98. 14 | 102.

4 | 180. 1

Thesea 97. 3 | 98.

1. 15 | 100. 9 | 101

15 | 103. 21

Thesea 37. 13 | 50.

7. 8 | 165. 3 | 174.

21 | 176. 3

Theseaque 34. 5.

Theides 34. 5

Theffalia 176. 2 | 1

201. 10

Theffaliae 53. 1

Theffalici 92. 14

Theffalis 130. 10

Theffalus 54. 11

Theridi 221. 4

Theuranteusque,

57. 4

Theurantia 89. 5

Thoanta 62. 11

2 Tho

I N D E X

- Thoante 61. 6
 Thoahtias 64. 3
 Thracen 16. 10
 Thraces 16. 7 | 175:
 15
 Thracia 5. 4
 Threiciam 27. 6
 Threiciis 92. 3
 Threicius 18. 4
 Thressa 211. 6
 thura 66. 6 | 130.
 11 | 135. 6 | 231.
 3 | 235. 10 | 240.
 2
 thuricremis 11. 14
 Tiberis 33. 20
 tibi 1. 1 | 6. 10 | 8.
 9 | 10. 3 | 14. 1 |
 18. 1, 3, 7 | 20. 2 |
 23. 3. 5, 7 | 24. 2 |
 13 | 25. 19 | 26. 1,
 19, 20 | 27. 1, 9 |
 28. 14 | 35. 15 | 37.
 6 | 38. 3, 5 | 39. 7,
 14 | 41. 5. 9 | 124.
 10 | 128. 1 | 129.
 7, 16 | 132. 15 |
 133. 5, 8 | 136. 8,
 13 | 137. 3 | 138.
 8 | 140. 4. 5, 8 |
 141. 11, 12 | 146.
 5 | 149. 9 | 152.
 11 | 154. 1, 2, 12 |
 156. 3
 tibiaque 120. 3
 Tibulle 291. 10
 tigribus 16. 6
 tigridas 100. 20
 time 153. 9 | 175.
 111
 timeam 7. 4
 timeas 214. 19
 timebam 22. 3 | 138.
 5 | 148. 5
 timebas 209. 19
 timebar 191. 3
 timebo 222. 7
 timenda 127. 6
 timendum 176. 17
 timendus 36. 12
 timeo 7. 4 | 68. 11 |
 101. 9 | 127. 3,
 15 | 133. 6 | 188.
 3 | 191. 3, 9 | 211.
 1 | 217. 3 | 218.
 13
 timeoque 20. 11
 timere 101. 12 |
 176. 6 | 187. 18 |
 211. 16, 18
 timerem 7. 2 | 118.
 7
 times 139. 14
 timer 134. 18 | 187.
 12 | 208. 6 | 216.
 5
 timida 138. 10
 timidâ 177. 13 |
 208. 15
 timidam 22. 2
 timidas 78. 6
 timidè 54. 3
 timidissime, 175.
 15
 timido 240. 14
 timidumque 55. 1
 timidus 215. 12
 timor 88. 8 | 107.
 2 | 115. 3 | 129. 8 |
 132. 12 | 136. 15 |
 142. 2 | 153. 10 |
 210. 13 | 226. 10
 timoreque 55. 10
 timore 88. 8 | 129.
 2 | 131. 2 | 179.
 12 | 196. 9
 timorem 239. 1
 timori 58. 7
 timoris 2. 9 | 3. 1 |
 52. 7 | 161. 12 |
 190. 6
 timui 2. 8 | 11. 11 |
 58. 15 | 62. 3 | 149.
 4 | 161. 2
 timuit 242. 16
 timctaque 230. 4
 tinctus 76. 4
 tingere 208. 8
 tingit 235. 11
 tinxerat 34. 12
 tinxit 101. 20
 Tiphys 56. 8
 Tiphone 18. 13
 Titan 84. 5 | 151.
 1
 Titheni 199. 1
 titulis 15. 4 | 85. 7 |
 103. 2
 titulo 15. 9 | 60.
 2 | 141. 16
 titulos 43. 8
 titulum 69. 8 | 154.
 8 | 239. 14
 Tlepolemi 3. 5
 Tlepolemus 3. 4
 tofo 151. 7
 tollas 36. 10
 tolle 39. 13 | 93. 3 |
 109. 9 | 225. 10,
 11
 tollendi 38. 4
 tollere 196. 4
 tollit 160. 20
 Tonantis 86. 5
 tonat 87. 12
 tonfas 110. 6
 tori 54. 8 | 172. 14 |
 179. 6 | 237. 18
 toris 13. 7 | 89. 14 |
 189. 2
 toro 27. 5 | 47. 8 |
 48. 12 | 62. 4 | 64.
 4 | 78. 16 | 84. 8 |
 97. 14 | 99. 11 |
 136. 4 | 171. 6 |
 174. 10 | 211. 6 |
 214. 18 | 224. 22
 toros 113. 6 | 114.
 12
 torpuerant 98. 24
 torpuerat 108. 12
 torquata 19. 1
 torquentem, 32.
 10
 torqueor 88. 2 |
 224. 11
 torques 35. 5 | 91.
 7
 torrentur 239. 7
 torta 40. 10
 tortaque 208. 1
 tortilis 22. 2
 torto 117. 10
 torva 179. 2
 torum 26. 8 | 42.
 14 | 97. 12 | 99. 7 |
 123. 3 | 240. 10
 torus 225. 18
 torvusque 15. 5
 tor, 13. 9 | 14. 5 |
 22. 5 | 23. 3, 17 |
 47. 2 | 123. 3 | 128.
 15 | 133. 9
 torque 5. 5 | 190.
 2
 tora 4. 5 | 33. 6 |
 40. 16 | 189. 17
 totâ 164. 5
 toraque 2. 1 | 175:
 8
 totidem 63. 14 | |
 92. 7 | 112. 9
 totidemque 119.
 3
 toiles 50. 12 | 68.
 4 | 89. 9 | 98. 3 |
 119. 10 | 154. 12 |
 209. 16 | 213. 9 |
 224. 2 | 232. 9 |
 238. 12, 15
 toris 168. 13 | 214.
 4 | 236. 8
 toto 11. 1 | 51. 14 |
 63. 16 | 98. 1 | 120.
 6 | 144. 12 | 165.
 14 | 202. 15 | 214.
 16 | 238. 4
 totum 13. 1 | 69.
 3 | 221. 6
 totus 177. 11
 trabes 44. 7 | 163.
 4
 tractabile 209. 17.
 tradebar 22. 7
 tradere 72. 15
 traderet 119. 15
 trader 65. 13
 tradidit 51. 11 | 79.
 6 | 109. 3 | 115.
 16 | 134. 9
 tradis 198. 17
 tradit 74. 15
 tradita 21. 7 | 65.
 10
 traditur 6. 11
 traham 101. 4
 trahébant 56. 11 |
 113. 11
 trahemus 25. 3
 trahitque 124. 10
 trahitur 238. 18
 traho 241. 8
 trahunt 54. 16
 trahuntur 202. 2
 trajedam 20. 4
 tranquillo 217. 4
 trans 82. 4 | 103.
 18 | 198. 16
 transeat 27. 14
 transferor 204. 17
 transferam, 234.
 19
 tranfire 181. 17
 transij 239. 6
 traxi

VOCABULORUM.

inexit 77. 10
 tremefactus 91. 9
 tremente 46. 4 | 103.
 12 | 136. 10
 tremor 44. 4 | 134.
 16
 tremui 136. 7
 tremulo 207. 12
 tremulum 32. 7 |
 108. 5 | 196. 11
 tropidæque 4. 2.
 trepido 232. 4
 trepidus 168. 6
 tres 9. 2 | 23. 14 |
 184. 16
 trefque 160. 13
 tribuit 184. 13
 tribus 23. 4. 14 |
 92. 6 | 102. 12
 tributa 33. 6
 Trinacriæ 119. 4
 Trinodi 37. 9
 triplex 92. 5
 triplici 116. 3
 tripodas 22. 16
 tristique 125. 6 | 195.
 16 | 205. 6
 tristem 227. 8
 tristi 239. 5
 tristia 68. 6 | 75.
 14 | 200. 13
 tristis 23. 9 | 56. 5 |
 69. 2 | 114. 15 |
 120. 12 | 126. 12 |
 179. 1 | 194. 19
 tristitiæ 25. 18
 Triton 67. 16 | 231.
 11
 Triconide 56. 7
 trium 26. 13
 triumphi 91. 11
 triumphus 74. 6
 Troadæ 129. 10
 Troades 167. 1
 Troas 2. 10
 Troasin 131. 15
 Troezena 37. 1
 Troja 1. 3 | 2. 1 | 3
 9 | 4. 1 | 6. 2 | 84.
 4 | 131. 1 | 162. 4 |
 163. 1 | 173. 5 |
 179. 8 | 189. 18
 Trojâ 5. 11
 Troia 175. 1 | 184.
 9
 Trojæ 51. 5 | 181. 11

Trojam 128. 7 | 129.
 3
 Troicus 76. 2 | 187.
 4
 truce[m] 214. 4
 truce[m]que 34. 13
 truci 41. 2
 truculentior 104.
 9
 truncaque 94. 18
 trunci 43. 7
 trunco 92. 7
 tu 10. 2 | 11. 13 |
 12. 5 | 23. 18. 19 |
 26. 19 | 29. 8 | 31.
 5 | 35. 9 | 39. 12 |
 48. 9 | 49. 3 | 52.
 4 | 57. 5 | 63. 6 |
 68. 1. 14 | 73. 1 |
 74. 9 | 78. 5. 13 |
 79. 10. 15. 18 | 80.
 3. 6 | 92. 15 | 93.
 4 | 94. 6 | 95. 8.
 11 | 96. 11 | 97. 5 |
 102. 3 | 203. 3.
 16. 22
 tuque 62. 18 | 93.
 12
 tua 1. 1 | 8. 1. 7 |
 9. 1 | 10. 9. 12 | 15
 9 | 17. 12 | 19. 17 |
 21. 8 | 22. 6 | 27.
 12 | 29. 1 | 34. 4 |
 35. 10 | 36. 10 |
 42. 6 | 44. 14 | 47.
 1 | 48. 4 | 49. 7 |
 52. 7. 8 | 54. 6
 tuâ 43. 6 | 53. 12 |
 115. 16 | 123. 6 |
 164. 16 | 169. 20 |
 211. 12 | 220. 16
 tuæque 197. 3
 tuæ 8. 8 | 15. 2 |
 24. 14 | 25. 3. 8 |
 35. 15 | 45. 15 |
 86. 6 | 93. 8 | 96.
 10 | 102. 20 | 112.
 4 | 130. 16 | 146.
 12 | 150. 12 | 155.
 11 | 157. 8 | 165
 5 | 173. 18 | 181.
 11 | 221. 8 | 228.
 6. 8 | 241. 24
 tuæque 69. 5
 tuam 25. 13 | 97.
 4 | 126. 16 | 139

13 | 189. 4 | 223.
 2 | 229. 2
 tuamque 170. 13
 tuarum 93. 7 | 171.
 1 | 2. 2. 17
 tuas 24. 12 | 73.
 17 | 164. 2 | 236.
 6 | 239. 17
 tuba 120. 4
 tueantur 158. 14
 tueare 170. 17 | 193.
 18
 tuenda 9. 13 | 57.
 2
 tuente 222. 16
 tueri 184. 13
 tui 28. 12 | 48. 11.
 73. 4 | 74. 12 | 85.
 3 | 93. 12 | 103. 4 |
 110. 12 | 113. 12 |
 119. 14 | 133. 8
 tuique 230. 1
 tuis 10. 2 | 14. 2 |
 15. 1 | 17. 5 | 19.
 18 | 28. 6 | 40. 5 |
 50. 14 | 57. 6 | 66.
 14 | 86. 2 | 93. 1 |
 96. 4 | 99. 10 | 101
 14 | 103. 2 | 105.
 2 | 107. 8 | 116. 16 |
 118. 12
 tuisque 60. 1
 tulere 97. 4
 tuli 42. 12 | 46. 10 |
 54. 6 | 58. 16 | 83.
 12 | 117. 18 | 170.
 18 | 176. 14 | 239.
 16
 tulisse 55. 6 | 78.
 16
 tuliffem 78. 1 | 166.
 13
 tulisti 80. 5 | 87.
 1 | 102. 3 | 149.
 3
 tulit 8. 5 | 93. 2.
 13 | 141. 18 | 147.
 2 | 171. 7 | 179.
 11 | 215. 16
 tum 98. 23 | 124.
 7 | 145. 18 | 173.
 5 | 210. 5 | 217.
 8
 tument 72. 11
 tumescant 106.
 9

tumet 51. 4
 tumidæ 105. 3
 tumidarum 216. 3
 tumidum 195. 5 | |
 204. 5
 tumuli 76. 12
 tumulo 85. 4
 tumulus 59. 7
 tumultu 177. 7
 tunc 2. 2 | 22. 7 |
 34. 9 | 46. 7 | 49.
 3 | 108. 17. 21 |
 111. 3. 5 | 113. 7 |
 117. 11 | 146. 1 |
 161. 5 | 174. 13.
 15 | 184. 3 | 198.
 9 | 204. 2
 tunica 170. 11
 tunicaque 107. 7
 tunicæ 95. 4
 tunicas 103. 10
 tuo 8. 12 | 16. 2.
 13 | 23. 11 | 46. 6 |
 53. 4 | 53. 10 | 65.
 10 | 67. 10 | 72. 16 |
 79. 4 | 80. 8 | 83.
 14 | 108. 18 | 110.
 2 | 125. 4 | 129.
 18 | 136. 14 | 165.
 21 | 168. 14
 tuorum 5. 3 | 126.
 13 | 174. 19
 tuos 9. 7 | 11. 18 |
 24. 18 | 25. 12 | 26.
 16 | 30. 12 | 38. 10 |
 47. 12 | 48. 6 | 66.
 2 | 69. 12 | 89. 4 |
 94. 4 | 103. 6 | 122.
 14 | 125. 10 | 126.
 11 | 132. 14 | 138.
 6 | 140. 6 | 150.
 11 | 159. 1 | 161.
 14
 tuosque 75. 16
 turba 8. 6 | 16. 1 |
 36. 9 | 51. 2 | 78.
 2 | 89. 5 | 120. 7 |
 133. 10 | 141. 2.
 6 | 143. 12 | 155.
 2 | 166. 15
 turbâ 239. 5
 turbaque 112. 2
 turbæ 121. 3 | 141.
 9
 turbato 109. 10
 turbatos 25. 16
 Z 2 tur-

I N D E X

turbida 193. 8 | 202.
 12
 turbine 68. 16 | 213.
 10
 turpe 25. 19 | 48.
 3 | 78. 15 | 184.
 14 | 214. 5 | 239.
 13
 turpi 87. 4 | 147.
 2
 turpia 94. 12
 turpis 31. 12 | 46.
 6 | 131. 11
 turpiter 8. 11 | 14.
 9 | 51. 10 | 62.
 9 | 166. 6 | 225.
 9
 turre 195. 1 | 199.
 6
 turribus 166. 13
 turris 58. 3 | 198.
 19
 turtur 145. 10
 ruta 37. 16 | 69. 6 |
 86. 13 | 117. 16 |
 121. 6 | 175. 16 |
 200. 8 | 224. 16
 ruta 70. 5
 rutilior 236. 2
 rutilus 27. 6
 rutus 27. 5 | 210.
 16 | 215. 2
 tuto 217. 8 | 226.
 11
 tuto 231. 16
 tutum 30. 7 | 200.
 13
 tutus 39. 11 | 47.
 9 | 63. 5 | 102. 2 |
 106. 16
 tutum 13. 3 | 17. 8 |
 26. 15 | 32. 4 | 44.
 2 | 98. 2 | 116. 16 |
 133. 1 | 190. 8 |
 191. 12 | 207. 6 |
 224. 2 | 230. 11 |
 238. 4
 tuus 28. 9, 17 | 35.
 3 | 46. 2 | 57. 8 |
 80. 10 | 95. 7 |
 129. 4 | 164. 3 |
 198. 14 | 211. 2
 Tybridis 73. 15
 Tydeus 95. 15
 tympana 32. 12

Tyndareique 181.
 4
 Tyndareumque,
 192. 2
 Tyndareus 79. 5
 Tyndari 162. 10 |
 173. 18
 Tyndaridos 184.
 18
 Tyndaris 47. 11
 Typhoidos 143. 7
 Tyriam 74. 3
 Tyrio 122. 7
 Tyro 213. 2
 Tyros 201. 1

V

V Acat 30. 14 |
 99. 15 | 225.
 18
 vacavi 111. 1
 vacca 139. 5
 vaccae 52. 1
 vaccae 143. 10
 vacuis 225. 13
 vada 11. 11 | 64. 6 |
 198. 20
 vae 25. 14 | 83. 8 |
 239. 7
 vafer 219. 10
 vafri 174. 8
 vaga 103. 8 | 242.
 5
 vagatur 141. 2
 vagitus 108. 1, 15
 vago 235. 14
 vale 45. 4 | 96. 9,
 12 | 114. 16 | 125.
 6 | 149. 2 | 230.
 10 | 242. 20
 valeam 177. 5
 valeamque 198. 8
 valeant 227. 7
 valent 202. 5 | 237.
 16
 valeo 121. 14
 valeres 11. 13
 valer 9. 11 | 12. 2 |
 226. 1 | 238. 2
 valido 35. 5
 validoque 27. 13
 vallatus 40. 11

vallibus 89. 3 | 160.
 1 | 184. 15
 valuer 77. 6
 vana 38. 10 | 195.
 17 | 173. 8 | 212.
 1 | 213. 2
 vanescat 7. 12 | 116.
 9
 vanos 175. 14
 varia 206. 10
 variis 145. 9
 vario 176. 15
 vastis 215. 4
 vasto 92. 2
 vates 50. 3 | 155.
 5 | 159. 13 | 163.
 19 | 242. 7
 vati 146. 12.
 vatibus 159. 12
 vaticinata 49. 8 |
 172. 8
 vatium 191. 9
 uberiora 190. 12
 ubi 6. 2, 15 | 7. 2 |
 12. 13 | 21. 3 | 37.
 13 | 40. 3 | 56. 1
 64. 5 | 65. 8 | 66.
 15 | 84. 7 | 99. 14 |
 117. 11 | 146. 3
 205. 3 | 207. 9, 19
 209. 1 | 210. 14
 222. 13 | 231. 17 |
 233. 12
 udæ 60. 9
 udis 64. 5 | 94. 17 |
 114. 15
 udus 198. 14
 vecta 82. 1
 vectis 215. 3
 vector 200. 18
 vectum 178. 5
 vehit 11. 2 | 49. 15
 vehor 163. 9
 vel 25. 9 | 47. 13,
 14 | 141. 13 | 144.
 10 | 165. 15 | 170.
 13 | 183. 1, 11 |
 197. 9 | 199. 17 |
 207. 1 | 215. 11,
 12 | 224. 11 | 229.
 17, 18 | 234. 3
 vela 11. 8 | 12. 7,
 8 | 17. 10 | 24. 4 |
 45. 7, 15 | 57. 5,
 14 | 65. 6 | 78. 13 |
 97. 4 | 99. 2 | 125

1, 7, 11, 12, 13 |
 131. 6, 12 | 155. 9.
 16
 velamina 98. 21 | |
 209. 7
 veles 50. 11
 velim 30. 14 | 66.
 10 | 161. 10 | 188.
 14 | 224. 12
 velis 7. 13 | 17. 6 |
 26. 18 | 129. 12 |
 233. 14
 velit 25. 2 | 86. 5.
 7 | 109. 4 | 131. 5.
 8 | 231. 8
 velle 183. 10 | 203.
 3 | 219. 12 | 233.
 14
 vellem 24. 8 | 73.
 9 | 80. 7 | 126. 16 |
 154. 13 | 155. 9 |
 156. 6 | 181. 17 |
 184. 3 | 224. 4 |
 241. 23
 vellens 163. 16 | |
 165. 11
 vellera 54. 2 | 93.
 10 | 117. 16
 velleraque 71. 6
 vellere 53. 2 | 200.
 14
 velles 129. 3 | 239.
 15
 vellet 120. 10 | 195.
 13 | 215. 12 | 234.
 4
 vellus 123. 10
 veloce 129. 17
 velocibus 160. 9
 velut 194. 3 | 235.
 19
 veluti 158. 15 | 236.
 9
 venefica 54. 7
 veneficis 63. 8 | |
 233. 8
 veneni 122. 9
 Venenis 60. 3 | 62.
 7 | 93. 13
 veneno 96. 7
 venenorum 20. 3
 venerator 54. 12 | 172.
 6 | 127. 9
 Venerem 13. 6 | 36.
 5, 10 | 41. 3 | 172.
 33
 Veneri

VOCABULORUM.

Veneri 35. 12 185.	veniunt 150. 5	verâ 209. 14	vertat 168. 6
11 192. 5	146. 5	verba 12. 7, 8 26.	vertice 98. 5
veneris 164. 14	vener 159. 8	6 40. 2 41. 11	verit 6. 8 80. 11
186. 3 197. 3	venti 65. 6 67. 15	57. 6 61. 2 65.	82. 5
venerit 207. 16	102. 7 105. 7	4 107. 3, 13, 19	vertite 131. 12
212. 11	131. 3 234. 14	119. 11 122. 12	verum 148. 14
venerunt 22. 11	venitque 131. 1	125. 5 130. 19	185. 1
veni 1. 2 71. 8	196. 5	132. 15, 20 137.	verus 170. 8
78. 14 206. 2	ventis 12. 7 13.	2 138. 1 146.	veste 121. 1 126.
veniam 24. 1 36.	1. 4 49. 4 62.	2 228. 18 229.	2 147. 13 169.
11 40. 8 71. 11	17 67. 5 68. 1	4 232. 3 236.	8 196. 9
184. 6 190. 16	73. 11 75. 5 98.	17 237. 20, 21	vestes 126. 7, 10
206. 4 227. 11	9 104. 11 105.	241. 22	208. 7 135. 8
242. 2	3 187. 7 189.	verbaque 180. 8	vestibus 207. 17
veniant 40. 10	12 193. 7 195.	verbera 98. 18	vestigia 99. 9
87. 13 211. 9	7 203. 8 212.	194. 13 222. 1	vestis 34. 11 195.
221. 2	18	verbis 14. 1 15. 1	3
venias 10. 2 45.	ventisque 164. 1	98. 18 116. 16	vestra 7. 8 155. 5
9. 10 212. 3, 8	vento 45. 1 53.	130. 8 160. 19	180. 8
241. 9	7 103. 21 124.	170. 9 174. 14	vestre 176. 9
veniebat 197. 13	5 131. 5 147.	184. 11 192. 4	vestram 167. 3
veniemus 220. 9	10 207. 7 211	194. 9 206. 1	vestras 131. 8
veniens 199. 9 238.	2 234. 9, 18	207. 8 219. 8,	vestris 5. 9 85. 7
13	ventos 12. 1 53.	9	124. 7
veniente 210. 9	6 99. 22 129. 8	verecare 210. 8 216.	vestro 187. 12 232.
venientia 19. 7	131. 9 210. 5	4	15
venientibus 170.	211. 1	verebar 58. 13	15
3	ventosa 178. 5	136. 2 161. 3	vetant 107. 2
venies 129. 17	ventosas 216. 21	verecundus 34. 12	vetante 131. 6
veniet 9. 12 290.	ventosque 99. 19	verenda 26. 12	verantes 131. 9
9	158. 5	verentur 222. 1	verat 101. 2 211.
venimus 99. 13	venire 159. 10	vercor 191. 13 211	18
115. 13	ventris 106. 9	15 231. 8	veteres 154. 15
venio 71. 9 158.	ventura 202. 19	verî 6. 14 160. 8	170. 19
15	venturam 133. 5	veris 2. 8 130. 6	vetes 226. 18
venire 29. 6 155.	venturi 211. 13	veris 2. 8 130. 6	vetuisset 73. 9
2 207. 10 209.	venturos 120. 17	verisque 150. 13	vetuit 76. 2
4 222. 4 232.	ventus 19. 6 57.	vernaque 61. 1	vetus 38. 11
1	14 67. 10 124.	vero 42. 11 46. 7	vexant 102. 19
venires 178. 7	6 125. 2, 3 189.	132. 19 164. 19	vexat 212. 14
venis 130. 2 184.	10 203. 7	169. 9 198. 7	vexavit 78. 3
7 209. 4 210.	ventusque 102. 11	199. 9	vexisset 148. 9
2	ventusque 212. 3	verrit 117. 10	vexit 176. 1 200.
venisse 54. 7 184.	Venus 33. 6 39.	versa 3. 9 43. 14	14
3 228. 17	2 44. 1 66. 13	48. 6 212. 14	vi 188. 12
venisses 176. 13	86. 9 148. 9 155.	versâ 169. 17	via 69. 6 199. 11
venisset 105. 10	13 158. 17 160.	versaque 43. 15	200. 4 209. 20
venit 11. 4 12. 2	13 161. 11 165.	versare 32. 9	viâ 160. 20 162.
14. 14 21. 1 23.	14	versat 124. 1	16
10 30. 15 31. 4	vera 50. 3 83. 17	versato 208. 1	viâ 158. 10 186.
37. 7 42. 8 44.	136. 13 159. 6	verset 129. 14	18 201. 6 207.
2 47. 12 49. 11	160. 8 163. 19	versiculis 230. 6	21 135. 16
53. 9 60. 8 93	191. 13 196. 18	versis 162. 1	viam 75. 4, 5 107.
18 94. 2, 3 95.	197. 2 209. 11	versoque 103. 21	20 140. 4 186.
3 108. 2 109.	211. 18 216. 18	versor 240. 16	8 201. 10
3	332. 7.	versus 25. 20 28.	vias 62. 2 72. 6
		9 153. 3, 16	99. 18 102. 22
			158.

I N D E X

258. 4 | 175. 2 |
 196. 12 | 208. 16 |
 214. 20 | 217. 8 |
 234. 6
 vibrantur 136. 5
 vibrare 32. 7
 vibrari 108. 7
 vibrata 27. 13
 vice 125. 7 | 138.
 11
 vicem 188. 6
 vices 231. 14
 vici 176. 15
 vicinæ 217. 7
 vicinia 203. 1
 vicissi 93. 6
 vici 191. 11
 victa 4. 1 | 27. 12 |
 40. 5 | 123. 6 | 131.
 2 | 162. 12 | 165.
 2 | 192. 12 | 221.
 14
 victæ 85. 8
 victam 127. 13
 victas 30. 10 | 242.
 12
 victima 175. 6
 victo 90. 10 | 94.
 7
 victor 5. 7 | 6. 6 |
 39. 2 | 60. 1 | 90.
 30 | 93. 12 | 100.
 5 | 171. 6 | 216.
 3
 victorque 119. 5
 victore 84. 3
 victorem 24. 15 |
 85. 8 | 161. 16 |
 221. 14
 victoria 101. 19
 victtricem 91. 3
 victrix 78. 3
 victum 2. 12
 victus 147. 1 | 153
 10
 videam 24. 12 | 133
 3 | 169. 17
 videant 97. 18
 videat 38. 9 | 96. 4 |
 2 | 1. 4 | 223. 12 |
 233. 4
 videare 174. 17
 videbo 102. 13
 videbor 10. 8 | 166.
 1
 videndi 120. 13
 videns 12. 1
 videns 58. 6 | 151.
 7
 videns 116. 2
 videtur 151. 17
 video 99. 16 | 122.
 18 | 239. 9
 videor 31. 14 | 104.
 6 | 150. 12 | 179.
 8 | 199. 10 | 209.
 5
 videre 41. 12 | 99.
 2 | 125. 11 | 169.
 19 | 195. 2
 videres 63. 6 | 103.
 5 | 108. 7
 videret 173. 11 |
 182. 15
 videri 140. 1 | 145.
 11
 videris 222. 13
 viderit 6. 10 | 39.
 5 | 124. 1
 vides 67. 5 | 193.
 7 | 197. 4
 videt 40. 6 | 148.
 10 | 195. 2 | 223.
 4 | 232. 1
 videtur 199. 11 |
 240. 11
 vidi 19. 7 | 23. 11,
 13. 15 | 46. 4 | 57.
 3 | 98. 10, 11 | 101
 7 | 113. 7, 9 | 198.
 12 | 235. 1, 20
 vidimus 112. 1
 vidisse 98. 11 | 160.
 11
 vidissem 184. 5
 vidisset 90. 9
 vidissi 44. 11
 vidit 89. 11 | 139.
 6 | 223. 1
 vidua 78. 11 | 88.
 1
 viduas 2. 7 | 209.
 15
 viduo 7. 14 | 48.
 12 | 97. 14 | 174.
 9. 10
 viduum 83. 6
 vigilans 99. 7 | 162.
 11 | 229. 20
 vigilant 150. 14 |
 208. 6
 vigilantia 195. 1 |
 207. 21
 vigilantis 66. 7
 vigilantur 121. 17
 viginti 22. 15
 vigorque 159. 15
 vigore 37. 12
 vile 67. 14 | 151.
 12 | 202. 3
 vili 147. 13
 vilis 23. 7 | 122. 15 |
 144. 1
 villo 56. 9 | 123.
 11
 vim 50. 11 | 179. 7
 vina 136. 8
 vincat 102. 4 | 128.
 11
 vince 25. 13
 vincendi 161. 7
 vincere 22. 18 | 57.
 1 | 87. 10 | 93. 6 |
 169. 18 | 161. 3, 4
 vincet 122. 8
 vinctis 25. 13 | 68. 2
 vincit 62. 13 | 87.
 10. 128. 11
 vincitur 44. 13 |
 181. 14
 vinctis 134. 1
 vinctam 72. 15 |
 229. 2
 vinctus 56. 4 | 222.
 10
 vincula 194. 1 | 237.
 16
 vindicat 231. 5
 vindice 77. 7
 vindicet 13. 10 |
 225. 13
 vindicibus 86. 11
 vinoque 135. 15
 violabile 147. 17
 violarit 178. 1
 violasse 68. 7
 violavimus 134. 7
 violente 24. 7
 violenti 136. 9
 violentius 223. 3
 violento 109. 3
 violentos 2. 10
 vir 23. 18 | 48. 4 |
 57. 8 | 61. 3 | 79.
 2, 3 | 87. 8, 17 |
 88. 2 | 93. 4 | 126.
 10 | 127. 2 | 134.
 10 | 148. 4 | 164.
 3 | 182. 15
 virque 5. 12 | 64.
 4 | 74. 18 | 96. 12
 vire 8. 4 | 10. 1 |
 35. 14 | 81. 2 | 96
 6 | 98. 7 | 127. 11 |
 127. 8 | 142. 2 |
 154. 15 | 155. 6 |
 173. 3 | 175. 12 |
 176. 8 | 198. 1 |
 218. 12
 viret 152. 18
 virga 108. 6 | 160.
 12
 virgine 200. 9 | 236.
 12 | 242. 15
 virginea 119. 8
 virginis 199. 17 |
 224. 3 | 231. 7 |
 240. 10
 virginitas 18. 11 |
 118. 1 | 165. 15 |
 184. 4
 virginitate 165. 16
 virginitatis 51. 6
 virgo 50. 9 | 62. 9 |
 116. 5 | 137. 4 |
 189. 1 | 218. 10 |
 227. 3 | 231. 7
 viri 4. 3 | 15. 6 | 26.
 15 | 71. 14 | 72. 5.
 18 | 100. 18 | 101.
 11 | 174. 8 | 188. 2
 virique 102. 21
 viribus 9. 2 | 86.
 11 | 206. 5 | 237.
 20
 virides 45. 9
 viridi 145. 10
 virilis 34. 16
 viris 119. 2 | 165.
 6 | 176. 10 | 206.
 10
 virisque 127. 11 |
 175. 1
 viro 3. 9 | 29. 8 |
 36. 4 | 90. 12 | 93.
 2 | 123. 20 | 124.
 4, 9 | 128. 12 | 165
 4 | 172. 2 | 174. 2 |
 177. 6
 viroque 21. 5, 6
 virorum 53. 11 |
 166. 15 | 167. 11 |
 181. 18
 viros 5. 5 | 25. 16 |
 46.

VOCABULORUM.

46. 14 55. 6 57. 1 101. 12	virtutumque 180. 17	ultrices 47. 10	vobis 39. 7 20. 146. 10 155. 33
virosque 123. 5	vitrea 97. 7	ultrò 75. 11 188. 1	voca 222. 3
virtus 165. 22 183. 14 185. 15 210. 12	vitroque 152. 5	ululantem 84. 7	vocabat 26. 9 98. 3
virtute 37. 11 80. 5	vitris 107. 18	ululante 46. 9	vocant 34. 13 64. 5 135. 7 152. 14
virtutem 161. 9	viva 240. 5	ululasse 71. 1	vocantes 135. 7
virum 23. 16 26. 5 54. 10 57. 3 60. 10 62. 9, 14 83. 6 84. 10 95. 4 101. 16 116. 7	vivaque 59. 6	ululavit 18. 13	vocaret 125. 1
Virumque 28. 15 31. 13 77. 1 212. 6	vivant 83. 10	Ulysses 44. 11	vocari 226. 5
Vis 40. 14 176. 7 209. 4 222. 20 234. 2	vivat 9. 12 55. 9 57. 10	Ulysses 4. 8 27. 17	vocaris 133. 6
Visa 21. 16 117. 14 159. 9. 12 160. 7, 11 162. 13	vive 43. 11 68. 13 107. 9. 10	Ulyssis 8. 2	vocarunt 21. 9
visaque 154. 12 198. 2 235. 22	vivere 28. 10 104. 11 128. 13	umbrae 121. 8	vocat 176. 4 240. 25
visae 197. 16	viveret 101. 13.	umbraeque 147. 8	vocata 26. 8
visam 185. 12 189. 13 241. 17	viver 100. 8	umbras 110. 9	voce 17. 7 98. 14 108. 4 16
viscera 8. 8 38. 6 100. 18 108. 20 110. 8	vivimus 100. 9	umbroso 239. 15	vocem 106. 21 } 157. 5 223. 2
visceribus 106. 14	vivis 100. 9 123. 15 141. 7	umbrosum 18. 9	voces 71. 1 186. 12 192. 4
visere 234. 15 241. 3	vivit 54. 16 55. 1 150. 4	una 23. 4 28. 12 34. 3 39. 9 47. 2 73. 8 84. 1 86. 7 89. 7	vocerur 178. 11.
visus 170. 15	vivite 64. 4	unaque 184. 17 199. 16	vocibus 197. 4 242. 2
visurus 17. 9	vivo 73. 14 94. 8	unâ 26 15	vocis 21. 4 84. 16 98 17 221. 8
vita 55. 2 57. 2 79. 5 227. 9	vivum 58. 11	unam 145. 14 230. 2	voco 98. 14
vita 141. 13	vivus 95. 16 165 12	unctae 206. 11	volat 57. 14
vitae 86. 6 111. 6 147 20 178. 14 187. 16, 17 226 19 228. 6	vix 2. 1 18. 8 19. 9 21. 2 30. 18 32. 1 45. 4 54. 12 55. 2 73. 13 82. 9 93. 14 108. 10 109. 16	undâ 67. 15 154. 5	volebas 237. 9
vitaeque 72. 1	vixque 31. 1 70. 6 72. 12 200. 8 202. 2 238. 15	undae 154. 7	volebat 98. 4
vitam 29. 1 75. 15 249. 6	ulla 100. 14 116. 10 143. 4 149. 8 173. 16 175. 9 197. 3 205. 5	undae 210. 7	voles 87. 16
vitare 128. 3	ullâ 218. 12	undas 19. 15 58. 3 73. 15 215. 7 216. 1, 13	volet 194. 8 203. 5 222. 11
vitatis 128. 3	ulli 97. 2	unde 18. 2 50. 10 66. 4 74. 6 89. 8 90. 2	volo 146. 6
vitasset 83. 3	ullo 222. 16	undique 135. 5	volubile 228. 17
vitatque 73. 17	ullum 128. 8	undis 13. 1 19. 9 28. 3 199. 15 217. 7	volucrum 205. 13 240. 16
vitatis 227. 17	ullus 40. 6 180. 5	ungue 31. 8 46. 8 51. 7	volucres 102. 17
vitati 106. 9	ulmus 44. 13	unguenta 238. 17	volucris 189. 15
vitibus 44. 13	ultima 19. 14 34. 2 76. 10 87. 7 129. 14 133. 7	unguibus 108. 22	volucrum 168. 1
vitibus 105. 4 122. 6	ultimus 9. 1 57. 13 114. 10 140 14	uni 5. 13 128. 15 133. 9 219. 3	volui 22. 1 124. 10 129. 1
virum 242. 7	ultor 126. 17	unicus 147. 16	volumus 194. 4
	ultra 10. 9	unius 107. 10	voluntas 188. 3
		uno 5. 5 59. 13 92. 7 118. 4	voluptas 112. 13 146. 3 185. 11
		unquam 105. 11 111. 7 112. 1	vomere 113. 16 } 117. 2
		unum 12. 11 23. 17 96. 3 105. 9	vomit 119. 3
		unus 13. 10 92. 6 138. 7 144. 4	vos 102. 7 146. 7 9 206. 9, 11 233 9
			vota 30. 12 58. 7 9 66. 3 158. 8
			voris 3. 1 42. 5 55. 11 58. 9
			voiva 153. 11
			voii.

I N D E X

votivo 230. 4 | 235.
 II
 voto 166. 2 | 192.
 16 | 242. 8
 votum 162. 6 | 228.
 3
 vovimus 65. 2
 vox 120. 8 | 174. 3 |
 183. 2
 urar 207. I
 urat 134. 7
 urbe 15. 3 | 57. 3 |
 58. 14 | 82. 3 | 135.
 8 | 199. 14
 urbem 66. I | 72.
 9 | 74. 3 | 94. I |
 131. 7
 urbes 86. I | 100.
 I | 158. 15
 urbis 72. 12 | 102.
 20 | 119. 5
 ure 28. 8
 ureret 78. 4
 ureris 152. 12
 urget 23. 9 | 59. 10 |
 120. 16
 urimur 30. 15, 16 |
 206. 5
 urit 33. 4
 utraque 110. 14

uror 66. 5 | 143. 5 |
 157. 6 | 202. 7
 urſa 201. 4
 uſa 76. 14 | 98. 9
 uſquam 6. 10 | 164.
 17
 uſque 5. 7 | 7. 15 |
 8. I | 60. 10
 uſta 49. 6 | 80. 14
 uſu 75. 13 | 219. 5
 uſus 164. I | 186. 7
 ut 9. 6, 10 | 10. 5,
 8, 11, 13 | 13. 12 |
 17. 12 | 20. I | 24.
 15 | 28. 4 | 30. 11,
 17 | 32. 11
 utque 5. 2 | 18. I |
 28. 11 | 46. 9 | 63.
 13
 utamur 188. 2
 utar 205. 9
 utemur 109. 5
 uterque 31. 6 | 37.
 8 | 44. 12
 utere 174. 8
 uterer 192. 10
 uteri 107. 14
 utero 33. 10 | 159.
 7
 uictur 192. 10

uti 167. 9 | 219. 3
 utile 23. 20 | 124.
 8
 utilior 121. 20
 utilis 19. 11 | 51.
 14 | 148. 11
 utinam 2. 2 | 38.
 5 | 54. 9 | 68. I
 utitur 201. I
 utraque 141. 6 | 161.
 12 | 189. 2
 utramque 86. 14
 utroque 97. 19 | |
 197. 17
 utramque 36. 14
 vulgar 108. 9
 vulgi 186. 11
 vulgus 135. 7 | 150.
 6 | 175. 4
 vulnera 13. 14 | |
 55. 11 | 104. 10 |
 170. I
 vulnere 92. 9 | 110.
 9, 15 | 241. 7
 vulnerer 211. 11
 vulneror 232. 16
 vulnus 30. 16 | 58.
 16 | 76. 8 | 128. 8
 vultibus 86. 10
 vultu 63. 3 | 109.

I | 157. 7 | 116. 2
 vultum 21. 11 | 34.
 3 | 94. 7
 vultus 63. 7 | 94.
 4 | 103. 6 | 116. 3
 Uxor 9. 2 | 25. 5 |
 46. 16 | 49. 2 | 60.
 2 | 66. 4 | 85. 6 |
 87. 11 | 94. 10 |
 95. 9 | 107. 12
 uxoris 75. 1 | 79. 3

X

X Anthe 43. 15
 Xanthi, 43.
 14
 Xanthus 127. 5

Z

Z Acynthos 8. 5
 Zephyri 155.
 8
 Zephyro 136. 5
 Zephyroque 105. 1
 Zona 18. 12
 Zonâ 90. 6

2
1
3
1
2
1
1
3

3
3

5
55

11

—

61